

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**DÜSTÜRNĀME-İ ENVERİ
(DİL ÖZELLİKLERİ-METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Betül ADEMLER

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Enstitü Bilim Dalı :Yeni Türk Dili

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Zikri TURAN

EYLÜL-2007

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**DÜSTÜRNÄME-İ ENVERİ
(DİL ÖZELLİKLERİ-METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Betül ADEMLER

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı

Enstitü Bilim Dalı :Yeni Türk Dili

Bu tez 28/ 09 /2007 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Prof.Dr.Zikri TURAN

Prof.Dr.Vahit Türk

Yrd.Doç.Dr. Mehmet ÖZDEMİR

Jüri Başkanı

Jüri Üyesi

Jüri Üyesi

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduđunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduđunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadıđını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadıđını beyan ederim.

Betül ADEMLER

28.09.2007

ÖN SÖZ

Eski Anadolu Türkçesi terimiyle, Türk yazı dilinin Anadolu sahasında gelişen XII. yüz yılın sonlarından XV. yüz yılın sonlarına kadar devam eden dönemi kastedilmektedir. XIX. yüz yılın başlarından günümüze kadar, bu dönem üzerinde yerli yabancı pek çok ilim adamı, pek çok çalışma yapmış ve yayımlamıştır. Bu çalışmaların, Eski Anadolu Türkçesi hakkında geniş bir bilgi verecek seviyeye ulaştıkları da malumdur. Bununla birlikte, daha çok ilgi gören edebi metinlerin dışında kalan, metinlerin de dil varlığına kazandırılmalıdır. Eski Anadolu Türkçesi döneminden bize ulaşan tarih metinleri üzerinde içerdiği tarihi bilgiler açısından değerlendirmeler yapılmışsa da, dil incelemesi açısından böyle bir değerlendirmenin yapıldığını, en azından Düstürnâme-î Enverî adlı metin için söyleyemeyiz. Bu sebeple Düstürnâme-î Enverî adlı tarih metnini, çalışma konusu olarak belirledik.

Düstürnâme-î Enverî, XV. yüz yılda yazılmış, II. Murat devrinde ortaya çıktığı kabul edilen Osmanlı tarih yazıcılığının ilk örneklerindedir. Bu sebeple kaynak eser niteliğindedir.

Bu çalışma, Giriş, Dil Özellikleri ve Metin ana bölümlerinden meydana gelmiştir.

Giriş, müellifin hayatı ve eserleri, metnin nüshaları ve metinle ilgili değerlendirmeleri içermektedir.

Çalışmanın Dil Özellikleri, İmla Özellikleri ve Ses Bilgisi bölümlerinden oluşmuştur. İmla Özellikleri bölümünde, ünlü ve ünsüzlerin temsilleri üzerinde durulmuş ve tespitler sıralanmıştır.

Ses Bilgisi bölümünde, kök e ve i'lerinin metindeki durumu, ses uyumları, ses değişimleri ve ses olayları incelenerek örnekler verilmiştir.

Metin, tercih edilen nüshanın transkripsiyonunu içermektedir.

Çalışmada yapılan tespitler Sonuç bölümü altında bir araya getirilmiştir. Çalışmaya esas alınan nüshanın tıpkıbasımı ilave edilmiştir.

Bu çalıřmaya esas teřkil eden metin, İzmır Kütüphanesinde 22/401 numara ile kayıtlıdır. Aynı nüsha Süleymaniye Kütüphanesinde fotokopi olarak 122 numara ile kayıtlıdır. Paris nüshasının orijinal metnine eldeki imkânlarla sahip olunamaması, bunun yerine Mükrimin Halil YINANÇ'ın hazırladığı istinsah metnin matbu olması, söz konusu nüshanın 17. yüzyılda istinsah edilmiş olması ve İzmır nüshasından 1052 beyit eksik olması sebeplerinden ötürü çalıřmaya esas olarak İzmır nüshası tercih edilmiştir.

Lisans döneminden itibaren öğrencisi olma şerefini yaşadığım hocam Prof. Dr. Zikri TURAN'a çalıřma boyunca gösterdiği sabır ve esirgemediği desteği için teşekkür ederim.

Betül ADEMLER

28.09.2007

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
ÇEVİRİ İŞARETLERİ.....	v
ÖZET	vi
SUMMARY	vii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1:METİN VE MÜELLİF ÜZERİNE.....	2
1.1.XV.Yüzyılda Eski Anadolu Türkçesini Temsil Eden Tarih Eserleri	2
1.2.Müellifin Hayatı.....	4
1.3.Müellifin Eserleri.....	5
1.3.1.Teferrücnâme.....	5
1.3.2.Düstürnâme-i Enverî.....	6
1.4.Düstürnâme'nin Nüshaları	9
1.4.1.Paris Nüshası.....	9
1.4.2.İzmir Nüshası.....	10
1.5.Düstürnâme'nin Nazım Şekli.....	11
1.6.Düstürnâme-i Enverî Üzerinde Yapılan Çalışmalar.....	12
BÖLÜM 2: DİL ÖZELLİKLERİ	14
2.1.İMLA ÖZELLİKLERİ.....	14
2.1.1.SESLERİN YAZILIŞI.....	15
2.1.1.1.Ünlülerin Yazılışı.....	15
2.1.1.1.1. a Ünlüsü	15
2.1.1.1.2.e ünlüsü.....	18
2.1.1.1.3. ı,i Ünlüleri	19
2.1.1.1.4.o,ö Ünlüleri.....	24
2.1.1.1.5. u,ü Ünlüleri.....	26
2.1.1.2.Ünsüzlerin Yazılışı.....	29
2.1.1.2.1 .g Ünsüzü	29

2.1.1.2.2. ɳ Ünsüzü	30
2.1.1.2.3. p Ünsüzü	31
2.1.1.2.4 ç ünsüzü	32
2.1.1.3.Eklerin Yazılışı.....	33
2.1.1.4. Bazı İşaretlerin Kullanılışı.....	43
2.1.1.5.Bitişik Yazılan Kelimler.....	44
2.1.1.6. –dİ Ekinin Yazılışı.....	45
2.1.1.7.Ayrı Yazılması Gereken Harflerin Bitişik Yazılışı.....	46
2.1.1.8.Terkiplerin Yazılışı.....	48
2.2. SES BİLGİSİ.....	49
2.2.1.SES UYUMLARI	49
2.2.1.1.Damak Uyumu	49
2.2.1.2.Dudak Uyumu.....	50
2.2.1.3 Ünsüz Uyumu	52
2.2.2 SES OLAYLARI	53
2.2.2.1. Ötümlüleşme	53
2.2.2.2.Sızıcılaşma.....	58
2.2.2.3.Erime	59
2.2.2.4.Yutulma	60
2.2.2.5.Ünsüz Kaynaşması	60
2.2.2.6. Türeme.....	61
2.2.2.7.Ulama.....	61
2.2.3.Metinde Kök Hecedeki e/i Sesleri.....	61
BÖLÜM 3 :METİN.....	68
3.1.Metinde Babların Dizilişi.....	68
3.2.Transkripsiyonlu metin Oluşturulurken takip Edilen Esaslar.....	69
3.3.Metindeki Babların Dizini.....	69
3.4.Transkripsiyonlu Metin.....	71
SONUÇ.....	189

KAYNAKLAR	192
YAZMA NÜSHANIN TIPKIBASIMI	196
ÖZGEÇMİŞ	336

KISALTMALAR

bknz : Bakınız

Etk : Eski Türkçe

E.A.T : Eski Anadolu Türkçesi

TDAV: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı

FDK: Fatih Devri Kaynaklarından Düstürnâme-i Enverî

Fonetik İşaretler:

A:a,e

D:d,t

G:g,k

I:ı,i

Ḳ: ḳ,ğ

U:u,ü

> ,<: Gösterdiği yönde gelişmeyi gösterir.

: Bir sesin başında ise kelime başını, sonunda ise kelime sonunu gösterir.

/ : Bir ünsüzden sonra gelirse kök hecesinden sonraki durumunu belirtir.

⏟ : İki kelimenin sesleri arasındaki ulamayı gösterir.

K : Konson, ünsüz

V . Vokal, ünlü

ÇEVİRİ (TRANSKRİPSİYON) YAZISI

ا: a,e	ف: f
ب: b	ق: k
پ,ب: p	ك: k,ŋ
ت: t	گ,ک: k,g
ث: s	ل: l
ژ: j	م: m
ج: c	ن: n
چ,ج:ç	و: v
ح: h	ه: h
خ: h	ی: y
د: d	ای: a,i
ذ: z	او: o,ö,u,ü
ر: r	
ز: z	
س: s	
ش: ş	
ص: ş	
ض: d,z	
ط: t	
ظ: z	
ع: ʕ	
غ: ğ,ğ*(*Türkçe asıllı kelimelerde bulunan ğ,ğ yerine)	

Tezin Başlığı: Düstürnâme-i Enveri, Dil Özellikleri-Metin	
Tezin Yazarı: Betül Ademler	Danışman: Prof.Dr. Zikri TURAN
Kabul Tarihi: 28.09.2007	Sayfa Sayısı: vii+336
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı	Bilim Dalı: Yeni Türk Edebiyatı
<p>Düstürnâme-i Enverî XV. yüzyıla ait, Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösteren bir tarih metnidir. İçerdiği tarihi bilgiler açısından kaynak eser niteliğindedir.</p> <p>Düstürnâme-i Enverî'nin iki nüshası vardır. Paris ve İzmir nüshası. Paris nüshası XVII. yüzyılda istinsah edilmiştir. 2644 beyitten oluşmuştur. İzmir nüshası ise yazma nüshanın yazıldığı tarih olan Hicri 869 yılından 25 yıl sonra 894 yılında istinsah edilmiştir. Bu nüshada 3696 beyit vardır. Çalışmaya, istinsah tarihi ve beyit sayısı özellikleri açısından İzmir nüshası esas alınmıştır.</p> <p>Bu çalışma, Giriş, Dil Özellikleri ve Metin ana bölümlerinden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, metin ve müellefi hakkında bilgiler yer almaktadır. Dil Özellikleri, metnin imlası ve ses olayları bölümlerinden oluşmaktadır. Metin bölümü ise, İzmir nüshasının transkripsiyonunu içermektedir. Bu bölümlerden elde edilen bilgiler sonuç bölümünde sıralanmıştır.</p>	
Anahtar kelimeler: Düstürnâme-i Enverî, Dil Özellikleri, Ses Olayları, Metin	

Title of the Thesis: Düstürnâme-i Enverî Language Characteristics,Text	
Author: Betül Ademler	Supervisor: Prof. Dr. Zikri TURAN
Date: 30.05.2007	Nu. of pages: viii+336
Department: Turkish Language And Literature	Subfield: New Türkiç Language
<p>Düstürnâme-i Enverî which belongs to 15th century is a historical text showing old Anatolian Turkish characteristics. It's wok of saurce in terms of including historical knowledge.</p> <p>Düstürnâme-i Enverî has two copres. Paris and İzmir. Paris copy is copred in 17th century and formed in 2644 verses. İzmir copy is copred in 894 which is 25 years after 869 in the moslem calendar. There are 3969 verses in this copy. İzmir copy is based to work in terms of copy time and the number of verses.</p> <p>This work, includes, intraduction, language characteristics and text basic parts.</p> <p>There is information about text and author in intraduction part.</p> <p>Text spelling and phonetic events constrtute language characteristics part.</p> <p>Text parts includes the transcription of İzmir copy.</p> <p>The knowledge obained from these parts is arranged in conclision part.</p>	
Keywords: Düstürnâme-i Enverî, Language Characteristics, Phonetic Events, Text.	

GİRİŞ

Türk diliyle ilgili yapılan çalışmalar arasında metin çalışmaları ayrı bir yer tutar. Bu tür çalışmalar hem metnin transkripsiyon edilmesi hem de Türk dilinin tarihi gelişiminin takibi açısından önemlidir. Metin çalışmalarının temelini transkripsiyonlu metin oluşturur. Transkripsiyon, metnin aslını yansıtmalıdır. Böylece, metnin hangi dönemi temsil ettiğini tayin edebilir ve dönemin özelliklerini belirleyebiliriz. Metin çalışmalarında en önemli aşamalardan biri metnin belirlenmesidir. Mevcut çalışmaların yoğunluğu göz önünde bulundurulsa üzerinde çalışma yapılmamış metin bulmak oldukça güçleşir. Edebi saha dışında verilmiş eserler, metin kaynağının genişlemesini sağlar.

Bu çalışma, içerdiği tarihi bilgiler açısından kaynak eser niteliğinde olan, XV. yüzyıla ait, manzum tarzda kaleme alınmış Düstürnâme-i Enverî adlı metin esas alınarak hazırlanmıştır.

Çalışmanın konusu

Söz konusu metnin İzmir nüshasının transkripsiyon edilmesi, imla ve ses bilgisi özelliklerinin belirlenmesidir.

Çalışmanın Önemi

XV. yüzyıldan günümüze ulaşan ve kaynak eser olması sebebiyle de dikkat çeken bu eserin transkripsiyon edilmesi, başka çalışmalara da zemin hazırlaması ve eserin tanıtılması açısından önemlidir.

Çalışmanın Amacı

Eski Anadolu Türkçesi metinleri arasında yer alan metnin dönemin ispatlanmış kaidelerini taşıyıp taşımadığının tespiti, varsa yeni özelliklerin belirlenmesi amacını taşımaktadır.

Çalışmanın İçeriği

Çalışma İmla Özellikleri, Ses bilgisi ve Metin olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır.

BÖLÜM 1: METİN VE MÜELLİF ÜZERİNE

1.1.XV. Yüzyıl Eski Anadolu Türkçesini Temsil Eden Tarih Eserleri

Enveri'nin Düstürnâme adlı tarih eseri, 15. yüzyılın ikinci yarısında kaleme alınan Eski Anadolu Türkçesi metinleri arasında yer almaktadır. Eski Anadolu Türkçesini, edebi sahada temsil eden birçok edebi şahsiyet vardır ve onların hayatları¹ ve eserleri üzerinde çok yönlü incelemeler yapılmıştır. Bu edebi şahsiyetleri, burada bir kez daha zikretmek sanırım yerinde olacaktır: 13. yüzyılda; Yunus Emre, Mevlana, Sultan Veled, Hacı Bektaş-ı Velî, Ahmed Fakîh 14. yüzyılda; Aşık Paşa, Gülşehri, Hoca Mesud, Ahmedî, Kadı Burhaneddîn 15. yüzyılda; Ahmed-i Da'î, Şeyhî, Necatî, Avnî, Süleymân Çelebi, Cem Sultan, Adlî vd. Tarih sahasında Eski Anadolu Türkçesini temsil eden Düstürnâme-i Enveri'den başka tarih eserleri de vardır.

Osmanlı'da tarih yazıcılığının, devletin kuruluşundan yaklaşık yüzyıl sonra başladığı söylenebilir.

Osmanlı tarihçiliğini, yazma geleneği açısından manzum ve mensur olarak ikiye ayırabiliriz. Bununla birlikte manzummensur karışık yazılanlar da vardır.

Bilinen ilk manzum tarih yazarı şairliğiyle tanınan Ahmedî (ö.1412)dir. Asıl adı Tacüddîn İbrahim bin Hızır'dır. Doğduğu yer ve tarih belli değildir. Germiyan sarayında yetiştiği biliniyor. 8754 beyitten oluşan, en önemli eserler arasında yer alan İskendernâme²'sinin sonuna Dāstān-ı Tevārih-i Mülūk-ı Āl-i Osman adı altında 336 beyitlik tarih metnini de eklemiştir. Ahmedî, İskendernâme'yi Yıldırım Beyazıt'ın şehzâdelerinden Emir Süleyman'a sunmak üzere yazmıştır.

Aşık Paşazâde'nin³ asıl adı Derviş Ahmet'tir. Müellifin mahlası "Aşiki" olup, daha çok Aşık Paşazâde (ö.1484) adıyla ün yapmıştır. Amasya- Mecitözü kazası Elvan Çelebi köyünde doğduğu, kendi verdiği bilgilerden öğrenilmiştir.

¹ Geniş bilgi için bkz: Mengi, Mine, Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Akçağ Yay. Ankara- 2000

² Ahmedî, İskendernâme, İnceleme-Tıpkıbasım, haz. İ. Ünver Ankara-1983

³ Hayatı ve eserleri için bkz. Özcan, Abdülkadir; Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, IV. cilt,

Mensur olan Tevārih-i Āl-i Osman ya da yaygın adıyla Aşık Paşazāde Tarihi adlı eser, bütün milletlerde olduğu gibi, tarih yazıcılığının ilk örnekleri olan rivayetçi tarzla kaleme alınmıştır.

Eser, Osmanlının kuruluşundan II. Beyazıt devrine kadar olan dönemi, bölümler halinde ve soru-cevap biçiminde ihtiva etmektedir.

Mevlana Mehmet Neşrî ⁴(ö.1520); XV. yüzyılın en tanınmış tarihçilerinden olan Neşrî'nin hayatı hakkında pek fazla bilgi yoktur. Kitab-ı Cihannümā adlı eseri sekiz kısımlık bir dünya tarihidir. Ancak, eserin Osmanlı tarihi ile ilgili olan altıncı kısmı günümüze gelebilmiştir. Neşrî'nin kendisinden sonraki tarihçilere de etkisi büyük olmuştur. Bu eseri önemli kılan, Türkçe yazılan ilk dünya tarihi olmasıdır.

Hayatı hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadığımız Kıvāmî, Fetihnāme-i Sultān Mehmet⁵ adlı eserini II. Beyazıt'a yazmıştır. Manzum –mensur karışık olarak yazılan eser, konu başlıkları Farsça olmak üzere 28 bölümden oluşmaktadır.

Mevlana Rūhî Çelebî (ö.1511): Hayatı hakkında yok denecek kadar az bilgi bulunan Edirneli Rūhî Çelebi, Tevārih-i Āl-i Osman ya da Rūhî Tarihi olarak bilinen eserini, II. Beyazıt'ın arzusu ve ulemanın da teşviki ile yazmıştır. Eserini iki kısımdan oluşturmuştur. İlk kısımda genel konular yer alır. İkinci kısım ise, her padişahın ayrı anlatıldığı sekiz bölümlük Osmanlı tarihini ihtiva eder.

Asıl adı Ahmet Sinan Çelebi olan Bihîştî,⁶ manzum ve mensur olarak kaleme aldığı eserinde, Osman Gazi'den başlayarak II. Beyazıt'a kadar gelen padişahlar ayrı ayrı anlatmıştır.

⁴ Neşrî'nin hayatı ve eserleri için bkz. Tekindağ,Şehabettin;Neşrî, İslam Ansiklopedisi IX.cilt, Neşri, Kitab-ı Cihannümā neşredenler;F.R. Unat-M.A.Köymen Ankara-1987.

⁵ Geniş bilgi için bkz.. Öztürk,Necdet;Anonim Osmanlı Kroniği,Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı İstanbul-2000

⁶ Hayatı ve eserleri için bkz.Aksoy,Hasan;Behîştî Ahmed Sinan Çelebi, Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi,VI(1992)

Bu şahsiyetlerin yazmış olduğu tarih eserlerinden başka, yazarı bilinmeyen tarih eserleri⁷ de vardır. Bunlar anonim eserler olarak adlandırılırlar. Tarih eserleri genellikle “Tevārih-i Āl-i Osman” adıyla anıldıkları gibi yazarı belli olanlar müellifin adıyla da anılırlar. Aşık Paşazade Tarihi, Neşrī Tarihi, Behiştī Tarihi gibi. Bundan başka tarih eserleri “gazavātnāme, fetihnāme⁸” gibi adlarla da anılırlar.

Bu dönemde Türkçe dışında, Arapça ve Farsça yazılan tarih metinleri de vardır. Şükrullah⁹, II. Murat döneminde yaşamıştır. Behcet’üt-Tevārih adlı eserini devrin ünlü sadrazamı Mahmut Paşa’ya sunmak üzere Farsça olarak yazmıştır. Bu eser, 13 kısımdan oluşan bir dünya tarihi olmakla beraber, II. Mehmet’in tahta çıkışına kadar olan Osmanlı tarihini de aktarmaktadır.

Karamanlı Nişancı Mehmet Paşa¹⁰, Tevārihü’s-Selātini’l-Osmaniye adlı eserini Arapça olarak yazmıştır. Eser Osman Gazi’den başlayarak Fatih Sultan Mehmet’in tahta geçişine kadar meydana gelen olayları kronolojik sırayla vermektedir.

Mehmed bin Hacı Halil el- Konevī, Konyalı ola tarihçi fatih Sultan Mehmet’in emriyle Farsça olarak yazmaya başladığı eserini II. Beyazıt devrinde tamamlamıştır.

Bunlara tarihi takvimler olarak bilinen ve anonim olan eserleri de ekleyebiliriz. Bu eserler, Hz. Âdem’den başlayarak peygamberlere, halifelere, Selçuklulara, Osmanlılara ait bilgileri kronolojik listeler halinde verir.

1.2. Müellifin Hayatı

Enverī takma adıyla tanınan müellifin gerçek adı, nereli olduğu, nasıl bir eğitim gördüğü ve mesleği ile ilgili bilgi bulunmamaktadır. Bilinen tezkire ve biyografi kitaplarında da Enverī hakkında bilgi yoktur(Öztürk,2003). Bu yüzden Enverī’ye dair

⁷ Geniş bilgi için bkz.Öztürk, Necdet;Anonim Osmanlı Kroniği (1299-1512) TDAV İstanbul 2000

⁸ Geniş bilgi için bkz.Öztürk,Necdet,FDK,Kitabevi,İstanbul-2003 s.XXIV-XXV

⁹ a.g.e.s.XXVI

¹⁰ a.g.e. s.XXVII

bilinenler, Düstürnâme'sinde kendisi hakkında verdiği bilgilerle sınırlıdır. Eserde Enverî adı şu beyitlerde geçmektedir(Öztürk,2003).

enverî ümîdvâr yâran-ı şefî‘

ola anuñla ıur'an-ı ‘azîm (2b- 31.beyit)

se mevâlid içre anuñ unşuru

dayim olsun der şenâhân enverî (136a- 3554. beyit)

n'ola anılsa du‘adan enverî

sizi çok anđı şenâdan enverî (139b- 3693. beyit)

Esere genel olarak bakıldığında, Enverî'nin Arapça ve Farsçayı bildiği ve tarih ilmi ile alakalı kitapları okuduğu anlaşılıyor.

1.3. Müellifin Eserleri

1.3.1 Teferrücnâme

Enverî'nin Düstürnâme'sinde işaret ettiği Teferrücnâme adında bir eseri vardır. Fakat eserin nerde olduğu bilinmemektedir. Teferrücnâme için, sadece Fatih Sultan Mehmet adına yazılan bir eser olduğunu söyleyebiliriz. Buna dayanak olarak şu beyiti gösterebiliriz:

çün teferrücnâmeyi kıldum tamâm

pâdişâh adına idüp ihtimâm (2b- 35. beyit)

Ayrıca eserde üç beyitte daha Teferrücnâme'nin adı geçmektedir. Bu beyitler,

kı1 teferrüc var tefarrücnâmeyi

beni yâd ide unudup ‘allâmeyi (35b- 895. beyit)

maqtelin ođımağâ kılsun heves

bul teferrücnâme ‘ibret saña bes (37b- 936. beyit)

diñle imdi bu ğazâvatnâme sen

bir teferrūcnāme yazdum yine ben (62a- 1578. beyit)

olarak tespit edilmiştir.

1.3.2 Düstūr-nāme-i Enverī

Bu eser, Osmanlı tarih yazıcılığının ilk örneklerinden olması sebebiyle bir kaynak eser niteliğindedir. Bu sebeple tarih alanında farklı bir yere sahip olduğu şüphesizdir. Enverī'nin Hicrī 896 (m.1465) yılında tamamladığı Düstūr-nāme'si, mesnevī tarzında yazılmış, manzum bir eserdir. Eserde ,

bu leāli nazm kim şāhānedür

üç biñ yedi yüz otuz tanedür (139b- 3687. beyit)

beytiyle 3730 beyit olarak yazıldığı ifade edilse de, İzmir nüshasında 3696 beyit, Paris nüshasında 2644 beyit bulunmaktadır. Eserin istinsah edilmesi sırasında bazı beyitlerinin yazılmamış olduğu açıktır.

İslāmî eserlerde takip edilen geleneğe bağlı kalan Enverī, eserinin başlangıcında hamd ü senā ve salāt ü selāma yer verdikten sonra mahlasını ;

enverī ümīdvār yarān-ı şefī‘

ola anuñla qur’ān-ı ‘ azīm (2b- 31.beyit)

beytiyle belirtir. Aşağıdaki beyit ile de eserin adını verir.

hazret-i pāşayı kıldum bunda yād

hem buña düstūr-nāme virdüm ad (3a- 38.beyit)

Enverī eserini Mahmut Paşa’ya ithaf ettiğini;

bu kitābı ben aña gördüm sezā

buluban medhīn dehānda cānfezā

ol huđavend-i cihān maħmūd nām

dir bugün hulkı hasen-i hayrū'l-enām (3a- 40. – 41. beyitler)

beyitleriyle dile getirir ve daha sonra 3a- 42. beyit ile 3b-63. beyit arasında eserin fihristini verir.(Bu fihristi, transkripsiyon metninden önce verilen ‘Metinde Babların Dizilişi’ kısmında bulabilirsiniz.)

Enverī Düstürnāme'sini Zilhicce 896 (Ağustos 1465) yılında tamamladığını şu beyitleriyle bildirir:

şükr-i haq ‘avniyle idüp ihtimām

eyledüm düstürnāmeyi tamām

çün sekiz yüz altmış toğuza yıl

irdi zilhicce aħır oldu bil (139b- 3685.-3686. beyitler)

Son bāb olan 22. bābda Enverī Mahmut Paşa'yı övdükten sonra, Paşa'dan ricada bulunarak, yazdığı esere karşılık bir köy vermesini istediğini;

fazlınuñ biñde biri şerh eyledüm

ol hidivün baķisin tarķ eyledüm

sūddeyi ‘ālī sadr kān-rehā

baħr-ı cūdından kıluram letcā

biñ melek şāfī‘ getürdüm ben aña

çiftlik bir köy ide ihsān baña

var ümidüm kıla himmet ol hidiv

bile çekdüm bunda zaħmet ol hidiv (139b- 3681.- 3682.- 3683.-3684. beyitler)

beyitleriyle aktarır. Dile getirdiği bu isteğinin gerçekleşip gerçekleşmediği bilinmemektedir.

Enverī, Düstürnāme'sinde yararlandığını düşündüğümüz bir takım kaynaklardan bahseder. Enverī hakkında söyleyebildiğimiz, bazı tarih kitaplarını okumuştur,

hükümünü de bu bilgilere dayandırabiliriz. Söz konusu kaynakların başında Beyzâvî'nin eseri gelir. Beyzâvî'nin adı ;

yoğıdı anda tevâriḥ-i mülūk

şöyle kim beyzâvî kılmışdur sülūk (2b-36.beyit)

ehl-i târiḥıla beyzâvî tamām

bununun ıṣbatına itmiş ihtimām (5a-94.beyit)

arşuḡ anası süleymân kıızı

ḳâzî beyzâvî dimişdür bu sözi (16b- 401. beyit)

uğraşuḡ maḥmūd şâhı anı şıdı

nüşhada beyzâvî bu resme didi (42b- 1065.beyit)

ḳâzîyi bûbekr beyzâvî ki var

oldı cāru'llāh-ı üstād āşikār (46a-1166.beyit)

beyitlerinde geçmektedir.

Yararlandığı başka bir kaynak ise, Hacı Selmân adında birine ait olan eserdir. Bu kişinin adı Aydınoğulları'nın anlatıldığı bölümde geçer. Bu kişinin adının geçtiği beyitler;

ḥâce selmân adı var bir nâmdâr

biledür ol daḡı şaḥîb-i kâr u zâr (63b- 1623. beyit)

ḥâce selmân didi ol necetlü

bir ḳadırğa yap benümçün ulu (64b- 1649.beyit)

ḥâce selmândan işitdiler bu söz

yaza kâtib naḳl_ider ol yüze yüz (98b-2529.beyit)

Enver î Selçuklularla ilgili bölümde Semerkândî olarak zikrettiği başka bir kişiden bahseder. Bu kişiye atfettiği tek beyit vardır:

iş bu kışşa āl-i ‘oşmānda gelür

kim semerķandī kitābı içre gelür (48b-1255.beyit)

1.4. Düstürnāme’nin Nüshaları

Düstürnāme’nin iki nüshası vardır.

1.4.1. Paris Nüshası

Paris Milli Kütüphanesi’nde Ancien Fonds Turc nr.250 kaydıyla bulunmaktadır. Bu nüsha 118 varaktır. XVII. yüzyılın ortalarında istinsah edildiği anlaşılıyor. Bu nüshayı ilim dünyasına, şaşırtıcı dehasını da gözler önüne seren M. Halil YINANÇ istinsah ederek kazandırmıştır.

Mükrimin Halil Yınanç, 1900 Kahramanmaraş doğumludur. Daha yedi yaşındayken Kur’an-ı Kerim’i hıfz edebilme başarısını göstermiştir. Bu başarısını bir kez daha Düstürnāme’nin istinsahında sergilemiştir. Şöyle ki; M. Halil, Galatasaray Lisesinde öğretmen iken devlet tarafından 1925–1927 yılları arasında Paris’e gönderilmiştir. Paris Milli Kütüphanesinde yazma eserler bölümünde bulunan Düstürnāme’nin dışarı çıkartılması ya da istinsah edilmesi yasaktır. M.Halil söz konusu eseri ezberleyerek istinsah eder. İstanbul’a dönüşünde bu esere Medhal adı altında bir değerlendirme de ekleyerek yayınlar. Buraya kadar takdirleri toplayan bu olayın sonrası daha da ilginçtir.

Bu olayı öğrenen kütüphane yetkilileri, olayla ilgisi olabilecek bütün personelin görevine son verir. Bu durumu Paris’e tekrar gittiğinde öğrenen M.Halil, kütüphane yetkililerine personelin herhangi bir ihmalinin bulunmadığını, yani eserin hiçbir şekilde dışarı çıkartılmadan istinsah edildiğini aktarır. Buna inanmayan yetkililere M.Halil, kendisini eserin istedikleri herhangi bir bölümünden sınava tabi tutabileceklerini söyler. Bu teklifi hazırlanan bilirkişi heyeti önünde gerçekleştirilir. Gerçeğin anlaşılması görevlerine iade edilir. Bu şaşırtıcı dehasının karşısında kütüphane yetkilileri, kütüphaneye ne zaman geleceği belli olmayan M. Halil adına bir kürsü ve her daim hazır bulunmak üzere bir görevli tayin ederler(Göçer,2001) .

Enverî tarafından 3730 beyit olduğu ifade edilen Düstürnâme'nin söz konusu nüshasında 2644 beyit bulunmaktadır.

1.4.2. İzmir Nüshası

Bu nüsha, İzmir Milli Kütüphanesi 22/401 numara ile mevcut olup, kütüphane demirbaş kayıt numarası 1614'tür. Bu nüshayı ilim dünyasına kazandıran Himmet Akın'dır. Himmet Akın, yapmış olduğu çalışmada bu nüshanın Sait Bey adlı biri tarafından kütüphaneye satıldığını ifade eder(Akın,1968).

İzmir Nüshası daha sonra Süleymaniye Kütüphanesine mikrofilm olarak numara 122 de kayıt altına alınmıştır. Çalışma sırasında, bu nüshanın Süleymaniye Kütüphanesindeki kopyasından faydalanılmıştır

Bu nüsha orta büyüklükte, düz ciltli, içi tezyinatsız, nesih yazılı ve 140 varaktan oluşmaktadır. En son sayfasında aynı cins kâğıt ve aynı çeşit yazıyla; “mâh-ı ramazânü'l- mübârek sene erba'a ve tis'în ve semânie –mie” kaydı yer almaktadır. Düstürnâme'nin yazıldığı H. 869 tarihinden yirmi beş yıl sonra istinsah edildiği anlaşılan bu nüshada beyit dizeleri karşılıklı olarak dizilmiş ve bir sayfada 13 beyit bulunmaktadır. Söz konusu nüshanın 132a-139b arasında bulunan sayfaları rika tarzı yazıyla yazılmıştır. Buna dayanarak, bu bölümün söz konusu istinsah tarihinden daha sonraki dönemlerde eklendiğini söyleyebiliriz. Paris nüshasından daha fazla kelimedede hareke bulunmaktadır. Müstensihin bazı ifadelerde yaptığı yanlışlıklara bakarak acemi olduğuna hükmedebiliriz.

Bu iki nüsha arasında beyit sayısı açısından önemli farklar bulunmaktadır. Enverî'nin 3730 beyit olduğunu ifade ettiği Düstürnâme'sinin bu nüshasında 3696 beyit vardır. Paris nüshasında 2644 beyit bulunduğunu daha önce ifade etmişim. Bu iki nüsha arasındaki farklar şu şekildedir: İki nüshanın ilk 67 beyiti aynıdır. İzmir nüshasında 4a-68. beyit ile 47b-1205. beyit arasında bulunan beyitler Paris nüshasında yoktur. İzmir nüshasında bulunan 47b- 1206.beyit ile 50b-1281.beyit arasındaki beyitler Paris

nüshasında bulunmakla beraber bu bölüm içindeki 48a- 1210.beyit ile 48a-1219.beyit Paris nüshasında yoktur. Yine İzmir nüshasında 50b- 1282.beyit ile 55a- 1402.beyit arasında bulunan beyitler Paris nüshasında yoktur. Bundan sonraki bölümlerde bulunan beyitler aynıdır.

Paris nüshasının, eserin ilk yazılış tarihinden çok sonra XVII. yüzyılda istinsah edilmesi sebebiyle oluşan bir takım fonetik farklılıkların bulunması ve yukarıda ayrıntılarıyla belirtilen beyit farklılıklarının bulunması sebepleriyle, iki nüsha arasında kritik yapılmadan transkripsiyonlu metin oluşturulmuştur.

1.5.Düstürnâme-i Enverî'nin Nazım Şekli

Düstürnâme-i Enverî, mesnevi tarzında yazılmıştır.

Mesneviler daha çok “fe'ilâtün fe'ilâtün fe'ilün, fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün” gibi aruz vezninin kısa kalıplarıyla yazılırlar.

Enverî Düstürnâme'sine ilk olarak tevhid biçiminde bir kasideyle başlar. Sırasıyla eserin adını, kimin adına yazıldığını ve eserin fihristini verir. Düstürnâme'nin vezni ‘fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilün’dür.

geldi bismi'llâhi'rahmâni'r-raḥîm

—v — / —v — / —v —

ḥamdele çün şadr-ı kur'ân-ı 'azîm

—v — / —v — / —v —

fâ' i lâ tün fâ' i lâ tün fâ' i lün

Yukarıdaki beyit, eserin ilk beytidir. Aruz uygulamasında daha ilk beyitte bir takım aruz kusurları göze çarpmaktadır. Bu örnekler çoğaltılabilir.

anlara pâşâ virür çok armağan

her birisi oldı iline revân (81a-2076. Beyit)

aşl-ı cemşid anları işitdi hem

düşürüp gözden bunlara viridi ğam (117b-3027. beyit)

bile yanınca iki oğlu gelür

turdı anda şehmelik anda varur (117a- 3013. beyit)

ne ħalife kıaldı ne ħayl u ħışm

yıķılur irān u turān ‘ acem (59b-1507. beyit)

Hatta eserde veznin uygulanmadığı beyitler bile vardır.

daħı yüz elli pāşā alur

ġāzīlerle anı ıolu kıılur (71a-1811. beyit)

fuluri ovasına tekfūrıla

varuban bulmışdı ol maķhurıla (76b-1959. beyit)

Enverī, edebi bir şahsiyet değildir. Yazmış olduğu eser de, edebi eser niteliğinde olmadığından yazılış amacında sanat yapma endişesi de yoktur. Bu sebeplerden ötürü metinde, aruz vezninde gösterilmesi gereken ustalık gösterilememiştir.

Eserin nazım şekli ile ilgili olarak, mesnevi nazım şeklinin uygulandığı eserler genellikle uzun hikâyeler ve öğretici metinlerdir. Bu tür eserler de mesnevi tarzının seçilmesinin sebebi, kafiyenin her beyitte değişebilmesi ve buna bağlı olarak yazma kolaylığı sağlamasıdır. Metinde, Enverī'nin edebî bir şahsiyet olmamasından kaynaklanan aruz kusurlarının olduğunu söyleyebiliriz. Ancak, metnin tarih metni ve dönemin yazma geleneğinin nazım olması bu durumun kusur olmaktan çıkarır.

1.6. Düstürnâme-i Enverī Üzerinde Yapılan Çalışmalar

Düstürnâme-i Enverī üzerinde yapılan beş çalışma vardır.

1. Mükrimin Halil Yınanç'ın yaptığı çalışma ilk çalışmadır. M. Halil Yınanç Düstürnâme'nin Paris nüshasını girişsiz olarak istinsah etmiş ve Medhal adlı bir çalışma ekleyerek yayımlamıştır.¹¹
2. Himmet Akın, Aydınoğullarıyla ilgili bir çalışmasında Düstürnâme'nin İzmir nüshasını ilim âlemine tanıtmıştır ve eserinin bazı bölümlerinde eserden beyitlere yer vermiştir.¹²
3. Melikof Sayar, Düstürname'nin içeriğindeki Gazi Umur Beyle ilgili bölüm hakkında bir çalışma yapmıştır.¹³
4. Bir başka Fransız tarihçisi P. Lemerle de Gazi Umur Bey ile ilgili bölüm hakkında bir çalışma yapmıştır.¹⁴
5. Necdet Öztürk, Osmanlı tarihçiliğini de incelediği çalışmasında Düstürnâme'nin İzmir nüshasının Osmanlılarla ilgili bölümü olan son 842 beytin transkripsiyonunu da yapmıştır.

Bu çalışmaların hepsi Düstürnâme-i Enverî'nin içerdiği tarihi bilgilerle ilgilidir. Kısmen transkripsiyonlar içerseler de bu transkripsiyonların ilmi olduklarını söyleyemeyiz.

¹¹ Yınanç, M. Halil, Düstürnâme-i Enverî, Medhal, İstanbul, 1928

¹² Akın, Himmet, Aydınoğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma, Ankara, 1968

¹³ Melikof, Sayar, Le Destan d'Umür Pascha, Paris, 1954

¹⁴ Lemerle, P., L'Emirat d'Aydın Byzance et l'Occident. Recherches sur 'La Geste d'Umur Pacha, Paris 1957.

BÖLÜM 2: DİL ÖZELLİKLERİ

Çalışmanın bu bölümü, İmla özellikleri ve Ses Bilgisi Bölümlerinden oluşmaktadır.

2.1. İmla Özellikleri

Metnin imlasının incelenmesi Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde özellikle ünlülerin yazılışı konusunda var olmayan imla birliğinin metinde ne kadar sağlanabildiğini ortaya koymak açısından önem taşır. Bununla birlikte metnin manzum olmasına rağmen edebi bir gaye ile yazılmaması ve vezin konusunda da gereken dikkatin gösterilmemesi metnin oluşturulmasında imlanın kaidelere bağlanması gerekliliğini ortaya koyar.

İmla özelliklerinin tespitinde ünlülerin yazılışı heceyi temsil etmeleri ve söz dizimi içerisinde kelimenin doğru okunabilmesi açısından önem taşımaktadır. Bir başka husus da eklerin yazılışının disiplin kazanıp kazanmadığının tespiti de imla özelliklerinin belirlenmesini önemli kılar.

Diğer taraftan imla ile sıkı bir ilişkisi olan müellifin veya müstensihinin yazıdaki kişisel tercihleri de önemlidir. İmlanın kişiye göre biçimlendirilmesi, müellifin veya müstensihinin yazıdaki pratikleşme eğilimini doğurur. Bu pratikleşme eğilimi, kelimelerin imlası ile kelimenin herhangi bir ses olayı ya da değişimi geçirip geçirmediğinin tespiti açısından izaha ihtiyaç duyan bir başka meseledir.

Yazıcının, pratikleşme eğilimine bağlı olarak metinde imla gereği bitişik yazılmaması gereken ا , ز , د , و , ذ gibi harfleri bitişik yazdığı görülüyor.

Yine sıkça geçen –dı ekinin ünlüsünün yazılmaması bu pratikleşmenin imlaya tesiri olarak değerlendirilmesi gerekir.

Rüknü'd-devle ركن الدُّوْله imlasıyla yazılan tamlamanın daha sonraki tekrarlarında rükn-devle ركن دوله imlasıyla yazılması ve bu örnekten başka bu kelimeye muadil kelimelerin de aynı tasarrufla yazılması müstensihinin pratikleşme eğilimiyle açıklanabilecek

hususlardır. Bu yazılımların örnekleri için metnin 45b numaralı varak ve transkripsiyonlu metnin ilgili bölümlerine bakılabilir.

Müstensihin imladaki bu pratikleşme eğilimi ile ilgili olarak anı (أنى) kelimesinin ان (32a-811/1), bunu (بونى) kelimesinin بون (19b-467/1), altı (النى) kelimesinin الث (45b-1150/2) biçiminde yazmasını örnek gösterebiliriz. Bu ve bunun gibi konuların örneklerini inceleyerek imladaki disiplinli yazılışları ve kaideleri belirlemek mümkün olacaktır.

2.1.1 Seslerin Yazılışı

2.1.1.1. Ünlülerin Yazılışı

2.1.1.1.1. “a” Ünlüsü:

Elif ile (ا)

Başta;

anun	انك	(28a-690/2)
aḥa	اكا	(18a-428/2)
ayağa	اياغه	(74a-1885/2)
aḥıdur	اقدر	(11b-267/1)

İçte;

saḥa	ساكه	(37b-936/2)
varup	واروب	((26a-642/1)
daḥı	داخى	(21a-516/1)
ṭaşı	طاشى	(66a-1676/1)
ḥayıḥ	قايق	(65a-1651/1)
ḥalḥan	قلقان	(64b-1640/2)
baḥa	باكه	(72a-1840/2)

Sonda;

saņa سكا (27b-680/2)

Medli (Ā) ile**Bašta;**

açılır آچلور (36a-908/1)

ayağına آیغینه (25b-631/2)

anuņ انوك (34b-865/1)

atası آنسى (55a-1391/1)

al- آل- (60b-1543/2)

anası آنسى (34b-867/2)

ayda آیده (37b-928/2)

andan آندن (25b-629/1)

altı آلتى (56b-1400/2)

aldı آلد (29a-715/1)

İçte;

var وآر (31a-775/2)

saņa سآله (25b-632/1)

taşlar طلآر (26a-637/2)

Sonda;

şara قرآ (64a-1635/2)

Üstünlü he ile (ð)**Sonda;**

dayire دآیر □ ه (64a-1635/2)

şara قره □ (64a-1635/1)

şapunda قبوكد ه □ (25b-632/2)

Üstün ile (□)

Başta;

başudur	باشیدر □	(26a-660/2)
řartuban	طرتوبن □	(26a-655/2)
řardaşı	قردشی □	(26a-640/1)
başla	باشله □	(1b-2./1)

Birden Fazla İmla İle Yazılan Kelimeler:**Başta;****anuř**

أنك	(36a-906/2)	أنوك	(34b-865/1)
انك	(28a-690/2)	انوك	(19b-471/2)

ayak

اياغه	(74a-1885/2)	ايغينه	(25b-631/2)
-------	--------------	--------	-------------

aç

آچ	(25b-626/1)	اچ	(25b-623/2)
----	-------------	----	-------------

al-

ال	(25b-624/2)	آله	(18a-433/2)	آله	(66a-1694/2)
----	-------------	-----	-------------	-----	--------------

ana

انگا	(82b-2115/1)	انگا	(18a-428/2)
آكه	(27b-683/2)	اگه	(83a-2125/2)

akıt

آقبدور	(22a-536/2)	اقدر	(11b-267/1)
--------	-------------	------	-------------

İçte;**sana**

سانه	(25b-632/1)	سكا	(27b-680/2)	ساکه	(37b-936/2)
------	-------------	-----	-------------	------	-------------

řara

قرا	(64a-1635/2)	قاره	(82b-2113/1)	فره	(64a-1635/1)
-----	--------------	------	--------------	-----	--------------

var

وآر (31a-775/2)

وارپ (29b-730/1)

ور (82b-2115/1)

2.1.1.1.2. ‘‘e’’ Ünlüsü:

elif ile (ا)

Başta;

etdürdi □ ائدردی (29b-732/2)

İçte;

biner بنار (25b-629/1)

beni یانی (35b-895/2)

gemi کامی (85a-2175/1)

içelüm ایجالوم (78a-1994/2)

senüñ سانود (26a-645/2)

sekizinci ساکزنجی (37b-937/1)

çeküp ج□ اکوب (38a-951/1)

Sonda;

göge کوڭا (66a-1680/2)

gice كج□ ا (35a-880/2)

çare جار□ ا (85a-2178/1)

medli elif ile (آ)

Başta;

el ا□ ل (84b-2158/2)

elinden آلندن (56b-1435/2) (47b-1202/2)

seni سانی (73a-1864/1)

üstünlü elif ile (□ا)

Başta;

elli □ اللی (25b-635/1)

eydür □ ایدر (25b-634/2)

eder □ ادر (40b-1041/2)

İçte;

getürür □ اتورر (30a-741/1)

depinür □ داپنور (64b-1640/1)

idüben □ ادوبان (57a-1451/2)

idelüm □ ادلوم (78a-1991/2)

hareke ile (□)

İçte;

geldi □ کلدی (20b-503/1)

çekdi □ چکدی (25b-629/1)

giderem □ کیدرم (26a-641/9)

geçdi □ کجدی (25b-634/1)

iderem □ ایدرم (26a-642/2)

iner □ اینر (25b-629/2)

diger □ دیگر (25b-630/1)

2.1.1.1.3. “i ve ı” Ünlüleri:

elif ye ile (ای)

Başta;

iki □ ایکی (25b-623/1)

irişür □ ایرشور (16a-386/1)

ider □ ایدر (29a-724/1)

içinde □ ایجنده (1b-3/2)

ili □ ایلی (23b-571/1)

ırmak □ ابرماق (22a-536/1)

elif ile (ا)

Başta;

içre	اچره	(22a-541/2)
işi	اشى	(33a-828/2)
içi	اجى	(58a-1479/1)
işlerini	اشلارینی	(56b-1429/2)
irgürdisem	ارگورد سم	(34a-844/2)

esreli elif ye ile (اڤ)

işitdi	اڤیشتىدى	(57a-1445/1)
il	اڤیل	(34b-860/2)
irer	اڤیرر	(22b-557/2)
iderler	اڤیدرلر	(24b-606/2)
itmez	اڤیتمز	(26a-637/2)

esreli elif ile (ا)

Başta;

idüben	اڤدوبان	(57a-1451/2)
ister	اڤستر	(48b-1223/1)
itme	اڤتمه	(23a-566/2)
irmesünj	اڤرمسک	(81a-2071/2)
istedi	اڤستدی	(48a-1216/2)
iki	اڤکی	(26a-639/2)

noktalı ye ile (ي)

Sonda;

toyladı	اڤوبلدي	(28b-711/2)
çekdi	اڤکدي	(34b-857/1)
yigidi	اڤيکدي	(58b-1481/1)
alurdı	اڤلوردي	(26a-6381/1)

ye (ی) ile

Sonda;

iki	ایکی	(25b-623/1)
tahtı	تختی	(21b-527/2)
biribir	بری بر	(22b-548/1)
viri bir	ویری بر	(19a-465/2) (24b-607/2)
didi	دی دی	(25b-623/1)

Esreli y (ی) ile

İçte;

yyielüm	یی □ یلوم	(78a-1994/2)
---------	-----------	--------------

Sonda;

dağı	□ دخی	(22a-542/1)
leşkeri	لشکری	(31a-769/1)
kıldı	□ قلدی	(22a-543/2)

ye ile (ی)

İçte;

çeriye	چرییه	(26a-640/2)
bişinci	بیşنجی	(34b-863/1)
birisidür	بیرسیدر	(42b-1076/1)
dirdi	دیردی	(63b-1617/2)
yidide	ییدیده	(51b-1308/1)
kılımadı	قلیمادی	(55a-1394/1)
kiçisi	کیجسی	(62b-1586/2)
kıbkızıl	قیبqزل	(66a-1678/2)
yine	یینه	(44a-1114/2)
gine	کینه	(44ü-1115/1)

esre ile(□)

İçte;

yıkar	یقار □	(22a-536/2)
direr	درر □	(22b-557/1)
biş	بش □	(60a-1523/2)
gider	کدر □	(29a-714/2)
kıldum	ققدم □	(61a-1549/1)
direnk	درنک □	(29b-730/2)
gire	کره □	(26b-657/2)

Nispet “i” si ekleşmelerde ya ayrı ya da bitişik olarak gösterilmiş.

gaznevīden	غزنوید ن	(45a-1133/2)
deylemīler	دیلمی لر (45a-1132/2)	
ermenīyyeye	ارمنییه	(26a-642/1)

Eklerde “ı ve i” Ünlüleri:

+yı eki esreli ye ile (ی)

pāşāyı	پاشای	(1b-) (72b-1854/2)
adayı	آدای	(78a-2000/1)
deryayı	دریا □ ی	(29b-739/2)

+yı eki ye ile (ی)

orduı	وردوی	(27b-665/1)
dünyayı	دنیا ی	(6a-125./2)
kabileyi	قبیلای	(36a-904/1)
sevdayı	سودای	(17a-412/2)
gövdeyi	کودای	(80a-2043/2)

+yı eki (یی) ile

rumīyi	رومی یی	(19b-473/1)
--------	---------	-------------

pāṣāyī پاشایی (72b-1854/2)

+yı eki hemze ile (۶)

teferrūcnāmeyī نفرجنامهء (2b-35/2)

qıṣṣayī قصهء (11b-265/2)

qal'ayī قلعهء (17a-414/2)

yaḥyāyī يحيىء (20b-493/1)

isāyī عيسىء (20b-493/2)

yahudīyī يهودىء (20b-494/1)

kisrayī كسرىء (21b-522/1)

gemiyyī کامىء (85b-2185/1)

+(y)ı eki hareke ile (□)

köyī □ کوی (73b-1882/2)

ḥatunī □ خاتون (73a-1867/2)

2.1.1.1.4. ‘o ve ö’ Ünlüleri:

elif vav ile (و)

Başta;

oldı اولد (18b-442/2)

ordu اوردو (27a-666/2)

oğlı اوغلی (33b-834/2)

oṅat اوکات (47b-1204/2)

oqımağā اوقیمغا (37b-936/1)

otuz اوتوز (8a-175/2)

öle اوله (32a-809/2)

elif ile (ا)

Başta;

otuz انوز (8a-171/1) (20a-492/2)

özün ازون (72b-1857/1)

oňat اڭات (75a-1915/2)

ötreli elif vav ile (ا')

Başta;

oňşadı اۇخشدى (72b-1847/2)

oldılar اۇلدلر (25b-625/1)

olunmuş اۇلنمش (78b-2012/2)

oda اۇده □ (13a-302/2)

ortada اۇتدا (25b-627/2)

ötreli elif ile (□ا)

Başta:

oldı □ا لدى (21a-511/2) (8b-185/2)

oňat □ا كات (45b-1149/2)

otuz □ا تۇز (20b-498/2)

vav ile (و)

İçte;

köyi □ا كوى (73b-1882/2)

vurmaq وور □ا مق (24b-597/2)

toptolu طپطولو (64a-1626/1)

tołar طولار (46b-1170/2)

tonına طونينه (57a-1452/2)

kopdı قوپدى (26b-658/2)

döndi دوند (29b-728/1)

yok يوق (71b-1822/2)

dörtdür دورتدر (48a-1208/2)

örteli vav ile (ؤ)

İçte;

yok	يُوق	(71b-1822/2)
gör	كُور	(21a-512/1)
kodıysam	قُوديسم	(73a-1864/1)
gördi	كُوردی	(25b-633/2)
kodı	قُودی	(25b-626/1)

ötre ile (□)**İçte;**

dört	د□رت	(26b-653/2) (17a-413/1)
horasan	خ□راسان	(30a-751/2)

2.1.1.1. 5. ‘u ve ü’ Ünlüleri:**elif vav ile (ا و)****Başta;**

uluşurdı	اولشوردی	(24a-593/1)
uzunı	اوزونی	(60a-1525/2)
urdı	اوردی	(21b-531/2)
ulu	اولو	(29b-727/2) (75a-1915/2)
üç	اوج	(43a-1079/1)
üsti	اوسنی	(64a-1629/1)
uyumadı	ایمادی	(29b-727/2)
uçsa	اوچسه	(64a-1636/2)

elif ile (ا)

ulu	الو	(27b-676/1)
-----	-----	-------------

ötreli elif vav ile (ا و)**Başta;**

urdı	او□ردی	(25b-629/1)
------	--------	-------------

urdılar	اوردىلر	(80a-2051/2)
urıřalum	اورشالوم	(77b-1975/1)

ötreli elif (ا)

uřul	ا صول	(112a-2877/2)
------	-------	---------------

vav ile (و)

İçte;

ķıldura	قلدوره	(66b-1692/2)
ğayretsüz	غيرتسوز	(73a-1864/2)
buçuķ	بوجق	(36a-906/1)
altun	التون	(63a-1610/2)
çerüñe	چروكا	(78a-1996/1)

Sonda;

ayru	ايرو	(63b-1620/2)
diyü	دييو	(36a-898/1)
gizlü	كزلو	(35b-884/2)
ordu	اوردو	(27a-666/2)

ötreli vav ile (ؤ)

yüridi	يو ردى	(79a-2034/2)
ħatunı	خاتون	(73a-1867/2)
ķavuķ	قاوو ق	(71b-1820/2)

Sonda;

berü	برؤ	(26a-645/2)
------	-----	-------------

hareke ile (هـ)

İçte;

düşdi	د □ شدی	(25b-631/2)
çıbuğ	چید □ ق	(77b-1978/1)
tutsak	طتساق □	(39b-987/2)
benüm	بن □ م	(25b-632/2)
kavüm	قؤم	(23b-575/2)

Eklerde;

-ur eki hem ر- hem و- imlasına sahip

açılur	آخالور	(36a-908/1)
aқıdur	آқидور	(22a-536/2)
aқıdur	اقدر	(11b-267/1)
getürür	كاتورر	(30b-741)
otururdı	اوتورودی	(37a-931/1)

-up eki ب- veya و- imlasıyla

aldanup	الذنوب	(28b-704/1)
unudup	اونودب	(35b-895/2)
idüp	ايدوب	(35ö-893/2)
қapup	قوبب	(27a-662/2)
қılup	قبلب	(97a-2488/1)
tutup	طوتب	(97b-2500/2)

Bununla birlikte sadece u sesinin yazılışıyla alakalı olmasa da –uban ekinin –u ünlüsü daima gösterilmektedir.

-uban Eki:

ağlaşuban	اغلشوبن	(85b-2184/2)
bişürüben	بشروبن	(87a-2225/1)
yakuban	يقوبن	(86b-2214/2)

Deęerlendirme :

Buraya kadar ünlülerin nasıl temsil edildikleri örneklerle gösterilmiştir.

A ünlüsünün ʾ, ʾ, ʾ, ʾ, ve □ ile temsil edilen örnekleri mevcuttur. Fakat a ünlüsünün yazılışı konusunda şu durumdan sonra bu imla ile yazılır diye kesin bir sonuç çıkarmamız mümkün değildir. Çünkü a ünlüsü ʾ ile temsil edilen aynı kelime başka bir yerde ʾ veya ʾ ile temsil edilmesi kaideye bağlanmasını imkânsız kılmaktadır. Bu durum diğer ünlüler için de geçerlidir. Aynı kelimenin birden fazla imla ile yazılması müstensihin imla

tercihi ile alakalı olduğu kadar Eski Anadolu Türkçesinde ünlü seslerin yazılmasında, kesin bir disiplinin bulunmamasının da etkisi vardır.

“i” ünlüsünün imlası meselesinde +yI ekinin yazılışı dikkat çekmektedir. Özellikle yabancı asıllı kelimelerde +yI ekinin (ء) hemze ile temsil edildięi görölmektedir. Bununla birlikte ünlü ile biten kelimelerden sonra +(y)I eki (ى) ile temsil edilmektedir.

o, ö, u, ü ünlülerinin genel olarak ʾ ile temsil edildiğini söyleyebiliriz. Bu sesleri (ʾ) elif ile temsil edilen örneklerinin de bulunması imladaki pratikleşme eğilimini işaret eden sonuçlar olarak değerlendirmek mümkündür.

U ünlüsünün eklerde temsil meselesinde bir disiplin sağlanamamıştır. U ünlüsüne sahip ekler ʾ, ʾ veya □ imlasıyla temsil edilmişlerdir. Bununla birlikte, – UbAn ekinin ünlüsü her zaman gösterilmiştir.

Sonuç olarak ünlülerin yazılışıyla ilgili örneklerde de açıkça görüldüğü gibi serbest ya da kararsız bir imlanın sergilendiğini söyleyebiliriz.

2.1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı:

2.1.1.2.1. g Ünsüzü:

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde Eski Türkçeden Orta Türkçeye geçiş ses olayı değişmesi olarak kabul edilen #k>#g ötümlüleşmesi imlada bazı metinlerde ڭ veya ک ile temsil edilmektedir. Düstürnâme-i Enverî’de her şartta ڭ imlası ile gösterilmese de #g sesi ڭ imlasıyla temsil edilen birçok örnek kelime vardır.

gögsinde	ڭوكسنده	(24b-598/1)
görür	ڭورور	(63a-1607/2)
göge	ڭوخه	(64b-642/1)
girmege	ڭرماغه	(55a-1397/1)
gey	ڭى	(39b-995/1)
gemiler	ڭمیلر	(85a-2179/1)
gire	ڭره	(26b-657/2)
beg	ڭ	(29a-716/1)
begligi	ڭلاڭى	(34b-861/1)
egirdür	اڭردر	(22a-535/2)
irdügi	ايردوڭى	(72a-1389/2)
giyüp	ڭيوب	(102a-2616/1)
gez	ڭز	(107a-2753/1)
gitdi	ڭتدى	(13a-306/1)
gög demür	ڭوڭدمور	(65b-1673/2)
irkegin	ايركڭن	(80a-2046/1)

2.1.1.2.2. ڭ Ünsüzü:

ڭ ünsüzü de diğer bütün imla konularında olduğu gibi tek bir imlaya sahip değildir. ڭ ünsüzü hem ک ile hem de ڭ ile temsil edilmektedir.

aņa	اڭا	(52a-1313/1)
țaņa	طاڭا	(64a-1627/2)

geñez	كَنْز	(13a-301/2)
baña	بَاغَه	(72a-1840/2)
yalñuz	يَالْغُوز	(84b-2169/1)
añdı	اَنْدَى	(59a-1504/2)
aña	اَكِه	(27b-683/2)
taña	طَا	(26b-661/2)
gidüñ	كِدُوك	(26b-655/2)
soñra	صَنْرَه	(21b-522/2)
göñli	كوكلى	(66b-1701/2)
yaña	يَا	(47a-1193/2)
saña	سَاكِه	(37b-936/2)
öñden	اوكدن	(40-73/2)
geñez	كَنْز	(56b-1429/2)
öñden	اوكدن	(51b-1992/2)
şoña	صَا	(51a-1292/2)

2.1.1.2.3. p Ünsüzü:

Düstürnâme’de p ünsüzü kelime kök ve tabanlarında ب ile gösterilmiştir. –up eki daima ب ile gösterilse de bir iki kelime de پ ile yazıldığını görüyoruz. Fakat up±dur veya -up±dı teşkilinde p sesi پ ile gösterilmiştir. Bu durum ünsüz-ünsüz uyumunun bulunmadığını gösterme çabası ile açıklanabilir.

ķapu	قېپو	(25b-632/2)
alp arslan	الپ ارسلان	(47b-1202/1)
yapdı	يېدى	(53a-1340/2)
ķopdı	قوپدى	(26b-658/2)
ŗapu	طابو	(25b-628/2)
ķıpçak	قېچاق	(30a-748/2)

parelendi	پارهلندی	(66a-1677/2)
depinür	داینور	(64b-1640/1)
depdi	دیدی	(64b-1638/1)
tapar	طپار	(15a-360/2)
toprak	طریق	(24a-586/2)

-up eki -وب ile temsil edilir. fakat ünlüsünün yazılmadığı durumlarda her şartta olmasa bile -پ ile yazıldığı örneklerle karşılaşılmıştır.

varup	وارپ	(29b-730/1)
aldanup	الدنوپ	(35b-895/2)
unudup	اونودپ	(28b-704/1)
bulmayup	بولمایوپ	(35b-893/2)
urup	اوروپ	(26b-654/2)
olup	اولپ	(60a-1531/2)
getürüp	گاتورپ	(49b-1253/2)
kopup	قوپپ	(27a-622/2)

-up±dur ve -up±dı ekleşmelerinde -up eki -وب veya -پ ile gösterilmiştir.

yapupdı	یپوید	(22a-532/1)
olupdur	اولپدر	(30a-765/1) (11b-265/1)
sürüpdür	سورپدر	(56b-1430/1)
yapupdur	یپویدر	(11b-270/2) (41b-1041/2)
çalupdur	قلویدر	(56a-1427/2)

Bununla birlikte aşağıdaki örnekleri de vermek gerekir

toptolu	طپطلو	(64a-1629/1)
---------	-------	--------------

kıbkıızıl قبقزل (66a-1678/1)

2.1.1.2.4 ç Ünsüzü:

ç ile

çıbuğ چبق (71a-1810/2)

geçer كچر (26b-651/2)

çıkardı چقردی (21a-517/2)

buçuğ بوچق (36a-906/1)

açılır اچلور (36a-908/1)

çiçek چچک (11b-268/2)

içelüm ایچلوم (78a-1994/2)

çin چین (25b-634/2)

ج ile

suç سوج (37b-942/2)

üç اوج (20b-505/2)

hiç هج (35a-847/2)

hem ج hem چ ile

aç اچ (25b-623/1)

aç آچ (25b-626/1)

2.1.1.3.Eklerin Yazılışı:

Düstürnâme’de eklerin yazılışı konusunda kesin bir kaide yoktur. Hemen hemen bütün eklerin ayrı yazılan ve bitişik yazılan örnekleri mevcuttur. Bu yüzden ayrı yazılan ve bitişik yazılan ekler tasnifini yapmadım. Her eki kendi başlığı altında ayrı ve bitişik yazılmış örnekleri bir arada gösterdim.

2.1.1.3.1. +dA Eki:

2.1.1.3.1. 1. Ayrı Yazılan Örnekler;

azerbaycanda اذربایجانده (28a-692/1)

2.1.1.3.1. 2. Bitişik Yazılan Örnekler;

gögsinde کوسنده (24b-598/1)

tahtda تختده (26b-659/1)

qal'ada قلعه (71b-1824/1)

mekkede مکده (35a-871/1)

yidide بيديده (41b-1038/1)

mutbahında مطبخنده (41b-1040/1)

2.1.1.3.2. +dAn Eki

2.1.1.3.2. 1. Ayrı Yazılan Örnekler;

qasrından قصرندن (30a-740/1)

bimden بيمدن (27a-675/1)

2.1.1.3.3+dUr Eki :

2.1.1.3.3.1 Ayrı Yazılan Örnekler;

eylemişdür ايلمش در (29b-729/2)

dörtür دورندر (48a-1208/2)

çokdur جوقدر (58b-1506/2)

haricidür خارجىدر (39a-976/2)

2.1.1.3.3.2.Bitişik yazılan örnekler

yokdur يوقدر (26b-658/2)

birisidür بيرسيدر (42b-1076/1)

qalmamışdur	قلمه مشدر	(27a-666/2)
oğlıdur	اوغلیدر	(18b-448/1)
çokdur	جوقدر	(71a-1810/2)

2.1.1.3.4. -dI Eki

2.1.1.3.4.1. Ayrı Yazılan Örnekler

yididi	ییدی دی	(59b-1508/1)
didi	دی دی	(25b-623/1)

2.1.1.3.4.2. Bitişik Yazılan Örnekler ;

aldı	الد	(29a-715/1)
didi	دید	(26a-641/1)
şurdılar	طوردیئر	(77a-1971/2)
şutdı	طوندى	(28a-694/1)
dutdı	دوندى	(8a-176/2)

2.1.1.3.5.+(y) IIA Eki

2.1.1.3.5.1. Ayrı Yazılan Örnekler ;

biri biri ile	برى بر ايله	63a-1603/2)
hürmüz ile	هرمز ايله	30a-750/1)

2.1.1.3.5.2. Bitişik yazılan Örnekler:

tuzlayıla	طوزلایيله	(71b-1820/1)
gazilerile	غازیلريله	71a-1811/2)
esirile	اسیريله	(75a-1920/1)
şuvvetile	قوتئيله	(22b-552/1)
erle	ارله	(39a-978/1)
derdile	درديله	(40a-1005/2)

güçle	كو جله	(28a-705/1)
anuñıla	آنو كيله	(33b-842/2)
mevlidiyle	مولد ييله	(35a-894/1)

2.1.1.3.6. + lAr Eki:

2.1.1.3.6.1. Ayrı Yazılan Örnekler;

+lAr çokluk eki, fiil çekiminden sonra belirgin olarak ayrı yazıldığı görülüyor.

dimişler	دمش لر	(18b-447/1)
kırdılar	قردی لر	(80a-2051/1)
kıldılar	قلد یلار	(18a-437/2)
tırdılar	طوردی لر	(77a-1971/2)
urdılar	اوردی لر	(80a-2051/2)
deylemiler	دیلمی لر	(45a-1132/2)
şikayetler	شکایت لر	(23a-570/2)
hediyeler	هدیّه لر	(32a-800/1)

2.1.1.3.6.2. Bitişik Yazılan Örnekler

işlerini	ایشلارینی	(56b-1429/2)
uymadılar	اویمد یلر	(36b-917/1)
ğazneviler	غز نو یلر	(45a-1132/1)
haqāniler	خا قا نیلاره	(26b-649/2)
işidenler	ایشدنلر	(26b-661/2)
çıkdılar	چققد یلر	(78b-200/2)

2.1.1.3.7. +(y)A Eki:

2.1.1.3.7.1. Ayrı Yazılan Örnekler;

dördüncüye	دوردنجی یه	(63a-1602/1)
çal'aya	قلعه یه	(80a-2050/1) (74a-189/2)
gemiye	کمی یه	(71b-1823/2)
gürçüye	کورجی یه	(52a-1315/1)
hıtaaya	خطا یه	(56a-1426/1)
deryaya	دریا یه	(56a-1427/1)
gögeye	گوڭایه	(76a-1938/2)
kadırgaya	قادرغا یه	(75b-1924/2)

2.1.1.3.7.2.Bitişik Yazılan Örnekler;

çeriye	جرییه	(26a-640/2)
gemiye	کمییه	(65a-1650/2)
ka'beye	کعبیه	(38b-961/1)
kirpiye	کرپییه	(58a-1469/1)
şirüye	شروییه	(33a-824/1)

2.1.1.3.8. +(s)I Eki:

2.1.1.3.8.1.Ayrı Yazılan Örnekler;

anası	اناسی	(33a-824/2)
atası	اناسی	(55a-1390/2)
perdesine	پرده سنه	26b-657/2)
valisine	والی سنه	45a-1141/1)

2.1.1.3.8.2.Bitişik yazılan örnekler

taşısı	طایسی	(44a-112/2)
dayısı	دایسی	(34a-844/2)
kiçisi	کیجسی	(62b-1586/2)
mecmu'isi	محموعی	(31a-770/1)

anası	انسی	(55a-1390/1)
atası	اتسی	(55a-1391/1)
adası	اداسی	(66b-1695/1)

2.1.1.3.9. –(y)iken Eki:

2.1.1.3.9.1Ayrı yazılan örnekler

halkıyiken	خلقى بيکن	(35a-874/1)
‘avratıyiken	عورت بيکن	(2a-24/2)
goncayiken	غنجه یکن	(54b-1384/1)

2.1.1.3.9.2.Bitişik yazılan örnekler

segirdüriken	سکردور یکن	(42a-1056/1)
bişeriken	بشر یکن	(41b-1040/2)
qılımsıiken	قلمشیکن	(35a-872/2)
olken	اولکن	(22b-552/2)
peykāniken	بيکانیکن	4a-69/2)
bağluyiken	بغلو یکن	(63a-1599/2)

2.1.1.3.10.+[y(i)] çUn eki

2.1.1.3.10.1.Bitişik Yazılan Örnekler;

anuñçün	انوکجون	(2a-12/2)
emlakiçün	املاکيجون	(1b-8/1)
‘avratıçün	عورنیجون	(5a-99/1)
katlıçün	قنلیجون	(18b-442/1)
zūlmüñiçün	ظلمکيجون	(19a-466/1)
anuñiçün	انکيجون	(23b-574/1)
zūhdiçün	زهديجون	(60a-1530/2)

iŝiçün ایشیجون (88b-2262/2)

2.1.1.3.10.2. Ayrı Yazılan Örnekler;

huda yiçün خدايجون (115a-2962/2)

fethiyiçün فنحیيجون (121b-3120/2)

neyiçün نايجون (136a-3534/1)

2.1.1.3.11. +HK Eki:

2.1.1.3.11.1. Ayrı Yazılan Örnekler;

gicelik كيجه لك (9a-196/1)

pādişahlığı پادشاهلغی (46b-1180/2)

2.1.1.3.11.2. Bitişik Yazılan Örnekler;

aylık ايلق (58a-1479/2)

çoqlığına چوقلغينه (64a-1627/2)

pādişahlıq پادشاهلق (78a-1990/2)

tutmaqlıqda طونمقلقده (32a-812/2)

yapmaqlığa ياپمقلیغه (29b-734/2)

2.1.1.3.12.-(I) sA Eki:

2.1.1.3.12.1. Ayrı Yazılan Örnekler;

uçsa اوچسه (64a-1636/2)

2.1.1.3.12.2 Bitişik yazılan örnekler

aldisa الدیسه (68b-1749/2)

qodıysam قودیسیم (73a-1864/1)

hurise خوریسه (5b-113/2)

didise دیدیسه (28b-704/2)

2.1.1.3.13. -mİş Eki:

2.1.1.3.13.1. Bitişik Yazılan Örnekler;

olmuşdur	اولمشدر	(1b-9/2)
kılmışdur	قلمشدر	(2a-14/2)
dimiş	دمش	(5a-101/1)
çürümemişdi	چوروممشدی	(6a-122/2)
görmemişdi	کورممشدی	(68a-1728/2)
düzmiş	دوزمش	(68a-1730/2)
almışdur	المشدر	(71b-1824/2)

2.1.1.3.13.2. Ayrı Yazılan Örnekler;

-miş eki olumsuzluk ekinden sonra ayrı yazılmış örnekleri mevcuttur.

olmamış	اولمامش	(81b-2081/1)
qalmamış	قلمامش	(90a-2036/2)
olmamışken	اولمامشکن	(4a-76/2)
irmemişdi	ارمامشدی	(101b-2587/1)
kılmamış	قلمامش	(99b-2547/2)
qalmamışdur	قلمه مشدر	(27a-666/2)

2.1.1.3.14. Bitişik Yazılan Ekler:

2.1.1.3.14.1. -(y)A eki

ala	النا	(66b-1694/2)
qıla	قیله	(33a-842/2)
gire	کره	(82b-2115/2)
qıldura	قلدوره	(66b-1692/2)
bula	بونا	(34a-855/2)
qala	قله	(25b-624/2)
vara	وارا	(82b-2115/1)

2.1.1.3.14.2. +(I)ncI Eki :

bişinci	بيشنجى	(34b863/1)
ikinci	ايكنجى	(3a-45/1)
altıncı	الثنجى	(3a-49/1)
yedinci	يدنجى	(3a-50/1)
üçüncü	اوجنجى	(3a-46/1)
dördüncü	دوردنجى	(3a-47/1)

2.1.1.3.14.3.-(y)IncA Eki:

eyleyince	ايلاينجه	(64b-1643/1)
şınmayınca	صنمينخه	(80b-2055/2)
kılmayınca	قلمينجه	(124b-3207/1)
büyüeyince	بويونخه	(88a-2252/1)

2.1.1.3.14.4.-IsAr eki

toğusar	طوگوسر	(94b-2420/1)
bulaşısar	بولشيسر	(110a-2822/2)
alısar	اليسر	(114a-2927/2)
öliseremdür	اولسرمدر	(109a-2808/1)

2.1.1.3.14.5. -mA Eki:

-ma olumsuzluk eki fiil kök ve tabanlarına bitişik olarak yazılmaktadır. Fakat bu ekin kendisinden sonra gelen eklerle bitişik yazılmadığı örnekler de vardır.

-mA Ekinin Kendisinden Sonra Gelen Eklerle Ayrı Yazıldığı Örnekler;

qopmaya	قوپمايه	(29b-734/2)
uymadı	اويمادى	(29b-727/2)
bulmayup	بولمايوب	(35b-893/2)
olmasa	اولماسه	(2a-20/2)
qılmağa	قلماغا	(47b-1203/2)
bulımadı	بوليمادى	(43a-1086/2)

komazdı	قومازیدی	63a-1621/2)
girmege	گرمآغه	(55a-1397/1)
çekmedi	چکمادی	(71b-1822/2)
döndürmedi	دونورمادی	(58a-1469/2)
irişmeden	ارشمدان	(61b-1564/1)

-mA Ekinin Kendisinden Sonra Gelen Eklerle Bitişik Yazıldığı Örnekler;

eylemegil	ایلامگل	(31b-788/2)
bilmeziken	بلمزیکن	(35a-874/2)
virmesenuz	ویرمسائوز	(72a-1841/1)
uymadılar	اویمدیلر	(36b-917/1)
bulımaz	بولیماز	(74a-1891/2)
şınmayınca	صنمینجه	(80b-2055/2)
bilmediler	بلمدیلر	(31b-785/2)

2.1.1.3.14.6. -UbAn Eki:

kıluban	قیلوبن	(20b-499/2)
çıkuban	چیقوبن	(65b-884/1)
idüben	ادوبن	(2b-37/2)
gelüben	کلوبن	(29b-722/2)
bindürüben	بندوروبن	(44b-1120/1)

2.1.1.3.14.7.+ GII eki

yağmağıl	یقمغل	(83a-2123/1)
tığmağıl	طقمغل	(83a-2123/2)
söylegil	سوئلگل	(97a-2487/1)
eylegil	ایلگل	(97a-2487/2)
eylemegil	ایلامگل	(31b-788/2)

Bununla birlikte aynı kelimenin aynı ekle ayrı yazılmış örneği de vardır.

eylemegil ايلماكل (94a-2414/1)

2.1.1.3.14.8. +IU Eki

adlu ادلو (80b-2057/1)

ayarlu ايرلو (75a-1916/2)

dişlü دشلو (117a-3008/1)

yaraqlu يارقلو (81a-2069/2)

ay siretlü ايسرتلو (23a-561/1)

2.1.1.3.14.9. +sUz eki

ğayretsüz غيرنسوز (73a-1864/2)

yüzsüz يوزسوز (97b-2498/2)

dikensüz دکنسوز (101a-2591/1)

+suz ekinin ayrı yazılmış örneği de vardır.

talebsiz طلبسز (102a-2615/1)

2.1.1.4. Bazı İşaretlerin Kullanışı:

2.1.1.4.1. Şeddenin (□) Kullanılışı:

İkiz ses bulunduran kelimelerde hem çift harf yazılarak hem de şedde konularak temsil edilmiştir.

elli ال□لى (28a-693/2) (25b-635/1)

kullarına قول□لرينه (35a-875/1)

ellerin ال□لارن (21b-529/2)

müşkilleri مشكل□لارى (85b-2189/2)

illerini ال□لارين (98a-2513/2)

midilli مدل□لى (85b 2187/2)

Birbirine yakın sesler de hem yazılarak hem de şedde konularak temsil edilmiştir.

tutdı	طونذ□دی	(28a-694/1)
etdi	انذ□دی	(22a-543/1)
etdiler	ات□دلر	(32a-801/1) (18a-439/1)
yaratdı	يارنذ□دی	(4a-70/2)

Yabancı asıllı kelimelerde;

mekkede	مك□ده	(35a-871/1) (22a-534/1)
cidd	جد□	(2b-37/1)
züllile	زلا□ه	(20b-695/2)
ķışşası	قص□هسى	(29b-739/2)

2.1.1.4.2 Tenvinin (□) Kullanışı:

İki örnekte tenvin kullanılmıştır.

tanrıdan	نكردا□	(97b-2498/1)
ħaşşeten	حصة□	(96a-2466/2)

2.1.1.5. Bitişik Yazılmış Kelimeler

oldemde	<ol+demde	اولدمده (36b-919/1)
oldahı	<ol+dahı	اولداحی (20a-484/2)
noldı	<<ne+oldı	نولدى (46b-1174/1)
şankim	<san+kim	صنكم (43a-1094/2)
işitdikim	<işitdi+kim	ایشندیکم (28a-698/2)
oldum kim	<oldum+kim	اولدۇمکم (51b-306/2)
gerçikim	<gerçi+kim	کرجکم (72a-1844/1)
olkim	<ol+kim	اولکم (23a-566/1)
ol zaman	<ol+zaman	اولزمان (81a-2074/1)
ķıldıkim	<kıldı+kim	قلدیکم (18a-443/1)
nedenlu	<ne+denlu	ندکلو (65b-1670/2)
nekim	<ne+kim	نکم (26a-644/2)
üçyüz	<üç+yüz	اوچيوز

Farsça bî ekinin bitişik yazıldığı örnekler (Bu ek genelde ayrı olarak yazılmıştır).

biçare	بیچاره	(76a-1941/1)
bican	بیجان	(39b-996/1)

2.1.1.6. -dİ Ekinin Yazılışı:

-dı eki eser boyunca çok sık geçmektedir. –dı ekinin ünlüsü birçok defa ne hareke ile ne de harf ile, işaretlenmemiştir. Bununla birlikte hareke ile gösterilen örnekler de vardır.

döndi	دوند	(29b-128/1)
oldı	اولد	(18b-442/2)
yapupdı	بیوبد	(22a-628/2)
dutdı	دوند	(77a-1949/2)
kıldı	قلد	(19b-472/1)
verdi	ورد	(18a-431/2)
çekdi	جكد	(20a-482/2)
didi	دید	(26a-641/1)
düzdi	دوزد	(28b-710/1)
düşdi	دوشد	(23a-568/1)
olmuşdı	اولمشد	(41a-1038/1)
sürdi	سورد	(23a-562/1)
aldı	الد	(29a-715/1)
ğodı	قود	(28b-701/1)

-dı eki ünlüsünün hareke ile gösterildiği örnekleri de vardır:

akdı	□ اقد	(74a-1892/1)
miyvelerdi	□ میوولرد	(16b-389/1)
gördi	□ کورد	(25b-633/2)

Değerlendirme:

Eklerin yazılışıyla ilgili olarak genellikle bitişik imlanın tercih edildiğini söyleyebilirsek de ayrı yazılan örneklerin de azımsanmayacak kadar çok olduğunu söylemeliyiz.

Hemen hemen bütün eklerin hem ayrı hem de bitişik imlaya sahip örnekleri vardır. –mA ekinin yazılışı dikkat çekmektedir.–mA-ekinın kendisinden sonra gelen eklerle ayrı yazıldığı örnekleri vardır. Fakat bunu kalın ünlü veya ince ünlü dizisine ait kelimelerde veya şu ek ile ayrı yazılır diye kesin bir sonuç çıkarma imkânı tanımamaktadır. Çünkü ekin hem ince hem de kalın ünlü dizisine sahip kelimelerde ayrı ve bitişik yazılan örnekleri mevcuttur.

-mA- ekinin bu özelliğine bağlı olarak –mİş eki sadece söz konusu ekten sonra ayrı yazılan örneklere sahiptir. –mİş eki için böyle bir kaide belirleyebiliriz. –UbAn, +Incl, -(y)A, -(y)EncA, -IsAr, +GII, +IU gibi eklerin daima bitişik yazıldıklarını söyleyebilirken herhangi bir ekin sadece ayrı yazıldığını ifade edemeyiz.

Sonuç olarak eklerde daha çok bitişik yazılma eğiliminin olduğunu söyleyebiliriz. Eklerin yazılışı ile ilgili genel ve her şartta geçerli kaide belirlemek mümkün değildir. Fakat istikrarlı olmasa da bitişik yazmanın gelişmiş olduğunu söyleyebiliriz

2.1.1.7. Ayrı Yazılması Gereken Harflerin Bitişik Yazılması

Arap alfabesi esas alınarak oluşturulan Osmanlı alfabesinde de imla gereği belli kurallara bağlı ayrı yazılması gereken harfler vardır. Metinde ise bu harfler bitişik yazılmıştır. Bu yazım özelliğini de pratikleşme eğiliminin sonucu olarak değerlendirmeliyiz.

Ayrı yazılması gereken د (dal) ve ر (re) harfleri bir çok kelimedede bitişik imla ile yazılmıştır.

arda (27a-664/2)

atdurdı (16b-389/2)

buyurdı (28b -703/2)

dilerdi (24a-589/2)

dirdi	(63b-1617/2)
dutardı	(24a-589/2)
dürdi	(4a-72/1)
egirdür	(22a-535/2)
irdügi	(72a-1839/2)
irgürdisem	(34a-844/2)
ğardaşın	(27a-674/1)
müntazırdı	(23a-569/2)
pirdi	(16a_384/2)
sürdi	(23a-562/1)
ğurdi	(24a-595/1)
uluşırdı	(24a-593/)
urdi	(21b-531/2)
virdi	(26a-673/1)
vardı	(16a-384/1)
و (vav) ve د (dal) harflerinin bitişik yazılması	
nemrūd	(11b-206/1)
ğodı	(29b-732/1)
ğarşuda	(105a-2691/1)
mes'ūd	(4b-84/2)
davūd	(13a-309/2)
irdügi	(72a- 1839/2)
ز (ze) ve د (dal) harflerinin bitişik yazılması ;	
yezid	(6b- 140/1)
ğılımazdı	(20a-483/2)
sizden	(22b-556/2)
yazdılar	(26a- 644/1)
mezdeki	(29a-719/1)
ğomazdı	(90a-2311/1)

ا (elif) ve د (dal) harflerinin bitişik yazılması ;

adı	(7b-161/1)
zād	(21b-525/1)
ādem	(31a-770/1)
arada	(18a-439/1)
azād	(29a-723/1)

ا (elif) چ (çim) ve یا خ (hı) harfleriyle bitişik yazılması;

içre	(22a-541/1)
dağı	(23a-558/1)

و (vav) ve ن (nun) harflerinin bitişik yazılması;

çün	(22a 544/1)
gün	(25b-626/1)
kılsun	(90a-2300/1)

2.1.1.8. Terkiplerin Yazılışı

2.1.1.8.1.Farsça Terkiplerin Yazılışı:

Düstürnâme-i Enverî'de bir başka dikkat çeken imla özelliği ise izafet “i” si yerine “ü” sesinin ötre ile ya da n harfi ile gösterilmesidir. Bu imla özelliğini bir ya da iki örnek ile sınırlı olsa idi yanlış yazım olarak değerlendirebilirdik. Fakat hatırı sayılır örnekte bazen’ و ile birlikte temsil edilmesi yazım yanlışı olarak değerlendirilmesinin önüne geçmektedir. Bu imla özelliğinin müstensihin ağız özelliğinin yazıya aktarılması olarak değerlendirmek, bu halde doğru olur. Buna açıklayıcı sebep olarak Eski Anadolu Türkçesinin en karakteristik özelliği olan yuvarlaklaşmayı gösterebiliriz.

şuret ü ziba	صورت زبا	(4a-73/2)
haki ü remim	خاکی ورمیم	(2a-21/2)

elṭāf ü ‘amīm	الطافُ عميم (2b-30/2)
sırat u müstakim	صراط ومستقيم (1b-2.6/2)

2.1.1.8.2. Arapça Terkiplerin Yazılışı:

Arapça terkipler genel imlalarıyla yazılmışlardır. Yani el (ال) harfi tarifi ile birlikte kurulmaktadır.

şefi‘ ü’l-müznibîn شفيع المذنبين (2b-30/1)

ḫayru’l-enām خير الانام (3a-41/2)

seyyidü’l-kevneyn سيد الكونين (2b-26/1)

Fakat, metinde birden fazla geçen kelime, pratikleşme eğiliminin etkisiyle aşağıdaki gibi yazılmıştır.

rüknu’l-devle ركن دولة (45b-1147/2) imlasıyla geçen kelime ,(45b-1148/1) de ركن دولة geçmektedir imlasıyla.

mü’eyyiddevle موءيددوله (45b-1155)

2. 2. SES BİLGİSİ

2. 2. 1. Ses Uyumu

2. 2. 1. 1. Damak Uyumu

Bazı ekleşmelerin dışında metinde damak uyumu tamdır. Uyumu bozan unsurlar:

-iken eki

almışiken	المشكن	(106a-2734/1)
tururiken	طوررکن	(08a-2777/2)
goncayiken	غنجہ بيکن	(54a-1384/1)
tutmuşken	طونمشکن	(35a-872/1)

-durur

geçmişdurur	كچمشد □رر	(62a-1579/1)
içmişdurur	اچمشدرر	(62a-1579/2)
etmişdurur	اتمشد □رر	(83b-2338/1)

2. 2. 1. 2. Dudak Uyumu

Dudak uyumunu bozan en önemli sebep E.A.T.nın karakteristik özelliği olan yuvarlaklaşma hadisesidir.

karşu	قرشو	(31b-787/2)
tapu	طپو	(107a-2757/1)
kamu	قمو	(27a-668/2)
kapu	قپو	(82a-2093/1)
hatun	خانون	(57a -1454/1)
demür	دمور	(8b-189/1)
altun	النون	(62b-1610/2)
yalğuz	يالگوز	(21b-524/2)
eyü	ايو	(98a-2514/2)
țaru	طرو	(94a-2407/1)

Dudak uyumunun bozulmasına başka bir etken de yuvarlak ünlülü eklerdir. Uyumu bozan ekler:

+Um Eki:

elüm	الوم	(83b-2139/1)
benüm	بنوم	(6a- 118/2)
adımı	ادومی	(106a-2720/1)

+Um+Uz Eki:

ilümüz	ایلوموز	(98a-2515/1)
şancağumuz	صجاغمز	(72a -1844/1)

+sUn Eki:

qalsun	قلسون	(90a- 2300/1)
etmesun	انمسون	(62a-578/2)

-dUK Eki:

alduğı	الدوغی	(98a-2515/1)
geldügin	کلدوکن	(64a-1628/1)

-dI+m>-dUm ekleşmesinde ;

qaldum	ققدم	(97a-2491/2)
didüm	دیدوم	(106a-2720/1)

+IU Eki:

dişlü	دشلو	(117a-3008/1)
ayarlu	ایرلو	(75a-1916/2)

+sUz Eki:

cansuz	جانسوز	(101b-2610/1)
dikensüz	دکنسوز	(101a-2591/1)

Bu şekilde örnekler çoğaltılabilir. Ayrıca dudak uyumunu düz ünlülü unsurlar da bozar. Yuvarlaklık uyumunu bozan ekler;

-dI Eki:

çodı	قودی	(2b-1610/2)
buldı	بولدی	(57a-1452/1)
oldı	اولدی	(56b-1436/2)
göndürdi	كوندوردی	(101b-2611/1)

+(s)I Eki:

yolı	یولی	(29b-733/1)
üsti	اوسنی	(64a-1629/1)

-mIş Eki:

çoymuş	قویمش	(107b-2766/1)
bulmuş	بولمش	(76a-1969/1)
dönmiş	دونمش	(58a-1469/1)

-IN Eki:

söyindi	سویندی	(29b-739/1)
düzilsün	دوزلسون	(30b-753/1)

2. 2. 1. 3. Ünsüz Uyumu:

Ünsüz uyumu, yalnızca ötümlü ünsüz taşıyan ekler kelimelerle birleştiklerinde bozulur –up ekinin ünsüzü daima ب ile gösterilirken –up+dur teşkilinde ب ile gösterilir. Bu uyumun olmadığını ispatı niteliğindedir.

yapupdur	یوپودر	(41b-1041/2)
çekdi	چکدی	(20a-482/2)
düşdi	دوشدی	(23a-568/1)

olmuşdı	اولمشد	(41a-1038/1)
dutdı	دوندى	(77a-1949/2)
atdurdı	اندوردى	(16b-389/2)
dörtür	دورنر	(48a-1208/2)
tahtda	تختده	(26b-659/1)
hağdan	حقدن	(27a-665/2)
yoğdur	يوقدر	(26b-658/2)
sürüpür	سورپدر	(56b-1430/1)

2. 2. 2. Ses Olayları:

2. 2. 2. 1. Ötümlüleşme:

t > # d Ötümlüleşmesi:

tiz	> diz	(91a-2326/2)
tegül	>degül	(5b-115/2)
temir	>demür	(65b-1673/2)
teñiz	>deñiz	(86a-2206/1)
titre-	>ditre-	(57a-1445/2)
tile-	>dile-	(49b-1253/2)
teñlü	>deñlü	(65b-1670/2)
tört	>dört	(67a-704/2)
tüz-	>düz-	(67b-1723/2)
türlü	>dürlü	(123a-3167/2)
tiz-	>diz-	(7a-142/1)
tiyin	>diyü	(35a-876/2)
tir-	>dir-	(62b-1594/2)
tiñle-	>diñle-	(11b-266/2)
tirig	>tiri	(85a-273/1)
tök-	>dök-	(13a-313/2)
ti-	>di-	(57b-1456/2)

tađı	>>dađı	(22a-542/1)
tut	>dut-	(65b-1673/1)
töküş	>>dögüş	(28a-694/2)

Ötümlüleşmeyenler:

tar	: tar	(90b-2314/2)
tađ	:tađ	(80b-2063/2)
tap	:tapar	(101b-2610/1)
tut	: tut	(124b-3200/1)
tolu	:tolu	(72b-1848/2)
taş	:taş	(130a-3353/1)
tış	:tış	(108a-2774/1)
tođrı	:tođrı	(108a-2777/2)
tol	:tol-	(87b-2337/2)
tođ-	:tođ-	(122a-3133/1)
tokuz	:tođuz	(11a-2856/1)
tođ	: tođ	(93b-2395/2)
toprak	:toprak	(23a-586/2)
tal-	:tal-	(85b-2187/1)
tođ-	:tođ-	(89b-2291/1)
tađıl-	:tađıl-	(90a-2303/1)
taşra	:taşra	(121a-3107/1)

V t V : VtV

yat-ur	:yatur	(40b-1045/1)
dut-ar	:dutar	(65b-1673/1)
götür	:götürür	(79a-2015/1)

t / > d / Ötümlüleşmesi:

atım	>adum (51b-1306/2)
kiter	>gider (51b-1309/2)
yiti	>yedi(58b-1484/1)
yigit+i	>yigidi(58b-1481/1)
aða	>ada (78b-1997/2)
iřit+ür	>iřidür (97b-2503/1)

KtV >KdV ötümlüleşmesi:

törtünç	>>dördinci (3b-57/2)
küntüz	>>gündüz (87b-2238/1)
kentü	>>gendü (24b-597/1)
arta	>>arda (26b-652/2)

V t V : V t V olarak kalan kelimeler:

dutıl	(125a-3211/1)
biti	(122a-3141/1)
iter	(92b-2373/2)
katı	(70b-1797/1)
otuz	(69a-1762/1)
yiter	(2b -33/1)
getür	(5b-123/2)
dutar	(65b-1673/1)

KtV: KtV

altı	: altı (89b-2295/19)
artuđ	: artuđ (109a-2800/1)
üsti	:üsti (114a-2925/2)
yurta	:yurta (32b-809/1)
titre-	:ditre- (90a-2306/2)

Kalın ünlü dizisine sahip kelimelerde #t ünsüzü genellikle ötümlüleşmemiřtir. Bununla birlikte bazı kelimelerin her iki řekle sahip olduđunu gördük.

Osmanlı alfabesinde t sesi, kalın ünlü dizisine sahip kelimelerde ط ve ince ünlü dizisine sahip kelimelerde ت harfleriyle temsil edilirken d sesi için böyle bir ayırım yoktur. Kalın ünlü dizisine sahip kelimelerin ط imlası ile gösterilmesi imla meselesi olarak karşımıza çıkar. En azından bugün # t ># d olan kelimelerin ط imlasına sahip olsalar dahi ötümlüştikleri kanaatindeyim. Bunlar aşırı patlayıcılışmanın bir yansıması olabileceğini düşündürürler.(Turan,2001)

k>g Ötümlüleşmesi:

Kelime başında olsun, kelime içinde olsun k ve g'yi ayıracak imla disiplini sağlanmıştır. g sesi her defasında ğ imlasıyla gösterilmese de var olan örneklerin fazlalığı bu ayırımın yapıldığının ispatı olarak kabul edilmelidir.

k > # g Ötümlüleşmesi:

keç	>geç	(88a-2251/2)
kir-	>gir	(122a-3140/2)
keç-	>geç-	(25b-634/19)
kice	>gice	(865b-1674/2)
kel-	>gel-	(38b-972/2)
kentü	>gendü	(58b-1485/29)
kenez	>genez	(42b-1065/2)
kergek	>gerek	(77a-1973/1)
keltür	>getür	(102a-2637/1)
ked-	>gey-	(121a-3116/1)
kir-	>gir-	(55a-142771)
kök	>gög	(65b-167371)
könül	>gönül	(66b-1701/2)
kötür-	>götür-	(109b-2816/1)
kün	>gün	(105b-2709/2)
kör-	>gör-	(122a-3140/1)
kögüs	>gögüs	(30b-758/1)
kit-	>git-	(93b-2392/2)
kibi	>gibi	(66a-1683/1)

kümüř >gümüř (75a-1922/1)
köntür- >göndür- (26b-650/1)

VkV>VgV

Bu durum ekleřme sırasında gerçekteřir

girmek+e >girmege (55a-1397/1)
itmek+e >itmege (56b-1441/2)
öniñdeki >önünñdegi (121b-3127/2)
etmek +e >etmege (29b-733/1)
gitmek+e >gitmege (57b-1467/2)
dirmek+e >dirmege(74a/1884/2)

VķV > VğV

ayaķ+ına >ayağına (102b-2635/1)
çıkmaķ+a >çıkmağa (65b-1670/1)
aydıncık+ı >aydıncığı (120b-3009/1)
çok+ı >çoğı (120b-3009/2)
almaķ+a >almağa (121b-3119/1)
topraķ+ı >toprağı (130a-3353/2)
toğduķ+ı >toğduğı (29b-739/1)

VķV: VķV

yaķar (38a-960/1)
yıķar (38a -960/2)
yuķaru (65b-1671/2)
yaķın (54a-1375/2)

ķ # > ğ# Ötümlüleřmesi:

toprak > toprağ (130a-3348/2)

p>b ötümlüleşmesi

kipi >> gibi (106a- 2724/2)

dip+i >dibi (92b-2374/1)

Eski Türkçede # p ünsüzü bulunmadığından p> b ötümlüleşmesi de sınırlıdır.Var olan ötümlüleşmeler de kelime içinde gerçekleşir.

ç>c ötümlüleşmesi

#ç > #c ötümlüleşmesi yoktur.

VçV> VcV

ağaç+i >ağacı (9b-244671)

kiçe >gice (110b-2834/1)

birinç >birinci (136b-3556/2)

2.2.2.2.Sızıcılışma:

b>v Sızıcılışması:

#b > #v Sızıcılışması :

bar >var (75a-1920/2)

bar- >var- (83b-2140/2)

ber- >ver --vir-(87a-2258/2)

b/>v/ Sızıcılışması:

şabaş >şavaş (67b-1715/2)

yabız >>yavuz(98a-2512/2)

ķabaķ >ķavaķ (121b-3127/2)

seb- >sev- (53a-1348/2)

ab >av (115a-2959/1)

eb >ev (87a-2331/2)

d>y Sızıcılışması:

adak>ađak>ađak>awak>ayak (127a-3268/1)

adır - >>ayır- (18b-447/1)

adırıg >>ayru (63b-1621/2)

đod-> koy- (82a-2091/2)

ked- > gey- (85b-2193/1)

udı- >> uyu-(97a 2494/1)

bedü- >> büyü-(43b -1103/2)

edgü >> eyü (94a-2410/1)

đ>đ Sızıcılışması:

tađı >>dađı (63b-1623/2)

okđa- >ohđa- (72b-1847/2)

mutfađ >> mutbađ (41b-1040 /1)

#đ > #đ Sızıcılışması:

đatun >đatun (57a-1444/1)

ç>ş Sızıcılışması:

Bu ses olayı Kıpçak Türkçesinde daha çok görülür.

aç- >aş- (19a-455/2)

kaç- > kaç- (39b-991/2)

uç- >uş- (70b -1975 /1)

üç >üş (83b_2138/2)

göç- >güş- (59a-1503/1)

p>f Sızıcılışması:

kıpçak > kıfçak (29b-729/1) (123a-3160/2)

2.2.2.3.Erime :

Bir kelimede, ünlüden sonraki ünsüzün, o ünlünün açıklığının tesiriyle niteliğinin ünlüye geçmesidir. Kaybolan nitelik ünlüyü uzatır. Ünlü uzunluğu iç seste ikizleşmeye de sebep olur.

b# > v#

seb >sev (14a-324/2)

eb >ev (87b-2236/1)

g# > Ø

elig >elli (69b-1778/1)

kiçig >kiçi (56a-1423/2)

adrig >ayru (63b-1620/2)

bitig >biti (78b- 2004/1)

K/> Ø

ğayret> garet (23b-572/2)

ejderha > ejdeha (117a- 3011/1)

2.2.2.4.Yutulma:

Ünsüzün, ünlünün içinde kaybolmasıdır. Yutulmada, ünsüz ünlüden önce gelir.

g/ > Ø

bıçgak >bıçak (124b-3206/2)

buçguk >buçuk (129b-3312/1)

işit-gen >>işiden (26b-661/2)

kör-gen >>gören (67b-1715/2)

yaygan >yayan (67b-1727/1)

borgu >boru (77b-1977/2)

2.2.2.5.Ünsüz Kaynaşması:

ng >ŋ Kaynaşması:

yanga >yaŋa (26b-661/2)
tanga >taŋa (67b-1715/2)
anga >aŋa (103a- 2646/2)

zs>s Kaynaşması:

kızıl > kızıl (102a-2625/1)

tş>ç Kaynaşması:

tşık >çık- (103a-2642/2)

2.2.2.6.Türeme:

Ø > V (kelime sonunda):

ikinci (3a-45/1) < ikinç
üçüncü (12b-293/1) < üçünç
dördüncü (19a-468/1)<dördinç

Bu misallerde +Inç +Incl deęişmesi vardır. Sebep hece dengelemesidir.

2.2.2.7. Ulanma:

Birlikte telaffuz edilen iki kelimedden ilkinin son, ikincisinin ilk sesinin birbirine vasıl olmasıdır. Geçici ses olayına da sebep olabilirler.

ac_olur (41b-1040/2) < aç olur
kılduğ_otuz (135b-3513/2) < kıldığ otuz
gög_alp (118a- 3036/1) < gök alp
iflağ_illeri (135a-351171) iflağ illeri
yarağ_itdi (122a-3142/2) yarağ itdi
yoğ_anuñ (116b-2998/2) yoğ anuñ

2.2.3.Metinde Kök Hecedeki e/i Sesleri:

Eski Anadolu Türkçesi metnlerinin imla değerlendirmelerinde göze çarpan aksaklıkların büyük kısmı ünlü sistemiyle ilgilidir.

e-i meselesi Eski Türkçeden beri izaha muhtaç bir mesele olarak karşımıza çıkmıştır. Bunun başlıca sebebi olarak, imla düzeninde yer alan ünlüleri temsil eden harflerin ünsüzler gibi kesin bir sisteme sahip olmamaları gösterilebilir.

Bu konuda Reşit Rahmeti ARAT şunları söylemektedir. “Sözlerin köklerindeki ünlüler meselesine gelince burada vaziyet biraz daha güçleşiyor. Bu güçlüğün başlıca sebeplerinden biri, elde mevcut metinlerin dil bilgisi bakımından henüz işlenmemiş olmasıdır. Yalnız ünlülerin tespit ediliş tarzı, Türkler tarafından kullanılmış olan alfabelerde, ünsüzlere nispetle, daha eksik ve ilk bakışta herkesin derhal görebileceği bir şekil arz etmemektedir. Gerek Uygur gerek Arap alfabelerinde ünlü işaretlerinin mahdut bulunması eski ve yeni metinlerde bunların değişik durumlarının teferruatı ile görülmesine imkân vermediği gibi çok defa bu ünlülerin kalın ve ince sıralarını tayinde bile tereddütte bırakmaktadır(Arat,1987).”

Söz köklerinde ikilik arz eden e/i meselesi hakkında Türklerin İslam muhitine girmeleriyle geçirmiş olduğu inkişafın da etkisi olduğunu belirten R.R.Arat bunu; “Türklerin İslam muhitine girmeleri devrinin Türk dilinin iç bünyesinde çok mühim bir inkişaf safhasına tesadüf etmiş olduğuna başka bir vesile ile temas etmiş bulunuyorum. Bu devirde Türk zümrelerinin bir kısmı tarafından Uygur alfabesinin kullanılmasına devam edilmiş olmakla beraber, daha çok Arap alfabesinin girmiş olması, bilhassa bu devirde birçok Türk boylarının geniş bir sahaya yayılmış ve mevcut kültür merkezlerinden uzaklaşmış, fakat kısa bir müddette o nispette devamlı ve kuvvetli yeni bir kültür merkezi yaratamamış olmalarını sebepleri de malumdur. Birbirleri ile karışmış olan Türk zümrelerini içine alan bu muhitlerde Arap alfabesinin imlasında müşterek bir ananenin derhal vücuda gelememiş olduğunu tasavvur etmek de güç değildir. Temasa girmiş oldukları bu yeni kültür muhitinin yazısında ünlülerin imlada çok ehemmiyetsiz bir yer almış olması, tabii olarak Türklerin kendi imlalarına da büsbütün tesirsiz kalamazdı. Bir müddet Arap alfabesi ile yan yana kullanılmış olan Uygur alfabesinin tesirinden daha uzak kalan Anadolu ve civarı mıntıkaldaki imla arasında görülen fark, küçümsenmeyecek derecede, barizdir. Bilhassa bu sonuncularda,

tamamen Arap usulüne uyularak ünlülere hiç müracaat etmeden yazılan eserlere de tesadüf edilmektedir(Arat,1987).” cümleleriyle açıklamaktadır.

R. R. Arat, e-i meselesini hem bir imla-fonetik hem Türklerin geçirmiş olduğu kültürel gelişimin beraberinde oluşan bir mesele olarak ortaya koymaktadır.

Bu meselenin çözümü için; “Ayrı devir ve sahalara ait metinlerin araştırılması ile bunların muayyen kaidelere bağlanması pek mümkündür ve müellifin hattı ile yazılmış olan eserlerin tetkiki bu hususta daha kati neticeler vereceği tabi’idir(Arat,1987).” cümleleriyle ifade edilen merhaleleri hareket noktası olarak değerlendirmek mümkündür.

Aynı metinde e’li ve i’li şekilleri bir arada verilen kelimelerin kapalı e (é) ile temsil edilmelerinin de ; “Bir tarafta i diğer tarafta e bulunmasına bakarak, bu iki sesi kendinde toplayan bir kapalı e kabul ve bunu sonradan e ve i şeklinde inkişafını tasavvur etmek teşebbüsünün doğruluğunu katileştirebilecek deliller, aradan bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen, bulunamamıştır. Bu fikri ileri sürenlerin e ve i’den başka bugünkü şivelerde aynı ikiliği arz eden diğer ünlüler hakkında ne düşündüğünü bilmiyoruz(Arat,1987).”cümleleriyle ifade edildiği gibi sağlam bir temele oturtulmaması çözümü konusunda yapılan yanlışlığa dikkat çekmektedir.

R.R.Arat , Atabetü’l Hakayık üzerinde yapmış olduğu çalışmanın sonuçlarını delil olarak gösterip son olarak e-i meselesinde kabul edilmesi gereken görüşü; “.... Nüshalarda yalnız e yerine i ile yazılmış olan misallerin şöyle kaba bir cetvelini yapabiliriz. Aslında e ile olması icap eden, fakat nüshalarda i ile yazılmış olan 56 söz eserde muhtelif sayıda 305 yerde geçmektedir.

.....

Bu farklılıkların , müelliften ziyade , müstensihlerin faaliyetlerine atfedilmesi şimdilik en doğru bir hareket olacaktır.

Bu vaziyet karşısında e ve i meselesinin bu eser içinde kapalı e tasavvuru ile halledilmesine imkân olmadığı açıktır. Bu daha çok metindeki diğer seslerde görüldüğü gibi (msl. d>y) , o devirde ayrı şivelerde inkişaf etmekte olan ünlü değişmelerinin yazı

diline alınmağa başlanmış olması ile izah edilebilir(Arat,1987).” cümleleriyle ifade etmektedir.

Türk yazı dilinin XIII. Yüzyıldan XIX. yüzyıla kadar uzanan devresini dil yapısı ve imla sistemi açısından iki döneme ayıran Zeynep KORKMAZ, e-i meselesiyle ilgili şunları söylemektedir; “i/e sorunu: Ta Eski Türkçe’den beri i/é (bir-/bér- vér-) e>i (ked->>giy-) biçimindeki ikili gelişmeler yer aldığı ve ilk hecelerde aynı kelimenin hem i’li hem de é’li şekilleri görüldüğü için kapalı é konusu V.Thomsen’den¹⁵ başlayarak bir çok araştırmacıyı meşgul etmiştir. Ne var ki, Türkçenin bütünü için her iki yöndeki değişime temel olan ortak ve asli bir kapalı e’nin (é) varlığı konusu daha kesin bir sonuca bağlanabilmiş değildir. Eski Türkçenin bil ‘bel’, bir- ‘ver-’,biş, ‘beş’ ti-, yi-, il, ilçi, yig, yir, yit-, ‘yetiştir-,kafi gel-’ gibi kelimelerdeki kök hece i’leri Eski Anadolu Türkçesi ile yazılan yazmalarda da yine bir i sesini verecek şekilde esre veya esreli y (ع) ile yazılmış oldukları halde, kritik metin yayınlarının bir kısmında bu sesin birer kapalı e (é) ile karşılandığı görülmektedir(Korkmaz,2005).Bu açıklamadan da anlaşılacağı gibi Zeynep Korkmaz meselenin kimler tarafından nasıl anlaşıldığını aktarmıştır. İmlada e’li olması gereken kelimelerin i’li yazılmalarının kapalı e’ye tekabül ettiğini savunan görüşün nereye dayandığını açıklayarak metin transkripsiyonunda hangi metodun izlenmesi gerektiğini de gerekçeli olarak şu şekilde açıklamaktadır:” Eski Türkçedeki kök hece i’lerinin bugünkü Batı Türkçesinde birer kapalı e ile karşılanmış olduklarını ancak, bunların klasik Osmanlı imlasında söylenişe aykırı olarak y’li şekilde yazıla geldiklerini göz önünde bulundurarak, Eski Anadolu Türkçesinde de böyle bir yazılışın kapalı e’ye tekabül etmesi gerektiği görüşünden hareket etmişlerdir.

Eski Anadolu Türkçesinde daha çok ortak bir imla geleneği teşekkül etmemiş olduğundan ve ortada klişeleşmiş bir imla sistemi de mevcut bulunmadığından, imla ile telaffuz arasındaki bağlantı henüz kopmamıştır. Bu sebeple imla sistemi sağlam olan metinlerde, esre veya esreli y ile yazılmış olan ünlülerin transkripsiyonda i ile gösterilmesi uygun olur kanısındayız(Korkmaz,2005).”

¹⁵ Zeynep Korkmaz ; a.g.m. bknz. Dipnot: 1

“Metinlerde, üstün ve esre ile gösterilen di-/de-, vir-/ver-, il/el gibi i’li ve e’li şekillerin karışık olduğu eserlerde ¹⁶ ise durum biraz daha başkadır. Öncelikle bu eserdeki ses ikiliğinin o eserlerin asıllarında olup olmadığını tayin etmek gerekmektedir. Eğer bu ses ikiliği eserlerin asıllarına ait ve ses gelişmeleri bakımından bir değişme merhalesi aksettiriyor ise, metin kurucusu için yapılacak şey transkripsiyonda bu farkları olduğu gibi göstermektir(Korkmaz,2005).” cümleleriyle de metin transkripsiyonunda bu şekilde ikilik gösteren kelimelerin asıllarını yansıtılmaları gerektiğini kesin bir dille ifade etmektedir.

Zeynep Korkmaz bir başka makalesinde¹⁷ kapalı e (é) konusunu imla-fonoloji bağlantısı açısından şu şekilde değerlendirmektedir. “İmla-fonoloji bağlantısı açısından gerektiği ölçüde açıklığa kavuşturulamayan sorunlardan biri de Eski Anadolu metinlerinde “kapalı e” foneminin bulunup bulunmadığı eğer varsa bu ünlünün yazıda nasıl karşılanmış olduğu hususudur. Bilindiği gibi Eski Anadolu Türkçesinde ilk hecedeki ti-, yi-, yigirmi, yiti, it-, bir-, tir-, biş gibi kelimelerin ilk hecelerindeki i ünlülerinin yer yer i’den ve açık e’den ayrı kapalı bir e (é) ile de yer değiştirdiği dolayısıyla Eski Anadolu Türkçesinde açık e yanında yér, béş, ét-, té-, élt-, kéyik, yéti telaffuzlarını veren bir é ünlüsünün bulunduğu V. Thomsen K. Foy ,Radloff , Németh , A.von Gabain tarafından yapılan araştırma ve yayınlarla artık kesinliğe kavuşmuştur. Buna göre; Eski Türkçe’de kök hecelerde i yanında kapalı é bulunduran ağızlar da vardır(Korkmaz,2005).” Buraya kadar Zeynep Korkmaz bir önceki makalesine paralel olarak kapalı é’yi fonem olarak kabul edenleri bir kez daha sıralamıştır. Makalenin bu konudaki devamında özetle şunları ifade etmektedir. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde esreli veya y’li yazılışları kapalı é olarak kabul etmenin imla-fonoloji açısından pek isabetli olmadığını vurgular. Bunun gerekçesi olarak da, Eski Anadolu imlasının klişeleşmiş imla durumuna geçmemesini ve diğer yazılışların kapalı e’ye tekabülü kabul edilmiş olsaydı bunun yeni bir harekeleme biçimiyle belli edileceğini belirtir.

Muharrem Ergin, kapalı é’yi Türkçenin 9. ünlüsü olarak kabul etmektedir(Ergin,2001).

¹⁶ Bu esere örnek a.g.m.dipnot 11 de işaret edilen esere ilave olarak tezin konusu olan Düstürnâme-i Enverî de gösterilebilir.

¹⁷ Zeynep Korkmaz; Eski Anadolu Türkçesi Üzerinde İmla-Fonoloji Bağlantısı Üzerine Notlar, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, TDK yay.629/1 Ankara-2005 s.491-508

Talat Tekin, kapalı e konusunda şunları söylemiştir; “Ergin’in Türkçenin 9.ünlüsü saydığı kapalı e sesi de bir fonem değil alafondur. Ayrıca Ergin “Kapalı e bazı Türkçe kelimelerin ilk hecesinde görülür.” diyor ki bu bence yanlış değilse bile eksik bir yargıdır. Çünkü bu ses yabancı kökenli kelimelerde de bulunur: çeşmā, meyvā, teşvik v.b. gibi. Bundan başka kapalı e sesinin sadece ilk hecede bulunduğu da doğru değildir. Çünkü ilk hece dışındaki hecelerde de bulunur: güvey, güney, birey, güleç, güveç, güneş gibi(Tekin,1987).”

Orhan Yavuz ise yazmış olduğu makalesinde Nechü’l-Feradis, Divān-ı Lügāti’t-Türk, Tezkiretü’l-Evliyā ve Anadolu Sahasının Diğer Eserleri adlı çalışmalardan örneklerde de göstererek kapalı e konusunda sonuç olarak şunları söylemektedir:

“Netice olarak Türkçede kapalı e hususunda şunları söylemek gerekecektir:

- 1) Türkçede 9. vokal olarak bir kapalı e (é) mevcuttur.
- 2) Kapalı e umumiyetle Türkçenin ilk hecesini ilgilendirir, fakat ilk hecenin dışındaki hecelerde de bulunur.
- 3) Kapalı e’ye Türkçede kullanılan yabancı menşe’li kelimelerde de tesadüf edilmektedir.
- 4) Standart Türkiye Türkçesinde r ile sonlanan hecelerde bulunan e’ler açıktır.
- 5) Kapalı e sesi e’den i’ye ve i’den e’ye geçişin bir safhasıdır(Yavuz,1991).”

Buraya kadar yer verilen görüşleri konuya yaklaşım açıları tarafından ikiye ayırabiliriz; Muharrem Ergin, Talat Tekin ve Orhan Yavuz kapalı e’yi, Türkçenin herkes tarafından kabul edilen 8 ünlüsüne ilave olarak 9. bir ünlüsü veya alafonu olabilirdiği açısından değerlendirmiş ve görüşlerini belirtmişlerdir.

Zeynep Korkmaz ve Reşit Rahmeti Arat ise, imla-fonoloji açısından konuyu değerlendirmişler ve imla özelliği açısından aynı metinde dahi hem e’li hem i’li şekilleri bulduran kelimelerdeki ünlünün kapalı e olarak değerlendirilemeyeceği görüşünü savunmuşlardır.

Bu doğrultuda tezin konusu olan Düsturnāme-i Enverī'de bu ikiliği göz önüne seren kelimeleri vermek istiyorum.

ilçi_ (26a-646/1)	elçi- (69b-1771/2)
yidi: (51b-1307/1)	yedi: (7b-159/1)
timur :(125b-3227/1)	temur: (127a-3263/1)
it- : (45b-1046/2)	et- : (7b-158/1)
vir- : (32a-794/2)	ver- : (36a-896/2)
bil : (120a-3079/2)	bel : (93a-2382/2)
yil : (70a-1788/1)	yel : (85a-1177/2)
di- : (57b-1460/2)	de-: (51b-1301/2)
yir : (130a-3340/1)	yer : (121b-3118/2)
biş : (5a-91/2)	beş: (130a-3349/1)
eşit-: (89b-2292/2)	işit- : (18a-436/1)

“e-i seslerine mahsus olmak üzere, böyle bir durum kabul edildiği takdirde bile, bunun aynı metinde ve aynı şahıs tarafından farklı telaffuz ve yazılışını tasavvur etmek güç olduğu gibi, 7-8 asırlık bir müddet ve bütün Türk zümreleri içinde böyle bir karışıklığın devam etmiş olduğunu kabul etmek de müşküldür. Bu iddianın doğru olduğuna bir an için ihtimal verilse bile, metin neşrinde ünlülerin inkişafını tesbit etmek bakımından mühim olan bir hususiyetin o metindeki durumunu tebarüz ettirmek nâşirin vazifelerinden biri olmak icap eder. Herhalde gerek Uygur devri metinleri ve gerek bundan sonraki metinlerin neşrinde yukarıda işaret edilen umumi vaziyeti dikkate almadan ve henüz bir faraziye olmaktan ileri gitmeyen bir düşünceyi ileri sürerek, asıl metindeki şekilleri değiştirmekle, Türk dil bilgisi için kazanç temin edilemeyeceğini açıkça söyleyebiliriz. Naşirin şu veya bu sebeple tercih ettiği şive hususiyetlerini eski metinlere sokmak yoluna gidilirse, burada artık tetkiki bahis mevzu olan eser değil naşirin tesis ettiği yeni bir eser ortaya çıkmış olur ki, bunu da eski müstensihlerin yaptıklarına benzer bir faaliyetten farkı olmadığı meydandadır(Arat,1987).” ifadeleriyle

R.Rahmeti Arat metin transkripsiyonunun aslına bağlı kalınarak yapılması gerektiğini net bir şekilde belirtmiştir.

Tezin önemli bir kısmını oluşturan metin transkripsiyonunda bu görüş benimsenerek hareket edilmiştir.

BÖLÜM 3: METİN

3.1. Metinde Babların Dizilişi

Enveri Düstrnâme'sini 22 bāb olarak yazdığını ifade eder. Eserde 3a-42. beyit ile 3b-63. beyit arasında eserin fihristi verilmiştir. Bu fihriste göre metnin içeriği aşağıdaki gibidir:

1. bāb Peygamberler tarihi,
2. bāb Pişdaniler,
3. bāb Keynâniler,
4. bāb Eşganiler,
5. bāb Sasaniler,
6. bāb Hz. Peygamber,
7. bāb Halifeler devri,
8. bāb Emeviler,
9. bāb Abbasiler,
10. bāb Saffari ve Samaniler,
11. bāb Gazneviler,
12. bāb Deylemiyye,
13. bāb Kuhistan Melikleri,
14. bāb Selçuklular,
15. bāb Şalguriyan

16. bāb Harezmiyan,
17. bāb Moğollar,
18. bāb Aydınogulları,
19. bāb Osmanlılar,
20. bāb Fatih Sultan Mehmet devri,
21. bāb Mahmut Paşa'nın seferleri,
22. bāb ise Mahmut Paşa'nın medhinin yer aldığı bölümdür.

Enverī bu fihrist ile hangi bölümün hangisinden sonra geldiğini belirtmiştir. Bölümlerin bu sıralanışı ve eserde yer aldıkları sıra açısından fark vardır. Enverī fihristinde 14. bāb olarak zikrettiği Selçuklular bölümü, eserde 13. bāb olarak yer alır (Bkz. 47b-1206 beyit).

3.2. Transkripsiyonlu Metnin Oluşturulmasında Takip Edilen Esaslar:

- 1- Transkripsiyonlu metni hazırlarken İzmir nüshası esas alınmıştır. Diğer nüsha olan Paris nüshası ile mukayese yapılmamıştır.
- 2- Metinde okunamayan bölümler nokta konularak boş bırakılmıştır.
- 3- Metnin bölüm başlıkları olarak adlandırabileceğimiz başlangıç ve ya bitiş bābları koyu yazılmıştır.
- 4- Metin beyit numaraları bölümlere göre değil, metnin bütününe göre verilmiştir. Numaralar beşer beyit arayla yazılmıştır.
- 5- Sayfa iki sütuna bölünmüş, beyiti oluşturan mısralar karşılıklı değil alt alta sıralanmıştır.

3.3. Metindeki Bābların Dizini

1. bāb (4a-68. beyit).....	74
2. bāb (7b-166. beyit).....	77
3. bāb (12b-293. beyit).....	81

4. bāb (19a-458. beyit).....	86
5. bāb (20b-500. beyit).....	87
6. bāb (34b-863. beyit).....	99
7. bāb (36a-899. beyit)	100
8. bāb (37b- 937.beyit).....	101
9. bāb (bu bab için başlangıç ya da bitiş beyiti yazılmamıştır.)	
10. bāb (41a-1026.beyit).....	104
11. bāb (42b-1073.beyit).....	106
12. bāb (45a-1133.beyit).....	107
13. bāb (47b-1206.beyit).....	110
14. bāb (50b-1282.beyit).....	112
15. bāb (52a- 1322.beyit).....	113
16. bāb (55b-1403.beyit).....	116
17. bāb (58a-1477.beyit).....	118
18. bāb (62b-1576.beyit).....	121
19. bāb (111a-2866.beyit).....	161
20. bāb (130b-3359.beyit).....	177
21. bāb (136b-3556.beyit).....	183
22. bāb (138b-3654.beyit).....	186

TRANSKRİPSİYONLU METİN

SONUÇ

Buraya kadar yapılan incelemelerde ortaya çıkan sonuçları bütün olarak ortaya koymaya çalışacağım.

Düstürnâme-i Enverî 15.yüzyılda Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösteren bir tarih metnidir. Osmanlı döneminde kurulmaya çalışılan tarih yazıcılığının en önemli ilk örnekleri arasında yer alır. Bu özelliği dolayısıyla tarih ilminde kullanılan ve içerdığı bilgilerle kaynak eser niteliği gösteren önemli eserdir.

1. Nazım Şekli ile ilgili değerlendirme:

Düstürnâme-i Enverî'nin döneminin yazma geleneği olan nazma uymak gayesi taşıdığını söyleyebiliriz. Eserde edebi bir gaye yoktur. Söylenmek istenenler beyitler halinde verilmiştir. Eserin nazım biçimi mesnevidir. Eserde vezin konusunda aksaklıklar olsa da nazım biçiminin özelliği olan her beyitin kendi arasında kafiyelenmesi kuralı, uygulanmıştır.

2. İmla Özellikleri ile ilgili değerlendirme:

Bütün imla meselelerinin temelinde müstensihin ya da müellifin yazıda pratikleşme eğiliminin etkisi olduğunu söylemeliyiz. Metnin harekelenmesindeki karışıklık veya kararsızlık da bununla açıklanabilir. Çünkü metinde hareke okunmasında zorluk olabilecek kelimelere konulması yanında defalarca geçen kelimeler de harekelenmiştir.

Metinde bir kelimenin birden fazla imla ile temsil edildiği görülmektedir. aña kelimesi انا اكه اكا imlalarına sahiptir.

Bitişik yazılmaması gereken وادذرز gibi harflerin bitişik imlaya sahip olduğu görülmektedir.

g ünsüzü گ ile temsil edilmiştir. Fakat her kelimedede istikrarlı bir biçimde aynı işaretle temsil edilmemiştir.

η ünsüzü de sık sık ك ile yazılmaktadır. Bu ünsüz de her şartta aynı işaretle temsil edilmez.

p ünsüzü ب ile temsil edilirken _ıpdur teşkilinde پ ile temsil edilir. Bu da metinde var olmayan ünsüz-ünsüz uyumunun her şartta bozulduğunu gösterir.

Düstürnâme-i Enverî’de eklerin kelimeye bitişik yazılması kaideleşme yolundadır. Bununla birlikte bitişik yazılan her ekin ayrı yazılmış örnekleri de vardır. Sadece bitişik yazılan ekler de yok değildir. Metinde kim, dağı, ne, ol, gibi kelimelerin sıkça bitişik yazıldığı gözlemlenmiştir.

Farsça terkiplerin yazılışında izafet ‘i’ si yerine ü gerek ötre ile gerekse و ile işaretlenmiştir. Bu durumu müstensihin ağız özelliğinin imlaya tesiri olarak değerlendirmek mümkündür.

3. Ses Bilgisi bölümüyle ilgili değerlendirme:

Ses bilgisi bölümünde ise düzenli bir ses uyumundan söz edilemez. Damak uyumu bazı ekleşmelerin sonucunda bozulmakla birlikte tamdır.

Dudak uyumu yoktur. Bu uyumu bozan en önemli sebep Eski Anadolu Türkçesi’nin özelliği olan yuvarlaklaşma ve bazı durumlarda daha çok eklerin tesiriyle oluşan düzleşme hadiseleri bu uyumu bozmaktadır.

Düstürnâme-i Enverî’de görülen en önemli ses olayları ötümlüleşme, sızıcılaşma ve yuvarlılıklaşmadır.

t > d ötümlüleşmesi ince ünlü dizisine sahip kelimelerde tamdır. Kalın ünlü dizisine sahip kelimelerde ötümlüleşmenin t sesinde olan ط ت ayrımının d sesinde olmamasından ötürü en azından günümüzde t > d ötümlüleşmesi geçirmiş kelimeler için imla gereği gösterilemediği kanaatindeyim.

Kıpçak Türkçesi’nde daha çok görülen ç > ş sızıcılaşması metnimizde de görülmektedir.

ķ>ĥ sızıcılaşması dahil , mutbah , oĥsa- ĥatun kelimeleri dıřında görülmemektedir.

Dstrnme-i Enver, e Türkçesini temsil eden bir metindir. Metinde ikilik arz eden kök hecelerindeki e/i karřıtlıĥında kapalı e (é) iřareti kullanılmamıřtır. Metinde nasıl geçiyorsa transkripsiyonda aynısı yansıtılmıřtır.

4. Metin ile ilgili dećerlendirme:

Bu alıřma, Dstrnme-i Enver`nin İzmir nüshasının transkripsiyonunu içermektedir. Transkripsiyonlu metin 3696 beyitten oluřmaktadır.

Dstrnme-i Enver birçok yönden bařka çalıřmaların konusu olmaya müsait bir eserdir. Ben bu çalıřmayla Türk dil varlıĥına katkıda bulunmayı amaçladım. Bu konuda bir adım atabilmiř olmak beni mutlu kılacaktır.

KAYNAKÇA

- AKIN, Hikmet(1968), *Aydinoğulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma* ; Ankara
- AKSAN, Doğan(2000),*Her Yönüyle Dil* T.D.K. YAY.:439 Ankara
- AKSOY, Hasan, *Behiştî Ahmed Sinan Çelebi*, Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
- ARAT, Reşit Rahmeti(1987), *Türkçede e/i Meselesi*, Makaleler, TKAE Yay.65,
Hazırlayan, O.F.Sertkaya, Ankara
- ÇAĞATAY, Saadet(1944), ‘‘Eski Osmanlıca Üzerine Bazı Notlar’’, DTCF
Dergisi II/2 s.297-312
- _____ (1943) ‘‘Uygurcada ve Eski Osmanlıcada Instrumental +n’’
DTCF Dergisi I/3 s.93-107
- CEBECİ, Suat, *Bilimsel Araştırma ve Yazma Teknikleri*, Alfa Yay. İstanbul/ 1997
- DEVELLİOĞLU, Ferit(2000), *Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat*, Aydın
Kitapevi Ankara
- ERCİLASUN, Ahmet B.(2004) *Türk Dili Tarihi*, Akçağ Yay. Ankara
- GÜLENSOY, Tuncer(2000) ,*Türkçe El Kitabı*, Akçağ Yayınları, Ankara
- GÜLSEVİN, Gürer(1990), *Eski Anadolu Türkçesinde 3. Kişi İyelik Ekinin Özel
Kullanılışı*, T.D Sayı 466 T.D.K Ankara s.187-190
- _____ (1992),*Eski Anadolu Türkçesinde Birleştirilmiş Özel Şekiller*,
Türk Dili T.D.K.Ankara s. 256-261

GÜLSEVİN, Gürer - BOZ, Erdoğan(2004), *Eski Anadolu Türkçesi*, Gazi Kitapevi, Ankara

GÖÇER, Mehmet(2001), *Unsandıđı*, Elbistan Yayınları, Kahraman Maraş

İPEKTEN, Haluk(1997), *Eski Türk Edebiyatı Nazım Şekilleri ve Aruz*, Dergah Yay. İstanbul/1997

KORKMAZ, Zeynep(2005), *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, Ankara

KAYMAZ, Zeki(1999), *Eski Anadolu Türkçesinde Sayı Adları ve Kullanışı*, T.D.A.Y. Belleten s. 9 -17

LEMERLE ,P.(1957),*L'Emriat d'Aydın Byzance et I'Oscident recherches sur'la Gaste d'Umur Pacha''* Paris

MELİKKOF, Sayar(1954) *Le Destan d'umur Pascha*, Paris

MENGİ, Mine(2000), *Eski Türk Edebiyatı Tarihi*, Akçağ Yayınları, Ankara

ŞÜKÜN, Ziya(1996), *Fehreng-i Ziya, Farsça – Türkçe Sözlük*, M.E.B.Yayınları, İstanbul

ÖZTÜRK, Necdet(2003), *Fatih Devri Kaynaklarından Düstürnâme-i Enveri*, Kitapevi Yayınları, İstanbul

_____ (2000), *Anonim Osmanlı Kroniđi*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul

ÖZCAN, Abdulkadir, *Aşık Paşazade*, Diyanet Vakfı Ansiklopedisi, IV:Cilt

TEKİN, Talat(2003), *Orhon Türkçesi Grameri*, Sanat Kitapevi, İstanbul

_____ (2003), *Orhon Yazıtları*, Yıldız Dil ve Edebiyat I, İstanbul

TEKİNDAĞ, Şehabettin, *Neşri*, İslam Ansiklopedisi IX. cilt

TİMURTAŞ, Faruk(1971), *Eski Türkiye Türkçesi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay:2/57 İstanbul

TOPÇU, Çiğdem(2006), *Divan-ı Lügatit-Türk ve Anadolu Ağzlarında Ortaklaşan Füller*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler en.Türk Dili ve Edebiyatı, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya

TOPARLI, Recep(1988), *Mü-inü'l-Mürid*, Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yay. No:1 Erzurum

Türkçe Sözlük(2005), 10.Baskı Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara

TURAN, Zikri(1992), *Hacı Paşa (Celaleddin Hızır) Teshîl* (Metin- Dil Özellikleri- Söz Dizini) İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili Ve Edebiyatı Anabilim Dalı Doktora Tezi, I-II. Cilt, Malatya

_____ (1993), *Teshîl'in İmla Tezahürleri Işığında Eski Anadolu Türkçesinde Ünlü Uzunlukları*, Açığsöz Yay. Malatya

_____ (1996), Eski Anadolu Türkçesinde ol- Cevheri Fiili, TDAY Belleten, TDK. Ankara s.256-289

_____ (2006), *Artvin İli Yusufeli İlçesi Uşhum Köyü Ağzı*, T.D.K.Yayınları:862 Ankara

_____ (2003)Orta Türkçe Metinlerinde Kelime Başı Ünsüzlerinde Aşırı Patlayıcılığa Var Mıydı? İst. Üniv. Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi cilt:30 yıl: 2001-2003, İstanbul

TUNA, Osman Nedim(1986), *Türk Dil Bilgisi, (Fonetik-Morfoloji)*, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü, Ders Notları, Malatya

UNAT, F.R.- KÖYMEN, M.A.(1987), *Neşri, Kitāb-ı Cihannümā*, Ankara

ÜNVER, İsmail(1983), *Ahmedi, İskendernāme*, İnceleme- Tıpkıbasım, TDK Yay. Ankara

YAVUZ, Orhan(1991), *Türkçede "Kapalı e"*, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Dergisi, 6. sayı

Yeni Tarama Sözlüğü , T.D.K Yayınları 503, Ankara/1983

Yıldız, Osman(2000), *Orta Türkçe Lehçelerinde Karşılaştırmalı İsim Çekim Ekleri ve Eski Anadolu Türkçesinin Yeri*, Dil Dergisi, Ankara Üniversitesi Yayınları, s. 87-90, Ankara

YINANÇ, M. Halil(1927), *Düstürnāme-i Enverī*, İstanbul

1-a berāyı hāzreti maḥmūd pāşā zihi düstürnâme-gerd danişā
tevārihi mulūk

1-b kitāb-ı düstürnâme¹ benām-ı maḥmūd pāşā yı a'zam raḥmetu'llāh

- 1 geldi bismi'llāhi'r-raḥmāni'r-raḥīm 15 enbiyā ceddin işhāk idüben
ḥamdele çün şadr-ı kur'ān-ı 'azīm kıldı ol ya'qubı ḥalq içre kerīm
besmeleyle ḥamdıla bes başla söz 'izzet-ü yuşa'ıla² hārūn şu'ayīb
bulasın tā kim şırāt-ü müstakīm andan oldı kimse yok aña ğarīm
mülki içinde ebeddür hem ezel rütbet ü cāhi veren dāvuda ol
bī-zevāl olmışdur ol zāt-ı kadīm fazlıla anuḡ süleymāndur selīm
birligine varlığına şübhe yok anuḡ ismin ḥıfz-edüp ilyās ḥızr
'ilmine bir ḥazır u ğayba ol'alīm dir kıldılar ebed olmaz 'adīm
5 görüben bir günde biḡ 'isyān 'ayb luḡfila eyyübe vermezse şifā
rızkunı kesmez 'azabdan ol kerīm gitmezidi andan ebed renc-ü saḡīm
ol ğanīdür hem şabūr u hem şekūr 20 niçe kırtulayıdı tesbīhile
ol ğafūrdur ol 'azīz ol ḥalīm yunusa ḥūt-içre olmasa raḥīm
rütbet ü ervāḡa anuḡ 'avniledür ol 'üzeyre yiḡi ḡıl'at kıldı cūd
buldı 'izzet anuḡıla insān-ı cīm ölüben ölmüşken ḡāk ü remīm
'arş anuḡ ervāḡa emlākiçün 'izzetile ḡikmetile hem anuḡ
olmadı kaşr-ı celāline ḡarīm oldı e'azzü'l-yesa loḡmān-ı ḡekīm
'ilm baḡrından içüp bir kaḡre şu pirken yaḡyā ol kıldı hibe
ādem insān içre olmışdur 'alīm ol zekereyā 'avratyken 'aḡīm
10 ism-i a'zam öğredüp idrīse ol 'ışkıla zi'l-kifli şabr itdi anuḡ
lā-cerem oldı sipihr üzre muḡīm bıçaḡıla düşmeni kılırdı aḡı dūnīm
levḡ-i maḡfūz olmasa ismiyile 2b
mevc-i ḡūfāndan helāk eylerdi bīm ismile 'īsā dirildürdi öliyi
2a- ol müferriḡ kıldı enfās-ı nesīm
şāliḡ oldur hūd ḡavlinde ḡalan ol muḡammed seyyidü'l-kevneyn hem
rām anuḡçün aña dir riḡ-i 'aḡīm lüḡf baḡrından eyledi dürr-i yetīm
kıldı ol nemrūd odın ḡülzār-ı ḡıfz kırḡ yaşında sekiz uçmaḡa dal
oldı ibrahīm evvāḡ ü ḡalīm ismü içre oldı dāl u ḡā vü mīm
hem zebḡin hem ḡalīlin şād edüp 'ālemi icāda anuḡçün geldiler
ol fedā kılmışdurur zebḡ-i 'azīm kimi zāhirde durur bātında kim

¹ Tezkiye edilmiştir. Metinde düstürnâme olarak geçmektedir.

- şad hezār olsun teḥıyyāt u selām
āline aşḥābına anuḡ delīm
- 30 itmege anı şefi' ü'l-müz̄nibīn
bize arz_eyledi elṭāf-ü 'amīm
enverī ümīd-var yāran-ı şefi'
ola anuḡ ile ḡur'ān-ı 'azīm
ol ḡalīl ü ol delīl ü ol ḡabīb
ol ḡünehler derdine oldur ṭabīb
saḡa yiter 'izzet ü fetḡ ü zafer
yārın aḡa ümmet olursaḡ eger
diḡle eydem saḡa aḡbār-ı 'aceb
bu kitābuḡ nazmına daḡı sebep
- 35 çün teferrucnāmeyi kıldum tamām
pādişāḡ adına idüp ihtimām
yoḡıdı anda tevārīḡ-i mülük
şöyle kim beyzāvī kılmışdur sülük
bes anuḡ nazmına iḡdām eyledüm
cidd_idüben ḡaşd-ı itimām eyledüm
- 3a
- ḡazret-i pāşāyı kıldum bunda yād
hem buḡa düstürnāme virdüm ad
'arz bunuḡ 'ayn-ı ḡūruḡ işkdür
ravza-i cennāta 'adnī reşkdür
- 40 bu kitābı ben aḡa gördüm sezā
buluban medḡin deḡānda cānfezā
ol ḡudāvend-i cihān maḡmūd nām
dir buḡün ḡalkı ḡasen-i ḡayrū'l-enām
diḡle bundan soḡra fiḡrist-i kitāb
şerḡ kılam tā bilesin fetḡ ü bāb
bunı yigirmi iki bāb itdüm tamām
bī-muṭavvel iḡtişār itdüm kelām
- 45 diḡle evvel bāb 'ālem bābıdur
nūḡ u hem idrīs ü ādem bābıdur
hem mülük-i farsdur ikinci bāb
işbu onbir padişāḡ oldı ḡisāb
līk üçüncü keyānī bābdur
anlaruḡ bunda sekiz aşḡabıdur
geldi hem dördüncü bāb-ı eḡḡāniyān
bunda zıkr_olmuşdur oniki ḡān
geldi hem sāsāniyān beşinci bāb
oldı yigirmi ṭoḡuz bunlar ḡisāb
geldi altıncı bāb faḡr-ı enbiyā
bāb –ı ensābıla şadr-ı etḡıyā
- 50 hem yedinci bābı eydem diḡle sen
dört yārıla ḡüseynile ḡasan
- 3b
- sekizinci bāb eydem eyle fiḡr
olur enb[iy]āyı ümmiyye anda zıkr
ṭoḡuzuncı bāb benī abbāsi yād
olur otuz yidide küll-i ziyād
hem onuncısı bāb-ı zaḡariyye gelür
daḡı sāmānī on iki nefis olur
on birinci ḡaznevīye bābdur
oniki nefis işbu ḡayr-ı aşḡabdur
- 55 deylemiye onikinci bāb hem
on yedi nefis işbulardur şanma kim
onüçüncü bāb çün ḡahtāndur
yidi nefis anlar cihānuḡ cāmıdur
āl-i selçuḡ oldı on dördüncü bāb
onsekiz nefis anda geldi şeyḡitāb
onbeşinci bābdur şalguriyān
on iki nefis oldı sultān-ı zamān

² Metinde yusa' olarak geçmektedir.

- geldi on altıncı harezmiyān
on yidinci moğoldur dermeyān
- 60 on sekizinci aydın oğlu zıkr_olur
āl-i ‘oşmān on toközuncü gelür
- bunuñ ardınca yigirminci kitāb
hān muḥammed vaşfi gelür faşl-ı bāb
- geldi yigirmi birinci bāb-ı ehem
midḥat u pāşāyı a‘ zam bunda hem
- hem yigirmi ikinci pāşā-yı zamān
şiretin aşārıla kıılır beyān
- 4a
- ol ḥasen-i ḥulḳ oldu maḥmūd ünās
oldı dergāhına sultanlar ıyās
- 65 ḥaḳ te‘ ālā ‘ilm ü fazlıla kemāl
mazḥarını kııldı anı bī-mişāl
- çār-ı ümm ü se-i mevālīd ü nüh-i āb
yidi nemicile olduğınca rüz-ı şeb
- encüm-i ‘ālemdede anı kāmkar
ḥaḳ te‘ ālā eylesün leyl ü nehār
- bāb-ı evvel bāb-ı ‘alem oldu zıkr
ādem idrīs nūḥıla eyle fikr**
- ḥatta daḥı ḥalḳ eylemedin ‘ālemi
müferrid-i peykāniyiken ol demi
- 70 kenz-i maḥfisān diledi ki rab
zāhir ide ḥalḳı yaratdı ‘aceb
- cümleden evvel muḥammed ruḥi ḥalḳ
oldı olmamişken aşār-ı ḥalḳ
- cevheriydi gerçi ol bir nūrıdı
ḥaḳқа nezdikidi şanma dūrıdı
- viridi ḥaḳ bir şüret-ü zībā aña
‘āşık vü ma‘ şuḳ oldı öñden şoña
- ḥalḳ andan kııldı iş bu ‘ālemi
‘arş ü kürsi levḥü ü cinn ü ādemi
- 75 ‘unşurıla ma‘ den i ḥayvān nebāt
encāmi vü eflake oldı şeş cihāt
- ‘arşdan inince tā taḥtū'l-şüreyyā
'āleme aşāl oldı ol ḥayrū'l-verā
- 4b
- oldı nūrından anuñ eflākile
cümle rūḥı ‘ālemüñ emlakile
- ḥāḳ olup andan cinān nirānıla
hem zebānī ḥūri vü ğılmānıla
- andan oldı rūḥ-ı cümle enbiyā
geldiler şoñra vücūda bī-riyā
- 80 beş gün içinde yaratdı ‘ālemi
līki altıncü gün içre ādemi
- altı günde çün ḳamu bünyāddurur
bu te'enniye bize irşāddurur
- ādeme viridi ‘ānāşırdan vücūd
‘ilm ü ‘aḳl ü şüret ü ḥüb etdi cūd
- emr_olur secde etdi melāyik kııldılar
secde şeyḫān kıılmaz anı buldılar
- girü ucından anı merdūd_ider
ḥalliyçün ādemi mes‘ud_ider
- ḥıl‘at ü tāc ü kemer kıılıp ‘atā
‘ilmi eşyādan aña acıdı ‘atā
- 85 cennet içinden veribir aña taḥt
geşdi aña ādem oldı nīk –i taḥt
- başda taḥtıla melāyik götürür
ādem iğrāzıla oturur
- göklere çıkarup anı şādkām
gezdi yüz yıl yidi ḳat gögi tamām
- aḥır iltüben cināna ḳoydılar
aña ta‘zīm eyleyüben uydılar
- 5a
- eyegüden daḥı ḥavvā ḥalḳ olur
nışf-ı yevm anlar cinān içre ḳalur
- 90

anda gün miqdār biñ yılca tamām
 qaldı biş yüz yılca bes aşāl-ı enām

çıqđdı andan milk olur dār-ı fenā
 qalması aña ebed dār-ı beqā

işbu kışşadur cihānda müştehir
 bes muṭavvel olmaz oldu muhtaşır

ehl-i tārihıla beyzavī tamām
 bunun işbātına itmiş ihtimām

95 çün cihāna ādem ū ḥavvā iner
 milk-i hindūsitāna dūşüben qonar

ol ikisi anda tıtdılar maqām
 hem toquz yüz kırk yaşarlar tamām

inüp ādeme nuḥ olup virince cān
 iki biñ biş yüz yıl oldu bī-gümān

yitmiş iki kız oğlan toğurur
 çünki ḥavvā bir yene ādeme virür

çünki qābil ‘avratıçün hābili
 buldı qāfil oldu anuñ qātili

hābilüñ mevti ādeme ma‘lum olur
 ādeme öldürdi firāqıla qālur

100 işbu ebyātı dimiş ‘arapça ol
 mersiyesi gerçi kimyol

teğayyerati’l biladü vemen ‘aleyha
 ve vechül.....

5b

ve yā esefā ala habil-ü enebiyü
 qatil-ü qad tezammenehüd-darihan

vecazevenā ‘adüvvün leyse minni
 la‘iyn lā yemut ve tesrihü

çünki ol qatı‘ eylemedür devāh
 bes aña şişi i‘vaz virdi ilāh

105 çün toquz yüz kırka yaşları irer
 ‘ömürleri defterin deverān durur

irci‘i oldu aña çünkim nidā
 didi kim olsun saña canlar fedā

ol fenā vaqıtinde bu ebyāt dir
 kendü eliyle sInle için qāz dir

iza veqā‘ il-mesibü ‘aleş-şebani
 leqad qarube’d-dühuli ile’ş-şevabi

huliktü mine’r-rabbi bi-ğayri zenbin
 vu’udtü ile’t-turabi a‘az-zunubi

110 qabz olur iken vaşī şişī gelür
 halk anuñ emrine maḥküm olur

söz öküşdür gerçi ki ḥaq söyledi
 aña üç nesne vaşiyet eyledi

didi evvel uyma ‘avrat sözine
 ḥūriyise baqma anuñ yüzine

uymazam ‘avrat sözine ben eger
 cennet olurdu ebed baña maqarr

didi ikinci çihāna virme dil
 menzili bāqī degüldür āb u kil

115

6a

ben cināna virmeseydüm göñlümi
 niçe ḥirmānıla biledüm ölümü

dir üçüncü ‘itimadu’llāh kılan
 iḥtirāzāt-ı gayrlara virme d.....

i‘timādum allāh olısar benüm
 cān çıkıban ḥāke girmedin benüm

diriyken nileri bağlandı nefes
 cān qadīmi cāyini kıldı heves

ağladı ḥavvā öküş ol buldı mevt
 göşdi bir yıl oldu ḥavvā daḥı fevt

120 defn hindüstāna anı itdiler
 ah edüp evlād döküp gıtdiler

yaturanda nūḥ tūfānına dek
 çürümemişdi tābüt içre bek

125 sonra tābūtıla nūḥ anı alur
 defin ḳudūs içre getirür ḳılur
 ḥaḳ te' ālā ṣīt peygāmbere ider
 ol şırāt-ü müstaḳīm içre gider
 kırık iki yılda bu dünyāyı tamām
 nūrıla ṭoldurdı ol şadr-ı enām
 'ömür toḳuz yüz daḫı on iki yıl
 oldu ümmet olana olup delīl
 defn olur hem atası ḳatında hem
 bu cihānda çok görünür cevr ü ḡam
 ölmedin üç yüz yıl öḡ olup ḥamūş
 pes vaşī olup aḡa oḡlı anūş
 6b
 130 emr ü nāmī ḥükm aḡa teslīm ider
 oturur gendi anı ta' līm ider
 hem ra' iyyetler ri' āyet itmege
 söyledi çok 'adl idüben gitmege
 üç yüz elli yaşar ol daḫı gider
 hem vaşī ol daḫı ḳaynāni ider
 oldu ḳaynān yaşı vaḳta pes hemān
 oldu ol daḫı bu dünyādan tüvān
 oḡlı mehyāyıl aḡa oldu vaşī
 atası ḳaynān anı ḳılur vaşī
 ādemi zād ol zamānda oldu çok
 yer bulunmaz anlaruḡ ḡün ḥadd[i] yok
 ḥalkı her eṭrāfa ol tefrīḳ eder
 her biri bir yaḡa ḡarm_idüp gider
 135 ṣīt evlādiyıla ol bābıla
 geldi tā kim ol yeri menzīl ḳıla
 kūfedür bābil dedükleri maḳām
 evvel ol yapmaḡa oldu ihtimām
 şehir-i sūs u bābili evvel eder
 geldi mehyāyılbu dünyādan gider

'ömri toḳuz yüz yigirmi oldu ḡün
 anı daḫı eyledim devrān-ı zebūn
 140 oḡlı yezdī ḡün vaşī eyledi ol
 deniden 'uḳbāya gitdi ṭıtdı yol
 anuḡ idrīs oḡlıdur aḡnūḡ nām
 'ömri üç yüz yıl altmış beşdür tamām
 7a
 ādemüḡ taşdan dizüben şüretin
 ḥalk didi ḳarşu ḳoy miyātın
 yazdı devrāniler ṭapdılar puta
 kāfir oldu gitdi ḥalk öte öte
 ḳıldı idrīse ḥudā adı ḡazā
 evvel ol küffāra eyledi cezā
 ḳābil evlādını ḳıldılar esire
 evvel idrīs etdi anda dārgār
 145 derzligi evvel ol te'lif ider
 dikdi ḳaftānlar öküş taşnif eder
 anuḡ anasıydı ḥūri ḳızı
 cennete vardı anuḡla özi
 anuḡ oḡlıdur mütevşiliḡ ol zamān
 ḥaddin evlād aşar ṭoldı cihān
 'ömür toḳuz yüz olup ol hem gider
 oḡlı lāmikdür vaşī anı ider
 iki yüz toḳsan yıl öḡ olmadan ol
 ḥükmi oḡlına verüben ṭıtdı yol
 150 lāmiküḡ ḳatında çok ḥalk oldu cem'
 ḥalk(1) ṭapmaḡdan pūta eyledi men'
 çok ḳişi imāna 'ahdinde gelür
 nehīyü münker ḥalka ol bī- ḥad kalur
 ḳıḳdı ḡün lāmikde tenden gitdi rūḡ
 oldu pīrine ḥalīfe oḡlı nūḡ
 vaḫī geldi dört yüz seksen yaşlar
 küfri ḥalkuḡ ḡördi kim ḥaddin aşar

7b

būtlara tapmağdan ider halkı men'
oldı mü' min geldi seksen kişi cem'
155 bir melek vardı adı dermesil
nūh geldi aña olmağa delil
gelmeyüp imāna ol kāfir gider
anuñ oğlı nūha çok fehm eder
nūh nāgāh etdi anda bir du' ā
anlara tūfān veribidi huḍā
nūh yedi kat gemi bünyād ider
halkdan cins oluban çok zād eder
gemiye seksen kişi bile girür
mağrib u maşriḳ olur tūfān girür
160 nūhuñ oğlı dūd adı birisi hām
biri kin' ān biri yāfeş biri sām
ğarḳ kin' ān oldı kāfirle bile
şerḥ kāfir qahrınıñ gelmez dile
gemide seksen kişi daḥı olur
nūh üç oğlıla zinde qalur
ğarḳa vardı çünki tūfān 'ālemi
nūhuñ üç oğlından oldı ādemi
geldi tūfān yidi yüz yaşında nūh
biñ yaşayup gitdi andan daḥı nūh

165 **ḥatim bunda olup evvelgi kitāb
fars aḥvāli nider ikinci bāb**

'ādlerden öñ daḥı zaḥḥāk şāh
olmadın efrāsiyāb olğıl nagāh

8a

bunlar on bir pādişāh oldı benām
kırḳ biñ beş yüz yıl elli yıl tamām

pādişāh oldı giyüherş ol zamān
kırḳ yıl evvel aña qaldı bu cihān

oldı şehir-i zamān daḥı hem kırḳ yıl
kırḳ hem huşeng dehr oldı delil

170

oldı taḥmuraş otuz yıl pādişāh
devletile salṭanat verdi ilāh
yedi yüz yıl on sekiz hem tamām
şāh cemşid oldı sultān-ı enām
şonra zaḥḥāk oldı biñ yıl pādişāh
hem feridūn qaldı beş yüz yıl nagāh
yüz yigirmi yıl menūçeḥr oldı hān
aḥır andan daḥı qalmadı nişān
on iki yıl oldı beg efrāsiyāb
ibn-i taḥmāst oldı otuz yıl ināb
175 hem yigirmi yıl kevşāşet şāh
ol daḥı oldı revāne dutdı rāh
şeh giyüherş halka evlā
ādemi zād içre çekdi çok belā
'adl u inşāf eyledi ārāste
andan oldı yeryüzi pirste
ba' zılar ādeme demişlerdi aña
şiş qardaş derim ben ol saña
ba' zılardur hām bin yāfeşdür ol
zühd ü taḳvā ü kemāli yedi yol

180

8b

aḥiret ḥālin dedi tevḥid hem
halka bildürdi dedi budur ehem

şehir-i ıstarahıyı ol etdi binā
şehir-i belḥıla demāvendi yine

yatdı dünyāda biñ yıla yaḳin
kırḳ yıl oldı veli ḥükmi hemin

olmadın ol oğlı huşengi veli
yeryüzine eylemişidi belil

çün giyüherş öldi huşeng oldı şāh
'adlıla ḥaḳ verdi aña toğrı rāh

185

taşdan ol nāgeh demürğan bulur
bes silāh ü ḥar aletin qılur

oğlı nevhāndur melik olmadı ol
ğazilerde züh̄d taq̄vāsıdı yol
kırk yıl çün saltanat huşeng eder
elli yaşdı dünyādan gider
üç demür̄ci katl huşengi eder
ğār_ içinde bī-güneh dönüp gider
190 şāh nevcān oğlı tahmuraş olur
ğarda ceddin evveli nāgeh bulur
düşde huşengün olup hāli beyān
kırdı āhın gidildi vermez emān
kaldı tahmūraş daḥı ʿadl-i aşikār
beglik içre kıldı otüz yıl qarār
gerçi toqsān yılda ʿömri oldı tamām
ʿadl-i inşāfıla bulmuşdı kıyām

9a

hāmdān u sadūmān nedür an
yedi azerbāycān hem işfahān
195 ol zamān bir ulu қаht̄ oldı meger
kaldı münʿamlara hükmi muʿteber
kāniʿ ola bir gedāya yoḥsıla
gicelik infākımi ihsān kıla
andan oruç sūnneti peydā olur
pür̄r-vebā ol yıl bulara hem gelür
her ʿaziz ki öldi anuñ şuret̄in
halk̄ taşdan düzdi insān miyātın
andan oldı putperesti aşikār
öldi tahmūraş daḥı mevt-şikār
200 oğlı yoḥdur putperestiye sebeb
öldi çün halk̄ etdi ʿazlini taleb
kardaşı cemşid bin nev-cān қalur
halk̄ darılup anı sultān қılır
ol begāyet şāhib ü hüsn ü cemāl
қopdı līkin kesb ider faẓl-ı kemāl

cümle ḥarb alātin ol te'līf ider
çok kitābı hikmeti taşnīf ider
dürlü sanʿatları ol peydā ider
büyüdür ıstarāḥ ol bālā ider
ʿarzda on fersaḥ on iki tolanı
205 kıldı ıstarāḥuñ dar idüp yolını
yapdı ol yerde bir қаşr-ı ʿazīm
ʿālem içre ucunuñ mişl-i ʿadīm

9b

şimdi didükleri var olmuş ḥarāb
olmadı maʿmur olmaz bu turāb
dünyāyı çünki eyledi tamām
ruz-ı nevrūzdi cemʿoldı enām
çıkdı tahta ihsān etdi çok
hāş u ʿāma cūdnuñ payanı yoḥ
rūz-u nevrūz ol güne virdiler ad
210 kıldı istiraḥrāc-ı taq̄vīm ol nihād
renc-i usturlāb ol tasnīf ider
oḥ u yāy u қılıcı ol te'līf ider
andan oldı ḥaymeyle asiyāb
daḥı te'līfi anuñ çeng ü rebāb
yidi yüz yıl yaşadı fertūt olur
tañrılıq daʿvāsını anda қılır
düzdi kendü şūretinde çok şalīb
tapdurur halk̄ı ider fiʿl-i ʿacīb
215 pes aña şeddād bin ʿād ibn-i ʿāş
қаşd_edüben gitmiş andan ʿaқıl uş
geldi ḥaқ emriyle zaḥḥāki şedīd
katl-ı cemşidi қılır çekdi ḥadīd
bunda āʿdiler ḥikāyāt oldı yād
katl_eder cemşidi çünkim қavm-i ʿad
kardaşı erfahşedün ki adı irem
yidi oğlı varıdı adın derem

‘ād u zāḥḥāk u ṣemūd u ṭasm u dār
hem cedīs u ḥāsm eylegil ṣimār

10a

- 220 yidi qardaşı yedi iqlimi dutar
bunların aşıydı türk tatār
ḥükm_ider mülki yemen ilinde ‘ād
bunlara evlād olur ḥadden ziyād
ḥükm_ider ṣām u ḥicāza hem ṣemūd
ṭasmdr-i‘ ummān u der-i baḥreyn būd
ṭayde zāḥḥāk u yemāmede cedīs
dār-ı irem qatında olmışdı cedīs
cāsmi saqarāna gönderdi irem
‘āleme müstevli bunlar oldu hem
- 225 bunların ulusu ‘umliq bin ‘ād
cümle bunlar oldu ehl-i irtidād
‘ālemi qabz etdi ṣeddād ü ṣedīd
ol zamānda qopdı hūd bin ḥalīd
adı garka vardı zoruq kıızı
hūd andan doğdı işdi bu neri
geldi zāḥḥāk etdi cemşīd helāk
leşkeri çok kimseden çekmezdi bāk
hūd da‘ vet kıldı ṣeddādı meger
dīne girmedi helāk oldu diger
- 230 otururp fertūt olup ṣeddād-ı ‘ād
irdi dāvuda yaşı biñden ziyād
eyledi hūd nebi da‘ vet anı
gitdi kāfir uymayuban ol deni
işbudur bir qavl-ı ṣeddādı helāk
yoldan etdi zehresini dehr-i ḥāk

10b

oldı ṣeddād oğlu mürted ehl-i dīn
hūda uydı şadhezerān aferīn

hūd göşdi qopdı şāliḥ ol zamān
ṣām ilinde qalmasun bu dāsītān

235

atası getürüben ‘ābid anuñ
mu‘ cizātı cümleden zāyid anuñ

nākısını qatl kılup qavm-i ‘ād
şayḥadan oldı elli biñden ziyād

şeh ferīdūn bin eḥşānı meger
ol idi cemşīdūñ oğlu ki var

gizlenür varur beyābānda qalur
biñ yaşar zāḥḥāk qaşd aña kılur

ḥalka zāḥḥāk etdi çok cevr ü sitem
iki mār omzunda anuñ qopdı hem

240

ol iki mār iki mağz-ı ādemi
yeridi her gün dökerler çok demi

ḥalk qaçdı kim cezīre kimi ġār
ol zamān kıldı zarūri ihtiyār

ışfahāndan qopdı bir ergā vü nām
geldi bī-ḥad leşker uydı ḥaş ‘ām

şeh ferīdūn kıldı zāḥḥāki helāk
kāvelige kıldı kılmaz iştirāk

‘ādiler üzre ferīdūn şeh gelür
ġālib olup tefriqa cümle kılur

‘ādiler yıqduğımı ma‘ mur ider
ḥaq te‘ālā pes anı menşūr ider

245

11a

‘ālemi dutdı ferīdūn şāḥ hem
var üç oğlu irüce tür selem

kısm ider üç oğla yidi küşveri
oldı istiqlāl sultān her biri

tura verdi deşt-i türkistān ilin
hem ḥıṭāyı çinile tūrān ilin

rūm u ṣām u mışır mağribile engürüs
hem selem aldı ḥabeşile bile rūs

250 irece kısm oldu aderbāycān
hem ‘ irāḳeyn ile tāmāzend rān
fars u elberz ile hem keşmīr ü hind
irecūḡ hem kābilile bile sind
ireci aldı ferīdūn yanına
sūdi bī-ḡad ḳıldılar pes cānına
şeh ferīdūn taḡtını seynāb eder
anda kendü ‘ āyşiçūn esbāb eder
irece tur u selem ḳıldı ḡased
‘ avrat etdi ḳatlı kim ide medeḡ
255 pes menūḡehir kim irec ḡāna şāh
verdi iḡlimin varuban ḡoḡ sipeh
ḡaru sāmıla nerīmānı aḡā
gitdi pes ol ‘ ammilerden yaḡa
ḡatlı iki ‘ ammūsini vardı ider
yidi yüz yaşar ferīdūn hem gider
ḡün menūḡehir bin irec oldu şāh
ḡovalar anuḡ başına zerrīn külah

11b

oldı ibrahīm peyḡamber ‘ iyān
putperesti ol zamān oldu nihān
260 ‘ ād ḡavmindenidi nemrūd hem
ol ḡalīlu'llāh ḳıldı nice ḡam
āzer ibrahīm atasıydı meger
ibn-i āzer lūḡ ibn-i māhān diger
cāriye hācerden ismā‘ īl olur
yaşar on üç atası ḡurbān ḳılır
ol yaşar on beş ḡoḡar ishāḡ hem
sāreden doḡdı ḡoḡ eyledi kerem
‘ ıyş u ya‘ ḡub bin ishāḡ oldılar
bunlaruḡ aşlı cihana ḡoldılar
265 ḡışşā-ī yūsuf olupdur müştehir
ḡāif ibrahīme olmuşdur maḡarr

ḡışşasın ḡılam menūḡehirūḡ ‘ ayān
dinḡlegil lafz-ı berī‘ ile beyān
yeri yardı aḡıdur nehr-i firāt
bāḡ-ı ḡülzār oldu andan her cihāt
aḡıdup anı ‘ irāḡa getürür
ḡomadı ‘ ālemde ḡiḡek ḡötürür
dikdi ol baḡı ḡılır arāsāte
niḡe şehr andan olur piraste
başra vü kūfe hüveyze vü ḡalep
270 ol yapupdur daḡı ḡoḡ şehr-i ‘ aceb
devletile yüz yaşar bulup ḡıyām
tūr oḡlı efrāsıyāb etdi ihtimām

12a

nāḡehān leşker getürdi bī-girān
pes menuḡehir oldu turāna revān
bu ikisi ḡıldı ceyḡūnı şınur
birbirinden ol ikisi ḡaldı dūr
ibn-i ismā‘ īl medīneden şu‘ ayib
oldı peyḡamber kim ider aḡa raīb
275 mūsā vü hārūn u yūşā‘ ol zamān
elyesa‘ la oldu bu ikisi ‘ ayān
leyş bin mış‘ ab durur fir‘ avuna nām
‘ ād ḡavminden olupdur şa‘ ub rām
mışra fir‘ avunı meger şeddād-ı ‘ ād
şahnelige ḡönderür ḡıldı fesād
muş‘ abunı atası rabbāndur meger
ol şemūd oḡlanlarından bed-güher
yūşā‘ ibn-i nūn ferīdūn oḡlıdur
ceddi yūsuf şanmaki dūn oḡlıdur
280 mūsā ‘ imrān bin hāmān didiler
ibn-i ḡahhāş anı yeksān didiler
lāvi ya‘ ḡūb kamahhāt atası
hem ḡalīlu'l-lāh ishāḡ ötesi

Һızr-ı ilyās atasıdur elyesa‘
 yūsuf oğlu işbudur hem müstema‘
 çün menüçehr oldı bes efrāsiyāb
 fārs ilin varuban kıldı Һarāb
 atası Һatlin behāne etdi ol
 ol yıl ol ilde fesād eyledi bol
 12b
 285 zāb bin Һahmāset oldı pādişāh
 ol menüçehr oğlıdur bī-iştibāh
 bile Һārūn bin şāfirdür meger
 ibn-i āmm mūsī durur ol nāmver
 rāyden oldı revān efrāsiyāb
 kendü iklīmin ol kıldı meāb
 yıkduğunu efrāsiyābuñ yapdı ol
 ol diyāra lütf u ihsān kıldı bol
 hem ‘ırağa akıdur cūy-ı ‘azīm
 kim nebin derler aña oldur na‘īm
 290 zāb oldı çün otuz yıl pādişāh
 Һardaşına verdi taht ü tācgāh
 adı anuñ gerşāfeş bin Һahmās şāh
 ol yigirmi yıl bulur beglige rāh
 bint-i ibn-i yāmen ya‘kūbdur
 anası gerşāfeşüñ geyhūbdur
aħır oldı çünki ikinci kitāb
pes keyāni babı durur uşbu bāb
 yidi yüz otuz yıl on kişi tamam
 ol zamān mülk içre gösterdi Һıyām
 yüz yigirmi yıl beg oldı keykubād
 295 Һükmi keykāvūs yüz elli nihād
 altmış yıl şāh keyhusrev kılor
 yüz yigirmi daħı hem lehrāseb olur
 oldı hem geştāseb beg on iki yıl
 hem otuz yıl behmenüñ Һükmini bil

13a
 bil Һumānı bint-i behmen ol zamān
 on iki yıl oldı ol şāh-ı cihān
 soñra dārā ibn-i behmen pādişāh
 on iki yıl başda Һor zerrin-i küllāh
 300 gitdi ol dārār bin dārāyı Һān
 iki yıl beg itdi anı devri zamān
 geldi dārā oğlu iskender bu gez
 müşkil işleri kılor allāh geñez
 keykubād evvel keyāniden Һopar
 didi rāviler anı oda Һapar
 budur atası menüçehr aña ced
 yüz yigirmi yıl beg oldı bu evet
 dayimā ceyhūn kenarında olur
 Һarb dayīm türklerle kılor
 305 Һopdı Һırkılıla bunda işmuil
 ol iki peygāmber islāma delīl
 gitdi ol erişdi keykūs nām
 küfeden ol Һopdı atası dūħām
 keykubāduñ Һardaşı oğlu bu hem
 yidi yüz yaşar yüz elli yıl hakem
 necd ü naşruña eyledi Һudusi Һarāb
 budur oldı bunuñıla Һūn turāb
 ol zamān dāvud peygāmber meger
 geldi bu dünyādan eyledi sefer
 310 Һopdı ardınca süleymāni nebī
 şarĸ u ğarb olmışıdı anuñ meksebi
 13b
 çün zekeriyyāyla yaħyā oldı kıtal
 nect ü naşr vardı anda kıldı kıtal
 çün süleymān gitdi keykāvūs nām
 salţanatıla buldı dünyāda Һıyām

- öldürür bir günde yetmiş biñ kiři
 hunı mel' ünıdı kan dökmeđ işi
- vardı ođlı siyāvuş nām anuñ
 fażl u ād ibn-i kılam –i i' lām anuñ
- 315** rüstem zālūñ atında terbiyyet
 büyüyüp olmışıdı şahib-i ma' rifet
- hüsn ü hulıla olıdı lā-naẓır
 oldu keykāvusa ikinci vezir
- 'āvratı keykāvusuñ uydı aña
 töhmet andan oldu ne diyem saña
- aña keykāvus çün kılmaz nazar
 pes kılır efrāsiyāba ol sefer
- ızını efrāsiyābuñ aldı ol
 görüstüz idüp ased pes buldı yol
- 320** görüstüz efrāsiyābuñ ardaşı
 pes siyāvuş oldurur fitne işi
- kūfede vü belde cümle enām
 saç kesüp yāsın etdi aş u 'ām
- sünnet andan beri aldı ol zamān
 kim açın kesdi ğırı etdi zamān
- diri keykāvus hem efrāsiyāb
 ızı türkistāna verdi idüp itāb
- 14a**
- ol siyāveşüñ geđer ardaşıdı
 anı cān gibi sever yoldaşı
- 325** çün siyāveş 'āvratı keyusreve
 vardı tükistāna zārıla eve
- fārise getürdi kıldı pādişāh
 görüstüz olmuş bular nect-i sipāh
- ıtdı keyusrev yedi iklimi bes
 yođıdı aña muabil hiç kes
- bađladur kābil ilinde bir raşad
 zicidi 'ālem içinden mu' temed
- ba' zılar didiki keykāvus aña
 tāt u tahtın verdi ıkdı bir yaña
- 330** pes feri berzi getürdi pādişāh
 göndürür efrāsiyāba çok sipāh
- 'āciz itdi buñları efrāsiyāb
 rüstemi göndürdi buldı fet-i bāb
- leşkerile daı keyusrev gider
 irişür hūzreme diñle ki nedür
- cenk ider çok rüstem efrāsiyāb
 ma'arekesi buñlarundur bī-ad
- nilile efrāsiyāb ođlını şah
 aır oldurur meded kılmaz sipāh
- 335** şidedür efrāsiyāb ođlı adı
 nüsha içre rāviler böyle didi
- ırdılar efrāsiyābuñ leşkerin
 rāviler eydür omadılar birin
- 14b**
- oldı hun denir adı huzdem olur
 pes açar efrāsiyāb āfet bulur
- vardı azerbāycān(a) efrāsiyāb
 ıtdı güder zān yok aña meāb
- görüstüz efrāsiyābıla oldurur
 etdüğün keyusrev anda bildürür
- sinesini kıldı hāli kīnden
 abt ü hāli gerçi degil sineden
- 340** altmış yıl 'ömri keyusrev sürer
 bildiği bir gün ecel aña irer
- pes eli iklimi kısmet eyledi
 beglerin düzdi ğanimet eyledi
- irişür efrāsiyāb ođlı çemen
 verdi turānı aña şah-ı zemen
- rüstem vezālistānı virür
 ardaşı usa orāsānı virür

345 kayşeri rûmı vü eşk-i tîz –i cenk
deşt ü horezm aldı kalmadı direnk
lîk güdezre virilirdi işfahân
nect-i naşruñ oldu aderbâyecân
bir rivâyet baht-ı naşr bin kebûd
ğayrı keykāvus der ey ehl-i cûd
tâc u tahtın kıldı lehrâsebe ‘ aţâ
gitdi keyhusrev kıllur hâlî gıţâ
pes süleymân bin dâvud ol zamân
şark u ğarba hüküm idüp oldu revân

15a

350 anda kıyşâ ‘ avrat u lokmân-ı hekim
qopdı râvîler oldılar ‘ âlîm
bu iki dâvuda şagird oldılar
‘ ilm tevhidî hem anan bildiler
belki lehrâseb idi gey şâhib-i sitem
qardaşı oğlıdı hem keykāvus hem
belhde kıllurdi teşhir-i mülük
yüz yigirmi yıl aña verür taht u külâh
pîr lehrâseb oldı güstasb şâh
oğlıdur aña verür taht ü külâh

355 ol zamân yedi ğarir ü ermiyâ
halkı islâma oqurlar bî-riyâ
pes rahîm ibn-i süleymân ol zamân
‘ âleme olmışdı şâhib-i ku’rân
nect ü naşr iki kez qudsa gelür
şeh rahîmıla qatı uğraş kıllur
qudusi şâmı aldı kıldı harâb
ol zamân qana ğarq oldı turâb
muşulı güştâsb eyledi binâ
düzdi heşti her demi kıldı fenâ
360 ol mecûse oda tapardı müdâm
eyledi güştâsb anlara intikâm

kûh-i ısturağ içre bir duğme yapar
anda çok şûret ider aña tapar
andadur medfûn şâhânî ‘ acem
küpler içre ğarlar içinde hem

15b

365 mülki hindüsitândadı bir aşsef şâh
ol çemen şâh oğlı bir gün buldı râh
nâgehân buldı horâsân ü tehi
geldi qatlı eyledi lehrâsb ü şehi
aldı gitdi kızlardan kıldı esîr
ışdür ol iş ol güştâsb-ı emîr
verdi leşker oğlıdur isfendiyâr
vardı kıldı ercâsifile kârzâr
öldürür ercâsfı ol kızları
çıkırar şâhuñ bulur yol kızları
ağarcâtı ibn-i peşengi âşikâr
kıldı türkistân şehi isfendiyâr
qardaşı efrâsiyâbuñ haţala
terkden geldi bunı da‘ vet kıla
370 terkden ol geldi peygamber hemîn
tâ sikender anlaruñ oldı zemîn
geldi cercîs nebî yûnus nebî
geldi hem şemsün hâlîd mezhebi
dağı eyyüb ibn-i ken‘ân u ‘üzeyr
ol arada hem bulardan dağı ğayr
bu mülûki da‘ vet idüp enbiyâ
kimi uydı öpmedi kim bî-riyâ
aşfer ibn ol şehenci ol dilîr
dileridi anda kılaydı esîr
375 qardaşı rûmıla mülk –i rûma ol
gitdiler evlâdı anda aldı bol
16a
kılqusa ‘ıyş bin işhâk âb
dimiş aña ba‘zılar aşfer laqab

oldı evladı benî aşfer anuñ
biri deşt ü engürüs eger anuñ
aşferüñ bir oğlı hem kıpçağdur
ol şeh güştāspe mulhākdur

380 didiler kim ba‘ zılandı isfendiyār
zühre andan açdı gitdi hūr u zār
geldi anda niçe tīrāndāzlar
hārb kıldı başulur serbāzlar
görünür ne isfendiyāruñ ne siper
kuhl ider kūha toğunursa eger
geldi ol fetḥi kılup isfendiyār
taht atasından diler ol şehriyār
pes havāle rüstem an(1) ider
leşkerin isfendiyāruñ aldı gider
vardı turāna kılır rüstemle cenk
pīrdi rüstem olur cengile tenk

385 iki çatal oğla nāgeh anı
kör eder meydāna şaçıldı kani
işidür ol hālçün güştāsb şāh
işine kıldı pişimān kıldı āh
pes buyurdi behmen ibn-i isfendiyār
il ü iklimine oldu şehriyār
yapdurur peygā elin güştāsb şāh
mevzi‘ hūb olur ol bī-iştibāh

16b

390 hūb miyveler diker āb u revān
her güzār etdürdi oldu bī-nişān
ulular ‘ālem anda kopdı çok
ehl-i fażluñ ol arada haddi yok
şeyḥ ebu işhāk cāmasd-i ḥakīm
ol zamān sokraṭılaydı çok ‘alīm
oldurur cāmasb üç biñ yıl dek
yüzdi zīc içre olacağına şek

hīra şehri içre medfūndur yekūn
tubbi‘ a bin maşda‘ andan zūfūnūn
tubba‘ a aldı mülk ü hindūsītān-ı yemen
mısr u rūm mağrib anuñ aña sen

395 rūm tubba‘ kızına kıldı a‘ ta
ol süleymān beglerinden bī-riyā
diñle eydem behmen ibn-i isfendiyār
çünki tahta geçdi oldu şehriyār
rüstem oldu zevele pes ğarm ider
bafirā mürzīn rüstem rezm ider
şıdı vü döndi firāmūzı aşar
eyledük bu kışşayı biz muhtaşar
necti naşr oğlı bu tanaşşur meger
küfeyi ata yerin kılmış mağarr
erş lehrāsb oğlını sultān ider
nect-i naşr yirine iḥsān ider

400 erşüñ anası süleymān kıızı
kazi beyzāvi dimişdür bu sözi

17a

pes benī isrā'il ḥukm eyledi
kudsa varuñ diyüben luḥf eyledi
hem süleymān oğlıydı dāniyāl
kaldurur ‘izzetle kudse intikāl
mülk-i şāma hem anı sultān ider
yapdı kudsi müşgili asān ider

405 behmenüñ anası ṭālūtüñ kıızı
‘avratı bint-i raḥīm aña sözi
behmenüñ iki oğlı sāsāndur biri
biri dārā līkin üçidi duḫteri
kıızı behmen duḫter daḥı ferīk
hem ḥamānī kişvere bunlar şerīk
‘uzlet-i ḥalk etdi sāsān zühd ider
līk dārā salṭanat içre gider

- küçücek dārā ḥamānī oldı şāh
bu rivāyetdür diyem eyle nigāh
- 410 ol ḥamānīydi behmen ʿ avratı
yüklidi dārāya dinle ḥikmeti
- tāc-ı ʿ avrat ḳarnına behmen ḳodı
işidür sāsān ol işe ḳaḳdı
- küşvere olmaz muḳayyet oturur
cümle sevdāyı başından götürür
- şehr-i sāve şehr-i çehrem āşikār
sistānda ḳala ʿ yı terk aḳa kār
- dud-ı seykān üzre bir ulu ribāṭ
yapdı baḡdaduḡ yolında şān basāt
- 17b
- 415 daḡı aderbāycān şehr-in gezin
behmenüḡ diyüben hem görüben
- yüz on iki yıl cihānda oldı şāh
verdi baḳrātısla baḳraṭa cāh
- çünkü behmen naḳl-i dünyādan ḳılır
pes ḥamānī bint-i behmen şāh olur
- ḥüb-ı şüret issi şāḫibreh idi
ʿ adlıla ol salṭanat arāydı
- ulu cāmi ʿ yapdı ıstarḫ içre olur
şehr-i cāmi ʿ oldurur iḥsān bulur
- 420 ulalur dar-ı ḥamānī salṭanat
terk ider dārāya irdi memleket
- çünkü dārā ibn-i behmen oldı şāh
pes ḥamānī aḳa ışmarladı cāh
- ʿ adl u rāy içinde dārā bī-meşel
ol zamān oldı daḡı şāḫib-i cemāl
- ʿ aḳl u tedbīr içre kārşetiz vezīr
oldı bunlar ʿ ālem içre lānazīr
- ʿ ālemüḡ ḳıldı mülük-in zīr ü dest
bī-ḫadāndur ma ʿ areke leşker şikest
- 425 pes felātūn vāllahī ol zamān
ʿ ābid-i soḳrātla geldi ʿ iyān
- on iki yıl oldı dārā pādīşāh
gitdi ol dārāya verdi taḫtgāh
- ba ʿ zılar dārāya didi erdşīr
bīşe-i iḳlīm içinde ḳopdı şīr
- 18a
- ḳoldı rüşṭīn vezīri düşmenān
ʿ azl ider dārāb aḳa vermedi nān
- feth idüp yunān ilin dar meger
filḳavsa vermişidi ol nāmver
- 430 filḳavsuḡ ḳızın aldı şehriyār
hem aḳa ışmarladı şehr ü diyār
- filḳavsa ḳızını aldı gider
verdi ḥānī buy şonra reddider
- ḳız atasına gelüp iskenderi
toḡurup ola cihānuḡ serveri
- gerçi dārāya verür tāc(ı) ḫarāc
filḳavsa aḳa vardı iḫtiyāc
- oldı dārā filḳavsıla revān
anda dārā bunda İskender nihān
- 435 nāme işiteyin virbir iskendere
yaḡ dārāya ola leşker dere
- bāc vermez çün sikender ḳıldı men ʿ
gitdi dārā anda leşker ḳıldı cem ʿ
- iki leşker kim muḳābil oldılar
birbirisiyile kāīm ḳıldılar
- māhyārıla meger māhār nām
ḫışm dārāya dilerler intikām
- ol arada anı mecrūḫ etdiler
ḳaçup iskender ḳatına gitdiler
- 440 pes sikender anları berdār ider
gitdi ḳardaşına āh u zār ider

18b

yaşduğı üstine geldi içdi and
görüşür buldı degil andan gezend
düşmeninüñ katliçün oldı şād
oldı ol sâ' at aña yıldan ziyād
hem vaşiyet kıldıkim kızın ala
hem mülük evlādına ' izzet kıla
ğayrı sultānları kılmaya velī
halka ol zürriyeti kıla velī
445 naql-i dārāb iskender bu gez
terk ede mülki ola müşgil geñez
līk fikr etdi olar sağır şāh
intikāma başlayuban bula rāh
ba' zı rāvīler demişler bunı ayır
filkavsa ' ayaş bin işhāk dir
anuñ oğlıdur sikender pādişāh
ol ki zūl-ķarneyn dir aña ilāh
otuz üç yıl çūnki iskender yaşar
memleket derdine on üç yıl düşer
450 hükminüñ içinde oldı şarķ ğarb
çok mülk-i şulh etdi kimi kıldı ğarb
ısfahān u mervā hem şehir-i müdlet
yapdı teblīsile derbendi oñat
hem bedehşān içre yapdı iki şehir
fażl içinde mişlini görmedi dehr
ol serendīl içre ādem izini
zāhir etdi bir ķolçadur özini

19a

hinde hırazān şuyına ol küper hem
seddi yecūcile yapdı çekdi ğam
455 baħr-ı ' ummān mekkeye götüren ol
yapdı ve aşdı tılsımı daħı bol

kūfede ol gitdi oğlı iskender veş
saltanat terk etdi hem ' ars-ı ' arūs
oturur kendüs baţlamnūs bol
pādişāh eyledi aşār idi yol

**geldi bu dördinci bāb-ı eşġāniyān
bunda zıkr eyleyelüm on yidi hān**

çūn sikender oldı şāh-ı mu' teber
tutdı şehirlerin cihānuñ serteser

460 pes aristotālīsile meşveret
kıldı katl_ etmege maşlahat

didi bu fetħi ki baña verdi ğaķ
zillet irgürdüm mülūke yaña baķ

bunları katl_ etmege isterdüm tamām
ķurtulup tā kılmayalar intikām

didi aristotālīse olmaya revā
bī-ħıyānet –i hūn dokesin nā-sezā

şer' ıla u ' örflü vü ' aķlıla
anları katl_ idemezsin naķlıla

465 bī-ġüneħ katl_ etsek anları eger
ğaķ te' ālā ħışm viribir diger

mülkden ğaķ zulmüñiçün ħal' _ider
mülkini ğayrıye virür bel_ider

19b

bī-ħatā pes bun(ı) gördiler şevāb
il virüp bunlara kıla fetħ-i bāb

birbirine ħavāle eyleye
emr-i şulhıla kıtāla eyleye

birbirine tā bular meşġül ola
memleketde kendü iskender kıla

470 bunları ol sözle azād eder
her birine il virür neşād eder

viribir ıştāħın rūmīyi ittifaķ
rūma hükmetdi anuñıla ' irāķ

- dört yıl miqdār anda qaldı ol
pes aña eşk-i dārā buldı yol
- eyledi ıstāhın rūmīyi helāk
pes hūrūc etdi bular bulmadı bāk
- dört yüz yigirmi yıl eşgāniyān
oldı istiqlāl mecmu‘ ısı hān
- 475** ol zamān cercīsile ‘ isā gelür
hem zekeriyyāyla yaḥyā qatl olur
- evvel eşgān ibn-i dārā oldı şāh
on yıl irānda derildi çok sipāh
- anuñ ardınca eşk bin eşgān gelür
saltanat yigirmi yıl hem ol kıılır
- geldi şāpūr bin eşgān ol zamān
altmış yıl ol cihānda oldı hān
- ol zamān içreydi ‘ isā mesīḥ
ölü dirildür du‘ āyıla şarīḥ
- 20a**
- 480** geldi behrām bin şāpur ol gider
mülke on beş yıl cihānda hüküm ider
- şāh behrām oğlı hem geldi pulāş
saltanatdan aña on bir oldı yaş
- geldi hürmüz bin pulāş ol gitdi hem
on toquz yıl beglik içre çekdi ğam
- qırq yıl beg oldı tūs bin pulāş
cenk ü ğavğadan qılımazdı ma‘ āş
- gitdi ol fīrūz bin hürmüz gelür
yedi yıl oldaḥı hem beglik kıılır
- 485** geldi hem fīrūzuñ oğlı şeh pulāş
..... yıl yiryüzinde oldı baş
- hem belādan oğlı ḥusrev pādişāh
..... qodı qırq yıl başa külāh
- anuñ ardınca pulāş ibn-i pulāş
pes yigirmi dört yıl kııldı ma‘ āş
- er dovān ibn-i pulāş on iki yıl
yeryüzinüñ pādişāhı oldı bil
- hem on üç yıl ibn-i eşgān-ı er dovān
ekşerine yiryüzinüñ oldı hān
- er dovān hem şāh eşkān oğlı pes
490 qaldı on bir yıl uyar mecmu‘ kes
- ibn-i eşgān pes pulāş on iki yıl
ol zamānda beg olur ḥalkā delīl
- gitdi ol eşgānuñ oğlı cūzezer
geldi şāh oldı otuz yıl mu‘ teber
- 20b**
- çün yahūdīler kıılır yaḥyayı qatl
didiler kıılmağa ‘ isāyı qatl
- cūzezer geldi yahūdīyi hümām
qıruban anlara kııldı intiḳām
- 495** hem nübüvvet qat‘ (1) anlardan olur
tā kıyāmet züllile anlar qalır
- gitdi ol hem pīzen ibn-i cūzezer
geldi yigirmi yıl oldı mu‘ teber
- şonra cūzezer bin pīri gelür
saltanat oldaḥı on bir yıl kıılır
- gitdi ol hem pīri o.....
kııldı otüz yıl āḥır eşgāniyān
- bābuñ oğlı erdeşīr o.....
qatl kıılıban yere dökdi qanı
- 500** geldi hem sāsāniyān beşinci bāb
dört yüz qaldı dehr-i iktisāb
- bunlar otuz bir nefer oldı tamām
tā gelince aḥmede faḥr-ı enām
- evveli dir erşiri bābgān
hüküm aña on dört yıl vermiş zamān
- geldi şonra şāh pūr bin erdeşīr
şāh otuz bir yıl olur ol ner şīr

- şonra hürmüz ibn-i şāpur iki yıl
şāh olur olmaz anuñ ‘ömri tavīl
- 505 geldi behrām ibn-i hürmüz bağdāzān
iki yıl üç ay olur hükmi revān
- 21a**
- gitdi ol behrām bin behrām şāh
geldi üç yılda gider ol dutdı rāh
nerisi behrām-ı hürmüz çār sāl
hükmi kıldı etdi hem ol intikāl
erdeşīr hürmüz oldu pādīşāh
yeryüzine penç ü sāl ü çār ü māh
şāh tūr-ı hürmüz on bir yıl tamām
geldi taht üstine hükmile kıyām
- 510 yezidcird gevheri behrām şāh
..... ü yek sāl ü diğeri hem penç māh
gör behrām bin şāh yezidcird
..... sāl oldu çāh yezidcird
yezidcird ibn-i şeh behrām gör
..... yıl penç māh içre oldu hūr
dört yıl firūz şāh yezidcird
giydi başına küllāh yezidcird
gitdi ol firūz şāh oğlı pulāş
saltanatda üç yıl eyledi ma‘ āş
kırk yıl kistrā bin hān yezidcird
- 515 tutdı gālib hükmi-i saltanat yezidcird
kırk yıl dağı kubādı kistrā şāh
hükmi ider geldi ü gitdi tutdı rāh
gitdi ol nūşir revān ibn-i kubād
kırk yedi yılda çıkardı ‘adl u dād
gidicek ol hürmüzi nūşin revān
hükmi ider on bir yıl ve dört ay hümān
- 21b**
- līk pīrüz ibn-i hürmüz heşt sāl
şāh oluban oğlıla kıldı kıtāl
- 520 şīrūrūye oğlı anuñ heşt māh
atasın katl_idüp oldu pādīşāh
erdşīr şīr rüyeye bağdāzān
bir buçuğ yıl beg olurp oldu revān
geldi kistrāyı kubādı hürmüze
bir yıl ü beş ay şandıñ il düze
gitdi tūr-i enduht bint-i hüsrevi
yalunuz üç ay kıaldı pīrūyı
gitdi ol kız kıardaşı
..... yıl dört ay ider bey‘ ferrūh
- 525 geldi ferrūh zād-ı hüsrev
gitdi taht üzre kıılırken meger adı
geldi ferrūh zād u azrem-i duht
dermeşeş ateşi devlet besuht
erdşīr bābek amma dört ay
şonra kıldı saltanat tahtı cāy
aşl-ı sāsān ibn-i behmen pādīşāh
bir durur kim erdevān etdi tebāh
erdovān fetħ etdi ıstarahı çıkup
niçe mülk-i fāris illerin yıkup
erdovānı katl_edüp il aşdılar
- 530 erdşīrūñ nisbetine düşdiler
şonra hükminde olur mecmu‘ şāh
urdu başa ‘adl u dādıla küllāh
- 22a**
- ol yapıpdu şeh-i kerde erdşīr
rāvīler nūşā içinde eyle dir
āhıra kıatında bir muhkem-i hışār
oldurur görmedi tās-ı rüzgār
anda gelüp sikender pādīşāh
almağa cedd etdi bulımadı rāh
‘āciz aħzenden olur tā dört ay
- 535 anı egirürdi alımaş kıldı rāy

- bir ulu ırmağ olmışdur
 edüp ağıdur ol şehri yıkar
 anı münkâz etdi niçe rüzgâr
 baħr oldı âşikâr
 erdşîr ol araya geldi meger
 getirür şâhib-i hüner
- bir ulu tağıdı altın deldiler
 ağıdı deryâ gitdi gör ne kıldılar
- 540** şehri-merve oldur ki bünyâd etdiler
 çok yüce kaşr anda koyup gitdiler
 şüşterde şehri-ahivâz etdi ol
 şehri-şehrim etdi kirmân içre ol
 hıtaı baħreyn muşulda daħı
 baħr içinde kıldı ol şehri-yaħı
 hükm etdi kişvere on dört yıl
 kıldı otuz yıl mülûke hem delîl
 gitdi çün ol şâh pür bin erdşîr
 ‘adlıla otuz yıl ol şâh oldı dîr
- 22b**
- 545** yerine şâpür ki olmuşken fenâ
 evvel etmiş anı tahmuraş binâ
 yaptı anı anda var bir ulu ğâr
 şûret-i şâpür anda taşda var
 ğâr içindedurur ol şan pür-sütün
 taşdan anda âdemi hâdden-füzün
 her biri bir pâdişâhuğ kalbi
 anda varuğ ol teferrüc tâlibi
 şekli rengi taşdan şehir içre
 dirler oldur sâmanend-i menâr
- 550** şâd şâpürıla hürisit[anuğ]
 şehir-i hilyûna bile nisân anuğ
 gitdi ol hem hürmüzün
 iki yılda dehr andan oldurur
- kuvvetiyle şâhib ü ‘ilm ü cemâl
 olken dehrân kıldı pâyimâl
 beyn ü bağdâd ü hüristân binâ
 şehir-i hürmüz[i] eyledi ol pâdişâ
 çün anı şîri ecel kıldı şikâr
 oldı behrâm ibn-i hürmüz âşikâr
 sıy‘ ayı mâni anuğ devri meger
 küfr-i ilhâdıla çopmuşdı bir er
- 555** devşürür etbâ‘ıla behrâm anı
 aldadı didi bilüğ sizden beni
 baħiş ‘âlemlere kıldurur direr
 mülzem olup anlara huçlet irer
- 23a**
- tevbe kılmadı çıkardı postın
 habis kıldı daħı yâr u dostın
 mülk sulţân(1) oldı si sâl ü si mâh
 şonra behrâm ibn-i behrâm oldı şâh
- 560** kesdi her eţrafdan ol mezhebi
 didiler var çinde ol mezheb gibi
 ay siretlü melek on yidi
 şâh şâh puredi delîl
 gitdi ol çün devlet sürdi çâh
 geldi sükerân şâh bin behrâm şâh
 çinde şâd şâh-ı pür içre müdâm
on üç buçuğ yıl ol nîkûnâm
 nersi behrâm daħı yidi yıl bebîl
 hem buçuğ yıl halka anda ol delîl
- 565** hürmüzi nesri daħı hem heft sâl
 halk birle ‘adlıla buldı hışâl
 şâhpür hürmüz olkim zül-kinâf
 anı derler eydem itme ihtilâf
 hürmüz oldı ‘avratı yükliyidi
 şâhpüre râvî bu resme didi

cem^ç olurlar oldu düşdi ihtiyâc
ç avratuñ boynından anlar aşdı tâc
beg olur ç avratı çoğınca şâh pūr
muntazırdı tâcla taht u kaçur
570 şâh pūr ulaldı çün sultân olur
ol ç arabdan çok şikâyetler kıılır

23b

ol ili gâret kıılırdı ç arab
kimse durmaz işler iderler ç aceb
pes ç arab kaçdın ider leşker direr
kııldı gâret bir gün anlara irer
kırdı çoğın anlara leşker şalar
bağrını niçelerün gör gey deler
anuñiçün dirler aña zül-kinâf
..... bu resme dir şanma güzâf
575 oldu âvare niçe kavüm ol zamân
dört kavüm illâki diledi emân
anlaruñ her birin amma bir
tefriğa eyledi ne eydem saña
gitdi bahreyne beni sa^ç leb ki var
gitdi ç ummâna veli bu kavüm çâr
hem beni biçer beni yeñer âşikâr
vardılar ç ummâna bunlar hūr u zâr
başra vü ahvâza kavmi hıtala
vardılar bunlaruñ ardınca bile
580 zül-kinâf eyledi hem ihlâk-i rüm
kııldı koşantın yunâniye hüm
anı idüben za^ç if aldı harâc
düşdi sultânlara andan ihtiyâc
geldi yaptı dâr u mülk eyvânıla
hem medâyin şehrini fermânıla
kııldı hem firûzı âbâdı binâ
hem aña ânbâr dirler bî-riyâ

24a

şüşterde kıaldı vü hem şādī revân
dañı nişâburda şehri cinân
585 hem horâsânıla hindûsitânda ol
yapdı azerbâyecânda mülk bol
ç ömr oldu yetmiş iki yıl tamâm
gitdi ol kııldı kara toprak maķâm
kıopdı şehpūr ibn-i şehpūr ol zamân
nîk ü hüy müşfik halk-ı cinân
hükm ider pes yıl dururken nâgehân
üstine hayme yıkııldı virdi cân
590 atası devrinde dün gün ç ayş ider
..... on beş yıl kılubanı gider
gitdi ol çün oldu merdi nâbekâr
yezidcirdi mîr behrâm âşikâr
ol müdemmağ ehl-i ç ilmün düşmeni
cümle fazl ehlini dutardı deni
uluşurıdı behânıla ede
tâ kim zulm_idüp zahmet vere
bist ü yek sâl oldu zâlim emîr
berât aña getürürler lâ-naẓîr
595 kaçır öninde gelübeni tırdı at
kimse eyer urmaz atdur oñat
yezidcird azcereş birun amdeh
tıtdı anı büneye tâ aña gide

24b

gendü eliyle aña urdı eyer
koşkônın vurmak dilerler
bir leker gögsinde urdı nâgeh at
düşdi oldem virdi cân bulmaz necât
ç âķıbet zâlim olan olur helâk
dâim anlardan ola yeryüzi pāk

- 600 pür-cehennem şod çū rāh-ı yezidcird
geldi behrām ibn-i şāh yezidcird
ol zamān nu‘ mān bin münzez ki var
hōş yemen mülkinde yidi şehriyār
yezidcird oğlını behrāmı aña
virüben ıřmarlamıř neydem saña
yezidcird öldügi dem halk [cem‘]
dilediler kim kıllalar behrām[1] kam‘
didiler bulmaz ol ādāb u ‘acem
pes ‘ arab oldı mürebbī aña hem
- 605 halk atasından degül şākir anuñ
zulm ü bed ef‘ ālini zākır anuñ
geldi behrām ibn-i şehpūrı enām
aña kirmān şāh dırlerdi ‘ avām
erdşır ařlından oldem kısır-i nām
bir kiři beg iderler hāş u ‘ām
ıřıdıp behrām divşürdi çeri
viribir nu‘ māmı urdı ol yiri
yıkılır taysūnıduñ milik ü ‘acem
cem‘ ekābir oldı tedbīr oldı hem
taħfile çünki elçi nu‘ māna gelür
iltimās ol kavüm ıřlāhı kalur
- 25a**
- 610 didiler koma ki behrām ide řer
sen korusañ řer anuñ haddin ařar
didi nu‘ mān pādişeh nu‘ māndur
ben aña maħkūm kılam rāmdur
aña varuñ andan idüñ iltimās
siz beni koñ aña eyleñüz sipās
her ne kim yüriyürse ol ben kılluram
şāhzādemdür çün anı bilürem
geldi behrāma bulur zārī kıllur
raħm-i behrām anlara yārī kıllur
- 615 didi behrām il benümdür serteser
terk kılmazam kıparam şūruşer
didiler behrām gel mülke yaķın
ulular göre seni ola emīn
pes alur behrām otuz biñ er gider
geldi sinüre bular tedbīr ider
ulular behrāma geldi urdı yüz
atası zulmin didiler niçe yüz
didiler biz gördük andan çok sitem
anuñçün böyle kalduķ lā-cerem
- 620 sözlerin behrām taşdıķ eyledi
va‘ de-i ‘ adl anda taħķīk eyledi
ulular yir öpüben kıldı du‘ ā
kıldı behrām anda bir söz iddi‘ ā
siz berāber haşmıla koñuz bizi
her ki ğālib ola şāh idüñ anı
- 25b**
- didi aç getürüñ iki řir ü ner
ara yere bırağuş tāc u kemer
her ki ğālib olıban anı ala
pādişāhlık mesnedinde ol kıla
rāzī kisirā oldılar behrāmıla
iki leşker cem‘ olur aħkāmıla
- 625 iki řiri kodi bunlar üç gün aç
kodiılar ortaya kemer anuñla tāc
geldi kisiri ortaya behrāmıla
ortada sankim nerimān-ı sāmıla
kisiri behrāma didi ol gün meger
geldi da‘ vıla göster hüner
şıçrayup behrām yir řire biner
çekdi uzadı bilini andan iner
- 630 řir-i diger rābized hem zārb-ı heřt
merde vü çeşmeş rāburüngerde megeřt

gördi kisirā uşbu hāli kıldı āh
ayağma düşdi dir iy pādişāh

milik ü tāk ü memleket saña helāl
biñ benüm bigi қаpuñda pāyimāl

hizmetinde bağladı kisiri meger
gördi behrām oldu şāh-ı nāmver

tahta geçdi ‘ıyş kılır rüz-ı şeb
işidüp hākān çin eydür ‘aceb

635 iki yüz biñ elli biñ er nāgehān
cem‘ olup hākān aña olur revān

26a

ab-u ceyhūmı geçūben türs-nāk
oldı begler düşdi ile vehm-nāk

söyledi her çend behrāma bular
iltifāt itmez bular vehme talar

meseğrāya bunları alurdi
sözlerine ‘ işveler kılıurdi

aldı üç yüz er sipehsālār pes
biñ iki yüz yezidirdi kes

640 kardaşı nerisi nāib eyledi
uşbu sözleri çeriye söyledi

didı azerbaycana giderem
şonra siz ateşgedeye giderem

ermeniyeye varup anda şikār
eyderem şonra kılıuram kārū zār

aldı biñ beş yüz eri oldu revān
didiler kim kaçdı behrām ol zamān

ulular hākāna nāme yazdılar
her ne kim maşsūddur anda çizdiler

645 didiler kim kaçdı behrām il ü şār
senūñ oldu gel berü ey şehriyār

ilçi hākāna yetişdi oldu şād
ğāfil oldu āhirin kılmadı yād

irişür ateşgediye çünki şāh
döndi andan bile biñ beş yüz sipāh

ardına hākān çerisünün geçer
ğāfilin oturuban hākān içer

26b

türklerden bundan aldılar libās
oldılar hākānīlere iltibās

650 göndürüp cāsūs evvel pādişāh
geldi cāsūs anları kıldı nigāh

gördi cümle ğāfil oluban içer
şoşbet idūben қамusı hūş geçer

geldi cāsūs eyledi şāma haber
arda қalmışıdı bir menzil-i sefer

yürütüp irdi leşker ucına geçer
қувved ol dört yüz eri uca bir

didı leşkerde қoparam çok figān
таbl olup siz na‘ ra uruñ ol zamān

655 na‘ ra uruñ cümle bānı yād_idiñ
tartuban kılıc[ı] çeri içre gidüñ

her kime uğrarsañuz virmeñ emān
ola kim yardım ide ol müste‘ ān

şāh-ı hākānuñ serāperdesine
yüridi tā kim gire perdesine

anda her ne varsa münkām қarār
қopdı leşkerden ğırı yoқdur қarār

tahtda sermest hākānı buldılar
kesdi başına aña cür'et kılır

660 sünüye başını dikdiler revān
didiler hākān başıdur bu hemān

yüridi biñ dört yüz er bir yaña
işidenler anı қaldılar таña

27a

- eydüben behrām adını çağrışur
na‘ ralar kıpup çeride kığrışur
türkler çünkim bu hālī gördiler
hem bu resmiyle kıtālī gördiler
erteyedek cümle oldı tārmar
arda kıalmaz biri tıtdı kenār
- 665 şubhdem orduyı bunlar buldı boş
şāma hākıdan fetḥ ü nuşret oldı hūş
ḥayme ü ḥargāh var ancak hemān
kıalmamışdur ordu içre ins-i cān
buldılar anda ğanimet bī-kıyās
urdılar tabl-u beşāret cümle nās
fetihnāme gitdi her etrāfa hem
leşkeri geldi kıamusı muḥterem
andan etdi mülk-i hindūsıtāna ‘azm
şulḥ ider hidūḡ şehi kıalmadı rezm
- 670 kıızını aldı anuḡ kabīnla
anlaruḡ resmiyile aynıla
pul u mekr anı şehe teslīm ider
şulḥ cümle mālīke ta‘līm ider
hem yemen şāh ḥabeş-i sultānını
bende kııldı tıtdılar fermānını
hem ol iki pādīşeh virdi kıızın
her nekim dilerse tıtdılar sözin
rūma nersi kıardaşın irsāl ider
kıayşeri ol tıtdı kıabzmāl ider

27b

- 675 yidi mālīk yedi iklīmden
yedi kıız virdiler aḡa bīmden
yapdı fārisde bir ulu kıaşr-ı zer
kııldı aderbāycānda ol maķarr

- ‘ömrçūn yigirmi üç yıla irür
irişür bir gün ecl-i şīr tıtar
avda kıolan kıovariken nāgehān
gördi bir çürük tenk şu ol zamān
gitdi çūn behrām geldi yezidcird
anuḡ oḡlı şāh oldı yezidcird
680 yezdecirdi nerm derlerdi aḡa
‘adl u inşāfiçūn ne eydem saḡa
şāh oldı on sekiz yıl hem beş ay
oldaḡı fānī olur bākī hūzāy
hürmüz ibn-i yezidcird oldı mülk
küçücek oḡlandı il kııldı mülk
ulu kıardaşyđı firüz nām
ġālib oldı aḡa ‘avn etdi enām
pes hiyāḡıl ilin etdi ilticā
ulu kıardaşına kııldı anı ‘aḡā
685 kırık yıl beg oldı ancak hürmüzi
tıtdılar ḡabs oldı zindānda özi
geldi firüz ibn-i şāh yezidcird
pādīşāh oldı anuḡ kıaddīd-gird
oldı ‘ahdinde anuḡ kıaḡt-ı ‘azīm
yidi yıl iḡsānlar eyledelim

28a

- terk ider ilden pes ol almadı bāc
hem ‘aḡā ḡalkā ider māl u ḡarāc
yapdı ol bir şehri kim firüz nām
belḡe yaḡın anda cem‘ oldı enām
yapdı hem cürcānda şehri rüşeni
690 hinde var hem şehri anuḡ yıl anı
ışfahānda yapdı hem ol şehri şād
biḡ yigirmi yıl oldı pāk-i zād
daḡı āzerbāycānda çekdi ol
bir ulu divār kim olmaya yol

arası irānı turānuḡ meger
elli fersah özini kıldı hüner

mülk türkistāna gitdi tıtdı rāh
mālik-i türk anda dökermiş sipāh

695 toy kızmış örtüben kılmış nihān
tā ki anda düşdi olur şāh-ı cihān

kıldı iki oḡlı birisi pulāş
birisi fīrūz dur ol çekdi cāş

vardı türkistāna getürdi çeri
üç yıl oldı şeh pulāş il serveri

geldi nişāpūra çün fīrūz şāh
kardaşı işitdikim olmuş tebāh

leşkeri döndürdi geldi tahtına
geldi meşğul oldı yüce nectine

700 koptı devrinde anuḡ merdün kişi
ol mübāhı idi ifsād aḡa iş

28b

mezhebine kor anlar ‘adl u nām
ruḡşatına oldı zenānuḡ ol imām

ol ‘ibādet ḡalkdan götürdi
fitneye andan düşer mülk-i ‘acem

birbirinüḡ ‘avratıla kıız u māl
ol buyurdu hem dedi oldı ḡelāl

aldanup oldı kḡubād aḡa muḡi‘
her ne söz didise oldı semi‘

705 güçile nu‘māndan ol aldı ḡarāc
düşdi mülke ıztırāb u ihtiyāt

ḡalkı ḡabs idüp kḡubādı ol zamān
kardaşı cāmasb anlar kıldı ḡān

kaçdı türkitāna ol merduḡ ḡekīm
dizdi leşker aḡa oldı müstaḡīm

başdı gice kıldı cāmasbı ḡarāb
keyḡubādı çıkarur kılmadı bāk

hem yemen koptı mīri zül-cenāh
keyḡubāda yuridi virmez necāḡ

710 şulḡ idüp çün mal verdi keyḡubād
māverā‘ünnehre gitdi düzdi zād

ḡāne adlu şehri ma‘mūr eyledi
ḡalk[1] mālāmāl idüben toyladı

..... evvel anı cān bin cān
şoḡra ma‘mūr anı şāh-ı cihān

kıldı ḡılvānıla münḡari abār
ol ‘ırāk ilinde kıldı niçe kār

29a

muşul cābūr cercānda ider
rūm mülkine çeri çekdi gider

715 rūma çünki ḡālib oldı aldı māl
geldi oldı ḡük m kıldı çehl-i sāl

beg olur nūşīn revān ibn-i kḡubād
‘adl u inşāfıla etdi ‘adl u dād

erdşīr ü bābekün resmin tutar
zūlm alatını yābāna atar

ol bezircemihri eyledi vezīr
cem‘ olurlar rayiçün cümle emīr

mezdeki ḡıleye da‘vet eyledi
lüḡ çok idüp ziyāfet eyledi

720 ḡılele tafşīl etbā‘ın bulur
mıhr cānda cem‘ anları kıluḡ

gitdi nūşīrevān boḡarlar mezdeki
cümle ā‘vānın kırarlar yekyeki

bir niçe yıl geçdi rūma ‘azm ider
māliki rūmuḡ gelüben rezm ider

şıdı tıtdı yine āzād eyledi
gey kıatı ḡamḡīndi şād eyledi

‘ahd ider her yıl ḡarācını ala
ol medāyin şehrine şāha gele

725 māverāü'n-nehre oldı andan revān
şulḥ ḥākānıla etdi ol zamān

şarḥ ider kıızğan nūşrevān ala
defteri ḥākān hem ḥān ala

29b

pes hiyātıl hem ' acārı ilini
yıkdı çün uymadı urdı belini
döndi andan ' azm hindūsītān ider
şulḥ anuḅla hinde sulṭān ider
döndi çün kıfçākdan geldi ḥaber
eylemişdür bendi ol zīr ü zīr

730 anda nūşīrevān varup eyledi cenk
anları ḳal' etdi ḳalmadı direnk

ḳıldı ma' mūr anı divār ' azīm
çekdi derbend ehlini ḳıldı muḳīm

ḥükm ḳıldı dizdiler çok ḥışarhā
köprüler çok yolda etdürdi binā

yolı ḥıfz etmege ğāfirler ḳodı
mülk yapmaḳlığa ' āmirler ḳodı

geldi issemdāda seyf zü'lyezin
tapman ilinde ḳopmaya fitn

735 abrahanuḅ oğlı mesrūk-ı la' in
geldi zūlmıla ḥarāc oldı ol zemīn

pes aḅa nuşret ḳılup nūşīn revān
men' ider anı dutar oldı revān

abraha şoḅra gelür aşḥāb-ı fīl
ḳışşası ḳurāndadur buḅa delīl

ol arada toğdı faḥr-ı enbiyā
ol muḥammed kim bir adı muştafā

toğduğı demde söyindi ateşgede
şorığular deryāyı sāke pes nide

30a

740 küngüre on iki ḳaşrından düşer
fikre vardı ḥüzn anuḅ ḥaddin aşar

getürür kāhin saṭīḥı ol zamān
şorıdı bu ḥāli aḅa nūşīrevān

didi kim oldı muḥammed āşikār
kim ḳıla cümle mülūki ol şikār

küngüre kim on iki oldı ḥarāb
on iki sulṭāna bula fetḥ-i bāb

on iki beg senüḅ aşlıḅdan gide
aḅır ol uşbu diyāre ḥükm ide

745 hem yezidcird anu taşdıḳ ider
mu'cizātın aḅmedüḅ taḥḳīḳ ider

berda' ī ḥarsūs u ğünce ol zamān
hem medāyinle yıpar nūşīn revān

dört kürsī zerrīn yanında var
dört sulṭān anda eylemiş ḳarār

ḳaşr u ḥākānıla bozar cimihir
birisi ḳıpçak ider anlara mihr

ḳırḳ yidi yıl cihānda oldı şāh
gıtdi nūşīrevān ' ādil tuḳdı rāh

750 oğlı hürmüz ile oldı şehriyār
ḳopdı dün pür ü rāşıla nābekār

ḳopdı bir ğün şābbe -i ḥākān terk
pes ḥorāsāna girür sulṭān-ı türk

hürmüze elçi veribidi meger
didikim rūma ben eyleyem sefer

30b

dir düzilsün köprüleriyle yıṛāk
vir ' ulūfe ḥizmete bağlan niṭāk

bir begi behrām çevpīndür meger
hem çeri başı emīri mu' teber

755 pes aḅa hürmüz çeri irsāl eder
yolına ḥākānuḅ isti' cāl ider

niçe ğün behrām aḅa ḳarşu ṭurur
çok ḳişi meydāna çeriçün girür

760 ھاڭ verür behrāma fırşat ol zamān
 şābeyi oĭ anı eyledi nişān
 anı gögsinde uruban düşürür
 küşteden leşker içini ıoldurur
 māl bi-ħad hürmüze irsāl ider
 mülk –i türkistāna ol yerden gider
 hürmüze ħüş gelmedi düşnām ider
 işüdüp hem kīn aña behrām ider
 ھاşd ider behrāmki ola pādişāh
 dirdi leşker kim kılaydı ‘azm-i rāh
 nāgehān hürmüzden irişdi çeri
 uğraşup behrāma şıdı leşkeri
 hürmüzün oĭlıdı ħusrev ol zamān
 ھاçdı azerbāycāna oldı revān
 hürmüzi ıtıdı medāyinde ‘acem
 kör iderler mīlile gözini hem
 765 hürmüz on bir yıl olupdur pādişāh
 didiler var ħükm bile penc ü māh
 31a
 ħāl-i hürmüz çünki bir ħusrev resīd
 pes teneçeş amedü eyvān keşīd
 atasından ‘özür diledi gelür
 atası andan bunu dilek kıılır
 ıomaya düşmenlerine intikām
 kııldı behrāma bu gez ol intikām
 nehırvāna geldi azder leşkeri
 gördi bi-ħad irişür behrām eri
 770 atasına adem irsāl eyledi
 neydem nitmek gerekdür söyledi
 hürmüz uşbunu viribidi cevāb
 māl u evlād olsa ıal‘ada şevāb
 şāh rūma varup istimdād ıal
 ol medede ıtapuña kııla iħtimāl

ħusrev ol tedbirdeyidi nāgehān
 iki ħāli varıdı anuĭ ol zamān
 bir tedbüye biri bestām nām
 ıtıtmış anlar ħürmüziken şa‘üb rām
 775 ħusreve anlar dedi hürmüz ki var
 olmasun behrām kııla şehriyār
 kīn var anuĭ bize erse eli
 kııra bizi vire behrāma ili
 anı ıatlı etmek bize ola revā
 sākıt oldı ħusreve aılatdı rızā
 ħüsrevi ol işe rāzi şandılar
 hürmüzi boĭmaĭa bunlar dutdılar
 31b
 boĭdılar kirişile anı hemān
 ħusreve anlar yine gelür nihān
 780 ħusrevile çııdı on beş biĭ süvār
 leşkeri anlara kıılurlar intizār
 bile bendüyeyle bestām-nām
 geçdiler bunlar fırātı şāz-kām
 bu yolda bunlar bir kiliseye gelür
 diĭlenür anda birez rāħat olur
 nāgehān behrāmardan irdi çeri
 gördiler nāĭah on on beş eri
 giydi ħusrev cāmesin bendüye bes
 aldı yanına bile bir iki kes
 785 cāme tebdīl_idüben ħusrev gider
 irişür leşker aşdı anda nider
 şandılar bendüye-i ħüsrevidür ol
 bilmediler gitdi ħusrev ıtıdı yol
 ol kilisiye üzre bendüye çıkar
 leşker erdi anlara ıarşu baıar
 didiler çık ıtaşra gel ħüsreve
 ‘itimād eylemegil sen ol eve

- didî bendûye bugün virün emân
sizünile yâren olalım biz revân
- 790 pes imâm ol gice aña verdiler
tañlacaq kapu açılıp gördiler
ol degül husrev pes anı tıtdılar
vardı behrâma anı habs etdiler
- 32a**
- habsdan oldı bedûye revân
husre ve irişdi tâ ki ol zamân
kaşşere göndürdi anı kim kızın
husre ve alı vire söyledi sözin
meryemi ‘ ahd eyledi kaşşer verür
nuşretçün hem aña leşker virür
- 795 geldi azerbâycâna çok çeri
geldi hem husrev anuñ yoqdur eri
irdiler andan medâyin şehrini
başladı behrâmuñ anlar kaşşırını
geldi behrâm anda buldı kıldı harb
şındı behrâm urdı husrev aña darb
pes horâsâna virüp bulmaz şebât
gitdi türkiştâna bulmağa necât
husrevi pervîz göndürdi haber
‘ avratına mâlik terkün meger
- 800 çok hediyelerle aldur ‘ avratı
zehrle behrâma virür âfeti
bilmedi hâkân anı katl etdiler
aldılar tabutın andan gitdiler
anuñ aşlı kıldı şîrû anda mülük
beytün anuñ neslidür anda mülük
kopdı bir cabbâr husre ve ol zamân
hadde şığmaz fazlına şerh ü beyân
- oldı otuz yıl cihânda pâdişâh
cümle sulţânları eyledi tebâh
- 32b**
- 805 ‘ âlemün fahrı muhammed ol zamân
mekkeden oldı medineye revân
her diyâre nâme irsâl eyledi
da‘ vet-i dîn etdi hüş-hâl eyledi
husrev anuñ nâmesini kıldı çâk
ol sebebden husre ve irdi helâk
seyyid ü kevneyn dimişdi meger
çâk kıldı nâmesi ol kıldı şer
haq te‘âlâ milkte yurta anı
ola şiddet buluban haber verdi
- 810 haq anuñ kıldı du‘ âsın müstecâb
tâife-i husrev virir bir bir kitâb
dimiş ol kim mekkede oldı ‘ ayân
eylemiş bir peyk-i dîn halqa ‘ ayân
an[1] baña tutuban irsâl idün
anı tıtmaklıkda isti‘ câl idüp
iki er göndürdi ‘ ummânî yemen
ol resûlu'llâha digil hâlisen
biri firûz biri bârân anuñ
dir resûla geldi hâlin düşmenün
- 815 anlara didi peyember ol zamân
husrev olmışdur bu dünyâdan revân
oğlı şîrûye helâk etdi anı
siz kimünçün anda iletmesüz beni
uşbular târih yazup gitdiler
pes yemen taif iline yetdiler
- 33a**
- ‘ âleme anlar didi ki ol kişi
didi bu resme ‘ acib anuñ işi
bir niçe gün şabr kıldılar bular
husrevün mevti cihân içre tolar

- 820 nāme şīrūyeden irişdi meger
dimiş oldu mülk bizümdür serteser
līk ol yeşribde olan serveri
zan iderüm ‘ālemün peygāberi
hātırına irmeñüz zinhār anuñ
husreve oldu sözi qahhār anuñ
qaysereñ şīrūye kızından toğar
husrevi sükrānken ol kız boğar
‘āşık ol şīrūyeye olmuş meger
öñi anasyken ol bed-güher
- 825 çünkim anlar kıldı bu vecihe fesād
husrev oldu fitnedür haddin ziyād
otuz altı yılda husrev naql_ider
‘avrat anda gündüzün hem katl_ider
hükmi şīrūyenün oldu heşt mäh
ol dağı ta‘ünıla oldu tebäh
oldı ta‘ünıla oldem çok kişi
‘āleme dünyānuñ uşbudur işi
kaldı şīrūyenün oğlı erdşīr
yidi yaşında kıldılar emīr
- 830 bir çeri başı adı şīr-i zād
erdşīri öldürüp kıldı fesād
- 33b**
- geldi turāndūht pīrūzuñ kıızı
ulularıla bir eyledi sözi
şīrzāda zāhm urur öldürdi kız
gösterür dünyāda aña rüsteñiz
bir buçuq yıl beg oluban şīrzād
naql olur kopdı ‘acem içre fesād
kısra ferhān ki sāsān neslidür
behmenün oğlı ki fāris aşlıdur
- 835 on yedi ay ol dağı sultān olur
nāgeh ol dağı ölüp bī-cān olur
- ol zamān kopdı kirsā bin kubād
hürmüzün oğlı olmuş böyle yād
üç ay içre ol dağı oldu helāk
mülk içine düşdi andan vehmnāk
husrevün kıızı turāndūht nām
bir buçuq yılda olur ‘ömri tamām
gitdi ol arzum dūhte saltanat
dört ay irişdi tutdı memleket
- 840 ferrūh adı bir sipehsālār var
kim hōrāsānı yüridi şāh var
diledi azrum dūhti nāgehān
‘ār_ider azrum dūht andan nihān
kimse göndürdiki ol tenhā gele
bir gece anuñıla şöbet kıla
gice kim ferrūh gelür katl etdiler
rüstem anuñ oğlıydı tutdılar
- 34a**
- zehrile azrum dūhti dağı hem
katl_eder rüstem aña irgürdi sitem
- 845 geldi ferrūh zād bin husrev ki var
memleketde eyledi üç ay firār
yoğıdı tedbiri hem oğlanıdı
yezidcird ol demde bir sultānıdı
‘azl olur oğlan amma halk etdi şāh
kıldılar mülk-i‘ acem anı penāh
husrevün bir oğlı adı şehriyār
anuñ oğlı yezidcirdi nāmdār
husrev ü perviz olduqda revān
yezidcird dayısı kılmış nihān
yezidcirdeş çün bir āmed pādīşāh
dermedāyin uneşeste heşt mäh
- 850 sa‘ d bin vaqqāş bā-leşker tamām
azmedine āmed ü gerd ihtimām

rüstem ibn-i ferruḥ aṣ rā yezidcird
 hükmgerde araş rā yezidcird
 fārisiyyeye gelür bî-ḥadd sipāh
 şındı leşker rüstem anda oldı tebāh
 rüy-ı ‘ arab irişdi rüy-ı işfahān
 döndi oldı yezidcird oldem revān
 855 yezidcird emr_etdi kim ḥākān gele
 uğraşup islāmıla nuşret bula
 buldı tenhā şāh ḥākān қаşd ider
 gāfil oldı bildi çün ḥān қаşd ider
 34b
 yezidcirde nāgehān oldı ḥaber
 bildikim ḥākāndan irişür zarar
 қаçdı girdi āsiyāba çekdi bāk
 āsiyābān eyledi anı helāk
 ṭonına olup ṭam‘ ol gitdi hem
 anda olur münқаṭı‘ mülk-i‘ acem
 860 mülk-i islām ehline teslīm ider
 birbir aşḥāba ol yıl taқsīm ider
 begligi oldı yigirmi yıl tamām
 ‘ ömri otuz beş yıl olur vesselām
 ol zamān ‘ oşmān emīrū'l-mü'minin
 ḥalka olmışdı ḥalīfe-i güzīn
**çünkim āḥır oldı bişinci kitāb
 geldi faḥr-ı enbiyā altıncı bāb**
 seyyīd-i ‘ ālem şefī‘ ül müznibīn
 ol muḥammedür ki tācū'l mürselīn
 865 geldi anuḥ ḥaққına levlāk hem
 ḥalk anuḥçün oldı bu eflāk hem
 atası ‘ abdullah ibn-i şeybedür
 ol risālet tācinuḥ farқındadur
 nesl-i ismā‘ ĩldür buldı vücūd
 anası bint-i vehebdür aşl-ı cūd

aşl anuḥ erfahşad bin sāmduḥ
 farsdan huşeng aḥa nāmduḥ
 yağrib қаhtān süleymānuḥ begi
 ol zamānda idi sultānlar begi

35a

870 anası aşlıyıldı peygāmbere
 ol āmine dirler nesli anuḥ
 çünki toğdı mekkede ol pür-uşul
 kırk yaşında ḥüzā kıldı resul
 yiryüzin ṭutmuşken zulumāt-ı küfr
 kılmışiken ‘ ālemi hey'āt küfr
 yoğiken ‘ ālemde deyyār-ı ehl-i dīn
 bilmez nedi allāhı ehl-i zemīn
 şark u ğarbuḥ ḥalkıyiken putperest
 dīn ü imān bilmeziken hiç kes
 875 kullarına merḥamet kılup çalap
 göndürür anı olunmadan ṭaleb
 ḥısmılarından evvel ol da‘ vet kıılır
 allāha ṭapuḥ diyü cür'et kıılır
 evvel imān getürür şiddik aḥa
 ol ebū bekr eyleyüp taşdıḥ aḥa
 getürür imān ḥadiceyile ‘ alī
 daḥı ‘ oşmān ibn-i ‘ affān ol veli
 ehl-i islām oldı çün otuz ṭoқuz
 ṭoқuzı ‘ avratlarıdı er otuz
 880 cümle yer altında kıılırdı namāz
 bir gice peygāmbere eyledi niyāz
 didi yā rabb ‘ ömer yā ‘ amirü sen
 mü'min eyle dilerüm bu gice ben
 pes ‘ ömer ḥaққına oldı müstecāb
 ibn-i ḥaṭṭāb oldurur ‘ āli cenāb
 35b
 çün ‘ ömer imāna geldi ol zamān
 mü'min üç yüz oldı ol yıl bî-gümān

- 885 çıkuban mescidde kılurlar namāz
āşikār oldu bu hālka gizlū rāz
gördi ol hāli kureyš etdi hurūş
şanasın deryādur anlar kıldı cūş
beg ebū tālibdurur ‘ ummī resūl
aņa nāşır oldu āb u zevc tebūr
aħmedi oldur ħümāyde eyleyen
āl-i āşhābın rüsmāyet eyleyen
gerçi imān ol getürmedi aņa
çok mu‘ avenet kıldı ne eydem saņa
hem ħadice zevc-i peygamber ki var
men‘ iderdi kāfiri leyl ü nehār
890 gitdi ebū tālib ħadice daħı hem
kıldı kāfirler resūle cevır ü ğam
pes medīneye bular hicret kılur
sayf iner küffāra ol heybet kılur
kātı_ıder bu cehlile ol ‘ utbe'i
‘ uķbayıla hem velīd ü şeybe'i
‘ arz_edüp begden bir eksik mu‘ cizāt
gitdi ol bulmayup olmadın necāt
mevlidiyle ğazāvātın anuğ
dileseğ bilmek ħikāyātın anuğ
kıl teferrücvār teferrücnāmeyi
895 beni yād ide unudup ‘ allāmeyi
36a
didiler otuz sekiz kıldı ğazā
on yıl içre kāfire verdi cezā
mu‘ cizātın yazmışım yüz yetmiş üç
cehd kılılmışam aņa yetdikce güç
olmasun diyü hümil uşbu kitāb
bī-muṭavvel muḫtaşar oldu bu bāb
dinlegil yedinci bābı şerħ edem
ol ki melābed dinle tarħ edem
- 900 çün resūlullāh cihāndan kıldı naķl
‘ ibret dūnyādan olsa sende ‘ aķl
anda bū bekr ħalīfe itdiler
her nekim buyurdı ħükmin ṭutdılar
buldı on iki ķabīle irtidād
olurıdı altmış begden ziyād
on ķabīle döndürür bū bekr bes
mürted ol iki ķabīle ķaldı bes
geldi ol iki ķabīleyi ‘ ömer
çoğımı kıldı taleb zīr ü zeber
905 kimisini döndürdi dīne yine
yıkılan ħaşm kaçan ata bine
ol ħalīfe iki buçuķ yıl olur
yirine anuğ ‘ ömerdür kim ķalır
on yıl içre on iki beg minber ol
ķodı dūnyāda oluban dehir ol
açılır devrinde anuğ mecmu‘ şām
ol ‘ acem mülkine kıldı aħķām
36b
ehl-i islām oldılar ‘ aħdinde hind
hem diyār-ı çin irince mülk-i sind
910 ol ħalīfe dört yıl hem toķuz ay
gerçi oldu rāħat olmaz kış yay
kātı kıldı kāfiri firüz nām
anı pāre pāre kıldılar enām
oldı ‘ oşmān ibn-i ‘ affān ol zamān
ol ħilāfet taħtına şāh-ı cihān
mağrib ü mışır u ħorāsān u ‘ irāk
açılır devrinde anuğ ittifaķ
on iki yıl ol oldu pādişāh
ħāriciler kıldı anı tebāh
915 çün şehīd itdiler anı nāgehān
düşdi islām içre fitne ol zamān

- çün ‘alī oldı ḥalīfe ‘āleme
düşdi ğavġā cümle ibn-i ādeme
- uymadılar aña talḥayıla zübeyr
‘āīşeyile aşḥābdan var daḥı ğayr
- başrda talḥa zübeyrile şehīd
oldı bī-ḥadd çekilür be‘is-i şedīd
- töhmet oldemde ‘alīye etdiler
pes mu‘āviyyeye şāma gitdiler
- 920 geldi şıffına mu‘āviyye meger
hem ‘alī kanlar dökildi bī-ḳadr
- cenkden ‘āciz mu‘āviyye olur
‘ömer ü ‘āşıla aña ḥīle ḳılır
- 37a**
- muşḥafı süñi ucına dikdiler
ḥaydere ḳarşu silāhı döktiler
- ol sebebden döndi ḥayder leşkeri
ġālib oldılar mu‘āviyye eri
- kūfeye gitdi ‘alī şāma bular
fitne ol yıl maġrib maşruḳ ṭolar
- 925 ‘abd-i raḥman ibn-i melcem ol la‘īn
eyledi ḳaşd emīrū‘l-mü‘minīn
- oruç içre ḳadir gicesi ‘alī
çün şehādet buldı gitdi ol veli
- ol ḥalīfe oldı on yıl altı ay
biridi ḳatında anuḡ bay u ğedāy
- yirine gerçi anuḡ oġlı ḥasan
gitdi ol altı ayda ḳalmadı esen
- aña esmā bint-i cu‘de virdi zehr
oldı gendü ‘avratından aña ḳahr
- 930 sāl-i hicret ḳırḳ yıl oldı tamām
naḳl eyledi ḥasan ol nīknām
- gördi bu ḥālī ḥüseyn ibn-i ‘alī
beglig_eylemez otururdu ol velī
- il ü iḳlimi mu‘āviyye ṭutar
ehl-i dīni birbirine ḳatar
- da‘vet etdiler ḥüseyn ehl-i ‘ırāḳ
gerçi anuḡla ḳılurlar ittifāḳ
- ker belāda şonra ḳıldılar şehīd
şimr-i mel‘ün kesdi başın ol pelīd
- 37b**
- 935 sāl u hicret altmış oluban tamām
bī-ġüneḥ ḳatlı oldı gitdi ol imām
- maḳtelin oḳımaġa ḳılsuḡ heves
bul teferrüc nāme ‘ibret saña bes
- sekizinci bāb eydem eyle fikr
olur enb[iy]āyı ümmiye anda zıkr**
- ḥükmi toḳşān beş yıl olmuşdur tamām
ol on üç nefşüñ budur ol cümle nām
- beg mu‘āviyye olur yigirmi yıl
çün ‘alī gitdi beg olur ol şaḳīl
- 940 çün şehīd oldı ‘alī oġlı ḥüseyn
ümmeṭ aña eylediler cevr ü şeyn
- çün mu‘āviyye-yi ḳabz eyledi mevt
āl-i aşḥāba yezīd irġürdi fevt
- dört yıl beg oldı ol daḥı gider
suç ḥavuzında boġulur gör nider
- vardı oġlı mu‘āviyye adı
ḳırḳ ġün beg oldı rāvīler dedi
- ehl-i islām eylediler meşveret
āl-i ‘abbāsī iderlerdi evet
- 945 ibn-i ‘abdullāh ‘abbās ol zamān
olmuşdı uşbu dünyāda revān
- anuḡ oġlıdur ‘alīyi mu‘temed
hem anuḡ oġlı muḥammed-i mu‘teḳad

kūfede pes mu‘ temed sultān olur
altı buçuğ yıl hilāfetde qalır

38a

beş buçuğ yıl mu‘ teqad revān sürer
gitdi oldağı aña āfet irer

mu‘ teqad ‘ uqbāya gitdi tıtdı rāh
iki buçuğ yıl müferred oldu şāh

950 bir buçuğ yıl qāhır oğlu hūkm_ider
ol gelüp fişq u fesādile gider

mīl çeküp eylediler anı kör
bu cihāndan zilletile gitdi hūr

anuñ oğlu rāzī yidi yıl tamām
saltanat tahtında gösterdi kıyām

gitdi rāzī geldi müstekifī bu gez
otuz ay müşkilleri kıldı geñez

kör_iderler anı hem oğlu muṭī‘
bir buçuğ yıl devleti oldu refī‘

955 hicret ü tāriḥ olup toqsān tamām
buldı enb[iy]āyı ümmeye ihtimām

yüz yaşında geldi mervān ḥakem
yidi aydan şonra ‘ avrat verdisem

oğlu anuñ ‘ abdu'lmelikün oldu emīr
on toquz yıl olda kıldı dār u gār

yūsuf hüccāc aña nāīb olur
çok ḥasāret işbu dünyādan kıılır

ol zübeyr oğlını ‘ abdullāh zār
ka‘ be dāmından aşār ol nābekār

960 ka‘ beyi ol mancılığıla yıqar
gerçi yine yaptı dünyāyı yaqar

38b

ka‘ beye girmiş ‘ Abdul'lāh meger
anuñçün kıldı böyle şūr u şer

‘ abd[ur]rahmān ibn-i aş‘ aş ol zamān
kıldı seksen kez kıtāl ol pehlüvān

gitdi çün ‘ abdu'lmelik oğlu velīd
üç yıl oldu beg kemāl içre ferīd

ol zamān kıldı ebū'lmüslim ḥurūc
saltanat tahtında ol buldı ḡurūc

965 ol semerqandıla cürcān feth_ider
iki yüz biñ var esīr oldu gider

çün velīd oldu süleymān oğlu anuñ
yeryüzine oldu pes ḥān oğlu anuñ

üç yıl içre oldağı nāgeh olur
pes ‘ ömer ‘ abdu'l‘ azīz oğlu gelür

qopdı ol ‘ ālemde ‘ ādil pādişāh
iki buçuğ yılda gitdi tıtdı rāh

gitdi ol ‘ abdu'lmelik oğlu yezīd
dört yıl sultān olur olmaz ba‘ īd

970 gitdi ol hem qardaşı geldi şām
on toquz yıl pādişāh oldu tamām

gitdi ol beg oldu mervān –ı ḥımār
saltanatda eyledi beş yıl qarār

sāl u hicret yüz kırk altı olur
āl-i ‘ abbāsa bu gez nevbet gelür

kıldı mervān ebū'lmüslim helāk
‘ abd[ur]rahmān ki etdi çok zehreyi çāk

39a

evvel ol ḥorāsānı ider
hem demāvende nehāvende gider

975 kıldı anlardan cihānı cümle pāk
kıldı mervānı ki yüz biñ helāk

mışır içinde çıqdı ‘ abdu'llāh enām
ḥāricīdür kıldı aña ihtimām

iki yüz biñ erle kırdı anı
cümlesinün toldı şahrāya teni

buldı ol bül' ca‘ ferī sultān ider
‘ āleme yigirmi yıl fermān ider

- bū[l]hayfeyile ol bū'lmüslimī
öldürür cisminden aqıtdı demi
- 980 aḥmed ilinde ḥalīfe çün olur
pes muḥammed ibn-i bū'l ca' fer olur
ol ḥilāfetde kıllur on yıl tamām
gitdi ol hādī olur ođlı imām
irişür bir yılda hādīye ecel
geldi ol hārūn reşidi der 'amel
ca' fer u yahyā ol iki bir begi
anuḡ oldılar vezīri ol iki
cūd u iḥsānda bulardur lā-naẓīr
gelmedi dünyāda bunlar gibi bir
- 985 pes ḥurūc etdi velīd ibn-i ẓarīf
kıll nāgeh anı kıldı bir ḥarīf
ol ḥilāfetde kıllur on yıl tamām
ođlıdur anuḡ muḥammed nīk ü nām
- 39b
ol zamān çıqıdı ḥıṭā[ya] çok çeri
eyledi tıtsāk yüz elli biḡ eri
çingiz olīdı ḥıṭāya gitdi ol
çünki hārūna helāke oldu yol
qaldı üç ođlı emīn hārūnla
hem muḥammed nūrıdı hārūnıla
- 990 pādīşāh üç yıl muḥammed oldu çün
gitdi ol geldi emīn-i zūfūnūn
dört buçuk yıl emīn sultān olur
qaşdı māmūnuḡ işi seyrān olur
çün emīn oldu ecel kıldı tebāh
ođlı ibrahīm olur dünyāda şāh
bir yıl ibrahīm beg oldu hemān
geldi māmūn ibn-i hārūn ol zamān
- 995 ḥalka ol yigirmi yıl sultān olur
gitdi ol pes vāsiḡ billāh gelür
ol zamānda qopdı bir bir gey qabsal
ki oldu anuḡla ḥarāb ey niçe risāl
altı yılda gitdi ol bī-cān olur
ca' fer bin işāḡ sultān olur
eyledi on dört yıl salṭanat
gitdi ol üç ođıla qodı memleket
muntaşır biri mü'ebbeddür biri
biri mü' tezerdür selāṭin serveri
muntaşır ol evvel eved
ol iki qardaşına düşdi ḥased
- 40a
bir yıl içre muntaşır buldı vefāt
mūsta' in billāh erüşdi bu necāt
iki buçuk yıl geçer sürdi 'ulam
getürüp mu'attez kıldılır imām
bes yıl oldu hem 'avām anı sürer
mühtedī billāh hem beglig irer
bir yıl içre mühtedī billāh olur
ol zamān islām içi fetret bulur
her diyār içre çıkar şāhib ḥurūc
memleket alur varisa kimde güç
- 1000
mu' temed yigirmi üç yıl oldu şāh
gitdi oldaḡı kıllur derdile āh
iki yüz seksen üç ol çünki sāl
mu' taşır devrinde buldılar melāl
irişür islāma āfet ol zamān
başladı çıqıdı moğoldur bī-emān
beş buçuk yılda gider çün mu' taşır
muḡtedür billāh geldi muḡtaş
fısqıyıçün eylediler anı dūr
bir buçuk yılda kıllurlar anı ḥūr

- 1010 oldı rāzī pes ḥalīfe yedi yıl
āl-i selçuḡ olalardı muttaşıl
gitdi rāzī oldı müstekfī imām
bir buçuḡ yılda anı tıtdı ʿavām
kör edüben anı bī-cān etdiler
pes muṭīʿ ullāh sulṭān etdiler
40b
ʿadlıla yigirmi toḡuz yıl tamām
salṭanat taḥtında gösterdi kıyām
gitdi çün ol ṭāyiʿ ullāh oldı şāh
on toḡuz yıl ider aḡa ʿizz ü çāh
- 1015 kırḡ iki yıl eylediler ḥān anı
āl-i selçuḡ eyledi sulṭān anı
gitdi ol hem oldı müstaḥhir imām
ol yigirmi beş yıl oldı sāzkām
gitdi ol müşterşidi billāh gelür
iki buçuḡ yıl ḥilāfetde kıılır
rāşdı billāh geldi gitdi ol
nāgehān mevt aḡa daḡı buldı yol
ol yigirmi dört yıl içre gider
müktefī billāh[1] ḡaḡ sulṭān ider
- 1020 ḡükm on bir yıl olup hem ol ölür
müstedcid billāh yirine gelür
ol ḥilāfetde kıılır on yıl tamām
aḡa daḡı kııldı devrān intiḡām
geldi müstaʿnbī billāh ol zamān
oldı yigirmi yedi yıl oldı ḡān
gitdi ol hem nāşireʿddīn oldı şāh
iki buçuḡ yılda ol oldı tebāh
ḡāhirübillāh yirine gelür
on toḡuz yıl ol ḥilāfetde olur
- 1025 gitdi ol hem muʿtaşım billāh gelür şāh
oldı yidi yılda ol daḡı tebāh

41a

altı yüz otuz toḡuz yılda tamām
pes ḥilāfet ḡükm oldı vesselām

**bāb onıncı şaḡāriyye gelür
daḡı sāmānī on iki nefis olur**

ḡükm bunlaruḡ yüz elli yıl olur
on iki bāb uşbu bāb içre gelür

bunda yaʿḡūb bin leys bin şaḡar
ol ḥilāfet vaḡtı oldı aşikār

1030

hicret olmışdı iki yüz elli beş
çıḡdı bunlar vaḡtine kimdür beş

ol ʿimāretiyeyile kııldı kıṭāl
eyledi mecmuʿī kııldı pāyimāl

ol ḡorāsānı tıtar kirmānıla
fāris ilin tıtdı ol fermānıla

hem muḡammed ṭāhir oḡlın ittifāḡ
rāmdur ḡükminde anuḡ ʿırāḡ

hem ḡalīfe muʿtemedī cayşın tamām
şıdı yiryüzinde ol buldı kıyām

1035

cüندی şāpūr aḡa olmışdı mekān
iki yüz altmışda hem oldı revān

ʿömer ü bin leys şaḡarı geldi bes
şāh olur cenk eyledi ḡüc kes

pes ḡalīfe ḡuṭbede kııldı anı yād
fazlı kime ola uşbundan ziyād

iki yüz seksen yıl olmışdı sāl
devlet andan gitdi ḡaldı intiḡāl

41b

tıtdı ismāʿīl sāmānī anı
ḡabs cānında kıılmadı teni

1040

muṭbahında yüz deve her gün tamām
bişeriken ac_olur ol nīk nām

mescid cām^ı ki şīrāz içre var
ol yapupdur göresin sen anda var

tāhir bin leys̄ ƙardaşı meger
fāris ilinden meger ƙıldı güzer

vardı türkistāna getürdi çeri
mu^ı taşım billāhdan ol olmaz biri

mu^ı taşım billāhıla uğraşdı ol
şındı döndi şecer mülkine ol

1045 anda yaturanda irmişdür memāt
dehr-i sāmāniye yüz tutdı oñat

bunlar azerbāycānda oldılar
hüküm bunlar yüz yıl ekşer ƙıldılar

bunlaru giydi ĥorāsānıla hind
hem ^ı irāk anlaruñ elindeyidi sind

rūm-ı şām anlara virürdi ĥarāc
hind[d]en niteki irişürdi bāc

evvel ismā^ı il bin la^ı med ki var
oldı sāmāniler içre aşikār

1050 ^ı aql ü tedbīr [e]yledi şāhib kemāl
ol ĥalīfelerden oldı ĥüb ĥāl

ol ƙılupdur şehri yağlīs binā
yidi yıl sultān olup buldı fenā

42a

gitdi ol oğlı la^ı med oldı pā[di]şāh
on beş ayda ƙulları ƙıldı tebāh

bū'lĥasan naşr aĥmed ĥān olur
ol otuz yıl ^ı āleme sultān olur

gitdi ol nūḥ bin naşr oldı naĥīr bu
on iki yılda ^ı ādūdan irdi riyū

1055 geçdi ol ^ı abdu'lmelik bin nūḥ hem
yidi yıl yürür olur şāh-ı ^ı acem

at segirdüriken ol düşüp ölür
yeri manşūr bin nūḥa hüküm olur

oldı on beş yıl toĥuz ay pādişāh
ƙıldı hem anı daĥı devrān tebāh

nūḥ manşūr[r] ol ĥorāsānuñ begi
aṇa ^ı āşī oldı ĥalkuñ bedregi

pes sebük tiginuñ oğlı nāsıra
nāme irsāl etdi tā nuşret vire

1060 nāşuru'ddīn ƙim ^ı irākā şāhnedi
varuban uğraşdı ol ƙıydıydı

pes ĥorāsāna sipehsālār olur
ġaznevī maĥmūd ƙardaşı ƙılur

bunda üç yüz seksen içreyidi sāl
nūḥ bin manşūr ƙılur intikāl

best ü bek sāl u dige heft māh
der diyārı fars-ı mānda pādişāh

gitdi ol bū'l ĥarut manşūr nūḥ
geldi yigirmi bir ay buldı fütūḥ

42b

1065 nūḥ bin ^ı abdu'lmelik geldi bu gez
müşkil işleri ƙıla tā kim geñez

nāşuru'ddīn ƙıldı dünyādan sefer
ġaznevī maĥmūd şeh geldi meger

pes ^ı irākā ol sipehsālār olur
nūḥ bin ^ı abdu'lmelik çünkim gelür

uğraşup maĥmūd şāh anı şıdı
nüşhada beyzāvī bu resme didi

nūḥ oldı andan necārāya revān
ƙomaz anda türk şāhi ilk ĥān

1070 ol arada nūḥ çün āfet bulur
mīr-i müstanşır anuñ yirin alur

anuñ ismā^ı il bin nūḥ atası
sorma kim sāmāndur anuñ ötesi

gice ā^ı dāsı anı ƙıldı helāk
şāh maĥmūd andan alurđı bāk

- on birinci ğazneviye bābdur
zıkr olan on iki nefis-i aşhābdur**
- 1075 bir[i] maḥmūd biri mes'ūddur
hem muḥammed bir[i] hem mevdūddur
birisi mes'ūd bin mevdūd ḥān
hem 'alīdür ibn-i mes'ūd ol zamān
bunların biridsidür 'abdü'rreşīd
bir[ī] ibrahīm mes'ūd reşīd
biri mes'ūd bin ibrahīm šāh
arslan šāh bin mes'ūd sipāh
43a
biri mes'ūd oĝlıdur behrām šāh
hem melik šāh bin behrām ad nigāh
oldı üç yüz daḡı seksen yedi sāl
šāh maḥmūd iriřdi ḥub ḥāl
1080 nūḥ manşūra sipehsālāriken
pādişāhlık b uldı hizmetkārīken
evvel ol aldı ḥorāsānı tamām
hem şecer-i iklīmi ol nīk ü nām
anda olmışdur aḡa sultān laḡab
tutdı cürcān u 'ırāḡa bī-ta' b
aldı hindūsitānı çok büthāneler
oldı ḥükmile anuḡ virānlar
revnaḡ anuḡla bulur dünyā vü dīn
ḥükmi içinde mülkler gitdiler
1085 çok kitāb adına inşā etdiler
emr içinde melikler gitdiler
tutdı isrā'īl bin selçuḡ ol
āl-i selçuḡ aḡa bulmadı yol
dört yüz yigirmi yıl olmışdı sāl
eyledi sultān maḥmūd intikāl
iki oĝlı ḡaldı mes'ūd ol biri
der maḥmūd ḥān cihānuḡ serveri
- ḡıḡayda bunlar şerik olmaḡ diler
cenk birbiriyle ḡılmaḡ diler
- 1090 ğazne şehrinde muḥammedür meger
'ammūsi yūsufıla ol nāmuver
43b
ğazneye mes'ūd çūn oldı revān
diledi ḡaçmāk muḥammed ol zamān
ḡabs ider yūsuf aḡa olmışdı 'am
geldi mes'ūd oldı yūsuf ḡabs hem
fetḡ mes'ūd etdi cümle küşveri
līk ḡıḡdı aḡa türkistān eri
ya' ni selçuḡ āl-i çabçūḡdan ḡıḡar
sīldür şankim ḡorāsāna aḡar
1095 ğāh bular şulḡ ḡılır ğāh ḡarb
šāh-ı mes'ūda urdılar şonra ḡarb
dört yüz otuz üç olmışdı yıl
devlet etdi šāh-ı mes'ūdı zelīl
ḡabsdan ḡardaşı ḡıḡuban gelür
pes muḥammed ḡabs ğaznede ḡalür
aḡmed oĝlı ḡaldı mes'ūd helāk
şındı 'ömri şöyle ola iştirāk
oldı hem on dört yıl ḡān ba' dāzān
ḡān muḥammed oldı dünyādan revān
geldi mes'ūd oĝlı mevdūd oldı šāh
1100 yedi yılda ol daḡı oldı tebāh
hicret olup dört yüz kırḡ bir
irdi mes'ūd bin mevdūd ol emīr
yedi yılda ol daḡı oldı revān
hem 'alī mes'ūduḡ oĝlı oldı ḡān
šāh maḥmūd oĝlı pes 'abdu'rreşīd
ana ḡarnında büyür olur ferīd
44a
ḡalḡa ḡılmış muḥammed ḡasan anı
ipliĝe dönmiş incelmış teni

- 1105 çıkdı leşker çekdi muntaķım
pes ʿ alī kaçdı oluban bin münhazım
on yedi yıl oldaķı sultān olur
dört yüz ellide yıl bil bī-cān olur
bū'l muẓaffer geldi ibrahīm ḥān
oldı mesʿ üduġ oġlı ol zamān
dört yüz toķsān beş olmışdı sāl
kırķ yıl beg oldı kıldı intiķāl
geldi mesʿ üd bin ibrahīm ḥān
on sekiz yılda olur ol hem zamān
- 1110 hicret olmışdı beş yüz hem sekiz
gitdi şanurdı kıala tārtaḥīr
arslan şāh bin mesʿ üd oldı şāh
kardaşı behrām şāh eyledi āh
geldi sultān sencer selçūka ol
tayısı oġlıdı anuġ lütf[i] bol
sencerile geldi kaçdı arslan
gitdi sencer taḥtına behrām oldı ḥān
arslan behrām şaydına gelür
kaçdı behrām ilini yine alır
gine behrām aldı senceri
1115 arslanı öldürür kıılmaz diri
beş yüz on iki olmışdı sāl
arslan şayd oldı kıldı intiķāl
- 44b
- pes ḥurūc etdi ʿ alī bin ḥüseyn
ʿ avndan çok vāķı ʿ oldı aña *şeyn*
kaçdı behrām ol ʿ alāe'ddīn meger
seyf[üd]dīne ʿ izn virdi kıopdı şer
- 1120 öküze bindürüben şehīd_ıder
şehri gezdürdi kıara kıulları yider
anı işitdi ʿ alā'eddīn gelür
şāh behrām ol aralıkda olur
- oġlı ḥusrev şāh anuġ olmışdı şāh
pes ʿ alā'eddīn gelür tūtmişdı rāh
hinde ḥusrev gitdi ġazneye ḥarāb
hem ʿ alā'eddīn kıılır baġdur me'āb
pes ġıyāşe'ddīn muḥammed oldı ḥān
kim ʿ alā'eddīn anı kıılır nişān
1125 oldı ḥusrev şāh hind içre esīr
oldı özinden içinde gey ḥaķīr
ġaznīlerden memleket gitdi tamām
beş yüz elli beşde olup ihtimām
çün ġıyāşeddīn şehābe'ddīne gelür
kardaşıdı ġazne sultān ol olur
ol zamān sultān muḥammed bin teġiş
kim hirā şehrinde bulmuş perveriş
ḥancarıla urdı mülḥid öldürür
fitneyile ʿ ālem için töldurur
- 45a
- 1130 ol zamān içre şahābe'ddīn ki var
hind iline daķı oldı şehriyār
gitdi ol kıulıdı anuġ atlamış
ġaznī tüttdi rāvīler böyle demiş
ġaznevīler devleti olup tamām
deylemiyeler geldi ol on yidi nām
**deylemiyye on ikinci bābdur
ġaznevīden ġayrı bir ensābdur**
yüz yigirmi altı yıldur müddeti
uşbularuġ bu cihānda şevketi
- 1135 bunlar elķāb-ı fülānü'ddevledür
cümlesi şāḥib kııranı devledür
evvel oldı ʿ imādü'ddevle nām
ol ʿ alī bin bevye sultān-ı enām
nāşıru'ddīnüġ kıatında ol zamān
ol demāvend içre tūtmişdur mekān

- nāşırü'ddīn çün şehīd oldı 'alī
'azm ider mülk-i ħorāsāna velī
anda velī katına çün geli ol
deylemiler geldi anda oldı yol
- 1140 'āmil anı tutmaq ister oldı vehm
pes 'imādüddevele anı kıldı fehm
ıřfahānuñ velīsine kıldı 'azm
ol muzaffer ibn-i yā' kúp etdi rezm
pes imādüddevele şır tutar anı
ıřfahāna ħükm ider ol meskeni
hem müeyyeddevlenüñdür bile deni
mu' cizüddevele olur müşkil kılını
- 45b
- irişür şīrāza yāķūta ħaber
ıřfahāna geldi bile çok nefer
ol 'imāddü-devleyle cenk ider
şıdı yāķūt cihātı tenk ider
- 1145 pes ħorāsāna kılur yāķūt 'azm
kimse yok kıla 'imādü'd-devle rezm
ħükm ider tebrīze baġdād içre hem
ħuţbede yād itdiler oldur ehem
ķardaşıdı maġrüldevle nām
daġı rüknü'd-devle kılup ihtimām
rükn[üd]devle ıřfahāna göndürür
mülk-i baġdāda mu' ġazzı döndürür
buldı azerbāycānda ol veķāt
rükn[üd]devle řālī' de oñat
- 1150 oldı on altı yıl çün pādīşāh
kılmadı aña daġı bir 'izz ü çāh
uşbular behrām görk neslidür
şehir fırşat buldı sulţān aşıldur
rükn[üd]devle dür 'alī bin ħasan
ceddi anuñ daġı böyle diñlesen
- 1155 ıřfahān oldı 'azudüddevenüñ
bu řecā' oldur olur ol yer anuñ
- 46a
- virilür deynürle aña ħāmedān
rükn[üd]devle oldı dünyādan revān
ol mu' azzüddevele oldı bülġhasan
niçe yıl baġdādı kılmışdur vaţan
mısr u şāma varup anları olur
rükn[üd]devlenüñ zamānında ölür
pes 'azudüddevele geldi bu řecā'
enfa' ĩ nās anda çokdur intifā'
- 1160 yapıdı baġdād içre ol dārü'sşifā
daġı şīrāz içre ol kān-ı vefā
hem 'alīnüñ meşhedini yapıdı ol
vardı baġdāda kılur iġsāmı bol
şuya ħaddi kūfede ol yapıdı bend
oldı ol bī-mişli geçdi sāl-i çend
şimdi ol bendāridur emīr
bāġ ü bostānı cihānda lā-nażır
ol 'alīnüñ meşhedine defn_olur
ħükm otuz dört yıl olup ölür
- 1165 ķāzīyı bül bekr 'abdu'llāh-ı ħafīf
ol zamānuñ ā' limidi hem laţīf
ķāzī bül bekr beyzāvī ki var
oldı cāru'llāh-i üstād aşikār
mekkeye göndürdi şeyġ-i ekberi
getürür şīrāza çok seyyidleri
gitdi ol geldi müeyyid[üd]devle nām
rükn[üd]devle oġlı ol şadr-ı enām
- 46b
- yidi buçuķ yıl oldı pādīşāh
faġru[d]devle şemsü[d]devle bī-günāh

1170 geldi kahtân-ı horāsāndan bular
cenk-i tebrīze eyledi andan tolar
cümlesine bunlaruñ buldı zafer
kıldı ol dağı bu dünyādan sefer
faḥru[d]devle bû'lḥasan ki oldur 'alī
on üç yıl beg kıılır devrān velī
var üç oğlu bir[i] mecidü'ddīn nām
bir şemsü'ddevledür ol nīk nām
biri 'izzü'ddevle diñle noldı ḥāl
çünkü faḥrū'ddevle kııldı intikāl

1175 mecidü'ddevle aldı ata yirini
iki qardaşları kııldı yerini
irişür sultān-ı maḥmūd ol zamān
çıkarur ilden anı virmez emān
pes şerefü'ddevle ebū'lfāris gelür
ḥasm[1] bağıdād u tebrīzi alur
ṭāy'ullāhuñ zamānındaydı ol
altı ay ol mülk içinde buldı yol
geçdi ol şamşām[üd]devle ol zamān
kālcar bin 'azidü[d]devle ḥān

1180 toquz ay ol pādīşāhlığı kıılır
pes ḡarīm aña iki sultān olur
iki oğlu vardı 'izzü'ddevlenüñ
eydeyim keyfiyyetīn noldı anuñ

47a

biri bû'l kāsım ebū'l naşr ol biri
cenk şamşāmıla etdi serseri
şındı şamşām irdi şīrāza olur
pes behā'ūddevle birisi olur
ol 'azidü'ddevle oğlu fīrūz nām
sāl u best ü çār aña oldı kıyām
1185 gitdi ol sultānu[d]devle bu şecā'
ol 'azidü'ddevle oğlıdur çok intifā'

on iki yıl dört ay oldı emīr
pes kıyāmü'ddevle kııldı dārgīr
ol ebū'lqāsım ki şerḥīl aña isim
şīrānī illākī mülk olmadı kısım
pes behāū' ddevlenüñ oğlu ḥasan
ol şeref[üd]devle bulur mülk esen
qahru billāh aña fermān virür
altı yıl bağıdād içinde ol qalur

1190 pes 'imādü'ddevle bin 'izzü'lmülük
saltanat ilinde ḥuş kıılır sülük
gerçi fīrūz helālü'ddevle nām
'ammūları eylediler ihtimām
şulḥla 'izzü'lmülük işi kıyām
buldı hem geldi ḥalīfeden peyām
irişür ḥil' at ḥalīfeden aña
gerçi 'ādāsı belürdi her yaña
sāl u hicret dört yüz otuz olur
nāgehān irdi ecl aña ölür

47b

1195 pes melik rāḥim bulur naẓmī sülük
ḥusrevī fīrūz bin 'izzü'l-mülük
beg olur bir yıl anı tuḡrul tutar
āl-i selçük içre deryāya atar
pes melik manşūri yolları sūtūn
şāh ḥusrev bû sa'īd ol zū-fünūn
mülki da'vī etdi ol dağı gider
pes melik manşūr r dağı naql ider
çūn fuzuliyya şübānkāre gelür
tutdı anı ḥabs ider ilin alur
1200 deylemiyye devleti olur tamām
bu 'alī geyḥusrev illā kııldı ḥām
bû sa'īd ibn-i muḥammed ol zamān
ol şübānkārıla cenk etdi çihān

- alp arslān āl-i selçuĝı gelür
ili ol iki beg elinden alur
- ol zamān keyĥusrev ‘ izzü'lmülük
geldi tuĝrul ĥāna kılmaĝa sülük
- dört yüz seksende ol buldı vefāt
anı tuĝrul beg tutariken oĝat
- 1205 şaĝ yanıldı tuĝrul aĝa maĥām
gitdi ol tuĝrul kılur şāh-ı enām
- āl-i selçūk oldı on üçünci bāb
on sekiz nefes anda geldi şeyĥ-i şāb**
- evvelā loĥmān ki türkiştāna ĥān
oldı oĝuz beglerinden bī-gümān
- 48a**
- gitdi ol oĝlı ĥalur selçuk şāh
anuĝ oĝlı dördür eydem kıl nigāh
- biri musā bir[i] mikā'ıldurur
biri yūnus biri isrā'ıldurur
- 1210 ol zamān maĥmūd sulţānıdı şāh
şakınur selçukīlardan ‘ izz ü çāh
- ĥabis isrā'ıl kıldı elile
şāh maĥmūd oldı hem ol ĥālıla
- çünki mes‘ūd oldı yirine emīr
geldi selçukīler etdi dār u ĝir
- şındı mes‘ūd oldı ‘ izzine revān
anda deprenmez kılur anda nihān
- dört yüz on sekize ermişdi sāl
mülk şder selçukīlere intiĥāl
- geldi baĝdāda meger tuĝrul emīr
1215 ĥabis içinde mu‘ taşım billāh ĥaĥīr
- anı tutmuşdı ĥavāric ol zamān
çıkıarur tuĝrul anı istedi nān
- ĝaşıyesini ĥalīfenūĝ alur
götürür tuĝrul yürür ĥizmet kılur
- ĥutalmış beg ki ibn-i isrā'ıldurur
uşbu tuĝrul ibn-i mikā'ıldurur
- 1220 taĥtına ĥaşdı anuĝ ĥutalmış
sistāndan geldi eyledi çok iş
- 48b**
- tuĝrul anuĝ üstine çekdi çeri
rūma gitdi ĥutalmış oldı berī
- vardı cemşid neslinden bir er
çalış adı aşlı anuĝ mu‘ teber
- ĥutalmış ĥān etmek ister çalışı
verdi kızın kıldı anuĝçün çalışı
- ĝālib oldı bunlara tuĝrul meger
gitdi duĥara olur ol iki er
- 1225 uşbu kışşa āl-i ‘ oşmānda gelür
kim semerĥand kitāb içre gelür
- tutdı tuĝrul geldi rabda ol zamān
burnı toıardı olur ĥanı revān
- dört yüz elli bīşe çün irişdi sāl
çün cihāndan tuĝrul etdi intiĥāl
- beg yigirmi dört yaşında olur
ol yigirmi altı yıl beglig kılur
- ol yıl içinde daĥı selçuk olur
dört oĝlı oldı hem maĥ‘ün olur
- 1230 gitdi tuĝrul alp arslan oldı ĥān
ol muĥammed ibn-i ca‘ fer ol zamān
- ca‘ ferūĝ atası mikā'ıldurur
beg olur ‘ ālem işi tebdīldurur
- uĝraşup bu daĥı tutdı ĥayşrei
şıdı andan aldı çok sīm ü zeri
- māverā'ünnehre vardı ol zamān
aĝa bir tutsāk götürdiler cūvān
- 49a**
- nāgehān ol çekdi dīvāndan bıçak
yüridi sulţān üzre ittifaĥ

- 1135 hān elinde vardı tīr ü gümān
urumaz itdi anı kılpup nişān

hancerile alp arslan urur
ulu dīvān içre sulṭān urur

pāre pāre gerçi anı etdiler
oldı sulṭān çünki anı alıp gıtdiler

on yıl oldı aña salṭanat
pes mu‘ azüddevele irer memleket

ol melik şāh ibn-i alp arslāndur
kim esīri ceyşinüñ hūqānıdur

1240 hem vezīr oldı nizāmü'lmülk aña
anuñ ismiydi ḥasan neydem saña

hük̄m olmışdur yigirmi yıl tamām
gitdi sulṭān rükn [ü]devle ṭıtdı maḳam

ol kebārāk ibn-i mālīk şāhdur
oldı fānī bākī ol allāhdur

geldi maḥmūd u muḥammed ḳardaşı
cenk uşbu üçinüñ olur eşi

çün melik şāh etdi dünyādan sefer
ol iki kişveri kıldı maḳarr

1245 gitdi ol oldı muḥammed pādīşāh
irdi on üç yılda aña hükmi ilāh

ol zamān anuñla ayār u şadḳa nām
cenk bī-ḥad kıldılar tā ihtimām

49b

- leşkeri üstinde ḥaşmınuñ meger
büridi tondan ejdehā bulmuş şuvar

anı gördi ḳaşdı düşmen leşkeri
şadḳa oldı ḳaşdı ayāruñ yok feri

gitdi ol sulṭān mu‘ azüddīn hemān
sancarı ibn-i melik şāh oldı ḥān

1250 beglig ol yigirmi yıl eyler tamām
kıldı maḥmūd u muḥammed ihtimām

uğraşur anuñla şındı oldı revān
ḥızmetine yine geldi nāgehān

‘avf ider suçın anuñ nāīb ider
cenkçün andan ḥışem terke gider

uğraşuban ‘āciz oldı türkmān
getürüp oğlın kızın diler emān

anlara ḳodı ḥarāc üzre ḥarāc
‘avf ider anlardan almaz yine bāc

- 1255 līk türkistānda irişdi ğazān
şındı oldaḥı diler andan emān

‘afvü sulṭān itdi anı daḥı hem
buldı ğāfil pādīşāhı kıldı ğam

çoḳ ekābir ol zamān olı şehīd
kim ḥadīd anda itdi bā'is ü şedīd

ibn-i yaḥyā kim muḥammed aña nām
oldı tilmīd ü ğazālī imām

kıldılar anı şikenceyle helāk
yıkılır çoḳ şeh̄r olur çoḳ zehre çāk

50a

- 1260 gitdi sulṭān bes muḥammedle ğazān
fāris ü kirmāna oldılar revān

anlara anda şebḥün kıldılar
pes ğazanıla ḳamūsı aldılar

şol maḡīşü'ddevle ebūlḳasım ki var
adı maḥmūd bin muḥammed āşikār

çār deh sāl ol ‘ırāḳa oldı ḥān
oldı oldaḥı bu dünyādan revān

rükñü[d]dīn bū ṭālīb ol tuğrulki var
bir yıl oldı şonra andan şeh̄riyār

1265 çıḳdı mes‘ūd bin muḥammed nāgehān
yidi yıl oldaḥı ḥalḳa oldı ḥān

gitdi ol sulṭān muḡīşü'ddīn gelür
şeh̄r mülk şāh ibn-i maḥmūd ol olur

bir yıl içre oldaḥıolur revān
pes ḡıyāşü'ddīn olur mülk içre ḥān
kim muḥammed ibn-i maḥmūd oldurur
āfeti deverānı anı öldürür
yidi yıl ol pādīşāh oldı tamām
gitdi ol geldi süleymānı enām
1270 ki ol muḥammed ibn-i maḥmūd oḡlıdur
kişinüñ'ālemdede maḡşūd oḡlıdur
altı ay beg oldı fıskiçün anı
tutdılar ḥabsıla döküldi teni
arslān ibn-i muḥammed rükn[üd]dīn
ol zamānda oldı sultān-ı zamīn

50b

anuç üstine gelür tuḡrul meger
bir fedāyī öldürür kıldı ḥaḡer
uşbu tuḡrul ḥāna keyḥusrevdür ad
gitdi bu hem oḡlı ḡaldı keyḡubād
1275 yine keyḥusrev bunun oḡlı adı
nüşḥa içre rāvīler böyle didi
ḡopdı hem keyḥusrev oḡlı ol zamān
kim aḡa dirlerdi ḡılıc arslān
geldi keykāvūs ü ḡılıc arslān
oldaḥı oldı bu dünyādan revān
anuç oḡlıdur ferāmurz-ı kebīr
keyḡubād atası dünyāda emīr
keyḡubād oldı 'alāe'ddīn meger
kim aḡa olmışıdı ḡonya maḡarr
1280 hicret olmışıdı yidi yüz yıl tamām
oldı ol sultān 'alā'eddīn revān
didiler zehrile ol oldı helāk
mülke andan şoḡra düşdi iştirāk
**bāb on dördünci güher ḡahtāndur
şanma ilḥād anlaruç bühtāndur**

çün ḥasan ibn-i muḥammed bin 'alī
ol ḥambereyden olur ḥalḡa velī

ḥükmi yüz seksen yıl anlaruç tamām
yiryüzinde buldı devletle ḡıyām

1285 dört yüz hem seksen üç olmışıdı sāl
bunlar oldılar cihānda ḥüb ḥāl

51a

altı yüz elli ḡoḡuz olmışıdı yıl
geçdi deverānı bunlaruç bellü yıl

bū ḥasan sultān dirilür ehl-i şer'
ḥükmi-dīn içre belürdi uşul-ı fer'

gösterür ḥalḡa özin ehl-i şalāḥ
līkin oldur bātına ehl-i mübāḥ

ḡatl_eder oḡlını içdüñ diyü mey
dirler bu resme iş olunca gey

1290 ehl-i şī' aydı ismā'īl nām
hizmetinde buldı anuç ol ḡıyām

ḡal'etü'lmevt evvel ol alur
ḥükmi-ḡahtān iline şoḡra ḡılır

'ahidnāme mışırdan geldi aḡa
virilür mülk-i 'acem öñden şoḡra

ol otuz beş yıl cihānda oldı şāh
beş yüz on sekizde gitid tutdı rāḥ

gitdi ol geldi keyābüruzüñ
iki leşkerkeş olurken ol pelīd

1295 vāliyi 'ahd eyledi anı ḥasan
çün gider dünyādan ol ḡalmaz esen

çār deh sāl oldaḥı sultān olur
beş yüz otuz üçden sāl olur

beş muḥammed büruzüñ ümīzü şāh
oluban ḡodı başa zerrīn-i külāḥ

müfsid ü mulḥid dirilür ol imām
dirdi ḡurānı ḡoḡ oḡımaḡ müdām

51b

- hem müsāvī atası kılurdu ol
bulur aña atası nāgehān yol
- pes muḥammed ḥalkı da^ç vet eyledi
deylemiyem diyü ḥalka söyledi
- 1300 didi her kim dirilürise imām
ol imām olmadan eyleş intikām
ne imām oğlum benüm müfsid adı
ḥabs ider ef^ç ālini fāsīd dedi
- beş yüz elli yedide buldı vefāt
pes ḥasan beg oldı buluban necāt
on yidisinde orucuḡ ol zamān
cem^ç olur ḡatında anuḡ merdümān
ç^ç ıyd ol gün etmege fermān ider
ḡuḡbe oḡınmaz ili nālān ider
- 1305 gösterür bir nāme dir teklīf ben
sizden aldumkim benüm adum ḥasan
böyle herze çoḡ dedi mulḡiddür ol
nāgehān āfāt buldı aña yol
- yüz yidide kıldı intikāl
der rebī^ç ülevvel an[1] ehl-i ḡalāl
- oğlı maḡmūd aldı anuḡ yirini
gördi dīn ehli giderler yirini
- ḡardaşı anuḡ celāleddīn ḥasan
bildi fa^ç ilin didi kāfir aña sen
- 1310 çünki maḡmūd ecel-i bī-cān eder
pes celāleddīn gelür fermān_ider

52a

ol ḥasan ibn-i muḥammed nāmdur
şer^ç ü dīnde şāḡib-i aḡkāmdu
nev müselmāni ḥasan dirler aña
ehl-i şer^ç oldur işit eydem saña
ḡükm_ederler ḡüccet ü islāmına
cümle ç^ç ālemler girür aḡkāmına

- 1315 salḡanatla gürciye kıldı ḡazā
altı yüz hem on sekizde oldı fenā
pes celāleddīn muḥammed bin ḥasan
rayde sultānıdı anı diḡle sen
gāḡ gāḡ ḡoyın güderidi ol emīr
gendüsin tutardı mānend-i faḡīr
altı yüz elli üçde ā^ç dā buldı yol
aḡıri şevvālde ḡatlı oldı ol
rükñü[d]devle oğlı eydiḡ ḡür şāḡ
göçdi bir yıl melik olur gördi şāḡ
- 1320 geldi hevlā geri ili teslīm ider
oturur şer^ç içre gendüsi gider
ḡükm-i ḡaḡtānı olur bunda tamām
diḡlegil şulḡuryāndan sen kelām
- on beşinci bābdur şulḡuryān
geldi on bir nefis bunlar bī-güman**
- ol ata beg muḡaffer[üd]dīn gelür
ol ki mevdūd oğlı sunḡūr şāḡ olur
oldı zengi ibn-i mevdūd ol biri
ol hem ata beg muḡaffer digeri

52b

- 1325 cümle ata beg muḡaffer nāmdur
size maḡşūdum bu bī-i^ç lāmdur
birisi ünükteḡi ibn-i zengi nām
biri mevdūd oğlı ḡuḡrul nīk nām
birisi sa^ç d ibn-i zengi pādişāḡ
biri bū bekr ibn-i sa^ç d ile nigāḡ
hem muḥammed ibn-i sa^ç d ol digeri
hem muḥammed şāḡ sunḡūr şāḡ biri
daḡı sunḡūr oḡlıdur selçük şāḡ
hem atası sa^ç d eyleşüz penāḡ
- 1330 çün melik şāḡ bin maḡmūd ḡān olur
çıḡdı şulḡurı anuḡ yirin alur

sunķūr mevdūd ata beg nāmdur
bulur oldem kişveri en' āmdur

beş yüz hem kırk üç olmışdur sāl
çıkđı şulğuriler oldı hūb hāl

tuđdı sunķūr şāh on üç yıl memleket
sürdi şirāz içre ulu salţanat

medreseyle mescid itdi hem menār
fahred[đ]dīn şirāzıdı dersinde zār

1335 yapıđı ol hem mediya tāc-ı laķab
anı kıldılar 'imāret der-i 'acib

çünkü sunķūr şāh dünyādan gider
ķardaşın anda veliyi 'ahd ider

ğayıb_ıdı gerçi zengi bin vedūd
alp arslān var hışımlar ḥasūd

53a

eyledi melik-i ṭam' -ı zengi gelür
alp arslānıla ḥarb öküş kılur

zengi ğālib oldı kırar anları
yutdı bu yir iy neçe sultānları

1340 çār deh sāl oldı zengi pādişāh
yapdı mescid medrese hem hānķāh

şeyḥ-i ekber ol ki 'abdullāh-ı za' īf
andadur yutmış anı arz-ı keşif

gitdi ol oldı tekebbür zengi şāh
atası yirine geçdi buldı rāh

adı zengi şureti hūb sepīd
sireti hūş 'adl içindeydi ferīd

kāzrunī ki emīn[ūd]devle nām
kim vezīriydi anuḡ bālā hışām

1345 cūd-ı iḥsān içre oldur lā-nazīr
yapdı mescid medrese hem ol vezīr

pādişāhı görđi zengi bist sāl
melik tuğrul ḥāna kıldı intikāl

ķuṭb[ūd]dīn tuğrul şeh ibn-i sunķūr ol
salţanat taḥtına anda buldı yol

ol hünerbendi severdi her zamān
oldı illāki bī-tedbīr ḥān

sa' d zengi çıkđı aḡa çok sipāh
niçe gez kıldı anuḡla ḥarbgāh

1350 ğālib oldı aḡır 'irāķuḡ leşkeri
sa' d esir etdi tuđup ol serveri

53b

sa' d zengidür mużaffer[ūd]dīn şeca'
oldı ehl-i fazl anuḡla ictimā'

hem şecā' at hem şehāvet işidi
bahrı iḥsān u hidāyet etdi

sa' dī-i şirāzı şeyḥ oldı aḡa
anlaruḡ vaşfinda ben neydem saḡa

mülk-i fāris anuḡıdı hem 'irāķ
hem olur kirmāna sultān ittifāķ

1355 her diyār içre ekābir nāgeh var
cem' kıldı oldı cemī' yi kibār

altı yüz on dört yıl içre sipāh
ol muḡammed bin tigiş getürđi āh

az çeriyile sa' d anı başdı gelür
ķatl-ı ā' dā leşkerin bī-ḥad kılur

at deper ebnūh ḡaylī şehriyār
eyledi bir şa' b ğāyet ķār u zār

sürçer at aḡır dövüşüp olur esir
kıldılar aḡa ğuluv mīr ü vezīr

1360 ķurtulur ol pes meḡmed tigiş zār
cenkde tuđıldı olmaz pāyidār

tarumār oldı tağıldı leşkeri
tegiş tuđıldı kırıldı çok eri

sa' d zengi yirine azād eyledi
yirine göndürüben şād eyledi

hüş vezîri rükn[üd]dîn kirmânıdı
hem ‘ amîdüddîn mürüvvet şânıdı

54a

- 1365 ol melek yapıdı cedîd cāmî‘i
çoğ anuñ şîrâz içinde tâbî‘i
oldı yigirmi toğuz yıl pâdişâh
gitdi ol ƣaldı yerinde ‘ izz ü çâh
geldi ebū bekr ata beg kısılığ hân
ya‘ ni ‘ abdullâh bin sa‘ d ol cüvân
şer‘ i[üd]dîn perver-i cihân-ı arây şâh
ƣopdı anuñ oğlı ol zıl-ı ilâh
pür olur anuñ ‘ âleme ihbâr-ı ‘ adl
anı olmışdı muhîti-ı aşâr-ı ‘ adl
şark u ģarb oldı celâl ƣadr-i pür
rahmet ü nurıla olsun ƣızı pür
niçe yıl geçmiş ‘ irâğ olmuş harâb
1370 buldı ‘ imrânı anuñla fetḥ ü bâb
âl-i selçûğ şebâbkâre ki var
yıkmiş anları ƣılurken kâr u zâr
oldı ‘ adlıla yine arâste
luḥf ü ihşânıyla pirâste
rub‘ meskûnda ekâbir nâgeh var
der gühen ƣıldı haram ƣılup medâr
ƣıys u bahreyn u ƣutyub u bahr uber
huḥbe anuñçün oğıydı serteser
1375 mescidile medreseyle hânƣâh
yapdurur bigiye yakın ol pâdişâh
dîni ‘ ahdinde behişt âbâd olur
‘ uƣbusı sa‘ yıla hem bünyâd olur

54b

iki mîri varıdı ƣuḥbî memleket
ki anlar olmışıdı medâr-ı salḥanat
bū'l mefâhirdür biri mes‘ üd nâm
kim muƣarreb[üd]dîn aña dirler enâm

faḥr-i dîn bū bekr anuñ bir hem
anlaruñ irân zemîndür mu‘ tenem

1380

evveli mâh cihâdîü'lâḥır-ı âh
nağıl bu târiḥ içinde itdi şâh
altı yüz hem altmış beşidi sâl
biḡ otuz yıl oldı ƣıldı intikâl
hem muḥammed ibn-i sa‘ dî zengi şâh
pâdişâh oldı dü sâl ü heft mâh
küçük idi ulular nâyib olur
söyledi her pâdişeh nâyib olur
ğoncayiken ‘ ömrinüñ gülberg ol
yire döküldi ḥazâna ḥutdı yol

1385

pes muḥammed şâh bin şulğur şâh
salḥanat taḥtuna nâgeh buldı râh
pâdişâhı gerd için heft sâl
ba‘ dâzân âmed zeterkân intikâl
ba‘ dâzân gerdend aña bir ittifağ
zulum gerde bî-güneh ehl-i ‘ irâğ
oruc uyandı serâyın başdılar
ḥutuban sa‘ dî zengi geldi serveri

55a

1390

anası selçûğiyânuñ neslidi
gerçi şulğürî atası aşlıdı
atası öldükde bu maḥbûsıdı
ğuşsa u efgânla me'nûsıdı
çün muḥammed şâhı ƣıldılar esîr
çıkaruban anı ƣıldılar emîr
beş yıl oldı pâdişâh geldi moğol
cem‘ olur leşker egerçi ol melûl
leşkerine ƣılımadı ‘ itimâd
çıƣdı gitdi memlekeden düşdi yâd
1395 pes muƣarreb[üd]dîn ider bisyâr cenk
ol moğoluñ leşkerini ƣıldı tenk

ehl-i şîrâzî hîmâyet eyledi
ulularını ri'âyet eyledi
şehre girmeye moğol olmaz meded
gayretile cenge yokdur anda had
düşdi selçuk adına yine çeri
kâzuvâna gitdi cümle serveri
oldılar meşgûl cenge ol zamân
yezd ü kirmân mîri düşdi nâgehân
sa' d bin zengi ki iletünüz der ol
1400 beglige buldı bu tarih içre yol
altı yüz hem altmış iki yidi sâl
pâdişâhlık buldı oldu hûb-hâl
altı yüz seksen yidi olmuşıdı yıl
memleket anlardan oldu müntakıl

55b

**geldi hârezmîler on altıncı bâb
oldı bunlar her şehi 'alî cenâb**

evvel-i sultân gıyâşe'ddîn gelür
ol muhammed nâmdur sultân olur
oldurur hârezm şeh nüş tigin
'abdî mikâ'il selçuk -ı güzîn
1405 çünkü tuğrul yidi iklîmi alur
her biriyle bir emîri beg kıılır
pes horâsâna keyârağ hân şâh
itdi gönderdi verüp niçe sipâh
pes muhammed ki oldurur nüştigin
öpdi sultânın öñinde evvel zemîn
memleket ister kıılır tuğrul nigâh
viribir hârezm anı kııldı şâh
kõdılar hârezm şâh anda adın
1410 bile aldı gitdi bilîş ü yâdîn
dört yüz hem altmışdaydı sâl
oldı hârezm içre vâk'ı uşbu hâl

halîfe kııldı râstî vü 'adl u dâd
merhamet ihsânıla hâdden ziyâd

ehl-i 'ilm u fâzlıla ta'zîm ider
halka dâim sîm ü zer taqsîm ider

pâdişâhlık lâ-cerem tutdı karar
memleketde kıaldı anlar pâyidâr

1415 pâdişâhlık eyledi ol elli yıl
gitdi ol oldu cihândan müntakıl

56a

geldi pes hârezm şâh nev cüvân
ki oldur atsuz bin muhammed ol zamân

ol dağlı oldu otuz bir yıl emîr
beş yüz elli birde 'aşr etdi esîr

geldi pes hârezm şâh arslân
ibn-i atsuz hân emîri nev cüvân

pes horâsân mâverâ'ünnehrle
aldı ol lütfîle şanma kahrıla

1420 ol zamân selçukîyân oldu za'îf
pâdişâh oldu olup hışma harîf

beş yüz elli sekiz olmuşıdı sâl
yidi yıl beg oldu kııldı intikâl

geldi pes sultân şeh-i bin arslân
iki kıardaşıdı bunlar ol zamân

ulusı sultân 'alâ'eddîn tigiş
buldı ekâbirden kiçisi perveriş

oldı sultân şâh-ı mülke pâdişâh
pes 'alâ'eddîn gelür çekdi sipâh

1425 çün çerisi gazne sultân şeh gider
şındı kim bû'lfeth 'avdî 'avn ider

'avn bulmayup hıtâyâ 'azm ider
geldi hârezm ki ya'ni rezm ider

girdi deryâya 'alâ'eddîn gider
mevc-i deryâ az kıılıp dur garğ ider

kırtulur ğark olmaz āhır buldı yol
çıkdı merve anda zahmet çekdi bol

56b

1430 memleket sulţān Őhe kıaldı bu gez
müŐgil iŐleri ĥak kıldı geŕez
ol otuz bir yıl sürüpdür salţanat
gitdi kıardaŐına kıaldı memleket

beŐ yüz seksen toķuz olmiŐıdı yıl
gitdi ol aĥbābın itdi münfa' il

pes 'alā'eddīn tiĝiŐ bin arslān
buldı Őevket oldı selĉūķī revān

ķabz ider milki ĥorāsānı tamām
sürdi on bir yıl ŐehinŐehlikda kām

altı yüz olmiŐıdı ol yılda sāl
pes 'alā'eddīn kıaĉar buldı zevāl

geldi pes sulţān muĥammed tertegiŐ
ķılıcıla geldi elinden ĉok iŐ

1435 ol 'ırāķıla aldı āzerbāycān
'ālem iĉre oldı muĥī' cümle cān

beŐ yıl iĉre līk ola devlet tamām
altı yüz beŐde gider ol nīk nām

geldi uğraŐıdı niĉe kerre moĝol
Őındı āhır mülk-i türk ider melūl

vardı āzerbāycān iĉre olur
pes 'alā'eddīn muĥammed ĥān olur

1440 rec'at itmiŐıdi moĝol bed-güher
abākā ĥāndur bunlara rāĥber

fārise sulţān 'alā'eddīn meĝer
cem' leŐker itmege kıılır sefer

57a

sa' d zengi begde ubedīd
reft-i ber baĝdād pes Őāĥ-ı ferīd

vardı aĥlāt illerine Őehriyār
dört ay bir kıal' ayı kıldı ĥıŐār

aldı anı kıatlı kıldı bī-ĥıŐāb
gitdi āzerbāycāna bā-Őitāb

1445 ana beg eyletiŕüz iŐitdi anı
ķaŐıdı cānı Őöyle diterdi teni
geldi tebrīze yine Őāĥ-ı cihān
ol aradan gerĉi oldı revān

Őehr-itiblīsı alur ol nāmduŕ
yapmıŐ ismā' il sāmānī meĝer

ol diyār iĉre ol aldı niĉe Őehr
dāmeĝāne ki getürdi anı dehr

anda oturup iderdi 'ıyŐ u nūŐ
dāmeĝān Őehrine tā ki kıopdı ĥūŐ

1450 pes moĝol irdi ĥıĥāyūŕ leŐkeri
ac emān bilmezdi ĥūnı her biri

bir iki oĝlanla sulţāŕ gider
milk ü mālı terk idüben ĝör nider

ĝördiler muŐıl yolında buldılar
pes tam' a ťonına anuŕ kıldılar

ķatlı_ederler anı ol oldı Őehīd
altı yüz on birde gitdi ol ferīd

'arvatı Őāĥūŕ melek ĥātun ki var
ĥādımı ĉok gitdi rūma Őermsār

57b

1455 sa' d bin bekr varıdı bir kıŐi
rūndan ũstād kıız anuŕ iŐi

döndi Őīrāza melek ĥātūn gelür
sa' d zengi didiler anı alur

oĝlı anuŕ sulţān ĝıyāŐe'ddīn gelür
ol muĥammed nām Őīrāzı alur

kimse mānı' yok āĥa sulţān olur
vardı andan māliki kırmān olur

atasınuŕ milkini aldı tamām
kıldı ĥülāĝū yaraĝın ve'sselām

1460 cümle islām illerine oldu haber
didiler kâfir yürüdi elhazer

çıkdı kâfir çün gülüvı ‘âm olur
hükmine cümle melekler rām olur

divşürür on altı gez yüz bün çeri
dört bölük eylediler ol leşkeri

dört sultân aldı dörder yüz biñ er
haq te‘âlâdandurur fetḥ ü zafer

yidi yüz biñ erle hülâgū gelür
ol gün ol gice çatı uğraş olur

1465 yumılır bir araya geldi moğol
görüben sultân anı oldu melül

ol gün oldu cenk gice tâ seher
tefrika islâmda hem şuruşer

kâfirün gerçiki nışfı kalmadı
tağılup gitmege çâre olmadı

58a

pes müselmânlar tağıldı şubḥdem
iki leşkerden revân olmışdı dem

kirpiye dönmişdi oğdan her ‘adū
çâr u nâçâr anda döndürmedi rû

1470 gördi düşmen târumâr islâm olur
yürüdi hârezm sertâser olur

pâdişeh kirmâna vardı oldu fevt
düşdi islâmuñ diyârı içre mevt

on iki biñ müştehid oldu şehîd
mülk-i hârezm içre katl oldu şedîd

iki yüz biñ var şehîdü'l-müslimîn
hunla tutdı baqam rengîn zemîn

kâfirün beş yüz biñidi ulusu
oldı altı yüz biñinden ulusu

1475 yaptı kırk üç yerde hülâgū yere
ol kıtaluñ kim ola vaşfın vere

altı yüz on yidi olmuşdı sāl
hük-m-i hârezmîden itdi intikāl

**on yedinci bâbdur bâbı moğol
oldı cengiz hānuñ aşhābı moğol**

vardı bir hān hıṭāda ol zamān
adı turān bin tuḥān ulu hān

anda bir qal‘a varıdı içi bol
uzunıdı altı ayluq ata yol

1480 yidi taḥtı vardı sultānı var
her birinde birinüñ fermānı var

58b

anda bir cinnî yigidi pehlivān
vardı bir kıızı sevdi nāgehān

ol kıızıla yatdı pes çingiz alur
iştı‘kākı pes anuñ çin kız alur

toğdı oğlan oldu çingiz atası
pes didiler cindür anun atası

cenk_ederdi ol yedi sultānıla
‘avn bulur cini vü fermānıla

1485 ol yedi hānı kıılır çingiz tebāh
cümle yidi taḥta gendü oldu şāh

yidi oğlın yidi taḥta hān ider
gendüzi mecmu‘ına fermān ider

gönderür hârezm şāha ol resül
şāh görüben anları oldu melül

bundan andan varuban tāk gelür
konşuluk hem dōstluq bunlar kıılır

nāgehān hârezm şāhuñ bir begi
tutdı ticâretten anuñ çok segi

1490 vardılar çingize feryād etdiler
anda tâ kim etdiler yād etdiler

urduruban ol ili çingiz hān
bilmeden hârezm şāh oldu revā

hâce nâşır ol arâlıkda meger
geldi bağıdâda ki ‘ arz ide hüner
anda taşnîf eylemişdi bir kitâb
kim hâlîfeden bulaydı fetḥ-i bâb

59a

1495 kılmadı müst‘ aşım aña iltifât
belki ihânetle bulur anadan necât
didiler sen misin aña kâvi tûs
kanı boynuzun başuḡda yok mı us
didi vardur boynuzum getürem veş
anuḡıla ben getürem sizi hûş
pes olur çingiz hâna ol revân
şoḡbet anuḡla kıılır çingiz hân
söz öküşdür yedi yüz biḡ er alur
ol aradan sürdi hârezme gelür
leşkere çingiz hülâgüyı baş
vardı andan gitdi kıılmaḡa şavaş
geldi hârezm şehi evvel şıdı
döndi andan gitdi koyuban adı
1500 eyledüm ol kıışşayı size beyân
ih̄tisâr oldı bu yerde dâstân
göşdi bir yıl yine rüc‘ at kııldılar
çıkuban bağıdâda âfet kııldılar
kııldılar anda hâlîfayı esîr
geldi hülâgünün öḡine haḡîr
hâce naşıre[d]dîn görgil boynuzı
pes hâlîfe aḡdı nâgeh ol sözi
uşbu ma‘ nâyı nizâmı fikri der
1505 hem sikendernâme içre zıkr ider
kişıye biḡ dost olsa olur az
çoḡdurur bir düşmen olsa kârusâz

59b

ne hâlîfe kaldı ne ḡayl u ḡışm
yıkılır irân u turân ‘ acem

altı yüz on yediyidi sâl ‘ arab
buldı fırsat-ı nâşır ol mel‘ ün ‘ aceb
aldı hülâgü kamu farsı tamâm
hem ḡaleble anuḡ oldı mışır-şâm

1510 rûmla daḡı ḡorâsan u ‘ irâḡ
ḡükminün içinde oldı ittifâḡ
hâce nâşır râyıla cümle diyâr
fetḥ oldı kimse kıılmaz kâruzâr
cümle sulḡân emrine râm oldılar
zîr desti ḡâşıla ‘ âm oldılar
kıırḡ bir yıl ol olur islâma hân
altı yüz elli sekizde oldı revân
kâfiriken ol kıılır islâma meyl
luḡfıla kıılurdu ḡâş u ‘ âma meyl
1515 gitdi o hülâgü hân oḡlı gelür
ol abâḡa hân gör ne kim kıılır
oturur irân zemînde rûm-i şâm
mâl aña virüp olur ḡükmine râm
ki ḡorâsâna gider kirmân şâh
oldı yigirmi iki yılda pâyimâh
aña şüḡancaḡ aḡadur vezîr
nâyibidi hem aña olur vezîr
gitdi ol geldi bu gez güncü toḡân
yüzine güldi yigirmi yıl tamâm

60a

1520 sâl-i hicret altı yüz ḡoḡsan olur
yâvuz ‘ âmâlıla oldaḡı olur
ḡükmi aḡmed hânun on beş yıl meger
oldurur günce toḡân oḡlı diḡer
yidi yüz on beş yıl olmuşıdı sâl
beg olup on biş yıl ider intikâl
didiler kim ehl-i imân oldı ol
küfürden çıḡmaḡa nâgeh buldı yol

gitdi ol zügün şeh oğlu pādīshāh
 saltānatda sürdi beş yıl izz ü çāh
 eyledi tebrizde bir bāğ hūb
 iki günlük var uzunu rāg-ı hūb
 1525 gitdi ol oğlu anuñ ğazān gelür
 altı yıl oldağı bir sultān olur
 didiler ol şāhı eyledi harāb
 rūmdan māl aldı buldı fetḥ-i bāb
 huṭbe adına okıdı mısr u şām
 tevbe kıldı gerçi oldur şa burām
 gitdi on yedi yıl olup pādīshāh
 oğlına kor māl u mülk izz ü çāh
 ol muḥammedür hazānbede aña
 zūhdüyiçün didiler ne eydem saña
 1530 yapıdı sultāniyyeyi anda olur
 hem sekiz yıl pādīshāh olup ölür
 mülk-i tebrizi behişt-i abād_eder
 hayrla halk anı şimdi yād_eder
 60b
 gitdi ol çün geldi sultān-ı bū sa id
 ilm ü fazlıla anuñ oğlu ferid
 yetmiş iki millet ider aña du ā
 bī-bedel ol şāhib-i cūd-ı atā
 der kühen sultānlar iderdi penāh
 1535 halka ol bir yıl hem oldı pādīshāh
 yidi yüz elliyidi hicret tamām
 naql_eder dünyādan ol hayrül enām
 yedi yıl ğayrılar oldı milke hān
 anuñ oğlu qalmamışdı ol zamān
 sāl-i hicret elli yedi çün olur
 saltānat[1] sultān üveys anda bulur
 derler anuñ atası sultān şecā
 bize bu resme olupdur istimā

1540 anasıdur bint-i sultān bū sa id
 saltānat taḥtını buldı ol ferid
 yedi yüz hem yetmiş altıydı sāl
 oldağı kıldı cihāndan intikāl
 kopdı sultān aḥmed oğlu ol zamān
 hem hüseyinle ḥasan oldı revān
 gitdi anlar koyuban dünyāda ad
 ibret al dünyādan etme itimād
 çün sekiz yüz altıya irişdi sāl
 gitdi sultān aḥmed etdi intikāl
 1545 bu tevāriḥ ki destān eyledüm
 kıl temāşā kim gülistān eyledüm
 61a
 saña ibret nāme yeter bu kitāb
 söz budur vāllāhu u ā lem bişşevāb
 çün sekiz yüz altmış tokuza sāl
 erdi buldı nazm bu milk-i lāl
 irmeden dağı sekiz yüz altmışa
 oldı zīlhicce irince ol beşe
 rastı kıldum bu tārīḥi tamām
 yidi gün içinde kıldum ihtimām
 1550 çün şodecāyı hüzbābende behişt
 ber sa ideş rahılaf ber cāy-ı hişt
 heft ü deh sāl ü cihān ābād şod
 geşt ü tārīḥ işçüneyn ü bādşod
 şāh üveyis idüp bu dünyādan sefer
 bāyile tārīḥ olur bevaqt-i seher
 gitdi şeh levḥi siphire bī-nizā
 yazdı tārīḥin şayf-ı ezşah-i şecā
 şāh manşur enküh zer -i ḥayr-ı kişt
 kişt ü tārīḥ ü fātiş mülk-i heşt
 1555 mışırda bir kavuq ol şehriyār
 aḥır sāl oldı tārīḥ ki var

yıldırım hân ki dünyâdan sefer
sâl-i hâric oldu târih-i diger
hârici bî-pây perveri dest-i yâft
hûbeş râder ma' reke pâbüst yaft
an temürîgeh beḥâneş lâ' net est
haber-i bûd-i târih u zü miḥnet est

61b

- sâl-i hicret şeş şad u pencâh ü şeş
yâft hûlâgû ḥalîfe râbeleş
rüz yekşenbeh çihâdem ez-şafêr
devlet-i 'abbâsiyân amed beser
- 1560 reft-i sivâs u ḥaleb ber mülk-i şâm
eztemürî la' netu'llâh bî-nizâm
çend âmed müslimîn râzu ḡadâb
der şehürî sâl-i târih ḥarâb
yıkılır tebrîz târihin saḡa
ben derüm kim nâzenîn tebrîz aḡa
şehr-i baḡdâda irişmedin 'aş
ḡarḡ olur târih derâb-ı şaş
altı yüz yetmiş iki olmışıdı sâl
naḡl kıldı ḡazret-i mevlânâ celâl
- 1565 naḡl târihi anuḡ bu hem mevcûd
be' lî şod bî-nihâyet bûd
sa' dîyi şîrâzı nizameş hemçü naş
hicreteş ezmüddet hicret eḡaş
bû 'alî sinâyı ḡuḡb-ı rûzgâr
der şeca' âmed bedînâ aşikâr
der şeşâ gerdest kisb-i her 'ulûm
der tegez ze ḡast-u dâde fer 'ulûm
şeyḡ-iḡazâlî ki benemüdest u deh
reft-i târiheş u fâtiş bu deseh
- 1570 ḡazret-i seyyîd necâriyi ecêl
reft ü târih u fateş zâd u bel

62a

- ol ḡudâbende sulḡaniyyeyi
yapdı yeri hem hevâs diredi
söz müfîd u muḡtaşar didüm saḡa
biz 'imâret bulmuş târiḡ aḡa
naḡl-i dünyâdan ḡılır sulḡân murâd
ḡayr-ı 'âlem oldu târihi ükât
- 1575 kıldı bu maḡmûd pâşâ bir binâyı bî-bedel
hicret-i târiḡ bu mışra' da kıldı 'amel
**geldi bunda on sekizinci kitâb
bunun içinde gelür niçe bâb**
diḡle imdi bu ḡazâvat nâme sen
bir teferrücnâme yazdum yine ben
ḡıl teferrüc bu kitâb 'ibret al
sen[i] maḡrûr etmesün ḡül-ı amel
bu cihândan gör neler geçmişdurur
şerbetin mevtüḡ neler içmişdurur
- 1580 yidi yüz on yedîdi hicret tamâm
çıkdı aydın oḡlı mîri nîknâm
aydın oḡlı oldurur ḡâzî umur
ḡazret-i pâşâ ki çok görmüş umur
ol zamân sulḡân 'alâe'ddîn meḡer
ḡondıydı pâdişâh-ı mu' teber
aydın oḡlı ḡâzî mehmed beg aḡa
geldi sulḡâna işit neydem saḡa
dilemiş sulḡân 'alâe'ddînden oç
aydın iline kim ol ḡılmış ḡurüc
- ### 62b
- 1585 beş ḡarındaşıdı uşbunlar tamâm
ulusı mehmed beg anuḡ nîknâm
biri 'oşmân u ḡarâman u ḡâsan
ḡamza begdür kiçisi gey diḡle sen
germiyân ilinden idüp fetḡ ü bâb
germiyân ḡutardı aḡa rikâb

sāsa beg derler adı bir gāzī er
gelmiş aydın iline evvel meger
evvelā ol birigi feth eylemiş
aydın oğlını götürmüş toylamış
aydın oğlu ayasuluğı gelüp
1590 feth ider hem dā' iresini alup
çok kilise mescid etdi ol emīr
gāzī meḥmed beg şahāda bī-naẓīr
mancılığıla kilāsı aldı ol
çıkuban tekfūrī hizmet kıldı bol
çıkıdı deryādan aña bir gün firenk
alanos u rüm u sarf eyledi cenk
geldi beş kardaşıla dirdi çeri
uğraşuban kırdı şıdı kāfiri
hem ḥasedden fitne sāsā eyledi
1595 mü'miniken 'avn-ı tersā eyledi
ol ġazāda katı oldı ol daḥı
çok ġanīmet māl olur mīr-i saḥi
oğlu kıızı yoğıdı kılup du' ā
'avnçün aña oğıl virür ḥüdə
63a
kıldı kırbānlar 'aṭālar bī-şümār
kim aña oğıl vire perverdigār
ḥaḳ du' āsın anuḡ etdi müstecāb
bağluyken aña oldı feth ü bāb
1600 beş oğıl virdi ulusı ḥızr-nām
anuḡ ardınca toğan şadr-ı enām
şīr ḥaḳ gāzī umurı nāmver
oldı ibrahīm beg üçinci ger
şeh sūleymān oldı dördinciye ad
giçisi 'isā beg ol 'alī nijād
büyidi bunlar selāṭīn oldılar
her biribir ile ta' yīn oldılar

yidi yüz toḳuz yıl olmışıdı sāl
toğdı ol gāzī umur u ḥūş-ı ḥıṣāl
1605 on sekiz yaşar olur ata sūvār
hem yigirmi bir yıl etdi kār u zār
ili beş oğlına kısmet kıldı mīr
her biribir yerde kıldı dār u ġīr
ayasuluğı ḥızır şāha virür
anda etbā' iyla varup girür
kıldı hem sultān ḥıṣārın aña zām
virdi aña ṭabl u nikāra u 'alem
çün umur pāşayı gördi gey dilīr
kıldı izmir iline anı emīr
1610 anda çün sehm-i şalābet gördi şāh
ḳodı başına anuḡ altun külāh

63b

heybetine çün anuḡ kıldı naẓar
cünbüşinden didi olur nāmuvar
didi bunuḡ kılıcına kim ṭura
yā bunuḡ gib[i] cihānda kim göre
himmet aña cümle a' lā ider
bir ulu sancaḳ ḳaldurdı gider
vardı bodemyāya ibrahīm beg
kıldı aña ol yeri taḳsim beg
1615 tireyi virdi sūleymān şāhā şāh
ol yaña ol daḥı ṭutdı 'azm-i rāh
ḳaldı 'isā küçücek oğlan şāhıla
gerçi her birin toḡurdı recāhıla
diḡlegil gāzī umur pāşā nider
dirdi leşker çünki izmire gider
çalınur ṭabl u neḳare vü nefīr
bile yanınca anuḡ niçe emīr
geldi yanına anuḡ dündār beg
göstere tā düşmenine kār beg

1620 pişrev beg oğlu yūsuf beg vezīr
oldı andan ayru olmazdı emīr
hem aḥad subaşı anı izmire mīr
oldı pāşāya hem giçi vezīr
ḥāce selmān adıvar bir nāmdār
biledür ol daḥı şāḥib-i kār u zār

64a

1625 bildür ilyās beg ol şīr u ner
bişeyi dīn içre begdür şīrin er
iki ḳal‘ aydı izmir ol zamān
birini meḥmed beg almışıdı nihān
biri anuñ toptoluydı firenk
işleridi dün gün islāmıla cenk
geldi çūn gāzī umur pāşā aña
çoqlıḡına kāfirūñ ḳaldı taña
çūnki pāşā geldügin bildi firenk
dileridi göstere pāşāya cenk
bure u bārū üsti kāfir toptolu
cümle taşra çıḳdı eyledi ḡulū
ya‘ nī kim pāşāya heybet göstere
ḳorḳdum şanur ki cūr'et göstere
1630 ḳıldı pāşā ol gice tedbīr-i ḥarb
göstere ta kim ‘ adūya ḥarb u ḍarb
biñ ḳadar var fitnede yig ezen
kim ḡazā ḳaşdına ol yire iren
çoḳ firenkūñ cengine tedbīr eder
diñle ḡazā ol mīr ider
ḳal‘ a öñinde limōn burḡos var
anda pūr ḥarbtı firengi bī-şümār
1635 baḥrdur üç yanı bir yanı ḳara
ḳal‘ ayı ḳılmışlar aña dāire
yanına bir kimse varamaz
ḳuş olup uça aña giremez

64b

gice anda pusuya pāşā girür
şubḥdem kāfirleri ḡāfil görür
ḥamle ḳıldı depdi atın serfirāz
ol umūr pāşā ḡāzī kārsāz
depdi at ilyās beg dündār beg
ḥal ḳıldı düşmene düşvār beg
1640 çūnki pāşā çekdi ḳılıç depinür
irişür küffara ḳalkān yapınur
bile ḥamle ḳıldı er beg yeksere
tiḡ u bürrān dur yemīn u meysere
leşker içinden göge çıḳdı ḡubār
at derinden mevc urur çıḳdı neḥār
ḥaşmla bir sâ‘ at eyleyince cenk
şinuban ḳal‘ aya tıḳıldı firenk
iki buçuḳ yıl bu resme oldı ḥarb
ḡāziler şāḥı urur ḥaşmına ḍarb
1645 nışf ḳalmadı firenk oldı helāk
hem firengistāna andan irdi bāk
pes mese martidi küffāruñ begi
oldı ‘ āciz anda seglerūñ begi
ḳal‘ ayı pāşāya teslīm eyledi
çıḳarur hem pāşā anı toyladı
şaḳıza oldı mese martī revān
ellilük oldı andadur aña mekān
ḥāce-i selmān didi ol necetlü
bir ḳadırḡa yap benümçūn ulu
65a
1650 yapıdı bir ulu ḳadırḡa oldı şād
ol gemiye verdi pāşā ḡāzī ad
yidi ḳayıḳ daḥı yapdurur bile
kim ola ol serverūñ vaşfın ḳıla
oḳ yay u çekre vü ḳalkānıla
ḥoldı anlar cümle beg fermānıla

bu sekiz gemi müretteb oldu çün
oķına ‘azm eyledi ol zū funün

bunda pāşā göklere uğradı
cenk edüben pāre pāre ıoğradı

1655 gitdiler deryā çalınur nefir
borı vu sümnā öter şan dār-gir

sancağ-ı islāmuñ götürildi çıkar
mır-i ğāzī baħr yüzine baķar

talınur cān u teni cenk etmege
düşmen ister anı dilteng etmege

çün bular bozça ataya çıkdılar
biş göge gördiler anda baķdılar

her birisi şansın bir yüce tağ
yüz gemi uğrasa kalmaz bir[i] şağ

güvlegi her birinün kal‘ a var
1660 kāfir ü ħarbi içinde bī-şümār

güvlegi taş tolu ka‘ la gib[i] beg
bī-ħad anda çeñreyle sebmeberek

yıl yok bir arada kılmış karar
gördi pāşā bunları ol nāmdār

65b

yüz yere urdı münacāt eyledi
allāha kılup tazarru‘ söyledi

didi iy ‘ālemlere perverdigār
senden umārçāre her bī-çāre kār

yardım_it bize ki üftāde öz
1665 uşbu gün senden mu‘avenet dilevüz

der saña şıĝnımışam ey kārşāz
kıl meded bize diyü eyler niyāz

yā muħammed diyü çekerler kürek
irdi pāşānuñ gemisi tızrek

gögeye pāşā gemisi doķınur
gerçi çatdılar üçü anuñ şınur

yidi kayık daħı çatdılar bile
ol şavaşı vaşfını kim ola kıla

1670 güvlege çıķmağā kāfire meded
olmadı ne deñlü kıldırsa ked

eşğādan oķ ataridi ‘ arab
yuķaru kāfir birümeyidi hep

cümle salķım salķım olup çıkdılar
pes gögenün çevresine çıkdılar

kimi süñü elinde dutar kimi tığ
gög demür çekildi kılurıdı bī-dirıg

kim bıçak elinde şalar şāk şāk
cenk olur iki gün iki gice çāk

1675 güvelge bir niçe kāfir çıkdılar
gerçi şavaşı kılup anı çakdılar

66a

taşı anılacak atarıdı ‘ adū
yok mecālī oķa kim göstere rū

red_iderlerdi metārisle tışı
pārelendi geminün içi tışı

ķandan oldu kıpkızıl deryā nūrı
ķatı cenk iderdi pāşā özi

oķla ibrahīm beg ilyās beg
bī-ħad öldürdiler ol gögede seg

1680 çıkdı avāz iki yakadan göge
pāre pāre oldu ħarbıla göge

şuya döküldi ‘ adūlar bī-şümār
oğlaridi gögedegi zāru zār

iki gündən sonra nāgāħ çıkdı yel
gerçi pāre pāre ilkin sürdi yel

yel gibi uçup gögeler gitdiler
deñize dökülenini dutdılar

gögler istanbula oldılar revān
çıkdı izmire gelüp şāh-ı cihān

1685 yelkeni küregi gövlegi tamām
kirpi gib[i] oğdan olmuş şa^c b rām

çıkdılar istanbula gücile hep
çoğını anuñ helāk itmiş ^c arab
gördi tekfūr ol geminüñ hālını
gitdi şındı başıyıla mālını
düşdi küffār iline qorqu qatı
irdi pāşānuñ firenge heybeti

66b

1690 bildiler cümle firengistān haber
ol şavaşdan cümle didi elhazer
çünki pāşā didi izmire gelür
bir ğuzā tedbīr ider anı kıılır
dün ü gün tedbīrdi cenk kıtāl
tā ki rāzī ola andan zū'l-celāl
yine diler kılıcı aqıda qan
yine diler haşma kıldı vere fiğān
yine diler baħr özi qaynada
at firengistān ilinde oynada
qaşdı bu kim rūm iline ^c azm ide
āla kāfir illerini rezm ide
1695 bunuñ ardınca şaqız adāsına
çıkmaz ister küymez ol ferdāsına
diñle istanbul tekfūrı ki var
olmuşıdı göglerden şermsār
diledi pāşāya kııla intikām
qorqar illā yine kıılmaz ihtimām
qaşıd şaqız adāsına eyledi
māse martiye varuñ diyü söyledi
gemiler tonatdı anda bī-şümār
geldi kıldı şaqız üzre kār u zār
1700 bir niçe günde egirdüben alur
māse martiyyi esīr anda kıılır

qodı birige peresto aña ad
gitdi istanbula andan göñli şād

67a

1705 işidür bu hālden pāşā haber
yarağ_etdi haq vire fetħ ü zafer
pes gemi yapdurdı yigirmi sekiz
yağlatup cümlesi oldı qalfadiz
yedi qadırğaydı hem ıqrıbar
qayıq on dōrt idi ta^c cīl kār u zār
çok gemide çeñre oqıla tüfek
yelken açıldı çekildi hem kürek
atdurdılar izmir öñindegi
ol gemiler geldi tōldı ādemi
izmirün begi aħad subaşı hem
bindi qadırğa ya götürdi ^c alem
ayasoluqdan yigirmi iki gemi
vireyidi hem hıızr beg ādemi
kimi qayıq kimiyidi ıqrıbar
himmet eyledi hıızr beg nāmdār
1710 her gemi üstine dikdiler ^c alem
qalınurıdı neqāre zīr ü bem
öteridi borı u ser nāy u nāy
qağrışur allāha diyü bāy u gedāy
gördiler kim yolda bir göge gider
pes aħad şubaşı aña qaşd ider
kıldı pāşā aña irākdan nazar
şubaşıya göndürür anda haber
didi sen tenhā gögeleri varup al
yalñuz anda sen eylegil kıtāl
67b
1715 pes aħad hamle eyledi vardı aña
bir şavaş kıldı gören qalur taña
göge midillinüñidi dir emān
anda tekfūrı pelīdi ol zamān

çıkıldı geldi kıldı pāşāya tapu
elin öpdi aña yoğıldı kapu
virdi bī-ḥad sīm ü zer pāşāya ol
kuluḡam diyüp temelluḡ kıldı ol
virdi bir teşne kızıl altun kabı
cizye kesdi karşı durdı kul gibi
1720 çeşmeye geldi hıızr beg nāmdur
göndürür pāşāyı aḡlar zār u zār
didi allāh seni işmarlaram
işidi pāşā gitdi ol itimād edem
ayasoluḡa dönüben geldi ol
saḡız adasına bunlar buldı yol
pes aḡad şubaşına ḡükm_eyledi
sen alāy düz yürü diyü söyledi
üç biḡ erle çıkıldı ol düzdi alāy
allāha iderler ola müşḡil kolay
1725 pes besertoya firenk oldu ḡaber
türk ḡoldı ada ḡoldı şūr u şer
on biḡ er miḡdārı varıdı fenk
cümle āhenpūş geldi kıldı cenk
ḡürleyüp kāfir yürür atlu yayan
bir uğurdan ḡamle kıldı ol zamān

68a

bir şavaş oldıki her gez rūzgār
görmemişidi ancılayın kār u zār
iki kāfir dutdılar anda meger
göndürür pāşāya eyledi ḡaber
1730 adada pāşā alāy düzmiş gelür
çün ḡaber oldu aña ḡamle kıılır
iki kāfirden birin kıldı helāk
ḡoyıvirdi birini kıılmadı bāk
döndiler pāşā ata binmez yayan
na´ ra urdı yürüdi ol nev-cüvān

bile yūsuf begle ilyās itdi cenk
atılır oḡ oldu dermānda frenk
ḡardaşı pāşānuḡ ibrahīm beg
bile anda ḡatlı kıldı niçe seg
1735 aldı pāşā eline tiḡ u bürān
ḡaḡınup ḡalkānı yürüdi yayan
her kimi kim çaldısa ol nāmudār
iki pāre kıldı mānendi ḡıyār
düşdi ol beşirto ḡaçdı zār
döndi ḡorḡudan penāh etdi ḡışār
ḡal´ aya dek kıra kıra düşmeni
leşden ol gün kıldılar çoḡ ḡırmānı
sīl gibi ḡan revān olmuşıdı
kūh-ı şahrā gövdeler olmuşıdı
1740 ol ovayı cümle yağma kıldılar
ḡalkıla mālın ḡumaşın aldılar

68b

ḡomadılar ol adada bir ḡışār
oldı yağma ili kıldı cümle zār
oḡlan kıız u gelindür bī-´ aded
altun u ḡümüşe ḡöd yoğıldı ḡad
şakızıḡ bir ḡāl´ ası ḡaldı hemān
ḡaldı içinde bişirto ḡaltabān
döndi andan çıkıldı pāşā izmire
ol ḡanīmet malın anda kim dire
1745 geldi izmire hıızır beg serfirāz
ḡardaşıyla ḡörüşür ol kārşaz
iki gözlerinden pāşāyı öper
baḡrına basuban arḡasın yıpar
ḡokular sünbüllerin gün yüzüle
ḡurrem anuḡ oldu zībā sözile
hıızır beg didi aña iy nev-cüvān
kııl baña bu kışşa vaşfın dāsītān

ol ğazāyı pāşā çūn şerḥ eyledi
her nekim oldıysa birbir söyledi
1750 şādlığuñ ḥaddi ü pāyānı yok
hem ğanīmet malınuñ oranı yok
armaġān ay yüzlü bī-ḥad virdi kız
her biri biñ kızla degildi kız
hem frenk oğlanları virdi güzel
şaçlarınuñ müşkilini kim ide ḥal
altun u gümüş u şaġrak bī-şümār
armaġān virdi aña ol nāmudār

69a

penc ü yek çıkardı kısmet eyledi
leşkerin cümle ğanīmet eyledi
1755 bāy u yoqsul anda çok iḥsān bulur
ol ğanīmet kamu şadān olur
gice yedi içdi yatdı iki emīr
şubḥdem göndürdi virdi çok esīr
geldi şehrine hıızır beg nāmudār
kıldı pāşāya du‘ ā leyl ü nehār
penç ü yek kim çıkdı yok pāyān u ḥad
sürdi gemi kaydına mīr ü eḥad
bir niçe gün anda kıldılar qarār
yine leşker cem‘ kıldı nām u dār
1760 bir aķına andan etdi gine ‘azm
pes muḥammed beg kılmurmen‘ etdi cezm
iki kişi viribir da‘ vet ider
men‘ ider ya‘ ni aña raġbet ider
ol gelince aşdı otuz beş gemi
toptoludı içi ḥarb u ādemi
gemiler serḥān iline çıkđılar
ġāziler bir yere anda çokđılar
serḥān oğlı anda etmez müntezir
anda pāşāya hem orḥān müntezir

1765 geldi pāşāyla görışdi bular
birbiri ḥālini şorışdı bular
anda kıldılar ziyāfet bī-ḥisāb
kim şarāb içer kimi nuql u kebāb

69b

şādlık kıilup bular yiyüp içer
ġuşşayıla anda atası geçer
nāgehān pāşāya vā‘ iz irişür
ḥazret-i pāşāya elçi görüşür
anı vā‘ iz çūn ğazādan kıldı men‘
atası sözün dedi etmedi sem‘
1770 didi men‘ itmek ğazādandur günāh
bize himmet yoldaş etsün pādīşāh
der ki kılmışdurur resūlullāh ğazā
kāfire kim kıldı ol resme cezā
şimdi biz dönmeķ ğazādan ne sezā
ma‘ şiyet var bunda dönsevüz bize
koydı pāşā anları gemiye hem
geminüñ yüzince götrildi ‘alem
aldı şarḥān oğlını bile gider
ol timur ḥān nāmudār diñle nider
1775 vā‘ iz u ḥāce oķur ķur‘ān dāyim
buldı pāşādan bular iḥsān dāyim
gelibolıya esen tekfūra çūn
ḥüküm olur ḥaķdan şeh-i mañşūra çūn
çūn gelibolıya çıkđılar ġuzāt
gördiler kim leşker olmış kāyināt
ol esen tekfūr ola elli biñ er
cem‘ kıldı qarşu çıkdı kopdı şer
atlu otuz biñ yigirmi biñ yaya
ark_olup geleni şonra kim şaya
70a
1780 leşker-i islām çıkdı çekdi şaf
düşmen alāyın oķa kıldı hedef

gög demür a' dā çığış çığış ider
iki leşker uğraşuban cenk_ider

dün i gün cenk oldu üç gün serteser
müselmānlar zārı kıılır kopardı şer

şanki sıl iki çeriden kan revān
oldı ol_dem kopardı feryād u figān

gördi pāşā çünki yatlu oldu hāl
müselmānlar içre kalmadı mecāl

1785 atdan indi yüz yire pāşā urur
anı mü'minler gırı edüp görür

didı pāşā luḫ_it perverdigār
kalmışız bī-çāre vü hayrān u zār

bize bu dem senden olmazsa meded
kılımazuz bizküffāra red

haḫ anuḫ kııldı du' āsın müstecāb
çıkdı bir yıl buldı mü'min fetḫ-i bāb

tozı yil kāfirler üzre şavurur
gözlerine taldurur topraḫ urur

1790 şındı kāfir ol arada ḫār u zār
ol esen tekfūr oldu şermsār

oldı kāfir gövdesi şaḫra tolu
bir dönüm yirde ola biş biḫ ölü

kāfir ordusını yağma kııldılar
orduya çünkim muḫaffer geldiler

70b

gelibolınuḫ limōn kaşdı bu gez
kııldı pāşā tā ola müşkil geñez

çün limōna irdi mīri nāmdār
laz göledi var anda bir ḫışār

1795 ol ḫışāra üşdiler saḫt oldu cenk
müselmānlar ol şavaşdan oldu denk

pişrev beg boğazında yara yir
heybetinden leşkerün ditredi yir

içini yağmalayup oldu kıtāl
bī-ḫad anda ḫāşıl oldu rüz u māl

çıkdı andan izmire şāh-ı cüvān
ulu beg işitdi oldu şādmān

1800 birgiye andan revāne oldılar
pādişāhuḫ ḫizmetine irdiler

çağrışur çavuşlar dir merḫabā
ḫayra maḫdem iy şeh-i ehl-i ḫabā

vardı pāşā öpdı atası dizin
ol anuḫ öpdı iki gözin yüzün

didı kim sen yitesin ey ḫān oḫul
bu seferlere zaḫmetinden cān oḫul

didı şāhā himmetünde ḫurremüz
ḫanda olsa devletünde bī-ḫamuz

1805 getürür bī-ḫadd u pāyān armaḫān
oldılar yiyüp içüben şādumān

71a

atasıyla kııldı bir kaç gün ḫarār
yine izmire varur ol nāmudār

mumdunīçaya revān olduḫı mīr
rāviler nüsha içinde böyle dir

yapdı bir kaç günde pāşā çok gemi
cem' olur leşker öküşdür ādemi

yapdılar ulu ḫadırgā bī-ḫışāb
göglerden kılmazıdı ictināb

1810 yüz gemi virdi aḫad şubaşıya
kim çıbuḫ bōrki ' azab çokdur ḫoya

daḫı yüz elli pāşā alur
ḫāzīlerle anı tolu kıılır

bindi yūsuf beg daḫı ilyās beg
ulu gemilere līkin re'īs beg

ḫayın adasına evvel irdiler
kösten adasına andan girdiler

1815 yüz gemiyle ayru düşmişdi aḫad
muntazar pāšā olur ol gün eved
eyledi göç ol aradan çün emīr
çalınurıdı neḳārā vü nefīr
didi pāšā mumduniçaya çıkuḅ
ol diyārı cümle serteser yıkuḅ
ipsin adasına būs irdiler
geçüp andan üsküreyi gördiler
anda olmuşdı meger üç türk esīr
anları işitdi ḳomadı emīr

71b

1820 ol ilün küffārı ḫapu ḳıldılar
ileşür türk andan aldılar
andan irdi iskebolosa çeri
ḳavuk ilimōnına göndürdi eri
tuzlayıla memduniçenün ilin
ḳıldılar yağma üzüp kāfir bilin
bī-ḳıyās anda alurlar māl u genc
yoḳ şavaş çekmedi kimse anda renc
çoḳ esīr anda buluban aldılar
dönüben andan gemiye geldiler
taḫta ḳal‘ ada varup ḳılduḅ(1) cenk
bunda bir sancāḅ(1) almışdur frenk
ol diyāre çünki çıḳdılar ‘ azab
1825 ḳıldılar taḫta ḫışārını ḫaleb
iki bölük oldu ol yerde çeri
ḫaḳ ḫoyum eyledi bir bölük eri
bī-ḫadd anlar aldılar māl u ḳumaş
sīm u zer oḅlanıla çoḳ ḳaravaş
mīr ilyāsıla bir bölük ḅuzāt
gitdi yayın kimisi binerdi at
ol alāy küffāra irdi bī-ḳıyās
uḅraşup buldı şehādet niçe nās

1830 şubḫdem ilyās beg binmiş ata
götürürleridi sancaḅın öte
anda çoḅıdı gedālān u ferenk
aldılar sancaḅın oldu ḳatı cenk

72a

bile ilyāsıla ibrāḫīm beg
bildiler kim çoḳ iş itmiş ḫaşım seg
atla tenhā bu ikisi şeh[re] gelür
ol firenk ālāyına ḫamle ḳılır
şınuban dönüp ‘ azeb ḳaçmışıdı
her biri bir dereye uçmışıdı

1835 gördiler bunları yine döndiler
düşmene irişüben el şundılar
ol işe pāšā ḳatı ḅazaban olur
ḳāl‘ a andan alınup vīrān olur
sünüler ilyās beg niçe firenk
yıkdı ibrāḫīm beg hem ḳıldı cenk
şınuban bu gez firenk anda ḳaçar
memduniçe ḳal‘ asına dek uçar
ḳal‘ aya girdi firengün serveri
ḳovuban irişdi islāmuḅ eri
ḳapadılar ḳal‘ ayı ilyās hem
sünü elinde urur irdügi dem

1840 na‘ ra urup dir benem pāšā ḳulı
didi virün baḅa ḳal‘ ayla ili
virmeseḅüz bunda uş pāšā gelür
ḳal‘ a ḳomaz ilinüz ḅāret ḳılır
dāyiresinde ḫışāruḅ ḳondı ol
kāfiri ḳırdı esīr idindi bol
ḳıldılar pāšāya ol demde ḫaber
didiler leşkerde ḳopdı şūr u şer
gerçi kim sancaḅumuz aldı firenk
ḳırdı ilyās anda ḳıldı ḳatı cenk

72b

- 1845 al' aya koyduk Őıyuban k firi
araya alduk duruban  hırı
bindi p Őa mumduniaya irer
al' adur Őarp anı  n p Őa g r r
geldi ily s beg  per p Őa elin
kıldı taĥs n oĥŐadı p Őa olun
geldi k fir  l si Őahr  olu
kırĥunıla olu yazıdı ulu
mumdunianuĥ begi ĥatunıdı
ĥaddin anuĥ elleri efz nıdı
gedel nıdı gelen anda firenk
1850 g yrı yirden geldi kıldı anda cenk
mumdunia apusın ĥ t n aar
Őim   zer  stine p Ő nuĥ Őaar
ol firengi didi baĥıŐla baĥa
didi ĥ t n yalvarı geld m Őaĥa
tut ki alıyam Őıĥındı geldi uŐ
n geh n apuĥa oldu yolu t Ő
anları baĥŐiŐ ider p Ő  aĥa
anda p Ő yı g ren aldı t aĥa
bi'-ĥad ol ĥ t n zıy fet eyledi
1855 al' aya p Ő yı da' vet eyledi
piŐkeŐler virdi bi'-ĥadd u ıy Ő
dilile Őerĥ_eylemez anı  n s
yazdı t v s m nendi  z n
gel ben p Ő ya ' arz itdi y zin

73a

la' l u fir ze muraŐŐa' t nları
g miŐ altun u t bada ĥ nileri
didi p Ő ya ay  Ő h-ı cih n
aravaŐam ben Őaĥa t tma g m n

- 1860 var on  c al' am cemi' in al Őaĥa
ıl beni ĥ t n ' in yet ıl baĥa
oĥdurur m l u ĥaz ne bi'-'aded
ol ben mle c mlesini ılma red
 nki p Ő  bildi anuĥ ĥ lını
virdi aĥa baŐ u c n m lını
didi nefse uymazam budur cev b
Ő z budur v ll hi '  lem bi'Ő-Őev b
Őeni alup bunda odıysam eger
diyeler g yrets z anda yoĥ h ner

1865

- aluban gitsem seni olmaz rev 
p diŐ huĥ ĥ t rı alur baĥa
yoĥ t n m m l u umaŐa didi ol
andan ol bozca ĥıŐ ra t tdı yol
geldi andan gemiye Ő h-ı c v n
g nd r r ĥ t n  nince yayan
d ndi ĥatun didi andan elved 
Őatmadı andan p Ő ya hi met '
gemiye gir ben andan gitdiler
bir ĥıŐ ra bir adaya yetdiler

- 1870 ondılar anda ıup p Ő  meger
y ren rdi al' ayı ol Őir u Őer

73b

- oıla bir g ziyi k firler urur
ĥazret-i p Ő  yanındaydı meger
ĥayre'dd n dind r didi bunu ben
bil rem budur esed oĥlı ĥasan
er yigide g yin r p Ő   zi
Ő yledi d nd r anda bu Ő zi
didi iy mel'  nlar uŐbunda gelen
ĥazret-i p Ő  durur seyr n ılan
1875 ormaz mısız bu resme ıldınuĥuz
gend n z miĥnet iine Őalduĥuz

ol yigidi alubanın döndiler
gelüben deryâ katına kındılar

nerdübânlar yündiler anda öküş
çok mâtris uruldu yabanda öküş

kal' aya şavaş yürütidi şubhdem
aldılar kal' âyi gün toğduğı dem

bî-had anda buldılar māl u kumās
güzel oğlan dağı güzel qaravaş

gemiye iletdiler halkı esir
haq çalap anlara oldu destgır

1880 andan öte ıgribosa gitdiler
bir oवादdur aña yetdiler

on hışar anda varıdı aldılar
yıkıldılar yüz köyi yağma kıldılar

ol ilün halkın kıldılar esir
ıgribos tekfırını kıldı haqır

74a

adı tekfuruş mese pırıdi pes
leşkerini dirmege göndürdi kes

1885 ıgribos önine çok leşker gelür
başdan ayağa demür hamle kılar

gedelânıla frengi bî-^c aded
alây alây getürür yoq aña had

çıkdı pāşā dağı anda çekdi şaf
oqa a' da ālayın kıldı hedef

çalınurıdı neqārā vü nefir
qopdı maşşer anda oldu dārgır

iki leşker birbirine qarışur
gāziler çoç gib(i) anda urışur

berk ururdi tiğlar şan yıldırım
sünjüler yalmanı harbe müştakim

1890 didi pāşā ol çeriye oldem āt
bulımaz andan ' adū cānı necāt

didi ardınca ahad şubaşı hem
sıl gib(i) aqdı leşker içre dem

depdi hem kāsım beg ilyās beg
at ayağında qalurıdı niçe seg

depdi ibrahim şubaşıyla
bākün ibrahim qardaşı bile

1895 çün mesepir anda ol hāli görür
qaçdı şındı döndi kal' āya girür

il vilāyet gördi kim oldu harāb
kal' ada tedbir anı görür şevāb

74b

çünki pāşā şıdı kāfir leşkerin
döndi kındı orduya aldı erin

defn kıldılar şehid olanları
bağladılar hem yara uranları

yalvarur pāşāya elçi virübir
barışalum diyüben pır ü mesir

1900 dilegin anuñ kılar pāşā kabul
refik virmiş allāha ol degil fuzul

varıdı pāşāyla üç biñ er
cümlesi ehl-i salāh ehl-i hüner

leşker-i islām çekdi iki şaf
ya' nı anlar durdılar iki taraf

kal' adan çıkdı mesepir irişür
yir oper pāşā öninde görüşür

didi ey pāşā fedā cānım saña
güreşüp benümle kıymadı baña

1905 ol cihānda devletiyle pāydār
' ömrünün bünyadı olsun üstüvār

çün mesepir etdi pāşāya du' ā
çıgrışup çavuşlar dir merhabā

leşkere anda ziyāfet eyledi
gāzilerün leşkerini toyladı

- kim k opuz kim ney kimi alar reb b
kimi yer nuqlıla lis n u Őer b
- oturup p Ő  tem Ő alar kılur
g z ler serh Ő mesepiri kılur
75a
- 1910 yine k l' asına ilet rler anı
kılmadı fırsatda bulup d Őmeni
piŐkeŐler çekdi p Ő aya yarın
saŐa did m kışŐanuŐ y zde birin
altun u g miŐle kiyimtl  taŐ
la' l u fir ze anuŐla çok k m Ő
verdi p Ő aya hem iki ta'zı at
at k tır her birine virdi oŐat
Çok firenk oŐlanı çok kız karavaŐ
verdi p Ő aya  k Ő m l u k m Ő
biŐ filoriye altmıŐ hem bir at
1915 ulu begde ni n verdi oŐat
hem h zır beg ha'zretine bir k tır
altun ayarlu viribir bi'-na'z r
aldı anları geçer andan  te
diler ol g afrulu yolını duta
moneveŐy ya olur andan rev n
y r r  nince mesep r yayan
gemiler gir  hıŐ ara çıkdılar
anda il urup ' arablar okdılar
1920 Çok es rile alurlar s m   zer
anda hem bir Őarp yir var mu' teber
g rdiler beŐ y z kadar vardı ' arab
gemisi ŐınmıŐ kılur  re ta'leb
altun u g mileri çok yok kimi
k lmıŐ ol yerde ek p h r u çamı
75b
anda k lmıŐ olup hayli zam n
buldı aldı anları m r-i zam n
- anları bile gemiye aldılar
bir k dırg ya k amusı t ldılar
- 1925 anda bir k l' a buluban çıkdılar
ilin ikl min buluban yıkdılar
kıldı yaŐma k l' ayı anda uz t
t tdılar tekf rnı bulmaz nec t
m lıla tekf ruŐ oŐlı kızı hem
ele girdi haŐma oldu cev'   am
adı ol tekf ruŐ idi ıfırlos
ol keŐiŐiden anuŐ baŐı yabos
ilini k l'  sıla kılup har b
d ndi ıgrıbossa kıldı feth-i b b
- 1930 karŐu p Ő aya mesep r erdi hem
Çok ziy fetler kılur d kdi ni' am
ol kab l eylerdi boyınına har c
birgiye andan gele cizyeyle b c
ıfırlosı diledi p Ő adan ol
virdi p Ő a aŐa etdi h lk bol
ol la'  n anuŐ haŐmıydı meger
ehl-i beytle baŐıŐlar diger
h l' at ol iki bege p Ő a vir r
pes gemiye leŐkerile ol gir r
- 1935 yolda p Ő a bir g geye uŐradı
yelkenin g z ler anuŐ t Őradı
76a
içi bir inci v  la' l   s m   zer
ol k rımdan anda ıkmıŐdı meger
k firi çıkdı ken re kaŐdı hep
kimse k lmaz anlaruŐ birin ta'leb
c mle ol m l u k m Ő aldılar
ol g geye ŐoŐ ucu od Őaldılar
anı ibrah m begidi yaŐan
d yim  olıdı ' ad  ilin yıŐan

1940 ol gemiyi yakduđınıçün bî-emân
gözine getürmez anı çok zamân

didî kâldı adada bî-çâreler
gemisin yakduđ yürüñ âvâreler
kayın adasına andan irdiler
çok gemi deryâ yüzinde gördiler

on beş olıdı kadirğa beş kayık
kaşdı gitdi durmadı yolu açık

bulmadı pâşâ çok ister anları
kaçdı kırtıldı kılıçdan cânları

1945 çıkdılar izmire andan şâdmân
altun u gümüş cüvârı bî-gümân

ıyüñ içüben ederler şâzlık
kim yatur serhüş kimisidür ayık

hâzret-i pâşâ ‘ ibâdetler kıılır
göñli olan kişi sohbeter kıılır

ulu beg izmire istikbâl ider
görmege pâşâyı isti‘ câl ider

76b

hızır beg ‘ isâ beg ibrahîm beg
bile geldi eyledi t‘ alîm beg

1950 oldılar yayan öper ata dizin
hem öper pâşânun ol yüzün gözin

kaşdı kardaşlarını öpdî yol
bunlara ihsân u luğ eyledi bol

hem birine verdi beş on karavaş
altun u gümüş şagrâğ u kumâş

gıtdiler birgiye andan şâdkâm
leşkere destürdur ol nîk ü nâm

birgiye kim varsa bây u gedây
anlara bi had kıılır pâşâ ‘ atây

1955 töldi ihsânıla anuñ şark u ğarb
cümle deryâ kâfirine urdı ğarb

medhin okırdı ehl-i mısr u şâm
andan ihsân bulurıdı hâş u ‘âm

töldi vaşfila anuñ şâm u ‘acem
medhi söyleridi anuñ hind hem

fuluri ovasına tekfurla
varuban bulmışdı ol mağhurla

1960 yine pâşâ çok gemiler yapıdurur
düşmen ilin anlarıñla depdürür

iki bölük leşkeri anda kıılır
yüz gemi miğdâr ahad beg kim alır

77a

bağısın pâşâ anuñ çekdi gider
kıdretile yel gemileriyidür

götrilür yelkenleriyle çok ‘alem
gırdiler deryâya anlar aşdı hem

geminün miğdârı yüz yetmiş tamâm
yitmişin pâşâ çeker ol nîk ü nâm

1965 aşdılar deryâ yarınca gıtdiler
bunlar engine kaçan_kim yıtdiler

bir kara yel çıkdı ol_dem nâgehân
târumâr etdi buları o zamân

bir ğırı koptı ki feryâd u ğuzât
göge çıkdı kimsene ummaz necât

pes filur, adasına irdiler
ol gemiler geldi bir bir gördiler

iliyidi mora tekfürünun ol
çıkdı biş yüz er ağına dutdı yol

1970 başı anlarıñ seçâ‘î nâmver
irdiler tekfür iline anlar meger

leşkerin tekfürun anda gördiler
cümle tekbîr eyleyüben tırdılar

küh ü şahrâ çadır tölmiş bî-hışâb
durdı ğâzîler iderler ictinâb

didi ibrahīm beg dönmek gerek
biş yüz erdür binde yoǵdurur yürek

didi ol ilyās beg haşā ki ben
kāfire arķam dönem şaǵ u esen

77b

1975 urışalum şaf çeküben turalum
her ne taǵdīr olsa haǵdan görelüm
didi toǵdum ben bugün ölem bugün
kāfirile cenk edüp kılam düğün

geldi şaf şaf ķat ķat oluban ‘ adū
toldı ğavǵa‘ ālem içre çok boru

cümle çıbuķ bōrkleyidi ‘ azab
gerçi yaya cümlesinde var seleb
çaǵırur anda ‘ azablardan bir er
biz umurca oǵlanları yüz nāmver

1980 müselmānız oķ atuñ turalum
kāfirüñ hālını şorup görelüm
turdı leşker çıǵdı andan üç kişi
geldi bunlaruñ bile nedür işi

çāşnīgiri biriydi engulos
biri tekfūr ü biri balyoǵos

deǵıırüp şüret bular gelmişdi
hem bular pāşā gelür bilmişidi

bunlar gele söyleşirler bir zamān
aldılar aħbārı kāfir bī-emān

1985 bir ‘ azab pāşāya geldi dir haber
didi tekfūr irdi çok leşker meger

bir şaya ķaftānıla pāşā yayan
ol yaña segirdüben oldı revān

bir kişi aña çekivirdi bir at
ne kılıcı el bile ne yaraǵ u yat

78a

çevre almışdı küffār anları
gitdi bilürlerdi baş u cānları

gördiler kim irdi pāşā nāgehān
ölmişiken gövdeleri buldı cān

1990 didiler kim devletile ķāyim ol
pādişāhlık mesnedinde dāyim ol

didi pāşā iy yigitler uşbu gün
cenk idelüm bizedür düğün bugün

yekdür olmañ kaçmañuz siz ölmeden
yavuz adam cihānda ķalmadan

bildi tekfūr ol gelen pāşā durur
geldi ceng eylemege ķāyim durur

çaǵırur tekfūr eydür dönüñüz
yiyelüm içelüm anda ķonuñuz

1995 kişi ķan dökmek er öldürmek günāh
cengümüz sizünle yoķ iy pādişāh

dön çeriye var yarın biz tapuña
pişkeşlerle varavuz ķapuña

şındı pāşā kim şeb_īçün ideler
şimdi anlar dönüp andan gideler

ol sözile ķondı anda ol çeri
döndi andan ğāzīlerüñ serveri

gice geçdi çünkim irişdi seher
gördiler kim ol çeriden yoķ eşer

2000 süzüp ol adayı yaķup yıkdılar
çok esīrile gemiye çıkdılar

78b

aldılar māl u esīri bī-girān
çıkdılar izmire andan şādumān

armaǵānlarıla izmire gelür
atası ķarşu gelür ‘ izzet kılır

birgiye ķavmi cümle oldı şādkām
buldılar in‘ām u ihsān hāş u ‘ām

bir biti nāgāh izmirden gelür
açdı pāşā oķıyup anı bilür

2005 gelmiş izmire otuz kadirğa er
 cümle yaraqlı üründülü nefer
 onı tekfuruñ onıdı rodosuñ
 on kadirğa dañı anda kıbrızuñ
 geldi kâfir kılmağa izmire cenk
 başdan ayağa demür bî-ħad frenk
 şu içine kâfire şaldılar at
 çok firengi kırdılar geldi oñat
 her ne yerden çıkmak isterse firenk
 türk oğ atup döndürdi kılurdu cenk
 cehd_idüp çıkmaga çare olmadı
 cümle kâfir anda fırsat bulmadı
 2010 kaldı bî-çâre dönüp kaçdı firenk
 geldi pâşâ gördi şavulmuşdı cenk
 yine pâşâya irişdi bir haber
 atasından da' vet olunmuş meger
 birgiye vardılar ava çıkdılar
 beg şuya düşdi il aña çokdılar
 79a
 hasta meħmed beg olur andan gider
 kesdi pâşâ saçın anda âh ider
 2015 birgiye götürdiler defn_etdiler
 cümle oğlanları anda yitdiler
 yas edüben cümle ' ursın urdılar
 yidi gün mecmu' ı anda durdılar
 vardı meħmed begüñ üç kardaşı
 hamza vü ' oşmân ħasan beg yoldaşı
 taħta pâşâyı gördi anlar revâ
 ħızır beg dañı anı gördiler sezâ
 gerçi pâşâ çok teklif eyledi
 taħta geçedur ħızır şâha söyledi
 2020 anda içdi didi ki ħâşâ ki ben
 taħta geçem varken ey şâh sen

birgide taħta geçer üç gün ħurur
 vardı izmire ħazâ kaydan görür
 şaruħân oğlı süleymân beg gelür
 armağan çok ol ħazâ ' azmin kılur
 atası öldüğüçün virür ħazâ
 kıldı pâşâyıla ol ' azmi ħazâ
 oldu bunlar monevesyaya revân
 saña eydem evvelinden dâsıtân
 2025 ħurmayuban dün ü gün gitdiler
 monevesyânuñ iline yitdiler
 iki yüz hem yetmiş ikiyidi gemi
 kimi kadirğa anuñ kayık kimi

79b

taşraya çıkuban alây bağladılar
 cümle kâfir yüregın tağladılar
 monevesyânuñ begi çıkdı gelür
 yir öper pâşâya ol ħizmet kılur
 didi pâşâya senüñdür bu diyâr
 biz senüñle eylemezüz kâr u sâz
 2030 viridi çok mâlıla bir yıllık ħarâc
 izmire tâ göndüre her yirde bâc
 geçdi andan işpin iline ħuzât
 gördiler kim leşker olmuş kâyinât
 işpin itmiş cem' otuz biñ artuğ er
 taşra çıkınca kopardı şuruşer
 çıkuban atlu yaya çekdi şaf
 at ayağndan yerüñ yüzi telef
 çalınur kös ü neħârâ vü boru
 yürüdi cümle demür geymiş ' adü
 2035 iki leşker birbirine katulur
 oğ u çekre her tarafdan atulur
 karışup anda iki ağır çeri
 at ayağı ditretürdi yiri

hamle pāşā eyleyüp ğırrıř ıder
ejderhā şahrada şan cünbîř ıder
hamle kıldı şaruhan ođlı katı
toldı leřker içi anuđ heybeti
her kime yūsuf ol ğün uđradı
kılıcıla pāre pāre tōđradı

80a

2040 piřrev begile bile dōndı er beg
bī-kıyās ol ğün helāk eyledi seg

hem ahad şubaşı çabuk sūvār
bozdı şafları kıluban tārmār

gerçikim hayli şehīd oldı ğuzāt
řındı kāfir tıđden bulmaz necāt

tolu şahra oldı katı u küřteden
yıđdılar kūzey yūce pūřteden

üşdiler bir kal‘ aya ol ğün eri
anuđ içinde şavařcı çođ eri

2045 aldı pāşā kal‘ ayı varduđı dem
kırdı ğalkın anda ađar sīl ü dem

irkegin kırup ođul kıız ‘ayāl
gemiye iletdiler çođ anda māl

yine bir ulu hıřāra dūřdiler
varduđı dem aña derhāl üřdiler

anda bir kāfir ođ atuban tırur
sūr nāciyi avurdındanda urur

ol şehi pāşā katı ğāzabān olur
cümle leřker şavařa fermān olur

2050 üřdiler ol kal‘ aya anda ğuzāt
katı cenk oldı ‘adū bulmaz necāt

kal‘ ayı alup ardını kırdılar
evre yanında ilini urdılar

‘avratın ođlanın etdiler esīr
ađıdur kan ırmađın anda emīr

80b

gemiye ğirūben andan gitdiler
bir cezīrede gemiye yetdiler

ığdı pāşā otuz atluyla hemān
ol çeriye hamle kıldı nāgehān

2055 kıldılar on biđ eri zīr ü zeber
řınmayınca kāfir iriřmedi er

on biđ erden kimse kırtılmaz diri
kūřteyile tōldururlar ol yiri

pes mistir adlu şehre irdiler
bir ulu kal‘ a var anda ğördiler

morenūđ ordusu tahtı oldı
malıla anuđ esīri boldı

kal‘ a açıldı ığırdılar emān
řavař olmadan kopar anda fiđān

2060 evden eve malı bī-pāyān alur
ğıfırlıbos ilini ğāret kıılır

andan izmire revāna oldılar
fetĥ ü nuřret çünki ğađdan buldılar

ığdı deryānuđ yūzinde yel katı
tađdur bunlar mevcūđ řiddeti

gemiler řu tōldı tartarlardı řu
ķopdı deryāda ğıřıv hāy u hū

ađlařup birbirine dir kııl helāl
ğördi pāşā oldı katı řa‘ b hāl

2065 yūzyere urdı didi yā rabbenā
luřf_idüp kırtar bizi kıılma fenā

81a

yūz yere urdı anuđla şeyĥ-i řāb
ğađ du‘ āsın kıldı anuđ müstecāb

ığdı izmire kıamu řađ u esen
bile pāşā ğāzret-i řāh-ı zamān

ol sūleymān beg kıadıřđası meğer
ķayaya urmuş řınup kıalmıř çođ er

- on adırğa vardı kâfirden aña
cümle yaraqlu gören alur aňa
- 2070 bir adırğa ıldı pāşaya haber
didi anı şarhān oldu şīr u şer
şındı gemisi adırğa on gelür
irmesün bu dem firenk anı alur
bir adırğaya biner mīr-i cihān
oldı tenhā on adırğaya revān
bir yeşil sancağı varıdı anuñ
eskiyüp okdan yarıdı anuñ
çün yakīn irişdi pāşā ol zamān
on gemi yelken açup oldu revān
- 2075 aldı şarhān oğlını döndi gelür
geldi hem ardaşları şoħbet ılır
anlara pāşā virür ok armağan
her birisi oldu iline revān
āla_şehrün bunda geldi ışşası
gāzīlerün cenk içinde hışşası
bir ulu şehridi gāyet ālaşar
al' ası muħkem şavaşcı bī-şümār
- 81b**
- ok metrisile düzediler nerdübān
irdi leşker biñ olur aña revān
- 2080 germiyān şarhān ili aydın ili
bu üç ilün ortasındaıdı yeri
alınamış ok çeri gelmiş aña
ol hışāri kim gören alur aňa
şubħdem ol al' aya yürüdiler
gāzīler çevre yanın bürüdiler
yağdururlar o aña bārān mişāl
al' a ehli oldu ol dem şa' b hāl
nerdübān uruban aña ıkdılar
gerçi kâfir oldılar ol araya okdılar
- 2085 sâ' id adlu vardı bir pehlüvān
nerdübāna ıkdı oldem bī-emān
ıkdı hem ilyās beg dündār beg
men' edemez anda ok üşmişdi seg
şehre girdiler otuz midār er
nerdübān şındı girimedi diger
kimse urmaz al' aya girenlere
cümle kâfir gerçi üşdi anlara
kâfir anlardan alāy alāy açar
şanasın yüz kārübān ürker geçer
- 2090 açuban apuyı ıkdı on biñ er
atı na' re urdı bile ok gūzāt
görecek anları pāşā depdi at
atı na' ra urdı bile ok gūzāt
- 82a**
- döndürür fī'lhāl pāşā leşkeri
şehre koydı ıra ıra kâfiri
şehre girüben bular yapıdı apu
yig erenler irişüp depdi apu
irdi pāşā apuya urdı sünü
burç gib(i) addini kâfiri gū
- 2095 oldu mecrūħ oqla üç yirde şāh
gerçi bī-ħadd kâfire etmiş tebāh
taşra çünkim oldu bu resme ıtāl
içerüde daħı oldu şa' b hāl
çıgırışup kâfirler eydürler emān
şehr_içi hūd tolu feryād u fiğān
cümle kâfir ağlaşuban zār u zār
taşra ıkdı açdı tekfūr hışār
düşdi pāşā āyağına yalvarur
çünki pāşā anları eyle görür
- 2100 didi şol içerü ejderhāları
luř_idüben bizden eylegil beri

sā' idi ol günde kıldılar şehīd
dīn yolında naql kıldı ol sa' id
şehri pāşāya teslīm etdiler
malın alup er koyuban gitdiler
sā' id çūn kıldı pāşā katı yās
giydi mecmū' ğuzāt anda palās
birgiye döndi gelür şāh-ı ğuzāt
gitdi istanbula çapar ulaġāt

82b

- 2105 bildi tekfūr ālaşaruñ ħālını
kırılıp virdügin anlar mālını
ayaġına getürür tekfūr ol
kara buruna gidüben tutdı yol
çıkdı istanbuldan çok ādemi
armaġan bī-ħad u ĩkin on gemi
evvel ol pāşāya nāme viribir
nāmenüñ içinde bu sözler dir
kara buruna gel ey pāşā baña
yüz biñ altun görmege virem saña
- 2110 bitiyi pāşāya varur anı oğur
bindi ata oğrar at oğur oğur
oldı pāşā kara buruna revān
bile anuñla ħızır beg pehlüvān
geldi kara buruna tekfūr çūn
turdı deryā içre ħufıla zebūn
gerçi bile leşkeri tolı gemi
çok kadirġada yaraġlu ādemi
içerü pāşāyı da' vet eyledi
taşra çıkmadı ziyāfet eyledi
- 2115 ħızır beg komez ki pāşāyı vedā
ol gemiye kāfir içine gire
didi pāşā gireyin elbette aña
ħağ te' ālā yardım eylese baña

her kim işidür anı ħayrān qalur
uğunuban ħızır beg zārı kıılır

83a

- üç kişi pāşāyla girdi bile
heybet-i şerħi anuñ gelmez dile
begleri tekfūruñ anı çūn görür
cümle gendüden gider ...? turur
- 2120 turuban tekfūr ayaġın görüşür
birbirinüñ ħāñırını şoruşur
oturur pāşā turur tekfūr ...?
çalınur zinc ü neķārā vü boru
didi ey pāşā senüñdür il ü māl
her ne dilersenġ getürdüm üşde al
ilüm iklīmüm senüñdür yakmaġıl
rüm ilini birbirine tıķmaġıl
kim ola kim sözün etmeye kabal
yā kim ola kim saña olmaya kul
- 2125 luğf_ idi pāşānuñ işi dün gün
kıymazıdı aña yalvarsa zebūn
kīseyle virdi altun bī-şümār
la' l verür pāşāya kıluban nişār
her nekim virdiyse kılmadı kabūl
didi iy tekfūr olmaġıl melūl
bunları cümle yine verdüm saña
görüben tekfūr anı kıaldı taña
şakız anuñ milkiyidi o zamān
didi ol pāşāya olsun armaġan
- 2130 şakızı pāşāya virdi içdi and
vire mālın aña etmeye gezend
- ### 83b
- görüşüp esenleşüp kardaş olur
ol gider anaru bu berü gelür
çıkdı izmire gemi kıyından görür
dīn yolında tiġ u bürrāndur turur

bunda naḥşādan açıldı bir haber
eyledi kaşd-ı gāzā ḥayrū'l-beşer
geldi bir elçi gedālandan ulu
armağān iki gemiyidi ṭolu

2135 irdi elçi yüzini urdı yere
dir dilince 'ömri çok tañrı vire
pişkeşlerini çekdi bī-kıyās
armağān görmedi öyle hiç nās
bitide dimiş ki iy şāh-ı cihān
elemān düşmen elinden elemān
ğıfırlısın baña kaşd_ etmişdurur
çok çeriyle üş yakın gelmişdurur
tut elümi düşmişem eyle meded
koma yağı yıka ilüm eyle red

2140 göndürür elçiyi pāşā ṭıtdı ḥūş
didi var sen ḥaḳ buyursa varam uş
iletmiş gemiyile gendü gider
elli gemiyi aḥad beg hem yider
ātina limōnına çūn geldiler
gedalān tekfūrına ün şaldılar
didiler biz kula ṭurup gelmişüz
düşmenünj kaşdına yaraḳ kılmışuz

84a

didi kim ḥūş geldünjüz bizümçün
ayağunuzuñ tozi yüzümçün

2145 geldi pāşā eyleyüp rence-i ḳadem
?..... bizümçün kıldı kerem
düşmenüm geleceñüz bildi çūn
ḳodı beni barışur oldı zebūn
çünki pāşāya irişdi bu haber
kükredi dīn peşinden şīr u ner
ḥizmetini anuñ etmedi ḳabūl
didi ya' nī ilüm eydür ol fuzūl

urđı evvel ol biri uzadı belin
vardı hem ğıfırlısuñ yıḳar ilin

2150 ṭoyurup ol iki ilden leşkeri
döndi izmire gider yine geri
andız adasına andan çıḳdılar
hem mesenikolo ilin yıḳdılar
sencunosi sengunosi daḥı hem
naḥşayı bada adasına şanma kim
anda olurıdı mīse nikolo
taḥt oldur anda var ḳal' a ulu
aldılar taş ḳal' asını ṭoydılar
gemiye çok māl u ni' met ḳoydılar

2155 vardı bir baḥçe çevresi ḥavuz
bir sumāḳı var taşdan anda ḥavuz
yüz biñ aḳça dirler ol taşa bahā
ḥurd iderler anı bulmadı rehā

84b

çıḳdı andan ıḡrıbosuñ ṭuşına
geldi tekfūrı oluban aşınā
ḳarşu çıḳdı çok ziyāfet eyledi
el öpüp pāşāya ḥizmet eyledi
ḳoç līmōnına pes andan irdiler
sarf ilin arnavud ilin urdılar

2160 anda bir ḳal' a var aña çoḳdılar
nerdübān örüben aña çıḳdılar
ḳal' anuñ ḳapusın açdılar revān
şehre pāşā girdi kāfir dir emān
bir kiliseye vardı içi pür genc
kāfir anı düşürüp çekmişdi renc
anda çok ḳandīl var altun gümüş
her birin bir ulu beg aşa ḳomış
bir muraşşa' perde anda buldılar
şoyḳaşup anı çıkarup aldılar

2165 kimse şerh eylemez anuñ kıymetin
kıldı anuñ dañı pāşā kısmetin

anı kılmışlar muraşsa^ç serteser
ferşi divāriydı surh ser

cümle altun kiremidi aldılar
götürüp yük yük gemiye geldiler

hızır ezān oqıdı andan gitdiler
bir ulu gögeye nāgeh yetdiler

anı pāşā yalnız vardı alur
uğraş etdi halk cümle katlı olur

85a

2170 ol frengün pādīşāhıdı ulu
yüz ola şanduk la^ç l içi tolu

istegaya çıkdı andan ol dilir
nāgeh uğradı bir çeriye ol emir

üç kişileri hemān şāh-ı guzāt
on biñ er artuk şalarlar aña at

cümlesini kırdılar qalmaz diri
bildiler mecruheyiken bir eri

gedelānuñdur şoralar ol çeri
anda bir kaç gün bular oldu özi

2175 anda pāşā gemiyi qor terk ider
dir ölürem bunda ben döndi gider

anda cümlesi giriv etdi guzāt
men^ç iderlerdi diler ol degil oñat

gidüp andan üsküraya geldiler
yel kıtdur anda beş gün kaldılar

yoq azıq yel diñmez andan aşdılar
engine çāre oluban düşdiler

yelden oldu ol gemiler tarmar
her biri bir yaña kıldı āh u zār

2180 qopdı deryānuñ yüzinde ra^ç d u berq
az qalupdı cümle leşker ola gark

bañrda tenhā qalur pāşā meger
her gemi ayrıldı qopdı şürşer

yel urur gemi diregin yaturur
bürinür yelken şanurlar baturur

85b

yel varup gemiyi ikiye ayırur
hāl ayruksı olur pāşā görür

yüzi üzre halk cümle düşdiler
ağlaşuban birbirini kuşdılar

gemiye urğanlarıyla şardılar

2185 çığrışup cümle yire yüz urdılar

anda pāşā yüz urup kıılır du^ç ā
müstecāb etdi du^ç āsın ol huđā

qala bata bir qayaya çıkdılar
ol midilli qarşusıydı baqdılar

bir gemi çıkdı midilliden gelür
anları anda gemi içre alur

geldi tekfūr öpdi midillide el
haq te^ç ālā kıldı müşkilleri hāl

2190 pişkeşile geldi çok tekfūr aña
anları gören kişi qaldı taña

pes kimisini meremmet kıldılar
qarşu turup çok ziyāfet kıldılar

çıkdı izmire gelür tenhā emir
anuñıla kimdür ide dār u gir

il qara geyüp kamu olmışdı yās
şazlıq eyledi mecmū^ç yı ünās

şag u sālīm çıkdı mecmū^ç yı çeri
toyurur ili guzātun serveri

viridi her kim tā kim varıdı penc ü yek
2195 yohsula mecmū^ç in oldur genc ü yek

86a

qara deryāya qarudan ol gemi
çekdi qopdı fetih kıldı ç ālemi

- yine pāšā nāmlar irsāl ider
ol ġazā kıılmaġa isti‘ cāl ider
- izmirün çevre yanın tutar ġuzāt
taġ u şaħra leşker oldı şeş cihāt
- cümlesi anda līmōna indiler
yaraġıla hem gemiye bindiler
- 2200 her kıadırgaya birer beg girdiler
atlarıla çün limōna erdiler
- yetdi pāšā bir kıadırgaya daħı
üç yüz elliydi kimisi ey aħı
- çalınur kūs ü neķārā vü boru
düşmen ister uğraşa ol şır ü rü
- gice gündüz on toķuz gün gitdiler
ķaraya yigirmi günde yitdiler
- ol yaħada çok il yoġıdı
gerçikim vırāne yerler çoġıdı
- 2205 çünki bunlar germeye irişdiler
ġāziler germeyi öte aşdılar
- girdi bunlar ķara deñiz ol taraf
germe öñinde bular baġladı şaf
- ħükm pāšā kııldı etdiler yıraķ
ķorıdan gemi çeker olup yayaķ
- taħtları döşeyüp şābūnıla
gemileri çekdi anlar ünile
- 86b**
- ķara deñize girür üç yüz gemi
poruları öter yaraķlı ādemi
- 2210 çün gemiler cümle deryāya girür
ķaldurup yelken haķ emrile yürür
- muşhaf okıyup kıılır pāšā namāz
raħle öñinde ilāhā kıılır niyāz
- bir iki gün bunlar oldılar revān
geçdi istanbul öñinden ol zamān
- çok ziyāfet veribir tekfūr aħa
heybetine kıaldı pāšanun ġaħa
- giliye eflāk ucına çıkdılar
buldıġı ili yaķuban yıkdılar
- 2215 gördi bunlar geldüġin kāfiri meger
od yaķup birbirine ider haķber
- çok çeri cem‘ eyleyüp kāfir gelür
cenk sulţānı bunlarıñla kıılır
- yüriyüp anda ‘ azablar çekdi şaf
ħaşm olur tır kıazāyiçün hedef
- at deprenüp pāšā vü begler yürüdi
taġ u taşı leşker anda bürüdi
- tārmār a‘ dāyı ol dem kıaldılar
at başın çünkim ‘ adūya şaldılar
- 2220 tıldururlar gövdeyle ol yeri
kimisini tıtdılar anda diri
- tıtdılar çadırlar anda kıondılar
anda pāşayıla begler indiler
- 87a**
- geçdi pāšā yirine kııldı ķarār
geldi tıtkunlar dizilmiş bī-şümār
- tırdı dīvān kııldı çāvuşlar du‘ ā
ħün gelüp dökilür şola şaġa
- tıtkunun anda niçesin kıırdılar
od yaķup anda kıızıġa urdılar
- 2225 bişürüben pāre pāre kııldılar
şofra içre kıoyın eti şaldılar
- tırdı dīvān bunlar etleri yedi
ħamd idüp bunlar haķķun emrin dedi
- ādem etin yidi şandılar bular
aġlaşur cümle gözi ķan yaşı tılar
- taġılup dīvān bular çün gitdiler
ħükm ider pāšā esire yetdiler

- şandılar bunları dađı bişürür
 yiyüben bir bir bulara diş urur
- 2230 ödi şıtdı nicesinüñ qorqudan
 ğāziler tırur uyandı uyqudan
 koyıvirdiler bular oldı revān
 evlerine varup etdiler fiġān
 didiler ādem yiyücidür gelen
 bizi kıruban bu resme iş kılan
 ehl-i beytin pes aluban qaçdılar
 qoyup ilin taġ u orman açdılar
 süzdi taġdan taġa yüridi ʿ azab
 kıldı oġlın kızın anlaruñ taleb
- 87b
- 2235 güzel oġlan ü güzel kıız bī-şümār
 aluban getürdiler kılup şikār
 köylerini cümle evde yaqdılar
 gilyi hem nice qalʿ a yaqdılar
 pes esir ü māl u bī-ħad aldılar
 gemiye cümle gelüben taldılar
 dört gün gice ü gündüz gitdiler
 yine germenüñ qatına yitdiler
 anda irüben esiri dökdiler
 qorudan yine gemiyi çekdiler
- 2240 mālla cümle esiri pes bular
 gemiye qoydı kamu gemi tolar
 çıqdılar bir yere yoġıdı anda şu
 anda pāşā qazdurur iki kıyu
 şulanup bular azıq şu aldılar
 yine gitdiler gemiye taldılar
 çıqmaq isterise pāşā her yaña
 māl u bī-ħad irgürürlerdi aña
 izmire çün geldi pāşā şādkām
 armaġandan ħurrem oldı ħāş u ʿām
- 2245 taldı aydın ili cümle genc ü māl
 şāzlıqdan cümle oldı ħub ħāl
 bunda fetħ oldı yine bir nice cenk
 yardım istedi dimestokus frenk
 rāviler böyle rivāyet eyledi
 aşlı nüsha ħikayāt eyledi
- 88a
- qara_buruna gelen tekfūrı kim
 kıldı pāşāyla işin müstaķim
 didiler tekfūrdu andernükos
 bir veziri varıdı dimestükos
- 2250 ħasta ol tekfūr olmuşdı meger
 kıġırur dimestukosa dir ħaber
 çün ben ölem qala oġlum qalyān
 geç yirüme tahta çık sen bī-emān
 büyüyince qalyān ħükm eyle sen
 kıluram saña vaşıyyet bunı ben
 bir adı varıdı tekfūruñ hemān
 ulu beg dimestükosdur ol yamān
 çün tekfūr öldi dünyādan gider
 laʿ netu'llāh aña fi'n-nārü's-saqarr
- 2255 cemʿ olur begler kılurlar meşveret
 yönelür dimestukosa şaltanat
 ittifaķıla anı tekfūr etdiler
 her ne kim ħükm etdiyse taldılar
 selanik içre bir egisumenos
 boyun egmez aña yardımcı bebos
 ħalka didikim ālaşehri bular
 türke verdi oldı ol il tarmār
 ol sebebden ħalk ıġvā eyledi
 döndürür çok ili rüsvā eyledi
- 2260 ʿummusi oġlıydı tekfūruñ meger
 baş çeker oldı arada şūr u şer

88b

pes dimestükos bir nāme yazar
hem bir olur elçi pāşāya düzer

ol esen tekfūr geldi hem bile
meşveret bu işiçün tā kim kıla

armağān bī-ḥad olur elçi revān
irişür izmire elçi ol zemān

geldi pāşā yüzünü çünki görür
baş koyıban yüzini yere urur

2265 bitide dimiş kim ey şāh-ı cüvān
bākī olsun arkadaşuñ oldu revān

şimdi sen yeryüzinüñ sultanısın
bī-gümān berr ü baḥruñ cānısın

baña ışmarladı tekfūr oğlını
ol büyüyince daḥı hem ilini

şimdi baş kıldırdı il kılmaz qabūl
selanik tekfūrıdur olan fuzūl

lütf iḥsān kılm bize eyledi meded
kılm mürüvvet ḥaşım bizden eyle red

2270 hem yazılmışıdı uşbu bitide
çün yüzün görmek bize ḥaḥ bitide

cān u başı yolına kılam fidā
cümle bu ildür senün ey pādīşā

qullaruñuz yalvaruruz ḥapuḥa
cān u dilden yüz sürerüz ḥapuḥa

mektūbı oqur içindegin bilür
leşker kıldı ḥaber yaraḥ kılmur

89a

vardum üşdür bitide yazdı cevāb
elçi gitdi varmağa kıldı şitāb

2275 elçi dimetoqaya çünkim gelür
gelmesün pāşānuñ anlar çün bilür

ḥükm ider pāşā çeriler gitdiler
ol gemileri denize itdiler

ol gemileri demiş üç yüz ‘aded
kim benī aşfer anı kılmğa red

çekilüp deryā yüzince gitdiler
ol esen tekfūr iline yetdiler

qarşu geldi ol esen tekfūr aña
görüşür ol leşkere kıldı ḥaḥa

2280 tuncadan dimetoqaya çıqdılar
ol gemileri kenāre çekdiler

yaya on beş beg yüz er oldu süvār
dimetoqaya irişiḥ şehriyār

düşürür tekfūr urup qarşu ḥurur
şükr_ider pāşā yüzünü çün görür

ḥüş ziyāfet eyledi pāşāya ol
kim şevlinden geçmege yoğıdı yol

quzu qoyun qaz u ördek çok kebāb
tuncaya aqdı revān oldu şarāb

2285 içmeyüp pāşā kılmur dün gün namāz
muşḥaf öñinde kılmur ḥaḥqa niyāz

çün ‘azablar mest gice yatdılar
şubḥdem maḥmüre qatına gitdiler

89b

yağı olan yeri vīrān etdiler
her ki ḥapmadısa giryān etdiler

ol ilün māl esīrin aldılar
ḥoḥtolu dimetoqayı kıldılar

şaruḥan oğlı süleymān beg meger
şoḥra geldi eşitmişdi ḥaber

2290 iki ay ol ili tārāc etdiler
qaçanın ḥabbeye muḥḥāc etdiler

ḥaḥdı meric ırmağı qaldı kimi
qış günidür qar ḥıtdı ādemi

çok kılaḥ düşdi ve anda ayak
gey qatı buḥaldı yürüyen yayaḥ

- buzları külünkile uvatdılar
yol idübeni gemiye girdiler
- selanik tekfûrına irdi haber
didiler üş geldi leşker şîr ü ner
- 2295 ol otuz altı kadırgayla yerâk
eylemişdi uğraşalar ittifağ
- muntazır deryâ yüzinde oldılar
gök demür gemiye töldiler
- çerisi başı yerâkiymomenos ?
gey?..... mel'ündi yüzi ' abûs
- lîk kaçmağlığa gözedürdi yol
ol la'în uğraşuram türkile dir
- ol çeriden bildi pâşâ çün haber
bir kayık anda viribir muhtaşar
- 90a
- 2300 didi uş yâren varam kılsun qarâr
arısıa tursun begle ol nâ-bekâr
- ıpsadan çünki pâşâ kıldı 'azm
cenk tahkîk oldı kâfir kıldı cezm
- turımaz tağılup oldı târmâr
kim yukaru kim aşğa şermşâr
- yıldılar çünkim umûr pâşâ gelür
cümle mora vü frengistân alur
- çün selânîk üzre bunlar irdiler
bir gemi qalmamış anda gördiler
- 2305 kara yere çıkdı pâşâ bindi at
yüriyüp şaf bağladı bu gez gûzât
- çalınur kûs ü neqâre vü boru
yer ditrer andan etdiler gûlû
- irdi limōna girür cümle gemi
tutdı gûlbân ki bunlaruñ 'âlemi
- qorudan pâşâ çün alây bağladı
anda kâfire yüregın tağladı
- taşra kâfir çıkdı atlar kişneşür
yalabir ışık çuqallar çığşaşur
- 2310 qoruban çünkim hücum etdi 'azab
kâfir anda erdi ceng etdi 'aceb
- bunları qomazdı kâfir çıqmağa
uruban ilin yaquban yıqmağa
- ancağ otuz atlu pâşâyıla var
at diyüp yüridi kıldı kâr u zâr
- 90b
- na'ra urup anda pâşâ didi at
hamle kıldı kâfire şâh-ı gûzât
- depdi at ilyâs beg döndi er beg
haşma kıldı giñ cihâmı tar beg
- 2315 hem uğurlu begle qoca pîşrev
hem aqed şu başı oldur pîşrev
- irişür kılıç kılıca ol zamân
sünjü sünjüye toqındı nâgehân
- şındı kâfir döndi ardına qaçar
atı her kimünj ki yegdürür uçar
- qarşın kıra kıra girdiler
çünki qal'a qapusına yetdiler
- başdı kâfir birbirin kıldı helâk
qorqudan zehresi çoğıñ oldı çâk
- 2320 ayığ elinde kırıldı çok frenk
şığmaz qapuya cümle qaldı deng
- qapu öñine irer şâh-ı cüvân
urdu bir atluya sünji bî-emân
- ağlarıdı ol umûr pâşâ gelür
dahı qurtulam şanur hâcet kıllur
- qal'aya girüp qapu bağladılar
ol ölenler çün qatı ağladılar
- şehri ortaya alup qondı çeri
zehresi yok çıka taşraya biri

2325 bir ulu elçi gelür taşra çıkar
çok firengün begler çevre baçar

91a

elçiler geldi yere yüz urdılar
kimi diz çökdi kimisi durdılar
didi pāşāya ol elçi ey emīr
bizi terk et kılmağıl bizi esīr
bākī ili çevre al kılsun hışār
niçün_olursun dimestokosa yār
zulm tekfūr oğlma eyledi ol
tahta çıkıdı bize miḥnet kıldı çok

2330 kıo dimestokosı çeksün infi‘āl
sen iki yüz biḡ filuri bizden al
biz seni tekfūr idelüm kıo anı
cümle ile şāh idelüm biz seni
der baḡa tekfūr ilin teslīm idün
ne ta‘alluḡ size ortadan gidün
alam ili kime dilersem virem
toğrı sözdür kim size bunı direm
elçi yine dönüben şehre gelür
cem‘ olup mecmu‘ī ḡanısuḡ kıılır

2335 yine elçi geldi getürdi üç at
armağanuḡ ḡaddi yok ḡoydı ḡuzāt

ele ayağā düşüben yalvardılar
ḡarşu dīvān bağlayuban ḡurdılar
iki kıuyu kıazdı anda şehriyār
tatlu ḡāyet içdi hep şehir ü diyār
bir kıayıḡ dimetoḡaya ol zamān
göndürdi tekfūra ol oldu revān

91b

ḡalyān tekfūruḡ oğlı geldi hem
selanige gitdi götürildi ‘alem

2340 aḡa pāşā çıkıdı istikbāl ider
bunlar el öpmege isti‘cāl ider

türk otuz biḡ vardı atlu yayan
ḡoridan tekfūra oldılar revān

geldi tekfūr öpdi pāşānuḡ dizin
ḡalyānıla ḡul etdi gendüzün

tācı tekfūr oğlı başına kıodı
ḡutlu olsun hem aḡa pāşā didi

selanige daḡı teslīm etdiler
dönüben tekfūr pāşā gitdiler

2345 gemiler deryā yüzince gitdiler
pes ki siroz yolın anlar ḡutdılar

ḡazret-i pāşā ḡiristodan gider
ḡağ u ḡaşı at ayakları dider

bile tekfūr oğlıydı bende var
pāşā ḡizmetinde kıldılar ḡarār

oldı çün pāşā ḡiristodan revān
bunda açıldı yine bir dāstān

ḡarşu çıkıdı sirozun tekfūrı hem
çok ḡonukluḡ kıldı el öpdüḡi dem

2350 anları kesüp ḡarāca ‘azm_ider
rıḡte yolını ḡutup andan gider
rıḡteden daḡı ḡarāc istedi ol
ḡizmet etdi anda begler geldi bol

92a

anları daḡı ḡarāca kesdiler
anda islāmuḡ kıılıcın aşdılar

ulu şehridi ḡiristo çok eri
anda uğraş eyledi ḡayli çeri

kıldı pāşā anları zīr ü zeber
ḡal‘aya kıoydı şıyup ol nāmver

2355 didi pāşā herkese verse beni
anda germe var yıḡa cümle anı

bir ulu gemiydi yıḡdurdı tamām
göçdi andan kıldı ḡasma intikām

anda bî-ḥad getürür küffāra māl
 didiler ço bizi git var mālī al
 çün ḥiristonuñ öñinden geşdiler
 bir ulu şeh̄r üzerine düşdiler
 adı iksiyā ulu şeh̄r ol meger
 anda kāfir̄den yaraqlu bî-ḥad er
2360 şeh̄r içinden çıkdı leşker bî-kıyās
 gög demür giymiş görür pāşāyı nās
 bāğa girmiş yalnız pāşā baqar
 at üzre gerçi kāfirler çıkar
 ara yere oldı pāşāyı bular
 bağ içi yalnız kılıcıla tolar
 çıkdı bir kāfir aña dīvār aşar
 çok ‘ adū varınca pāşāya üşer
 qarşudan birisi oqla urur
 cümle kāfir qarşudan anı görür
92b
2365 beş yüz er varıdı şınup döndür
 şonra irişdi gūzāt anı görür
 şeh̄r ḥalkı çıkdı zārī kıldılar
 çün anı pāşā idügin bildiler
 yer öpüben cümle turdı tapuya
 armağanlar getürürler qapuya
 ‘azm pāşā burıya andan ider
 iki tekfūr iki yanında gider
 geçeriken yolca bunlar bî-günāh
 borudan sökmışler aña yok sipāh
2370 didi tekfūr oğlını mı dökdiler
 türke tapuñ diyü baña sögediler
 boruya çıkdı gemiler nāgeh var
 ḥükm ider pāşā kılarlar kār u zār
 qañlı üstinde niçe av etdiler
 burc dipine çeküp iletdiler

bağacuğ derler anı tekfūr ider
 burç dibine iterler ol gider
 deldiler şeh̄ri külüngile çeri
 taş atuban qayurmaz biri
 bağacuğa zift qatrān etdiler
2375 içine kızğun demüri yetdiler
 bağacuğ yandı çıkar taşra gūzāt
 tañladı pāşā bular buldı necāt
 öyleyin kāfir buñaldı dir emān
 oq atıldı şeh̄re zira bî-gümān
93a
 oldı ol yer daḥı tekfūruñ tamām
 el öper oldı cümle şādkām
 bir bahādur sırf elinde vardı
 mumcila adı katı cebbārdı
2380 dört biñ er çekdi pāşāya gelür
 leşkeri el bağlayup tapu kıılır
 öpdi pāşāyla tekfūruñ elin
 ḥizmete ol ejdehā bağlar belin
 kim görürse anı vāliḥ oldılar
 heybetine cümle ḥayrān qaldılar
 qaddī iki er bu nice varıdı
 anı kim görse şanur menārıdı
 türk tonın aña pāşā giydürür
 leşkerile anı pāşā uydurur
2385 gemiler andan merice girdiler
 çıkuban dimetokāya erdiler
 anda gümülcineye pāşā çıkar
 çıkdı leşker seyldür şankim aqar
 mumcila ata binüben depdi at
 bile anuñla hücum etdi gūzāt
 heybetine qaldılarınuñ taña
 kāfir ürker kimsene gelmez aña

- çığruşuban didi kâfir el-amân
mumcilaya el şalar şâh-ı cihân
- 2390 çağırur pâşâ didi virdüm emân
didi çoğıl anları ey pehlivân
93b
- geldi anda dahı çok mâl kumâş
altun u gümüş ve hem kıymetlü taş
- anda deryāya yakın bir şehir var
gitdi andan anda vardı şehriyâr
- ıgrıcân şehridür ol çıktı çok er
başdı pâşâ aradan kıldı zarar
- döndi pâşâ ol çeriye depdi at
haşım şındı bulamı andan necât
- yayası kırıldı kimi oldı esîr
- 2395 elli tonlu at alur anda emîr
- sarf bulğâr illerine girdiler
çok şığır u yund koyun sürdiler
- götürürler arpa buğday bî-girân
dimetokaya götürdiler revân
- qalyân istanbula oldı revân
virdi düstür aña ol şâh-ı cihân
- gitdi tekfûrıla pâşâ aqına
atlu yayan ırağa ve yaqına
- 2400 pişrev yolda dünyâdan gider
döndi pâşâ geldi anı defn ider
- kıldı pâşâ anuñçün qatı yâs
qara giydiler anuñçün cümle nâs
- anda fevt oldı yasaqcısı bile
di sa'âdet haq yolında kim öle
-leleri yapılpdur taşıla
yoğrulup toprakları göz yaşıla
- 94a
- gitdi bölük bölük oluban ğuzât
uşdı pâşâ üç kişiyile tapdı at
- 2405 bir ilyâs beg ahed begdür biri
hem ahad beg oğlı leşker serveri
- bir ulu toz qopdı qarşu nâgehân
leşker irişdi bulara bî-gümân
- qañlılar arpa buğday u taru
altı biñ eriyile çalınur boru
- geldi pâşâ yanına otuz kişi
bu qadardur anda ancaq yoldaşı
- didi pâşâ qaçasuz bunlar yiter
at ayağında cem'ümüz yiter
- 2410 eyü adıla şavaşda ölelüm hem
cümlemüz bunda şehâdet bulalum
- dir ahad beg isteridüñ bu günü
haq bugün bititdi uşbu düğünü
- çekdi kılıc cümle bunlar yüridi
turduğı arada kâfir qorıdı
- tapu kıldı cümle geldi ol çeri
yer öper pâşâ öñinde her yeri
- didiler saña quluz ey şehriyâr
bizi kırma eylemegil kâruzâr
- 2415 taña yatdı gören anda ol iş
otuz ere tapdı altı biñ kişi
- ol azuq istanbula qılmışdı 'azm
dimetokada varup qılmadı zerm
- 94b
- gitdi düstür oldı ol altı biñ er
qulubāya irdi ğāzīler meger
- anuñ ilin cümle yağma itdiler
yıkuban yakup dönüben gitdiler
- çıkdı dimetokaya nâgeh bular
'âlemi bir ayda kıldı târumâr
- 2420 didiler kim toñusar meric qatı
rüm ilinüñ ayrışaşır aqını

- añdı pāşā dañı hem qardaşların
yidügi nān u nemek yoldaşların
- geldi tekfūr ilerü eyledi āh
benümile ol bu kış iy pādişāh
- kış yarağın her ne kim vardur kılam
ben senün qapuñda bī-çāre qulam
- çün bu kış kılmaya sen bunda qarār
benī kāfir çıqup ider tārmār
- 2425** sen eger gitseñ beni al bile git
varam izmire evümle himmet it
- pes aħad şubaşıla ilyās beg
gider oldı qaldı ol şāh-ı dilīr
- göndürür bu iki şubaşıyı ol
ağlaşuban gitdi anlar dutdı yol
- cümle leşker gitdi ve cümle gemi
qaldı ancak biñ yarar er ādemi
- aldılar māl u qumāş gitdiler
nāgehān ayāsoluğa yetdiler
- 95a**
- 2430** hıızr beg çün qaldı pāşāyı bulur
bu ikiye dürlü miñnetler qılır
- didı qanı qardaşımız nitdünüz
siz qoyup kāfir eline gitdünüz
- didiler kim biz quluz ol pādişāh
bizi ol göndürdi ol gösterdi rāh
- elümüzden gelmez eylemek ‘inād
gücile gendüden etdi bizi yād
- bu yañada geldi pāşā oturur
cümle sevdāyı başından götürür
- 2435** zāğarā ovasına vardı çeri
urđı ġāret kıldı yıqđı ol eri
- atlarını çayıra şalmışdı
dimetokada bular qalmışdı
- edreneden nāgehān irdi çeri
toz göge çıqđı dider leşker yeri
- ne qadar şahrada buldısa tavār
sürdi gitdi ve toparladı bular
- aqudurlar hem dimetoka dek ilin
uzadılar tekfūruñ anuñla bilin
- 2440** yügürüp pāşā depinüp çapınur
buldı bir at bindi aña depinür
- yatdı ardından yaluñuz leşkere
an görüp döndi leşker yeksere
- çün yaluñuz anda yetdi yer ol dilīr
diñle netdi ol bahādur lā-naızır
- 95b**
- ħamle kıldı çün aña cümle çeri
tutuban yoğun sünüler her biri
- ol yigirmi sünüye sünü urup
şındı sünüsü kılc çekdi tırup
- 2445** cümle kāfir irişüp urdı sünü
dönmedi ol tırđı gerip üzeñü
- çaldı kesdi üç sününün ağacın
bir sününün dañı yalmanı ucın
- bir atıñ boynın çalar yıqıldı ol
oldı sünüyle kılc sağ u şol
- at yıqıldı çaldı isteyen öldürür
yavuz etdüğini aña bildürür
- nāgehān pāşānuñ irdi biñ eri
yayan olup oq atarlar her biri
- 2450** erdene tekfūrı kıldı ilerü
depdi atın durdı ol leşker gerü
- şınuban pāşā anı atdan qapar
qalkān idindi anı ol şehriyār
- depinür ol leşker anı almağa
tā qomayalar başını çalmağa

kāfire oğ urdılar döndi kaçır
atları mecrūh olup şankim uçır
yere ururup anı pāşā öldürür
zār u efgān edreneyi tıldurur
2455 kova kıra gitdiler on biğ er
kūh şahrā tıldı gövde serteser

96a

kimi on tıtdı kimi beş kāfiri
kimi öldürür kimi tutar diri
çıkdı tekfūr anda pāşāyı görür
on iki er vardı yanda tırur
çok du‘ ālar kıldı oğur āferīn
varuban hem görür ol uğraş yerin
gördi tekfūr anda hırd olmışıdı
kūh u şahrā gövdeler tılmışıdı
2460 didi tekfūr budur edrenenüğ
va‘ desi tıprağı bundayımış bunun
anı tekfūr idügin çünkim bilür
ağladı pāşā katı nevha kılr
anı tabuta koyuban şatdılar
on biğ altuna bahāya şatdılar
didi budur ‘ ākıbet ‘ ālem işi
bu ecel dırbımı iğer her kışı
şāh eger kulu eger bay u gedāy
cümle fānıdür gider bay u hızāy
2465 geldi pāşā şehre tekfūrıla çün
bir ulu şöğbet kıruıldı şan düğün
evine pāşāyı da‘ vet eyledi
hāşşeten onda şöğbet eyledi
didi pāşā baña gelsün hastayam
derdüme andan devā ben isteyem
geldi pāşā gice tekfūr evine
tā ki yirimeye göre sevine

96b

gördi bezenmişdi kaçır u serāy
cennete dönmişıdi ol hūb u cāy
2470 vardı üç kızları hūrī mişāl
tınları başdan ayağa zır u māl
cümle begler kızları anda tamām
hūriler kib cinān kılmış mağām
despine bir kıız adı ol nigār
hūsne görmedi mişlin ruzgār
çünki tekfūr eyledi ‘ arz anları
her biri tende kıomazdı cānları
2475 kıaldurup başın etmez iltifāt
baş ayağa eyledi şāhı ğuzāt
didi tekfūr hızāvend ü cihān
ben kimine kul saña sen baña cān
māl u başım oğlum kıızım senüğ
bu cihānda ne ki var bizim senüğ
uşbu üç kıızdan birin al saña
gördi pāşā bunları kıaldı taña
utanup döndi otağına gider
kıardaşı tekfūr ol nümiz ider
2480 geldi bir kāfir dedi ey şehriyār
al kıızın tekfūrı kıılma şermsār
ol zamān pāşā dedi ol kāfire
kıardaşı ne vech kışı kıız vire
97a
kıardaşı tekfūrdur kıızı kıızum
dīnimizde yokdurur uşbu bizüm
erdür līkin pāşānuğ saña
şerğ kıılır kıulağ_ aç benden yaña
geldi ardın süre despine nigār
pīşeyi dīnde kııla sırrı şikār
2485 tın incü la‘ l u yāğūt omuzı
yüz açup pāşāya söyler ol sözi

didi aña nedür aduñ ey nigār
 gice geldüñ bizi kılduñ şermsār

 seni bunda kim götürdi söylegil
 nāgeh hālun var hikāyet eylegil

 kirpik oqın kaşlarun yayı atup
 yere urduñ göñlimün kuşın ötüp

2490 al beni olam saña bir qaravaş
 terk idem yoluña mülk ü cān baş

 didi pāşā di nedür aduñ baña
 ben seni görubeni qaldum taña

 didi kız çün baña tapuñ kavuşa
 adumı eydem saña ben iy pādişā

 didi bunı uşlu dimez ey nigār
 yoq bizüm hergiz harāma ‘ itibār

 kim uyiverir iblise uymışdurur
 şolki maqşūda irer küymişdürür

97b

2495 didi köymek haddin aşdı emīr
 redd idüp kılmayız hūr u haqīr

 yoq kararım firqate doymaz özüm
 şabr edemezem saña budur sözüm

 didi pāşā ey qatı yüzlü nigār
 nefse uyup sende yoq şabr qarār

 yūri utan tañrıdan çoğıl bizi
 olma yüzüz dime bu resme sözi

 kaqıyuban ol kız oldı münfi‘ al
 buldı hürmān oldı işinden hacel

2500 gümüş ellerini pāşā yüzine
 qarşu tutup virdi qarış özine

 gitdi maħrūm olup ardına baqar
 hucletile gözleri yaşı aqar

 dün gün pāşānuñ işidür gāzā
 nefse uymayup kıılır dāyim cezā

nefsi kim yeñer gāzā ider ulu
 ol ebed diri kıılır olmaz ölü

 nefsi başsun pehlüvānsın sen qatı
 bulsar sen haq qatında ‘ izzeti

2505 kişiyeye kıılan belā nefis ü hevā
 bizden anuñ şerrini teñri şora

 kim diye pāşā kemālini tamām
 ol helāl isterdi yemezdi harām

 gice geçdi çünkim oldı şubħdem
 tırdı dīvān geldi tekfūr anda hem

98a

 didi pāşā anda tekfūra meger
 tapdı bu illeri tapu ki serteser

 giderüz ışmarlaruz saña ilün
 üstün oldı cümle beglerden aluñ

2510 bize gemi çāresin etmek gerek
 çün bahār oldı bize gitmek gerek

 uşbular bu söz içindeydi meger
 geldi istanbul içinden bir haber

 ‘ avratından geldi tekfūrün kişi
 didi ey pāşā yavuz itdüñ bizi

 biz senünle yavuz etmedük niçün
 kāfir illerin yıqarsın dün gün

 didi mestikusa yavuz etmesün
 eyü yıqdı bizi ol incitmesün

2515 bizüm ilümüzi bize qo digil
 alduğı olsun anuñ qaydın yeñil

 genc ü māl bī-hād ol diler döne
 līk yoqdurur kimi aña bine

 qālyān beg anda tekfūr oğlı hem
 gemiler göndürdi eyledi kerem

 pes kayık yigirmi qadırğa gelür
 bunlar maħzūniken hürrem kıılır

- ol gemileri toluşdurup meger
merice koymışlarıdı ne ki var
- 2520 dimetokanınu öñine indiler
şāzlık kılup gemiye bindiler
- 98b**
- göndürür pāşāyı tekfūr evine
tā göre qardaşlarını sevine
- inoza dek göndürür tekfūr anı
döndi evine yirini yirini
- çün bular engine dövüşüp gıtdiler
nāgehān izmire bir gün yetdiler
- hem hıızr beg hem bahādur beg gelür
görüşüp birbirine ʿ izzet kıılır
- 2525 geldi ʿ isā beg süleymān şeh dağı
kim bular pāşāya dir cümle ağı
- cümle pāşādan alurlar armağan
buluşup hāsetler oldı şādumān
- geldi pāşā çıkdı çün izmire şād
dün ü gün haq zıkrini eyledi yād
- yine qardaşları gitdi yirine
verdi bī-ḥad māl anuñ her birine
- ḥāce selmāndan işidiler bu söz
yaza kātib naql ider ol yüze yüz
- 2530 çıkdığı izmire bundadur frenk
aldı līmōnuñ hışārın kıldı cenk
- diñle ne vechiledür bu dāstān
evvel aḥır şerḥ eydem ey dostān
- çünki pāşā yıkdı kāfir illerin
māl u baş aldı urdı billerin
- cümle kāfirden bāc u ḥarāc
qomadı kāfir elinde taht u tāc
- 99a**
- qara deryāya vü aq deryāya ol
çok gāzālar eyleyüp çok aşdı yol
- 2535 aldı deryādan bir aylık yol temām
urdu kim tapmadısa ol nīk u nām
- arnōvud rüm u bulğār u frenk
ittifāq etdi dirilüp kıla cenk
- vardı bābōsa bular feryād ider
her ne pāşā itdiyse anlar yād ider
- pes bābōs buyurur cemʿ ola māl
kıla pāşāyı bular tā pāyimāl
- her bir iqlīme bābōs ḥükm eyledi
dīn yolına çalışuñ dir söyledi
- 2540 biñ filūrī kimi virdi kimi yüz
kimi beş yüz kimi elli kimi otuz
- ṭoldururlar çok ḥezāyin māl u genc
tā ki vireler pāşāya dürlü renc
- çok zırhı qalkān u çukal u ışık
düzdiler bī-ḥad oluban müttefiq
- hem kılıcler ḥārbler hem gürdeler
düzdiler bunları çeri itmek diler
- düzdiler hem çekerler zenberek
oq u yāylarıyla qaldılar tüfek
- 2545 yunalur qadırgalar çok ireşür
şavaş āletin düzenler duruşur
- yarağ_eylediler üç yıl on bir ay
çün tamām oldı çalındı kūs nāy
- 99b**
- gemilere yoğıdı āʿ dād u ḥad
kimese kılmamış kitāb içinde ḥad
- şol mesemartī ki ṭutğunyıdı ol
çünki tekfūr oldı tā ki buldı yol
- bābōsa vardı çeriye oldı baş
diler ol pāşāyla kıla şavaş
- 2550 bir bahādur vardı baṭraş adı
baş olur hem bābōs aña var dedi

- hem mesemarti daħı baş etdiler
dirilüp bî-ħad çeriler gitdiler
- her ne adaya kim iriřdi çeri
bile ҡonarlardı ol ada eri
- cem^ç her millet olur efrengile
kimi hořluđıla kimi rencile
- dimetokadan viribidi haber
ķardařı tekfurdur kim ҡopdı řer
- 2555 bildi pāřā kim gelür çoķluķ frenk
içleri kin ıolu ııřlarıydı cenk
- görinür bu sözdeken tā ki gemi
ıoldurup āvāzı ğāvġa ^ç ālemi
- gemilerün kimisiyidi rodosuņ
kimi bābōsuņ kimi ıġribōsūsusuņ
- bıraġup lenger ķamusı çekdi řaf
ħaķ te^ç ālā bunları ķıla telef
- viribir üç oķı batırařı la^ç ĩn
ħazret-i pāřāya ıolu kibr ü kĳn
- 100a**
- 2560 didi saņa ururam üç oķları
hem senünle öldürem çoķları
- bu daħı üç kimse göndürdi aņa
didi aņa buysa ķařduņ baņa
- uřbu üç kesmeyle üçünüz uram
ħaķ buyursa ben sizi başam ķıram
- mĳrdi dündār aņa didi ol zemān
leřkerümüz yoķ bizüm ey kām-rān
- iste kim ķardařlarıu vire çeri
gele tĳreyle ayasolıġ eri
- 2565 taķdı ol söze pāřā-yı cihān
kimse da^ç vet eylemedi ol zemān
- lenger gice yatdı çün ^ç adū
řubħdem yürüdi çalındı boru
- cümle lĳmōn ķal^ç asına iriřüp
anı almaķ dilerler duruřup
- çıkdı pāřā ķal^ç adan řubħdem
borular öter götürüldi ^ç alem
- göge çatmıřdı iki leřker üni
řanısın ҡopdı ķıyāmet ol ġüni
- 2570 atulur çāt çāt idüp bĳ-ħad tüfek
řanki yaġmur çenreyle semberek
- yürüyüp çünkim hüçüm etdi frenk
türk uzun oķlar alup eyledi hüm
- döndürürler deņize ķaçdı ġirü
çalınur kös ü neķāra vü boru
- 100b**
- gör ki bu gez nice ķıldılar ġamı
göge gölegine ařdılar gemi
- ol gemiye řař u yaraķ ħadd yoķ
yuķarudan oķ u řař ařladı çoķ
- 2575 gökden atılurdu řař u semberek
nitekim çenre oķıla tüfek
- anı çare bulmadılar urmaġa
hem meded olmadı anda řurmaġa
- çün frenk atar ururdu ādemi
bunlar atıcaķ ururdu ādemi
- çün ķazāgerden iriřürdi ere
yā ħuzā iři ucına kim ire
- ķodılar ķal^ç ayı řařra çıkdılar
ķoyulur kāfir içerü çoķdılar
- 2580 ařaġa inimiřidi pāřā meger
gördi limōn ķal^ç asından ҡopdı řer
- ķapu baġlar ķal^ç aya ıoldı firenk
çāre yoķdur varuban ķılmaġa cenk
- ıutdı pāřā atı dizginin bir er
ol aħad řubařıydıdur nāmver

didi gelgil gidelüm iy nîk ünām
 şimdiden girü bu iş oldu temām
 gayrete düşer paşā göyinür özi
 ol işiçün kanlu yaş tolar gözi
2585 göge yüz tırdı didi iy perverdigār
 dağı bizi kılmamışduñ hūr u zār
101 a
 çok il açup kal‘ alar almışdum
 yoluna niçe gāzā kılmışdum
 başa irmemişdi hergiz elem
 neyleyem çün böyle yazmışdı kalem
 didiler kāfir ararken çok cezā
 biz çekerdük üş yere geldi gāzā
 şimdi haq yolına kılıç uralum
 vire kuvvet haq ‘ adūyı kıralum
2590 tatlı mı var sonı olmadı acı
 var mı hūşluq yatlı olmaya ucı
 gül dikensüz var mıdur kim şolmaya
 var mı bir ay karañusı olmaya
 günki cümle nūra andan fetḥ ü bāb
 yüzini örter anuñ gelse şehāb
 her işi allāh te‘ ālādur düzen
 ‘ ālemi oldur yapan dağı düzen
 hıızr beg dağı süleymān şeh gelür
 dāğı ‘ isā beg çeri bî-ḥad olur
2595 aşşı ne çün başre olmuşdur ḥarāb
 geçdügin yine kāruñ kıru kab
 gāziler ol kal‘ a üzre düşdiler
 aru gib(i) oq atuban uşdılar
 söz öküşdür mancınık atdı ğuzāt
 on sekiz batmān taş atardı ükāt
 mağrebi geldi hem anda bir ‘ arab
 giçerek bir mancınık itdi ‘ aceb

101b

ne gemi kıodı ne buğros ḥurd_ıder
 ḥaddi yok anda frenk mürd_ıder
2600 hem frenk etdi kıayıkdan mancınık
 atardı taş yürürken kıayıq
 yüzdi anı mancılığıyla ‘ arab
 dağı uvatdı kıayıklarını hep
 kıara boğar anuñ içinden niçe taş
 kāfire atdılar itdiler şavaş
 anuñıla kıatlı olur niçe firenk
 cenk idemez oldu kāfir kıaldı denk
 gördi çün batıraş mel‘ ün ol işi
 tırmayup atar nice bular taş
2605 çün bular on gün kıayalar atdılar
 birbirine firengi kıatdılar
 çün şabaḥ oldu yürüdi ol çeri
 ol mesemartıydı öñdegi eri
 anuñ ardınca mesepiri yürür
 çıkdı kāfir baḥr-ı kırağın bürür
 yürüdi hem şonra batıraşı la‘ in
 taş tulu meger içi tulu kın
 bir ğümüş ḥaçı var öñince ulu
 götürürler tahta üstinde ölü
2610 cāmide cansuza tañrıdur dir tapar
 ‘ ārsuz cümlesi haq yoldan şapar
 ḥaber pāşāya göndürdi frenk
 nice kıılasın diyü bizümle cenk
102a
 kim senüñ teñriñdür bir bizüm üç
 hem bizüçün cem‘ olupdur bizde ğüç
 didi pāşā bir durur ulu çalap
 biz kııluruz nuşreti andan taleb

putdan istersüz talebsüz nuşreti
nef i yoqdur bir kıuyumcu aleti

2615 şubhdem a^c dā giyüp sâz u seleb
bürüme çuqâl u cevşendür ^c aceb

ellik ü kolları u boqluk hem ışık
hep muşaykıll çevre virürdi ışık

zamberek getüren öñince gider
çeñre okı soñra andan ^c azm ider

harbe vü kalqân haddi yoq
kıılıc ü gürde götüren anda çok

çalınup kūs ü neqāra vü boru
çıqdı deryādan kamu kııldı ğılū

2620 göz açup yumınca irdi handaqa
od götürmiş manıcıq ister yaqa

çok uzun baltalarıla çekdiler
handaqa cümle metārisi dökdiler

tıruban cenk ideriken türk eri
cümle handaqadan aşup çıqdı çeri

qara buğrāy firenk oda urur
ğāfil olmuş türk ^c iraq yirde tırur

derim ev var kıızıl u qara vü aq
anları hep yaqdı cümle ittifaq

102b

2625 erdi bölük bölük olup gāzīler
cümlesi yetmişdi esb ü tāzīler

hızır beg geldi vezīri arslan
bile yanında anuñ oğlı toğan

geldi hen hāce hasen oğlanları
bedr[ed]dīnile ^c alī merdānları

hem ahad beg süleymān hem hasen
cümle bunlar cenk kıılır diñle sen

2630 hem hızır beg dağı ismā^c il beg
cümle pāşā hışm çok kıatı oldu seg

dağı çoğa şubaşı hem kıardaşı
ol hasen beg cenkdür anuñ işi

bir kilīse vardur izmirde ulu
ol şığır yatağıdı güben tolu

baıraş anda varuban girmişdi
mezbele olmuş anı görmişdi

dimiş aña yardım idersen baña
çok aşam kıandil atundan saña

2635 türk ayağından süriyüp bī-emān
ol kilīseye kıoyarken virde cān

hem mesepīri dağı bir türk eri
şaydı sürürken çürümüşdi deri

didi pāşā ol üçini getürün
göreyin anları bunda getürün

getürüp için dağı tuzladılar
kıoydılar tabuta hem gizlediler

103a

çok kıayıq geldi ölüler şatdılar
çün şınuban illerine gitdiler

2640 haddi yoq buldı ğanīmet ol çeri
toyum oldu ğayet anda türk eri

tıldı kāfir illeri zār u figān
müselmānlar cümle oldu şādumān

kal^c ada kāfırdurur epsem kamu
ne çıkar taşra ne ötdürür boru

mancınıq ol mağribi düzdi yine
çok ağaçları kesüp bozdu yine

hem artına göndürüpdür iki er
mancınıq işi iki ehli hüner

2645 yine ol üç mancınıq oldu temām
haşma andan bī-had oldu intikām

mancınıq atılsa el urur çaña
ya^c ni bunlar taş atıldıgın aña

çünkü taş atılsa kaçardı firenk
götün açar türke dāyim kibr ü lenk
götini yine açarken nāgehān
götine toğundı bir sengi girān
kayık içre burğos etdi uruşur
2650 oğ atar kāfir kemerde dürüşür
mancınığ anı urur bir gün yıkar
naftıla türk ol gemiyi hem yağar

103b

didiler kırılıp üşenmez frenk
niçe önegü la'ınler işi cenk
bunda bābōsdan gelür tırfil frenk
katı da'vāyla tā eyleye cenk
uşbular feryādnāme yazdılar
pes frengistāna çok söz düzdiler
2655 ol biti bābōsa iletür frenk
katı feryād etdi bābōs kaldı denk
didiler ol türke tırılmaz ejdehā
kimse cenginden anuğ bulmaz rehā
bilmezüz ol demür mi ya kıya
kimse bulunmaz anā vara kıya
yaluğuz at depüben şır leşkeri
cengine durmaz anuğ dīv peri
ey niçe beglerüñ ol kesdi başın
hem bitürdi ol mesemarti işin
2660 ol frengistān ilini yıkdı temām
rüm ilinüñ çokı oldu anā rām
özi tolu kīn vü gözi kıanlı yaş
bolıcağ kimeseneye virmezdi baş
oğına doymaz zırhı cevşen çuğāl
gürziyle 'ālem oldu pāy-māl
taşdan ider süñüsü anuğ güzer
yıkdı mülki kılıc odından şerer

bābōsa çün nāme vardı oğıdı
cümle iğlīmın katına oğıdı

104a

2665 engürüs dağı frengi bī-şümār
cümle begler hāzır oldu nāgeh var
oğıdı nāmeyi işitdi kıamu
bu cihān gözle ne oldu tamu
didi bābōsa kim ola sizden varan
karşu tıruban anā kılıc uran
beglere çün bu sözi kıldı hitāb
tınmayup kimse anā vermez cevāb
yine bābōs ol sözi tekrār ider
kimse tınmaz anlara inkār ider
2670 tırdı geldi aradan bir er katı
götürdi elde arpayla atı
bir la'ın kim çavi tolmışdur cihān
kāfir içre oldu ol gey pehlüvān
didi ben anda varam od yağduram
çün ağır gözüm yuğaru kıalduram
ger kıaya olsa anā güruz indürem
kıavm_idüben anı uvanduram
öğredem ol türke şavaş oyını
bağlayup bunda götürem boyını
2675 virgil ol pāşā ilini sen başa
tā ki varam gönelem andan başa
bir berāt oldu düzdi tırfil yarağ
çok azuğ buyurdu kim yoldan uzak
şatuban yigirmi kıal' a ol
leşkere üleşdürüben tıtdı yol
104b
işidür pāşā gelen tırıldur
saht harbi gövdede şan fildur
yüzi dönmez tığdan kıldıçça cenk
kaçar andan ejdehāyla pelenk

2680 her frenk ü kibre ol i' lām ider
dirdi leşker kim ğulūvı 'ām ider
elli kadınğası var otuz kayık
kuduz it gib[i] tonuzları kayık
halk bildi kim gelen tırfildur
hışmla yürür işi ta' cıldur
sıl gib[i] gelür anuñla çeri
od gib[i] kızar andan türk eri
çāvi gelmişdi bir aydan öñ anuñ
sözi anuñ hışmeti benüm senüñ

2685 didi pāsā bize teñri yād ola
bize 'avn eyleye tırfil zār ola
geçdi bunuñ üstine bir niçe ay
geldi tırfil nāgeh ötdi kerre nāy
gelmedi kāfir ırak yerde turur
çok kadınğā göge limōna yirür
karşu çıkmadılar isticāl idüp
kılmadılar uğraş istikbāl idüp
yılışur deryā kenārında 'azeb
uğraş çün kāfir iderler taleb

2690 savaşa pāsā dañı kıldı yarağ
kim turur atıla kim turur yayağ

105a

karşuda leşker dirüp kāfir turur
bunlaruñ yarağ_u tedbīrin görür
şubħdem çün āfitāb etdi tulū'
şark u ğarb üzre furūğ etdi furūğ
şaruñān beg gelmişidi ol zamān
turdı bir hafta yine oldı revān
kişneşür giderken esb ü tazīler
gurriş u cünbiş kılurlar ğazīler
2695 şındı leşker gitdi kāfir hem begi
tırfiluñ başına dirildi ögi

cümlesi çıkdı yürüdi izmire
şandı kim tırfil kal' aya gire
çalınur kūs ü neķārā vü nefīr
bindi ata taşra çıkdı ol emīr
gözi kan tıldı köpükler saçuban
dīv peri heybetinden kaçuban
at üstindeydi boyı şan çınar
gören anuñ kıddini şanur menār

2700 hamle kıldı oldı ele yüz toğan
isteyüp tırfil yürüdi revān

ol deniz gib[i] frengē at şalar
şan frenk olup deniz içre tolar
irdi birisin urup öte geçer
başını hırd etdi beynisin şaçar
urdu birin dañı geçdi birine
urdu anu dañı gelmez mīrine

105b

kimi atlu kāfirüñ kimi yaya
ol gün oldı düğün anuñ kim şaya

2705 başdan ayağa demür giymiş frenk
cümle kalkan yapınup eylerdi cenk
şaf çeküben yürüdi ol dem ğuzāt
depinürler cümlesi binmişdi at

şarşılur at ayağından anda yer
yir ditrer rāvīler bu resme dīr
gözler olur tīğ u çuķāldan tonuğ
her bahādurlara göz kanı tonuğ

katılup karıldı efrenge eren
on günü şanur kıyāmetdür gören

2710 borū üninden kulaklardur şağır
kāfirüñ ol gün yüki oldı ağır

zārī şahra oldı tıldı kan çuķur
tāzī atları okraşur okur okur

kimini pāšā kılıcıla çalar
cānını anuñ tamu içre şalar
kesdi çok başlar aqıtdı niçe kan
sīl gib[i] oldı kan oldem revān
koydı kılıç kımına aldı süñü
urdu efrenge gerüben üzengü
2715 yıkdı oldem süñüyle yetmiş frenk
kimse tırılmaz öñine eyleye cenk
hızır beg bī-ḥad helāk etdi frenk
gür gür ürkerdi firenk etmezdi cenk

106a

kılmadı bunlar işin sām u süvār
gīv ü rüstem daḥı hem isfendiyār
bir frengi cenkde pāšā bulur
depdi at pāšāya ol yigin gelür
şordı pāšā di aduñ nedür baña
didi kim ādum kılıç niydem saña
2720 tırfil oğlıyam didüm ādumı ben
diyüvirgil aduñı hem baña sen
dir umur pāšā dedükleri benüm
tañrım allāhdur benüm şanma şanem
uğunur pāšāyı çünkim bildi ol
kurtılıbilse kaçardı bulsa yol
elde bir yoğun süñüsü vardı
kıldı pāšā üstine ḥamle qatı
kendüsini divşürür ‘ aqlın direr
yel gibi pāšanuñ üstine irer
2725 çaldı kılıcıla süñüsin kesüp
şan qatı yel anuñ üstine esüp
urdu atından anı yıkdı yire
andan atdan qomadı ‘ aqlın dire
kesdi başın aña vermeyüp emān
qopdı kāfirden gırivıla figān

āh ider tırfil anı kaçan görür
döndi andan geldi qal‘ aya girür
kıra kıra qova qova kāfiri
koydılar qal‘ āya çün şındı çeri

106b

2730 tırfil uğunmuşdı ağlar uvınu
ğāziler döndi hışāra sevinü
geldi pāšā begleriyle yer açar
cümle qardaşlarıyla ḥuş geçer
tırfil u tırfil dedükleri la‘ in
qorquban anı şanurlar yegin
anı pāšā şıyuban etdi tavuq
fil gib(i) gövdele oldı üveyük
almışiken aydın iliçün berāt
gitdi göçdi gücle buldı necāt
2735 gemiye binerken kaçup çeri
qapudan şıçrar tırırıldı türk eri
qapuyı qapar aşılır qal‘ adan
urğan olmuş başdan ayağa beden
ḥör zār olup kaçdı çün frenk
başladı bunlar kıılır qal‘ aya cenk
bunda açıldı yine bir dāstān
şerḥ eydem diñlegil anı ey dostān
şaruḥān beg geldi pāšāya meger
anda söyledi bir iki ḥuş ḥaber
2740 didi bu qal‘ āyı kāfir düzdi dām
nāgeh bunda cenk edesüz siz müdām
sizi bu qal‘ a aqından kııla men‘
mancılığı yaq çerüñi eyle cem‘
kāfir illerin yine var yık u yaq
qal‘ a tursun sen aqına kııl yaraq
107a
mancılığı pes bular yaqdı oda
nāgeh pāšā yine aqına gire

2745 kılağ_ister kāfir illerin ḥarāb
vire ol sultāna teḥri feth ü bāb
şaruḥān oğlı süleymān beg daḥı
bile gider aḥiretlik ol aḥī
gemileri çün deñize indiler
ḳaradan begler atıla gezdiler
şaruḥān iline çün pāşā gelür
şaruḥān beg çok ziyāfetler ḳılur
ḳar[d]eşi süleymān beg daḥı
geldi çün pāşāya olıdı saḥı
çok ziyāfet eyledi pāşāya ol
göçdiler andan bular hep tıtdı yol
2750 boğaza varınca yiyüp içdiler
gemiye binüp öteye geçdiler
çün öte yaḳaya bunlar irdiler
diñlenürler bir iki gün tırdılar
pes aleksonduros iline gelür
māl alur çok leşkeri toyum ḳılur
geldi azeryana yolına bu gez
leşkere ḳıydı ola müşkil geñez
geldi tekfūr oğlı aña ḳıldı tapu
elin öpdı ḳal‘adan açdı ḳapu
2755 dimetokaya dönüp andan gelür
ḳarşu ḳardaşı gelür ‘izzet ḳılur

107b

görüşüp anda ziyāfet eyledi
mācerāyı bir bir aḥā söyledi
neyleyüp nitdüğini anda frenk
şıduğın daḥı ne resme ḳıldı cenk
yine tekfūr etdi anuñıla ‘āzm
düşmeni var tā kıla anuñla rezm
geldi gögercinlige aldı ḥarāc
ıgrıcāna geşdi ḳomaz taḥt u tāc

2760 ıgrıcān gümlüceineyle verdi māl
kim bular bulmuşdı evvel pāymāl
mumcilā tekfūrı olmuşdı yağı
elçisin tıtmış diñledür bayağı
geldi pāşāyla ol ḳıldı ḳıtāl
yıḳdı pāşā an[a] virmedi mecāl
kesdi başın dilemedi çün emān
ehlin eyledi esir ol kāmran
selanik ‘azmini ḳılmışdı meger
geldi çāpar ulağıla bir ḥaber
2765 didi tekfūrı stanbuluñ ki var
naḳl ḳıldı ān[ı]oldurdı kibār
begleri zindāna ḳoymuşdı meger
söger anlara gelüp şām u şehēr
‘āciz olup cānlarına ḳıydılar
nefs ü şeytāna ḳamusı uydılar
anda gelmişdi yine sögmeklige
anları dil ḳarbla dögmeklige

108a

urdu birisi anı ḳıldı helāk
ḳırılır begler daḥı şehēr oldu pāk
2770 çünkim ol sözleri pāşā diñledi
‘ibret aldı bu cihāndan tañladı
döndiler istanbula andan girü
bir yere erişdi anlar ilerü
şaruḥān oğlı süleymān beg ki var
ḥasta oldu yolda ḳıldılar ḳarār
geldi pāşā ḥazreti ki anı göre
ḥatırını ḥasteligini şora
gördi içi tışı tıtuşmuş yanar
geh giderdi öñi geh göñli tonar
2775 altı gün ḥaste olup şonra ölür
ḳıldı pāşā zārī çün ansuz ḳalur

biçdi ölüm şindusı ‘ömr atlasın
 kuruluş tururiken yaşdı yaşın
 yumdı ol gün gitdi kaldı māl genc
 kaldı aña mālçün geçdügi renc
 açdı başın kesdi saçın ağlayu
 firkat odıla yüregın tağlayu
 kız ağacından aña tabut düzer
 aña koydı dönüben andan gider
2780 aña virürleridi istanbulı
 cān u dilden halkı olmışdı kulu
 çün süleymān beg gider bulup vefāt
 terk ider istenbulı şāh-ı gūzāt
108b
 anı atasına iletür ağlayu
 beglerün gözleri yaşı çağlayu
 gitdi pāşā oldı izmire revān
 halk karşı çıkdı oldı şādmān
 çalınur kūs ü neğāra vü boru
 katı korku düşdi küffāra girü
2785 ol hışāra eyledi bir ay şavaş
 her birer ay cenk ider üç qarındaş
 kal‘ a içre ‘āciz olmuşdı frenk
 şarb kal‘ a oturur kılmazdı cenk
 bir gün ahdı birinji şāh-ı cūvān
 atası türbesine oldı revān
 halka çok in‘ām ü ihşān eyledi
 hāş ü ‘āma cümle ikrām eyledi
 türbede kıilup du‘ā dir ey çalap
 vir şehādet baña kılıram taleb
2790 yatdı bu endīşe içinde özi
 uykuya varmışdı nāgeh gözi
 seyyīdü'lkevneyn düşünde görür
 bir ulu şaf bağlayup karşı turur

cümlesinün berķ urur yüzinde nūr
 der umur pāşā anuñ yirine dūr
 şordı pāşā didi kimdür bu gelen
 nūriyla ‘ālemi rüşen kılan
 ol kişi didi resūl'llāhdur
 ol muhāmmed dū cihānda şāhdur

109a

2795 ol yanındağı ebū bekr ü ‘ömer
 dağı ‘oşmān ü ‘alī ol şīr ü ner
 anı pāşā işidüp ol nāmuver
 düşdi āyağına ağlar zār u zār
 didi çok düşmenler gele idüp şavaş
 oynayup ‘aşkuñ yolında cān bāş
 baña bakmayup gidersen yā resūl
 saña yüz biñ bencileyin bende kul
 didi pāşāya aşarken ol burāk
 eyle ey gāzīlerün şāhı yaraķ
2800 bize gel oldı gāzāvātuñ tamām
 andan artuķ söylemedi bir kelām
 uykusından uyanu geldi emīr
 māl olmuşdurdı kımaz anda fakīr
 şevķle serhūş gib(i) ol kıldı denk
 ol şahādet bulmağa istedi cenk
 şayru olmuşdur hıızır beg nāgehān
 bir kişi geldi kıılır āh u figān
 didi pāşā āh kıılmağuş neden
 di baña kim kıanķı sultāndur giden
2805 didi hasta hıızır beg begler begi
 āh idüben gitdi pāşānuñ ögi
 çünkim ögi geldi eydür ol ara
 toğrı söyle sözi er toğrı vire
 gitdiyse ol ol ey der yağa āh u vāh
 geldi başuma benüm taht u siyāh

109b

- ben öliseremdür ol ölmezden öñ
ol benüm başum adı ben aña şoñ
çoq acı çeke benümçün özi
aqıda qan yaş benümüçün gözi
2810 ayasoluğa pes ol oldı revān
geldi buldı şağ oldı şādmān
yüz yire urdı
öpdi qardaşın taşadduq kıldı bol
şād olup ol kuçdı pāşanuñ elin
hem mübārek yüzine sürdi gözin
cümle qardaşları anda geldiler
görüşüp mecmu‘ı şoñbet kıldılar
gitmek isterler tağıldı ictimā‘
kıldı pāşā bunları bir bir vedā‘
2815 līk pāşā ol gece bir düş görür
qarşuda şaf şaf feriştehler durur
götürüben anı göge gitdiler
elde tututup cennete iletdiler
çığrısur cümle melāyik merħabā
diyüp aña çoq du‘āyıla şenā
uyanup kıldı namāz ol şubħdem
āh kıldı oldı gönli tolu ğam
didi qardaşlara ey qardaşlarum
ey benüm yārenlerüm yoldaşlarum
2820 bir beşāret oldı da‘vet kıldılar
ben kıluram naql işāret kıldılar

110a

hızır beg aqlar süleymān şāhıla
daħı ‘isā beg ğıruv u āhıla
didi pāşā dün ü gün segirdi gözüm
qara qana bulaşısardur yüzüm

çün beni kıla ecel şīri şikār
benümüçün aqlayasız zār u zār
dilegüm haq buyıdı olam şehīd
bāqī oluñ siz cihān içre sa‘īd

- 2825 anlar anda qaldı eyleyüp fiğān
dir vedā‘ etdüm sizi oldı revān
çekdi yolda kılcın qaldı nazır
buldı şağālında üç aq kıl meger
sığadı dir ey şağal olunca āq
cenk idüp gitdüm kıyup halka firāk
didi hem dündār bege ey dilīr
yidi niçe pehlüvānları bu yir
gel senünle haq yolına olalum
ikümüz varup şehādet bulalum
2830 baş açup dün gün ölümü isterüz
haq yolına başa kılc yaştaruz
didi pāşā gireyim ben bu şuya
girüben deryā kenārında şuya
didi dündāra seherüne sen görin
bir kaç erile görüp yerin
çıka kāfir kıлмаğa senünle cenk
şoñ demi bulayki kıram çoq frenk

110b

- gice pāşā geldi bu şuya girür
geldi dündār ol bu şu yerin görür
2835 çünki tenhā gördi dündārı ‘adū
cümle taşra çıkdı ötdürür boru
alayıla çünki taşra çıkdılar
bu şuyı yok şanup kenāra baqdılar
nāgehān çıkgelür şāh-ı ğuzāt
tığ elinde şaldı üzre at
ol fernk alāy içine talar
sağ u şola tığ ü bürrānı şalar

2840 tıldı leşker içi zār u figān
sīl kib(i) oldı ƙan aƙdı revān
toldurur ol yiri anda küşteden
yığılır kāfir yücelir püşteden
ƙıra ƙıra ƙal‘ a içinde tıƙar
ƙılıcı odıla ھاşım evin yıƙar
ƙal‘ anuñ öniñde dīvār var
oƙ itimi bir ƙapusı vardı tar
ƙarağol turmağıçūndür bir hışār
toƙad ağzında ağaç var üstüvār
ƙurtulan sürtüp girürler içerü
at depüp yürütüp gelür pāşā gerü

2845 gögsi gürlendi köpügi saçılır
yüzligin ƙaldurdı yüzi açlır
irişüp iki dir toƙadı
yā kesün yāhūd bunu açuñ didi

111a

çaldı toƙadı ƙılıç elde tutar
ƙılıç ol ağacuñ içine batar
dir ki bu ƙal‘ a-yı bugün yā alam
almazisem yā şehīd olup ölem
bun(1) derken döndi nāgeh bir fernk
urdu oƙıla eline ھاtm oldı cenk
2850 aƙtarılıp oldem ol küh-1 girān
getürüp oldem şehādet virdi cān
ھاƙ anuñ ƙıldı du‘ āsın müstecāb
iki ‘ ālemde bulur ol feth ü bāb
uşdı arı cānı cisminden çıkar
ھاƙ anı cennet ƙapusını açar
ƙarşu çıktı hurīler rızvānıla
ğāziler cānkarı hem ğilmānıla
götürür ƙalƙanıla anı eren
ƙan idüp göz yaşını anda eren

2855 on sekiz yaşar ata oldı süvār
hem yigirmi bir yıl etdi kār u zār
yidi yüz hem kırƙ sekizidi sāl
yaşar otuz toƙuz etdi intiƙāl
eylemişdür ol yigirmi altı ğazā
rahmet anuñ rüh-1 pākīne sezā
ھاƙ anuñ rühını ƙılısun şādmān
ravza-i cennāti içinde her zamān
der beyān-1 ğazāvāt feth-ü ekālīm ü
ƙıla‘ -1 āl-i ‘ oşmāniyān aleyhimü’r-
rahmeti ve’r-rıdvān

111b

2860 çūnki bismillāhi’r-rahmāni’r-raħīm
geldi di elħamdü’lillāhi’l-‘ azīm
besmeleyle ھاmdele arz u semā
sabīti bize oldur rehnümā
rehnümādur seyyidü’l-kevneyn hem
ol muħammed ‘ ālemedür zeyn hem
āline aşhābına anuñ müdām
şad hezār olsun taħiyyāt ü selām
diñle bundan soñra ğayrı dastān
şerħ ideyin size ben iy dostān
2865 on sekizinci kitāb oldı tamām
on toƙuzıncıya ƙıldı ihtimām
āl-i ‘ oşmān on toƙuzıncı kitāb
geldi bunda zıkr edelüm faşl-1 bāb
uşbu tārīħ ibn-i ‘ abbāsuñdurur
kim ƙışşasdan eşref –i nāsuñdurur
çūn hübüt eyledi ādem ol zamān
ƙılayım andan berüsini beyān
nūħa ādemden gelince bellü bil
iki biñ iki yüz elli altı yıl

2870 nūḥ ibrahīm arasın bilüñüz
geldi târiḥ içre biñ beş yüz toḳuz
andan irince ḥalīlu'l-lāha bil
beş yüz hem altmış beş ola yıl
andan irince süleymāna zamān
beş yzū otuz alt(1) yıl bī-gümān

112a

andan irince zū'lḳarneyne pes
yidi yüz on yidi yıldur sözi kes
anda kim 'īsā-yı rūḥu'llāh gelür
yıl kim üç yüz altmış toḳuz olur

2875 beyn-i 'īsā āḥmed ü faḥr u enām
beş yüz elli bir yıl olmışdur tamām
çün muḥammed seyyid -i 'ālem vücūd
buldı cem' eydem bunu iy ehl-i cūd
inüben ādem toḡınca ol resül
bun(1) târiḥ içre der ehl-i uşul
beş biñ toḳuz yüz olmışdur tamām
altmış yidi yılıla ve's-selām

altmış üç yıl seyyid-i 'ālem yaşar
on yıl idüben ġazā ḥake düşer

2880 hicret ü târiḥ olur andan ḥisāb
iḥtilāfi yoḳ budur naḳl-i kitāb
çün cihāndan gitdi ol faḥrı enām
pes ḥalīfe oldı bū bekr zamān
iki buçuḳ yıl aḡa fermān olur
işi ḥalkā 'adlıla iḥsān olur
anuñ ardınca ḥalīfe oldı 'ömer
iki yıldan şonra ol ḥayrū'lbeşer
viribir leşker aça mülk-i 'acem
sa'd-i vaḳḳāşa verür ceş ü 'ālem

2885 feth_ider varup medāyin şehrin
yezidcirde ḳıldı devrān ḳahrını

112b

sa'd-i vaḳḳāş idüp ol feth döner
yolda bir taḡ var kenārına ḳonar

sa'd ol taḡa temāşāya çıkar
bir ulu şaḥra göri çevre baḳar

anda ḳonmışdı oḡuzlar bī-'aded
obalar başdan başa yoḳ aḡa ḥad

ḳara evlerle yüz biñ artuḡ_ev
bu cihān köhne serāyı şanma nev

2890 mülk-i türkistānda varıdı meger
bir ulu ḥān cümle ḥāndan mu'teber
'ammi selçuḳ ol tümen ḥān aḡa nām
bilmez islām anda mecmu'ī enām

ava yetmişdi tümen ḥān ol zamān
geldi bu aşḥāb gördi nāgehān

ḥān bulardan ḳıḡırur şorar ḥaber
görür kim buları bir ḡayr-beşer

aḡladı bir ḡayr-ı milletdür bular
bir şalābetlü cemā' atdür bular

2895 bunlara didiki ḳandan geldüñüz
bī-ḡam olup cümle ḥāndan olduñuz

ibn-i 'oşmān kim 'ayāz idi aḡa ad
bunlara ḳıldı beyān vaşf-ı cihād

ḥān buları ḥayline da'vet ḳılır
çoḳ ziyāfet eyleyüp 'izzet ḳılır

ḳoyıvirmez üçgün oldı bunları
hem bularuñ var ulu düḡünleri

113a

pes 'ayāzı otaḡına aldı ol
begenür ḥalkını iḥsān etdi bol

bir kızı varıdı turunc ḥatun adı
2900 nüşa içre rāviler böyle dedi

var ḥırāmān ḳaddi üzre i'tidāl
yüzi mihri üzre hem iki hilāl

2905 kapmışıdı haḳḳa-i yaḳūtadur
 begleri gül yaḅağında meşkdür
 ağzı yarı toprağa düşe eger
 oldu cümle-i nebāt andan şeker
 şan ferişdedür veyāhūd anı hūr
 yire cennetden urup düşmişdi dūr
 anları içinde perde yoğıdı
 gerçi ādāb u erkān çoğıdı
 kız getürdi aşdı yüzinden niḳāb
 ol ‘ayāza arz ider cevr ü ‘itāb
 bir nazar kim aḅa eyledi ‘ayāz
 aḅa biḅ cevriyle geldi inḳıyāz
 kız daḅı baḳdı ‘ayāzi çün görür
 oluban āşufte-dil karşıdurur
 gördi kız içine düşdi müşkilāt
 tapu kıldı olup aḅa iki kat
 2910 çün ‘ayāzuḅ kız cemālini görür
 sünbülile ḅadd u ḅālını görür
 anı gören sedd-i iskender şanur
 ādemi şeklinde yā ejder şanur
 113b
 gendüzinden gidüben ḅayrān ḅalır
 pes nazar oldem aḅa sulṫān ḅılır
 gördi ol resmile çün kızını ḅān
 çok tefekkür eyledi niçe zemān
 olıdı oğlı kızını anuḅ hemān
 bildi kim mīl etdi aḅa mīhmān
 2915 bir vezīri vardı bermek anuḅ
 ḅıḅırur ḅaşdı kızın virmek anuḅ
 didi kim bu yigidi cānıla ben
 sevmişem ḅanda yeḅi buḅa vaṫan
 görmedüm ben uşbu resme ādemi
 gerçikim der yaft kıldum ‘ālemi

bu melekdür gerçi insān şureti
 gerçi var iş bunda ādem sireti
 didi bermek anı begendise ḅān
 eylesün iḅsān turuncı revān
 2920 didi ḅān niçe turuncu salṫanat
 buḅa lāyık şad hezārān memleket
 ol sebebden anladı bunları ḅān
 kızla virmek diler cān u cihān
 ibn-i ‘oşmān ol ‘ayāz ḅayr-ı nās
 gice bir düş gördi düşdi aḅa yās
 gördi düşünde olup olmuşı turāb
 bir ağac andan biter olmuş ḅarāb
 ol ağac_üzre biter altı butaḅ
 cümle ḅalka ol ağac_olmuş ṫuraḅ

114a

2925 ol butaḅın biri dünyāyı ṫutar
 gölgesini ‘ālem üstine atar
 sa‘ da düşen şubḅdem taḅrīr ider
 uşbu resme sa‘d anı ta‘bīr ider
 didi altı oğluḅ olısar senüḅ
 ‘āleme ḅān olısar biri anuḅ
 ola mālāmāl anuḅ ḅükmi cihān
 aşıl ḅala āḅır olunca zamān
 ol gece ḅasta ‘ayāz anda olur
 göçdi aşḅāb anda gendüsi ḅılır
 2930 pes ‘ayāz anda ḅalır gitdi çeri
 çok ḅanīmet māl u elli nökeri
 yidi yük māl eyledi ḅāna ‘aṫā
 kim turuncuḅ aḅa yüzünden ḅıṫā
 söz öküşdür aldı turuncı ‘ayāz
 gevhire verdiydi genci ‘ayāz
 bildiler ḅureyşīdür ḅıyāz
 beklediler kimse ḅılmaz i‘tirāz

2935 hāna qarşu yayı qurulmuş aşar
didi alsun anı her kim ki yaşar
kimsene yaşabilür ne hūd qurar
hem ‘ayāz anda bir ay kıılır karar
top oynamaqdan at sürmekda hem
cümlesin māt etdi ol hayr ala hem
kız bir ay içinde oğlana qalır
pes ‘ayāz andan hemā ‘azmine kıılır

114b

līkin ıřmarladı oğlan dağsa ger
qoñ süleymān odı kıılmañ diger
pes varup hamş u hamāya ol ölür
toğuban oğlan oğuz içre qalır
2940 bu ‘ubeyd oğlını çūnkim bilür
bu rīvāyetdür gelür anı görür
‘ammūsi oğlıyıda anuñ ‘ayāz
pes güyegüsi olur hānuñ ‘ayāz
gerçi atası süleymān qodı ad
pes anası mīr süleymān qodı ad
biz tevārīhi tettebbü‘ eyledük
böyle řanma tesāmu‘ eyledük
çūn süleymān toğuban buldı vücūd
çağırup allāh didi kııldı sücūd
2945 pes velīye anlar iderdi oğuz
didiler biz aña oğuz ayduruz
çūn süleymān toğdı on beş yıl tamām
hicret ü tārīh olmış ve’sselām
nūhuñ oğlı oğlı didükleri oğuz
oldı tārīh içre müste‘bad bu söz
anı aydurlar oğuz ismiyle yād
aña olmışdur süleymān ařl-ı ad
çūn büyüdi oldı cüvān
kız alıverdi düğün eyledi hān

2950 ol begenmedi görüp çoğuş kızın
şoñ ucı ol aldı selçuğuş kızın
115a

anlar eydür güyegüye göregen
nitekim güyegü oğlına yigen
ol zamān oldı ‘ömer devri meger
anda da‘vet-nāme viribir ‘ömer
çiyinedi ol nāmeyi yutdı oğuz
haq hidāyet verdi buldı qulavuz
ol sebebden buldı ol islāma rāh
bildi var dīn ü muħammed hem ilāh

2955 anuñçūn ehl-i imān oldı ol
başladı irşād_ıder ol toğrı yol
gelmedi islāma selçuğun kıızı
cehd çok kııldı süleymān hān özi
aldı bermek kıızını hān getirür
dīne girüben imān getirür
hāna pes selçuq kıızı kııldı gāmz
ğāyrı dīndedür erüm dir itdi remz
biñ erile ava çıkmışdı oğuz
çān çeri viriyidi göñli yavuz
didi beglerbegine var iş bitür
2960 ol oğuzuş başını baña getir
pes vezirūñ kıızı i‘lām eyledi
biñ eri bu emrine rām eyledi
bildürür hāli oğuz yoldaşlara
ol huzāyiçūn olan qardaşalara
didi oğuz cümle allāh diyelüm
bir uğurdan haşma kılıç qoyalum
115b

çūn aña düşmen çerisi yetişür
bunlara allāh diyüben durıřur
2965 kesdiler beglerbeginüñ başını
şıdılar qovup qamu yoldaşını

- dirdi leşker anda geldi yine hân
fırşat anda dađı verdi müste‘ân
- hân belürsüz leşker içinde olur
pes süleymân ata hân anuđ yirin alur
- yaşar oğuz yüz dađı tođsan tođuz
hân olur yüz yetmiş mülke oğuz
- altı ođlı tođdı kılayın beyân
biri tuđrul biri cemşid hân
- biri gün hân yıldırım hândur biri
dađı göđ hân ve deñiz hân kühteri
- 2970 dörder ođlı herbir ođlınuđ olur
pes yigirmi dört boy bunlar kıılır
- bunlara oğuz ili kıismet ider
dirliğinde şonra dünyâdan gider
- cümlesinden oldu cemşid ulu hân
cümle türkistâni tutdı gümân
- şanda kim cemşid hân seyrân ider
hâk te‘âlâ ol yeri bârân ider
- şayı hân anuđçün oldu aña ad
cümle bildi anuđıla kııldı yâd
- 2975 tuđrul selçuk ađlamazdı ol zamân
şâh cemşidünjidi hükmi revân
- 116a**
- vaşf-ı cemşidün tođupdur şark u garb
yüz biđ er şatında vardı ehl-i harb
- yüz otüz cemşid yaşayup ölür
bunuđ otuz iki hükmi olur
- geldi gün hân otuz üçyıl hükmi ider
yıldırım hân geldi çünkim ol gider
- tuđrul u gün hân ve göđ hân üç emir
olmaz istiklâli beg olup vezir
- 2980 yine cemşid ođlı tuđrul hân gelür
milkde kırş üçyıl yürür fermân kıılır
- uşbu tuđrul hânun ođlıdur çalış
kim kıızın vermişdi aña kutalmış
- şutalmış kıızından ermiş hân gelür
gerçi kim hân olamaz bunlar şalır
- iki yüz on dört olmuşdı sâl
kııldı oğuz ya‘nî süleymân intikâl
- dört yüz elli beşe çün irdi yıl
‘azlı olup kııldı çalış beg münfa‘il
- 2985 pes çalış âvâre yetmiş yıl olur
kııluban tebdil-şuret ol kıılır
- ol zamân selçuklar gâlib olur
ol çalış hânı arar şâlib olur
- gendüsi anda çalış pinhân ider
rûma ođlı irmişle seyr_ider
- şaçdı tuđrudan şaçankim şurtılmış
buldı elbürz küh içreydi çalış
- 116b**
- diledi aña itâ‘at eyleye
ol çalış hânıla bey‘at eyleye
- 2990 buyıdı tebdiri anuđ ol zamân
tâ çalış hânı eyde iklime hân
- bu çalış zîrâ ki cemşid aşlıdı
şayıdan uşbu hem oğuz neslidi
- nâgehân heybetle tuđrul gelür
bunalruđ tebdirini bâtil kıılır
- ‘azm-i rûm eyledi şaçdı şutalmış
güyegüsi bile anuđla çalış
- uşbular şaylile rûhâya gelür
fetş ü nuşret bulmayup anda şalır
- 2995 çalış oldu şaldı irmiş olzamân
on tođuz yılda hem ol oldu revân
- mîri irmiş ođlı kim gâzi gelür
yaşayup şonra yirmi beş ölür

- bunlar ensābıla çūn ma‘ rūfıdı
hūb evşāfila hem mavsūfıdı
- 3030** pādişeh bunlardan idüp iḥtirāz yimege
nān virmeyūben geldi vāz
ḳanda kim bir mūhlike var ol zamān
ḳılurıdı bunları anda davān
- himmet etmez bunda söz bu mā-ḥaşāl
ḥalk içinde ḳaldı bunlar mūbtezel
- göçūben yürür yörük gibi bular
ḳiletile gözleri ḳan yaş tolar
- çıkdı sulṫāna deñizden çok tatar
ḳat[1] yaydan cümle çeküp oḳ atar
- 3035** pādişeh gitdi aña dirdi çeri
gündüz alpı ḳıgırur ol serveri
- anda hem gög_alp iriṣdi kim bile
var ümiḳi bunlaruñ nuşret bula
- geldi sulṫān öyüğüne çūnki şāh
aldı düstūr iki ḳārdaş tutdı rāh
- uğraşup varup tatarı başdılar
başlarını at yanına aşdılar
- şınuban baḫra girüp gitdi tatār
niçe tatārı bular diri tatar
- 118b**
- 3040** getürürler ḥān siyāset eyledi
bunlara iḥsānlar idüp söyledi
- didi benden ne dilerseniz dilek
didiler kim bizüm olsun bu bölük
- bize sulṫān bu yeri ḳılsun ‘ aṫā
ḥaḳ yolında bunda ḳılalum ğazā
- ol yere sulṫān öyügi oldı ād
uşbudur şimdi olur bu resme yād
- ‘ azm ḳonya pādişeh anda ḳılır
uşbu iki nev cūvān anda ḳalur
- var yüz elli ev bular anda gelür
3045 vardur üçbiñ er ğazā ḳaşdın ḳılır
- gice yatmayup bular himmet ḳılır
ol aracuḳda ğazā ‘ azmi olur
- irmeni derbendin anlar aşdılar
bunları ā‘ dā görūben ḳaşdılar
- ḳıldılar irte namāzın şubḫdem
bindiler ata bular yürüdi hem
- inegöli eyledi yağma ğuzāt
ol ovada oynadı ğāzāiler at
- aldılar bī-ğanīmet mālını
arusı gitmiş alurlar mālını
- 3050** çıkdı sulṫān öyüğüne cümle şād
bir gün içinde çıkardı bunlar ad
- döndi sulṫān ḳonyaya bāri irer
bunlaruñ fetḫinūñ aḫbārı irer
- 119a**
- pādişeh anası nīlüfer ki var
işidür ma‘ lūm oldı ol kār-zār
- şordı anda pādişeh ne etdügin
hem şınup anda tataruñ gitdügin
- didi cemşīdūñ oğulları ḳanı
didi ben verdüm olara meskeni
- 3055** didi ḫatun hey bu işdür bu ḫaṫā
memleketde fitnele ḳılduñ belā
- ol iki ḥān aşlıdur ḥān eyledūñ
bir ile sen iki sulṫān eyledūñ
- iki üç ḥān niçe şığar bir ile
göresin şimden gerü anlar ne ḳıla
- cem‘ olup begler anı tedbīr ider
şeh bularuñ işini te'ḫīr ider
- didiler viribiyüp ṫabl u ‘ alem
ol ikisi eyleyelüm muḫterem
- 3060**

çün çeri vaqti olup bunlar anla
 bunlara sultân ne dilerse kıla

 didiler şimdi kığırşaŋ anları
 tutmazsın sen ol iki hânları

 müşkil idersiz āsanken
 siz buları şāhib-i ‘irfānken

 bunların mavkūf iderler işini
 hân çekerken bunların teşvişini

3065 ‘avratı verdi dūcācıla hem
 hem ru‘āf olup cihāndan gitdi hem

119b

 uşbu dār u miḥnet dār u belā
 mülk fānīdür degül dār-ı beḳā

 her ki geldiye cihānda nīk ü bed
 uşbu ejderhā yutar ki kıla red

 ‘ayn-ı ‘ibret üç bakup ey qarındaş
 yer töludur ḥatt u ḥāl ve göz ü qaş

 pes gög alp ü gündüz alp iki emīr
 oldılar biri birisine dilīr

3070 birbiriyle kıldı bir ayda nizā‘
 tefriḳa oldu tağıldı ictimā‘

 semmile gög alp kıldılar helāk
 āh idüp gündüz yaḳasın kıldı çāk

 didi kim anda muḳaddermiş ḳazā
 ḳatı aḡlar şan aḳa yoḳdur rızā

 pes gelür erṫuḡrul ibn-i gündüz alp
 ol işiçün atasıyla kıldı ḥarb

 getürüp anı pes andan gitdiler
 sögide varup anı defn etdiler

 gündüz alp üçyıl geçecek güç kıılır
 kimdurur yutmaz cihān ḥürmet kıılır

 kimsenüḡ ölümüne güvenmegil
 baḳa daḡı ol iş olmaz şanmaḡıl

ol ikisi kıldılar çün rıḫleti
 geldi erṫuḡrul begün pes nevbeti

 yaşdı on dört ata oldu süvār
 kim göre anı şanur sām u süvār

120a

 gey mehābetlü aḳa geldi bir er
 biline baḡlar kılıç tekbīr ider

 anı bilür kimsene yoḳ ol zamān
 pīrdür gerçi bir ulu pehlüvān

3080 geldi bunlar bilecūḡı fetḫ ider
 dönüben sultān öyüḡine gider

 biri erṫuḡrul beḡe der ey cüvān
 ḫaḳ seni viribidi tiḡ-ı bürān

 fetḫ-i islāma olasın sen sebeb
 senüḡ aşluḡ rüm ilin fetḫ ider hep

 didi ṫuḡrul kimsin iy pīr ayd sen
 didi kim ol ḫızr didükleri ben

 ḡāyb olup ḫızır olur andan revān
 āh idüp erṫuḡrul eyledi fiḡān

3085 yār ḫıṣārı inegöli kıldı fetḫ
 oldu andan ayru niçe il fetḫ

 yidi yüz otüzıdı hicret olur
 gitdi erṫuḡrul daḡı rıḫlet kıılır

 ‘ömri elli iki yıl oldu hemān
 yidi iḳlime ol oldu dāstān

 anuḡ oḡlı ḳopdı ‘oşmān beg bu gez
 geldi ‘oşmān oḡlı orḫān beg bu gez

 nūra şofī oḡlı mīr ḳaraman
 eyledi ‘oşmāna ḫizmet bir zamān

3090 almışdı ilini anuḡ tatar
 vardı ‘oşmān cümle kıldı tārmār

120b

 sürdi tatar ḳaramanı ḳovdı
 nüşḫa içre rāvīler böyle dedi

- 3095 araman dāyim gelürdi hizmete
 göndürüp aına üzengi tuta
 yidi yüz yigirmi olmışıdı sāl
 kıldı oşmān beg cihāndan irtiḫāl
- 3100 ata bindi ūnki orḫan beg olur
 bursayı izniile geldi alur
 aresi iliyle serḫān il hem
 aḫa tāb oldu daḫı o ehem
 aştamonıyı varınca bahra tā
 aldı ḫūkm etdi aramandan öte
 var iki oḫlı biri sulṫān murād
 şeh süleymān biridür ol ḫōş-nihād
 şeh süleymān fetḫ ider aydıncıḫı
 hem biḫāyı açılır ilüḫ oḫı
- 121a
 3105 dāyimā taḫrīk ider rūm iline
 fetḫile tā ḫikmetu'llāh bilene
 lapseküde yapıdılar ulu gemi
 gice anuḫla taşıdılar ādemi
 yitmiş atludur bular dülbendvār
 hem ızıl börki bir oldu nehār
 aa burḫōs var boḫazdan yuaru
 sazlı ormandur anda yuaru
- 3110 yitmiş atlu anda oldılar nihān
 burḫōsuḫ tekfūrı ıdı nāḫehān
 aa olurdu tıtdılar eri
 cümlesi al aya girdi ieri
 tıtdılar cümlesin olmadan savaḫ
 açuban urtılamadı bir cān u bāḫ
 al ada otuz er kır atlu er
 bunlaruḫ başı melik beg nām ver
 kır erdür bunlaruḫ dülbendvār
 gelibolı öḫinde oldu āḫikār
 ıdı taḫrada alay düzdi frenk
 açdı bunlar gitdi eylemedi cenk
- 3115 al aya gelüp girüp oldu nihān
 gör nelerile iilmişdür cihān
 cümle ızıl börki geydi ḫubḫdem
 al aya anlar daḫı görindi hem
 gördiler küffārıdı ḫāyet zebūn
 od ururlar lapseküye idüp ün
- 121b
 3120 üçbiḫ er miḫdārı var gedi eri
 ozlu dereyi bular eyler yeri
 al a almaḫa görür yodur meded
 yo durur ḫarbi freḫi anda aded
 pes bular ḫācet diler ılup namāz
 ala anuḫ fetḫiyiūn ılup niyāz
 ḫubḫdem yııldı al a nāḫehān
 gemiyile oldu tekfūrı revān
 ūn ḫaber oldu süleymān beg gelür
 bursadan üç oḫlını da vet ılır
 biri ishā u melik u nāḫırı
 biri ismā il aıncı serveri
 ol melik beg hem melik nāḫır meḫer
 ḫar olur deryāya ıluban sefer

3125 şeh süleymān gerçikim çok ağladı
çāre bulamadı yüregın tağladı

gelibolıdan kıılır ‘azm-i ğazā
tā ki haq a‘ dāsını kııla cezā

bir deñizden bir deñize germe var
bergilü kavaq öñindegi hıřār

kavaq ovasına geldi çok çeri
kāfirile uğraşur islām eri

şıdılar küffār hem ğazī umūr
anda geldi görüşür anda sürür

3130 anda ol aydın iline ‘azm_ıder
pes mıġālkaraya ğazīler gider

122a

dimetokayla mıġālķara kişen
edreneyle ol feth kııldı anla sen

kařamonı içre kötürüm bāyezīd
şeh süleymān kıızın aldı ol ferīd

toġdı kıızından anuñ isfendiyār
rāvī ismā‘īl bege ol nāmdār

şeh süleymān yidi yılda kııldı naql
‘ibret al ‘ālemden olsa sende ‘aql

3135 bīġada geyik ķovarıken düşer
gitdi orhān işıdüp ‘aqlı şaşar

seyyid anuñ şıhıdı şeyh ü kebīr
ol horāsāndan gelüben tıtdı yol

gitdi ismā‘īl ü hem işhāk beg
rūm iline pes olur ilhāk beg

mīri orhānuñ ulı oġlı murād
ol zamān olaydı kerrār ü cihād

işıdūr orhān süleymān mevtini
bī-ħōd olur çūn didiler fevtini

3140 bolayıra geldi kıızını görür
öpdi tabūtınuñ içine girür

biti virdi vaķfını muħkem kıılır
varıdı ol yıl bursada öldi ķalır

edrene şehrine geldi hān murād
yaraġ_ıtdi geldi kāfire cihād

fīlibeyle şofyayı aldı hem
sirez ü gümilcine feth oldu hem

122b

yidi yüz altmış yıl olmışıdı sāl
kııldı orhān beg dünyādan intiķāl

ķırķ yıl orhān beg otuz yıl murād
beg oluban kııldı ‘ālemdede cihād

3145

yidi yüz altmış bişidi sāl
lāz olur şazlu dereye pāyimāl

şeh murāduñ var ķatında nāmver
bir bahādur er kim adı hoca ‘ömer

kāfirüñ cümle dilin bilürdi
her ile ‘azm-i sefer kıılıırdı

bursada nāġāh ol buldı haber
niġebolı içre bir ban kıızı var

3150

adı mārā dört yüz bān āşıkı
ķālaġarya bu keşiş anlar şekı

kim görürse kıız yüzün hayrān kıılır
‘āşık olup zār u sergerdān ķalır

niġebolıya kıılır ‘azmi sefer
şıġınup allāha ol hoca ‘ömer

ķırķ biñ erüñ içinden ol kıızı
gice uğurladı işit bu sözi

bursaya getürüben kııldı düġün
geldi andan hān murād zū-fünūn

3155

laz ol yıl hāna virmişidi harāc
bursa tıldı mālā yoķdur ihtiyāc

şonra kıız hālını banlar bildiler
pes ġulöv cümlesi laza kııldılar

123a

laz dahı kıızı görmişdi meger
āfeti kıılmışdı göñlinde eşer
jegmūn u engürüs kıral bed-fi'āl
ışidüp kıız hālını çekdi melāl
lāza yetmiş biñ er irsāl eyledi
varup uğraş türkle dir söyledi

- 3160 arnavuddan bosnadan iflākdan
geldi leşker çeyhle kıfçāğdan
laz ilinde iki yüz biñ er tamām
cengine sultānuñ etdi ihtimām
evvel elçi şāha irsāl eyledi
laz kim anları idlāl eyledi
bitide sinünle dimiş uğraşam
sen baña ulaşmasañ ben ulaşam
pādişāh aña bunı yazdı cevāb
uğraşam yazın buyura hağ sevāb
3165 gönderüp sultān gider hāce 'ōmer
söz muṭavvel olmaz oldu muṭtaşar
geldi laz gördi cümle leşkeri
çadır olmuş tolı vılğ ili yiri
bir muraşsa' haçı var uğurlar gider
anda niçe dürlü oyunlar ider
geldi sultāna çeri vaşfin didi
pādişāh aña göre kaydın yidi
kaştamonıdan aña geldi çeri
germiyānuñ karamānuñ hem eri

123b

- 3170 hem 'acemden hem 'arabdan geldiler
kim ġazā resmin bunlar kıldılar
dört biñ bānı müretteb kāfirün
tağ u taşı tolu leşker ol yirün
yüz biñ atludur piyāde yüz biñ er
cümle harbe elde tutmuş hem siper

- edreneden geldi sultān-ı ġuzāt
vılğ iline leşkeri oldu kāyināt
şoḡbet etdi laz geldi cümle bān
bile anda miloş bān-ı kıaltabān
evvel ol sultān kıulıydı meger
3175 mürted olmuş kaçuban ol bed-ġüher
öldi bān oğlı şoñra bān olur
dāyimā mü'minlere ġazabān olur
göndürürdi dāyimā şāha haber
da' vet etdükce anı meger
gelürem uş uş diyüp gelmezidi
va' deye mürted vefā kıılmazıdı
anda kim laz içki eyledi aña
didiler oldu seni hāyin baña
dir miloş yarın göresin hāyini
toğrı mı hāyinmi bilesin beni
3180 laz oldem toluı aldı içer
kösovaya duruban andan geçer
kösovaya geldi hem sultān murād
cum' a ġün zı'lhiccede ol hūş-nihād

124a

- müsümānlar bir ulu ḡandağ düzer
kıırğ biñ vardı 'azeb anda dizer
altmış biñ atlu yār kıalur eren
hağ te'ālā yolına anda varan
müslimīn bir alay oldu çekdi şaf
nāvek-i tīre 'adū oldu hedef
3185 yaya oğlanıydı öñinde anuñ
hem deve kıatırdı şoñında anuñ
çalınur kūs u neķāra vü borū
yürüdi ol iki yüz biñ er 'adū
bir yere gelmiş yumurlanmış gelür
bir uğurdan cümlesi ḡamle kıılır

- şanasın kabkara yer ormanıdı
gök demür giymiş kamu sükrânıdı
- 3190 çün yakın oluban a^ç dâ yitdiler
müselmânlar tîr ü bürrân itdiler
- oqıla ayğırlara yara urdılar
böglüşür istiyen bırağur gördiler
- niçe küffârı atı yire urur
anuş ardındağı ol hâli görür
- çarçaşup öñindegi alây döner
ardına ardındağı kulu döner
- top olup bir yire yıkıldı ^ç adû
şür olurlar şan öter beş yüz boru
- 3195 pes müselmânlar araya aldılar
her taraftan cümle hamle kıldılar
- 124b**
- iki leşker içre kan olmışıdı sîl
na^ç ralar kıopardı kişneşürdi hayl
- on yedi gez hamleyi islâm ider
cenk içinde hışma bî-arâm ider
- yol virürler sökölüp kaşdı ^ç adû
târumâr oldı tağıldı oldı rû
- çünkim islâm üzerinden esdi yıl
düşmenün ^ç ömri tanâbın aşdı yıl
- 3200 lazla a^ç dâ gizîrân oldılar
tutsağ üç yüz onyedî bân aldılar
- laz tutıldı velî mîloş la^ç in
at depüben geldi şulţâna yigîn
- didî mîloş bân benem elün öpem
dînüñe şimden girü senün şapam
- elin öper şandılar atdan iner
bir kız ayğır pâdişâh ol gün biner
- hanceri var yeñi içinde nihân
hancerile urdı şâhî nâgehân
- şarmaşur sultâna hem atdan yıkar
gerçikim gâzîler üstine çoğar
- 3205 üşürürler aña tîğıla nacâğ
kimisi harbe urur kimi bıçağ
- pâre pâre kılmayınca ol iti
şâh kırtulmadı gitdi tağatı
- şâh üzre anda çadır kırdılar
ağlaşurlar şâhî böyle gördiler
- 125a**
- şâhuñ iki oğı vardı ferîd
birisi ya^ç kûb birisi bâyezîd
- nâgehân şâh göz açup ^ç aqlın direr
müselmânlar hâli noldı dir şorar
- 3210 didiler şındı ^ç adû dutıldı lâz
işidüp anı kıılır hağğa niyâz
- didî saña şükr yüz biñ yâ ilâh
bâyezîd beg kıluñ dir etdi âh
- yidi yüz toğsan iki olmışıdı sâl
eyledi gâzî hüðâvendî intikâl
- kığırup ya^ç kûbı kıldılar helâk
bâyezîd oldı beg oldı haşma bâk
- lâz cümle bânı yetmiş biñ eri
kırdılar kıomadılar birin diri
- 3215 bir çeriyi anda kıurbân itdiler
ol yeri fetğ eyleyüben gitdiler
- yıldırımıdır çünki sultân bâyezîd
ol hadîd aldı ele be's-ü şedîd
- bunda böyle oldı hâl-i isfendiyâr
anağolıda egirdürdi hışâr
- kaştamonıya varur andan alur
rûm iline ^ç azm yine ol kıılır
- mirci kıarın ovasın geldi urur
3220 iflağ leşker düzüp sultân varur

arķısuñ ķatında cenk oldu ķatı
şandı kâfir dökdi yarravuğ u yatı

125b

parhâ bunlar şanup hem döndiler
ğayret idüp yine anda ķondılar

ayne beg hükm ķıldı leşkere
tâ ki mü'minler ölüsini dire

arķışa türk ölülerin atdılar
gice â' dâ gördi fikre bitdiler

3225 gördiler kâfir ölüsü ģaddi yok
türkün ölüsü de diñle anda çok

illeşür elçiyle māl irsâl_ider
mirçi sulţān cenge böyle al ider

anaolıda timur taşı meger
ķaraman oğlı tutar ol bed-güher

iline iltür yine āzād _der
viridi ģıl' at yine anı şād_ider

yıldırım ģān işidüp anda gider
ķaraman oğlı gelüben cenk ider

3230 pes 'alāe'ddīn şınur hem tıtdılar
anuñıla oynayuban utdılar

yıldırım anı timurtaşa virür
anı berdār etdi ol dağı varur

aña gerçi virmedi sulţān rızā
pes 'alā'eddīne irişdi ķazā

muştafa nām muģammed oğlı var
tıtdılar anlar ķılurken kār u zār

bursada ģabs_oldılar bunlar ķalur
ķaraman her bir ķula ķısmet olur

126a

3235 yine iflāk rüm ilinde çekdi baş
yine sulţān vardı eyledi şavaş

ata biner kâfir ķomaz ķırar
dönüp andan selanik üzre irer

cenk_ider oldu ķırıldı çok frenk
er ķoyar içine kim ķıla dernek

aydın ilin verdi 'īsā beg aña
feth_ider vardıysa her bir yaña

menteşe oğlı olur mışra revān
ol ili firūz ağaya verdi ģān

geldi serģān oğlı orģān ģızmete
germiyān oğlı bilür ģālī nite

3240

ol dağı gelüp olur sulţāna ķul
her ne kim tıtdıysa ķıldı ķabūl

andan istanbula düşdi pādişāh
cenk_idüp egirdür anı iki māh

engürüse irişür andan ģaber
dirdi jekmūn leşkери ķıldı sefer

nıgbolı üzre oldağı düşer
alınmaz aña bir iki gez düşer

şāha nāgeh irişür çapar ulağ
üşdi istanbula almaz ittifağ

3245

leşkerini ķodı küffāra gider
nıgbolı 'azmini andan ider

söz öküşdür vardı anda ķıldı cenk
gerçi kâfir ķıldı ehl-i islāma denk

126b

şındı kâfir āģır oldu tār u mār
çok ferişte anda ķıldı kār u zār

'avn ķılmasa friştehler eger
rüm ili kâfir alurdı serteser

yüz biñ er küffardı 'öşri ķılur
ķılıc_altında toğuz bölük olur

3250

yidi yüz hem toğsan altıydı sāl
tırnavāda şınuban ķaşdı ķırāl

çūnki tārīģ oldu sekiz yüz tamām
çıķdı timur eyleyüben ihtimām

anuñ atası ḥasan ḳovacaydı
 çengizüñ tatar ḳardaşıydı
 oldu mülkinde anuñ mülk-i ‘acem
 hindle milk ü ‘ arab anuñdı hem
3255 kırk yıl ol ḳaltabān olmışdı ḥān
 girdi ḳabzına anuñ cümle cihān
 çün sekiz yüz oldu ḥicret olzamān
 tohtamış vardı şıdı nāgehān
 geçdi bir yıl yıldırım ḥāna meger
 nāme irsāl eyledi ol bed-güher
 nāmesine anuñ etmez iltifāt
 sehv_ider ḳaḳır aña şāh-ı ğuzāt
 çün sekiz yüz üç yıla ḥicret irer
 geldi sivāsa timur leşker direr
3260 ol la‘īn eyledi sivasa ḥarāb
 döndi yine şāhdan ider ictināb

127a

vardı erzincāna yıldırım olur
 ilini daḥı anuñ ğāret ḳılır
 tutdı tohret ḥānı irsāl eyledi
 ehl-i beytin aldı bed-ḥāl eyledi
 ḳıldı tohret temura çünki ‘azm
 ol la‘īn oldu sebep ḳılmağa rezm
 pes malatıya üzere düşdi ḥān
 ḳıldı virān ḳaldı ol yirde nişān
3265 çün sekiz dört olur ḥicretde sāl
 geldi timur itdi bu kerre ḳıtāl
 yıldırım ḥān bir çeri eyledi cem‘
 tā ki ḳıla rūmdan a‘dāyı ḳam‘
 ḳara yūsuf begle ‘osmān beg gelür
 yine gitdiler bular ni‘met bulur
 başdan ayağa demür elli biñ er
 kāfirüñ alaydı ol bir nefer

vılḳ u eflāk u lāz ili bile
 kim ola ol leşkerüñ vaşfin ḳıla
3270 gendünün ālay[1] yetmiş biñ tamām
 yayası otuz biñ anuñ ve'sselām
 rūsdan bile otuz beş biñ tatar
 ḳatı yaydan cümle çeküp oḳ atar
 leşkeri rūm iki yüz biñden ziyād
 düzdi ālay bāyezīd bin murād
 leşkeri küffāra evvel yürürdi
 tonlu er cümle öñinden kürüdi

127b

mīr süleymān bu yañadan cenk ider
 çağatay bu iki diltenk ider
 çağatay oldem olur zīr ü zeber
 ḳırılır cenk_içre yetmiş biñ ḳadar
3275 gördi ol ḥāli timur eyledi āh
 bir yüce yerden baḳardı pādişāh
 oldu ḥāyin pes otuz beş biñ tatar
 vardı timura dönüben oḳ atar
 leşkeri sultān anuñçün şınur
 leşkerini ḥōd temur şındı şanur
 mīr süleymān geldi gitdi bir ālay
 müşkil oldu iş bu gez olmaz ḳolay
3280 var otuz biñ gendü ālayıla şāh
 ortada ḳaldı aña yoḳdur penāh
 tutılır gendü ḳılır ḳaçmağa ‘ār
 şındı islām anda oldu tārumār
 şāmdan gelmiş miḥāl beg pehlüvān
 balta beg oḳlıyla ol nevcüvān
 balta beg oḳlıydı ilyās beg
 i‘tibārı yoḳ busı bunlara ḳılmasa beg
 dizginin ilyās beg şāhuñ tutar
 geldi anda bir ulu begdür tatar

3285 çün tatar aña yapışdı ol zamān
çaldı ilyās aña vermedi emān

bir elin ol ƣaltabanuƣ düřürür
pes ƣılıç ilyāsa tatar üřürür

128a

anı anda pāre pāre itdiler
yıldırımı anda alup gitdiler

ol işe timu[r] ideridi nazar
şordı sulţāna kimdür ol er

niçe şancaƣ begine sulţāndur
nice sām u rüstem ü destāndur

3290 didi kim ol beg degül bir şubaşı
kim yolumda oynadı baş ol kiři

didi timur uşbu işler saña az
şimdi yıldırım sen degülsin kār u sāz

şubaşı ƣılursın ol resme eri
buluban vermezsin aña kişveri

oğlı ilyāsuƣdurur maħmūd nām
i timādadur bulur şadr-ı kirām

çün sekiz yüz dörde ol yıl ire sāl
cum a gün oldu muħarremde ƣıtāl

3295 yıldırım ģān yaşamaz bir ay ölür
rūma ol on dört yıl sulţān olur

ƣıldı timur ol la in rūmı ģarāb
mīr süleymān rūm ilinde yok me'āb

rūmdan ƣıƣdı acem yolın tutar
gitdi bilesince otuz beş biƣ tatar

bursaya sulţānı alup geldiler
türbesinde defn anı ƣıldılar

mīr süleymān oldu çünkim pādişāh
urdılar başına anuƣ altun külāh

128b

3300 pādişāhuƣ oğlı beş isā biri
ģān muħammed biridür musā biri

mīr süleymāndur biri ģöd pādişāh
ilile tāb aña oldu sipāh

ģükm sulţān öyüğine isā ƣılır
menteşe ilinde hem musā olur

ģān muħammed rūmda ƣılmışdı ƣarār
milk ol arayı etdi ihtiyār

muştafāyı çağataya etdi esir
niçe yıldan şoƣra geldi ol emir

3305 mīr süleymān ƣıldı isāyı tebāh
aña mūsā beg şoƣ ucu buldı rāh

mīr süleymān dün ü gün şoħbet ider
aħmediyle dem be dem işret ider

aħmed derviřidi yay eyledi şāh
oldı muħtāç aña cümle ehl-i cāh

cūd u iħsānıla di ol lā-nażir
selanik elden ƣıƣardı ol emir

anı istanbul tekfūrı alur
ģıleye böyle iş aña ƣılır

3310 mīr süleymān beg toƣuz yıl oldı ol
öldi musā aña çün buldı yol

anda sekiz yüz on üç olmışdı sāl
mīr süleymān gitdi ƣıldı intikāl

iki buçuk yıl olur musā emir
bunlar etmez kāfirile dār ü ģir

129a

gitdi ol sulţān muħammed oldu şāh
muştafā ƣıƣdı bulunmaz mülk-i rāh

uşbu sulţān ģarb līkin bī-ƣıyās
ihtişārında bunuƣ gördüm sipās

öldürür mūsāyı ƣaçdı mußtafā
ığribosda ģabs olur ol bā-vefā

3315 ƣaramanuƣ oğlı ibrahīm beg
geldi sulţāna ider ta līm beg

- 3320 aramana göndürür virdi alem
 sürdi sultan daı devrnı hem
 n sekiz yüz yigirmi dört oldu sl
 ldi sekiz yılda ıldı intikl
 hn murd bin muammed hn gelür
 atasınu yerine sultan olur
 mutafa aa hurc etdi meger
 ulubatta ındı ol zir ziber
 mutafa adlu murdu ardaı
 vardı öldürdi biter anu ii
 lza gitdi lz ilini aldı ol
 selanik fet ider hem buldı yol
 aldı despot yorgin ızını h
 ol laine hükm andan oldu ch
 onra morada gemiler yadurur
 ol sebebden onra ilin yadurur
 3325 yidi gitdi baını aldı lain
 yano ıdı pes aa ol muin
 129b
 ngrs geldi izlediye ıldı cenk
 yine adı almadı anda direnk
 anda fırsat virdi islma hda
 ındı kfir ıldılar ekber gaza
 n sekiz yüz otuza iridi sl
 eh ale'ddin toar ol nik hl
 n sekiz yüz otuz be sl olur
 hem recebden gün yigirmi altı gelür
 3330 hn muammed enbe gicesi meger
 irteye aru toar hayr'l-beer
 hn muammed toduından onra h
 vil ilin lz ilin eyledi tebh
 onra moraya varup fet eyledi
 lekeri islmı anda toyladı
 hicret olmudı sekiz yüz elli yıl
 h oldu edreniyeye muntaıl
 vardıc gez aramana ol emir
 araman olı aar olup hair
 hn muammed olına iqlim ol
 3335 virben serhn iline tutdı yol
 nki varnadan gelür sultan murd
 aldı ilin yine olaydı murd
 hn muammed gitdi serhn iline
 ham anda nitdiyise biline
 n sekiz yüz elli iki oldu sl
 mh-1 u batda yine oldu ıtl
 130a
 kosavya yano geldi ol helk
 lekeri küffara hama oldu bk
 onra yiri ggiyi ol bnyd ider
 3340 turhn iflk yıdı ad ider
 n sekiz yüz elli dörde girdi sl
 arnavda vardı ılmaa ıtl
 vardı anda geldi dgn eyledi
 olına anı hmyn eyledi
 evlenr sultan muammed ol zamn
 oldu serhn iline anda revn
 mh-1 evvl ire olmudı dgn
 ay-1 zi'la de dedi hdden fzn
 nki zi'licce ayı oldu tamm
 3345 n sekiz yüz elli bie erdi m
 renbe gün seer ki pdih
 hsta oldu iki gün oldu tebh
 ir ıldı gr-1 behrm ikr
 aldı rüstem naql_idp isfendiyr
 terk_idben ml u mülk tc u tat
 ara topra pinhn ıldı rat

mevtn on beş gün ki pinhân etdiler
begler ihfâyıla efgân itdiler
3350 şîr-i yezdân bîşe-i dînde meger
bildi yidinci gün içinde haber
dâr-ı kaşra yedi gün içre gelür
‘azm-i serhân illerinden çün kıılır

130b

geldi on bişinci gün çün pâdişâh
halk oldu başdan ayağa siyâh
başların dögerleridi taşla
yoğruban toprağı göz yaşla
atasına ‘azm orhân şâh ider
çârşenbe gün berk-i râh ider
3335 bursaya sultân olup gitdiler
anda anı iledüp defn itdiler
on sekiz olup muharrem şenbe günü
tahta çıkdı pâdişâh-ı zü-fünün
hâzret-i sultân muhammed zill-ihağ
ki aldı ‘azmi bād-ı şarşardan sebağ
ol kıılır dünyâyı haşma rüsteñiz
ol ki kıılmışdur ahibbâyı ‘aziz
**zıkr edem dinle yigirminci kitâb
ol şehinşeh kışşasında faşl-ı bâb**
3360 bunda mezkûr ol hıdıvün medhidür
dahı aşarı hem anuñ fethidür
çün atası mevt oldu aşikâr
fitne vü âşüb tıldı her diyâr
lâz ilin vılğ oğlı kâbin adına
kızla aldı resm vü âyîn adına
diler istanbul tekfûrı hem il
tıldı ‘âlem fitne oldu derhem il
anaçolı tığ ü bürrân serteser
elde tıtmış rümhü lertzân serteser
3380

131a

3365 kıaraman oğlı ‘adüvvü’llâh-ı dîn
kıaramandan oldu â‘dâya mu‘în
dırdı leşker edreneden pâdişâh
kııldı pes anaçolıya ‘azm-i râh
cavğ cavğ ardınca irişdi ğuzât
bursada pür leşker oldu kâyinât
kıaramân oğlına irişdi haber
kıaşdı taş ile becid dir elhâzer
geşdi çün kıara hışarı pâdişâh
çaydan öte kııldı aķşehre nigâh
3370 alây alây şaf şaf oluban ğuzât
pâdişâhıla yürüyüben depdi at
geldi didi pâdişâha bir cüvân
kıaşdı gitdi taş iline kıaraman
ol seker kıaya başında kıarğa var
geh biner geh yider iki yorğa var
didi hem vardur babucum iki çift
kim geyem yapışduram ben aña reft
bulam ol kıaçanın kıulumı arayam
tağını taşını anuñ kıarayam
pes kıaraman oğlı ibrahîm beg
elçi göndürdi der aña kıurma teg
3375 elçi geldi ele ayağa düşer
ibn-i mevlânâ zârısı hâdden aşar
merhamet kııldı yine sultân anı
eyledi ğamgîn iken şādân anı

131b

varuban maħmûd beg eyledi pend
şulh ibrahîm ider çok işdi and
ol il iderdi du‘â leyl ü nehâr
kim kıaraman ilin ala şehriyâr

olmaz anların du‘ası müsteḥāb
bī-ḥaṭā şulḥı görür begler sevāb
şeh dedi ḥikmetle yunān illerin
ḥaḳ vire alam ḳaraman illerin
çünki her iş vaḳtine merḥūdurur
şimdi devrān anı şāha döndürür
anaṭolıya olur begler begi
ḥāzret-i ishāḳ pāşā er yiḡi
aydın oḒlın menteşe ilini hem
çıkārur ilden varup çekdi ‘alem
3385 rüm iline çünki geldi pādişāh
diḡle ne tedbīr ider zıll-ı ilāh
didi istanbul boḒazını kesem
ol ‘adüvvü’llāh yel gib(i) esem
çün sekiz yüz elli altı oldı sāl
buldılar ol yörede bir ḳaç cibāl

ḳara deryādan yaḡa bir ḳal‘ a şarp
yapdı andan urdı istanbula ḳarb
nice ḳal‘ a ancılayın bir ḥışār
görmedi ‘ālem içinde rüzgār
3390 ḥusrev anı kûp gibi çok ṭoplar
atılır kühlara andan kûplar

132a

ne gemi geçemez andan kelebek
kim ururlar ṭopla geçse siḡek
bes frenkile sitanbula ḥōr u zār
ḳaḥt u tengiden ḳamu ḳıldı nizār
çün sekiz yüz elli yidi oldı ‘ām
edrenede ṭoldı leşker ejderḥām
şāh-ı Ḓazī ḳaşd-ı sitanbul ider
künkler dökdi çeküp aldı gider
3395 kirlikā geldi ḥalīla dir meded
māl çok aldı şehi ḳılmaḒa redd

oḒı şāh atdı anı kim dönderür
bes ḥalīl anları maḥzūn gönderür
mülk-i ‘oşmānda nekim varsa gemi
geldi istanbula bile ādemi
ḳal‘ aya ḳarşu ḳonar şāh-ı Ḓuzāt
ṭoldı şaḡra u k ūh leşker her cihāt
ṭoplar düzildi öḒinde metris
düşdi ā‘ dānuḒ içine vehm ü teres
irişür nāḒāḡ dört ulu göḒe
3400 yetişür āvāzı islānuḒ göḒe
göḒe ṭoptoluydı ḡarbi frenk
dinmeler şīrile geldi ḳıla cenk
her taraḑdan geldi istişfā‘ çok
kāfirüḡ etbā‘ la eşyā‘ ı çok
ṭoplarla ḳıldılar zīr ü zeber
burc u bārūyı şavaşdur baḡr u ber

132b

ḳalmışdı onı cemāzıyelāḡirüḡ
ḳatl se şenbe Ḓün oldı kāfirüḡ
3405 yaya oḒlanları geldi şubḡdem
ḡamle üçgez etdi çok saçıldı dem
şāh Ḓāzī ata çün oldı süvār
yürüdi alay düzüben üstüvār
ṭop yıḒduḒı gedükdeḒi frenk
ḳaşdı mecrūḡ oldı ḳılımadı denk
ḳal‘ aya çün girdi islām etdi ḥüm
ḳatl olur efrenk bī-ḡadd daḒı rüm
bī-ḡad islām anda aldı māl u genc
ḳıldı ḡaşma çekdüḒi bī-ḡuda renc
kesilüp tekfūr dermenüḡ başı
3410 oldı hem perdāḡt istanbul işi
geldi düşdi aḡa aşḡāb-ı resül
çok cefālar çekdi aşḡāb-ı resül

çok çeriyle geldi niçe pâdişâh
hâk te' âlâ vermedi bir fethe râh
yapılup devri süleymândan berü
çok selâtin fetihine vermişdi rû
3415 cümlesi ol hasretile gitdiler
fetihine anuñ vaşiyet etdiler
fazlına bir pâdişâhuñdur delîl
' âleme zıll-ı ilâhuñdur delîl
kıldı fetih istanbulı hâşmuñ bilin
üzüben zîr ü zeber kıldı ilin
fitneye her yaña istanbul sebeb
niçe ola şâha verdi hâk çalap

133a

çünki böyle oldu istanbula hâl
hüb rûlarla cihânı tıtdı mâl
fitnenün başı idi vılķ oğlı la' in
anı kılmışdı benî aşfer mu' in
3420 anuñıla cümle kâfir tıtdı yas
hem frengistâna andan oldu be's
uşbu iş vılķ oğlına ta' lîm ider
aldığı ili yine teslîm_ider
anda olmuşdı hâlîlün sırr-ı fâş
aşılur terk itdi mâl u cân u baş
çün sekiz yüz elli sekiz oldu sâl
laz ili despotdan etdi intikâl
gitdi yağma oldu ol il serteser
engürüse kıldı vılķ oğlı sefer
3425 ne amol kıldı ne sirviçe hışâr
oldı yağma gerçi oldu kâr u zâr
şîr-i hâk çünkim amol üzre varur
şîr kovar kâfirler islâmı görür
anda yağmaya boşandukda ğuzât
gitdi tenhâ düşmen üzre didi at

kâfir anı gerçi araya alur
pâdişâh â' dânuñ içinde çalur
tiğ bürrân elde sağ u şola ol
şaluban hâşmı amola tıkar ol
anda harbi kâfire yoğıdı had
3430 leşker irmeden şeh itdi kendü red
hâşmı ol demde kıılır zîr ü zeber
böyle verdi bize râvîler haber
didiler geldi melâik ' avnçün
pâdişâha anda tenhâ çaldı çün
ol seferden çünki döndü pâdişâh
kıldı istanbula andan ' azm-i râh

133b

bir huzâbendi buluban lâ-nazîr
bes imâret tahtına kıldı vezîr
bunda mevķuf eyledük bu kışşayı
3435 yâd_iderüz şonra biz bu hisseyi
çünkim istanbula geldi pâdişâh
ineze kış günü kıldı ' azm-i râh
fetih idüben hüblaruñ kıldı çin
yine tağladı kamu kâfir için
bil sekiz yüz elli toķuza irer
defterin bir dağı â' dânuñ durer
vardı vılķ ilini aldı serteser
ķomadı maħbûbe kıız güzel püser
3440 mâlıla maħbûbların çini der
edreneye dönüben andan gider
çün sekiz yüz altmışa irdi sâl
şâh bil enmarada varup kıldı kıtâl
künk bî-had geldi sküpden aña
her birisini gören çalur taña
cenkde yıķmaķda taķsîr olmadı
fetih anuñ şâha taķdîr olmadı

düşdi çün qaraca beg begler begi
 kâfirün gitmişken geldi ögi
3345 savaş etmez rûm ilinlü başı yok
 anaṭolı içre hūd yoldaşı yok
 şāh savaşda anaṭolıyı gücer
 ol savaşdan pâdişāh daḥı gücer
 kṡondu sultān ṡaşra kâfir çıkar
 kal‘ a üstinden durup yanḡo baḡar
 ol la‘ in derdi benī aşfer benem
 şāha varan şāḡib-i ‘ asker benem
3350 buldı bir isli ova zırh yigende yol
 çok fütür oldu anuḡla daḥı bol
 ṡaşra çıkuban hücūm itmişdi
 leşker islāma hūm itmişdi
 kırdılar kılıcla çalup çark çark
 kim tunaya kim şuya olurdu ḡark
 soḡuluban diḡdi küffāruḡ üni
 aḡlaşurlar karaḡu olup günü
 baysı gıralı dirlerdi gelür
 leşkeri çok kırılır tenhā ḡalur
134a
 zehresi yok şīr-i yezdāna gele
 pişe-i dīnde aḡa ḡamle kıla
3455 edreneye geldi andan pâdişāh
 ‘azm_ider iḡlimine her bir sipāh
 çün sekiz yüz altmış bir olur ‘ām
 yine leşker geldi oldu izdihām
 şāh sūnnet düḡününi eyledi
 ḡıl‘ atıyla zeyn ḡalkı ṡoyladı
 geldi sultān bāyezīd ü muştafa
 sūnnet oldu ol iki kān-ı vefa
 yıl sekiz yüz altmış iki olur
 ‘azm-i mora pâdişeh ol yıl kıılır

fetḡ yüz ḡal‘ a kıılup ol yıl döner
3460 yok esīrün ḡaddi germeye ḡonar
 döndi andan geldi istanbula şāh
 kim anı kıılmışdı çünkim taḡtgāh
 çün sekiz yüz altmış üç oldu sāl
 laz iline şāh kııldı intikāl
 şehri-kūye erdi ol şāh-ı ferīd
 bes semendireden irişdi kilīd
 muḡkem eyledi semendireyi şāh
 gitdi istanbula andan ṡutdı rāh
3465 yıl sekiz yüz altmış dört oldu çün
 diḡle nitdi yine şāh zū-fünūn
 mora fetret oldu ‘azm etdi aḡa
 şāh-ı ḡāzī işi islāmuḡ oḡa
 ḡazret-i maḡmūd pâşā ‘azm ider
 ṡutdı tekfūrını şanma rezm ider
 anı bir nāziklikile etdi şikār
 monevetyadan çıkardur hem nigār
 pâdişāha ḡul olur tekfūr-ı rūm
 geldi sultāna olur maḡhūr-ı rūm
 oldu üç yüz ḡal‘ a sekizini ḡor
3470 yıḡdı bāḡīsini kâfir oldu ḡör
134b
 ḡaḡ bu fetḡi vermedi kimseye ḡiç
 çok ḡışār olmuş egerçe gerde piç
 saḡa şerḡ etdüm mülūk aḡvālını
 hem bularuḡ fetḡinūḡ aḡvālını
 bu ebū'lfethūḡ mişālın rūzgār
 görmedi ḡıfz eyleyen perverdigār
 çün sekiz yüz altmış beş oldu sāl
 anaṭolıya kıılır şāh intikāl
3475 gelüben sivasa ol uzun ḡasan
 zulm kıılmış ḡalāmı anda esen

düşdi ismā' il hem müttehem
gördi hân fethin anuñ ol ehem
vardı sinaba düşer feth olur bâb
çıkıdı ismā' il beg yoqdur me'âb
toğrulıgından aña irdi felâh
öpdi sultân elin ol ehl-i felâh
mülk ü mālıla vilâyet buldı ol
iki ' âlemde sa' âdet buldı ol
3480 çünki sultâna anı teslim ider
şeh tarabzona andan ' azm ider
varup evvel feth olur koyılı hışâr
geldi bir elçi horasandan hôr u zâr
gitdi elçi ardı sura hamza beg
vardı üç biñ erle alur tanza beg
işidür münzer tağındaymış hasan
kaşdı gitdi güçle sağ u esen
sâkit oldı vardı miqdârın bilür
anası elçilikle andan gelür
3485 feth_ ider tarabuzonı çünki şâh
kıldı rûm iline andan ' azm-i râh
ol kırayı eylediler ğarq-ı mâl
buldı â' dâ her bir ilde güşmâl
ol yaña çün şâh eflâk bu yaña
tavrudur azğun gören qalır taña
oturur işhak pâşâ tahtda
düşdi hanun qaldı râyı sahtde
şeh gelüp voyvadayı da' vet ider
bes risâlet vechle yünus gider
3490 hamza begle oldı yünus beg şehîd
yaqdı tunanuñ kenârın ol pelîd

135a

yıl sekiz yüz altmış altı olur
pâdişâh aña ğazâ ' azmin kıılır

nigebolıya irişdi pâdişâh
yer götürmez leşker olmışdı sipâh
kııla pâşâ turnayı evvel güzer
düşmene gele şanur anı düzer
öte yaqaya geçer sultân dağı
bile otağ u sarây u maţbağı
anda bir şahrâya üç günde girür
3495 hük_m_ ider sultân cebe anda görür
alay alay gök demür giymiş ğuzât
şaf şaf olmuş oynadurlar cümle at
hem zırhlar hem çukallar çigşeşür
hem süheyl uruban atlar kişneşür
orcuñ atlısı kıılmışdur güzer
cum' a gicesi kıpar bir şür u şer
bir ğirî kıpıdı hem ol dem nâgehân
kıpıdı anañolıda zâr u figân
düşmen evvel anda gelmişdi meger
3500 cenk ider â' dâ aña bulmaz zafer
rûm elinlü üstine kıldı hucûm
bu gez itdi leşker-i islâm hûm
yol bulmaz arada qaldı ' adû
der kıamu hav hav öter bî-ħad borû
dün içinde araya aldı ğuzât
altmış biñden biñi buldı necât
bilmek istrseñ bu cengi serteser
bul teferrücnâmeyi eyle nazâr
kırtılır voyvada çün mevrûh olup
3505 leşkeri kıırıluban bî-rûh olup
subħdem tutğunlar ve leşker gelür
töldi dîvân gövde cümle kıatlı olur
' azm_ ider ol gördük anda çok kıadîd
kıazuğıla kim ' atıķ ü kim cedîd
bozuya andan dağı ' azm eyledük
anda kâfir çıkıdı bir rezm eyledük

3510 kafirün on bişdi şancağı tamām
otururken tahta şāh-ı enām
gāzīler mecmū' ısıñ vardı kırar
baş u tütğün hādsuz orduya irer
iflağ_illerin otuz günde yıkar
kılıcı odıyla haşm evin yıkar

135b

şāh ider ol yire ğayrı voyvada
kim kıla sultāna tā cizye fedā
yoğ esīre tavara hādd ü şümār
kıldığ_ otuz gün bir ol ili şikār
beyrebile geldi 'ıyd eyledi şāh
edreneye kıldı andan 'azm-i rāh
3515 'azm_ider ol yıl midilliye varur
topçılar aña bī-hād top urur
çār ü nāçār anı dağı fetğ ider
çok frenk ħarbi var kırdı gider
yine mālıla esīre yoğ şümār
līk kıldı bānı nevmīd ol hīsār
gice limōn burğōsında ben ezān
oğudum çıkđım baña yoğ müste' ān

çūn sekiz yüz altmış yidi oldı sāl
hān varur bosnaya dutulđı kral
3520 bosna illerini ser tā ser alur
yenice virildi gral anda alur
ol ili ishāk beg oğı tutar
şonra kāfir sürdi yabana atar
hersekün ħurtıldığ_ından müttehem
oldı 'isā beg olur ma' zūl hem
minnet oğı ol ile oldı emīr
fetğ ider ol ili ol mīr-i kebīr
kaç gez uğraşsa küffarı şıdı
ħarb_ıçinden ol ili virān ħodı

3525 çūn sekiz yüz altmış sekize sāl
irdi pençede yine oldı kıtāl
niçe kāfir gelüp almışdı
engürüs anuğ içi tölmişdı
māh zū'lka' dede anda vardı şāh
topla ol ħal' ayı kıldı tebāh
yüce muħkem ħaya üzre ħal' a var
līk kıldı bān nevmīd ol hīsār
kim çıkarsa tırmaz ayağı uçar
gerçi kāfir görüp islāmı kaçar
3530 nerdübān irişmege yoğdur meded
develi oğı ğazī umūr anda eved
nerdübāndan çıkđı leşkerden hemān
anı dağı urur yıkdı düşmenān
kıldı pāşā rūm iliniye nazar
didi niçūn ħarb kılmaz bu nefer
çağırup ey rūm ilini sizü ben
ħaşmı ħoyup kırayın felek atuban

136a

neyiçūn cenk eylemezsüz oğ atup
şimdi sizi ben kırayın mı tıutup
3535 şavaşa kılmadı kimse ihtimām
görđi fetğe yoğ meded şāh-ı enām
ħullarına kılmasa hān merħamet
leşkere ħarb eyleñüz dise oğat
yayça nedir kūh-ı ħāf olsa hīsār
fetğ_ideydi anı oldem şehriyār
pādişāhuğ_ sīretin fikr idelüm
medğ-i evşāfın anuğ zıkr idelüm
bir 'imāret kıldı istanbulda ol
ni' meti her hāñķāhdan andan bol
3540 edrenede yapđı bir zībā sarāy
mişl-i cennetdür havāsı cān-fezāy

yaptı istanbul içinde iki kaşır
 ‘âlem içre mşilini görmedi ‘aşr
 gelibolıdan aşağı bir hışār
 yapdurur görmedi mişlin rüzgār
 yaptı istanbulda bir hışn-ı ‘azīm
 ‘âlem içinde anuñ mşili ‘adīm
 ‘âlem aña gerçi oldu zīr-i dest
 3545 şāhlanmaz dutar ol gendüyi pest
 okıyup bu nice ‘ulūmı kıldı kesb
 ululanmaz bindügi bir alçağ_esb
 atlas u kemhā libāsın kıldı terk
 haq yolına dāyim işi sāz u berk
 cībi toptolu flori bī-şümār
 yoħsula üleşdürür leyl ü nehār
 buldı ‘ahdinde anuñ fazl ehl-i fer
 buldı ‘izzet qanda var ehl-i hüner
 hōr olur ‘ahdinde anuñ her frenk
 bulmaz kıla benī aşferile cenk
 3550 hikmetile mülk-i yunan etdi feth
 ya‘ ni kim mülk-i qaraman etdi feth
 biñde birin fazlınuñ şerh eylerüm
 muhtaşar kıldum sözi tarh eylerüm
 kılalum ol pādīşāha biz du‘ ā
 idüñ āmīn ide maqbūl ol hūdā
 olduğınca heft necm ü nüh felek
 çār ‘unşur se mevālīd ü melek
 se mevālīd içre anuñ ‘unşuru
 dāyim olsun der şenā hān enveri
 3555 hem buqaklarıyla olsun müstedām
 devlet-i ‘izzile ol hayru'l-enām

136 b

**hatm olup bunda yirminci kitāb
 buldı yigirmi birinci feth-i bāb**

hāzret-ī pāşā bu yolda oldu zıkr
 anuñ islām içre fetħi buldı zıkr
 kullarına lütf idüben haq çalap
 kılmış anı kuvvet-i dīne sebep
 rāyla olur bu gün bozar çimihir
 ol ferāset göklerine oldu mihr
 ol süleymān qadr ü āşaf rāydur
 3560 ol sikender haşmet ü dārāydur
 pādīşāha gerçi kim mevlādur ol
 hem vezāret tahtına evlādur ol
 saltanat göklerine bedr oldu ol
 nicesi bedr āsmān qadr oldu ol
 ‘izzile bū bekr haydar ‘ilmile
 ‘adlıla fārūq u ‘oşmān hilmile
 qahraman-ı ‘aşr u şan behrāmdur
 behmen-i devrān sırde sāmdur
 hān gelürken feth ederken lāz ilin
 3565 kārşāz etdi bunı demsāz elin
 yıl sekiz yüz altmışa irişdi sāl
 şeh belgraddan kim etdi intikāl
 hem vezīr ol oldu hem beglerbegi
 rüm iline daħı pāşālar yeñi
 çün vezāret tahtına başdı qadem
 māha erdi pürçem-i re's-i ‘âlem
 rāyla fettdi sulţān çok diyār
 zehresi yok kimse kıla kārşār
 mülk-i islāmı ‘imāret eyledi
 3570 mülk-i ‘ādāya haşāret eyledi
 inezi hān rāyla aldı anuñ
 içine dīn heybeti şaldı anuñ
 moraya evvel ki sulţān etdi ‘azm
 aldı anı diñle anda nitdi hāzm

3575 didi pāşāya dönüp sen lāza var
yanço oğlu kimdür ider kārzār
ol benī aşfer oldı ise eger
i' tiḳādum bu bulasın sen zafer
çün bu vechile aña ḥān himmet kıılır
leşkerüñ laz iline aldı gelür
vardı şava nām bir ḥışn-ı ' aẓīm
laz iline mişli ' ālemde ' adīm
vardı evvel anı pāşā feth ider
döndi sivrice ḥışār üzre gider

137a

3580 anı aldı muḥkem etdi serfirāz
vardı bilağrada karşı kārşāz
var ḥavāle derler aña nev ḥışār
anı daḥı aldı kııldı kārzār
hem gögercinlik ḥışāruñ kııldı şayd
rāyla feth etdi kııldı aña keyd
ins ü cīnnile süleymān gelse aña
yir ü gökden cenk kılsa her yaña
fethine bulmazidi anuñ zafer
feth eder maḥmūd pāşā şāhib-i hüner
kıılıcı fethiyle her şubḥ u şām
қан kuşar oldur ufuk üzre müdām
ol misişirāya varup tekfūr zār
çıkarur bir remzle itmez kārzār
3585 bir melikdür ol anı şāha ḡulām
kııldı tedbīrinde idüp ihtimām
siḥrile sāhirden etmez bir kişi
ki eyledi maḥmūd pāşā ol işi
dört şancaḳ ili nāzikligle
hāşıl etdi şāha çāpüklügle
rāyla feth oldı āmaşr nām şehir
kııldı çün ā' dā mehāmet birle ḳahr
3605

şehir-i sinābı ki ol ḥışn-ı ' aẓīm
şarplıḳda mişl-i ' ālemde ' adīm
3590 aña daḥı kııldı bir lu' bile keyd
pādişāhuñ devletinde kııla şayd
ḥükme girdi vardı üç şancaḳ il
küre kār zār degül ancak il
tarabuzon daḥı hem kıoylu ḥışār
oldı āsān feth olmadın ḥışār
dinle eflāk illerinde neyledi
leşker-i islām iltüp toyladı
voyvada derdi benī aşfer benem
gelse sultān uğrasa şanma dönem
3595 düşdi leşker öñine pāşāyı ' aşr
göşdi öte ḥaḳ te' ālā verdi naşr
ḥaşmı gerçi kim şebīḥün eyledi
leşkerinden ḥünı ceyḥün eyledi
gerçi pāşāyla kııldı kārzār
şındı gitdi çıḳdı elden kārzār
çün midilliye şehinşāh etdi ' azm
yine pāşā vardı anda kııldı rezm
aḡ gemileri kıilup deryāya ḳayd
kııldı tekfūrı frengi bile şayd
3600 bosna tekfūrına nāziklik ider
tutdı mülkin aldı çāpukluk ider
137b
ol skender ḳadr-ı ḳaydāfe mişāl
baḥr-ı ḡamdan herseke verdi melāl
germeyi yapmaḳ dileriken frenk
vardı kim anlaruñıla kııla cenk
yer götürmez leşkeri alāy alāy
anda iltür müşkil iş oldı kıolay
ḥaşmı anı kılmışdı muḥkem ḥışār
hem kıılırken ḳāl' a laz vermez ḥışār

çünkü pāşā kıldı anlara hücum
 kaşdı deryāya frenk ü rüm u şüm
 ol hışārı kıldı pāşā tārūmār
 zār-ı haşm oldu kılmaz kār u zār
 şındı kaşdı çünkim önegü frenk
 pes midilliye irer kopdı cenk
 şanur anda beg ne pāşā varamaz
 kim gelürse anda iş başaramaz
 tā ki müstevli midilliye ola
 ehl-i islām iremez fırsat bula
3610 şandılar pāşā gemi eri degül
 ol kaşānuş mübrebi borı degül
 düpdüz eyledi deniz yüzün gemi
 kıldı pür gavğa ü leşker ‘ālemi
 cineviz ü gedālan ü venedik
 her birisi leşkeriyle bir melik
 vehmden olmadı bunlar pāydār
 yoldaken pāşā olurlar tārūmār
3615 müşkil āsān oldu ne lāzım kıtāl
 yapdurur kal‘ ayı kıldı intikāl
 yayıça üzre düşmen idüben gūlūv
 fetḥ kılmışdı anı nāgeh ‘adūv
 pādişehden öñ varur ol aña
 dökdi o rükn topla nidem saña
 ol benī aşfer iliyidi tamām
 anda yigirmi gün itdi ihtimām
 engürüs gralı yüz biñ atlu var
 gelemes pāşāya kıla kārzār
 anda daḥı gelmemişdi pādişāh
 ara yer haşmıyla bir günlükdi rāh
3620 yanço oğlıyla üç yüz elli bān
 gelmediler aña tutdılar girān

yayıça üstinden çün etdi intikāl
 haşm izvornike geldi etdi kıtāl
 bile çeyh ü alman vü engürüs
 eflāğ ü bosna hem andaydı babūs
 yüz biñ atlu elli biñ vardı yaya
 niçe kal‘ a bunlara döymez kıaya
 topları hüsrevāni kūp mişāl
 niçe izvornik aña döymez cibāl

138a

anda var bir künk şan berğos ulu
3625 cümle leşker getirüp kılup gulu
 anuñiçün rehn koyup on hışār
 getirür izvorniki ide tārūmār
 bir iki taş atdılar künbed mişāl
 yıkıluban kal‘ a şarşıldı cibāl
 dirleridi islām gelseler kamu
 hem ‘ arab birle ‘ acem kılsa gulu
 kal‘ a üstinden bizi koparmaya
 bir kişi bizden bular aparmaya
 gitdi pāşā leşkeri islāmıla
3630 leşkerin koşdı nerimān sāmıla
 anda toğanı varup pervāz ider
 düşmen üzre şayd dün āvāz ider
 şaf şaf oluban yürüdi müslimīn
 alay alay ditrerdi anda zemīn
 hem zırhlar hem çuqallar çigreşür
 hem süheyl uruban atlar kışneşür
 toldurur na‘ rayla afākı gūzāt
 güm güm ider yer yürüdüginde at
 martolozlar irişüp verdi haber
3635 didiler pāşā ermişdi el-ḥazer
 gerçi anuñla bile sulṭān degül
 kal‘ a öñi uğraşa meydān degül

didiler çün bir yaña pāşā gele
hem bizüm bir yanımız Ʒal' a ola

iki düşmen ortasında kārzār
Ʒılsun tedbīr Ʒılur kārzār

ara yirde şava pāşādur berü
dirler iş olsun berüye anaru

3640 dirler Ʒal' aya evvel üşelüm
şonra çün pāşā gele urışalum

Ʒal' aya üşdi alımadı henüz
cenk iderken irdi nāgeh martoloz

geldi pāşā der Ʒaçar evvel babūs
Ʒaçdı yanƷo ođlı şonınca engürüs

şa' vayı pāşā gemi bile geđer
gördi taş tađ kāfir olmışdur Ʒaçar

dađı irmemişdi leşker tamām
müselmānlar eyleyince izdihām

138b

3645 Ʒaşdı kāfir şaçuban sāz u seleb
Ʒıldılar tađdan tađa anı taleb

döküben tađl u neķāre vü ' ālem
Ʒaldı ordusıyla cümle künk hem

on biñ artuđdı ' arāba itle
Ʒaldı ol yerde yarađ_u yatla

müselmānlar cümle tārāc etdiler
atı yorulan ' adüyı tutdılar

Ʒal' aya girdi zevāde bī-şümār
3650 künkler çođ hāşıl eyledi hışār

getürür kāfirleri zincirile
feth bu resme Ʒılur tedbīrile

pādişāhuñ devletinde bu emīr
dāyima düşmenleri Ʒılur haķār

bildi pāşā kārşāzı şarķ u ķarb
her ' adü hiķ idemez anuñla ķarb

memleket arāydur tedbīrile
kim muķābil olısar ol mīrile

**āđırı düstürnāmenüñ bu bāb
geldi hem yigirmi ikinci kitāb**

çün fütüħin eyledük itimām anuñ
3655 diñle aşārın Ʒılan i' lām anuñ

engüride ol hiđiv nāmdur
yapdı bir bezzāzķhāne mu' teber

şarķ u ķarba andan olur Ʒısm u şarf
bihter istebraķdan anuñ ismi şarf

yapdı bir ķammām dađı bī-mişāl
edrene şehrinde ol ferķūnda fāl

mişl-i ķuld āb u havāsı cānfezā
ķūr u ķilmāndur düoūline sezā

ķāş köyi ki ' imāret eyledi
3660 anı cennetden ' ibāret eyledi

cām' i ü ķammāmla yapdı serāy
oldı ol bir şehr-i zībā ķübceāy

ķamçayıla yapdı hem bir bostān
ki ol verür cennāt-ı ' adnīden nişān

139a

bir ' imāret yapdı istanbulda hem
kim anuñ evşāf-ı medķidür ehem

görse anı cennet-i dārü'sselām
aña tađpuya geleydi şubķ u şām

ķūra ferrāş olmađa emr olsa ger
3665 āyine güneş gibi anda öpe der

yapulup şehr-i irem ki oldı cinān
yerde anuñ reşkile oldı nihān

yeryüzinde ne ķadar var ķānķāh
aña göre oldılar tün ü siyāh

feth idüp haķ bize lütfından ' aťa
ķalķa getürdi anı Ʒıldı ' aťa

leşker-i islâma hûn sâlârını
işçün zâmin kılp ol kârını
3670 kim tırupdur tabh ola fevķ-i cebel
‘askeri içre toya andan cümel
ehl-i ‘alemi ü ehl-i fazlı cum‘ a gün
ol ziyâfâtin ider ‘ıyd ü düğün
‘ilm-i fahrı enbiyâ dersi işi
rûz-ı cum‘ adur ekâbir yoldaşı
anda sözlerden deķâyıķ şadr olur
fehm ideriseñ haķâyıķ şadr olur
dostları ehl-i taķvâdur anuñ
3675 haşmı bid‘ at ehl-i şekvâdur anuñ
ol zekâvet hem ferâset kânıdur
ol şecâ‘ at hem sehâvet kânıdur
cûd öñinde hâtem-i tay kim olur
başş öñinde ‘âlim ü zey kim olur
ķanda var ķâyim ‘ale’sşer‘ aña tâ
âstânın kıldı ‘arş-ı şer‘ a tâ
ol zahîr islâmudur ehl-i kemâl
nazmıdur firdevsî nazmına mişâl

139b

lafzda silk-i leâli ol dizer
nazm-ı pâki dâyimâ gevher
3680 haķ verüpdür himmet-i ķadr-i bülend
haş u ‘âm andan olupdur sûdmend
fazlınuñ biñde biri şerh eyledüm
ol hiđivüñ bâķisin tarh eyledüm
südde-i ‘âlî şadr kân-ı recâ
baħr-ı cûdından kılpuram letcâ
biñ melek şâfi‘ getürdüm ben aña
çiftlik bir köy ide ihsân baña
var ümidim kıla himmet ol hiđiv
bile çekdüm bunda zaħmet ol hiđiv

şükr-i haķ ‘avniyle idüp ihtimâm
3685 eyledüm düstürnâmeysi tamâm
çün sekiz yüz altmış toķuza yıl
irdi zilhiccede âħır oldu bil
bu leâli nazm kim şahânedür
üç biñ yedi yüz otuz danedür
ķırķ peygamberle biñbir pâdişâh
geldi bunda gitdi bâķidür ilâh
ħalka yazdum bunı ‘ibretnâme ben
oķıyup ‘ibret alasın tâ ki sen
ħâlini kıldum mülüküñ bunda zıkr
3690 ‘ibret al dünyâdan it bunları fikr
ben bunda nazmında çekdüm derler renc
ħaşıl etdüm sizünçün gizlü genc
bir du‘âden nola (yâd) eyleye siz
raħmet aña diyüben söyleyesiz
nola añılsa du‘âdan enverî
sizi çok añdı şenâda enverî
yâ ilâhi luř u raħmet kılp aña
kim du‘âyı ħayrıla beni aña
her kişide oldu du‘âya ihtiyâc
3695 ger melik olup başında ol tâc
bunı yazana kim iderse du‘â
3696 haķ te‘âlâ raħmet eyleye aña

temmet

mâh-ı ramazânü'l-mübârek sene

erba‘a ve tis‘în ve semân-mie

11
برای مستور نامه گوردانیش

ملوک

16114 22 501

برای حضرت شاه جهان شاه

تواریخ

5
16114

صالح اولاد ره درود خواندن قلم	رام نون کجورن که در بریح عقیم
قلم اولاد غرور داود کن کلان	اولاد ای ابراهیم اوقاه طایم
مهر زین مهم خیلن شان دارون	اول فد اقا شد رس زج عظیم
اینجا جدین اسحاق ادوین	قله ای و لایعقوب خلق اچو کیم
عزیز یوسعه مار و ز شعیب	اندن اولاد کی کسه یوقا کله زیم
ز بدت و جایی ورن داوود	فضلا که نوک سلیمانند سلیم
آنک اسم خفظ از ابدا خضر	دیر قلله لیل ابد اولز عدیم
لطفله یوبه و در منزه شفا	کتر ییل ایلان ابد ریح و سقیم
نجه قورقو لایله ی تسبیح	یونسه هوست اچرا اولاصیر
اول عریه سیکی خطمت قله جه	اولین اولیت کن خال رهیر
غریبه حکیمه همرانوک	اولاد ای اعالیسیع لقا کیم
بیر کن یحیی اول قله ی هیه	اول زکر یا یعوربت سیکیم
عستقله ذی الکحل صبر اتدی	حفظه دشمن قلله ی کوفیم

کتاب در ستون نامه بنام محمود یا شای اعظم رحمة الله	حد بله چون صد قران عظیم
	بولسن تا که صراط مستقیم
	بی زوال اولیتند اول اولیم
	علیه بر خاضع و عیب اولیم
	بزرگی کسه خضدن او کیم
	اول عقور در اول عزیز اولیم
	بولدی عزت آنو کیده انسانیم
	اولدی قصه حلالینه حیرم
	آدم انسان اچرا اولمشد عیلم
	لا جو مرا ولدی سیه او زیم
	سوج طوفانندن هلاک ایزیم
کلای بسم الله الرحمن الرحیم	بسیله حد بله بی شمشه سوز
	ملکی ایچین ابد در هوز اول
	بر کینه و اربعینه شبه یوت
	کورین بر کونه که عصیا بعیت
	اول غنی در مرصبور و هم کوی
	ز بدت وار و لحه آنک عوینده
	عرش آنکل واحد املا کینده
	عاجز ندن اچو بس بر قطره صوم
	اسم عطر او کورب اد اولیه
	لوح محفوظ اولسه اسمیه

مهم بود که دستور نامه و برادر	مهم بود که دستور نامه و برادر
روضه جقات عدنی رشکها	روضه جقات عدنی رشکها
بوابین مدحین دانه جانان	بوابین مدحین دانه جانان
در بکون خلق حسیخ الام	در بکون خلق حسیخ الام
شرح قیلا تا بالافتح و باب	شرح قیلا تا بالافتح و باب
بی مطلق الخضر اتمام کلام	بی مطلق الخضر اتمام کلام
فوج و هم درین و آید بر اینک	فوج و هم درین و آید بر اینک
اشبوا و ن بر یاد شاه اولاد	اشبوا و ن بر یاد شاه اولاد
انکر بونه سکر اصحاب د	انکر بونه سکر اصحاب د
بونه ذکر اولشند در اولاد	بونه ذکر اولشند در اولاد
اولادی سکر می طغر بونه	اولادی سکر می طغر بونه
باب انسا بیله صد رائقیا	باب انسا بیله صد رائقیا
دورت یا رله حسیخها	دورت یا رله حسیخها
حصرت یا ساری قله بر بونه	حصرت یا ساری قله بر بونه
عرض بونکر عینی حوزک اشکها	عرض بونکر عینی حوزک اشکها
بوگالی بن آله کوزدم سنا	بوگالی بن آله کوزدم سنا
اول خذ اونه جهان محرم	اول خذ اونه جهان محرم
دکله بوند فکاه فهرست کتاب	دکله بوند فکاه فهرست کتاب
بونی سکر مرگی باب اتمام تمام	بونی سکر مرگی باب اتمام تمام
دکله اول باب علام باب	دکله اول باب علام باب
هم ملوک فوسله را کچی باب	هم ملوک فوسله را کچی باب
ایک او حسیخها کانی باب در	ایک او حسیخها کانی باب در
کله می هم در در حسیخها با شفا	کله می هم در در حسیخها با شفا
کله می هم در ساسانیان بی شفا	کله می هم در ساسانیان بی شفا
کله می البجی باب قفری انبیا	کله می البجی باب قفری انبیا
هم در حسیخها بیله صد رائقیا	هم در حسیخها بیله صد رائقیا

اول مفرح قله ای انقار سیم	اول مفرح قله ای انقار سیم
لطف بحر نه ایلدی در بیتم	لطف بحر نه ایلدی در بیتم
اسم جحوا ولدی وال خطو میم	اسم جحوا ولدی وال خطو میم
کینه ظاهره در باطنه کیم	کینه ظاهره در باطنه کیم
آله اصحابه نونک دلجم	آله اصحابه نونک دلجم
بیر عرض ایلا الطاط عیم	بیر عرض ایلا الطاط عیم
اوله آفونکله قران عظیم	اوله آفونکله قران عظیم
اول کله در درنده اولاد طیب	اول کله در درنده اولاد طیب
یارن آله اتمت اولسکر کله	یارن آله اتمت اولسکر کله
بوگابوک نظمسه در حسیخ باب	بوگابوک نظمسه در حسیخ باب
یاد شاه آدینه ایلدوب اشما	یاد شاه آدینه ایلدوب اشما
سویله که بیضاوی قله سیم	سویله که بیضاوی قله سیم
چندار و بن قصه ایتام اولاد	چندار و بن قصه ایتام اولاد
اسمه عینی در اول دردی اولاد	اسمه عینی در اول دردی اولاد
اول محمد سید الکونین هر	اول محمد سید الکونین هر
توق یا شنه سکر ایچانه کله	توق یا شنه سکر ایچانه کله
عالم ایجاد اونیچون کله	عالم ایجاد اونیچون کله
صلاه خارا و لسوز تحیات سلام	صلاه خارا و لسوز تحیات سلام
ایتمه انی شفیع المک بنین	ایتمه انی شفیع المک بنین
انوریا و میدوار یار شفیع	انوریا و میدوار یار شفیع
اول خلیل اول دلیر اول اولاد	اول خلیل اول دلیر اول اولاد
ساکله عورت و فتح و ظفر	ساکله عورت و فتح و ظفر
دکله ایتمه ساکله اخبار عجیب	دکله ایتمه ساکله اخبار عجیب
چون تفریح نامه قلند تمام	چون تفریح نامه قلند تمام
بوغدی انی تفریح ملوک	بوغدی انی تفریح ملوک
بیر انک نظمیه ما قدام اولاد	بیر انک نظمیه ما قدام اولاد

اولادی در کافیه سطر اولی

مظهر بی قادی آئی من مثل

بید خیمه اول غنچه و زین

حق تعالی ایلسوز لیل و طس

آدم را در پس تو خله ایله فکر

ممنوعه یکا یکن اول در

ظاهر این خلق یا تندی بجای

اولدی اولامیشکن آنا خلق

حقیقت نزدیکدی صمد و وه

عاشق و معشوق اولدی حکا

عزت و کرسی لوح و جهر هی

ایحی افلاک اولدی شیخ علی

عالمه اصل اولدی اول خیر اولدی

اول حسن خلق اولدی مؤمنان

حق تعالی علو فضیله کفر

چار تر و سه موالید و نداب

انجیر عالمه آئی کاسکار

باب اول باب عالمه اولدی

حق دخی خلق ایلام بن عالم

کز غنی سان د یاری که زین

عالمه ن اول محمد و حق خلق

جوهر دیدی که چها اول بره

وردی حق بر صورت زین سالک

خلق اندن قلبی استو عالم

عصر به معدن حیوانیات

عزمتدن اینجه تا تحت المهری

اول انبای امیه نه ذکر

اولر اولر نیدید اکل زینار

دانی سامانی اون ایکی نفر اولر

اون لک نفس اشبو غیر صحابه

اون دیدی نفس اشبولر در رهنم

بیدی نفس انلر جه انلر جانده

اون سکر نفس انه کله تی شیخ

اون لک نفس اولدی علی طایفه

اون دیدی نجس و معولر در مریم

اون عثمان اون طغر نجی کلوس

خان محمد و صف کالرضا الیه

مدحت و ایشای اعظم بونام

سپه تن آنا ره قیلور بیات

ساکر نجی باب ایله مر ایله فکر

طوقر نجی باب بی عباسی ال

بهر او نجیدسی لب صفایه کلوس

اون برنجی غمز نو بیله باده

دلیله اون انجی باب هم

اون او جینی باب چون قهت انک

ال سلیق اولدی اون در زین

ون بیجی باب در شاعور زین

کلای اون البجی حوا ز مریم

اون سکر نجی ایدین اون غلی کلوس

ون کار در نجده بکر نجی کتاب

کلای بکر نجی باب هم

سکر کرمی انجی ایشای زمان

فصف یوم را نخل خان ایچم قاور	ایک روز دن دانخی حو خلق اولو
قلبی بی بی یوز بیجه بس اصاله	انکه کون مقدران یک بیلیه تمام
قلبی آله ابدا داری بقا	چقده ای اندن کل اولو در اقا
بس مطول اولرا اولر کختر	اشبو قصه در جهانده مشهر
بوزک ایشا تینه ایش اهتم	اهل تارخیله بیضاوی تمام
کلک هندا و ستانه و شو قنر	چون جهانده آدم و حوا ایله
مطر یوز قوق یا شر تمام	اولا کیسی افسطودیلر مقام
ایک بریش یوز اول اولر کلک	اینوب آدم نوح اولوب و بی جان
جوزله حوا برینه آدم و سر	تیشی اکی قیز اولغان طوع و نوا
بولدی نایفا اولدی اکر قالی	جوزکی قابل عورتین بولدی
آدم اولدره نایفا قله قلسر	ها بلوک موت آدمه مطول اولو
مرینه بی کرجیکر شکرده بولر	اشبو ایاتی دیش عریجه اولو
و وجهه الای	تغیرت البلاد و رس علیها

جهان و حو عالمک املا کله	اولدی نوری ندرن انک افلا کله
مهرز بانی حوزی و غلبانه	خلق اولوب اندن جانی اولر
کلدر صکره و جهنمی ریش	اندن اولدی روح جهله ایسیا
یکی التیج کون اجن آد می	بش کون ایچنه یرتندی علی
بوتانی به به ایشاک زر	الت کوناه چون قونیا کزر
بلر و عقل و صورت خویجه	آدمه و روی عناصه و حو
بجانه شیطان قلر آبی بلبلر	اسر اولوجانه ملایک قلبلر
حلیجون آدمی مسعودا ک	کبر اولوجندن آبی مره و دای
علی ایشیلان آله اجدی عطا	خلعت و تاج و کرقیلر عطا
کشدی آله آدم اولدی نیکو	جنت ایچندن و بر آله تخت
آدم غریزه انه اولر و سر	بش ایچنله ملایک کون و سر
گذدی یوزیل سیدای و کله تمام	کوکله چقاروب آبی شا کلم
آله تعظیم ایوب بن اوبید لر	اکبر التوبن جخانه قوبید لر

L. M. K

بچه خرم و ما نه بلیه مرانو لبی	بن چانه ورم سیدم کوکلی
اجترانات غیر الاغ و پیر ک	دراوینچه اعتماد الله قلن
جان چقین خاله کر ما بزیر	اعتمادم الله اولیس بنو مر
جان قدیمی جایی قلدی بوس	دریکین بنلاری بغلند نفس
کشدی بریل اولاد خواد اوجی	انادی حوالا کشا اول بلدمو
آه اید و با اولاد و کب کتک	دفع هند و ستانه اف اتد ل
چوب و مستیدی تا بوی اوج ک	باتراند نوح طوفانینه دک
درفی قدسی اچس کاتور قور	صکر تا بویله نوح آلی الو
اول صرلاست قیدر اچس ک	حق تعلل شیت سیغام ایدر
نور له طولور دی اول صدم	قور کی بله بو ز نیای تا مر
اوله امنت اولندا اول دلال	عطرطو قریو ز دخی او ن اکی بل
نوجها نه حوق کر نیر جوم	دخی اولرم اتسه قاتنه هم
بسی وصی اولب اگا و علی اوقی	اولدن اوج بوز بله اولک اوج

قتیل قد تضمه الصریح	و یا اسفا علی هابیل انسی
لعین لایموت و تسریح	و جاو زنا عد و لیس مسخ
بس که شیشی بروض و ردی	چو تک اول قطع ایلا در دوا
عزری دفترین دوران دوا	چون طغر بوز قرقه شت لایر
دید کورا اولسون سکا جافدا	ارجی اولدی اله چو کیم نیا
کند و الیه سناه ایچوز قریه	اول قضا و قنن بو آیات دیر
لقد قرب الدخول الی النواهی	اذا وقع للشیبه علی الشبان
و عدت الی التراب مع الدواهی	خلفت من الراب بغیر ذب
خلق انک انوریه حکوم اولور	قبض اولدیکن وصی شیشی کلور
اگا اوج نشنه وصیت الیک	سوز کوکشد کر چه که حق بل
حوریه بجه انک بوزینه	دیدیی اول او یه عورتی ش
جنت اولور دی ابد اگا مقتر	او یترم عورت سوزینه کل
منیل باقی دکله آب کل	دید ایچجه چانه و بره دل

خلف ديدى قوسى ميانى	آرد مگشندن درو بن صورتها
کافر اوله کى کند خلق او ته و ته	ياز دى دورا نيلر طيد پير بونه
اول اول کله مر ايلاد جزا	قله ياد ريسه خندا آردى غزا
اولا در ريس اتدى انه کاکه	قابلا ولا دى قله پير اسپره
دکلى تقابل اکثر تصيف ادى	در زير کلى اول اول ايل مفايه
جخته واهى انکله او زى	انکله اسپدى حوسرى قوبى
حدن اولاد انا رطوله يها	انکله و غلبد رمتو شيخ اول مراه
او غلى لامکله وصى انا در	عمر طوقه يوز او لب اول ملام
حکما و غلبنه ورو بن طند کيو	اکى يوز طقسا ن اول اول اول
خلق طيقه ن بوقا ايلاد منع	لا مقلک فاشنه جوق خلق او بلج
نهى و منکر خلقه اولاد صلوة	چي کشتى ايامنه عهد نه کلور
اولا دى پيرينه خليفه او غلى	چي دى چو ن لامکله تند کنگنه
کفرى خلقوک کور در کور خيال	وحى کلدى درت بو رسک شام

او تره گندى انى تعليل ايدى	امر و نامى حکم الکه تسليل ايدى
سيله ي چي عدل ادو بن کنگنه	مهر عيقلر عايت امکه
موموصى اولد انى قينا ن ايكه	اوج يوز والى باشرا اولد انى کله
اول اول اول انى بود نيان توان	اولد قينا ن يا نى وقت بس ما
استه قينا ن انى قيلر و صى	او غلى مهيا لالکه اولدى وصى
پير بو لغز انلر کچون حدن بوق	آردى ذاد اول زمانه اولد بوق
هر برى بر الکه نزم ايد و بکجه	مخلوق هر المراه اول نفر بوق
کلدى نى ناکله اولد يري منور قله	شيتا اولدى سيله اول با بله
اول اول بچانه اولدى امکه	کوفه در با بل در کلارى مقله
کلدى مهيا بل بود نيان کلدر	شهر سوس و با بل اول اولدر
انى دلخى ايلادى در و راز بوق	عمر طوقه يوز کورى اولد بوق
دندان عقيديه کلدى طوقه بوق	او غلى بزه ي چو ن وصى ايلاد اول
عربى اوج يوز بول اللى شيد نام	انکله در ريس اولد رانخچ نام

یکی که پسرش یوزی علی بیگ نام	یوزی علی بیگ اول که قلعه یو جهان	قورق مهم شو شکر دره ز اولاد	دولتله سلطنت و دره ی آله	شاه جتید اویدی سلطان نام	م فریدون قلعه ی بشی یوزی	آخرا نندن داغ قلعه ی نشتا	ابن طهماست اولدی و تیر ارا	اولدی اوادی روانه تدی	آدی ز ادرچ چکلی جوق با	اندن اوادی یوزی پیر	شیدت قره داشت درم بن او لیکا	ز مند و تقوی و کالی سیدی پور
یوزی علی بیگ اول شاه اول نام	یاد شاه اولدی کیو مرش اول	اولادی شهر زمان درخی تم قورق	اولاد طهمورث اتق تری بیگ شاه	یوزی علی بیگ اول سن سکر تم نام	صکه ختک اولدی بکی بیگ ارا	یوزی بیکری بی صفی پیر اولاد	اون کی بیگ اولدی بکرا تریسی	م کیمری بی او کرکوشانف شاه	شاه کیو مرش اولدی خطه او	عدل و انصاف ایله ی ارا	بعضا آدم ه مشهور اکا	بعضا در خاتم بن یافت اول

اولدی مؤمن کلدر سکی گنج	نوخ کلدی آله اولانغه دیر	انورک اوغلی نو حه جو قوغدی	اندره طوفان و سیدی خذا	خلقدن جنس او لبرنجی ز لدر	مغرب و مشرق اولو رطوفان	پیری کنگان پیری یافت بیله	شرح کافر قهرنگ کلدر	نوخ اوچ او غلبه ز نه قور	نوخ کل اوچ او غلندن اولدی	بکریسیا یوب کندی اندن دلی	فرس اسوالک بندر ایچک باب	اولادان افراسیاب و لغارکاه
یوزی طهمورث ایدر خلق منج	برمالک واردی در حسیله	کیلی ایمانه اول کافر کلر	نوخ ناکاه اندی انده برده	نوخ سیدی قات کی خیا د ایله	کامیه سکن کیشی بیله کرو	نوخ اوغلی در ده ی بر حسیله	غزق کنگان اولدی کافر اوله	کامیه سکن کیشی دلی اولدی	غزقه واردی چو کله طوفان	کلدی طوفان سیدی یوزی بیله	ختم یوزی اولوب اولدی کتاب	عادلده ن اوگ زخی ختک آفرانه

یوزی

فامدان و ساد و سمان نه سار	اول زمان بر او لوط و طهارت	اول زمان هم اصوات
قانع اوله بر غدا به یوحنا	اندن او رج سستی پیدا اوله	قله ی منعمه لاه حکمت به بر
هر عزیز که اولای انوک صورتی	اندن اولدی بت پرستی اشکار	کجه کل انفاقنی احسان قلہ
اونی یوقدی برستی به سبب	قرشی جیبید بن فوجان قلور	اولادی طهر و رت دخی متونیکار
اول بغایت صاحب جنج و جمال	جمله حرب الاتنی اول تالیفای	خلاق در یلوب آبی سلطان قلور
در لوضعتلاری اول پیدا لاه	عرضه اون فرسخ اون انکی طوطی	خوبیدی لیککی کسب در فضل کار
یادبای اول پاره بر قصه ی عظیم	عالم جو او جنگ مثل عدیم	بغی گمانی حکمتی بصیف ایدر
		به بدی راسطرخ اول بالا ادر
		قله ی اسطرخکل در ایدر و بچو

آخرت حال ددی یوقید هم	شهر اسطرنجی اول اتدی بنیا	خلاقه بله ردی ردی بوردی
یاددی دنیا به یک سیاه یقین	اولدن اول او غی هو شکی و	شهری بلخجه ماصوندی بنیه
چون کیو مرث اولد مو شکی	طندن اول ناله دمور کلر	فرق بل اولدی ولی حکمی
او غی بو خاندن مالک اولالی و	قوتی بل چون سلطنت مو شکی	یدر یوز بنیه ایلدیشدی بلی
ابوج در مری قتل هو شکی در	شاه فوجان او غی طهری اقلر	عدا اله حق وردی الیظن آره
دوستان مو شکی اولب حالیا	قله آهن کلدی و در فرامان	بس سلاح و حرب الاتن قنوی
قله ی طهر و رت دخی عدل اشک	بگله اچر قلای او تونزل آزار	غاز نوره زهد تقوی سید بولر
کرچه طغسان بله عیری اولدی	عدل انصاف اوله بولشندی قیام	الایا شادی دنیاردن کلام

بونه اولاد اولور خندان زيار	بونه اولاد اولور خندان زيار
طسم در عغان و در جبرين بوه	طسم در عغان و در جبرين بوه
دارم قاستنا اولشند جليس	دارم قاستنا اولشند جليس
عالمه مستقلم بونلر اولري هم	عالمه مستقلم بونلر اولري هم
جمله بونلر اولري اهل ارتلام	جمله بونلر اولري اهل ارتلام
اول زمانه قوقه يدي موه خنجه	اول زمانه قوقه يدي موه خنجه
هوه نندن در غداي ايند بونلر	هوه نندن در غداي ايند بونلر
لشكري چون كسدن چوكلر	لشكري چون كسدن چوكلر
دنيه كه مار هلال اولدي كور	دنيه كه مار هلال اولدي كور
اردي داوده بشي بكنلر	اردي داوده بشي بكنلر
كندى كافور او بيو بن اول دري	كندى كافور او بيو بن اول دري
بلدن اتدي زنده سني مري خلك	بلدن اتدي زنده سني مري خلك
بيدي قوش سیدی اقله و قاسم	بيدي قوش سیدی اقله و قاسم
حکمر ایدر مملکتی این ایلان عال	حکمر ایدر مملکتی این ایلان عال
حکم ایدر شام و جمانه هوشه	حکم ایدر شام و جمانه هوشه
طیان ضحاک و پیامه جدیس	طیان ضحاک و پیامه جدیس
جاسی سقرانه کونددهی ارم	جاسی سقرانه کونددهی ارم
بونلر او لوسی عملیق بنی عال	بونلر او لوسی عملیق بنی عال
عال قبض اتدی شند و شنید	عال قبض اتدی شند و شنید
آری غرقا واردی موه کورنی	آری غرقا واردی موه کورنی
کلدی ضحاک اتدی جهشید هلال	کلدی ضحاک اتدی جهشید هلال
هوه دعوت قلدی شند ایدی	هوه دعوت قلدی شند ایدی
او تروب فرقت اولوب شنگار	او تروب فرقت اولوب شنگار
ایله دی هوی بنی دعوت اینی	ایله دی هوی بنی دعوت اینی
اشبور در بر قله شند ایدی هلال	اشبور در بر قله شند ایدی هلال

اولدی موعور اولر بونلر	اولدی موعور اولر بونلر
روز نور و نهی حج اولد نام	روز نور و نهی حج اولد نام
خاص و عامه جه کزانی بیوت	خاص و عامه جه کزانی بیوت
قلدی استخراج تعویب اوله خال	قلدی استخراج تعویب اوله خال
اوق و یای و قیجی اول کیمه	اوق و یای و قیجی اول کیمه
دایغی ایغی انوک چنگه براب	دایغی ایغی انوک چنگه براب
نگرانی دعوا سنی انه قور	نگرانی دعوا سنی انه قور
طایب دور و خلقی ادر ضلع بیت	طایب دور و خلقی ادر ضلع بیت
هصداد و بن کتشی انلر عقار و	هصداد و بن کتشی انلر عقار و
قتل جهشیدی قلو رجکله حصید	قتل جهشیدی قلو رجکله حصید
قتل ادر جهشیدی جو کم قوم عا	قتل ادر جهشیدی جو کم قوم عا
پیدای او غلی واردی له نرور	پیدای او غلی واردی له نرور
سم جهشیدی و حساسه ایلا کاشمار	سم جهشیدی و حساسه ایلا کاشمار
شندی دیو کلاری و اولر اولر	شندی دیو کلاری و اولر اولر
جوسنی جوی کله ایله دی قاسم	جوسنی جوی کله ایله دی قاسم
چقدی تحتی خلقه الخیرین	چقدی تحتی خلقه الخیرین
روز نور و نهی ز اول کله و هوی	روز نور و نهی ز اول کله و هوی
رخ اسطرلاب اول تصنیف ایدر	رخ اسطرلاب اول تصنیف ایدر
اندن اولدی خیمه آسباب	اندن اولدی خیمه آسباب
پیدی بویجی ایله ایله دی و بوی	پیدی بویجی ایله ایله دی و بوی
دونه کی کند و صو تره نرین صلی	دونه کی کند و صو تره نرین صلی
پس کله شند ابن عار بن عاصی	پس کله شند ابن عار بن عاصی
کلدی سنی ابریه ضحاک شنید	کلدی سنی ابریه ضحاک شنید
بونه عالی حکایات اولد ایله	بونه عالی حکایات اولد ایله
قره شنی رخند کل که آدی ارم	قره شنی رخند کل که آدی ارم
عال و ضحاک و شوه و طسم و دار	عال و ضحاک و شوه و طسم و دار

بی

قالی رفتی فریدون شاه هم	قاسم پیرا وج او غله سیدی کشمیر	قمر وردی دشت ترکستان	ر و مرو شام و مصر و مغربها و کوره	ایرجه قسم اولی آذربایجان	فوس و البرز بیه کم کشمیر و مند	ایرجی الدی فریدون یا نشه	شه فریدون تختی سینا باد	ایرجه قوروسم قلای حسد	پس منوچه کور ایرج خا ن شاه	قرشو سامیله نرغانی اکا	قمالی عوختی واردی ایدیه	چهنه منوچه کورین ایرج اولد شاه
وارا و چ او غلی بر وجه تو رسلم	اولای استقلال سلطان مریرک	مخطای چینه تو را نالن	ممسلم الدی حبشله بیه رور	ممرقین ایله تا ما زدن ان	ایرجک هم کابل بیه بیه سند	سودی حد قلای لر پس چانه	انه کند و عیچی ن اسباب لار	عورت اندی قمل کور ایله مدد	وردی اقلیمس وار و برین چینه	گندی پس اول عم لار زندن یکا	سیدی یوز یا شهر فریدون کم کور	قورولا اسرا نکل باشنده نرین کلاه

اولای شیدا او غلی تمز اولدیش	موه گشتی قوی بدی صالح اول زمان	آتشی کاتق روبرین عابد انور	نادر سینی قتل قیلوب قوم عال	شه فریدون بن اهیسانی کور	کوزلر وار و رسیا باناه قلو	خلقه سخاکا اندی چینی جوستر	اولاکی مارا یکی مغزله می	خلقی قیدی کور جوبه کیم غار	اصفهان دن قوی بدی برار کافام	شه فریدون قلدی سخاکا مال	عابدیرا و زر فریدون شکر کور	غادر اقلید و غنی مجموع ایدیه
همه او بدی صد مزار ان اونی	شامرا لیند قلمون بو بادستان	مجناتی جلدن زاید انور	صعدن اولای الکی کله نرین لار	اولیدی جهشیدکی او غلی کور وار	بکیشیا رضیکال قصد اکا قلو	ایکی مارا و مزنده انک قوی بدی هم	بهه می هر کور دن و کور چینی دی	اول زمان قلای صرور کلینیا	کلای نی حد لشکر او بدی خاقل	کاره ایله قلای قلی اشتراک	غالب اولب تنفره جهل قلو	حق تقالی پس انی منصور ایدیه

پس منوچهر اولدی توی اولدی روان
 بر سر بندان اول کیسی قلدی دوی
 اولدی بیضا مبرم ایدر اکثریب
 ایسعله اولدی بو ایکی حیوان
 عار قو مندند اولیدر صعیب نام
 خنده ایگه کوند رسر قلدی فضل
 اول توغوا و غلندر ن بد کهر
 جد یوسف صمکه دون اولدی
 ابن خنقات آتی یحسان دلید
 مخلیل الله اسحاق اولدی
 یوسف او علی اشوب در هم مستبح
 فارس ایلین و ابین قلدی خراب
 اولدی اول الله صف الایلا دیکر

تاکهان لشکر کتور دردی کنان
 بو کیسی قلدی جیحوی صنوبر
 ابنی ایما عیلمل مدیندن شیوب
 موسی و طارون و یوشع و ایزاک
 لیت بن یصعب دوسر فرعون پیر
 مصی فرعون مکر شتار عار
 مصعب انا سی زباند مکر
 یوشع بن نون فرید و ن اولدی
 موسی پیران بن مامان دید پیر
 لاوی یعقوب خنقات آتسی
 خضر الیاس آتسیدر الیسع
 چون منوچهر اولدی بس فراسیا
 آتسی قلن بهانه اتدی اول

پت پرستی اول زمان اولدی
 اول خلیل الله قلدی بیخه غم
 ابن آرزو طابن مامان دکر
 یاشراون اوج اتسی قران قلور
 ساردن طوغدی بی ایلا دکر
 بوزلوک اصلی جهانه طولدی
 طایف ابرایمه اولمشد عهتر
 دکلاک لفظ بر یعوله بیان
 باغ کلزار اولدی اندن مهر
 قومدی عالین چچیگه کوزنر
 بیخه شهراندن اولو ر پیر آتسه
 اول سوجو بدرد انخی شی آتسه
 توراوغلی فراسیا ب آتسه

اولدی ابراهیم بیضا مبر عیان
 عار قو مندندی نرود هم
 آرزو ابراهیم اتا سیدی مکر
 جاریده با جردن اسماعیل اولدی
 اول یشارون بش طغایر آتسه
 عیص و یعقوب بن اسحاق اولدی
 قصه یوسف اولدی رسته
 قصه سن قیلر منوچهر و ک عیان
 پیری یاردی اقد رنهر فرات
 آقدرب الی عراق کا تورا
 دکدی اول باغی قانور آراسته
 بعضی و کوزده مویز او حلیب
 دویله یوزیشار بول قیام

اون ایلی بی اولدی اولشا جهرا

اون ایلی بی بیله قوریزیز کلاه

ایلی بی بیله اتدی ائی دو برینت

مشکل اشاری قلو سر الله کتر

دیددی لاولیرانی او ده طیار

یوزیکری بی کنیا اولدی بو اوت

حوب ذایم ترکلا زاله قلو سر

اول ای بیغا مبر اسلامه در لیلر

کو فدان اول قو بدی انا خیرم

بیدی یوز یا شتر یوز الی بی حکم

بو در اولدی بو کجه خوز خوز

کلدی بو دنیادان ایلا سسر

شرق و غرب اولشندی اکر کیم

بل غانی بنت بهمن اول زمان

صکمر دارا ابن بهمن بی در شاه

گندی اول دارا ابن دارا خان

کلدی دارا اولی اسکندر بو کتر

کیغبار اول کیانیدن قشای

بودر انا سی منو جهرا که جت

دایما چو کنگار نزار اولوز

قوبدی خوقیلیه بو نزار اشویلا

گندی اول ایرشندی کیکا نزار

کیغبار کل قله شی او علی بو مسم

بخت وضه کما کیلیدی قدسی خراب

اول زمان دراهه بیغا مبر مکر

قوبدی ارججه سلیمان بی

اول منو جهرا اول غلدرانی اشینا

ابن عم موسی در اول ناموز

گندی اول قلمین اول قلدی ماب

اول دیار لطف واحسان قلایو

کر نبی در اول اکا اولد سر خیم

قرشینه وردی سخت و تلجکا

اول یکری بی بو کجیکله رآه

آنسی کر شا فکل کی خوب در

پس کلانی بانی دو در انلیو

اول زمان مکلان بو کسه قله

حکم کی کا و روس یوز الی نهال

یوز یکری دلفی هم طر اسباب

هم او تونز بیله همسکر حکمنی بیله

ازاب بن طهماست اولدی پاشا

بله قارون بن صافره رکر

رایدن اولدی روان افزایا

یقین و غنی اوقا سنا کب پیدای اول

هم عراق قدردجوی غظیم

زباب اولدی جهرا و تونز بیله پاشا

آدی انوک کر شافنت بن طهماشاه

بخت این یا من یعقوب سد سر

آخر اولدی چو کله اکیچی کتاب

بیدی یوز نزار و تونز بیله اولد کتتام

یوز یکری بی کنیا اولدی کیغبار

الشی بی شاه کی خسر و قلو سر

اولدی هم کشتاشب بباوان اکیکل

کی جان کنی سوار اید اشدی

و اده ترکستان ز راه اوه

کو دستوز اولش بول بخت سیه

یوغدی اکا مقابل هیچ کس

زیجیدی عالی اچینده معتاد

تاج و تختین وردی جعد بر کج

کو ندوز افرا سیاه چوق سیاه

دست کوندردی بوله فتح باب

ایر شو زخمی ز سره دکلا کلا ند

مهر کسی بویار وکل زنی حساب

اخر اولدور رصده دقلر سیاه

نخده اچور او بر بو بده دردی

راویدر ایدر قادر بر برین

اول سیاه و شکر کج قره اشانی

چون سیاهوش عورتی کی خسر

فارسه کاتوره قلدی پادشاه

طندی کی خسر ویدی اقله پس

بغلده ز کابل النه بر ارضه

بعضار دید ککک و س اگا

پس فری برزی کتوره ی پادشاه

عاجاتدی بونری افرا سیاب

لشکر بیده داخی کی خسر وکلدر

جکل ایدر بچی دستم افرا سیاب

بنلله افرا سیاب او غلبی شاه

شیه در افرا سیاب او غلبی

قره اولدور افرا سیاب ککک ککری

بخت و ضر و اده ای اندا قلا نظر

سلطنته بولدی دنیا ده قیام

خوف مملو نیدی تان دکلا نظر

فضل و لغا بن قلم اعلام انور

بویب اولشندی صاحب مهر

اولدی کیکک و وسه ایکنجی وزیر

تهمت اندن اولدی نه دی سکا

پس قلم افرا سیاه اول سفر

کو دستوز ایدر حبس ایدر اولدی

پس سیاهوش الد و زرقه سنی

شاه ککوب یاسین ایدر خاص

کم بچین کسندی پیروی اتدی زنا

قهری ترکستانه ورده ایدر سیاه

چون زکریا سیاه بچی اولدی قتل

چون سلیمان کندی کیکک و سن نام

اولدور در کونده یتیم کیکک

وادهی او غلی سیاهوش نام آنک

دستوز اولدور تفریح ترتیب

حسن و خلیقه اولدی لای نظیر

عورتی کیکک و سکل ویدی آگه

آگه کیکک و س چون قلم نظر

قهری افرا سیاه اولدی اول

کو دستوز افرا سیاه ککک ککری

کوفله و بخت جمعه انام

منت اندن بوی قلدی اولدی

دیوی کیکک و س نام افرا سیاب

قدیدی داد و دیدار اول پیر علیهم

علم توجهی می نمودن بلدیله

تورشی او غنیده می یکیکاه

بوزیری بل آله اولادی سلوک

او غلام راه و رسخت و کلاه

خلقی اسلام او قولازی ریا

عالم اولشندی صاحب قران

شده رحیمیه قتی او غرض قلور

اول زمانه قانه غرق اولد آت

زدهی هشتت حردی قادی فنا

ایلدی گشتاسب انلا امر انتقام

انله چتی صورت ایذار آله طیار

که پدراجه غافلدر ایچینه هم

انله قیامت و لغتان حکیم

بوکی راهه شاکه اول اول

بلکه طاسب ایدی کی صاحب

بلجان قیلور ردی آتخی بر ملک

بیو طاسب اولادی گشتاسب

اول زمانه دیدی غریز آر میا

بسی رحیم ابن سلیمان اولد زنا

بخت نصرت ایکی قفسه کلور

قدیمی شایع لادی و قلدی خراب

موصلی گشتاسب ایلاری بنا

اول بجهسه اوده طایر بیله

که اسطوخ ایجه بر ذخیره یار

انله در مدفن شان مانی عجم

بسی چتر افراسیاب وقت بولر

طوتدی کور ز نران یوق آله کلای

اتدی کن کی خسر و نانه بلدون

بخت و خالی کوجده آکل سینه

بلدی کی بر کون اجل آله ایروس

بکون روزدی غنیده ایلدی

وردی توریانی آله شاه زمن

تورشی طوسه خراسانی ویرلک

دست و خور زهر الادی قلاد زهر

بخت نصرت اولادی آدر ایچنا

غیری کیکلوس درای هارجه

کندی کی خسر و قلور خالی غلا

شرق و غربده حکم ایله و بیله

اولدی خورن نیرادی خوار ز موط

واردی از باججان افراسیاب

کوستوز افراسیابله اولاد

سینه سینی قلادی خالی گیندن

الغش طبعی کی خسر و سوسر

پس الی اقلیمی قسمت ایلدی

ایر شور افراسیاب او غلیچین

رستم و زاولستانی ویرور

قیصیری روی و اشکای نیرجه

لیک کور ز نره ویرلادی لصفنا

بر وایت بخت نصرت بن کبه

تاج و تختی قلادی طراسه صلا

پس سلیمان بن داود اول زمانه

دیش آله بعضل اصغر اوتیب

بیری دشت واکر وس اگر اکر

اول شد گشتا سپه مطا قدر

ز به اندان اچدی کندی خوزو

دوب قلدی باصلو رسر بار لو

کل ای کوهه طوقه نرسه اکر

تخت ناسندن دلم او لشهر بار

لشکر ن اسفند یارک اللادی کور

بیره ی رسم او لو جکی تله تنگ

کورا رسیدانه صاجله قنج

ایشنه قلدی یشیمان قلدی آله

ایل و اقلیمینه اوله شهر بار

موضع خوب اوله اوله ایشنا

قلیق سه عیص بن اسحاق آلب

اولدی اولدی بنی اصغر آنک

اصغر ک بر او غلی هم قچاق قدر

دید لو کم بعضل بر اسفند یار

کلدی انده نیجه پیر انان ز لور

کوره نرسه اسفند یار وک نرسه یور

کلدی اول فتح قلعوب اسفند یار

پس حواله رسد مانی ای در

والدی توره نده قلعو رسد مانی

ایکی جاتلی او قله ناله الی

ایشند اوله حال چون گشتا

پس بیور دی بهمن این اسفند

یاید و در بیغالی کن گشتا

اول چون شاه او غلی بر کون بو آله

کلدی قتل ابله لهراسب و شهی

ایشند راول ایش اول گشتا امیر

والدی قلدی ار جاسغیه کار زار

چیتور و رشاک بلور یول تارک

قلدی ترکستان شهی اسفند یار

ترکدن کلدی بونی دعوت قله

تاسکوز رانلر وکل اولدی میرزا

کلدی هم شمسوز خاله مذهبی

اول الله هم بولور دن دلخیز

کیجی اویدی او پیدی کم نوزیا

دیدیدی انده قیلیدی اسپر

کندلر اولادی انده اولدی بو

ملکی میندو ستاندی ای چمن شاه

تاکهان بولادی خراسان و شهی

الادی کندی قنزلرن قلدی سیر

ورده اشکر اوقلد ساسفند یار

اولد و زر ار جاسغی اول تارک

انجرات بن پشتکی آنسکار

وردشی فوا سیابکر خنطله

ترکدن لول کلدی بیغیه بهمین

کلدی بر جیس نی یوش نی

دانی یوب ابن کفغان و غیر

بولوکی دعوت اید و بانیا

اصغر این اول سهنجی اولدی

قره شی ورو میله ماکر اولدی

قلیق

قدسه واروک در میان لطیفان	مهم سلیمان او غلبیدی در انبال
قادر در سرتخته قدسه انتقال	ملک شاهر هم از سلطان از
یابیدی قدسی مشکلی اسان از	بهمنوک اناسی طاقو کز قوی
عورتی بخت رحیم اکلا سوخ	بهمنوک یکی او غی ساسانندگی
بهی دارا لیکن او چند دختر	قیزی بهمن رختند در انخی فزیک
هم خانی کسوفه بو ندر شیریک	عزت خلق اتدی ساسان از موه
لیکن دارا سلطنت ایچم کلام	که چون کل دارا خانی اول شاه
بور و اتید دریم ایله نگاه	اول خانی بدی بهمن عورقی
یو کلدی دارا بر دکله حکمتی	تاج عورت قوتنده بهمن قوی
ایشند ساسان اول اینه فایده	کشفه اولز مقید او قورس
چله سو رای بستندن کوندر	نور سیکان اوز بر اولو رطل
یابیدی بغداد ک یولن صانطان	شهر ساه شهر چهار آشکار
سیستانه قلعه ترک الله کاس	

مغز اولاد و نه اولدی بلشان	خوب میوه لور کور آب و روان
اهل فضلک اولاره حدیوت	اولو لر عالم انده قوی جوت
اول زمان سقر اطلید بی علم	شیخ ابواسحاق جاسد حکیم
یزدی بیخ لیچ او لاجا غیشک	اولدو در جاسب و جوب کینک
بیج بن مصدع اندن ذوفن	خیر شهری ایچ مدد ندر کون
مصر و روم مغرب انک کلین	شیخ الادی ملکه دهند ستایین
اول سلیمان بکلن ذوبی ریا	روم شیخ قیز نر قادی عطا
چونکه تخت کج کدی اولد شهر کلام	دکله ایدم بهمن ابن سفند یار
باقر امزینی رستم نرم در	رستم اولدی ز اولد پسر عزیم در
ایله وک بو قهصیر بز مخ قصو	صیدی رو قندی فرای هو ز لیضا
کوه انا ابرین قلش مفسر	بخت نصر او غلی بو نصر مکر
بخت نصر پیر پیر احسان در	آرش لهراسب او غنی سلطان از
قاصی بیضاوی بو مشد رینک	آرشک اناسی سلیمان ک قیزی

عزال در در اب اکا و رماز	غزالی در در اب اکا و رماز
فیلقو سه و دمشیدی او نام	فتح ایدوب یونان الی دارم
مهم اکا اصلدی شهر و دیار	فیلقو سکر قیزن الی شهر یار
و نه طانی بوی صکرت رت آزار	فیلقو سکر قیزن الی کرد
طوغرب او لاههانک سر و کر	قیزاناسینه کلوب اسکندری
فیلقو سه آله او لاه احتیاج	کوجه دار اید و روتاج خواجه
انته دار ابونته اسکندری	اولدی دارا فیلقو سیله روان
یایغ دار اید او لالشکر در	نامه اشتین ویر بر اسکندری
کندی دارا اننه لشکر قلده جمع	یایغ و روجون سکندری قلده منج
بر بر سیسپله قایم قلدی لاس	ایکی لشکر کو مقابل اولدی لار
خصم دار اید دولور ان مقام	ماهیار یله سکر ما ما نام
قاجوب اسکندری قینه کله	اول اوله انی حج و روح اتد لور
کندی قوه اشتین آه و زار ادر	پس سکندری انلی بر دار ایدر

بهمنی کلد در سیدین هم کوه پیر	داغی در باجیان شهرن کونین
وردی بقراطیسه بقراط چاه	یوزاوان ایکی بل جهانده اولان
پس خانی بنت بهمن شاه اولور	چونکه بهمن نقل در نیار ن قانو
عدالله اول سلطنت ارا ایدری	خوب صورت استی صاحب ایلی
شهری جامع اولد و ررحسنا	اولو جامع یایدی اسطوره ایلی
ترک ایدرد دارا براهی مملکت	اولو دار خانی سلطنت
پس خانی آله اصلادی جاه	چونکه دارا ابن بهمن اولد شاه
اول زمان اولدی در خصاصه	عدله و رای ایچنر ح و ارا بی شمال
اولدی بونل عالم ایچنر لا نظیر	عقل و تدبیر ایچنر کار شتر و زین
بی حداندر مؤرکه لشکر شکست	عاکلر قلدهی ملوکون زیر و دست
عابد سقر اطله کلدی عیانت	پس فلاطون و لکی اول ن زمان
کندی اول دار اید و هر ی تختکار	اون لکی بل اولد دارا یار شاه
بیشه اقایم ایچنر قود بی شایر	بعضا در ایددی اده شایر

سد یا جو جیاه پایدی جلدی نم	منه جزا صونیه اول گویم
یایدی و اشدی طلسمی دفعی بود	بحرمان مکیه کاتورن اول
سلطنت ترک نام عمروس	گوفه اول گندی او غی اسکندری
یادشاه ایلا در ایلی بود	او ترور کذوس بطلوس اول
بونه ذکر ایلا یوم اون بید	کلدی بود ریحی باب اشغافیا
طوندی شهلا رن جی نام شمر	چون سکندر اول شاه مقبره
قلدی قتل انکله دیل مصححت	پس ارستطالیسه مسورت
ذلت ارکو ردم طوله باه ایا	دید بو فحی که باه وده حق
قور توب تا قلیا ال انتقام	بوزلی قتل انکله استار تمام
بی خیانت خون دکاسن انرا	دیدار استطالیسه اولما بر روا
انلری قتل اید مرزن نعت الله	شرعه و عرفه و عقاله
حق تعالی ختم و بری بر کرد	ی کند قتل انکله انلاری اگر
ملکی غیر سیده ویر و بلع اول	ملکان حق ظلیکچون قلم ایز

کورد شورش بلدی دکا اندان کوند	یهد و غی و سینه کلدی اچندن
اولد اولو ساعت اکه بیلدن زبار	دوشمنیونک قلیچون اولو شال
مملوک اولو د ندر حیرت قلا	هم وصیت قلد یکم قیزن الا
خلفه اول ذرتی قیله ویه	غیری سلطانی قلیا به ویه
ترک اده ملکی اولو مشکلا ککر	نقل زار اب اسکندر بو کز
انتقام بشلیون بوله راه	یکه فک اتدی اولو ساغشاه
فیلقو سه عیص بن اسحاق بریا	بعضی را ویر دش لر بو فای بریا
اولا دوز الفریزین در اکه آله	انوک او غیلد رسکندر برایش
مملکت در دینه اون او چو پادشاه	او تونز اوچ بل جوب که اسکندر
چوق ملک صلح اتدی کیم قلدی ویت	حکونک اچندن اولدی شرف
یایدی بتلیسیله در بندگی کلکت	اصفهان و حروی شهر ویت
فضل اچندن مشلی کور مال دردی	هم بدخشان اچون یایدی کت شمر
ظواهر اندی بر قویلد را و زنی	اول سر ندیل اچون آله ام ایزنی

مملکت او ان بنی مل جهان حکم پدید	مملکت او ان بنی مل جهان حکم پدید
سلطنت آن آله او ن بر اولادین	سلطنت آن آله او ن بر اولادین
اون طوق زین بجاک اچو چاکیم	اون طوق زین بجاک اچو چاکیم
مکه و غوغا در قلیمانه مع	مکه و غوغا در قلیمانه مع
مکه یی مل اولادین هم کجا قتل	مکه یی مل اولادین هم کجا قتل
مل پیر یوز نه اولادین	مل پیر یوز نه اولادین
مکه قوه ی قوقیل باشکلا	مکه قوه ی قوقیل باشکلا
پس یکی درت مل قلدی مع	پس یکی درت مل قلدی مع
پیر یوز یونک پادشاهی اولادین	پیر یوز یونک پادشاهی اولادین
اکثرینه پیر یوز نیک اولادین	اکثرینه پیر یوز نیک اولادین
قلدی او ن بر میل او یار جمع	قلدی او ن بر میل او یار جمع
اول زمانه بک اول و زلفه	اول زمانه بک اول و زلفه
کلدی شاه اولی اتوز بریل مع	کلدی شاه اولی اتوز بریل مع
کلدی برام برین شاپور اول کلد	کلدی برام برین شاپور اول کلد
شاه برام و غی هم کلدی پادش	شاه برام و غی هم کلدی پادش
کلدی هر مزین پادش اول کلدی هم	کلدی هر مزین پادش اول کلدی هم
قوقیل بک اولاطوس بن پادش	قوقیل بک اولاطوس بن پادش
کلدی اول فیروز بن مرمک	کلدی اول فیروز بن مرمک
کلدی هم فیروزک او غی بلده	کلدی هم فیروزک او غی بلده
هم بلا دران او غی خسر و پادش	هم بلا دران او غی خسر و پادش
انکل ار دجه پادش ابن پادش	انکل ار دجه پادش ابن پادش
اردوان ابن پادش او ن اکی	اردوان ابن پادش او ن اکی
هم او ن اوجیل ابن اشکان لغو	هم او ن اوجیل ابن اشکان لغو
اردوان هم شاه اشکان او غی	اردوان هم شاه اشکان او غی
ابن اشغان پس پادش او ن اکی	ابن اشغان پس پادش او ن اکی
کلدی اول اشغانک او غی جوز	کلدی اول اشغانک او غی جوز

ایمل ویر و بوز لایم قله فتح پای	ایمل ویر و بوز لایم قله فتح پای
او صلحیه قتاله ایلیک	او صلحیه قتاله ایلیک
مملکت کند واسکندرتلا	مملکت کند واسکندرتلا
میر برینه ایل ویر و فیشا داد	میر برینه ایل ویر و فیشا داد
روم حکم اتدی انوکیه عراق	روم حکم اتدی انوکیه عراق
پس اکا اشکان بن دارا بولدی	پس اکا اشکان بن دارا بولدی
پس خوج اتدی بولا بولادی	پس خوج اتدی بولا بولادی
اولدی استقلال محمودی	اولدی استقلال محمودی
هم زکریا سیاه چینی قتل اولور	هم زکریا سیاه چینی قتل اولور
اون بولا پیرانده در یلده چینی	اون بولا پیرانده در یلده چینی
سلطنت یکری یلم اول قتل	سلطنت یکری یلم اول قتل
الفتیل اول جهانده اولادین	الفتیل اول جهانده اولادین
اولور در یلده رد عایله صرح	اولور در یلده رد عایله صرح
ای خطایس بون کور در بر صرح	ای خطایس بون کور در بر صرح
پیری برینه حواله ایلیک	پیری برینه حواله ایلیک
بر برینه تابلو رشتغول اول	بر برینه تابلو رشتغول اول
بوزلاری اول سوزله آنرا دار	بوزلاری اول سوزله آنرا دار
ویر بر اسطین رومی اتقا	ویر بر اسطین رومی اتقا
دورت مل معتد رانده قتل	دورت مل معتد رانده قتل
ایله ی اسطین رومی هلاک	ایله ی اسطین رومی هلاک
دورت یوز یکری مل اشغانیا	دورت یوز یکری مل اشغانیا
اول پیمان جو جیله عسک	اول پیمان جو جیله عسک
اول اشغان ابن دارا اول شاه	اول اشغان ابن دارا اول شاه
انوک ار دجه اشکان اشکان	انوک ار دجه اشکان اشکان
کلدی شاپور بن اشکان او ن	کلدی شاپور بن اشکان او ن
اول زمانه اچو بدیه عیسی	اول زمانه اچو بدیه عیسی

گلدی اوج بیله اول و دنداره	گلدی اوج بیله بن بهر مرشاه
حکم قلده اتدی هم اول انتقال	نرسی بهرام هر مزجارسال
یر یو زنده بیج و سال و چار و ما	ارد شیر هر مز اولی پادشاه
گلدی تخت او ستند حکیمان قیام	شاه تور مرزا و ن بریل تمام
و یک سال و دیگر هم بیج ماه	یقه چورد کوهری بهرام ست
سه سال الدی چاه یزید	کو بهرام بن شاه یقه جسر
گلدی بیج اول ماه اچون اولد	یقه جسر ابن شده بهرام کور
گیدی با شینر کلاه یزید چورد	دور تیل فیروز شاه یزید چوره
سلطنته اوج یل ایلا رعاش	گلدی اول فیروز شاه او غلی باش
طوقدی غالب حکم سلطان یزید	توق یل کسری بن خان یزید چوره
حکام رکله دی و گلدی طوق دی آره	توق یل دلغی قبادی کسری شاه
توق دیدی بیله چقه هری عدله اوله	گلدی اول نوشردوان ابن قبال
حکام ایلا و ن بریل و رت آی هله	گلدی اول هر شهر نو شینر و ن

دید یل قلم غر عیسی قتل	چون یوه یلر قلو ریجی قتل
فیروز بن انالام قلده انتقام	جو ز کلدی یوهوی مام
تا قیامت ذلله انلر قالور	هم نبوت قطع انلر ن اولور
گلدی ییگری یل اولدی مقبر	گلدی اول هم یزید ابن چور
سلطنت اولد انخا و ن بریل قلو	صکره جو ز یزید بن پیری کله
گلدی توزیل آخا شافعیان	گلدی اول هم پیری او
قتل قیلوبن یزید و کلدی قبی	با بک او غلی اردشیر او
دور تیل یوز قلده ده کلدی	کلده ساسانیان بیجی باب
تا کلغجه احمد غزنی انام	جو یزید او توز برغفر اولدی تمام
حکام کلاه او ن دور تیل و نوشردوان	اول دربار شیری بابکان
شاه او توز بریل اولور اردشیر	کلده صکره شاه یوز بن اردشیر
شاه او لور اولور انک عمری طوق	صکره مرزا ابن شاه پوریاکی مالیر
ایکی یل اوج آی اولور کلدی لور	کلده بهرام ابن هر مزید انان

گلدی

اول پسر پادشاهی که در شیراز	را و پسر نهمه پانجاه پاره در پسر
آخره قائم بر حکم حصار	اولاد و در سر کورمالی تا بیرون
اندک کالوب سکندری پادشاه	الغاصب جندانی بولیلای راه
عاجه اخذند ن اولو سرتادری	آنی که در البیز قلدی س آری
بر اولو بر مقام اولشد	کد ادب آقید و س اول شهر پهل
آنی منفذ اندی بیخه روزگار	بج اولادی آشکار
اردشیر اول آریه کلدی مکر	مهدی کافور صاحب مز
بر اولو طغیانی التی دلدیلر	اقدی در آید کندی کور نر قلدر
شهر جو و اولاد که بنیال اندلر	چوقی یوجا قصرانه تو یو کتیلر
شوشتری شهرها هو از اند اول	شهر شهر بیخ اندی کورمان پهل و
حطیر کورین موصلاح دخی	بج پانجاه قلدی اول شهر بیخی
حکم اندی کتوره اون در سلج	قلدی او تونر بل سلوک هم دلدیلر
کندی جهز اول شاه پور بنی لشکر	عدالله او تونر بل اول شاه اولاد

یک پیر و زابین هر هفت سال	شاه اولو بن او غلبه قلدی قتل
شیر و پیر او غلی انک مشت مام	آتسن قتل ایدوب اولادی پالشا
اردشیر شیر زور پیر بعد از آن	بر بیخی بل کبک اولوب اولادی
کلدی کسی کسرای قباد هر سه	بل و بلوش ای صندیک ال دونه
کندی قوراند و خت بنت خنجر	یلو لوزواج آئی قلدی پیر و
کندی اول قیر قورده بنت خنجر	بیل درت آئی ایدر بیج فرج
کلدی قورخ زله خسرو	کندی تختت او زرم قور کین مکر
کلدی قورخ زله و آنرم دونه	در مده شش آتشی دوت بستخت
اردشیر با کما قاردرت آئی	صکه قلدی سلطنت تختی جای
اصل ساسان امین بهمن پالشا	بر زور و در کم اردوان آتدی تپاه
اردوان فتح اندی اسطرح پهل	بیخه مکر فارس آلارن یقوب
اردوان قتل اردوب ایلاندا	اردشیر کز نسبتیه دوشیدلر
صکه حکمده اولور جمع شاه	اویورن باشه عدل و در ایدر کلاه

جس قلدی در لغی ابرو در سینه	تو به قلدی چقدری بو سینه
صکر بهرام ابن بهرام اول شاه	مکمل سلطان اولی سهروردی
دیدار و ارجینه اول نندم بکج	گسندی هر اهل افدن اول مذمبی
مذمبه شاه پور مردی لیل	آی سیرتو مکمل اون بیدم
کلن سکران شاه بن بهرام شاه	گندی اول چون دو لیتله سوره
من اوج بختی اول اول نینام	جنه شاه پور ارجه مذم
م بختی بل خلقه اند اول دلیل	نرسی بهرام را نخی بید بل لیل
خلق برله عدله بولدی خصلا	نرسی نرسی را نخی هم مفت لسا
الکه در لول ایدم اتمه اختلاف	شاه پور سر مضر اولکم ذوالکنا
شاه پور را وی بو سهروردی	هر مضر اولدی عورتی بو کلید
عورتا ک بو بیندن انلر اصداغ	جمع اولر اولدی دشلر حیتاج
منتظری تا جله تخت و قصری	بنا اولو عورت طوطو غنجه شاه
اول عر بدن بختی شکایت قلدی	شاه پور اولدی چون سلطان اولم

اول اتمش آبی طهمی رت بنا	پیر نه شاه بو رکله اولشکی فنا
صورت شایو پور اندن طشمه او	یادی آبی انه وار بر اولوغار
طشدن انغ آدمی حدن نزون	نار ارجینه دور در اول صانی پونش
انه وار سکا اول تفرج طلبی	هر بری بر باد شاهک قابی ه
دیور اولد سام مانند منا	شکر زکی طاشدن شهر لچر
شهری حلیو نه بله نیسان انک	شاه پور بله خورسته
ایکی یانه در هر اندن اولد دور	گندی اول هم هر مزین
اولکن در هر آن قلدی پایمال	تو تیله صاحب و علم و جمال
شهر هر مضر املدی اول یا رشا	بین و بغض دور و حورستانیا
اولد بهرام ابن هر مضر آشکار	چون انی شیرری اجل قلدی شکا
کهر لیلار بله تو پیشدی بر آز	سیعه منانی انک دوری مکر
الددی دیدی بلوک سهروردی	دوشور راتبا عیله بهرام انی
منزم اولب انلر نجلت ایور	بخت عاللا ره قلد و در در

تو به

دلتی نیشا تو به شهری جهان

یاد بی آذر ایچانه مملک بول

کنده ای اول قلهی قرطیبه من

تکدی خوی مسمنی خلق جهان

اوستغیبه یغدی وردی جا

مان شاه در لوهی عوی

ون بشیل قلوبی کنده

یزد جوردی میر بهرام آشکار

جمله فضل سلیمی دوتوری زنی

تاکم آله ظلم ایدوب زحمت و

برآت آله کاتور رولر لافظی

کسر آبارا و رضایت راکات

طوتدی آنی بنیبر تاکا کله

شو شنه قلده هم شادی روان

هم خا ساینه مند و ستانه اول

عمر اولدی بهمنی یکی بل تمام

توقیدی سینه منی بهر اولدی

حکم ایدرین بل کر و رکنی ناک

کلدی بهرام اینی شهپوری نام

انسی دور زنده دون کون عیلم

کندی اول چون اولدی موی

اول مد تیغ اهل عیلم دسمنی

اولشوری به سینه آره

بست و یک سال اولدی ظالم امیر

صهر اولدی کالو بابی طوره ای

یزد جه از جوص بیرون آمد

کسه دو و رمزنا شمل ایدر لعجب

قلدهی غاریت بر کون انلا مر امیر

بهرینی بیجه لک کورک ز لور

دردت قوم الا که دیلاری اما

تفرقه ایلاری نه ایدیم سکا

کندهی عیانه ولی بو قوم حار

وارد لر عیانه بو نوحی روزار

وارد لر بو نلا زک ادر بخبر بله

قلدهی قسطی طینی نونانی بهر

دشندی سلطانلار ایدر احتیاج

هم مداین شهرنی فوا نله

هم آله آنا زدر لونی ریا

اول ایلی غاریت قلوبی عیبر

پس عرب همدن ایدر لشکر بر

قوهی جوی انله لشکر صلی

ایکین دن در لاکه ذوالکفای

اولا و اهرم یخاقوم اول زمان

اولک هر برن اقا بن

کندهی بحرینه بنی ثعلب کله

هم بنی بکر بنی آشکار

بصیه و امواته قوی حظه

ذوالکفای ایلام املاک رو

آنی ایدرین ضعیف الای خواجه

کلدهی یایدی دار و مملک ابو الله

قلدهی هم فیروز زنی آباری پنا

س نور بسکندر انور ک حدن انور

بن اکا حکم مرقوم زامند

سیر بنی فوک الله ابلا کوز سباس

شاه زلفه مند رجوان آفی بیومر

رحم بهرام انور یاری قلمر

تک قلازم قیام شعور و سر

و لولو کوزه سنی اوله امین

کلدی سینور حر بو لالته پیرا

انسی ظلم دیدیلر بیجه بسوز

انور کچون بو بلبله قلدرن اولورم

و عن بعد انک حقیق اولور

قلدی بهرام انک بر سوز اولور

هک غالب اوله شاه ایدک ایله

دیدیلر قوماک بهرام این شتر

دیدنغان بارشته لغماندر

الله و آرک اندن ایدک ایتماس

هرکم بو یوسه اول بن قیلور هر

کلدی بهرام بولور زاری قلمور

دید بهرام ایل بنومند سر ستر

دیدیلر بهرام کل مملکه قیلم

پس اولور بهرام او توز بن اریک

اولولور بهرام کلدی اولور بوز

دیدیلر بوزور دکن اندن چتیم

سوز لالارن بهرام قصد قیلدی

اولولور اید اولور بن قلدی زعا

ستر بر بر خصمه فوک ز بوز

توسقون و و رمق اولور اولور

دشمن اولورم ویره ی جان بوز

دایم انورن اولور بوز ی پاک

کلدی بهرام این شاه بوز رحم

خوش بین مملکته بیدای سهر بوز

وزیر بن اصغر ایش نیند مسکا

دیدیلر قیلور بهرام فتح

بنی عرب اولور عزیزی ادم

ظلم و بد فعلانی زاکر انور

برکشی بن اید لر خاص و عام

ویری بر بغالی اولور اولور

جمع اکابر اولدی تدبیر اولور

ایتماس اول قوم اصلاح قلمور

کند و ایله اکا اولور ایسر

برکوز کوسنه اولور ناکلا آت

عاقبت ظالم اولان اولور مسکا

برجهتم شد جو راه نره چشم

اول زمان نغان بن مند کله

یزد جه او غلینی بهرام کل

یزد جه اولور کی دم خلق اولور

دیدیلر اول اولور اب عجم

خلق انا سندن دگول شاکر انور

ازد سیر اصلندن اولور کیم نام

ایشندوب بهرام ریو شتر ریو

یقلور طیب سندن کیمکن و عجم

تخیله چو که ایلی نغان کلور

اولادى بگريز شده ي ايله و منكر	اب و جيجو ني كچو بن ترمس ناك
القباق اتر نو لار و مهر طلار	سويلا دي هر چند برام بو لار
سوز لر نيز عشم لر قيو ردي	مسعود يه بو ندرى الوردي
بک اكي يوز نيزه جردى بيلاه كس	اللاى اوج يوز ارسيمه سالار يي
اشبو ز لارى چو بيده سو يلا يي	قوشى ترمسى نايب ايلدي
صكك سبر آتش كده كيره كيد هر	ديدا آذربايجان كيد ر م
ايدرم صكك قلو نرم كارونام	ارمنيه وار و اب انك شكار
ديدا كرم قچد بهرام اول زمان	اللاى بک بش يوز اري اولدى آتش
هر نكم مقصود در انا چو در لو	اولور خاقان نه نامه يانف يلد
سا نوک اولدى كل بر و اى شمر يار	ديدا كرم قچدي برام ايل شمر
خاقان اولدى آخون قلادى يال	الچي خاقان نه يتشدى اولد شلر
دوندى اندى ن بيلاه بک بش يوز يله	اير شو ر آتش كده چو نه شاه
خاقان او تر و برين خاقان اچم	ار در نه خاقان چو نيسى نك اچ كس

آره يره بير عوگك تاج و كسر	ديدى اچ كا تو ترك اكي شير و نوز
باد ساق ملوق مسند نه اول قلا	هر كه غالب اوليان انى الا
ايكى لشكر جمع اولور احكامه	راضى كيسى اولدو بهرام ميه
قود لار و زنا بير كرا نو كله تاج	ايكى شير ن قوردى بو نوز اوج كو اوج
اوز تدا سا نكم ترم عيان سامه	كلدى كيسى او تر تا بهر امه
كلدى طابوگك د عولا كو ستر مهر	كيسى بهرام نه ردى اول كو مهر
چله ي اوز دى بيلنى اندى انا انا	چهر يوب بهرام بير شيرى بنا ك
مهر و چشمش لا برهون كده كيشه	شير د بگور ايز د هم ضرب هسته
ايغينه د شدى ديرا ي بار شاه	كوز دى كيسى اشبو حالى قلده
بک بهرام يي قو كله بايسا ك	مكله تاج و مكله سا كله حال
كوز د بهرام اولدى شاه نام و	خند ستمهك بقلدى كيسى كس
ايشد و ب خاقان چين ايد عجب	مخنه كچدى عيش قيو بره شت
جمع اولوب خاقان كله اولور قلان	ايكى يوز نك اكي بک انا گهان

غیر لوقه بیچ بود قصر شور

هم بود رسیده اقلی کوره لر

آنکه قلعه بوری طو بندی کخاس

شاه صحران فتح و نصرت او شاه

قلعه مشد را و در و لویج احسان

او در طبل و بنای رت بهار ناس

لشکر کی کلدی قوسی محی ترم

صلح ادره مندک سهری قلاد زرم

اندر وک در سهیمه آینه ساه

صلح جمله ما لکه تقسیم ادر در

بنای قلای طو بندی لوقه مانی

هر نیکم دید لوقه سهری سوز

قصری او لوقه بندی قبیضه مالک

آید و بن برام در بی جهر شور

نقشه کلچو نیکم بود حلقه کوره لار

ارشیارک جمله اولدی تار عمل

صیغه مر او در و دی بوزند بود ایل

خیمه و نوکاه و اراجیق همان

بولد لوانه غنیمت نبی قیاس

فتح نامه کندی هر طرافه صم

اندن اندی مملک مند و ستانیز

قیزی اللی انوکا کا بینه ساه

بول و مکرانی شه تسلیم ادر

هم بین شاه جغت ساطا نسی

هم اول ایکی پادشاه ویره دیزان

رونده نهیمی قوه شنی ار سالام

اولدی خاقان ایلاره التیاس

کلدی جاسوس انلی قادی نکاه

صیغه ایدون قوسی خوش چکر

آنکه قلعه بی بر منقول سفدر

قور اول لهر زرت یوزاری اوغور

جلال وروب نیز غمرا و حله اول

طریق بن بولچ چوی اچسن کلدو ط

اوله کم یار دم ایله اول مستعفا

یورودی تا کم گری بر دره سنه

قوبدی لشکره نغری یوقدی اول

کسدی باشینی اگه برات قلاد

دید لوقه خاقان بشیدر بو معنا

ایشند لوانی قلاد بیلر طک

شکره ن بونده ن الی بیلر لیباس

کوند و رب جاسوس اقل یا شاه

کوره ی جمله ن اقل او لوبن ایچکر

کلدی جاسوس ایلدی سا مخر

یور توب ایدی لشکر اوچیکر

دیددی لشکره ن بوزم جغت خاقان

نوع او رک جمله بان یادر اول

هر کس او غرز سکوز ویرک امان

شاه خاقان کوز سز ایوه سنه

آنکه سوز وارسه سز مکر کام قور

خچن سز سزست خاقانی بولدی لیک

سوزک به باشینی دکلد بیلر روان

یورودی بکر درت یوزاری لیک

هم عطا خلقه بد رسال و خواج	تو که اید رالدین پس اولادری با سچ
بلخه یاقق انکه جمع اولادی نام	بیدی اول بر شهر کم فیروز نام
بنده و رسم شهری انک یالیانی	بیدی هم جرحان شهری روئی
بکر یک می التی بل ولادی باک زله	اصفهان بیدی هم اول شهر نیشاب
براولود بودا کریم اولادیه بول	دانی آذربایجان ده جگدی اولاد
الله فریح او زنی قلادی هنر	ارسی ایرانی نور انک مکر
ملاک ترک انده دکتتر مش سبانه	ملاک ترکستانه کندی طوندی بله
تاکه انده دشنده اولور شاره بانه	توقی توغوش اور توغوش قلغش بغان
بیرسی فیروز زرد او لجدی طایفه	قلادی ایکی او غلی بریسی بلش
او جیل اولادی شده بلش ایل و کج	واهی ترکستانه کانه جوی
تورش ایشد یکم اولش تپانه	کلدی نیشابو تر چون فیروز تپانه
کلدی مسعود اولادی بوجر خجسته	لشگری دروندردی کلدی تختی
اول صباچی ایدی افشار کلادیش	تو بیدی دو زنانه انک همه که کیش

بیدی توقی و بیروز بلر کا بزم و زلف	بیدی مالک هم بیدی اقله سندن
قلادی آذربایجانده اول مقور	بیدی فارسیع برالو مقور زرد
ایریشور برکوز اجل شهر طو تر	عیر چون بکرمی اوج بسله ابرور
کوه بر جوری تنگ صو اول نیا	آوده قولان قو و ریکن ناکهان
انک او غلی شاه اولادی بزده جه	کندی جوی بهرام کلدی بزده جه
عدل و انصاف چون نه اید مسکا	بزده جه زرد رولردی کا
اولادخی فانی اولور باقی خضاک	شاه اولادی اون سکون ایل هم بلی
کوچک او غلاندی ایل قلده ملاک	مهر مزای بزده جرد اولادی ملاک
غالب اولادی آله عون اتدانی	اولور توغوش سید فیروز نام
اولور توغوش استینه قلادی انی عطا	پس هم با طیل ایلن اتدی التجا
طوق تدلرحبس اولادی زندانه او زر	توقی بل یک اولادی بلقی و فرکی
پادشاه اولادی انوک تقدید کجده	کلدی فیروز ابن شاه بزده جه
بیدی ایل احسانلر ایلار لچیم	اولادی عهد نه انوک ققط غلیم

سکه

روم و ملکین هر چه کردی کردی	موصول جا بود جرجان اید در
کلدی اولدی حکم قلدی جودلی	دو مدجه نکه غالب اولدی آلدی
عدل و انصاف اظه اتدی عدله	کیز اولور نوشین روان اینقباد
ظلم آلا تینی با بانه اتا سر	ار د شیر و با بگل رسن طوق تار
جمع اولور ریاجون جمله اولور	اول بز جهری ایلا دی وزیر
ظف جوق ایدوب ضیافان اید	منه کی جلیله دعوت ایله
مهر جانده جمع انلا سر ی قلدی	حیله تفصیل اتباعن بولور
جمله عوانن قزلر لیکر یکی	گذدی نوشیروان بوغوز لر مزیک
مالکی رومک کلون رزم اید	برنجده بل کچدی رومه خیریم
کی تخی غمگیندی شاد ایلدی	صیدی طدی بنده آزله اید
اول مدین شهر نرسا با کله	عهد ایدر هر یل فرا جینی الا
صلح خانان اظه اتدی اولوز	ماوراء النهر اولدی اندن ایش
دفتری خاقان هم اول خان الا	شرط ایدر قوزغان نوستروان الا

اختیار اولدی زاناک اولامام	مذنبینه حق د اولر عدل و ناسر
فتنه اندان دوشر ملکی بجم	اول عبادت خطندن کونتردی
اول بویور دی هم ردی اولدی	بر بر بچوک عورینه قیزو مال
مترسو زردید یسه اولدی بجم	الل نوب اولدی قبادر اکه مطم
رندی ملکه اضطراب و لغتالار	کوجه نماندن اول اولدی خراب
فوشی جامسب انلرقاده ی خان	خلفی جیس ایدوب قبادی اولوز
زردی لشکر اکه اولدی سستیم	چقدی ترگستان اولور ک حکم
کعبه داری چیغرو قلداری باکر	بصدی کجه قلدی جامسی خراب
کعبه دوه یوردی وزیر خجاح	هم یتمدن قویددی میوری روق
ماوراء النهر گذدی دونه اولور	صلح ایدوب چون مال و ره ک
خلق مالا مال ایدوب بنظر ایدیک	خاننده اولوشیری معور ایدیک
صکره معورانی شاه جهان	مالسه ای اقول انی جان بجهان
اول عراق ایلمه قلدی بجه کار	قلدی سلوا نیله منتقاری ابال

فکوه در پری خون انوک خدشتی

صفه بدی بو حال آله نو شیر و لانا

کم قلا جمله ملوک اول شکار

اون کی سلطاننه بوله فتح یاب

آخرا اول اسیوز دیا حکم این

مجزا تن احما که تحقیق ایدر

ممد اینله بیار نو شین روان

درت سلطان اندا ایلا مقدر

برسی پیچاقا در انلا نه مهس

گندی نو شیر وای عا دل طوطیله

قریدری دو ن بر و راصیله ناکبار

پس خوا سانه کور و سلطان کر

دیدم در و مه من ایلام سفر

گنار اون اکی صه زیدن دوش

کاتور رکاهن سچلی اول ناله

دید کورا اولدی عه آشکار

گنگیز کم اون اکی اولدی خراب

اون اکی بک سنار اصلان کین

م بر بزه جهانی تصدیق ایدر

بر ری طرسوس و کجه اولان

دورت کورسی زرتین باشانلو

قیصر و خاقانله بوزر جهس

توق بیدی بل ججه نانا اولد شانه

اولغی هم من ایله اولدی سهولان

قویدی بر کون شانه خاقان کر

هر منی بلجی وری بیدی مکر

قیدی جویا و بیادی اولد بیل

صلح انکه هنرم سلطان اکی

ایش در بندگی اول زور زور

انلی قلع اندی قلادی در نکر

چکدی در بنداملنی قلادی مهس

که بپ لوجوق یولان اندر در نکر

ملک با بیلیغنه عام لر قهر کی

نابین ابلنغ قوی با به قس

کلدی ظلیله خواب اولد اول نکر

منع ایدر ای دوتر اولدی لر

قصه سی قرا نلا در بو کله دلیر

اول عه کم بر لهر مصطفی

صغیر در بابای ساقیت پس نکر

پس هیاطیل هر عابری ایلی

دوندانن عزم مند و ستان

دوندی جوی فحفا قدن کل نکر

انته نو شیر وان وار بابایان

قلدی سعورانی در بولر عظیم

حکم قلادی در لر جتی حضرت

یولی حفظ انکله خاف اول قهر کی

کلدی اشد لهر سیف ذوالکبر

ابر کاک او غی مسروق لوبن

پس اکا نصرت قلوب نو شین لر

ابر هر صکر کلدر اصحاب قهر

اول ارفه طوق غدن خنر انیا

طوق غدن غی دهانه سو بندری آکس

سکر

ببین بختش آمد و اول آن کشید	حالی هر چه که بر خسر و رسد
اسمی اندان بوف و بکله فلور	آستندن عند ردیاری کهور
قلبی بهی مده بوز اول انتقام	قد میا دشمنه انتقام
کوزدی بی حد ایر سر بهی ام	نهر و انز کله ای از در لشکر
نیدیح تنگ کر کله رسو بیدیک	آستینه له ام ارسال ابلدی
مال و اولاد اولسه قلعه صبر	هر چه شیوهی و بیدی جواب
اول مزد طایبو که قبایحه مال	شاه روم و واروب استمد کله
ایکی خلی و اوله ای انول اول نوا	خسر و اول ند بوز لیدی ناکله
طقتش انل هر تر کین صعب ن ام	بوی بند و بیری بسطام نام
اولسون بهی ام قبایله شهر بار	خسره اوله روی هر تر کله وار
قیه بی بی و بی بهی ام ایلی	کین وارانک برتخ ارسه ایلی
ساکت اولادی خسر و اکلده ضا	انی کل اکل ایلی اوله دو ا
هر مزی بوخا خنده ندر و ندر	خسروی اول ایینه راضی ضایه

و بر علوفه خدمت بعلن نطقان	در دوز و اولسونه کوه بوز ایلار بوز
م چوی باشی امیری مصت بر	برکی بهی ام چوپین در مکر
بولنه خاقانک استیجالی ایلر	پس اکا هر مزجری ارسال اول
چون کسی میدانه جو بچون کرد	بچه کوه نا بهی ام آله تو سوطو
تایخه او فانی ایلادی نشان	سوی و رور بهی ام فرصت اول نوا
گشته دن لشکر اچینه طویلر	انی کو کسنده او رور بن دوسر
مکل تر کستانه اول بره کله	مال بی حد هر نوا ارسال اول
ایشدوب کم کین آله بهی ام اول	هر مزج خونی کلدی دشنام اول
در دی لشکر کم قیلدی بوز راه	قصدا در بهی ام که اولایا دناه
او بو شوب بهی ام صیدل کسکر	ناکله ان هر مزج ان ایر بیده بوز
قیجیدی اذر با بیجا ن اولدی رولر	هر مزج که او غلبه خسر و اول نوا
کله ازار اول میلله که زینی ام	هر مزجی طوقندی طدانیخ مجسم
دیدل وار کیم سله بوز ماه	هر مزج او نهر اولر اولید ر بار شاه

خسرو و ابرشندی ناکه اول زمان	خسرو آل و بر سو بل سو	نصرتی چون ام اکاشکر و روس	کلدی هم خسرو انوک یوقد ار	بشادی بهر ماکه انل شهر نی	صند بهرام او له خسرو الکضرت	گندی ترکستانه بولمانه جانات	عور خینه ماکه ترنگل ماکه	زهره بهر امه و بر و راستی	الدا بله تا بوتن اندن کندیل	بیشک انک نشله رانه ماکه	حقه صغر فضلند شرح و بیله	جله سلطاناری ایلا دی بیله
جسدن ام اولدی بند و بر و	قیصر کوندوردی انی کم اتونی	موی عهده پایدی قیصر و رور	کلدی آرزو باجانه جوقی پوی	اردر اولاندن مداین شهر نی	کلدی بهرام انان بولدی قادی	پس خراسانه و روبر بولرتیا	خسرو بی بر و کوند و له خبر	جوق هدیه لوله الادر عورتی	بلدی خاقان انی قل اتد لر	انوک اصلی قادی شکر و نانه ماکه	فریدی بر جبار خسرو اول نفا	اولدی او تو زیل جهانه پانته

خسرو بینر کلور انل نهان	لشکر انلا تر قلو رل انیشطاس	کجد بله بوزنل فراتی شاکام	دکنی رانه بن ز راحت اولور	کور دلر ناکه اون اون بشاک	الدا ی بانته بله سیاهی کسی	ایر شکر لشکر اشده انده بند	بلد بله کندی خسرو طوطدی یولور	لشکر اردی انل فر شو بقار	اعتدال ابلا مک سن اول اف	سیندو کجه یارن اولام ترا	کلجق قابو اجملوب کور لور	والوری بهر ام انی حسن اتد لر
بوند کور کیشاه انی هکان	خسرو بله جفدی اون بیله	بله بند و بر بله بسطام نام	بوی یار بله بر کلسیا یه کلور	ناکله ان بهر مدن ار دی پوی	کیدی خسرو جام سن بند و لپس	جام سنیدیل ایدو بن خسرو کلور	صند لر بند و یه خسرو در اول	اول کلسیا او زره بند و جبار	دیدلویجی طسره کل خسرو	دیدن بند و بر بوکن و کی انان	پس سامان اول کجه آله و لور	اول دکل خسرو پس انی طند لر

دید بود سر عجب انوکاشی

خسروک موفق جهان اچر طلال

دیش اولدی مملک بزود شیر

ظنی دارم عالم بیجا مبری

خسرو اولدی سوزی قهار انکر

خسروی سکر کن اول فزونی عار

اؤکی انا سیکین اول بد کهر

خسرو اولدی فتنه در حدن

عورت انده کنه وزن تم غلام

اولدخی طاعونه اولدی تپاه

عالم دنیا تک اشبه و را شی

بیدی یا شنده قلده بل امیر

ورد شیری اولدی وزب قلده حق

عالمه انلرد دیکاه اول کشتی

برنجیا کون صبه ققاه پلر بو لاس

نامه شیر و یرون ایر شدی مکر

لیکها اول یتر به با اولان سرو کت

خاطرینه ایر مکوز زنه ارا انکر

قیه و کل شیر و یه قیندن طوفار

عاشق اول شیر و پیرا و لاش مکر

چو کیم انلر قلده ی بو وجه فصل

اوتوز زالق باهن خسرو نقل ایدر

حکمی شیر و یانک اولدی شیشه

اولدی طاعونه به اولم چم کیم

قلده ی شیر و یانک و غلی ده شیر

برچی باقی و ارای شیر زله

مکدن اولدی مدینه ر و ان

دعوت دین ابدی خوش حال ایلر

اول سبیدن خسرو ایره ر کلا

چاک قلده ی نامی اول قلده ی

اوله شدت و صوبه با نه و زور ک

طایفه خسرو و پیر بر کتاب

ایلمن بر پیکر دین خلقه عیان

انی طوفان غلغله استعجال ایدن

اول رسول الله دیکل حال سن

دور رسف له کلده ی حاله دشمه ک

خسرو اولمشه بو دنیا ز شروا

سه گنجی ن امانه الناسوز بنی

پس یکن طایف الینه سید پلر

عالمک فخری عهد اول زمان

بر دیار نامه ارسال ایلدی

خسرو انوک نامه سینه ی قاپدی

سیده و کوزین دیشدی مکر

حق صالی مملک بر نه انی

حق انک قلده ی دعاسن مستیجا

دیش او لکم مکانه اولدی عیجا

آن بالک طوفون ارسال ایدک

ایکی ارکوندر دی عیاقی بمن

پیری فخر و زبری باران انک

انلر دیدی پیمبر اولن زمان

او غلی شیر و به مملک اندی انی

اشبه لار تاریخ یازوب کتیب لر

قتل در سر ستم گاه ار که ده ستم	ز مملکت از دم دروغی دروغی
مملکت ایملدی اوج آئی نزار	کله ی فوخ زار بن خسرو کله و
یزر جره اول در مملک بر سلطان کید	یو غدی تدبیری هم او غلا نذک
قلدر مملک مجسم آئی پناه	غزل اولور او غلان آئی خن آتلا
انوک او غلی نیر جره ی نامدار	خسرو ک بر او غلی له ی شهر بار
یزر جره در ایسی قلیش نهان	خسرو بر ویز اولاد فقه روان
در مداین او نشسته بنده شاه	یزر جره ش چون بر آمد پادشاه
از مدینه آمد و کرد اهتمام	سعد بن وقاص بالمشکر تمام
حکم کرده هم آتش را یزیر جره	رستم این فوخ اش را یزیر جره
ضندی لشکر رستم از او آید	قارسیه کله رفی حد سپاه
روندی اولدی یزیر جره اولدی	روی عرب ایرشندی روی ضعیف
او غرش اسلا مملک نصرت بولا	یزر جره او ایتمک خاقان کله
خاقان اولدی بلدیچن خان نصیر	بولدی تنهاشا خاقان قصد دار

روند

اولو لاریله بر ایلا دی سوزک	کلدی تورانند وخت پیر و زکری
کوستور و در نیاره اکه رختیز	شیر زله زخم او رس اولدی
نقلا اولور قوی بیجم چو فضال	برجی بل بکل او بوبن شیر زله
به سونک او غلی قارس اصلک	کسری فرمان گه ساسان نسلک
ناله اولد اخی اولوب نج اولور	اون بیدی آئی اولد فخری سلطان
مرو ک او غلی اولوش بویله	اول زمان قوی بی کسری بن قله
مملک اچینه رشندی اندن و مملک	اوج آئی اجه او لادخی اولدی
برجی بله اولور عوری تمام	خسرو ک فیزی تورانند وخت نام
دورت آئی ایرشد طوطی ندی مملک	کندی اول اول زرم در وخته سلطان
کم خواسانی بریدی شاه وار	فوخ آدی بر سپه سالار وار
عاریدین آرزرم در وخت اندن	دیله آرزرم در وختی ناکهان
برکب آنو کیکله صحبت قله	کسه کوندور بیکه اولتنها کله
رستم آنوک او غلیدی ملوق تدر	کیجه کم فوخ کله رقتل اتد لار

اول امينه ديدل نسلي انوكر	اول اصلي بيدي بيضا مبرك
توق يا شنوع خدا قادي رسول	چو كه طوعدي مكاره اولي طوع
قلبيكن عالمي هسيات كهن	په يوزن طوعيشكن ظلمات كهن
بلزندي الله اصل زمين	يوغكي عاده ديار اول زمين
دين و ايمان بلزكن سچ كس	شرق و غرب خلق بيكن بيت
كوندور راني اولفان طلب	قولر نيزه رحمت قلوب جلب
الله طايك ديويوت قلود	خصلارن اول اول دعوت
اول ابو بكر ايليوب تصديق ^{الله}	اول ايمان كا نور رصديق كا
داخه عثمان ابن عفان اولو	كا نور رايان خدا چيله علي
طوقزي عورتلر يدي ارا و توذ	امل اسلام اولدي چون اول ^{طوقزي}
بركبا بيضا مبرك ايلاري نيست	جمله بين الشاه قيلوهي نماز
مؤمن ايلار ديلم بو كجهدي	ديدي يارب عمر يا عمر و سى
ابن خطاب اولاد و سرتلر ^{خطاب}	پس عمر حقيقت اولدي مستجاب

بلد كم خاقان دن اير شو ضرر	بزه جهنم ناكهان اولادي خبر
آسيابان ايلادي آني هلاك	چقد كيري آسياب چكدي باكر
اننه اولور منقطع ملك مجم	طوننه اولب طمع اول كلدن هم
بر بها صحابه اول ايل تقسيم در	مكلان سلام ملنه تسليم ايدر
عمرى او تو زبش بل اولور ^{السلام}	بلكلي اولادي يكره بل تمام
خلفه اولندي خليفه كزبن	اول زمان عثمان امير المؤمنين
كلدي غزوي انبيا النبي باب	چونكر آخر اولد نبوت كتاب
اول محمد ركه تاج المرسلين	سيد عالم شفيع المدينين
خلق انو كچون اولد بو افلاكم	كلدا انوك حقمه لو الاك هم
اول رسالت تا جتك فوج ^{مرد}	آتسي عبده الله ابن شيبه در
آتسي بنت وهبدر اصل جوه	نسل سما عيله ر بولدي جوه
فرسندن موشنك الله نامه ^{مرد}	اصل اول انقند بن سامه
اول زمانه ايدري سلطاني ^{كلدي}	ييزب قهتان سليمانك بكي

اون بل اچره کافور ودهی بچا	اون بل اچره کافور ودهی بچا
جهد قیسم اکا تیکجه کوچ	جهد قیسم اکا تیکجه کوچ
لی مطول مختصر اولدی بویبار	لی مطول مختصر اولدی بویبار
اولله مالالابد کلاطرح ادم	اولله مالالابد کلاطرح ادم
عبرت دینار ان اولسا سنه عمل	عبرت دینار ان اولسا سنه عمل
مر نکم بو بوردی حکم طندیلر	مر نکم بو بوردی حکم طندیلر
اولوریدی القس بگدن زینار	اولوریدی القس بگدن زینار
موتد اول ایکی قبیله قادی بیس	موتد اول ایکی قبیله قادی بیس
چوغنی قادی طلب زبر و زبر	چوغنی قادی طلب زبر و زبر
بیقلان خصم چجان آتانبه	بیقلان خصم چجان آتانبه
یریزه انک عمر درکم قانو سر	یریزه انک عمر درکم قانو سر
فهد دیناره اولوبن ر بر اول	فهد دیناره اولوبن ر بر اول
اول بجم ملکنه قادی امقام	اول بجم ملکنه قادی امقام
ریدلر او تو ز سکر قادی غزا	ریدلر او تو ز سکر قادی غزا
مجزاتی باز مسم بو ز بیس اچ	مجزاتی باز مسم بو ز بیس اچ
اولسون در یو عمل اسبو کباب	اولسون در یو عمل اسبو کباب
دکلکل بیدبخ بانی شرح اذ	دکلکل بیدبخ بانی شرح اذ
چون رسول الله جانندن قانقار	چون رسول الله جانندن قانقار
انه بو بکر خلیفه اتد یلور	انه بو بکر خلیفه اتد یلور
بولدی او ایکی قبیله ارتناد	بولدی او ایکی قبیله ارتناد
اون قبیله دوندور ر بوب کباب	اون قبیله دوندور ر بوب کباب
کلدی اول ایکی قبیلای عمر	کلدی اول ایکی قبیلای عمر
کبیسینی دروندور دینه نیسه	کبیسینی دروندور دینه نیسه
اول خلیفه ایکی بو چتی بل اولور	اول خلیفه ایکی بو چتی بل اولور
اون بل اچره اون ایکی بکر ببولور	اون بل اچره اون ایکی بکر ببولور
آچلور دور دینه انک اچر جمع	آچلور دور دینه انک اچر جمع

مؤمن اوج بوز اولدی او ایراقو	مؤمن اوج بوز اولدی او ایراقو
آشکارا اولدی بو خلقه کز اولور	آشکارا اولدی بو خلقه کز اولور
صافسن در یار رانلر قلد جهوش	صافسن در یار رانلر قلد جهوش
اکله ناصر اولدی آب وزوج بیکو	اکله ناصر اولدی آب وزوج بیکو
آل اصحاب رسایت ایلیان	آل اصحاب رسایت ایلیان
چوق معونت قلدی نالایم کام	چوق معونت قلدی نالایم کام
منع ایدردی کافری لیلور غدار	منع ایدردی کافری لیلور غدار
قلدی کافور رسوله جور بونم	قلدی کافور رسوله جور بونم
سیف انوکفا مر اول هیئت قلدو	سیف انوکفا مر اول هیئت قلدو
عقیده سیله هم ولید و شیدیه	عقیده سیله هم ولید و شیدیه
کلدی اول بولایوب اولاد نجات	کلدی اول بولایوب اولاد نجات
دیلک بلکل حکایان انو ط	دیلک بلکل حکایان انو ط
بانی یاراید اوندوب علامه	بانی یاراید اوندوب علامه
چون عمر ایمانه کلدی اول زمان	چون عمر ایمانه کلدی اول زمان
چیموقین مسجده قیلور لر غزا	چیموقین مسجده قیلور لر غزا
کورردی اول حالی قزیش اند شو	کورردی اول حالی قزیش اند شو
کابل بو طالبدور روحی رسول	کابل بو طالبدور روحی رسول
احمدی اولدر عیار ایلیان	احمدی اولدر عیار ایلیان
کرچه ایمان اول کتور اولدی کله	کرچه ایمان اول کتور اولدی کله
هم خدیجه زوج بیضا بکره وار	هم خدیجه زوج بیضا بکره وار
کلدی ابو طالب خدیجه دلقیم	کلدی ابو طالب خدیجه دلقیم
ایس مدینه بولا رجور سه قلدور	ایس مدینه بولا رجور سه قلدور
قتل در بو جهلله اول عتبه	قتل در بو جهلله اول عتبه
عرض رب بگدن برانک غزوات	عرض رب بگدن برانک غزوات
سول سیله غزواتی انو ط	سول سیله غزواتی انو ط
قل تنبوح وار تنبوح نامه	قل تنبوح وار تنبوح نامه

حیدر قوشو سلاجی دو کلا در	غالب اولاد بر مصا و تیر آری	فتنه اول بل مغرب مشرق و طلا	ایلهای قصدی امیر المومنین	چون شهادت بولدای کندی اولم	کوجها اولدی راحت اولرتین ایلی	کندی پال الت آیه قلادی اسی	اولدی کند و عورتندن کله مهر	نقل ایلادی حسن اول نیک نام	بگنل ایلامز او تور زرد اولدی	اسمل دینی بر بیرینه قشار	کوجه آنکله قلدر اتفاق	بهر صلحون کند باش او ایله
مصطفی سولک او جنبه کلا بلور	اول سبده و دندی حیدر	کوفیه کندی علی شامه بولاس	عبد رحمان ابن ملجم اول ایهیم	اورج اجه قد ریکجاسی علی	اول خلیفه درت بل هم طوق تازی	بیر نر کچدی انوک او علی حسن	کله اسما بنت جعنه و یهدی زهر	سال بچرت فرق بل اولدی تمام	کورر بوطلی حسین ابن علی	ایل و اقلیمی معاویه طوق تار	دعوت اندی لر حسین امر اهل	کر بلا ده صکره قلدر پیر شهید

م د یار چین ایرنجی مکن سنه	بیهوی فائزه انک بای و کلا ای	آنی پاره پارس قلدر ایلر نام	اول خلافت تختنه شاه جهان	آچلور در و زنده آنوک اتفاق	خارجیلر قلدر آنی شاه	دشندی اسلام اجمع فتنه اولرتی	دشندی غوغا جلدر ابن کله مهر	عایشه اصحابدن وار لغی غایب	اولدی نئی صد چاکلور ایلر ایل	بس معاویه به شاهمه کندی ایلر	هم علی قانلدر و کلا نئی قلدر	عمر و عاصیه اکا حیه قلدر
امل اسلام اولدر عهد نده سنه	اول خلیفه اولدی اون بل ایلک	قتل قلادی کافری پیروز نام	اولدی عثمان ابن عفان اولرتی	مغرب و مصر و خاسان و عراق	اون کلا بل اول اولدی پارتی	چون شهید ایلدی آنی ناکسان	چون علی اولدی خلیفه عالمه	او بعد ایلر کله طلیحه زبیر	بهره طلیحه زبیر یله شهید	تهدت اولامه علیبر ایلر	کله صفینه معاویه مکر	چنگلر عاجز معاویه اولدی

مصطفی

گندی اولادخی آله آفت ایرار	بش بیتی بل معتقد د و ن شهر
ایکی بوجتی بل مُصدّر اولاد شاه	معتقد یعنی پر گندی طوند آه
اول کلوب فسق و فساد پناه	بر بیتی بل قاهر او غی حکم ایدر
بوجه نندن ز لیتله گندی خور	میل چاکوب ایلا دیر انکورد
سلطنت تختنوه کوسته یقیام	انکل او غی راضی بیدی بل تمام
او تو ز آری مشکلا ری قلادی مگر	گندی راضی کلادی مُستغنی بونکن
بر بیتی بل دروغی اولادی رفیع	کورد ز لرانی هم او غی مطیع
بولادی انبای امیه امام	هجرت و تاریخ اولب طفتانک
سیدی آیدن صکر عورت و پهل	یوزیشنه کلادی مروان حکم
اون طغزیل اولاه قلادی دارک	او غی آنوک عبداللہ اولادی پهل
چوق خسارت اشبو دینار قلاد	یوسف حجاج آله نایب اولور
کعبه رامنن ان اصار اول نایب	اول زبیر او غی عبید الله زار
کر چه نیمه سیدی دنیای یقار	کعبه اول مجتبی علیه یسار

نی گندی قتل اولادی گندی اول امام	سال و هجرت المنش اولو بن تمام
بول تفریح نامه عبرت سکا لیس	مقلع او قیفا قلکس موس
اولور انبای امیه اناغ زکر	ساکزنجی باب ایدم ایله فکر
اول اون اوج نفسک بودر اولور	حکم طقسان بش بل اولستک تمام
چون علی گندی بکل اولور او شاعر	بکل معاونه اولور بیکوی بل
امت اکا ایلدیر جرو شین	چون شهید اولادی علی او غی خیر
آل اصحابه برزید ابر کوهی فوت	چیز عصا و بده قبض ایلا د موت
سوج حوضن بو غور کور زبدر	دورت بکل بکل اولادی اولاد کلک
توق کون بکل اولادی رابوز کور	واردی او غی مُصا ویه آدی
آل عباسی ازلدهی اوت	املا اسلام ایله دیر مشورت
اولستیدی اشبو دینا دروان	ابن عبید الله عباس اول زان
هم آنوک او غی عهد معتقد	آنوک او غی عیدر علی معتقد
الت بوجتی بل خطا فنان قلو سر	کوفن پس معتقد سلطان اولور

هم زمانه و نوزدها و نوزده گانه	اول اول خراسانی ایدر
قلادی مروانی که یوزبک ملکه	قلادی اندلسی جهانی جمله پاک
خارجی در قلادی اکا مقام	مصری چندین چقدری عبدالله انام
جلیمنوگ طو لادی صحابه تنی	ایکی یوزبک ارله قوی ایفی
عالمه سیکوی بل فرمان در	بولدی اول بولجغفری سلطان اول
اولاد و رجسندین آقندی زنی	بوخیمغریله اول بول الماسی
پس حقه این بولجغفر اول	احمد الذریه خلیفه چون اول
گندی اول مادی اول را و غلام	اول خلافت فتح قلو را و نین نام
کلادی ماری و نوزده ایدر عمار	ابرشور بر بلده ماری به اجار
انورک اولدیر وزیر اول ایکی	جعفر و بجیا اول ایکی بر یکی
کلادی دنیا ده بونلار کیم بیز	جهه واحسانه بولار در نظر
قلناکه انی قلادی بر صیف	پس خروج اندی ولید این طریق
اول غلام را انورک حقه نوزده نام	اول خلافت قلو را و نین نام

آنو که چون قلادی بولده شو نوزده	کعبه که رشیدی عبده الله مکر
قلادی سکس کنه قنلا اول بولار	عبدرحمان ابن اشعث اول نزار
الوج بل اولادی کنه کلا ایچیز	گندی چون عبده المیکال و غی ولید
سلطنت تخنن اول بولدی غی	اول زمان قلادی ابوالمخروج
ایکی یوزبک و اسیر لادی کنه	اول عمر قندیله جرجان فتح در
یوزوزبیر اولدی پس خان اول	چون ولید اولدی سلیمان اول
پس عمر عبده الغریز اولدی کلور	الوج بل ایچها اولدی ناکه اول
ایکی بوجی بله گندی طندی که	قویدی اول عالمه عادل پانک
دورت بل سلطان اول اولدیر	گندی اول عبده المکال اول نوزده
اون طغز بل بادشاه اولدی نام	گندی اول هم قده شی کلادی مشام
سلطنت ایلدی بیتی بل قنار	گندی اول کن اولدی مروان عمار
آل اصحابه بوکلر نوبت کلور	سال و بورت یوزوزق التی اولور
عبدرحمان که اندی جوی نوزده نام	قلادی مروان ابوالمسلم ملکه

مستغنی بالله ارشدی بوجات	کا توب معتز قلد بل مام	مهدی بالله هم بکل ار	اول زمان اسلام اچی قتر بیل	مکن الورد و ریسر کنه کوچ	گندی اولاخ قلو در ریدیه	مقصده در زنده بود بل مال	بشادی جندی مو غل زنی اما	مقصد ر بالله کله مقصد	بر بچی بله قلو رلم انی حور	آل سلجوق اولله می متصل	بر بچی بله انی طو تندی عوام	پس مطیع الله سلطان اتکل
بریل اچی منصرف بولادی وقات	اکی بوجتی بل کچر شو ده یعلی	بسی بل اولدی هم عوام انی سولر	بریل اچی مهتدی بالله اولدی	هر بار اچین چقا ر صلح و	مقصد یکنی لالوج بل اولدیه	ایکی یوز سکسن اوج اولدجه کتله	ا بر سهو اسلام آفت اول زمان	بیش بچی بله کدر چون مقصد	فستق بچون ابلد بل انی درور	اولدی راضی بین خلیفه بید بل	گندی راضی اولدی مستغنی امام	کورا درو بین انی نی جان اتکل

ایلدی طمساق یوز الکی کیری	چونکه مار و نه طاکله اولد بول	هم قتر نوهی صا رو نه	گندی اول کله ای امین ذوق	قندی مامو نکل اسی سیرانی اولر	او علی ابراهیم اولور دنیا ده شاه	کله ای مامون ابن مار فلو ازان	گندی اول پس و اتق بالله کله	که اولد انو کله خاب ای بچه بل	جعفر بن اسحاق پس سلطان اولر	گندی اول اوج او غده هور و کله	بیدی معتز در سلطان سرو ک	اول الکی فورا شنه در شندی صله
اول زمان جندی خطا بچی چوری	چکنیز اولیدی خطایر کند اولر	قله ای اوج او علی امین مار نو	بار شاه اوج بل حقه اولدی	دور ت بچی بل امین سلطان	چون امین اولدی قلده ی تیا	بریل ابراهیم کله ولدی حمان	خلیفه اول یکنی بل سلطان اولر	اول زمانه قوبدی برکی قاتیلر	الت بله کندی اول بجان اولور	ایلدی اون درت بل اول سلطه	منصرف بیری مو بد روی بوی	منصرف سلطان اول اولر

پس خلافت حکم اولاد و المسلم	الت یوزو تو طغر بله تمام
دفعی سامانی او ن ایکی نغی اول	باب او بنجی صفغاریه کلور
اون کی باب استوباب اجه کلور	حکم بوزنارک یوزو الی بل اولور
اول خلافت وقت اولدی انکی	بوزنه یعقوب بن لیث بر صغار
چقدی بوزنر و قسنه کور دیزیشی	بجرت اولشدی ایکی یوزو لالی بنج
ایله دی مجموعی قلدی پاییک	اول عمارتیره قلدی قتال
فارس این طوئدی اول بوزناره	اول خراسانی طوئتر کر ما بناره
رامدر حکمندی انوکل عرات	هم عهد ظاهر او غلن اتقاق
صیدای بیر یوزو ناره اول بولاقام	هم خلیفه معتد جیشین تمام
ایکی یوزو التمش هم اولدی بوز	جند شایو راکه اولشدی مکر
شاه اولور جکر ایلامی بیج	عربو بن لیث صفغاری کلر بس
فضل کبیر اوله استیوندن زیله	پس خلیفه خطبه قلدی فی ایله
روئت اندان کندی قلدی اشتار	ایکی یوزو سکس بل اولیتد سل

سلطنت تختند کور سه ره ریهایم	عده الله بیکرمی طوئوز بل تمام
اون طغر بل اوزاکه عزو چاه	کندی چون اول طابع الله اولد
آل سلجوق ایله دی سلطانانی	توق ایکی بل ایله دیر خانانی
اول یکرمی بی بی اولدی شاکور	کندی اول هم اولد مستطهر الام
ایکی بوججی بل خلافتده قلور	کندی اول مستتر سیدی بالله کلور
تاکسان موت اکه دینجی بولدیو	راشدی بالله کندی کندی اول
مکنجی بالله حق سلطان ایدر	اول یکرمی درت بل اجه کلور
مسجد بالله بیرینه کلور	حکم اون بریل اولب هم اولور
اکه دینجی قلور دوران انشقام	اول خلافتده قلور اون بل تمام
اولدی یکرمی یدی بل اولوخا	کلده مستعینی بالله اول رضان
ایکی بوججی بله اول اولدیا	کندی اول هم ناصر الدین اولدیا
وز طغر بل اول خلافتده اولور	قاهر و بالله بیرینه کلور
اولدی یدی بله اولدینجی	کندی اول هم مستصم بالله کلور

اون بش آیه قولوری قلدر تیه

اول او توزیل عالمه سلطان اول

اون کی یانه عددون ابو یوح

بیدی ییل یور را اولور شاییم

پیری منصور بن نوحه حکم اول

قلدری هم افی دخی دورا ن تیه

الک عاصی اولای خلیفک بدر کی

نامه ارسال اندی تا نضرت یوله

وارو بن او غرشدی اول یولدی

غز نووی جمعه فر دانی قلو سر

نوح بن منصور قبولو انتقال

درد بار فرس مانع بار شاه

کلدی بیکری برای اولدی نوح

کلدی اول او غلی محمد اولدی ایامه

بوالحسن نضر بن احمد خان اول

کلدی اول نوح بن نضر اولدی

کلدی اول عبدالملک بن نوح

ات سکر دور یکن اول در اولدی

اولدی اون بش بل طرزی پاشا

نوح منصور اول خاسانوف کی

بش سبکی کینکل و غلی ناصری

ناصر الدین کم عراقه صحبه دی

بش خاسانده سپهسالار اولور

بوندا اوج بوز سکن اجه پیکر

بست و یک سال و یک او منتقله

کلدی اول بولطارت منصور نوح

حیدر خاننه قلدری تینی

بشیر یکن آج اولور اول نیک نام

اول یو پیدر کوره سن سوان اول

فارس ایلمدن مکر قلدری کلدی

معتصم بالله دن اول اولور بیکر

ضندی دوندی بجه ملک پیکر اول

دهر ساما خیمه یوز طوقندی قاق

حکم بوز بوز ییل اکثر قلدریلور

هم عراق انلا رک انده پیدر کلدی

مندن نیتکله ایر شهیدی باج

اولدی ساما نیلر اجه اشکار

اول خلیفه لورن اولدی حویله

بیدی بل سلطان اول بولدی افرا

طلوتدی اسماعیل سامانی اول

مطخونه یوز دوه مکر کون تمام

مجدد جامع کله شیر از اجه وار

طاهر بن لیت قورائی مکر

واردی ترکستانه کاتوره چوی

معتصم بالله الله او غرشدی اول

انده یاتور انده ار مسد رعفات

بوزلار از باجانه اولدی لر

بوزلور کیدی خاسا نیله میند

روم شام انلا ره و یولدی خراج

اول اسماعیل بن محمد کله وار

عقل تده بیدر یولدی صاحب کل

اول قلیدر شهسوی نیلین باشا

کلدی

مملکت شاه بن بهرام در نگاه	مملکت شاه بن بهرام در نگاه
شاه محمود ایرشندی خواجه	شاه محمود ایرشندی خواجه
پادشاه هلق بولادی خند متکلم	پادشاه هلق بولادی خند متکلم
مهم بجز اقلیمی اول نیکو نام	مهم بجز اقلیمی اول نیکو نام
طوندی بر جان و عراقی تفسیر	طوندی بر جان و عراقی تفسیر
اولاد حکیمه افوک و یرا نلر	اولاد حکیمه افوک و یرا نلر
حکمی اچینه اولور اکثر زمین	حکمی اچینه اولور اکثر زمین
امرا اچینه ملکر کند پسر	امرا اچینه ملکر کند پسر
آل اچیرق که بولپادی بول	آل اچیرق که بولپادی بول
ایلدی سلطان محمود انتقال	ایلدی سلطان محمود انتقال
در عهد خان جهانک سرورک	در عهد خان جهانک سرورک
چکل بری بر پله قلیق در پسر	چکل بری بر پله قلیق در پسر
عوتسی بوسف بله اول نامور	عوتسی بوسف بله اول نامور
بیرک مسعود اولاد در بر مرشاه	بیرک مسعود اولاد در بر مرشاه
اولادی اوچوز در اخی مسکن پیل	اولادی اوچوز در اخی مسکن پیل
نوح منصوره سپه سالار بکن	نوح منصوره سپه سالار بکن
اول اولادی فراسای تمام	اول اولادی فراسای تمام
اندر اولشدر که سلطان لقب	اندر اولشدر که سلطان لقب
الادی مند و ستانی چوق بخانه	الادی مند و ستانی چوق بخانه
رونی انکه بولور دنیا و برنی	رونی انکه بولور دنیا و برنی
چق کتاب آدینه انشا اندر	چق کتاب آدینه انشا اندر
طوند اسراکل بر اچیرق اول	طوند اسراکل بر اچیرق اول
دورن بوز بیکرمی بل اولشدر	دورن بوز بیکرمی بل اولشدر
ایکی اوغلی قلدی مسعود اولدی	ایکی اوغلی قلدی مسعود اولدی
خطبه بوندر شیرک اولوقه لو	خطبه بوندر شیرک اولوقه لو
غزیه شهرت در عهد در مکر	غزیه شهرت در عهد در مکر

مشکل انلاری قلاتکر کلر	مشکل انلاری قلاتکر کلر
غز نوری محمود شکه کلدی مکر	غز نوری محمود شکه کلدی مکر
نوح بن عبده الملک جرم کلور	نوح بن عبده الملک جرم کلور
نسخه بیضاوی بوسه در ک	نسخه بیضاوی بوسه در ک
فرزانه ترک شاهمی الک خان	فرزانه ترک شاهمی الک خان
میر مستضر انک برون الور	میر مستضر انک برون الور
صومر کم ساماندر انک او شوی	صومر کم ساماندر انک او شوی
شاه محمود ان الوروی باکر	شاه محمود ان الوروی باکر
ذکر اولان او انک نفع اچیه	ذکر اولان او انک نفع اچیه
م عهد بر م صود و در	م عهد بر م صود و در
م علیدر ابن مسعود اول زمان	م علیدر ابن مسعود اول زمان
بیر ابراهیم بن مسعود اشید	بیر ابراهیم بن مسعود اشید
ارسلان شاه بن مسعود سپاه	ارسلان شاه بن مسعود سپاه
نوح بن عبده الملک کلدی بو کوز	نوح بن عبده الملک کلدی بو کوز
ناصر الدین قلدی دنیا در نضر	ناصر الدین قلدی دنیا در نضر
پس عراق اول سپه سالار اولور	پس عراق اول سپه سالار اولور
او غزیر ب محمود شاه آن صیقل	او غزیر ب محمود شاه آن صیقل
نوح اولادی اندن بخارایه روه	نوح اولادی اندن بخارایه روه
اول آره نوح چون آفت بوی	اول آره نوح چون آفت بوی
انک اسماعیل بن نوح اتسی	انک اسماعیل بن نوح اتسی
کجه اعلیانی قلدی هلاک	کجه اعلیانی قلدی هلاک
اون بر نخی غز نوبیه باید در	اون بر نخی غز نوبیه باید در
بیر محمود بیری مسعود در	بیر محمود بیری مسعود در
بیرسی مسعود بن مود در خان	بیرسی مسعود بن مود در خان
بوترک بوسیدر عبده الزتید	بوترک بوسیدر عبده الزتید
بوی مسعود بن ابراهیم شاه	بوی مسعود بن ابراهیم شاه

ایکله در و نسن اخیلی سنی

پس علی چقدی اولو بن مهتم

دورت یوز الیه بنی جان

اولادی مسعودی اوغلی اولدی

توق بل بک اولادی قلدی اشغلی

اون سکر بله اولور اولدی

کندی صانورری قلاتا تاختیر

قرشی بهرام شاه ایلار آه

طایسی اوغلیدی انکرا لطیف بو

کندی سحر تخته برام اولغا

چقدی بهرام ایلینی جینه اولور

ارسلان اولد و سر قومزردی

ارسلان صیدا اولدی قلدی اشغلی

شکله قنن حه حسن آلی

چقدی لشکر چقدی اولو منتقم

اون بدی بل اولدی سلطان اولور

بولظفر کلدی ابراهیم خان

دورت یوز طقسان بنی اولیشلر

کلدی مسعود بن ابراهیم خان

یورت اولیشدی بنی یوز سم سکر

ارسلان شاه بن مسعود اولد شاه

کلدی سلطان سحر سلجوقه اولد

سحر پله کلدی چقدی ارسلان

ارسلان بهرام صیدینه کلور

کینه بهرام الادی کلدی سحرچی

بنی یوز او ان کی اولیشدی

دیلدی چقی قنن اول ز سان

کلدی مسعود اولدی یوسف چیم

ایک چقدی کله ترکستان اریک

سپله رصنکم خاسا نازا قار

شاه مسعود او ز ر ل صکر ن صر

دولت اتدی شاه مسعودی زلملر

پس قنن حبس نرنا ده قالور

صند عمری شو بله اوله اشکر

خان قنن اولدی دونیا درنار

بدی بله اولدی اولدی تپاه

ایریدی مسعود بن مورده اولدی

هم علی مسعودی اوغلی اولد خان

آنه قنن بو یوز او لو فرود

توزیر مسعودی جان اولدی یوز

جس ار یوسف کله اولمشیم

فتح مسعود اتدی جمله کتوری

یعنی سلطن آل سچوقدن چقار

کاه بو نر صلح فیور کاه حاب

دورت یوز او توز او ج اولمش

حبس دن قوراشی چیمو بن کلور

احمد اوغلی قلدی مسعود کلور

اولدی ام او ن دورت بلخان علی

کلدی مسعود اوغلی مورود او اولمش

یورت اولوب دورت یوز قوروش

سیدی بله اولدی اولدی رونا

شاه محمد اوغلی پس عهد الرشید

هفتد البته راجحی ولدی شهریار	اول زمان اچیز شهاب الدین کهنه اول
غزنی طوئدی راولر بوبله مثنی	گندی اول قولیدی انکله آتیش
دیلمی لر کلدی اول اون بی بی نام	غزنی یلرد و ولتی اولوب تمام
غزنی فویدن غیرتی برالسا بیک	دیلمیه اون ایچینجی باب بدد
اشبو لارک بوجها ناز شو کتی	یوزیکوری الت یلدر مدتی
جلسی صاحب قرانی روله در	بونلار القاب قلان الاولاد در
اول علی بن بویه سلطان نام	اولی اولدی عار و الد و لول نام
اول درماوند اچیز طوئدی مکر	ناصر الدینک فتنه اول زمان
غزیر اولر مکر خاسانه و بی	ناصر الدین جون شهید اولدی علی
دیلمی لر کلدی انده اولدی بولر	انته والی فانتس چون کلدی اولر
پس عمار و الد اوله آتی قلدی هم	عالم آتی طوئتی استرا اولدوم
اول مظفر ابن باقوت آدی زکر	اصفهانک والی سینر قلدی یوزم
صفهان حکم اول مسکنی	پس عمار و الد اوله صبر طوئتی

سوقون جف واقع اولد الله بین	پس خروج آندی علی ابن حسین
سیف دینه غزنی بویه قوی بدش	چندی برام اول علماء الدینک
سیف دینی طوئدی تالک بوله راه	چون علماء الدین کدر برام شاه
شهری کنزدردی قوی قو آلدیدر	او کوز بند و رو بن لشهریار
شاه برام اول اراعده اولور	آتی آیتدی علماء الدین کلور
پس علماء الدین کلور طوئدی	او علی خسرو شاه انکله ولشاه
هم علماء الدین قلو ر بندر ماک	هنوز خسرو کندی غزنی خراب
کم علماء الدین انی قیلور نشان	پس غیاث الدین محمد اولخان
اولدی او زندان اچیز کی جف	اولدی خسرو شاه سیند اچیز
پس بوزالی بشه اولوب ایتمه	غزنی لردن مملکت کندی تمام
فرشیدی غزنی سلطان اولور	چون غیاث الدین شهاب کلور
کم بوری شهر بن بولش پرورش	اول زمان سلطان محمد بن کلش
فتنه سیله عالم ایچین طولدرد	سجده اوردی سلطان اولور

رکن و دودله اولادی زیناد زین و	ویر و در دینو زله آله کامندان
نجه بل بعدای قلند ر وطن	اول معزالدوله اولاد بچین
رکن و در و لکن رضائنه اولاد	مهر و مشهور و اب التاری الور
انفعی ناس انانچ جو قدر انفاع	پس عضد و الدوله کله ی بوختی
داخی شیرازا جه اول کان وفا	پایدی بعدا و اجه اول دارالتفا
واردی بعدا ده قلور احسانی بوی	معم عینو ک مشهد بنی پایدی اول
اولادی اولانی مثل کچد ساخه	صوبه حدی کوفه اول پید بند
باغ و بیستانی جهانه ل نظیر	شهد اول بند ایدر بند امیر
حکم او تو ز دورت سیل اولی	اول علینو ک مشهد نه دفن اول
اول زسانک اعلیدی هم لطیف	قاضی بو بکر عبد الله خفیف
اولادی جارا الله استلا آشکار	قاضی بو بکر بیضاوی کله وار
کاتور شیراز جهن سید لوی	مکجه کوندردی شیخ اکبری
رکن و دودله او علی اول صدرا	کندی اول کله ی معتمد دودله نام

اصفهان کلای سیاه چوق لغز	اصفهان شیراز یا قوتیه خیر
صیدی یا قوت جهاتی تنکال در	اول عار و الله و الله سیاه چکلای
کسریون قیله عار و الدوله زرم	پس علسو فراسا نه قلور یا قوتیه
خطیبان یا و اندله اولاد زرم ه	حکم ایدر زبیری بعدا اجه هم
داخی زکی الدوله قیلوب اتم	خوشیدی معزالدوله نام
ملک بعدا ده معتری دوندی	رکن دودله اصفهان کوندرد
رکن دودله اوله طالعون آگات	بولد آژار باجانه اول وفات
قلدی آله داخی بر عزو چا	اولادی اون الت بل جهن پاتا
شهر فرصت بولد ی سلطان اصلد	اشیو له بهرام کوم رکن نسلد
جدانوک داخی بوبله دکله سن	رکن دودله در علی بن حسن
ملکی قسم آندی اوج او غینه ویر	رکن دودله کله ی بزیری کور
بو شجاع اولد ارا اولور اول بر لکن	اصفهان اولدی عضد و الله و لکن
هجری دی و لبر اولور مشکاقلی	معم معتمد دودله کله سیله زکی

چنگل صمصامیه اتدی سربک	بیری بوقاسم ابو النصر اول بیری
پس بجاق الدوله بیری اولور	صیدی صمصام ایدی شیراز اولور
سال و بست و چاکر آله اولد قیام	اول عضد و الدوله اولغی فیروز
اول عضد و الدوله اولغی ^{اینگلیز} چنگ	کندی اول سلطان ورد و له ^{تخت} چنگ
پس قیام و الدوله قلده اولد کبر	اون کی یل دورت آئی اولد بیری
میرانی آله مملک اولاد قیام	اول ابو القاسم که نسرجیل آله اسم
اول شرف دوله بولور مملکت	پس باؤ الدوله و لنگ اوغی حسن
الت یل بغلدار ایچینه اول قلم	قائم بالله اکا فرمان و وفور
سلطنت ایلمن خوش قلمو زنگور	پس عمار و الدوله بن عز الملک
عقلا ری ایلد یلر اهدا مر	که چله فیروز و مال و الدوله نام
بولدی هم کلدی خلیفدن پیام	صلطه عز الملوک ایشی قیام
که چله اعدا سی بلوله ی بریکا	ایریشو رخصت خلیفدن اکا
نالهکان ارده ایجل آکا اولور	سال و بخت دورت یوز و ^{ایر} خوار

غزور دوله شمس و دوله خلیفاه	غزور دوله بولسا اولدی بارشاه
چنگل تبریز ایلدی اندن طولار	کلدی قفقان خا اساندن بولار
قلدی اولد ایشی بود نیار سغز	مجلسینه بولورک بولدی ظفر
اونی اوج یل بک قلمور دورانی	غزور دوله بوللمس کن اولد علی
بیرتس الدوله ز اول نیک نام	وار اوج اوغلی بیری محمد انبیا
چونکه خف الدوله قلده انتقال	بیری عزت الدوله دکله نوله حال
ایکی وه اشلا ری قلدی بیری	محمد و الدوله آله آنا پیر
چهرور ایلدن انی ویر فرمان	ایریشو سلطان محمد اول زما
ختم یوق بغلدار و تبریزی اونی	پس شرف دوله ابو الفار کلور
الت آئی اول مملک ایچنه بولد بو	طابع الهوک زمانته یددی اولد
کالجابن عضد و له و له خان	چندی اول صمصام دوله اولد
پس غزیرم آله ایکی سلطان اولور	طلوز آئی اول بادشاه بیغ قلمور
ایده کیم کیمتین نولدی انوک	ایکی اوغلی و له ی عزت الدوله کلور

انوک او غلی و رورت در ایام قائمگاه	گندی او غلی قلو ر سلجوق شاه
بیری یونس بیری اسر ایله در	بیری موسی بر میکا ایله در
صافوز سلجوق قاهره عزوجا	اول زمان محمود سلطان شاه
شاه محمود اولدی ام اول حاله	جس اسرائیل قادی اللہ
کلدی سلجوق قیلا اندی را و کیر	چو کله مسعود اولدی بیری میر
اناک دیریز قلو ر انک بهان	صندی مسعود اولدی خیرتیر بولان
مکلا در سلجوق قیلا ر انتقال	درت یوزاون ساکنین ارسلان
جس اجنه مقصم بالله جهیر	کلدی بغنا ده مکر طغوز اول میر
چیتور و طغوز انی استار نانی	آنی طوغندی خوارج اول زمان
کوزور و طغوز یوزور خذمت طغر	غاشیده سنی خلیفانک الو سر
قوی و بیری طوغندی کسور	ایکی کوز طغوز جمشدر قیصر کی
اشبو طغوز ابن میکا ایله در	قوشن کبکله ابن اسر ایله در
سیستاندن کلدی ایلام در جانی	تختنده قصدی آنوک قوشن

خسروی فیروز بن عز الملوک	پس ساکن راحم بولور نظمی سلوک
ال سلجوق اچم در سایه اشار	بک اولور بریلانی طوغوز طغوز
شاه خسرو بوسعید اول زوق	پس ماکل منصور دی یولادی ستور
پس ماکل منصور در اخی نقل اول	مکی دعوی اندی اول اخی کلدر
طوغندی آنی جس ادر ایلین اولور	چون فضولیله شهبان کار کلور
بوعلی کنی خسرو آلا ققادی خام	دیلمیده دولتی اولر تمام
اول شهبان کار یله جنگ ایدی بهان	بوسعید ابن محمد اول زمان
ایلی اول الی بک آاندن الو سر	آیا ارسلان آل سلجوقی کلور
کلدی طغوز خانه ققانه سلوک	اول زمان کچمیر و غر الملوک
آنی طوغوز بک مطویا بکن او کلان	دورت یوزور سکندر اول بولان
کلدی اول طغوز قلو ر شاه انام	صانع بی دی طغوز کل اکا مقام
اون ساکن نفس انده کلدی بیجا	آل سلجوق اولادون او چچی باب
اولادی او غوز بکلوز ندانی کل	اولا القان که ترکستانه خان

کده

بوردی سلطان او زار را انفاق	بوردی سلطان او زار را انفاق
او زعم اتدی ائی قلوب نشان	او زعم اتدی ائی قلوب نشان
او لو دیوان اجمه سلطان او در	او لو دیوان اجمه سلطان او در
اولی سلطان چونکه ائی کتدی لو	اولی سلطان چونکه ائی کتدی لو
پس معز و لاد و لاد ایرر مملکت	پس معز و لاد و لاد ایرر مملکت
کم اسیری جیشتموک خاقاندر	کم اسیری جیشتموک خاقاندر
انگله اجمه حسن نیدم سکا	انگله اجمه حسن نیدم سکا
گندی سلطان رکن دین طه مقام	گندی سلطان رکن دین طه مقام
اولدی فانی باقی اول الله در	اولدی فانی باقی اول الله در
چنگل نشوا و چنگل او لو رانی	چنگل نشوا و چنگل او لو رانی
اول ایل کینور دئی قلدی مقمر	اول ایل کینور دئی قلدی مقمر
ایریدی او ن او حج لاله الله حکم	ایریدی او ن او حج لاله الله حکم
چنگل نئی حد قلدی تا اهما	چنگل نئی حد قلدی تا اهما
انگهان او لیچکدی دیوان بیچکدی	انگهان او لیچکدی دیوان بیچکدی
خان الله و اردی تیر و کل	خان الله و اردی تیر و کل
خججه الیه الیه ارسلانی او در	خججه الیه الیه ارسلانی او در
پایله پاتر کرجه ائی اتدی پسر	پایله پاتر کرجه ائی اتدی پسر
اون ییل اولدی ای که سلطنت	اون ییل اولدی ای که سلطنت
اول مملک شاه ابن الیه ارسلان	اول مملک شاه ابن الیه ارسلان
مهم وزیر اولدی نظام الملک الله	مهم وزیر اولدی نظام الملک الله
حکم اولشدر بکرمی بل نسام	حکم اولشدر بکرمی بل نسام
اول گیاراق ابن مملک شاهدر	اول گیاراق ابن مملک شاهدر
کلدی عجمه و عهد قور نخی	کلدی عجمه و عهد قور نخی
چدن مملک شاه اتدی دنیا رتیغ	چدن مملک شاه اتدی دنیا رتیغ
گندی اول اولدی عهد پادشاه	گندی اول اولدی عهد پادشاه
اول زمان انگله آیا و صد مقام	اول زمان انگله آیا و صد مقام

رومه گندی قوتلیش اولدی بی	رومه گندی قوتلیش اولدی بی
چالشی آدی اصل انوک معتبر	چالشی آدی اصل انوک معتبر
وله قیزن قلدی انوک چون چالشی	وله قیزن قلدی انوک چون چالشی
گندی روحاره او لو را اول ای کار	گندی روحاره او لو را اول ای کار
کم سمرقند کتاب اجمه آنکور	کم سمرقند کتاب اجمه آنکور
بوری طورهدهی او لو قانی	بوری طورهدهی او لو قانی
چون جهانندن طفل اندی انتقال	چون جهانندن طفل اندی انتقال
اول بکرمی التیل بکال قلدی	اول بکرمی التیل بکال قلدی
دورت او غلی اولدی مهم مطمو	دورت او غلی اولدی مهم مطمو
اول عهد ابن جعفر اول زمان	اول عهد ابن جعفر اول زمان
بیل او لو ز عالم اتدی تبدیلدر	بیل او لو ز عالم اتدی تبدیلدر
صیدی اندی الدجی سیم و زک	صیدی اندی الدجی سیم و زک
انگله بطنشاق کتوقه بلیر جرات	انگله بطنشاق کتوقه بلیر جرات
ملوک انوک او سینه چکدی چوبی	ملوک انوک او سینه چکدی چوبی
واردی جهشید نسلندن بیا	واردی جهشید نسلندن بیا
قوتلیش خان انکله استر چالشی	قوتلیش خان انکله استر چالشی
غالب اولدی بونده طفل مکر	غالب اولدی بونده طفل مکر
اسموتقه آل عثمانه کلور	اسموتقه آل عثمانه کلور
طوتدی طفل کلده ایدیا و ایز	طوتدی طفل کلده ایدیا و ایز
دورت بوزالی جنبه چون ایز	دورت بوزالی جنبه چون ایز
بیل بکرمی دورت باشنده اولور	بیل بکرمی دورت باشنده اولور
اول ییل ایچندن رخچ چوق اولور	اول ییل ایچندن رخچ چوق اولور
گندی طفل الیه ارسلان اولان	گندی طفل الیه ارسلان اولان
جعفرک آتاسی مینکایلد	جعفرک آتاسی مینکایلد
او غریب بوزاخ طندی قوس	او غریب بوزاخ طندی قوس
ما و آره و انهم و ادهی او ایز	ما و آره و انهم و ادهی او ایز

فارس و کومار و اولاد پیر روان	پس غزنیه قوسی الایدلار	آله محمود بن محمد آشکار	اولاد اولاد سخی بود نیاردن روان	بریل اولدی صکره اندان سهریز	بیدی بل اولد سخی خلقه اولد	شده مملکت شاه ابن محمود اول اولاد	پس بغیات الدین اولو مملکت خواجه	آفت در بر این آبی اولد در	گندی اول کلدی سلیمان نام	گیشنگ عالمه مقصود اولد	طوبه پیر حبیبله در کلدی بنی	اول زمانه اولد سلطان زمین
-------------------------------	------------------------	-------------------------	---------------------------------	-----------------------------	----------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	---------------------------	--------------------------	------------------------	-----------------------------	---------------------------

گندی سلطان بس محمد لاهستان	انزلی اندام شیخون قلدر	شرف معین الداد ابو الفاسم اول	چاره سال اول عرافه اولاد خان	رکی درین بو طالب اول طرف اولد	چقد مسعود بن محمد ناکهات	گندی اول سلطان معین الدین	بریل اجه اولد سخی اولد روان	کیم محمد ابن محمود اولد در	بیدی بل اول بارشاه اولدی	که اول محمد ابن محمود اولد	آلت آبی بک اولدی فیضی	ارسلان ابن محمد رکی درین
----------------------------	------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------	--------------------------	---------------------------	-----------------------------	----------------------------	--------------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------------

بیر تو بندن اثر بو بولش صور	صدوق اولدی قشدری ایاز ک یوق	سجری ابن مملکت شاه اولاد خان	قلدی محمود و محمد اهتمام	خدا متینله مینه کلدی ناکهان	جنگلیون اندن خسته تر که اولد	کاوروب او غلن قیزنی دیرلما	عوف ایدر انلردن لرنجینه باج	صند اولد سخی دلور اندن اما	بولدی غافل پادشاهی قلدی غم	کیم حدید اندایدی بایس شدیلد	اولدی تملیک غزالی امام	بیغور سخی شهر اولد سخی بیک
-----------------------------	-----------------------------	------------------------------	--------------------------	-----------------------------	------------------------------	----------------------------	-----------------------------	----------------------------	----------------------------	-----------------------------	------------------------	----------------------------

اشکری او سینه خصمیک مملکت	انی کوردی چقدی دشمن لشکر	گندی اول سلطان مغزالدین	بکال اول بیکرمی بل ابر تمام	اونغور انکار صند اولدی	عوف ایدر صوجین انک نایب	اونغور بن عاج اولدی توک	اندر قوردی خواجه اوزر خواجه	یک ترکستانه ایرشدی غزلی	عین و سلطان ایدن آتی دلختم	چوقا کابرا اول زمان اولد	ابن بیجا کیم محمد گله نام	قلدر بلانی شجیهه هساک
---------------------------	--------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------------	-------------------------	----------------------------	--------------------------	---------------------------	-----------------------

گندی

چندی دورانی بولار که بلبل	الک یوزالی طغوز اولستدیله
حکم دین اچی بولور ری اصغر	بوحسن سلطان دریلور راسل شیره
لیکن اولار باطن اهل مباح	کوستر خلعده اولان اهل صلح
دیر لر بوسره ایش او بجه ک	قتل در او غلبنی اچدی در یوقی
مندیمن بولدی اونک او اوق	اسل شیعده بدی اسما صلح نام
حکم قهتان ایلنه صکره قلو ز	قلعه الموت اول اول اور
دیر لر ماکل عجم اولد صفا	عهده نامه مصروف کلدی آقا
بیش یوز اولد سکنه کتلمده	اول اول تو تو بیل جهانه اولد شاه
ایکی لشکر کتلا اولر کی اول بلبله	کلدی اول کلدی کبابیز ک ایمنه
چون کلدر نیارد اول اول قلیس	ولکی عهد ایلدی آفی حسن
بیش یوز اولد اولد و جده سن سال اول	چارده سال اولد شی سلطان اولور
اولی حودی بشارتین کلاه	بیش عهدین بیز کل او مید شاه
دیردی حوکی قوکی او قیلمده	مفسد و صلح دریلور اول اولام

برقدایی اولد و در قلدی خط	برقدایی اولد و در قلدی خط
کلدی بو مم قلدی او غلی کتبار	کلدی بو مم قلدی او غلی کتبار
نخسه اچی ز اولد بولبله دردی	نخسه اچی ز اولد بولبله دردی
کم آله در لر دی قیلج ارسلان	کم آله در لر دی قیلج ارسلان
اولد شی اولدی بوز نیاردن رو	اولد شی اولدی بوز نیاردن رو
کیبار آتاسی دنیا ده امیر	کیبار آتاسی دنیا ده امیر
کوکا اولمشیدی قونی مسعر	کوکا اولمشیدی قونی مسعر
اولدی اول سلطان علاء الدین	اولدی اول سلطان علاء الدین
مکلر اندن سکنه دشنه ایشتر	مکلر اندن سکنه دشنه ایشتر
صنمه الحار اندر وک بهتانی	صنمه الحار اندر وک بهتانی
اول مهربان اولد خلع قوی	اول مهربان اولد خلع قوی
بیر یوز نمان بولدی دولتده قام	بیر یوز نمان بولدی دولتده قام
بوزل اولد باججه نمان خوب حال	بوزل اولد باججه نمان خوب حال
انک او ستینه کلور طغرل مسکر	انک او ستینه کلور طغرل مسکر
اشموط غزل خانه کچسور و رهر	اشموط غزل خانه کچسور و رهر
ینده کچسور بونک او غلی لهری	ینده کچسور بونک او غلی لهری
قویدی مم کچسور او غلی اول زما	قویدی مم کچسور او غلی اول زما
کلدی کیلیک و وس و قیلج ارسلان	کلدی کیلیک و وس و قیلج ارسلان
اونک او غیلد رفو امر ز کبر	اونک او غیلد رفو امر ز کبر
کیبار اولدی علاء الدین مکر	کیبار اولدی علاء الدین مکر
جهت اولمشیدی بدی یوز نمان	جهت اولمشیدی بدی یوز نمان
دیدلر ز مهربان اولدی مکر	دیدلر ز مهربان اولدی مکر
باب اون در ز کچی قهتانه	باب اون در ز کچی قهتانه
چون حسن ابن قهتین علی	چون حسن ابن قهتین علی
حکیم یوز سکن بیل انلا ک نام	حکیم یوز سکن بیل انلا ک نام
دوررت یوز مم سکن اوج اولد	دوررت یوز مم سکن اوج اولد

الک یوز

سرع و درینده صاحب احکامند	اول حسن ابن علی که نامند ز
اسلم شریع اولد ورا بشت بیم ک	نو مسلما فی حسن در لر اکا
جله عالمه کور و احکامند	حکم در لر صحت و اسلامند
الت یوزیم اون سکون اولدنا	سلفظه کورچی بر قلده یغرا
ز به سلطانی اتی در کلمه	بیس جلال الدین عهد بن حسن
کند و سن طول تر دی مانند غیر	گاه گاه قورین کور در دی اولیهد
آخو شق الله قتل اولدی اول	الت یوز الی اوجه اعلا بولدی
یکدی بریل مملک اولور کور ز به	ز کن د و له او غی ایدک حوشاه
او تر شریع اجمعی کندوسی کلمه	کله ی هو لا کور الی تسلیم آر در
د کلم کل شغور باندن سن کلام	حکم فهانی اولور بوندن تمام
کله ی اون بر نفس یون باندن کلام	اون بشیحی ناباید شغور بانی
اولاد معده در او غی سفور بانه	اول انابک منظر درین کلمه
اول ام انابک منظر در یکی	اولدی زکی ابن موده اولدی

بولور اکا آتسی ناکا ه یوله	بوساوی آتسی قیلور در اول
بولی ییم در بیو خلقه سم بایک	بیس عهد خلقی در عوت املدی
اول امام اولار ان ابک انقلا	دیددی هر کیم در یور لوسیه امام
چیس ار افضالی فاسد در ک	ند امام او غیوم بنوم مفسد ک
بیس حسن بکا اولدی بولور بن	بش یوز الی بیدره بولد و قلا
جمع اولر قانع انوک حرمان	اون بیدینده او روجلا نینا
خطبه او قنتر الی نالان ایدس	عید اول کون انک کافوسان ار در
سزده ن الهم بنوم آدم حسن	کوستر و بر نامه در تکلیف
نالکان آفات بولدی الیه یول	بولده هر ز حتی در دی صلحد اولر
در در بیع الا اول ان امل ضلال	بیدی یوز بیدینه قلده ی انقلا
کور دی دین امل کله در لور بر خ	او غی محمه الادی انک بیرنی
بلدی فضلن دیک کافر کله سن	قرده ی انک جلال الدین حسن
بیس جلال الدین کور فر مان اول	چونکه محمه اجل بیجان در

البا رسلا نیله و اب اوکتی طور

یوندی بو برای چا سلاطین

ییدی میجه مدیره هم خانقاه

اندر در یونش فی ارض کیف

اتسی یورینه کچدی بولدی اره

سیرتی خوش عدل اچندیدیندی

کیم وزیریدی انکل بالاحقاسم

یا پدی میجه مدیرسام و ارده

مکن طوق خانه قلدر انتقال

سلطنت تختینه انده بولدی بولر

اولدی الاله تی تد بیر خانت

میجه کز قلدر انگله و کابه

سعد اسپر ایدی طوبی و لیسر کز

ابله امکن طمع زکی کلور

زکی غالب اولدی قیرر التورب

چارده سال اولدی زکی پارساه

بیج اکب اوله عبد الله ضعیف

گندی اول اولدی تکیر زکی پاره

آری زکی صفوری خوب سید

کار و رفی کلامین دوله نامر

جه احسان اچهر اولد لاتطیر

یا دشا هی کور زکی بیت سالر

قطب دین طوق شده ابن شفقور

اول منتر بند سی سوره هی زفا

سعد زکی چغدی اله چی سپاه

غالب اولدی آخره اقل لشکر کی

سپهر مقصودوم بونی اعلی مدیر

بیری سورعه او غلی طوق نیکلام

بیری بو بویک ابن سعد ابله نکاه

هم محمد شاه سنقور شه بریک

هم اتاسی سعد ابلا کوز پناه

چغدی سلغوری انکل بیرن الو

بولور اولد کرگشوری انعامه

چغدی سلغوریلر اولدی خوجال

سوردری سپهر از اجه اولو سلطنت

مغز دین سپهر انده در سنه زار

اتی قلدر یلر عمارت در عجب

وقه شی انده ولی عهد ابدار

البا آرسلان وار خصلت حصه

چوله آتاکل مظفر شاه مندیر

بیری او ننگلی ابن زکی نامر

بیری سعد ابن زکی پارساه

هم محمد ابن سعد اول دیکری

دلیغ سنقور او غلدر پچور شاه

چون مکن شاه بن محمود خا اولر

سنقور صورو و انا اکب نامدر

بسی یوزم فرق اوج اولمشکله

طندی سنقور شاه اون اچ کی

مدیر سوله میجه ایدی هم منار

ییدی اول هم مدیر سانا اجه لقب

چونکه سنقور شاه دنیا ز کله

غایب ایدی کرچه زکی بر بوزو

جتی نوک شیراز از اجنه تا بهی
 گندی اول یزید بن عز و جآه
 یعنی عبدا لله بن سعد اولیون
 قویدی انک اول علی اول ظیل آلاه
 اتی اول شدی محیط اتا ر عدله
 رحمت و نوز ر به اول سوز قتری بر
 بولدی عمرانی انکه فتح و باب
 یقین اتاری قلو رکن کار و زار
 لطف واحسانیمیه پیر استه
 در کهن قلادی حرم قلوب مدبر
 خطبه انکون او قیدی ستر
 باید و در سیکه یقین اول پار شا
 عقیبی سحیله هم بنیاد اولور

اول مملک یابیدی جدید جاسمی
 اولد سیکه طقوزیل پار شاه
 کلادی ابو بکر آتیه کل قسلیغ خان
 شرع دین پرو ر جهان آرانیا
 پرا اولر انکه عالمه اخبار عدله
 شرق و غرب اولدی جلال قندی
 یجدیل کجش عراق اولو خواب
 آل سلجوق شبان کاره که وار
 اولدی عدلیله بنه آراسته
 ریح مسکونان اکابر ناله وار
 قیس و جین و قطیب و جرو بر
 مجیدیه مد رسیده خافتاه
 دینی عهد نین برشت آباد اولور

اولدی اصلی فضل انکه اجتماع
 جری احسان و هدایت استک
 اندر وک و صفی بن نیند مسکا
 هم اولر که صانده سلطان اتفاق
 جمع قلادی اولدی جمعی کبار
 اول محمد بن تخین کا تو در آه
 قتل اعلا الشکر بنی حد قلور
 ابلا دی بر صعب ثابت کار و تر
 قلادی بل که غلو میر و و ز بر
 جنگله طوطی اولدی اولدی یار
 تکیش طوطی قلادی چقاری
 پیرنده کوند و ر دین شاد ابلا دی
 هم عهد الدین مر و ت شاندی

سعد زنگید ر مظفر بن شیخ
 هم نجاعت مهر سخاوت استک
 سعدی شیرازی شیخ اولد که
 مملک فارس انو کیدی هم عراق
 مر و باراجی اکابر ناله وار
 الت یوزا و ن درت بل جی سپاه
 از جوبله سعدانی بعدی کور
 ات دیر ایمنه خیل شهر مار
 سر چو ات آخر دوشب اولور ایبر
 قورتلور اول بس عهد تکینن زار
 تار مار اولدی طفلادی لشکی
 سعد زنگی چینه آزله ابلا دی
 خوش و زیری رکن دین که مایک

کریچه شلغوری اتا سی اصلیه

غصه و افغانه ما نو سیدی

چیمرو بن آبی قلیدر امیر

جمع اولور لشکر اگر چه اول ملو

چقدی گندی مملکتدن زندی مال

اول مغلک لشکر بی قلیدی تکر

اولولار بی رعایت ایله دی

غیر سله جنگه یوقدر اندر حد

کار و نه گندی جله سر سری

نیز و درو کرمان میری دشدن لکها

جنگه بولدی بو تاریخ ایچره یوله

پار شاسلیق بولدی اولدی حو

مملکت انلورن اولدی مستعل

آسی سلجوقیانک نسلدیک

آسی اولدکن بو عبوسیدی

چون محمد شاه قلیدر اسیر

بیشیل اولدی پار شاه کلر ملو

لشکرینه قلیله دی اعتقاد

بیش مغرب دین ادر بسیا جنگه

اسل شیرازی جهات ایله دی

شهر کر مملکه مغل اولر مند

دو شندی یحوق اردنند غیره ی

اولدر مغل ل جنگه اول زمان

سعد بن زکی که ایلتکر در اول

الت یوزم التمش یکی پیدی سالک

الت یوز سکن پیدی اولشیدیل

که انلر اولشیدی مملاری سلطنته

کم مغرب دین اکا در لر انام

آندر کله ایران زمیند وضعتم

نقل بو تاریخ ایچنه اندی شاه

بیز او تو زبیل اولدی قلیدی انشا

پار شاه اولدی دو سال و مفتی

سویله دی مر پار شه نایب اولور

بیت دو کلیدی خا نه طو تدی یوله

سلطنت تختینه ناله بولدی ز آه

بعد از ان آمدن ترک کن انشغال

ظلم کرده نی کنه اسل عراق

طو توین قور و لو یابین یصد

ابن سعدی زکی کلدی سر وری

یکی میری و ادر دره قلی مملکت

بو المفاخر در پیری مسعود نام

غزنی بو بو ک انوک بیر هم

اول ماه جهادی الاخر آه

الت یوزم التمش جشیدی سالک

هم عهد ابن سعدی زکی شاه

کو جنگ ایدی اولور نایب اولور

غنجید سکن عمر نک کلبر کی اول

بیش عهد شاه بن شلغور شاه

پار شاه کی کو ز او چون مفتی

بعد از ان کردند اکا بر اتفاق

اؤزج او پیدی سرابین یصد

گندی اول سلجوق شاه سلغری

کله اولاد آتسز بن محمد اول زمان	بش یوز الی برهه عصر اتد آسیر	ابن آتسز خان امیری نو جوان	الادی اول لطیفه صفا قهرله	یاد شاه اولدی اولب خصمه و	سیدی میل بک اولدی قلدی انتقال	ایکی قره اتیدی بونل اول زمان	بولد اکا بره ن کچیمی بروش	پس علاء الدین کلو رچکله بیاه	صند کربو العتج عوری عوزله	کلدی خوارزمسکه یعنی زرم اکر	موج دریا زقلو بد ر عرق ادر	چقندی موق انی ز هت چکد بول
کلدی پس خوارزم شاه نو جوان	اولدخی اولدی او تو ز بریا میر	کلدی پس خوارزم شاه ارسلان	پس خاسان ما و راء التهرله	اول زمان بیجوقیان اولد صیف	بش یوز الی ساکرا اولیشدی سالک	کلدی پس سلطان شه بن ارسلان	اولوسی سلطان علاء الدین تکش	اولدی سلطان شاه مکه با ز شاه	چون چرسی عزیز سلطان شه کلدی	عوز بولایوب خطایه عز مر ادر	کره ی دریا یه علاء الدین کلسا	قره تلو ر عرق اولن آخر بولایوب

اولدی بونلر ممشه علی	اول محمد نام در سلطان اولور	عبدی میکائیل چلو ق کزین	مر بریله بر امیری بک قلو ر	اندی کوندردی ورب بجه سیا	اویدی سلطانک او کده اوان	ویرز خوارزمده انی قلدی شاه	بیله الادی گندی بیلش و یارین	اولدی خوارزم اچی واقع اسیوا	مرهت احسانله حدن ز یار	خلمت در اتم سیرور تقسیم ادر	حکمه قلدی انکر یا بی ا ر	کندی اول اولدی جهاندن مستقل
کلدی زرمی لوان التیج باب	اولی سلطان غیاث الدین کلدی	اولد و در خوارزم شه نو تنی کچه	چونکه طفله سیدی اقلیمی الور	پس خاسانه کیارق خان شاه	پس محمد کله اولد در نو ش تکین	حکمت استر قلو ر طغرل نکاه	قعه لر خوارزم شاه انده ارین	دورت یوزم التیج میدی پالک	خلفه قلدی راستی عدل ادر	امل علر و فاضله تعظیم ادر	پارشا ملق لاجوم طوندی توار	پارشا ملق ایلادی اول الی ایله

رفت بر بغداد پس شاه فرید
 در وقت آی بر قطعه قلدی حصا
 کتدی آذربایجان به اشتاب
 قندی جانی سوله در توری
 اول ارار آن کرجه اولدی اول
 بهیش اسماعیل سامانی مکر
 و امغان کتور دی آبی دهر
 و امغان شهر ناکه قوید چینی
 آج آمان بلندی خوئی هر برک
 مکر و مالی ترک ار و بان کون
 پس طمع طویننه انک قلد لار
 الت یوز و بان برده کتدی اول
 خاری جوق کتدی روم شکر

سعد زکی آتله بکله او بسدی
 و اردی اخلاط الیترینه شهر بار
 اللدی فی قتل قلدی فی حساب
 آتله بکله ایلتکر ایستدی آبی
 کله تبریزی نه شاه جهان
 شهر تیلیسی الو را اول نامور
 اول زیار ایچ اول اللدی چیم
 آتله او تورب ادردی عینش
 پس معول ارردی خطایا لشکر
 بیایکی او غلانله سلطان کدر
 کوز در لر معول یولندن بولد لار
 قتل ار لر لاری اول اول شهید
 عورتی شاه مکر مکر خاقان کله

مشکل اشلا رینی قلدی کلر
 کتدی قوراشینه قلدی مکر
 کتدی اول اجابن ایدی معول
 بولدی شوکت اولدی چوقی روت
 سوردی اون بریل شهت هتله کام
 پس علاء الدین چر بولدی زوال
 قلیله کله اللدن چون ایش
 عالم ایچ اولد مطیع جه جهان
 الت یوز بیتنه کدر اول نیک نام
 صند آخ مکر ترک اید رملول
 پس علاء الدین قه خان اولور
 ایقا خاند ر بونلا سر راه بسر
 جمع لشکر ایجا قیلور سمر

مکر سلطان شه قالدی بوکر
 اول اول تو ز بریل سو رید سلطان
 بش یوز سکن طغوز اولیشیل
 پس علاء الدین تکیش بن ارسلان
 قبض ادر مکر خاسانی تمام
 الت یوز اولیشدی اول بله سال
 کلدی بی سلطان عهد ترکیش
 اول عراقیله اللدی آذربایجان
 بش بی ایچ لیک اولاد ولت تمام
 کلدی او غرشیدی خاگره معول
 واردی آذربایجان ایچ اولور
 رجعت ایستدی معول بد کلر
 قار سه سلطان علاء الدین مکر

ایک لشکر در روان اولند دم
 چار و ناچارانه روند و ما را
 یوردی خوارزم سرتاسر اولو
 دشدی اسلامک دباری اجموعت
 مملکت خوارزم اجموعت قتل اولاد
 خونه طندی بفرز نکین زمین
 اولدی الی یوز بچندن اولسی
 اول قتل کلام اولا و صغیر و
 حکم خوارزمیدن اتدی انتقال
 اولاد جنایز خانکرا صحابی موی
 آدی قهرمان بن توخان اولخان
 اوزنیدی الت ایلق آتدی اول
 هر بر نین بیک فرمائی و آد

پس مسلمان طغندی جمعدم
 کویسه روغندی او قدن موی
 کوردی دشمن تار مار اسلام اول
 پارتیه کرمانه و اردی اولون
 اون کی بک مشتمه اولدی شهید
 یکی یوز بک و ار شهید المسلمین
 کافوک بش یوز بکیدی اولوسی
 سیدی قرق اوج برهه سو لاقویا
 الی یوز و ن سیدی اولی شهید پالا
 اون بد بچی بابا در بانی موی
 واردی برخان خطاره اوزنا
 انک بر قلعه و اریدی ایچی بول
 سیدی تختی واردی سلطان وار

دوردن اوستان قیزانوک اشقی
 سعد زکی دید لوانی الور
 اول محمد نام شیرازی الور
 واردی اندن مالکی کومنان اول
 قلدی سولانکو بر اغن و السلام
 دید لور کافر یوزیدی الحذر
 حکیمه جمله مملکت را مر اولور
 دوردت بولک ایلا د لور اول لشکر
 حقی تعالی دن دورد فرج و ظفر
 اول کون اول کیمه قتی و غیرت اول
 کور و بن سلطان انی اولدی مملوک
 تصرف اسلام ده هم شو روش
 طالع غیب کجاکه چاه اولیدی

سعد بن بکر واردی بر کشتی
 دندی شیراز مملکت خون کلور
 اغنی آنک سلطان غیاث الدین کلور
 کس و مانع یوق آله سلطان اولور
 اتسک مملکتی الی تمام
 جمله اسلام ایلمینده اولدی خیمبر
 چقندی کافر چون غلوی عام اولور
 دیوشور و ن الت کوز یوز بک کلور
 دوردت سلطان الدرد در یوز بک کلور
 سیدی یوز بک اولده مولا کلور کلور
 یوز مویر بر آریه کلدی موی
 اول کون اولدی بک کیمه موی
 کافوک کیمه نصی قالدی

بلکه امانت به بولور را ندان خجالت	قلدی دستم که انعامت
قافی بوبنو زک بشکوه بو قی او س	دید لرستی سن آکا کار طوس
انوکجه بن گنوم در سبزی خوش	دید و ار در بوزیم کا تو زم شو
محببت آنکه قلوو چکنیزخان	پس اولو چکنیزخان اول و اول
اول اول درون سهری خوار بولور	سوزا گشدر سیدی بوزیکل اولو
واردی اندن گندی قلمغه صوم	لشکره چکنیز بولو لاکوی باش
دندی اندن گندی قوبوبن لهبر	کلدی خوار زم سهری اول صدی
اختصاص اولدی بوبهه راستا	ایلام اول قصه سیزه بیان
چیتوبن بعد اده آفت قلد لر	گشدری بریل بینیر رجعت قلد لر
کلدی مولان کونک او کیده حقیر	قلد لر انانک خلیفای اسپر
پس خلیفه الگوی ناکلا اول سوز	خواج ناصردید کورکل بویوز
هم سکندر نامه باهی ذکرایده	اشبوه معنای نظای فکرایده
جی زر بر دشمن اولسا کاتان	گشیه بکدر دست اولسا اولو آرز

واردی بر قیزی سوزی انکلا	واردی بر جتی کچدی بیهلوان
استغاثی پس انوک جن قیز اولور	اول قزلبه یا تندی پس چکنیز اولور
پس دیدلر چند را نول آتسی	طوغدی اولان اول چکنیزان
عون بولور جتی و فرما خله	جکل ادردی اول بیدی سلطان
بجابه بیدی تخته کند و اولد شاه	اول بیدی خانی قلوو چکنیز تپه
گندوزی بجمو عنده فرمان ادن	بیدی او غلن سید تخته خان در
شاه کور و بن انلری اولد بولور	کوندور در خوار زم شاه اولد
قوشلق هم دستلق بوزنر قلوو	بوندن اندن وار و بن تابو کلور
طوتدی بجا نندن انک جوق کتی	تا کلان خوار زم شاه مک بر بنگی
نفا که اندلور یا ر اتند لر	وار در چکنیز فو یار اتند لر
بلدن خوار زم شاه اولدی رو	اور در و بن اول ایلی چکنیز خان
کلدی بعد اده که عرض ایله منس	خواججه ناصر اول ارالفتان مک
کم خلیفدن بولیدی فتح باب	انانک تصیف ایلتندی بر کتاب

باوزار عابد اقلیدانی اولوس
 اولدردر کجی توخان اوغلی دکر
 کبر اولوب اون بش بی ایدر ایشلا
 کوزدن چغانه ناله بولدی بول
 سلطان سورده بشی بلر خواجه
 ایکی کونک وارا و زونی راغ
 الت بی اولدانی سرب سلطان اولدی
 رومدرت حال الدی بولدی فتح باب
 ندبه قلده کرچه اولدر صعبیلم
 اوغلی قورمال و مالک عرتو چاه
 زندیچون دیدلر نه ایدر مکر
 م سکر نبل پادشاه اولوب اولدی
 خیره خلق آتی شددی یار اولدی

سال بجزت الت یوز طمسان اولد
 حکمی لحد خانک اوغلی بش بلر مکر
 سیدی یوزا و ن بش بلر ولیدیشی
 دیدلر کرامت ایمانه اولد اول
 کنددی اول زغون شه اوغلی ایشلا
 ایلدی تهریزه بر باغ خوب
 کنددی اول اوغلی انک غازان کلور
 دیدلر اول نساغی ایلامه خراب
 خطبه آدینه اقدی مصر و شام
 کنددی اون بدی بل اولب پادشاه
 اول محمد زر خندان ایشلا
 سیدی سلطان تیر اند اولوس
 ملک تهریزی بهشت آباد اولدی

سقور ایران و توران مجسم
 بولدی فرصت ناصر اول ملکی
 هم حمله انک اکل اولدی مصر
 حکمنکی ایچمه اولدی اتفاق
 فتح اولدی کسه قلر کارونار
 زردستی خاصله عام اولدی
 الت یوزالی سکر کندی اولدی روان
 لفظله فیلوردهی خاص و عام میل
 اول ابا فاختان کورکم نده قلو
 مال آله و ربوب اولر حکینیزام
 اولدی سکر ایکی بله با پاس
 ناپیددی هم آکا اولور وزیر
 یوز زنگوله دی بکر می بل شام

نه خلیفه قلدی نه خیل و حشم
 الت یوزا و ن بیدی دی سال
 آله دی مو لا کو تقو فرسی تمام
 رومله رانخی خراسان و عرف
 خواجه ناصر رابله جمله دیار
 جمله سلطان امر نه رام اولدی
 قوق بریل اول اولور اسلا خا
 کافر یکن اول قلو سلیمان میل
 کنددی او سو لاکو خان اوغلی کلور
 او شربان زمینه دو مشام
 که خواسانه کدر کرمان شاه
 آله صوغان جاق آقا زور وزیر
 کنددی اول کلده بوکر کجی توخان

سور بود در و الله و اعلم بالصواب

اروی بودی نظم بوسه سکه لاله

اولاد ذی الحجه ارجند اول بشم

سیدی گویند اینچنینه قلده ام تمام

بر سعیدش را خلف بر جای میشت

گشت و تاریخ اش چنین او با شد

بایله تاریخ اول بود وقت محرم

یازده تاریخ صیفا از شهر شجاع

گشت و تاریخ و فاشش ملک مشیت

آخر سال اولی تاریخ که وار

سال چهارم اولی تاریخ بدو کرد

خوبش را در مهر که پایست یافت

خبر بود تاریخ او در محرم

سکه عبرت نامه یتر بوگاب

چون سکن روز الفش طغوز سال

ارمده را سخی سکر بود ز آتشد

زاسی قلده بود تاریخ تمام

چون شد جای خدا بنام همیشه

هفت و ده سال او جهان آید

شاه او پس آید و بوزنیا در

گندی شده لوحی سپهر بی تاریخ

شاه مضمون را که زرع خیر گشت

بهره برقوق اول شهر یار

یلد رم خان که در نیارون سفر

خارجی بی پای بروی دست یافت

آن تور که بجانش لفت است

علم و فضیله انوک او علی خریه

بی بدل اول صاحب جو در عطا

خلفه اول بریل هم اولی پادشاه

نقل از در نیاردن اول خیر الانام

انوک او علی قلندری اول زمان

سلطنت سلطان او پس انوک بود

بنی بود همه اولید اسرار شجاع

سلطنت تختی بودی اول فویک

اولادخی قلدری جهانندن انتقال

هم حسینه حسن اولادری روان

عبرت آل رنیاردن اقمه اعتماد

گندی سلطان احد اتدی انتقال

قل تا تا کرا کلستان انوک بود

گندی اول جو کندی سلطان

تیش کی ملت آید را کار عا

در کمن سلطانه لایردی بنام

بیدی یوزالی بیدی بجهت تمام

بیدی یل غیر یلیر اولاد و کلا

سال جهت الی بیدی چون اولور

در لرا کرا اتسی سلطان شجاع

انسیدر بنت سلطان بوسعید

بیدی یوزم تیش الی بیدی سال

توپیدی سلطان احد او علی اوزار

گندی انوک فویوبن و نیاره که

چون سکر یوز التی ابر شدی لسا

بورتو تاریخ که در ستان انوک بود

آیدن ایلیته کم اول قش خروج	کله س سلطان اشت نیدم سکا	ق قنیدیدی پادشاه معتبر	حضرت باشگاه چق کوروش اول	چقندی آیدن او علی میری کینام	شترتین مو تک نلر اچ ششده وی	سان معرو را قسون طول امل	بر قفوج نامه ایزد مریدیه بنی	بو تک ایچن کلورای بیچینا	جرت تاریخ بو عصر اول قلد علی	خیر علل اولای تاریخی او کاد	بن عارت بولش تاریخ اکا	آیدن ایلیته کم اول قش خروج
اول غل بنده سلطان نیدم	سوز سفید و مختصر دریم سکا	نقل و نیازن قلو سلطان علی	قلدی بو جمعه باشا بر نیایشلی	کله یوزده اون سکن بیجی کاب	دکله امدی بو عزوت نامه سن	قل نصرتج بو گانی عبرت ال	بو جناندن کورنر کچر ششده وی	میدیی یوزاون دیدی دی بو جت نام	آیدن او علی اولدور نغازی امور	اول زمان سلطان علاه الدین کور	آیدن او علی غازی محمد کب اکا	دیک سلطان علاه الدینیدن اولج

سال بخت شش صد و پنجاه و شش	روز یکشنبه چهارم از صفر	رفت سیواس و حلب بر ملک شام	چند آمد مسکین را ز غلاب	سقا یقلا تبریز تاریخن	سره بغداد ارسا دن عطش	الت یوز بختن اکی اولشیدی سال	تقل تاریخ آنک بو موموجه	سعدی بی بی از نظرش بیجی نص	بو علی سینای قطب روز کار	در ششاکو دست کسب هر علوم	شیخ غزالی که بنه دست و ده	حضرت سید بخاری لیل
یاف مولاکو خلیفه را بلیش و	دولت عباسیان آمد بسکر	از تورس لعنت الله فی نظام	در سه روز سال تاریخ خراب	بن در مکن نازنین تبریز اکا	غرف اولو تاریخ دایر ششش	نقل قلدی حضرت مولانا جلال	بعلی شوه فی نهایت بو ز	بجش از مدت بخت احمص	در شمع آمد بدینا آشکار	در تکیز نفست راد فرطوم	رفت تاریخش وفاتش بو دهم	رفت و تاریخ وفاتش صادر اول

گمراه اول و دوم پروردگار	گلهای قوی با بزرگوارانی شایسته
بعلو سیکه آله اولدی فتح و باب	حق ر عاسن آنوک اتدی مستجاب
انوک اردجه طوغان صد انام	بش او غل و یردی اولو بی خصنام
اولدی ابراهیم بیک او چچی کر	شیرحق غازی اموری ناموی
کچیمی عیسی بیک اول عالی نژده	شده سلیمان اولدی دوزخچیلر
هر بری برابله تعین اولد بیلر	بویدی بوزلر سلالطین اولد لر
طوغدی اول غازی امور و ^{مفضل} حوض	بیدی یوز طوقزل اولیشید سلاک
هم بکرمی بریل اتدی کار روزار	اون سکر یا شرا اولور آتله سوار
هر بری بریوه قلدی دار و کبر	ایلی بش او غلینه قسمت قلدی میر
انه اتا عیسیاه واروب کورک	ایسولوغی خضر شامه و رور
ویره اکا جلیل و نقار اول علم	قلدهم سلطان حصان الهم
قلد از میر ایله آنی امیر	چون امون باشای کوردی کئی ز
فوهی باشینه آنک التون کلام	انده چون سهم صلابت کور شای

اولوسی عیسی بیک انوک نکل نام	بش قوتند اشید ای شو نزلرت نام
عنه بکدر کچیمی کی دکله سن	بیری عثمان و قرمان و حسن
کر میان طوتار دی آله رکاب	کر میان ایله نایوب فتح و باب
کلش آیدن ایله اول مسکر	سائسکین در لرای بر غازی ار
آیدن او غلینی کتور منن طوبش	اول اول بیکر کی فتح ایلمش
فتح ادر هم دایر سینی الوب	آیدن او غلی ایسولوغی کلیم
غازی عیسی بیک خارده نی نظیر	چوق کلیمسا مسجده انداه اولمور
چیمون تکفور کی خدمت قلدی	بخلیفای کلامی آدی اول
الانس و روم و سرف ایلام خیر	چقدی در یارن آله بر کونونکن
او غرشون قهری صیدی کافور	کلدی بش قوردا شاه رردی چوری
مومسکین عون ترسا ایله کی	هم حسد دن قننه ساسا ایله کی
چوق غنیمت مالک الورد میر حق	اول غزلعه قتل اولدی اولوق
عوجون آله اول غل و یر و رضنا	او غلی قیزی یوغدی قلیب زنا

قله

بیشه دین ابرو بکله ریشیرنی از

برنی محمد بنک اولمشدی نهان

اشلیدی دون کون اسلامیه بیکه

چوقاقینه کافونک فلهدی حکا

دیریدی کوستی پاشا بجهنگ

عقله طمنه چندی ایلا ر غلوق

فور قدم صافونکله جوت کوشک

کوستی تاگر عدو به حوب وضت

کم غرا خصد نینه اول بیع ارن

دکله غزا اول صیر اینه ر

انله بر حوبنی فرکتی نی شمار

قلعه قلندر آله رایسه

قوش اولوب او چسه گللیکیز

بیله رالیاس بک اول شیر و نر

ایکی قلعه یددی از میر اول زما

برنی انک طیطولو بیدی فرنگ

کلدی جونی غازی امور پاشا کلا

چونکه پاشا کلده کن بلدی فرنگ

بورج و بار و اوستی کافر طیطولو

بعنی کور پاشا به هینت کوستی

قلدی پاشا اول کجه تند بیز حوب

بک قدر وار قشاق بک ارن

چق فرنگل جکنه تند بیز اگر

قلعه او کلده لولون بر غوس وال

جور ر اوج یانی بر یانی فرم

یانتیه بر کسه انوک وار سر

چینندن ردیدی اولور شامور

با بونک کسب جهان کم کو

بر اولو سحاق قلده لوی کلا

قلده آله اول برنی نقتسیر بکر

اول بک اولد اخنی طوتدی نریم آله

کر کجه هر بیزن طویری بوجا ماله

دیزدی لشکر چونکه از میری کلده

بیله یا نجه انوک بیخیه امیر

کوستی تا ششمینده کار بکر

اولدی اندن ایر و اولور نه امیر

آنی قوما زیدی کتسه مر کلا

اولدی پاشا به هم کچی و زبیر

بیله ر اولد اخنی صاحب کار قولا

چینه چون انک قلده ی نظر

ردیدی بونک قیلینده کم طوس

ممت آله جولدن اعلا ر

واردی بو رمیایه ابراهیم بک

نیز و یروی سلیمان شامه شآه

قلده عیسی کوشچیک او غلان شاه

دکله کل غازی او مور پاشا بندر

چالوز طبل و تقار او نفیر

کلدی یانتیه انوک دنلار بکر

پیشرو بک او غلی یوسف بک فریز

هم احمد سو باندی لاله اکا

قلده ی سو باشی آنی از میری میر

اخو اجه سلمان آر وار برنا مندر

اولا کیسه وردی پاشا غازی آر	کر او لا اول سرو رک و صفی قلم	طولد ای ائل عله بک فرما ناه	آقده عز مر ایلدی اول ذوق	جنگل دو بن پاستر یا طهر کی	بوری و سر ناه او تر صان داکلر	میر بر غازی بحر یوزینه بعسا ر	دشمن استر آنی ر لشکر اشکلا	بیش گو گله کور د یلر اناه بقیدلر	بوزکی او غرا شه قلنر بر صناع	کافر و حورنی اچندن فی شمار	نی حد اند چکر سیله سیمسک	کور دی پاشا بوزلری اول نامک
ییدی بر او لو قدر ناولد شاد	ییدی قایق راخی یا بد و در ناه	اوق با بی و چکر و قلما ناه	بوسکر کامی مرتب اولد جوز	بوزلر پاشا کو کلار او غری	کند لر در یا به چالینو ر نفیر	سختی اسلام کور لدری چقار	طایر جان و بی جنگل اشکلا	چون بولار بوزجه اطایر حیدر	هر بر یسی صانی بر یوجده طالع	کوز لکی هر بیریکس قلعه و آر	کوز لکی طاش طلو قلعه کیم بک	طایق بر آره قلنر قش آر

صیحه کم کافر لری خانقل کور	اول امور پاشای غازی کایر	حال قلدری دشمنه دشوار بکر	ایر شو رکهار قلطان یا بنور	تیغ و بران در یکن و میسور	ات در ندن موج او ر حیدر	صینو بن قلعه طبعه یوزک	غازلر شای او ر خصمنه صر	هم فرنگستانه اذن اری باک	اولدی عاجز اناه سکلر کنگی	چیر و رم پاشه آنی طویلدی	ایلیک اولدی اناه در آله مکان	بر قدر غایب بنو چورن اولو
کیجه اناه بوسیه پاشا کور	قله قلدری د پدی آتین سر قوز	دید ای ات ایس بک دندا بکر	چیکه پاشا چکدی قلی د بنور	سیله عله قلدری آری بک چکره	لشکر اچندن کور لده چقد غلبه	خصمه بر ساعت ایلیجه جنگ	ایکی بو جی بل بوسعه اولدی	نصف قلا در یوزک اولدی سلا	بیس سسه مرتیدی کفار کنگی	قلعه پاشا به تسلیم ایلدی	صانز اولدی سسه مرتی روان	حراجه سلطان دیدی اولنجلو

عوق بحالی او قه که کو ستا خر رو	طاشی انجلی انا ریدی ععد و
پاره لندی کا منوکل ایچی طشی	زدر رولوری متا ز سله طشی
قایت جکل پیدار ری باشا اوزی	قاندن اولادی بیغیز له دیا بوزی
بی حصد اولدر دیر اول کو کا سکر	اوقله ابراهیم بکل الیماس بکل
پاره پاره اولادی هر چه کو کله	چقدی آواز ایکی یا کاران کو کا
اغلی سیدی کو کله داکلی زار و نزار	صوبه زو کلدی ععد اولدی بی شمار
کر چه پاره پاره بلکن سوله سیل	ایکی کوندن صکر ناکاه چقدی سیل
داکلی زو کو کولیتی د و تشدر	یل کی بی اوجوب کو کا کولدی کدر
چقدی از میزی کلوب شابه	کو کل استنبوله اولدی بیلر و ان
کوزلی کیم او قدن اولدی صعب	یلکنی کو کله ایکی کولالی تسم
چو غینی انکل هلالک انیش عرب	چقدی لر استنبوله کو چه مهب
کدری صندی با سیمله مالکی	کوزدی تکفور اول کینو ک حالکی
اردری با شاکل فرنگه هبستی	دندی کفارا ایلدی قور قور قستی

الله قیلوب تضرع سو بلدی	روز بیخ اورری مناجات ایلدی
سندن او مار چاره نری چا برک	دید ای عالیج پرو و کار
اشبو کون سندن معونت دیوز	یاردم پت بیله که افتاده او ز
قل مدد بینی دیو ایلر نیش	در سکا صیفیشی ای کار سآز
ایردی با شاکل کیمسی بیزرک	باغچه دیو چاکر کو زو زک
کرچی چاند بیلر اوجی انکل صنوع	کو گیا با شاکل کیمسی دوقنور
اول صواش وصفینی کیر اولاقه	ییدی قایق داغی چاند بیلر باه
اولدی ندکو قلد بیلر سه کله	کو لاکه چنانده کتاره مند ر
یوقر و کافر برو مدید مهب	اشغاران اوق انا ریدی عرب
بسن کو کا نوک چور رسینه چقدی	جهله سلم سلم اولوب چقدی لر
کوزگ رمو رجهد قلیدن دیو ریخ	کیمی سو کولان د و ترکیبی تیخ
جکل اولر ایکی کون ایکی کجه چاه	کم چاق آنله صالح شاق شاق
کر چه صاوش قیلب آله چقدی لر	کو لاکه بر نیجه کافر چقدی لر

طاشی

با رخ اندر سخن و بی فتح و نظیر
 بغضوب جلاسی اولاد قلمبر
 قایق اژدها درت ایدر بیچارگان
 بلکن آجله بی چکله می موم کو رک
 اول کبیر کله می طوله می آدی
 بند می قادر غایر کو تهره می علم
 و کبری می خضر کبک کللی آدی
 مهت ایلام می خضر کبک نامدار
 چالغور بدیه می نظار ازریم
 چایغوشور الله دیق با می و کله آه
 بیس احد صو باشی آله قصد می
 صو بنشینه کو بند و رس انان خیر
 بالاکو زانده می ایلا کبر ختالک

بشد ر بو حالان پاشا خیر
 بیس کی یا بدرد می سیکه می سکر
 بند می قادر غایده می امیز بار
 چخی کیده چکله او قیلر نو فکر
 اندور در لراز می او کنده می
 ازرورک باکی احد سو باشی هم
 آیه سو لقدن می کرمی ایکی کی
 کبھی قایق کیمید می اغر بار
 هر کی او سینه رکله بد علم
 او تریه می بوری و سوزان و نای
 کو در دل کم بولایه بر کو کله کدر
 قلده می پاشا آله ایر قده می نظر
 دید می ستنها کو فکر او آب آله

اول صو شدن جمله دیدی لطیف
 بر عوز اند بید ادرانی قلو ر
 تالک راضی اوله اندن ذوق لاله
 ینیر دیر خصمه قلده ر نضان
 آت فونکستان ایلمه اودینه
 آله کافو بالینی رسم ایسه
 چقر استر کو میر اول فونکستانه
 اولمشیدی کو کلون شرمسار
 قور قور آلا یننه قلز ایه تمام
 ماسه حم ینیه و رک د بو سو بلک
 کله می قاده صاقز اوز ک کارو
 ماسه مرتیبی اسپر اند قلو ر
 کندن استنبوله اندن کو کوشاد

بلدر جمله فونکستان خیر
 چو کله پاشا دیدی از میه کلور
 دون و کون تدبیر دی چکن قلک
 ینیه دیلر قیلجی آفیه قشای
 ینیه دیلر بی اوز می قشینه
 قصده می بوم روم ایلمه غمزله
 بو نکل ارجه صفرا آسنه
 دکله استنبوله تکفور کله وار
 دیلدی پاشا به قله انتقام
 قصد صاقز آرسینه ایلام
 کابلر طرف سندن ایلام می شیمار
 برنجاکوز به اگر در بین الور
 قور می بر کابرسو آله آد

گو ز بنی سیدی اخیلانی کار و نزار	بر صومالی اولدیکده هرگز رو نکوار
گوند و ز با شایده ایلا بر خیمه	ایکی کافر تدلر انده مکر
چون خبر اولدی اگله جمله قیلور	آدره پاشا آلا ای روزمیش کلور
قوی و بیوی بیر نی قیلار بار ک	ایکی کافر دن برن قلدی هلاک
همن اولدی یوزری اول اول خیمه	دوندلر پاشا انا بنز بیسان
آب اولدو سراق اولدی در صافه نزار	بیله یوسف بگله ایلیاس ایدن چکر
بیله انا تکمل قلدی نیجه سکر	قر و شی پاشا تک ابراهیم بکر
طایقوب قلقان یوزیدی بیانه	اللدی پاشا آلدن تیغ و نران
ایکی بار قلدی مانتدی نیچار	هر کی کوجله سا اول نمانداس
دندی تور قوردن پناه اتحصا	دندی اول دینبر نو چقد نزار
اشدن اول کون قلدی رچی بر خیمه	قلعه ده رک قیوره قیوه دشمنی
کوه صحرا کون دالر طو لیشدی	سیل کیب قان روان اولیشدی
خاعله مانی قاشن اولد	اول او آیی جمله یغیا قلد اول

بر صومالی قلدی کون قالدو مکر	پس احد حله ایلد وار در ای اگله
اینگ تکفورن پیلدی اول زمانه	کوله میدی نکیده در امان
الین اوبده اگله یوغدی قیو	چقده کلده قلدی پاشا طیب
هولکم دیوب تللی قلده اول	ویله نی صد سیم و ز پاشا پیر اول
چرخ بگلسیده فرسود و دهه قلدی کی	وردی بر تشنه قول القون قبی
گوند و ز پاشا اعلی نزار و نزار	چشمیه کلده خصمیک نامندار
اشدی پاشا کتبه اول انار دم	دید ای الله سنی اصهر لادم
ساقیز آداسینه بونلر بولدی بول	آیه سولوغه زقون کلده اول
سن آلاس دوز بوری دیوسق اولدی	پس احد صومالی حکم ایلدی
الله ایدر لر اول اول مشکل قلد لای	اوج بک اولد چقده اول دوله
ترک طوله دی آده طوله دی شعور کس	پس بیبر نویه فرسک اولدی خیمه
عمله آمن پوش کلده قلدی جنک	اوتون بک ارمقار در واریدی نزار
بر او غر دن جمله قلدی اول نزار	کونریوب کافر ز رانلو بیسان

شکر ن جمله غنیمت ایله دی	اول غنیمتله قوشا دان اولور	صیحه مکر نوزند روی ویره ایچدی	قلدی پاشا به زعایل و نهار	سور روی گای قید نه میله و طرد	ینیه لشکر صحیح قلدی ناملد آس	یس عهد بک قلو وضع انکیم	منع ادر بعضی اکا سربت ایله	طو بطوری ایچی حرب و لهه	غاز لور بریری انک چوقد لر	انک پاشا به هم اورخان منظر	بر بری حالینی صفو رشیدی بولار	کم شراب ایچدی نقل و کباب
بیج و یک چیمه ری قسمت ایله دی	بای و یستول انک چق احسان بوی	کینه بیدی اجدی پاندی ایکی امیر	کلدی شهرینه خضر بک ناملد آس	بیج و یک کر چیدی یوق پان و حد	برنجاکون انک قلدی لر قسار	براقینه اندان انکدی کینه تم	ایکی کیشی ویر بر دعوت ایدر	اول کلچینه اشدی او تو زیش کی	کامل سرخان الینه چقد لر	سرخان او غل انک انتر کلچینه منظر	کلدی پاشا بیله کور شدی بولار	انک قلدی لر ضیافتی حساب

اولدی یغمالی قلدی جمله زار	الفرق و کومیشه خور یوغی خط	قلدی ایچینه بشر تو قلتان	اول غنیمت مالن انک کر درین	ورد شمله کور شوس اول کارسان	بوغینه باصوبی ارقاسن یسار	قوم انک اولدی زیبا سوز له	قل بکا بو قصه وصفی داستان	مر نکم اولد یسه بر سر سار بک	هم غنیمت مالنک اولان یوق	هم بریری بک قیزله اکلدی قیز	صیحه بیجک مشکانه کم ایله حل	ارمغان ویره اکل اولاناملد آس
تومدی بک اول آرازه بر حصار	او غلن و قیز و کلن درنی عدد	صاوتی بر قلمی قلدی هکمان	زندى اندن چیده ی پاشا از صحران	کلدی از مین خضر بک سر قوزان	ایکی کوز لار ننه پاشای او بار	تو تو لر سنلارین کون یوز له	خضر بک دیدی اکلای بو جوان	اول غلرای پاشه چون شرح ایله	شار لیغک حد یو پان یوق	ارمغان آس یوز لوز قصه و قیز	هم فزنگ او غلنای ویره کوز له	الفرق و کومیش و صحرای شهار

دشمن آل ابن اوقا قلدی همدف	شکر ای اسلام چقید چکای صف
ایک لشکر او عرش بن جنک ادر	گوئل دمورل علی چغیش چیش ادر
مسلمانلار زارن قیلور قو بدیش	دورن کون جنک اولدی اوج کوش
اولدی اولدم قو بدیش فو بار فوج	صانکه سیل اکی چو بدین فان روان
مسلمانلار اوج قلداری بحال	کوردی پاشا جو کنه تیلو اولد حال
اتی مؤمنل عیر ای ابد و کوب سرد	اندن اندن یوز بی پاشا اولد
قالینز بیچاره وحیران و ناز	دید پاشا لطف ایت پروردگار
قیلما ز بر بچی کفارس راد	بنی بوردم سندن اولمز سادمد
چقیدی بر میل بولدی مؤمن بیخ باب	حق آنک قلدی دعاسن مستجاب
کونلر سیه طلوان و سر طیار اولد	توزی بل کافر اولوز صا و سر
اول اسن تکفور اولدی شمسار	صید کی کافر اول اولد خوار اولد
برد نوم بیله اولد بی ک اولد	اولدی کافر کور دسی صحی لطلو
اوردو یا چو کیم مظهر کلد	کافر اولد و سینی یغا قلد بیلر

عقده سیله انان اتاسی کچر	شادان قیلوب بولار بیویب اچار
حضرت پاشا به لچی کور شوس	ننگان پاشا به و اعظا بر شوس
اسی سوزن ددی انقاد سمع	انی واعظ جوی غزلون قلد سمع
بیت ممت بولداش اسوس پاشاه	دیب سمع انک غزلون دنگاره
کافره کم قلدی اولر سهر جزا	درکله قلند و در سوسو لاله غزرا
معصیت وار بوزنه دوسا وزنی	شمدن بوزد فیک غزلون نرسرا
کامنک بوز بنجه کونولدی علم	قوبدی پاشا انلری کامیسه م
اول تورخان نامدر دکله نیکه	اللدی صرخان او غلنی سیله کدر
بولدی پاشا دنی بولار احسان لایم	واعظ و خواجه او قورقور لایم
حکمر اولم حقدن شه منته کور	کالوی لیس اسن تکفور بر چور
کوردلر کوشکر اولمش کاسنات	چون کلی بولیه چقد بلر غزلان
جمع قلدی قوشو چقیدی قوبدیش	اول اسن تکفور اولد الکی ایلار
ارقی اولوب کالانی صکر کوصیا	اللو اولوز کیم بکری بک بیبا

بند از مرغ و او را اول نامند

داوود شعیه ایچنه بویله

جمع اول لشکر او کند را دی

کو کلده ن قازیدی اجتناب

کم چینی بو کی عرب جوقد تو

غاز بیلده انی طولو قلو سر

اولو کا میله لیکن رایس بکر

کستین آراسینه انان کر در لور

منتظر باشا اولور او اولو اهل

چالوریدی ققار و نصیر

اول دیاری جمله سر تا سیر

کایب اتدان اسکرانی کو در لور

کله ایشتدی قوماری امیر

آسیله قلده بریح کون قوزار

مدی نیچایه روان اولدو غمی

بایدی بریح کوننه باشا جق کی

بیدیلر اولو قدر غانی حساب

بوز کی ویردی احد صوبه باشیه

داخی بوزالی باشا الور

بنددی یوسف بک دخی ایلیا بکر

قاین آراسینه اول ار در لور

بوز کیله ایر و دوشمشد لحد

ایلور کویج اول ار از ان چور لور

دید باشا محمد نیچایه جقوق

ایسن اراسینه بوس ایولور

ایله اولشدی مگر اوج تر کاسیله

قلده باشا ابا اولامشکل کلور

لازکوردی وارا ننه بر حصار

مسلمانلر اول صومندن اولدور

هیتندن لشکر که ترا د بکر

قلعه اندن العوب ویران اولور

نی حد ننه حاصل اولدی روزور لور

اولو بک ایشتدی اولدی شایر

پادشاه موک خذ مینده ازر لار

خیره مقدم ام شری اهل قبا

اول اولور اولدی ایگی کوزن بوز

بوسفر ز عقیقندن جان اولور

قاین اولسا دولشکون بی غمی

اولد کر سیوت ایچون شایر زمان

کالبو لیکن لورن قصه ز لور

چون ملور ایزدی میری نامدار

اول حصار اولشد لر غمت اولدور

پیشرو بک بوغرتان بار بکر

اول اشا باشا قتی غصبان اولور

ایچنی بوغلبوب اولدی قنک

چقدن اندن ایزدی شاه جوان

بوز کیر اندن روان اولدی بکر

چیر شو رخا ووشدر در حجاب

وارده باشا اولدی ایسی ز زین

دید کی سن نیش سن ایخان اولور

دید شایر مکنان تو مو

کاتو روزی حد و پالان اوشان

بلد بکر ایچ ایش ایش ایش خصم ک
 اول فونک الایینه عمله قلمور
 هریری یورد اریده اوچمیشیک
 دتمنه ابرشوبن ال صوند لر
 یقیری ابراهیم بکر قلدی چنکر
 مبدیجا قلعه سینده رک اوچار
 قوون ابرشدری اسلا مکارک
 سوکو الذبح او زر ابره مکی دم
 دیدی ویزک باله فاصحه اچلی
 قلعه هوشرا یلو کوز غارت قلمور
 کافری قره ی اسیک ایدندی بولر
 دیدر لشکرکه هویدی سور و
 قرری الیاس اینه قلدی قانچیک

سپاه الیاسیله ابراهیم
 آتله تنها بو الیسی کلور
 صینو بن ذوب عرب چمیشدی
 کوردر لر بولار ی پینه دوندر
 سوکلر الیاس بکر یخده فرکر
 صینو بن بوکر فونک اینه چار
 قلعه کوردی فونکلر سرورکر
 قاید لر قلعه الیاس هضم
 نعم او ذوب دریم باشا قوی
 و بره ساکوز بون اوش باشا کلور
 داین سینغ حصا رک قوند لور
 قلد لر پاننا په اول دمه خبر
 کرجک سجا غمر الی فرکر

ایلتسور لر ترک اندن الیله
 قاقوق المومینه کوندردی اری
 قلد لر یغرا فونک کافر بللی
 بون صوناش چکار کسه انا یچی
 دو نوبن اندن کی په کلدیله
 بوناع بره سجاغ لنتش زفول
 قلد یل تخته حصا بنی طلب
 حق طو یوم بلاد بر بولکلر
 سیم و زرا و علا نه جی قار و
 کندی یا این کیمی بیری آت
 اوغرشوب بولدی سکا رت بچیم
 کوزور لاریدی سجاغ اوشا
 آلدی سجاغین اولدی قانی چنک

اول ایلوک کفار ی طابو قلد لر
 اندن ابره ایسکولر سدری
 طوز لیه مبدیجا تک الیله
 قی قیاس اینه اولر له او کونج
 چق اسیر انما بولوبن الیله
 تخته قلعه و رب قلد و چنکل
 اول دیار چو کله چقد یزغین
 اکی بولکل اولر ره چری
 یصد انل الله بل مال و قشاش
 مین الیاسیله بر بولکل غزاش
 اول الای کفار اری قی قیاس
 صغده م الیاس بکر پیش آت
 اینه چو غیدی کلل الی و فونک

گوشتن النوان و طبعه سخن بگری	قاره و اسم بن سکا طو عه کان	قول بنی خاتون غنایت قل بکا	ال ببله جلیستی قلله ر و	وردی آله باش و جان مانی	سوز بوز در و الله اعلم بالصواب	دینلر غیر تسوز اندک یوز هفت	بار شا مک خالگری قالر بکا	اندن اول بوزجا حصا ^{الغیر}	کوند زر خاتون او بخیه ^{یا}	صاعتدی اندن پاشا به اصاع ^{تج}	بر حصا بر آرایه بتد بکر	یوز نوزده ی فلمه اول شیری
تقل و فیر و نر مصرع طوع طهر کمر	دریدی پاشایه ای شاه جهان	واراوان اوچ قلم جمیعین اسکا	چوقد زرسال و خز بنده بی عدله	چو کله پاشا بلدی آنک حالنی	دریدی نفسه او بیزم بوز جواب	سانی آلوب بوقو دسیم اگر	آلوب کتسم سنی اولتر ر و	یوق طکو مر مال و قفا نشه ^{اوید}	کلدی اندن کامیه شاه جوان	روندی خاتون دریدی اندن ^{الطهر}	کامیه کیر و بن اندن کند لور	قوند لور آنه جعوب پاشا مکمر

آر ایا اللدق دو رو بن اخیری	قلعه در مصر ب آنی چون پاشا ^{کله}	قلدر تحسین او خسته ی پاشا قون	توغینه طولو یازن دی او لو	حدن آنوک آلتره افروز ندرک	عبری بهر کن کلدر قلدری آنه ^{چکه}	سیم و زر او سسته پاشا نوک ^{بچار}	دریدن خاتون یلورن کلدر ^{سکا}	ناکهان طابو کله اولدی یول ^{طون}	اندن پاشای کورن قلدری ^{کلکا}	قلعه پاشایی دعوت ایله ^ک	دیده شرح ایلمز آنی او ^{ناس}	کلور بن پاشا به عرض اندن ^{بوز}
علمیه قودق صیوبی کافرک	بند پاشا مذبجایه ایرر	کلدر ایلاس بکل و بار پاشا ^{المن}	کلدری کافر او لسی صحا ^{طولو}	مذبجایک بکی خاتون ^{بندی}	کاردلانیدی کلن آنه ^{فرنگ}	مذبجیه قابو بسن خاتون ^{لچار}	اول فرنگی دریدی پاشا ^{بچار}	کلور کله چالیم صغندر کلدر ^{قون}	آلمری بختیش ایدر پاشا ^{اکا}	بنی حد اول خاتون ضیا ^{قلعه}	بشنگل و زرین بی حد و ^{قیام}	بازدن طروس مانتین ^{انوز}

لشکر بی در مگا گویند در روی کس
 بشدن ایاغه در مو رحماه قاور
 الای الای کا نو روین الی احد
 اوقه اعدا الین علی هدوف
 قوی بی محسن انما اولدی لاری
 غا زلر قوچ کیب انده او دشمن
 سوکو لر بیلا فی حربه مستقیم
 بولمز اندن عدو جانی نجات
 سیل کیب اقد لشکر ایچره در
 ات ایاغناغ قانو بربری یچده سنگ
 باکل ابراهیم قرد اتی بهله
 چقدی صندی روندی قله ایچره
 قلمناغ تد بیر آنی کور ر صواب

آدی تکفور ک مسه پیریدی بی
 انبر بوس او کینه بی لشکر کلور
 کار لایله فرنگی نبی عدو
 چقدی باننا رخی انده جلد صف
 چالو زیدی تقاری و نفسیر
 اکی لشکر بر سینه قاشور
 بوق اور دردی تیغ لر صانی لایر
 دیدی باننا اولدی پریده اولدم ات
 دیدی ارجه احد صوباشی هم
 دیدی هم قاهیک الیاس بسک
 دیدی ابراهیم صو باشی بهله
 چون مسه پیر انده اولحل کور
 ایل ولایت کور دکور اولدی خواب

حضرت باننا پنهانیدی مکر
 بیورم بو در اسد او علی حسن
 سوله ای دندا رانده بوسوزی
 حضرت باننا در سیران اولم
 کند و کز عجت اجینه صلک و کز
 کالو بی در یا قینه فوند لر
 چی خا ترس اولدی باننا گنش
 اللدر قلمای کون طوغد و چی هم
 کوزل اولغان رخی کوزل قارلی
 حتی جلیب انلا ترا اولدی در سکر
 برا و آاداز کله نیند بسکر
 بقید لور کوز کوی بیغا قلد یلر
 انبر بوس تکفور نبی قلدی حقیق

او قله بر غازی کافر لور او سر
 خیر الدین دندا برید بو نبی
 آر کجه کور نیون باننا اوزی
 دیدی ای مامو نل شهنل کلن
 فور قز صلیب یور سده قلد و کز
 اول کجه ای الو بانن دوند لر
 نوز بانند یوند لر انده گنش
 قلعی صا ویش یوزدی بجهدم
 نبی حد انده بولدر مال و قاش
 کامینه ایلد لر خطی اسیر
 اندن اوتنه ابراهیم کد تلور
 اون حصار انده واردی اولور
 اول ایلوک خاقین قلد یلر اسیر

قیامتی فرشته بولوب درستی	قیامتی قلعینه التورلر ایتم
سگله دیدم قصه نیک یوزنده بریز	پیشکشار جگله ی پاشا یه یارن
لعل و فیروزه انکلاچی قاش	التونو کو میشله قیتلو طاش
آت قتر لهر بریزنه ویره ی و کات	وردری پاشا یه هم کی طازی آت
وردری پاشا یه اوکش سال و قاش	چتی فزک او غالی چتی قتر قار و ماش
اولو بیک را ییجون و ردری اکات	بیک فلور سیه التمش هم بر آت
التون آیر لو و ردری برنی نظیر	هم خضر بیک حضرتینه بر قتر بر
دیلر اول غفور و لو یو لینی دونه	اللهی انالاری کچر اندن اوستا
یوز را و کجه مسه پیر بیان	مونیوشیا بیا و لر اندن روان
ایله ایل او رب عرب بر جوقدیلر	کامیار کیر و حصا ره چقدیلر
ایله هم بر صرب یرو ا ره مقابر	چتی اسپر بله الو لر سیم و زر
کامسی صفتی قلو رجا ره طلب	کوردر بیدیش یوز قدر و ار ستر
قالش اول ییره چکوب جورده نگی	التونو کو مشلری چتی لوق کی

دندنی هوندی اورد یا اللهی آری	چونکه پاشا صیدی کافر لشکر
بعلد یز هم پیرا اوز نلر کی	دقی قلدر یلر شهید اولنلر کی
بارشالوقم دبیور بن پیر و مسر	یلور و ر پاشا بید ایلی و بر پیر
دقی و رمش الله اول دکلفضو	دیکنی آنک قلو ز پاشا قبول
جملسی اهل صلاح اهل فخر	واردی پاشا سیله اوج کب آت
یعنی اندر و در لر اکی طرف	لشکر اسلام جگله اکی صف
پیر او بر پاشا او کدها کو رشو	قلعدن چقدی مسله پیر ایر شو
کور رشوب بانله قیادی کجا	دیدای پاشا قدا جام سکا
عرو گل بنیادی اولسون اشو	اول جهانه دوشیه با بیدار
چغیر شنب چاو و شلر زر مرجا	چون مسله پیر آدی پاشا زه کار
غاز یلا رک لشکر نی طویله لیک	لشکره انا ضیافت ایله لیک
کیله یز قلیله لیسون و شراب	کم یوز کم کی کجا لار ساراب
غاز لمر شوخوش مسه پیری قلو	اوترب پاشا تا شالر قلمار

اول قورمدن انرا جفتد مکر د	کسه فلز انرا که برون طلب ه	اول کون کا به صوکه اوچی او صله	دایا اولیدی عدو این یغان	کوزنه کا تو ر مرآتی جتی زمان	کارسن بقده یو که او آره لو	جتی کی دریا یوز نعل کور در	قتدی کندی دو رمدی یو لاجتی	جقدی قور نلدی قیلدی ن جانلار	الوقو کو مش جوری نی کلان	کم یو رسر خوش کیسید رابق	کوکلی اولن کبکی صخبدر قیلور	کوزمکا پاشای استیقالاید
ایچی بر ایچی و لعل و سیم و در	کافوری جقدی کنار قشد ههیب	عده اول مال و قاشی اللد یلر	آنی ابراهیم باگیدی یغان	اول کبکی یقید و ییچون نی اسان	دیدنی قلدی آره ییچا نه لر	قاین آراسینه اندن آرد یلر	اون بن اولیدی قدر غایب یقیت	بولدی پاشا جتی استر انلری	جقدیلر ز بهر اندن شان زمان	بیویب ایچوبن ادر لر شازلی	حضرت پاشا عبا ر تلر قیلور	اول کونک از بهر استیقالاید

بولدی اللدی انلری میری زمان	برقد ر غایه قوسی طویلدار	ایلین آقلمن بولو بن یقید لر	طوتد لر تکفورنی بولر نجات	الله کرده خصمه اولدی جو رخم	اول کشتیشدن انوک پاشی بیوس	دوندی اغری بوسه قلدی فتح باب	جتی ضیا قلدی قور د کلدی نعم	برکیده اندن کل جو بیله باج	ورهی پاشا الله اندی خلق بولر	اهل بیله بغش اول دکر	پس کبیده لشکر یله اول کور	یککن غازیلر انوک طغری
انرا قشدر اولوب خلی زمان	انلری بیله کبیده اللدی لار	انری بر قلعه بلون جقد لر	قلدی یغیا قلعه انرا عزالت	مالله تکفور ک اولغی قیزی هم	آری اول تکفور ک ابدی غفورن	ایلنی قلعه ساله قیلوب خراب	قوشو پاشا به مسه پیراردی هم	اول قبول ایلا بر بو بیله خراج	غیر لوسی بیلدی پاشا دن اول	اول لعین انوک خصم بیله ای مک	تخلعت اول ایلی بکه پاشا ویرور	بولدی پاشا بر کونکا به او غری

قد سبيله بل اكيلادي يند	با حسن پاشا انوك چكدي كور
كه لرد ردا يده انك اشدي مهم	كو ترو ريكند بله جعي علم
يتشي پاشا چكرا اول نيك ونام	كامنوك مستلري بو زيقش تمام
بوندا نچننه چا كم يتدي لر	اشديلرد ردا يير چكه كندي لر
تار و صار اتدي بولاي اول طرفا	برقرايل چغندي اولدم نالكان
كوكه چغندي كيسينده او تمزجات	برعري قويد ي كافر يار و غلات
اول كيسيل كلدي بو بو كو اولو	پس فلوري آرسينه ارب لر
چغندي نبي بو زار اقيقه دتدي بو	ايليد ي مو ن تكفون ريك اول
اردرل تكفون الينه انك مكر	باشي انلا رك شجاعي نامور
چله تكبير ايلو بن طور دي لر	لشكرن تكفون رك اناه كور در لر
دوردي غاز يلدر اولو اجتاب	كوه و صحرا چا در طولش فحشا
يشي يوزاردر بلكه بو قد و در	ديدي ابراسيم و نك كوك
كافور اتم دو غ صاغ فاسن	ديدي اول الياس بركشا نكله بن

بيله كلدي ايلدي تسليم برك	حضرت برك عيسى برك ابراهيم برك
م ا و بر پاشا نك اول بوزن كوز	اولدر بايان او بر آتاد نرين
بونلر احسان و لطف ايلادي بول	قويد ي قور شلارني م ا و بول
التون و كوميش صنابع و قاش	م بر بنه ورد ي يش او ن فارو
لشكر دستور در اول نيك نام	كند لر بركيه اندن شان كار كام
انلرني حد فلور پاشا عطاي	بركيد كم و ار سه آي و كلدي
چله دريا كافر بنه اوردي ضرب	طولدي احسانيله انك شرق و غرب
اندن احسان بولوزيد خاص علم	مدجن اوفوري اهل مصر و شام
مدجن سو بله ي انك لهند هم	طولدي و صغيله انك شام و بجم
بونلر آخر اولدر اشبو داستان	مغرب و مشرق او قيدي مديح و
وارو بن بولشلي اولتمو	قولري او و اسنه تكفون له
دشمن ايلن انك كله ديد و رس	ينده پاشا چي كبر يايد و رور
بوزكي مقدار اخد بركم الور	ايكي بولك لشكري اناه قلس

گندی بیولو رله ری باشی و جاناری
 اولشیکنی کور لاری بولاجان
 یارشا هلق مسند نه دایم اوله
 جنک اداوم نه در د کونکون
 یاوز اولم هانه قلم د
 کلدی جنک ایلا مگنا قایم دور
 بی یولم ایچا لوم ائم قونکون
 جنکوز سیز کلله یوق ای پانشا
 پیشکسل له وراوز قش بو کفا
 نهیدی انلر در نب اندن کینه لر
 دوندی اندن غاز میلا ک سوز
 کوز در لوم اول جومیدن یاق
 چن اسپر له کینه چقد یل

چوه ایلمندی گفتار امل ی
 کور لوم ار ری باشان لکان
 دید لوم دو لیتله قایم اوله
 دید پاشای یکلر شوب کون
 کله راولک چکنوز سیز اولم
 بله تکفوز اول کلن پاشا دوز
 چاغور ورتکفوز ایدر دوز کون
 کیشی قان دو گمک اولد مکن
 دون چوکا واریارن بر طایکا
 صندی پاشام شیخون اید له
 اول سوز یله قوندی انما اولر
 کیمه کندی چونک ابر شندی
 سوزب اول ادا ای یاق بقدر

هزینه تقدیر اولسه حقدن کور لوم
 کافر یله جنک ادوب قلم دو کون
 طولدی غوغا عالم ایچم چچ بورو
 کرچه یا ایجه سنان وارسک
 بدامور جدا و غلغلی یوز نامور
 کافروک حالینی صورت کور لوم
 کلدی بونار وک بله ناراشی
 بی تکفوز و بوری بالیو غلوس
 م بولر پاشا کلوز بلیش دری
 الیر اخباری کافر اولی امان
 دیدن تکفوز ار در ی چن لشکر
 اول یکا کور و بن اولد ان رو
 نه غلی رسیله یا راع و ساست

اورشا لوم صف چکون طور لوم
 دیدی طوعدم بن بکون اولم کون
 کلدی صف صفت قش اولوب
 جله چیتی بو کله بیدی عرب
 چاغور و رانه عزیز بولر اتر
 مسلمانن اوق اتمک طوره لوم
 طور دری لشکر چقدی اندن اوج کتی
 چاشنیکری بریدی انگلوس
 دکشور و ب صورت بول کلیندی
 بولر کله سولیشلر بر زمان
 بر عرب پاشایه کلدی در خبر
 بر صیافتقا نه پاشایان
 بر کیشی لاله چکی ویر ری بر آت

گنده پاشا صاحبی آه ایدر	علاء و غلامزاری انده شید لار	بیدر کون مجموعی انده در در لور	عنه و عثمان حسن بکر بولد شی	خضر بکر دآخی انی کور در نری	تخته چندر خضر شاسه سو بیلر	تخته کاجم وار کن ای شاسه سی	واردی از مبره عزرا قیدن کوردر	ارمغان جی اول عزرا عزرا قلدور	قله پاشا بله اول عزرا غنرا	ساکله ایدم اولندن دانستان	موتوشیا نکر ایلینه تیدر سیکر	کلی خا در غا انکل قایق کی
خنده محمد بکر اولو راندن کدر	برکیر کافر در دفری اندر بیلر	باس ادو بن. علاه عیسن او در لور	واردی محمد بکر اول و جقه شی	تخته پاشای کوزر اندر زوا	کرچه پاشا جی تکلف ایلدی	آند اچدی دیدله خاشاکله بن	بولک تخته چکار اوج کون طور	صا زوخان اولی سلیمان بکلور	آسی اولد و کچی و بر و عزرا	اولدی بولموتوشیا میرا ورا	طور صیغی بن دون و کون کلدور	کلی بوزیم بیض اکیدی کی

چقندر از مبره اندان شادمان	آسی قوشو کلور عزرت قلدور	بولدر ارباعام واجسان خان عام	اچدی ایا شاد قیوب انی بولور	علاء یا رقلو اوزند و لو نفسر	اون قدر غادر انی اندر بیزر	بشدن ایا غدر و صون حد فرکر	بخت فرکی فر لور کلدی او کات	ترک اوق اتوب دوندر رقیولور	علاء کافر انده فرصت بولمدر	کلدر پاشا کوزری صا و شاد جکر	آستیدن دعوت اولمش مکر	بک صوبه در شند ال اکا چقندر
الدر مال و اسیری نی کوان	ارمغان بله از مبره کلور	برکی قوی. جمله اولدی شاد کام	برتی تاکاه از مبره کلور	کلش از مبره اونوز قار غدار	اونی تخور رک اولندی در در ک	کلدر کافر قلغا از مبره جنکر	صا چینه کافر صلدر بیلر آت	هر نه یله ن چقن استر قازکر	چمد ایدوب چقرا غدا چا سزا اولم	قلدری بیچاره دونب چقندر نونکر	یند پاشا ایدر رشیدی بر خیر	سیرگی و اردی ایا و اچقندر بیلر

بی خیاس اول کون هلاک ایام
 بوزدی صفلاری قلوبنا تارماس
 ضدی کافر تیغدن بولنجان
 یغدی کوزای یوجده یشتدن
 انوک ایچنک صوایی جوق اری
 قوری خلقین انه آقوسیل ورم
 کامیده ایلتدی برحق انه مسالک
 وارد وئی دم کلام در حال اول
 سوزناجی او درد نین اول
 جمله لشکر صا و شافومان اولور
 قاتی جک اولدی عد و بولنجان
 جوهه یا نینه البنی اوردی لر
 آمد و رفان ارمضه انه امیر

پیشه و کجابه بیله دوندی اربک
 هم احد صو باشدی چاک بولور
 کرجکری شهبدا اولدی غزات
 طولو صحا اولدی قتل و کشتدن
 او شد لر بر قلعه اول کون چری
 اللدی یا نسا قلعه وارد وئی دم
 از کین قیرو ب او غول قیریمبال
 بینه بر اولو حصا ده و شد لر
 انه بر کافر اولق آقوبن طور در
 اول شهبه یا نسا قتی غضبان اولور
 او شد لر اول قلعه انه غزات
 قلعه آلب اربی قوری لر
 عورتین اولغانن اندیلر اسیر

جمله کافر بوردی طفل اولدی
 بر او بار یا شاه اول خد متقلور
 بز سگله ایلا ز کار و ساز
 از مر تا کوندن مره بره باج
 کور د لکم لشکر اولش کانیات
 طس جیفینده قورباردی شو رور
 ات یا نندن بیک بوزن ن لطف
 یوزدی جمله د مور کیش عد و
 اوق و چکری مد طر فدن آنور
 ات یا نغی د توره و ریدن بوی
 از د کا صحا ره صان جیش اولور
 طوله لشکر ایچی آنک هبستی
 قیلجیلده باسه باسه طو غر هرک

طس بد چیتوب الای بفلاد بیلر
 مونو نیانکی بی چقدی کلور
 دید یا شاه سگله ز بوردی ار
 وردی جتی مالله بولق خواجه
 کچدی اندن اینین ایلمه غزات
 اینین آتش جمع او تونز کال رنور
 چیتوبن انور یا با چله صف
 چالفر کورس و نسا را و بوزور
 ایکی لشکر بر بریند ف تلورس
 فارسوب انه ایکی آنور چیری
 جمله یا نسا ایلیوب خرتیش ایسدر
 جمله قلادی صا ر و خان اولغی قتی
 هرکه یوسف اول کون او غر هرک

حق در عا سن قلدی اولیٰ مسجاب	یوزیه او ردی انکله شیخ شارب
بیله یا شاحضرتی شاه در من	چقدی از بهیه تو صاع و اسن
قاییا او رمش صنوب قلمنجی ار	اول سلیمان بک قدر غامی سکر
جمله یار قلو کورن قالو رطکا	اون قدر غا و اردی کافر کلا
دیدی قانی صرخان اولدی شیری	بر قدر غا قلدی یا شایده خبر
از مسک بودم تو نمک آنی الور	صندک کامیسی قدر غا اون کلور
اولدی سها و ون قدر غا به زوا	بر قدر غا به نیار میری جهان
اسکیوب چوقدان یاریدر اکی	بریشل سنجانی واریدی انکر
اون کی یلکن آجوب اولدی رانو	جون یقین ابرشدی باشا اول زمان
کلدی هم تو رشدی صحبت قلمور	اللدی صرخان او غنی دون کلور
مهر بیسی اولدی ایلینه روان	انام باشا ویر و رجوق ار مغان
غازا سکر جنک لچینه حصص	الله شروسک بونام کلدی قصص
قلعی حکم صوا بنجی شمس	بر اولو شهریدی غایت آله شاس

بر جزیره اده کیسه تید سکر	کامیه کیرو بن اندن کلد سکر
اول چوبیه عمله قلدی ناکهان	چقدی باشا او تو ز استیله ههان
صینیجه کافر ابر شمدی آس	قله لرون بک ازی زیزو زور
گشته بیله طولد و ز ریلر اول بریک	اون بک ارون کسه قوز لیز بریک
بر اولو قلعه وارانده کوردر لور	پس مستر اولو شهر ابر در بیلا
مالله انکله اسیری بو لدریک	موز نکله اور در و سنجی اولدی
صاوش اولار دن قور بارانده نفا	قلعه آچدی چیریلر امان
غفرلی بوس ایلنی غارت قلمور	اورن آوه سلانی پایان الور
فتح و نصرت چو کله حقدن بو لیلور	اندن از بهیه روانده اولدی لیلر
طاغدر بونلانمور چک شمدتی	چقدی دریا نکل بون زنده بل فتح
قویدی در یازده غیر بوهای و هو	کاملر صو طولدی طر تر لر در هو
کوردری باشا اولدی قانی صو حال	اغشوب بر بهینه در قله حال
لطف ایدوب قور تر ندر تی قلمنا	بون بیه اوردی دیدی یار تیا

شهری قوییدی پیوه قیه کافرکی
 بیل از نادر سوب دیدی قیوه
 بوج کیم قندی کافر کو
 کرجه نی حد کافر آتش تباہ
 ایچر و در داخی اولدی صعبل
 شهرچی خود طو لو فریاد و نفا
 طشم چقندی اجدی تکفور حصا
 چو کله پاشا اندر ایله کور و سر
 لطف اید و بن به نمان ایل کلر بزی
 دین یولنده نقل قلادی اول سعید
 مان آلوب ارفو یوبین کندیلر
 کیده مجموع غرات انده پلاس
 کندر استیقله چایر اولغ آت

بروند و رفتی الحاله پاشا لشکرکی
 شهر کیرو بن بولا رسیدی قیوه
 ادر پاشا قابو به اوردی سکی
 اولدی عی و ح او قله اوچ پرده
 طشم چو کیم اولدی بوسمه ققال
 چهر شوب کافر اولد لر امان
 جله کافر اعلمتو بن زار و زار
 دو شندی پاشا ابقینه بلور سر
 دیدی شول ایچار و از در هالوی
 ساعدی اول کوننه قله بلر شهید
 شهری پس پاشا به تسلیم آتدی لر
 ساعدی چو بن قله پاشا قاق باس
 بر کیده دو ندی کلور شای غرات

اوردی لشکرکی بک اولور الله و طو
 بو اوج ایلو ک اولر تستد پیدایک
 اول حصاری کم کورن قانور کلا
 غان بلر چور یانن بوری دلر
 قلعه اهل اولدی اولدم صعبل
 کرجه کافر اولر آبه چوقد لار
 نوز بانر چقندی اولدم نی امان
 منع ادر امان چوق او شمشیر
 نوز بان صندی کویادی در کور
 جله کافر کرجه او شندی انه
 صانسن یوز کاز بان او کور کچر
 کورن رمور کیش قوس اول نصر
 قاق نصر او روی بیله جت غرات

چوق متر سیله دوز لور نوز بان
 کرمیان صرخان الی ایدری الی
 ایلامش چوق چری کلن اکل
 صعد مر اول قلعه یور دیدیلر
 یغند و زلر اولق الله باران مثال
 نوز بان او روی اکا چقندر
 ساعید اولور و اوردی بوبرهلوی
 چقندی هم ایلمس بک دوزند کور
 شهر کور دیلر او قوز معقلر آت
 کسمه طور فر قلعه کیو شلر و
 کافر اندر ن الای الای قچر
 آچوبن قابوی چقندی اول کلر
 کور کچر انلاری پاشا دیکدی آت

سینهی سرتی آنگ کله در	سینهی سرتی آنگ کله در
جمله کند و کید از او و طو رو	جمله کند و کید از او و طو رو
بر برین ک خاطر بی صورت	بر برین ک خاطر بی صورت
چالغور زنج و نقار او بو رو	چالغور زنج و نقار او بو رو
هر نه دیدن سک کف زدم او سله	هر نه دیدن سک کف زدم او سله
روم ایلمی بر برینه طغر غل	روم ایلمی بر برینه طغر غل
باکیم او لاکم سکا اولما بد قول	باکیم او لاکم سکا اولما بد قول
قیه زیدی آله یلو رسه ز بو	قیه زیدی آله یلو رسه ز بو
لعل و در پاشا بر قیلو بن نشا	لعل و در پاشا بر قیلو بن نشا
دید ای تکفور او لانا غر معلول	دید ای تکفور او لانا غر معلول
کور و بن تکفوری قلدی حکا	کور و بن تکفوری قلدی حکا
دید ای اول پاشا ید او لسون انشا	دید ای اول پاشا ید او لسون انشا
ویر ماکن آله اتا به کوز سده	ویر ماکن آله اتا به کوز سده
اوچ کفی پاشا یدله کوردی بسله	اوچ کفی پاشا یدله کوردی بسله
بکری تکفور ک آنی چون کوز	بکری تکفور ک آنی چون کوز
طور و بن تکفور ای اغنی کور شر	طور و بن تکفور ای اغنی کور شر
او تور در پاشا طور تکفور او	او تور در پاشا طور تکفور او
دید ای پاشا سنگد رایل و مهله	دید ای پاشا سنگد رایل و مهله
ایلمیم اقلیم سنگد ر یقیمغله	ایلمیم اقلیم سنگد ر یقیمغله
کیم او لاکم سو زک انشا به قبول	کیم او لاکم سو زک انشا به قبول
لطف اری پاشا تک ایشر و ز کفر	لطف اری پاشا تک ایشر و ز کفر
کیسه له و بهی التونی نشا	کیسه له و بهی التونی نشا
منیم و بر ریه قلدی قبول	منیم و بر ریه قلدی قبول
بوزدی جمله پنا و یوم سکا	بوزدی جمله پنا و یوم سکا
صافرا نو ک ملکیدی او زمان	صافرا نو ک ملکیدی او زمان
صافری پاشا به و بهی ایچدی آند	صافری پاشا به و بهی ایچدی آند

قیه یوب و در و کن ایلر سالی	قیه یوب و در و کن ایلر سالی
قاسر بور و نه کله و بن طغر	قاسر بور و نه کله و بن طغر
ارمغانی حد و لیکن او نکی	ارمغانی حد و لیکن او نکی
تا منسک ایچمان بو سوز لال و بر	تا منسک ایچمان بو سوز لال و بر
یوزنک التون کوز کوریم سکا	یوزنک التون کوز کوریم سکا
بند آت او قور آت او قور	بند آت او قور آت او قور
بشاه آنکله حفصه کین بهلوان	بشاه آنکله حفصه کین بهلوان
طوردی در ایچمن خویله زبونه	طوردی در ایچمن خویله زبونه
چقن قدر غاره یوقلو آرمی	چقن قدر غاره یوقلو آرمی
طشع چهاری ضیافت ایله دی	طشع چهاری ضیافت ایله دی
اول آکیسه کافرا چینه کوه	اول آکیسه کافرا چینه کوه
حق تعالی یر درم ایله سه بکله	حق تعالی یر درم ایله سه بکله
او غنوبن خضر کین زاسری قلم	او غنوبن خضر کین زاسری قلم
بلدی تکفور آله شاکر خالی	بلدی تکفور آله شاکر خالی
آبغینما کانتور تکفور اول	آبغینما کانتور تکفور اول
چقدی استنبول دن جوق آدمی	چقدی استنبول دن جوق آدمی
اول اول پاشا ید نامه و ز بهر	اول اول پاشا ید نامه و ز بهر
قاسر بور و نه کلای پاشا بکله	قاسر بور و نه کلای پاشا بکله
یعنی پاشا ید و ارازی او قور	یعنی پاشا ید و ارازی او قور
اولدی پاشا قاره بور و نه زو	اولدی پاشا قاره بور و نه زو
کلدی قارا بور و نه تکفور بوز	کلدی قارا بور و نه تکفور بوز
کرجی بشاه لشکری طولو کے	کرجی بشاه لشکری طولو کے
ایچره پاشای دعوت ایله دی	ایچره پاشای دعوت ایله دی
خضر کین قو مزکه پاشای و را	خضر کین قو مزکه پاشای و را
دید ای پاشا کیرین البتله آکا	دید ای پاشا کیرین البتله آکا
هر کیم ایچدی رانی حیران قلم	هر کیم ایچدی رانی حیران قلم

یوزا و لا صدق لعل ایچ طلو	اول تو رنگ بار شاهیدی اولو
نالکا او غر بر چر بیده اول امیر	استغایه چقدی اندن اول دلمیر
اون بکن ارا رتوق صدر لولک آت	اوج کیشی لوی ممان شاه غزلت
بلد لور چچیکین بر آریک	جهله سینی قوز بد قلندر دینی
اندن برفاج کون بولال اولدی اولدی	کاد لاکلدر صور زول اول چوی
در اولورم بونه بن دوند کلده	اندن باشا کاهی قور شرک ادر
منع ایدر لور در اول و ل و کل و کلده	اندن مجلسی غیر بو اتدی غزوات
یل قیقد ر اندن بش کون قلدی یل	کیدب اندن او سکرل به کلدی یل
انگیز جارا اولوبین دوشد لور	یوق ایزق بل دگر اندن اشد لور
هر بوی برنگله قلدی آه و ز آس	بلدن اولدی اول گیلر تا رمار
از قلیدی جهله لشکر اوله عرق	قوبدی در بانک یوز نه رعقو
هر کی اولدی قوبدی شور شتر	بحر و نه قاقالور ایشا مکر
بوز فیلکین صنور لور باقور	یل اور و رکای در اکن یا قور

کلدی کفری اولور بن اشنا	چقدی اندن انغر بو سو کلوشنه
ال او یوب باشا به خدمت ایلمیر	قوسو چقدی ایچ ضیافت ایلمدی
سرف ایلمن ارن او دایلمن او رطو	قوج لیمونینه بس اندن ازلور
شهر بان او رو بن اکا چقدی یل	اندن بر قاعده وار اکا چقدی یل
شهر باشا کردی کافر در امان	قلع سوک قابوسن اجدیل در وان
کافر آتی رو شو زب چکنده یچ	بر کلیس اواری ایچی بر کچ
هر برن بر اولو بک اصا قوش	اندن چق قندیل و رالنون کش
صو یغشوب آتی چقا رب اولور	بر مرضع برده اندن بوله لاس
قلدی انوک داخی باشا قمتن	کسه شرح ایلانر انوک قمتنی
قوشی د بو ارسیدی سرخ سر	آتی قلقل مرضع سرتسک
کلوزوب بوک بوک کیسه کلدر	جهله النون کبر بسیدی اللدی
بیر اولو گو گوبه نالک شید یل	خضر آندان او قیدی اندن کلدر
او شیش اندی خلط عمله قتلور	آتی باشا یالکوز و ار دی اولور

جلدی قوی قوی فتح قلای عالی

اول غزا قلای غدا استیصال ایدر

طایغ و صحرائشک اولد شمشیر

یاره غیله هب کبیه بند لاس

اتر بله چون لونه ارد لاس

ایوج بوز اللید کیسی ای اخی

دشمن استرا او غرش اول شیر و دو

قاریده بکرمی کوزنه بند لاس

کوچکم ویرانه بر لر جو غدی

غاز لور کرمای اوترا شند لور

کومه او کندن بولار بغلا رصفه

قوربدن کانی چکر اولد بیاق

کامیلا ری چکلای اند او شند

قاره دریا پر قورون اولدی

دینه پاشا نامل ار سال ایدر

از سر وک چو دایا تن طو ترنگ

جلسی انا بیونه اند لاس

هر قدر غایر بر سر بکر کور لاس

بندی پاشا بر قدر غایه رخی

چالغور کوس و نقار او بوزو

کچیه کوند زاون طوق کوز کندلور

اول بکاده ارجوق ابل بو غدی

چو کله بوندل کومیا ابر شد لاس

کیزر بوندل قاسم دایگز اول طرف

حکم پاشا قلای اتد بل بر اراق

مختلاری درو شویب صابو غله

حاکم ابر قس اولور پاشا کوزور

انگوشو بی بر بر بی خوشد لور

چغر شوب جمله پاره بوز اور دلا

مستجاب اندی رعاسن اول خند

اول میدالی و شوشسیدی بقدر لاس

اندری اندی کی اچمی الواس

حق تعالی قلای مشکلا ری حل

اندری کورن کاشی قلای حکلا

قوشو طوق رب چوق ضیا قلای

آنو کچله کده رایه دار و کیر

شاذن ابلادی جمعی اوفاس

طوبیر زابل غنایک سروری

یوخسله جموعن اولد کچر و کین

ایلی و رب کاشی بر ایکی آیور و

یوزی او ز سر خلق جمله روشد

کاشی او رغان بله صار دلا

اندری پاشا یوز اوروب قیلر دعا

طالاه بانه بر قیایه جفقد لاس

برگی چفقدی مید اللید کن کلور

کلدی حکمور او پده مید الله ال

پیشکشیه کله کچن تکفور اکل

پس کیسی صر مت قلای بیل

چفقدی از دین کلور رتخا امیر

ال و اکا بوب قوب اولمشه یاس

صاغ و سالم چفقدی جموعی و ی

ولدی نه ایگم و ایددی بیج و کین

کدام طومار تقوی نکر در زمینش بی شمار	کجندی پاشا پیر نه قلای قدران
خون کالوب در و کار صومال صفا	طوری روی دیوان قابل چا و شایسته
او در یقوب انان قرق غا و ردا	طومار تقوی انان چخاسن قورلاس
صفت چچ قورین اتن صلوات	پیشرو بن پارس پارس قلای یل
هداید بونار حاکم امر دوری	طوری روی دیوان بونار انالاری بیلر
اغلتور جاهه کوز قانی بیس لولا	آدم آتن آتین بیدی ضد یلر بولار
حکمران پاشا اسپه تید لر	طام غلوب دیوان بولر چون کند لر
فی یورین بر بر بولر دیش او کر	صند لور بونالاری راسخی پیشرو
غاز لوطور را و یاندی او یقوتور	اوردی دستیدی نیچه سینک قوتور
اولر نید والیک بیلر ففسان	قوی ویره بیلر بولار اولدی او
پیزی قیدی قورون بورد سهداش قلا	دیدلر آرم بیوجیدر کلان
قویوب ایلین طایغ و او زمان چیلد	اهل بیلی بنی الوین چقد لار
قلای او غلغ قیزی انلار ک طلب	سوزدی طاعت ناطایع و نور غیب

چور لور او ترس قلو آرد	اقا و داکین کور و راج بوزر کے
قلای و رب بلکنی حق امر بله بوزر	چون کبیر جاهه در پایه کور
رخدا او کندن الله قیلور نیلر	مصطفی او قیوب قلو پاشا ناز
چجده استنبول او کندن اولر	برایکی کور بونلر اولر بیلر روان
هیبتینه قلای پاشا کنر طنگا	چخ صیافت و بر بر نکفور آکا
بولد و غیالی یقوتین بقیه لار	کجلیله افلاق او جینه جغه لار
او در یقوب بر بر نر اید رخبر	کوردی بونلر کله و کن کافر مکر
چکن سلطان بولاقه قلو	حق چوری جمع ایلیوب کافر کلور
خشم اولر بر قضا بیجون هدف	یور بوب انان عز بلر چکلای صف
طایغ و طاشنی لشکر انان بوردی	آت دیوب پاشا و بکلر بوزری
آت باشن چونکم عدو به صلوات	تار مارا هتای اولدم قلای لر
کبسینی طومار لار انان در رکی	طولر و رور کور ویده اول برکی
انان پاشا سیاه بکلر انان بیلر	طومار لار رجا در لار انان قوند لر

کجه

قوله يا ابا سبله انش مستقيم	تقار به بود و نه گون تکفوری کی کم
بر و زری و ایدی دیتگون	دیدلو تکفوردی اندنگون
قیض و دیتگون سه در خبر	خسته اول تکفورا اولشد مک
کج پر و مه تخته چتی سن لی امان	چون بان اولم قالا اولم قالا
قبول و مرسله و صفت بونی بن	بویو بیجه قالیان حکرا بله سن
اولو کل دیتگون سدرا اول بیان	برآدی و ایدی تکفون کل همان
لعنة الله في النار الستر	چون گوری اولدی دنیا کتیر
یونل دیتگون سه سلطنت	جمع اولو بکل قلو رلو مشورت
من کم حکم اتدیبیه لوندیلر	اتفاقه ان تکفورا اتدیلر
بویون انکر الله یار دجی بویوس	ساکلن اجمع بر آلیسو منوس
ترکه و ردی اولد اول ایل ایلار	خلفه دیدیم آلا شیری لاس
دوندو در جوق ایل رسو ایلر	اول سبهدن خلق اغو ایلدی
باش حکرا اولدی اراده شوره شمر	عمومی اولغیلدی تکفون کل مک

آل بن کاتور دلو قیلوب سکار	کوزل اولغان و کوزل قیزین سکار
گلبی هم یخه قلعه یقده لار	کوزلایینی جمله اولده یقده لار
کامیه جمله کلون بن طولدر	پس اسیر و مال و نی حد ایلر
بنده کورمان کل قتیبه تپده لاس	دورست کون کچا و کند زکند لار
هوردن بنده کبیری چکل لاس	اندر بر بن اسیری دو کدلار
کامیه قوبدی قو کای طولاس	مالله جمله اسیر پس بولار
انه باشا قوزدور و رکی شیو	چقدر لور بری بو غبه ای ان صو
بنده کند یار کبیه طولدی لار	صولوب بوزلا رازق صو الدلور
مال و نی حد اکر و زور لور کاک	چقیق استا رسید باشا هر کجا
ارمغاندن خرم اولدی خاص عام	انیم چون کلده باشا ناکام
شازاده ن جمله اولدی خو حال	طولدی ایدی بن ایل جمله کچ و مال
یا درم استا در مستو کون فیکر	بوزان فتح اولدی نیر بر بیجه کل
اصل نغناء حکایت ایلدی	را و یار بوزله روایت ایلدی

پلی گنده وار معافله شتاب	پلی گنده وار معافله شتاب
کلدرسن پاشا گل اند چون بلور	کلدرسن پاشا چو گل کمر کلور
اول کیلاری دکنه بند لاس	حکام در پاشا چو گل کده پلر
کوبنی اصغرانی قلایه تر د	اول کیلار دوش اوج یوز عدد
اول اسن تکفوز الدینه بند لاس	چاکلب در با یوز بجه کده لاس
کوشور اول لشکر قلایه کلک	توشه کلدی اول اسن تکفوز اکا
اول کیلاری گلار چکلر پلر	توبخندن دیما توقایه چقد لور
دیده توقایه ارشدی سهری یار	پایه اون باش بک یوز اولد یومار
شکر در پاشا یوز بنی چو کن کورد	دوشور و تکفوز اورب تو طوبور
کم سفارندن چکلر او غیده ی اول	خوش ضیافت ایلدی پاشا ی اول
توخیمیا آقدری روان اولد شتاب	قوزو توین قاز و او و در کده کلر
معصف او گنده قلو رحقه نیاز	ایه یوب پاشا قلو درون کن غاز
صمیم حخو را قته کده لور	چون غزل مست کجه یا تندر لور

هم بر اولو پلی پاشا به دوزر	هم بر اولو پلی پاشا به دوزر
مشوررت بو اینچی ناکم قله	مشوررت بو اینچی ناکم قله
ایرشوراز زبیر پلی اول زمان	ایرشوراز زبیر پلی اول زمان
باش تو یوز بن یوز فی بی اورد	باش تو یوز بن یوز فی بی اورد
باقی اول سن فرزند اولدی مورا	باقی اول سن فرزند اولدی مورا
نی کلان کم بزج مک خا نینسی	نی کلان کم بزج مک خا نینسی
اول بو یوز بجه دخی هم ایلدی	اول بو یوز بجه دخی هم ایلدی
سالنک تکفوز در اولن صفول	سالنک تکفوز در اولن صفول
قلهر وقت خصم بزدن ایلد رد	قلهر وقت خصم بزدن ایلد رد
چون بوزن کورمک بنی حق بیزار	چون بوزن کورمک بنی حق بیزار
جمله اولد رسنک ای پادشا	جمله اولد رسنک ای پادشا
جان و دلدن یوز سورا و کلک	جان و دلدن یوز سورا و کلک
لشکر قلایه خیر بارق قلو س	لشکر قلایه خیر بارق قلو س

از بسیار طو رسوز بجلا و نا بکار

چنگل تحقیق اولده کافر قلد بچرم

کم بقار و کم اشنا غا شرمسار

بجاه مودار و فرنگستان الور

برکی قلمش انده کور در لر

بور یوب صف بغدادی بو کوز آتات

یرد تیر اندان اتدیلر غلور

طوندی کلباکی بولار ک عالی

انده کافر لور یو رکن طفلدی

یا البر اشق جوقلر چغینه شور

کافر انده اردی بچکل آتدی بچب

اوردین ایلمن یقونین یقغنا

آت دیوب یور بدی قلد کاکار

زیدی اوش یارده وارم قلمغیر

ایضالارن جوقله پاشا قلد عزم

طور ریظا غیلوب اولدی نایمرد

بلد لر جوقلم اموز پاشا کلور

چغنه سلا نکل اوزر بو نکل در لر

قاریردی چغندی پاشا بندی آت

چالغوز کورس و نغار او بو ر و

اردردی لیمونه کورس جسه لکے

قورودن پاشا جوقی الای بلکلر

طشیر کافر چغندی اکلر کشفنر

قورودن جوقلم جوقلم جوقلم

بو نکلر قورمه دی کافر چغغنا

ایختی اوتوز اتلو پاشا بیله وارم

هر که طبلها دیسه کربان آتد لر

طو جملو دریر نوقایی قلد لر

مکن کلده اول استفسار خجیر

فاجعین جیبه محتاج آتدی بل

فیش کوزیدر قار طوندی آردی

کئی حق بو کلده بو رورین بیاق

بولار اربان کیمبه کتدی سلر

دیلا و ش کلده لشکر شیره و تر

ایلمندی او غرا شالرا اتفاق

کوک در مومر کیمبه طو لدر سلر

کئی ملغوندی یوزدی غیوی

اول لعین او غرا شوم ترکبله لیر

بر یوق انده ویر بر مختصر

یاغی اولن بیره ویران آتدی سلر

اول ایلوک مال اسپورن الدی لر

صاروخان او غی سلیمان کین مکن

ایکی آه اول اولی ماراج آتدی بل

طو کلده ماراج ابر مرغی قلدی کی

چغی قولور دوشد یو انده ال اتق

بوز لر کونکجه او و ندی بل

سالکلر تکفور نده اردی خجیر

اول او تونز الی قدر غایله یوزاق

مستظرفر پابوز نانه اولدی لر

چارسی باشی یو آکیمو منوس

لیکن چغغینه کوزا دردی بول

اول چویدن بلدن پاشا جوق خجیر

کمی در زنج کلدی کیسی در در لار

بزه ترک ایت قلخل بزه اسپر

بچیز اولو سینه دست کوسه کوسه بار

خنده چقدی بزه محنت قلده بقی

سن کی بو ز یک فلور بزه بزه آنک

جله ایله شاه اید اوم بزسنی

نه تعقی سینه او رتادن کلاو ک

طوخ غری سوز در کم سینه بوئی بزمر

بع اولوب مجموع طانوشه قلور

ارضا کج حقد بووق طوخ بدی غرات

فرسو دیوان بعلیم بن طوخ ر لک

طلو غایت اچدی هپ شهر و دیار

کی ندو در تکفور اول اولدی کنی

طلو بر کلدی بزه بو زار و در پیل

دیده باشایه اول ایلی ای امیر

باق ایلی جهر آل فالسونه حصار

ظلم تکفور او غلذ ایلار اول

فود هستو کوسه چکمن انفصال

بزسنی تکفور اید اوم فر ای

در بجا تکفور این تسلیم ازوک

آلم ایلی کبهر دیل سم و بر م

ایلی بینه دو فونین شهره کلور

بینه ایلی کلدی کانه دردی اوچ آت

الله ای اغا دو شوبن یلوا ~~یل~~

ایلی فو بو قازدی انام شهر یلار

بر قایت دیدر یوقا به اول زمانه

صلا قلده کافور شاه غنر آت

خصمه قلده گیک جهانی طارک

هم احد صوابشی اولد ریشرو

سوکوسو کویه طوقه زنه ناگهان

آت بر کیمیل کله کله زور اوچار

چونکر قلعه قاپو سینه بندلو

فور قورون نه سی سی چو عیال اولدی

صیغیر قاپو به جمله قلده دنکر

اوردن بر آملو به سوکی ن آمان

دانی قور قور نوم صنور حلیت قلور

اول ~~کل~~ چو ن قتی اغلا اول

زه سی بووق چقد طشر ایلی بوک

یوقن فونکل بکل جهون بشار

نفر او رب انام باشا د پدی آت

دیدی آت الیاس بکل دوند اکر

هم او غر لو بکل فو جا پیشرو

ایر شمر قیلج قلیجه اول زمان

ضد کافور دندار دینه چار

قار شین قیره قیره کتدی لر

بصد کافور بر برین قلده ملار

آیغ الدن قولده چوق فونکر

قاپو او کینه از سر شاه جوان

اغریدی اول امور باشا کلور

قلعه کیره بوق بعنسلار لر

شهره او رتاره الو ب فوندی کوی

بر اولو ایلی کلور طشر اچیفاس

دین اسلا متک یقیناً اُصد لاس

انده او نراش ایله دی خلی چوری

قلعیده هویدی صیوب او نامور

اندا که مده و اریقه جمله ایش

کچدی اندن قاده خصم انتقام

دیدل قوبه کی کینت و ارمال آل

براولو شهر او زربنده و شهید بل

انده کافورن برقلونی حد اس

کوکل دمو در کیش کو زر پاشا نالی

آتش او زرن کرجه کافر لچقار

باع اچی یا لاک قلیجه طو لاس

صوت و اریجه پاشا بر او شش

همله کافر قشقه سزانی کو زر

انده رانخی خواجه کسد یل

اولو شهر بدی خوسناجوق اری

قلعه پاشا الملای زرو زبیر

دیدن پاشا هرکه سا و رسد بنی

براولو که میدی پیدر دی تمام

انده بی حد کافور رکفاز مال

چون خوسفنک او کندن کشفلو

آو اکی او اولو شهر اول مسک

شهر اچندن چندن لشکری قیاس

بایند که منشا لاکو ز پاشا بقار

آسه یاره الله پاشای بوس لاس

چقده بر کافور لاک در او ارشاس

خوشه دن بدی او قیلده او در

ساینگه کندن کو نزلای عیلم

بوزلال او پگاه استعجال ایله

خوردن تکفورا اولد یل روان

قالیا بنیله قول اندی کندو زین

قوزلولو لسون هم ایکا پاشا دیدی

دو نوبین تکفورا پاشا کندن لاس

پس که سیر و زبولن اندل طوطی یل

طایغ صلاشی آت ایتلاری در در

پاشا خذ مانتنه قلعه بل قسار

بوزلال آچیلدی بنده بوزلستان

چوقه نعلنی قلعه ال او بدو کوم

رخنه بولینی طوبت اندن کدر

خدمت اندی انده بکل کلک اول

قابان تکفور کی او غلی کلدی هم

اکله پاشا چقده استغیب ال اول

سزکی او توزیک و اردی المویان

کلدی تکفورا او بدی پاشا کندن زین

تاجی تکفورا او غلی باشینه قوه ک

ساینگه رانخی تسلیم ایتد لور

کاملردن با بوزجه کندن یل

حضرت پاشا خوسفور کن کدر

بپله تکفورا او غلی بپله بنده و آد

اولدی چون پاشا خوسفور

قوش چقده سیر کی تکفور هم

اندی کلک خواجه عزیم ایدر

زخندن رانخی خواجه اسناد اول

الا او پر لاول اولدی. جمله شاه کام

مُجَلَّادِی نئی جستا دردی

لشکره ال بعلیوب طابو قلوب

خند مسدا اول اژرد با بفرلین

هیبتینه. جمله حیرانان قلدیلر

انی کم کو رسه صفو رضا دردی

لشکره یله آنی پاشا اویدورد

چیمو بین دیده تو قایره اژردلر

چقدن لشکر سیله رضا کم اتور

بیله آنکله بجوم اتدی بخنرات

کافرا و کرکر کنه کلز ا کا

مجلله الا صل شاه. جهانان

دیده قه غل اولدی ای برسلر

اولداه اول بر دانی تکفون ک تمام

به بهادر سرف الله و آردی

دورث بکارت چکده پاشا به کلور

او بدیه پاشا سیله تکفون ک الین

کم کو رسه آنی و آله اولدیلر

قدن ایکی اربو بیجه و آردی

تک ک طوقن آله پاشا کیده ورس

کامیل اندن محوجه کو دریلر

انان کو ملجنیه پاشا چخسار

مُجَلَّادِی بنوعین دَبدی آت

هیبتینه قالد اولف ک طلسکا

چخرشو بین دبه کافرا الامسا

چاخرو پاشا دیدی و کلام انان

صکله ابروشده غزوات آنی کو زرد

چونانی پاشا بدو کن بلدیله

ارمغانلر کاتور درلو قاپو پیا

ایکی تکفون ایکی پاشنه کون س

بور و دن سوسکسلر اکاوق سبانه

تذکره طیدک دیوون آله سوسکدیله

حکم ادر پاشا قلدلر کار و ناس

بورج دینینه چکوب ابلسندلر

بورج هیبتینه اتر اول اولدلس

طاش اتوبین صیج قاپو ر محزیرک

ایچنده قه غون دوسون ی پیدلر

کلکده پاشا بولور بولدی نهجات

اوق اولدی شهره نرینتی کوران

بیش بو ز آرو آردیه صیصیب دوقبلر

شهر خلقی چقدی زاری قلدلر

یهد بو بین. جمله طوردی طابو پیا

عزیم پاشا بوز با اندن ایدس

کاپو بکن بوچله بو نلر تی کناه

دید تکفون را غلغوی دوکلدیلر

بور با چقدن کیمل آله و آس

فکلی او سندن چخده او اتندلر

باغده حق در لرانی تکفون اژرد

دلدر شهره کونکجه چخساری

باغده غوغه زفت قطران اتندلر

باغده حق باندی چخرشو غزوات

اولین کافو بو کلدی ذرا مانان

او شندی پاشا اوج کشیده طهر آیت

هم احد بکلی او غلی لشکر سرورک

لشکر ایر شده بولا سنی کمان

الت بک اربینه چالینور بودو

بو قدر در ائی اجنی بوله شی

آت آیا غنای جمیعو عز پیکر

چله مز بوزنه شهادت بولدم

حق بو کونف تیتهد ایسمه دو کونف

طوره و غی ارکله کاف قوردرک

یدر و بار پاشا او کونزه هر بیرک

بوزن قوما ایلماکل کار و آزار

او تو ز آسره چیده ای التی بکرتی

دیدر تو فاده وار ب قلا دی ز غما

گذره بو کله بو گل اولور من غارت

هر ای ایلماس بک احد بکدر بدرب

ببر اولو تو ز قوریدی قوشونان گهان

فکلی لار پایا و بعدای و طرا و

کلده پاشا یاننده او تو ز کیتی

دید پاشا چغسوز بو ناله پیکر

ایو آدیله صوا شمع اولور عم

دیبر احد بکستر بک بو کونف

جکلده قیلج جمله بوقلم یوردرک

طایو فاده جمله کلده اول چوری

دیدر ساکله قونزای شه ساس

طاکله باند کورن اینه اول ایشی

اول از وقت استنبول اقلیدر هر زم

الغو تو کوش و هم قیتمو طاش

گذره اندی اینه وارده شهر پاس

ببده پاشا اردن قلده ضرر

خیم صندیه بولی ائندی بجات

اللی طوله لورات ادر اینه امیر

چوق صغیر و بوند قون سولیک

دیدر تو فایه کتور بیل روان

دیبه دستور کله اول نشاه جهان

انلو یایان ایرانانو باقنده

دوندی پاشا کلده ای دقنار بر

قاسر کیده کونف جله ناس

ز سعادت حق بولنده کم اوله

بو غروب طهر قلده کور پاشاه

کلده ایله و اخچق مال قاشق

ایله وز با بر یقین بر شهر وار

ایغر جان سکر بده اول چقد بچار

دونده پاشا اول چوبیه دید آت

بایسی قورلده کی اولدی اسپر

سرف بولغان رایلر بنه کوردر

کورت رولر اینه بعدای کی کران

قالیان استنبول اولدی روان

کندی تکفور بله پاشا آقینه

پیشرو بولم دنیا دی کلده

قلده پاشا اکیچون قاق پاس

ایله قوت اولدی ییچیس جله

سنه لار یایلیبدر طاش کله

کوت

بوی کینه دست و چنگل وصل و	نخضر یک چون قلای پاشا بوی اول
سیر قویب کافر لایمه کند کوز	دیدی قانی فرزند خربند کوز
بیزه اول کوندردی اول کتیره	دید لرم بر قول ز اول پادشاه
که جله کند و دانندی بزی یاد	آدمه کن کلز ایلا مک عینا د
جمله سه را بی بشتند کون ترو	بوی گاده کلای پاشا او تورد
او ردی غارت قله یقندی اولای	ز اغرا او واسند و اردی چوی
دیده تو فاده بولو فالیشتری	اندی جبار صالیشتری
توز کوز کاجندی در لشکر بزرگ	ار ز ناردن ناکهان اردی چود
سور دی کندی و نو پای لار بولاس	نافتد صحاده بولدیسه طوآر
او ز لار تکھورک انکله بلین	آؤرد لوم دینه نو فاکر ایلین
بولدی برآت بند کافا داپنوس	بو کوب پاشا د پینه بچانی
آن کوز ب دوند لشکر بکسسه	بیدی آردندن بولکون لشکر
دکله تندی اول بهادر لانتظیم	چون بولکون انی تندی بر اولای

خوبایا اید اردی غازیل مسکو	کندی دستور اول العیال
بیغوبن یا قوب دو فوبن کتدر	انگ ایلن جمله یغیا ارشد ل
غالی بر آیه قلای تاس و صار	چندی دیده تو قیا ناله بولار
دوم ایسوک ایر شیش آقخی	دید لرم طو کوسس ما رج قخی
پیده کنی نان و نمک بوللا شاز	کلدی پاشا د انجیم قور شاز
با شیکه اول بو قیش ای پادشاه	کلدی تکھور رایلر اول آه
بن سنوک فابوکن بجای قور لور	قتش بر اغن مزم و ارد در قلم
بانی کافر چی قوب اید زار مار	چون بو قخی قلیا به سن بو ناز
و آرم از مین او صلده متت ات	سن اگر کلک کن بجی ال بیله کت
کید را ولدی قلای او شایر	پس احد صوباشی له ایلیس
اغاشوبن کندی انلر دوند بول	کوند و زربو ایکی صوباشی اول
قلای اجئی یک برار اولدی	جمله لشکر کندی و جمله کی
ناله آن آیا سلو غه تندی لار	اللا کرمال و قاشی کندی لار

کبھی اولاد و رو کی طو تر در ری	کبھی و ن طفند کی بش کافور
اون کی ارو اردی یانند طو در	چند ن تکفور سانه پاشای کرد
وار و بن هم کوزد اول او غمنا	چوق د عال قلدی او ق آفرین
کوی صی اکو ده لاطو لبندری	کوردی تکفور اناغ خا اولی شید
و عدو سی طبرای بو ندایش او نکر	دید تکفوز زوز از زانه نو کر
اغله پاشا قی نو فحه قیلو س	آنا تکفور اید و کن چکنم بلور
اون کی التومز بهایه صد ل	انی تا بو ته قیو بن صد ل
بو اجل ضر بین ایچر هر کشتی	دید ی بو در عاقبت عالم اشی
جمله فایند ز کلد ز بای و خدای	شاید اگر قدر او اگر بای و کلائی
برالو صحت قورلدی صان دو کلد	کلدی پاشا شهر تکفور بله چند
خاصه او نده صحبت ایله ک	اونیز پاشای دعوت ایله ک
در و و ما اندی دو این استیم	دید ی پاشا باله کلمه ز خستیم
تا کله یو سایه کوزده س و نده	کلدی پاشا کجه تکفور او نده

طو تو بن بیعتون سنگور هر بری	جمله قلدی چون اگا جمله چسری
صیده سو کور سی پنج چکدی طو ت	اول بکری سو کور به سو کور او ت
دو نده اول طو در دکان ب کور	جمله کازا بر شوب او دردی سنگو
بر سو کور کل راخی بلانی او جن	چله کسده اوج سنگور کل آچینه
اولدی سو کور سیله قلع صایغ وصل	برانو ک بو بین چلار سیقلدی اول
یاوز اندی کینی اگا بله و رور	آت یقلدی چالده استین اولدور
یاین اولوب اوق اتلر هر بری	تکلمان پاشا تکل اری بک اری
دیده لشکر اتن دورده اولان کور	آرزنده تکفور دی کلده ایل و
قلقان اینده انی اول شهر یاس	صدق تو بن پاشا انی اتدی قبار
تاقوزما یالار بشینی چالغس	دایغور اول لشکر انی المغس
آملر بچروج اولوب صاکم او چار	کازره اوق او ردر لاس در بند چار
زار و انضغان ارنای طوله و نده	یه او رور ب انی پاشا اولدور
کوی صوا طوله ای کوزده سو کور	حوق قیو کتدی بلیم او کن بل آز

دینزه یوقند و در ایستو بر تو م

شرح چیل قو خلیج بندیک

پیشه دینه قلا ستره شکار

یوزا خوب پاشایه سوبل اولست

کیجه کله وک بزنا قلدرک شرمسان

ناله حالوک و ار حکایت ایملک

سانی کوزدم قلدره عقلو مرگوم

یا ا ا و دروک کوهلک خوشن ایتبا

شکل ایدم یو لکه ملکه و جان بائی

بن سنی کور ووبنی قلدره مرگلا

آدی ای اید مرگلا بن ای پاشا

یوق بنیم هرگز حوامه اجیب ار

شنگله مقصود ایبر کوشیده

قورنی تکفورد در دینه و قورم

آرد ایلکی پاشانک سکا

کلدره آردن سور دسینه نکلم

لورن انجی لعل و یا قوت او غوی

دیدن اکانا در آردن ای شکار

سانی بو تونگم کتورده سفولکل

دیدن زار و قلب اول قورن ایلوم

کر یک اوقن قشکرک یایی اوقوب

آل بنی اولم سکا بر قافور و واش

دیدن پاشا دی ندر ادرکل سکا

دیدن قوچینت لاله طاپوک قافوشله

دیدن یوقی او صلور دیزر ایل نکلم

کم ایوبیر ایلیمه اول او ییشد ورم

جسته د ویشیر اول خوش جای

طولدره بشدن ای اعد زور مال

اندن کورن ایلکی اشقی خوشدر

هر لرکیب جنان خلق مقام

حسنله کورمه ده مثلور و کور

هر برینه ستره قورمه ده جانلرک

باش آشا غا ایله شاهه عزات

بن کیمینه قول سکا سن باله خان

بو جهانده نه کله وار بنیم سنکر

کوردره پاشا بو توله قلدره لکا

قورشی تکفورد اول قورمیلد ایدر

آل قورن تکفورد قلنا شرمسار

قورشته نه وجه کیشی قورور یق

کوردن باز ییشدن قصه و سوران

واردی اوج قورلری حورکضالا

اول قورکل اوجی بر صبح بو شدم

جلاه بکچر قورلره انی حسام

دسینه بر قورلری اول نکلم

چه نکه تکفورد ایله عرض ایلرک

قالله و رب باشین انز التقاک

دید تکفورد ای خداوند جهان

مال و باشم او علوم و قورم سنکر

اسیم اوج قورلره برینتالی سکا

اوتاقوب دوزدری او ناغینلرکدر

کلدره بر کافوردی ایشور آس

اول زمان پاشا دردی اول کافور

طهدی بن ایل طه که سیر است	دید پایا شاه تکفیر مکر
اوستون اولدی جمله بخله الکر	کیده روز اصر لر و ز سگله ایوکر
چون بهار اولدی بنی کنگار کر	بیه کاهی چارسن آنک کر
کلدی استنبول ایچیلرین چهر	اشبور لر سو ز اچیندی بی مکر
دید ای پاشا یوز اندک بیزیک	عورتندن کلدی تکفور ک کشتی
کافر اللارین پیرسن دون کون	بیر سگله یاز انا و کچیز
ایو یقیدی بیزی اول اچتموش	دید و سیک سده یاز اتموش
الدوغی اولسون انک قیدن بیک	بیزم ایو سو زی بنی تو در ک
لیک یوقد و در کی الله بنه	کچر مالی حد اول دید و نه
کاملر کوند و ردی ایلادی کیم	قالیان بک انه تکفور اوغایم
بوزلرین عتر و کنی ختم قلموس	بسی یقین سیکو چی قار رغا کلور
ما ریجه قو پیشلیدی نرکه وار	اول کیلاری طولشد و رب ک
شازلق قیلوب کیسه بندیلر	دیده تو قافول اگینه اندیلر

تو اید رب قلبی بنی حور و حشیر	تو اید کوه یک حقون اشندی ای امیر
صبر و امانم سکا بود رسوزم	یوق قورم فخر قدر و پیر اوزم
نفسه او ییب سنه یوق صبر قور	دیدن پاشا ای قتی یوز لو نکار
اولدی یوز رسوز دیر بو رسوزم	یوزی اوتی نکر و اوق غل بیزک
بولده رمضان اولده ایفنده عجل	قا قیوبین اول یوز اولده مسغول
قرش طوبت و دهی قارش اوزم	کوشن لار بنی پاشا یوز نده
نجلیله کوزله پاشا آفس	کندره عور و اولوب اربیز بقول
نفسه او یایوب طوبت اولدیم جو آ	دون کون پاشا نکل ایینی دیش
اول ابد دیرد قلم و اولور لو	نفسی کم سکر غزا اید راولو
بولرسن حق قنتح پرتی	نفسی بچسک بر اولور سن سن قتی
بنون انوک شرفی نکر و صورا	کیشیه قیلن بلا نفس و هورا
اول حلال استهله پهنده حوام	کم در پاشا کل ایینی شام
طور دره دیهان کلدر تکفور انام	کیچیک کچیک چکنیم اولور صیغ

دیده

چنین غزال را به یوب چنین اندید بول	فارسه در پایه واق در با بر اول
اول و کم طهارت سه اول نیکه نام	اللهی در یازن بر آتی بول تمام
اتفاق آندی در یوب قبله چنگ	ارنوه در دم و بلغا زو فزنگ
هر نه پاشا اتدیکه انزل یار ایدار	و آرد با بوسه بول و فر یاد ایدار
قبله پاشای بولر تا پاشا ل	بین با بوس بول و در جمع اوله مالک
درین یولیه چالشوکل در سولیک	هر بر افلیسه بوس حکم ابلدی
کبھی بنی بوز کبھی الکی کبھی او تو سر	بیکر فلوری کبھی و دردی کبھی بوی سر
تاکله ویرالو بنشایه در لور رخ	طوله و در لر چنی خزاین مال و کونج
دو ز دردی حدی اولو بن مستحق	چوقی زربه قطعان و چوقا لاشی
دو ز دردی بوندری بوی انکار بولر	هم بظلم حلال کم کو در ده کر
اوق و با بر سیله قلدر بولر تو فکر	دو ز دردی هم چکل در هم زنده کر
صاوش آلتی دو ز دردی در دست	بوی نلور قادر در غر چنی ابر شو در
چون تمام اولدی چلندی کو تامل	بارغ املا در بار و فرج میل او ز بر آتی

تا کور فرزند بی سانس	کوندی او نیده برنی بی برنی	تا کور فرزند او نیده	کوندی او نیده برنی بی برنی
دو نده ای او نیده برنی بی برنی	تا کمان از مویه بر کون تیدلر	دو نده ای او نیده برنی بی برنی	تا کمان از مویه بر کون تیدلر
کور تشب بر بوی نه عزت قلور	کم بولر پاشا به در جمله انخی	کور تشب بر بوی نه عزت قلور	کم بولر پاشا به در جمله انخی
بولشوب حسرت لدا اولدی شایمان	دو ن و کون حق ذکر خیا بلا یاد	بولشوب حسرت لدا اولدی شایمان	دو ن و کون حق ذکر خیا بلا یاد
ور دنی حد مال انزل هر بیزنه	یا نه کاتب نقل ایدار اول بوز بوز	ور دنی حد مال انزل هر بیزنه	یا نه کاتب نقل ایدار اول بوز بوز
اللهی لیمونک ححصارن قانچیک	اول آخر شرح ایدم ای دوست	اللهی لیمونک ححصارن قانچیک	اول آخر شرح ایدم ای دوست
مائل و باش اللهی و او زدی بللر	قو مدی کا فر اللهی تحت و تاج	مائل و باش اللهی و او زدی بللر	قو مدی کا فر اللهی تحت و تاج
کوندی زور پاشای تکفوری نده	ایتر اول کوندور در تکفوری نده	کوندی زور پاشای تکفوری نده	ایتر اول کوندور در تکفوری نده
چون بولر انکینه دو تشب کلدور	هم خضر یک هم برادر یک کلور	چون بولر انکینه دو تشب کلدور	هم خضر یک هم برادر یک کلور
کلدی عیدی یک سلیمان شده دخی	جله پاشا زنی اور لر ار مضار	کلدی عیدی یک سلیمان شده دخی	جله پاشا زنی اور لر ار مضار
چینه فر شلاری کندی بوسینه	خواجده سلطان انشد اللهی بوز	چینه فر شلاری کندی بوسینه	خواجده سلطان انشد اللهی بوز
چقد و غی از مویه بونلار در قنکر	دکله نه وجهله در بوز آستان	چقد و غی از مویه بونلار در قنکر	دکله نه وجهله در بوز آستان
چو که پاشا یقندی کا فر آلرین	جله کا فر دن الوب باج و فراج	چو که پاشا یقندی کا فر آلرین	جله کا فر دن الوب باج و فراج

مستکله اولاد و دم بن جعفر

د بدی که بو بسا فصدک بجا

حق بید بسا بن سینه باصم فریم

لشکر و مز یوق بزم ای کا حوران

کاله بیره به ابوسعخ از کی

کسه دعوت ایلار ای اول زمان

بجهدیم یو رید ای جالند ای یو رو

اینی الموق دلد بید و دو و شوب

بورد و لرد او ترک بزلدی علم

صانسی فو پدی قیامت اول کوفی

صنکه یعنی رچکر سیله سه بر کر

ترک او زون او قنار الی ایلار و

چالفر کورس و نشار و بورد

دید ای ساگه او زوم اوج او ظفر

بو دخی اوج کسه کوند روی ای کا

اشبیر اوج کسمیه او جگر او فریم

مهر روی دوند اران که دبد اول قنار

ایسه کم فو دشکرک ویز جوری

فانده اول سوز پاشای جرمان

لنگ او زو کیجه پاند ای جیغی و

جوله لیه ن قلعه سینه ایر شوب

چیلدی پاشا قلعه ن جون بجهدم

کوکله چغشده ای کی لشکر او فی

آنکو رجات جات ایدب ای جیغی و

یور یور ب چنکم بجوم انده فکر

دوند و ردرل دایکینه قایچدی کورو

کلیسه قلا مش کتاب ایچنه عید

چونکه تکفور اولدی ناله بولدی اول

دیلا اول پاشا یله قیله صفاش

باش اولرم با بوس که وار دوی

دیر یور ب نی حدیو بیر کدیل

ییلله قونا رله دی اول اول اریز

کیجه خوشلو غیله کیجه رنج

قوشی تکفور زر کم فو پدی شس

ایچله بر این طولو طولا دین ایچک

طوله و زب او ازی ای شوغای عالمی

کیجه با بوسک کیجه ایغری بوسوسک

حق تعالی بوند ای قیله تلف

حضرت پاشا یه طولو کورو کور

کاملایم یو غدر ای ایچاد و حد

شول و سه مری که طولو شو بند اول

با بوسه وارد ای چوسه اولد باش

بیر براد زو ای بطر اش اولدی

هم بوسه مری دخی باش اند بیک

مهریزه آو ایلم ابر شدی جوری

میج هم ملت اولور افز نکجه

دعیره قوقادن وری بید ای خیر

بلدی پاشا ایلم کلور جوقن فونکر

کوز یور ب بوسوز که ناله کی

کاملایم و ک بوسید ای زو دوسک

پیش غیب لنگ قوشی چکله صف

او بر بر اوج اوقی بطر اش لیبی

پیر او کا بیچہ عتر اقلیند و م	چرخ ایل ایچو رب قلمر المیند م
شیام چون بوبله یا ز مستد قلم	تا کله ار ما میشدی هر کز اهر
بیر چکر دوک او ش پاره کله غنا	دیدار کار زار کن چرخ جو آ
ویر هفت سخن عدوی پیر لوم	بشد سخن بولینه قیلج اونه لوم
واری سخن با تلو اولمیر اوجی	طلو می واری صدکی اولماری اوجی
واری برآی فایر کسی اولیسا	کل دکنسوز واری مدکم صولیس
پوزنی او رسا فکر کلسا عجب	کز کله جمله نوز اندن فتح و باب
عالی اولد وریا پان دلتی موز	هر اشی الله مضالی دور دوزن
دلتی عیسی بکی چونی صد اولم	خضر بکی دلتی سلیمان شه کلوم
بجده دکن سیر کار وک ورتو قلم	اصی نه چونی بهی اولسند زخا
آرو کلب اوق اوق بن او شیدر	غازار اول قلمه او زرد و شیدر
اون سکر بنیان طلاق آردی اولم	سوز او کسند و بیخنی اتمی تزلزل
بکچرک بو بیخنی استی بکچرک	مغزنی کله م اتمی بو عریب

کوله کولا کینه اصد یار کی	کوله کولا کینه اصد یار سخن
بوقار و دنی اوق و طلاق شلا چو	اول کسینه طلاقه ابارق حد بوق
نیته کم چکی اوقله نو فکر	کوله کولا کینه اصد یار سخن
ممد و اولماری اناه طومر معنا	آق چاره بولد یار او معنا
یونمل ییچنی او رده آدی	چون فنر کن آتارا و رده لوی
باختا ایسی او جنبه کم ایسی	چون قضا کوه ناری سوز داری
قویور کار زار چار و چوقدی یار	قورور قلمار طمره چوقدی لاس
کوزده لیمون قلمسین قویور دیشی	آشنا اینیشده پاشا مکر
چاره یوقدر وارون قلمه چو	قارو بغیر طبعیه طوماری فنر
اول الحد صو باشیده ناموس	طلمه پاشا آق دز کینن بی آر
شیدر بدن کپور بوایش اولماری نام	دیدن کله کله کله لوم ای تنگ نام
اول اینچون قالموش طومر کوز	چیز ناز و شربینا کوزین اوزی
دلتی بیله قلمه شلا خوزن انا	کوله کولا کینه اصد یار سخن

چوق

هم بر او چنان صح او ایله در بر او کوی
 بر طهور روز نصر فی اذن لایب
 تنفع و قدر بر تو یحی الی
 بر و زمه جو قال و جو شد بکچ
 ماب مصیبل جو ز و و در در ای
 چکان او فی ضکی اندن علم ایله
 و یلیج و که ره کورن اندن جو
 چندی در یادن شو قایدی علم
 او در کورن بر پیش چینی استر بقده
 خند نه جمله مناسرتی و که کاید
 جمله خند قدن استوب چندی چکی
 غافل اولش تو رک ابرق به در طهر
 اهل ک سب بقده جمله اعتناقی

هم سنی که کورن و در بر بی و هم ایچ
 مریدی پاشا بر و در او لو چلب
 بو تمدن استر سن طلب سیر نصر تی
 مسجد مرعا کله سب ساز و سلب
 ایلی گو قوللیج و بوطلق مهر ایستی
 ز به ک کورن ان و کجده کیدر
 و بر و فلکان کورن حدی بوق
 چالیز سب کورن و نثارا و بو و
 کورن اجوب بو چندی در در خنده
 چینی او ز و نا بنایر به چکد کاید
 طهورن چکان ایدر یکی رنگ ایزر
 قار بیهای فریک او زه او زه
 دارم او وار قیزل و قارن اواق

حده یوق انن خورکی مهر ایله
 آتریدی کلاشی بو رنگن یقیق
 و اخی او و تدی و قیلا نی سب
 کافره اندیل ایدیل صصا ش
 چکان ادا من اولده کافر قاید نک
 طور دیوب انز چید بو نل طشی
 بو بر بنده خورکی قایدیل
 اول مسسه سر سیدی اولک ای ایل
 چیدی کافر جی ویراکن بو روز
 کلاش طولو مک اپچی طولو کورن
 کورن رار سخت اوستنن او لو
 عارسد ز جلاش سخت بو لدن صیار
 چیدی قیلاش بر بو یز مله چکان

نه کی خودی نه بر جوس خود ایلر
 هم فزک اندی یقیقن مجبیتی
 بو زری آبی مجیب مجله عرب
 قارن بو غار نوک ایچدی بیچنه طانه
 آنجه قلا او لو ریچده فریک
 کورن جو ن بگارش ملسوز اولتی
 چون بو اراو کن کن قیل ایل
 چون صباح اولدیر بو ریدن اولتی
 اکل ریچده مسه پیرا بو روز
 بو روزی هم صکن بطلانی لعین
 بر کورن خایج وار او کجده اولو
 جامه جانسوز نکیدر در طهر
 چیدی پاشا به که در و دردی نک

چون ضمیر بن اللہ پتہ کند یار

طوبہ اولای غایت اندے تکرار

مسلمانہ جملہ اولدی شادمان

نه چچقار طشع نه او تدو در پور

چق انجلار کی کسوب بوز درین

میخنی اینی یکی اهل هُ نر

خصمه اندنی حد اولدی انتقام

یعنی بوزله طاش اللد و غن کا

کو تنی آجو تکه دایم کبر و لک

کو تنه طوقه قدی برسکی کیرات

چندی جانق اولدی ایما نسو ریلیم

اوق اوقا کوز کوهه دو ر شو س

شیتله سکه اول کیسی هم یقار

چق یقن کلدی اول اولر صدق

حدی یوق بولدی غیبت اولچو

طوله کا فر اللری ناز و فضان

قلعه کا فر در ا پسم قسو

میخنی اول مغزی دو زدی سنا

م ا ر طنا کوند و پد ر یکی آر

پینه اول اوج میخنی اولدی نام

میخنی آلمه ال او رس چکا

چو تکه طاش آلمه قاپو دی فونک

کو تنی پینه اچر کن نالکسان

صوبه د سندی قلعه ای امله اولدیله

قایق اچر برغوس اندی او شوم

میخنی آتی او زور بر کون یقار

جلی غشیدی اسب و تاز سبل

بیله یانده انوک او غلی طوغان

بدس در پیله علی مر رائل ریک

جمله بوز در چکن قیلور در کله سنی

جمله پاشا خصم چوق قتل اولد سکی

اول حسن بکر چنگل را انوک ایشی

اول صغر یانا غدی کو بن طللو

مزیله اولش اقی کو رمیشدی

چوق اصم فندیل اللوق ندن سکا

اول کلیسا به قویر کی و بره یجان

صوبه سو در کن چو ریشور کی

کو درین انلاری بوننه کا تو رک

قویدر تا بوته هم کولار بلر

ایر د بوک بوک اولی غازی بکر

خضر بکر کلدی و زبوری ارسلان

کلدی هم خواجه حسن او فلان

هم احد بکر هم سلیمان هم حسی

هم خضر بکر راخی اسماعیل بکر

دایچی جو غاصو بشی هم فردشی

بر کلیسه وادار زبوره اولو

بپارش انده وار و بن کر میخنی

دیشی اکا بر در میرید رسک بکا

توک ایبا غندن سو ریوب نی مال

هم صسه پیری دخی بر سرک اریک

دید پاشا اول او چینی کا تو رک

کا تو رب او چینی دخی طوز لار لر

اولد بکل حاضر اولدی ناله و آن
 بو جهان کوز لالیز اولدی طمو
 قار سق طور دین آله قیلج اوزون
 ظمیوب کسه آله در مزجواب
 کسه طنز انله انکار ایدر
 کوز سردی الله از بیله اقی
 کافر اچجه اولدی اول کی پهلوان
 چون انگر در زیم بیچاره اولدم
 قمر در دین اقی اولد و در مر
 بغیب بو غدا کتورم بو سخی
 ناله وار کم کوزم اندن یسکا
 چون اوزوق بو بوم کم بو لادن اوز
 لشکر اولد و روس طوطی اولد

انگر روس داخی فرکی شی شاد
 اولدی نامه ایشندی قوی
 دیدی بابوس کم اولد لایله و ایا
 بکل چون بوسوزی قلدی خطلا
 زینده بابوس اول سوزی تکرار اولد
 طورده کله ای آردن برار قوی
 بر بعضی کم چاه طولشند دهانی
 دیدی بن انله و هم اولد یقده هم
 کرفیا اولسا اکا کوز اند و دم
 اولد دم اول ترکله صا و ش او یخی
 و بر کل اول پاشا ایلی سن یسکا
 بر سر آت الله دوز در طویل ابرق
 صا ق بن سکی اولد قلده اول

چینه اونانگول معین لوانی چنگ

قانی در عوی سیاه نانا ایلی چنگ

پس فرنگستانه چی سوزد و زولور

قات فریاد آندی بابوس قلده و نک

کسه چنگدن انوک بولزرها

کسه بولزرها اکا و اراقیسا

چنگنه در درخرا افک دیو بیترک

هم بوردی اول مسه مرق ایشی

دو مر ایلیموک چوق اولدی آلاکلام

بوجاتی کسانیا و بر مهران باش

کوز زینله عالم اولدی پایساک

یقدی صلی قیلج اوز دندن شرار

جله اقلین قینه او قیصدی

دیولر قیرو لب او شفر فرنگ

بومر به بابوسدن کلر کل فرنگ

ایشولر فریاد نامه یان زولور

اول بی بی بابوس التور فرنگ

دید اول توکله طور مرزا زرها

بیلا زول اول دموردی یاقیا

باله کوزات دابو بن صهر لشکر

ای بیجا بکل وک اول کسده بشی

اول فرنگستان ایلی یقیدی تمام

اوز ای طولوب کین دوزنه قلمو باش

او قوزد و یز زره جو شن چغمال

طشندن ایدر سوز کوسه اول کوزدر

بابوسه جو بن نامه وار بری اولد

بویزنگ با باغ و بند برون کور در
 شرق و غرب او ز فرغ آید نو
 طوری بر هفت نینده اوله اول
 عرش و جنبش قور لر غاز بل
 طر فلوک باشینه در لای او کی
 صند کم طرفیل قلعه به کنه
 بندی آینه طشع جندی اول امیر
 دیو پوری هیبتند قاجو بی
 کورن آنگ قدنی صانور ضام
 استیوب طرفیل پوریدی روان
 صان رنگ اول دکو اچین ملل
 باشینی خود آینه پیشین پچ
 اورده آن دلغی کلر سچ

اورغوه لشکر دروب کاو کور
 صیدم چون آفتاب آندای طلوع
 صارو خان بیک کشیدی اول زانان
 کیششو رکبد کی اسب ناز بل
 صنده لشکر کند کاف هم بکی
 چلی چندی پوریدی ازم
 چالغو کورس و نقار او نفیر
 کوز قان طوله کی کچو کلر صابو
 آت اوستندی بیوی صان چنار
 حله قلده الهی الله بوز لخصات
 اول دکو کب فرنگه آت صله
 اوردی بر بیس او روب او تیکر
 اورده برون دانی کچدی برون

صفت حوی کورده صان فیصل اول
 قاپو آندن آرد هایشاه پلنگ
 دردی لشکر کور غلوه عام اول
 هر ذرات کب طو کور لای حق
 خسته پور ساشی تعجیل در
 او کب قینر آندن تور کور آری
 سوزی انور ک چشمی بان سمنک
 بن عون ایله به طرفل زارا ولا
 کلر طرفل ناله آوند ک گنای
 چن قدر غا کله لیمونه کورس
 قلده بل او غرض استعجال ایدب
 او غر شیون کافزاید لر طلب
 کم طور آتیه کم طور ریسان

ایند و ز پاشا کلن طرفیل اول
 یوزی دو غر بیضدن قلده بچر ک
 هر رنگ و کبه اول اعلام ایدر
 ایل قادر غاسی و ارا و نور حق
 خلق بله بکم کلن طر فیصل اول
 سبیل کب کالور انکله چسوری
 چاره کلندی بر آیدن او کنگ
 دیدی پاشا بنی نکره یار اول
 کچدی بونکر اوستنه بر بیجه آی
 کلدی کافز اراق یهه طور اول
 تر شمع چنار بل استعجال ایدوب
 پلشم دریا کاه زنی عزرب
 صافا پاشا حق قلده بر اراق

کیست و دستم و انجی هم اسفند یار

دیده ای آت پاشا پیر اول پیکر کوه

دیدیم آدم قلم نیند مر سکا

دیسو در کل آد و کی هم باگه سی

تکم الله د رینو مر ضنا ضم

قوتی بیله چجه ی بولسه یول

قلده پاشا او سسته حله حتی

یل کبھی پاشا تکل او سسته ابر

صان حق یل آنکل او سسته اشوب

اندن آندن تو معدن عقلن دیر

قوتیده کا قور دن غر یو پله قضای

دوندن اندن کلده قلما پیر کورد

قوتیده قلم قلما پیر چون حسنه ی پوی

قلاده بو نزل شین سام و ستار

برفتگی جگه پاشا بو لوس

صودر ده پاشا دی اژک ناد رجا

طوقل او غلی بر دریده و م آد وین

دیز مو پاشا در د کلاری بنم

او غنور پاشا ی جو تکم بلدی اول

الله بر یو غون سکوسی و اژکی حتی

کلده سینتی بر شو در عقلن بر

چلده ی قلیچیه سو کو سن کسین

اور در ده آندن انی بقده ی پاره

کنده پاشا گله و رمایوب امان

آه ایدر طریقل انی قاجن کوزر

بقیه قییه قوه قوه کا فیری

اول کهنه اولده د و کوزن آنکرم حکم

جمله قلطان پانویب ایله رجا

داینه نول مجلسی بنشدن آت

پیر دینرس را و پله بو رسنه بر پیر

مهرباد رلا کوز قانی طنوت

اون کوهی صانور قیامتد کور

کاقرکی اول کون یوکی اولد کیز

تازنی انلر او قوشور او قوروق

جانی آنکل طویچم صلا

سیل کیب اولده ی قان اولدم روا

اور در ده افرنگه گوزن او زکو

کسه طور منرا و کینه ایله بر جگر

خوگر او کور کرده فکر اتنه ی کجه

کبھی آتو کافر کبھی بیست

بنشدن اباضه دمو رکیش قونک

صف چکوبی یوردی اولدم تراش

صار صلور آت ایفندن آت یو

کوزلا اولدیخ و جو قلده ن طوق

قالبوب قارلای افرنگه ارن

بورد و اوندن قورقل در صغ

زاره صحر اولده طولده قان چغ

کبھی پاشا قلیچیه جلا

کنده ی جوق بنشار اقلده چغ

قوتیده قلم قینه لای سکو

بیده اولدم سو گیه یقش قونک

خضر کیندی حد ملاک اندن قونک

تا که پاشا پسر آقچه	و به اول سلطانزاده فتح و آب	میلاد پسر بولاق بیگ و او دم
قاره دن بکل ایماه کند یلر	صا و خان بک چق ضیاضا قاری	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
کلده چو ن پاشا پره اولیده یخی	کو جدید یلر اندن بولر مینب لولول	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
کا میره پیو ب او تا پره کچتد لر	دکلنوز لر بر بکلگ کهنه طو در لر	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
صا و خان بک چق ضیاضا قاری	مال اولر چوق لشکره طو بر کلر	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب	لشکره قیده اوللا مشکل کلر	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب	آن اولدی قلمدن اچدی یقو	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب
صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب	و شغور و ایشی کلور و عورت قلمور	صا و خان اوغلی سلیمان بک و اب

غازلار و ندری حصا و ساروفو	چله قور و شلا ریلله خوش کچر	غازلار و ندری حصا و ساروفو
قورقور بن آق صغور لر دی کلن	قیل کیب کورده له اولدی اویوت	غازلار و ندری حصا و ساروفو
کند کی کورچدی کورجه بولدی بجات	قاپور دن پیچر رطو تر دی نکل اری	غازلار و ندری حصا و ساروفو
اورغان اولش باشندن آیانه بک	بشله به بولر قلمور قلمه پرجکل	غازلار و ندری حصا و ساروفو
شیر ایدیم دکالان ای کستان	انده سغیلادی بیباکی خوش خرابر	غازلار و ندری حصا و ساروفو
قاپور دن پیچر رطو تر دی نکل اری	تکاله بوزنه چکل ها ستر ملام	غازلار و ندری حصا و ساروفو
اورغان اولش باشندن آیانه بک	مجبلیقی باقی چو وکی ایله جمع	غازلار و ندری حصا و ساروفو
کند کی کورچدی کورجه بولدی بجات	قلمه طور سندن سن اقیبه قول ارق	غازلار و ندری حصا و ساروفو

غازلار و ندری حصا و ساروفو	کلده پاشا بکلر یله یی اچار	غازلار و ندری حصا و ساروفو
قورقور بن آق صغور لر دی کلن	طرفل و طرفل و دکلار و لعلین	غازلار و ندری حصا و ساروفو
کند کی کورچدی کورجه بولدی بجات	انق پاشا صیغور بن اندی توف	غازلار و ندری حصا و ساروفو
اورغان اولش باشندن آیانه بک	المشکلر ایدن ایلیچون برکت	غازلار و ندری حصا و ساروفو
شیر ایدیم دکالان ای کستان	کا میره پشیا رکن قاجوب چوی	غازلار و ندری حصا و ساروفو
قاپور دن پیچر رطو تر دی نکل اری	قاپور ی قاپر اوصولر قلمدن	غازلار و ندری حصا و ساروفو
کند کی کورچدی کورجه بولدی بجات	خوزار اولب قاجدی چو ن کلر	غازلار و ندری حصا و ساروفو
اورغان اولش باشندن آیانه بک	بویولم اچکلدی بیس بر کستان	غازلار و ندری حصا و ساروفو
شیر ایدیم دکالان ای کستان	صا و خان بک کلده پاشا به کلر	غازلار و ندری حصا و ساروفو
قاپور دن پیچر رطو تر دی نکل اری	دیدی بو قلمای کافر و زور و ملام	غازلار و ندری حصا و ساروفو
اورغان اولش باشندن آیانه بک	سیردی بو قلمه اقدن قلمه منع	غازلار و ندری حصا و ساروفو
کند کی کورچدی کورجه بولدی بجات	کا قور ایلیار بن پیره وار یوق و باق	غازلار و ندری حصا و ساروفو

او روی بیس اتی قلدری هلاک	چو تکمراول سوزی پاشا کله	دوندلا سراستینه اندان کرد	صاروخان او غی سلیمان بک اول	کله بی پاشا حضرتی که آنی کور	گورده بیچی طاشی طوشش نیار	الهی که خسته اولوب صکر اولر	چیدی بیگلر اولوم صند و سی بر لای	یومدی اول کوز کندت قالدی مالای	ایچدی باشی گندی صاحبی اعلی	قوز اغا جندن گله تا بوت دوزر	آله وبرور لاریدی استینولی	چری سلیمان بک کدر بوب و فاقه
قید لور بکر دخی سهر اولد پاک	عبودت الاهی بو جه اندن گلایه	بیر به ارشدی اندل ایل و	خسته اولدی یوله قبله بی قار	خاطرینی خستیلکینی صوره	گله کدردی اوکی که کوی طونار	قبله بی پاشا زار بیچر استیغفور	قور لب طوز روکن بیددی بیصی	قالدی آله سلیمان جلد و کوی ریج	فرقت او در به یورکن طغلیم	آله قهیدی دو فوبن اندن کلدی	جان و دلدن اخلی اولمشد قوله	سکن ایدر استینولی شاه عیانت

ما جاهی بر به گله سوسله دی	صید و غن دانی نه دسه قلد چکر	دشمنی وار تا قلا انوکله دشمن	اغیر جانه کندن قوز تخت پنج	کم بوم کور بولشدی اول پایال	ایچی طومش دکله ربا بیخی	یقیدی پاشا آن دی مادی بحال	اهلین ایلادی اسیر اول کاهم آن	کله چایبار اولغیلدی بر خبیر	نقل قلدی آن اولد و رودی کیم	سوز انلامر کلوب شام و صحر	نفس و شیطانه قوسی او بدله	اندی دل ضربه دگلک لک
کور رشوب انه ضیافت ایله دی	بیلویوب نیند و کنی انه فرنگ	بینه تکفور راندی آنوکله عزم	کله بی کور جملکله الاهی فرج	اغیر جان کور جلیله وده بی مال	بجلا تکفور دی اولمشدی بیخی	کله بی پاشا سیله اول قلدی قالد	گنده باشی دیلادی چون اما	سالک عزمینی قلدی مسگر	دیددی تکفور دی استیغلا که وار	بکلر زندان قویشدی مسگر	غایه اولوب جانلینه قیدیل	انه کلدی نینه مسگل لک

اوردی

اول پاشا ایوب کجک و عثمانی	دانش عثمانی و علی اول شیر و نوز
آقای پاشا ایوب و اب اول اناندار	دوشده ای آغینه انلر زار و آر
دید ای جتی دشمنل کله اید ب صو	ار پیوی ب عشقوک یولانل جتی
باله بقا یوب کدر سن بار سوله	سکله یوز کج بیجلا بن بند قول
دید ای پاشا ایراشی کج اول براق	ایله ای غازیلر و کناش ای براق
بیز کج اولده غزا و انکرتکام	اندن ارفق سول یلای بر کلام
او یغو سندن او یغو کله ای امیر	مال اولشدرده قوماز انکرتک
شوقله سرخوش کیم اول قلا کج	اول شهرادت بولغا استا انکرتک
صبر و اولشدر خضر کج کلگان	برکتی کله ای قاور آه و فغان
دید پاشا آه قلا غولک نندن	دی بکاکم قتی سلطاند کج
دید ای خسته خسته کج کلک کج	آه اید وین کندی پاشا انکرتک
چونک کج اوکی کله ای اید مر اول	طغر ای سفید سوزی ارطغر ای کج
کندی پاشا اول ای در بیضا آه و آه	کله ای پاشا میهم بختی سیاه

بکلر و کوزلا در پاشا چلبی	خلق قوشو چقد ای اولده شایقا
قلق قورقور و شده کفای کج	مدر بر آری جکل اید راج شایقا
صرب قلمه او تو ر قلمز کج	آسی شایقا اولده رو آس
خاص و عامه جمله اکرام ایله	ویر شهرادت باله قلمرم طلب
او یغو بر و ار میشدی ناله کوزی	بر او لوصف بغلیوب و سوس
در امور پاشا انکه پیرینه دور	نفر بر پله عالی روشن قلالی
اول عهده جهانان شامدر	
آقای اتا سینه ایلنر اغلی	کندی پاشا اولده از میری روای
چالند کورس و تقار او بو رو	اول حصار ایله ای بی آی صو اش
قافله ایچی عاجز اولمشدی نکر	سکندر آله پیرکی شاه جوان
خطم جتی انعام و لجان ایله	تزییه قیلید عار و رای طلب
یادی بو اندیشه ایچنزه اوزی	سید الک کج بین دوشمن کوزی
چشمینسک برق اور بو زنده کوزی	صو در پاشا دید کج کج کوزی
اول کفی دیدی رسول الله در	

دانشی عینی مگر تری و آهنگ

قاره قانز بوشنیر در یوزم

با پیچی انجلیا بنز زارو آر

باقی اولوکی سبز جهان باچی سجد

در و دباع ایدم سزی اولادوا

بولده صافالان اوج آن قلمک

جنگل ایدب کندم قیوم خنق

بیدی یخیه پهلای اولای بویو

ایکو سزوارب شهرارت بولده

حقی بولینه باشنده طبع بعضی و

کیرین دریا کما درن صویبا

برقاج آریه کزوب یوحی بیرون

صوکی و بی یوکی ترم سخی کنگل

خضر مکر انگر سلیمان شاه

دید پاشا و و ن و کون سکر کوزم

چون بنی قیلا اجل شیری سکار

دیگم حقدن بوسید اولم سهر

انلر انه قالدی ایلا یوب قضان

چکدی بولنه قلیجی قلدی نظم

سپهدی در رای صقل او لجه

دیدیم در فدا بارگاه ای دلیر

کل سنگله حق بولینه اوله لومر

باش آجوب دون کونا اولو ای تار

دیدیم پاشا کیریم بن بو صویبا

دیدیم دنداره سحر کله سن کون

پیچیدر کافو قلنا سینکله جنگل

ول بیوم باشم ارم ای بن آله صوکی

انقادان بوشنیر بویو بوجون کوزی

کلدی بولدی صایغ اولدی شایه

او بدی تو راشی تصدق قلدی بویو

م مبارک بوزنه سوزری کوزی

که رشوب بجموسی صحیح قلدیل

قلدی پاشا بولدی بویو بویو دباع

توشه ده صف صف خوشه سهر دویو

الله طو تو تب جشته ایستد لور

دیوب آله حقی دعایه شایه

آه قلدی اولدی کوی کل طولونم

ای بیوم یازیلدوم بولد شایم

برن قلمرم نقل شایه رت قلدیل

بن اویبارمدار اولد اقله نونو

چنی ایچ چاکه بنو بیرون او توی

آیسول غده پس اولد اقله نونو

بوز بیغ او ردی حقه کوزی

شار اولوب اول تو جیدی پاشا کال

جمله تو رشاری انده کله ییلا

گنگل استر طغلدی اجتماع

لیکن پاشا اول کجا بر دور شویو

کوز و بنانی کوه کله کیند لور

چخرشور جمله ملا یکن مریخ

او بیوب قلدی نماز اولد اقله

دیدیم تو رشایم ائی نونو شایم

برن شایه رت اولد اقله بویو قلدیل

تولید اول اناجی که ایچینه بتار	چله ای نوقاری بیچ الله طهار
الترسیم باشه بید اولب اولم	در که بوقلمه بو کون بیالم
اور در او قیله ایله ختم اولدجهک	بوی در کن در ونه ناله بر فونک
کاتوزب اولدم شهما تری بیچ	اقتویوب اولدم اول که گران
ایکی عالمه بولور اول فتح و باب	حق انوک قلدی در عاسن مستجاب
حق اکاجنت بوسنی ایچار	اوشده آری جانن جهنده نچهار
غازل جانلر هم غلام	فرسوجندی حور لر رضوانله
قانایدوب کوز باشی انه ارنه	کونوز رفقا نله آنی ارن
هم بکری بریل اندی کار و زار	اون سکن باشما اولدی سوار
باشرا و نوز طویز اندی انتقال	بیدی یوزم فرق سکر بید سال
رحمت انوک روح پاکینه سزا	ایلمدر اول بکری الهی غزرا
رو صبر حیات اجناسه سزا	حق انوک روحنی قلمی شتار
دربانی غزوات فتح واقایله قطع آل اعتقار	دربانی غزوات فتح واقایله قطع آل اعتقار

کلده در دندار اول بو صمد بر کلده	ایچینه باشا کلدی بو صمد بر کلده
جوله طشر ایچدی او تدر و زور بوز	چو که تنها کردی دنداری عود
بومی یوق صانوب کتاب بقدر	ایسیله چو که طشر ایچدی لر
تیغ الاله صلده او زور آت	نالکان چیمه کلر شاه غزات
صاخ و صوله تیغ و برانی صلده	اول فونکن آلی ایچینه گلده
سمل کلب اولدی قان اقدی روی	طوله لشکر اچی زار و فضان
بیملو رکافر بو جالار بینه سن	طوله در اول بیری ایز گشتن
قیلی او در بله خصم او برین قیاس	قیه قیوه قلعه ایچینه طفس
اوق ایتمی بر قیوسی واردی طار	قلعه نکل او کینه بر دیوار کار
توقدا غزنده اناج وار اسنوار	قار غول طوره ما غیچن دیر حصار
آت دیوبوب یورنوب کلر بار باشاکو	هو زلمن سوز تب کرور لالچو
یوز بکنی قالا ورده یوزنه آچون	کو کیمی کورده کی کوهنی صلچانه
کاسسوک باشه بونی کجهک در	ایله شمشیر کی حوب در نوقدر

طوله

پیدایه یوز او زان پیدایه یوز سنی کوه	پیل کم او جوز الفش لطفوز اولور	بش یوز الی بریل اولشد رقام	پولای جمع ایدم بونی ایا مل جود	بون تاریخ اچی ذرا مل اصول	الفش پیدی سیله و السلام	اون یلی اید و بن عز خاله دوش	اختلافی بوق بعضی بوردن کلا	بش خلیفه اولدی بو بکر زمان	ایشی خلیفه عدله الجسان اولور	ایک یلان صکر او لخبیر البش	سعد و قاصده و رود جیش و غم	یرن چوره قلدی دوان قهر لشی
اندان ابر شجده ذوالقتر بنده بس	انکم عیسی نوح و الله کلدر	بش عیسی الحید و فخر و انام	چون حق سید عالم و جود	ایشون آدم طو نجی اول رسول	بش بک طوفوز بوز اولشد رقام	الفش اوج بل سید عالم یشار	جوت و تاریخ اولور اندان جسا	چون همان کنندی اولغری انام	ایک بو جتی بل اکا فرمان اولور	اکل اوز نجد خلیفه اولدی عشر	ویر بر لشکر اچا ملک حکم	فتح ادر واروب مداین شهر لشی

کلدی حوی الحید لله الم کلیم	تانی بنی اولد و ره نما	اول حق عالم در زین هم	صدق را اولسنه حیات و سلام	شرح ایدم سیز بن ای دوستلا	اون طغوز نجیبه قلدی اهتمام	کلدی بون ذکر اولوم فضل	کم قصصدن اشرف ناسکله و در	قیلیم اندن بر و سینی بیگان	ایک بک ایکی بوز الی البت نیشل	کلدی تاریخ اچی بک بش بون طغوز	بش بوز هم الفش بش اوله نیشل	بش یوز او توز البت بله و نون کلان
بو کلیم آله الکریم الکریم	بسلیله عدله ارض و سکا	رمنار رسید اکونین هم	آله اصحابه آنوک منام	دکله بوندن صکره غیری رانشا	اون سکنیزنجی کتاب اولدی تمام	آل عثمان اون طغوزنجی کتاب	اشبونا یخ ابن عبا سگله و در	چون هبوط ایلا دی آدم اولور	فرجه آمدن کلنجبه بلو نیشل	نوح ابراهیم ارامین بیلگنیز	اندان ایرنجد خلیل الله بیل	اندان ایرنجد سلیمان زمان

با کفر و خلیفنی احسان اند بوی

نخسه اچیز را و بلر بویله دری

یوزی مهری او ز م اکی هلال

بگری کل یا گفتن مشکل در

اولادی بجهان بنات اندن شکر

بیر جفتدن او رب دو نمیدود

گرچه آراب و ارکان چو غوی

اول عیاضه عرض ادر جو ز غمنا

الله بک جو ریه کله ای انقباض

اولو بن آشفته دل تو شو دور

طایفه قله ای اولب الله ای کفایت

سنبله پاه خد و خالی کور در

آری شکسته بال از در صفه

پس عیاضی او یقینده الادی اول

برتری و اریدک تو بر خ خاتون ز اول

و ارجو مانا قله ای او ز تر اعتد

قائمشیدی حقه یا قوتنه در

اغری یاری طبر غدر و شه اگر

صان نوشته در و با خو در آن حور

انبار اچخت بینه بو غدری

تو کتوردی آشدی یوز نندن ناظم

بب نظرکم الله ایلاری عیاض

قیز زخی بقدی عیاضی چو کفر

کورد قیز اچینه روشدی مشکنا

چون عیاضونک قیز های کور در

آن کورن سدا سکند رضو

یولان بر طایغ و ارکان زینه تونان

بر اولو صحر کور در جو تر بخار

او بل بشدن بشاوق الله خد

بو جهان گفته سرای صند شو

بر اولو خان جهان خاندن صعبان

بلز اسلام اند مجموعی انام

کله ای بو اصحاب کور در ناگهان

کور در کیم بو لاری بر غیر بستر

بر صلا بتلو جاعتد و ربو لاس

بی غم اولب جمله خندان اولاد

بن نهر قله ای بیان و صف جواد

چق ضیافت ایلیوب تربت قلور

هم بو لارک و ارا و لو و کور نازک

سعد و قاص ایدوب اول افخ و تر

سعد اول طایغا تا شاه چقار

انن تو نمشدی او غوز لوزی عدو

قاسر اولار بیله بو ز بک ارفع او

مکل ترکستان و اربدی مکر

عجی سلجوق اول غم خان الله نام

اوه بنشدی تمن خان اول زمان

خان بولورن قیغور و رضو ز خیر

آغلدی بر غیر ملتد ربو لاس

بو نهر دید بکله قندن کله و کوز

ابن عثمان کم عیاضی اید الله آو

خان بو لاری خیلند دعوت قلور

قوی و رمز او چگون اولد ای بوی

۷

اول بوطا فلک بیری دنیا ی ملزار	سعد ووشن جیعدم نفریز پدیر	دید النقا و غلوک او لیسر سنسوک	اوله مال مال انوک حکک جهان	اول کجه خسته عیاض ان اولور	بیس عیاض انده فالور کنده ی پوی	بید ی یوک مال ایلدی خان غطا	سوزا و کسند رالدی تو بیخی عیاض	بلدیله قریشی در غیضا من	خان قرشو پای تو رلش اصار	کسننه ی اضا بلور نرخیه تورار	طوب او نیامقند آت سدر مکله	قره بای ایچنه او غلانر قلور
کوک لک سینی عالر او ستینده انا تر	اشبو رسهر سعد انی تعیر برادر	عاله خان او لیسر بیلری انوک	اصل قالا آخو او لجه زمان	کوچدی اصحاب انن کنده و غلو	جق غنیمت مال و الی نو کوی	کم تو رنگل آچمه یوز نندن غطا	کوهه و در دیدیدی کجی عیاض من	بکلدیله کسره قانر اعتبار من	دید ی السنه آت هر گله بیضا من	هم عیاض انده بید آی قیلور قرار	علسن مات انده اول خیر الام	بیس عیاض انده نعلانر قلور

بیس نظر اولدم آله سلطان قلور	جق تفنگر ایلدی بیجه زمان	بلدیلم میل انده ای کامیهران	قیغور و رقصده یوزن بوسک انک	سوشسم قند ایکی بوبله وطن	کوکچکم در یافت قلدیم عالمی	کوکچور و ارا شهنزادیم سیرتی	ایلسون احسان تو ریخی زوان	بوبله لایق صد هزاران مملکت	قینله وی مکدر لرجان و جهان	کجه بر دوش کور در دوشد گله یان	بر اغاچ انده بیبار اولش خواب	جمله خلقه اول اغاچ اولش طو راق
گندوز نندن کیدو بن خیران قلور	کوردی اول سهیله چون قینلور	اولیدی او علی قوزی انوک جهان	بر وزیر ی و اری بر مک انوک	دیدیم بوبیلدی جانیله بن	کور مد مر بین اشبو رسهر آدی	بوسکله در کچره انسان صو تر	دیدیم بر مک انی با کند بیسه خان	دیدیم خان بیجه نرخیه سلطنت	اول سینه ن انکله ی بوزلار رخال	این عثمان اول عیاض خیر نامی	کورد و دشمنه اولب اولش آت	اول اغاچ او زرتیا راتی بطای

بنیه که کوکباک او غلبه یکن

انواع دعوت نام و بری بر سر

حق هدایت و روی بولد باغی

بلدی و از دین و حق هم آله

بشادی ارشاد ایدر اولظم اول

جهد حق قله سلیمان خان اول

دینا کبر و بنایمان کوثر و در

عبری دیندار در ایدر

جان پوی و بری پدی کوکباک

اولا و غورنگ باشتی باکله کتور

یکباری بوا هر نر نام ایسلدی

اول خدایچین اولان قر شام

بر او غورنگ خصه قلم قلم

البر ایدر که بکوبه کوره کنی

اول زمان اولدی عورت و روی

چندی اول نام مریخی تدی اغوز

اول سید بن بولدی اول اسلام

انگیزه اول ایمان اولدی اول

قلدی اسلامه سلجوق قل قیزی

اللا بر مک قیزی خان کاتور

خانه پس سلجوق قوی قلدی عتیز

بکل ایله آره چشمندی او غور

دیدیکل باکله و از ایش بوسر

پس و زبیرک قیزی اعلام ایله دی

بلدور در سالی او غوز بولد شام

دید او غوز جهله الله د سیدم

که سلیمان آرد فکله در ک

طغوز بن او غلان او غوز اجه قلم

جو زو ایدر کلور آنی کور

پس کی باکله سی اولو رخا قونک عیال

پس انا سی میر سلطان قور آد

بوله صفاتقا منع ایسلد و ک

چاغوز ب الله دیدی قلدی بجه

دیدیکل باکله غوز ایسلد و ز

جهت و تاریخ اولش و السلام

اولدی تاریخ اجه مسجده بوسر

اکله اولمشد سلیمان اصلاد

قیز ایور روی و کونک ایلیا خان

سکول و هی اول الله ایسلد غور

یکن امر لاری او غلان دو غور

پس واروب همج هایر اول اول

بو عبیده او غلانی جو تکم بلور

عوسی او غلی عیدی انک عیاض

که چید انا سی سلیمان قور دی آد

بزقاریخی تتبع ایله و ک

چون سلیمان طغوز بن بولد و جه

پس ولییه انک ایدر دی اغوز

چون سلیمان طغوز دی اول بن ایلم

توکل او غلی او غلی دید و کلار غور

ان ایله سلیمان اسمیه کاد

چون سلیمان بولدی اولدی جوان

اول انکبار کی کور بجه غور

یوز بیک از قاتلش و اردی امیر هوی

بو بیک او تو ز یکی بل حکمی اولور

بیلد رم خان کلده چون کم اول کلد

اولتر استغالی کنی اولب و ز بر

میلکله فرق او چیل یوزور و نما یوزور

کم تو ن ویرمندی آله فلیش

کرچه کر خان اولتر یوزور قلدور

قلده او غوز یعنی سیله ان انتقال

عزل اولب قلده چلش بکر منمسل

قلده بن تبدیل صورت اولقلده

اول چلش خان ار طلال اولور

دومده او غلی ارمیشله سیر اولور

بولدی ایلر کده لجه بیله چلش

وصف همیشه کل طولید و سر قشیر

یوز او تو ز همیشه پاشا یوز اولور

کلده کون خان او تو ز او چیل کلده

طلوز و کون خان و کون خان او یوز

بینه چیشیا ایلر ز خان کلور

ایشو طوز و کون خان او غلید چلش

قلش قیزند ن ارمش خان کلور

ایکی یوز او دن دورت اولشند سال

دورت یوز االی بشمه چون اریطیل

پس چلش او ارمیشی بل اولور

اول زمان سیله قدر غالب اولور

کند و بی انا چلش بیز ایلر

قلده طوز و کلده چنکم قوزلش

یوز ایل الله در سوسین دو رشور

صیدله قو ب قو یوز اولاشی

فرصت ایل دانشی و در می سمشا

پس سلیمان ایل خان ایلک یوزور

خان اولور یوز یقینل یوز ملکه اولور

بیل طوزله ر بوی همیشه خان

دانشی کون خان و کون خان کلور

پس بکر می دورت بوی یوز اولور

در کلده صکره دنیا کن کلور

جله بکر گستانی طوزده بی خان

حق تعالی اول بیری باران اولور

جله بیلده آنو کجیلده قلده بی یاد

شاه همیشه کلور حکمی روان

چون آله دشمنی چو چو بی پیشور

کسدلو بکر بکر کون پاشا ششی

دردی لشکر اندک کلده بی بی خان

خان بلور سه ز لشکر ایچنه اولور

باشرا و غوز یوز زدی و قشش طوز

الت او غلی طغدی قیلد بن بیان

بیل کون خان بیلد رم خاند بکر

دور در او غلی هر بر او غینو کلا اولور

بوز تلر او غوز زالی قصهت ایلدر

چلشند ن اولده همیشه اولور خان

قلده کر همیشه خان سیران اولور

قاری خان ایلکون اولدی ایلکله آد

طلوز اول سیله ایلر ز اول زمان

کسسه بولما زیدی چکنکندن رها
 بیری کوک الپ و بریسی کو نند زلیب
 عاجو مغلس بوز رنخور و ناز
 قونیه اچیر را و یلر بویله ریچ
 سلطنته آله قیلر ایشتراک
 ییچسن قیلور همالک اوانزرها
 هم آنوک چاموس انی کیسی انی
 هم آنوک چکنه قلدی ارغما
 ای کها و غنن الدی کنده طوتند آه
 لشکر بهله شهرمالک انکا کلور
 کنده شها شهرمالک نیدم سکا
 طرداندر شهرمالک انده و اورد
 کو توب باش بوزن ایلا در خوش

قوبدی ایینه انوک برانزرها
 شهرمالک دن ان ایکی او غنان کله صبر
 بوزنله قلز دی کسسه اعتبار
 شاه اقلیه مناسدی ایلیری
 دید قلسا اثرهای کوهلار
 بیچه کوز لشکر و در و صر انزرها
 داوه دیشلوالی انشون اوزنی
 شهرمالک سلطاننده ان استاری زعا
 خجلی لشکر و ردی آله پادشاه
 انزرها بولغا رطال غننه او لور
 زعیسی بوق کسکر وارا انکا
 بیله یا بیچه ای او غلی کلور
 شهرمالک دن انزرها طویطیب کلوش

اول چلیش خانیله بهجت ایلیه
 تاجلیش خانی ایله اقلیه خان
 قایسی دن اشبوم او غوز نسازیک
 بوزلر و کتد بیری باطل قلمور
 کوزیکوسی بیله انکلر چلیش ه
 فتح و نصرت بولیب انداقلمور
 اون طوقوز بیله هم اول اولدریچ
 یاشیوب صکر بیکری بش اولور
 شه ملکه اولدی روحاده بیله
 قوبدی روحادنی بوغ انکر کیسی
 او نوز اوج ارضرو کله رشوقی
 طوغندی اول سلطان علاه آله کلور
 آل سلطنتی اجم اول غلال آله

اولدی آله الامت ایلیک
 بویله تده بیری انکل اول زمان
 بو چلیش زبیر کله همیشه اصدادی
 تا کها ن هیبتله طغر و ک کلور
 عزم روم ایلام دی قندی قلیش
 ایشیر له خجیله روحایر کلور
 چلیش اولدی قالد ار مشی و لور
 میبری ارشش او غلی کوز غازی کلور
 میبری سلیمان بن غازان اول زما
 شه ملکه بن میوسلیمان الپ بش
 بس بکری بییدی کوندر نوبتی
 ات بوزان انک هجت جوتلور
 بکرا اولور حکم اول اولور پادشاه

خو و مفلس قلای او ای کی چون	شهرک بکر اولادی در نیارن روان
خوب او صافیه هم مو صوفی	بوزل انسانیه چون معرو فوی
پیکانان و رمیو بین کله ی واز	پادشاه بوزل درن ایدوب اجرتاز
قبو دیدی بوزل سانه زوان	قزاق کمر بر شکاره وارا اول زمانه
خلق اچنه قادی بوزل سبتدل	هت اتیز بوزل سوز بوز صاحب
قلیه کوزلری قان یا نش طلاله	گوچو بن بوزل بوزل کبیری بوزلار
قات یایدن جمله چاکو بوزل اول	چغدی سلطان ز کونن چنتتار
کوند ز ای قیض ورا اول سرور ک	پادشاه کندی انکا زردی چوری
وار او میدی بوزل ک نصرت بوز	انه هم کونک آلی ایوشدنی بوله
الادی دستور ای کوزلر ش طوتد	کله ی سلطان او بوزلر چکله شاه
بشلیخی آت یغینه اصدر لوز	او غرشوب واروب تباری بولک
بیجه تباری بوزلر دیری طوقار	صینو بن بوزل کوب کندی تبار

ساز سگدر سندی بوزلر طوقار	شهرک او قوبله کوزلر او زور
شندی جمله کچه لشکر صاع و ص	دم و رب از دوزخ و زور اولدی
تبیخ لانه بوزلر اول صاحب هیز	قلقدی یغنه بوزلر شیز شیز
اول جوان الله اصغر لر او زین	ازرها او سینه اترا کند و زین
بوتدی از دوزخ و نازک اول ای	چچر بوزل حلفن چله ای از ک
پاسر پاره از دوزخ قادی روان	ایکی او غلی چکله لریخ و بران
آه ایدوب چاک اندلر باقار بی	چاکین چیز لر اتا لوزین
کوزلر اولوب اولدی دنیار زور	بوزلر وایتیخ بوزلر اول نوجوان
اولدی اول غازلر سرور ک	بوسر وایتیخ بوزلر قادی دوزل
آتیه شاه اشیکینه کلوز	ازرها باش اکی او غلان اولر
خلمیه مال و زوری کفران	دغیت اندی بوزلر شاه جهان
اکله زلر بوزلری سلطان بینه	بیس انکا بر قادی الله سرحند
دوشروب کوزلر بوزلر و بوز	اصل عقیده انلری ایشندی هم

شهرک

بشد ز معلوم اولو او او کار از آن
 هم صنوب انچه ستاورد کند و کند
 دیدی بن و دردم او لامه مک
 مملکتان چفته قلده و ک بلا
 بوابله سن ایکی سلطان ایلدک
 کورد سن شهد کن و انرا ناز قله
 شه بو لارک ایشی تاخیر ایدر
 اول ایکی سی ایلیا اوم محترم
 بوزله سلطان نه دیر سر قلا
 طو کتر سن سن اول ایکی خانای
 سیز بولاری صاحب عرفا کن
 خان چکر کن بو ندرک تنوشینی
 هم ز عاف اولب جهاندان کدم

پادشه آناسی پیلو هر که و ار
 صورت آنه پادشه نالتد و کند
 دیدی همشید و کل او غلاری قنی
 دیدن خاتون می بو اشند و ربو خطا
 اول ایکی خان اصلد ز خان ایله
 ایکی اوج خان بیجه صفی ایلد
 صبح اولب بکلافی تند بیز اورد
 دیدیلر ویری بیوب طبل و علم
 چون چوی و قعی اولب بو ندرک
 دیدیلر سدی قرض سک انلاری
 مشکلا ایدر سنرا شی آسا شکر
 بو ندرک مو قوف ایدر لر ایشینی
 عورتی و دردی دوجا چیه هم

و ناز ارجسان لر اید و ب سوب ایله
 دیدیم کیم بیزم اولسون بو ندرک
 حتی بولینده بوزله قیلا اوم نرا
 ایشو در شهدی اولور بو بیز اورد
 ایشو ایکی نوجوان انچه قلمور
 وارد و بچکل ارغنا قصد قلمور
 اولار اجتماع نرا عزیمی اولور
 بو ندرکی اعلا کور و بن قلمور
 بنیدلر ایتا بولر بوزله هم
 اول او آواده او نیدی ناز بارات
 آروسی کتمش اولور ما لینی
 بر کون ایچینه چقره می بو ندرک
 بو ندرک فحشکل انجاری ایزد

کلا تو ز لر خان سیاسته ایله
 دیدی بنده نه دلسا کوز کوز
 بینه سلطان بوبری قلمور خطا
 اول بینه سلطان او بوکی اولاد
 بیز قونیا پادشه اندن قلمور
 وار بیز االی او بولار انن کلور
 بیجه بیایوب بولار هرت قلمور
 ارمضی در بنیدن انرا شد لر
 قلمور ارنه نازن صبح هم
 اینه کولی ایلدی یفا نراآت
 اولار نلی حصد غنیمت مالینی
 چقدی سلطان او بو کینه جو ندرک
 و نید سلطان قونیا باری ایزد

پادش

بیلند بیلر اولج تکبیر ایدن

پیردر کوجه بر اولو پهلوان

دو نو بن سلطان ابو کینه کدر

حق سنی و پیری بدی تیغ بران

سافو ک اصلوک روم ایلی فتح ایلی

دید کم اول خضر دید کلا ری بی

آه ایدوب ارطغرول ایلا زلف

اولادی اندن ایرو بیجا اول فتح

کندی ارطغرول درخی رحله قانو

بیدی اقلعه اول اولادی دانسا

کله عثمان اول علی اولخان بکر بوکر

ایلدی عثمان خدمت بر زمان

واردی عثمان جمله قلده یاز اول

کی مهابت اول کلا ری بر اول

انی بیلور کسره یوق اول زلف

کلا ری بو ندر بیجو کی فتح ایدر

پیری ارطغرول بکار اوی جوق

فتح اسلامه اولاسن سن سببه

دید ی طغرول کسین ای پیر ایدسی

غایب اولوب خضر اولو رانغی اول

بارحصاری اینکول قلده فتح

بیدی یوز اولوق بیدی بچا اول

عبری الی ایک بل اولادی ههانی

اتکر اول علی قو بد عثمان بکر بوکر

نور صوفی اول علی صهر قارصا

المشیدی ایلی اولونک تشار

مکمل فایند ر و کل دار ایتسا

اشبو اثر درها بو طر کم قله در

پدر طلو در خط و خال و کوز فانه

اولاد لوبوری بر سینه در لیدر

تفرقه اولادی طغلا ری ایتسا

آه ایدوب کوندو زیقا قله در

قانی اغلر صانی آله یوق قدر رضا

اول ایتچون آتسیله قله در

سوکله وارب انی درخی اتلا

کندر یوق تیز همان حورمت قانو

باله در اخی اول ایلی اولیز صغلا

کل دی ارطغرول بکر ک بیس فوبی

کم کور آنی صغری سام و سولر

شیو دار و صحت دار و بلا

هر کله کله بیله جهانی نیکو به

عین عبودت اچ بقوت با یوق شادا

پس کوز الپ و کند زالب یکی امیر

بیر برله قلده بر آید نوزاع

ستله کورک الپ قلده یله هر لاک

دید کم اندن مقدمت ر مش قضا

پس کلور ارطغرول این کوند زالب

کو توب آنی بیس اندن کند لر

کندر زالب او چیل کچیک کوی قانو

کسنگ اولو منه کور و سنگلا

اول الکیسی قلده لوجو ن رحله

باشدی اولون درت آتال اولدی

فصله تا حکمت الله بیلند

کجه آنکه لشکر آری

هم قول بود که بر از اولدی آری

سازلق او مانند رائه بوق اولدی

بر غوسک تکفوری جعدی نکلده

جلسی قلعه به کردی ایچری

قایو بن حق ز بلدی بر جان و باقی

بوی نکر باقی ملک بک نامور

کالی بوی او کنده اولدی آتکار

جعدی بوی نکر کنیدی ایلاما جکده

کوزنه لاره به اچیلند و سر جهان

قلعیاندر کخی کوزندی هم

اودا دزلب سکو به ایدوی

دایما سحر کی او زرد و مایلند

لب سکوره بیدل اولدی

یتش اولور بوی کوز بند و آری

ایقه بر عوس و اربو غا زدن قوی

یتش اتلوانه اولدی به نهان

ایجه اولوری طوطی بلدی

طوطی لور علسن اولار ن صفا

قلعه او تو ز اول قول اولور

قوی اورد بوندوک ز بند و کور

جعدی طشراره الای دوز و قوی

قلعیه کالوب کروب اولدی به نهان

جه قوی بوی کوز کنیدی صیحه

کوز دزلب کوروی غایت زبون

نسخه اچری را اولور بوی به دردی

کوزدوب آقینه او نکل طوطی

قلدی عثمان بک جهانندن ارتقا

بوز سه از نیقله کله الوری

الله تابع اولدی دانی جوق احم

الادی حکم اتندی قوامندن اوتان

شده سلیمان بیر در را و خوش نزل

م بیغایی آچلور ایلور کوجوی

بوز بک او غن جبر اچینه دوز لیک

کالی بوی لیه امیری نامور

کالوقر را بر ایمان حکم بک اولانام

قر و شنیدی قالیان تکفورا اولور

بیلور اندر کخی معترب هم بیلور

سوزدی تا تا اوقامانی قوری

قارمان دایم کلور دی خنده

بیدی بو ز سیکری اولمشیند سال

آیه بندی چو سکه او رخانی کلور

قاره سی ایله سر خان ایل م

قصطی بینی و ارجه بختا

وارا کی او غلی بوی سلطان اولور

شده سلیمان فتح ایدر ایدنجی

لب سکوی دانی جوق فتح اتدی

اولان کلوقر ک او غلبدی مگر

شده سلیمان او کنده اول غلام

کالی بوی لیه اتسن تکفورا اولور

اولان کلور بک بک سلیمان کلور

در دیده اول فرخ قلدی اکلده سن

شه سلیمان قیزن الدی اول فرید

داوی اسماعیل کاه اول نامدار

عبرت آل عالدن اول ساسن عمل

کندی اول رخنان ایشد تب عانی

اول خواساندن کلون طو تدبیر

روح ایلینه بین اولر الحاق بک

اول زمان اولیدی کز اول جهاد

یحیی اول چون دید بر هو سبی

اولیدی تا او تنک ایلچیه کورد

واردی اول اول بل بو رسنا اول اول

بارغ ایدی کلدی کاهیه جهاد

سیر زد کوه طینه فتح اولدی هم

دیبه نو قیله و خاقان کیشن

مسطوفی اجه کوه روح با نیند

طو طوری قیزندن اول ک اسفندیار

شه سلیمان سیدی بله قلدی نقل

بیغه کاکیک حوو اولر کین دوش

سید اول ک شخده شیخ و کبیر

کندی اسماعیل و هم اسحاق بک

میری اول رخنان کل اولر اول غلام

ایشد ز اول رخنان سلیمان موتی

بولدی کلدی قیبری کورور

بی بی وردی وقفی حکم قلد

اوردنه سه سیر کلدی رخنان مرله

ق قیله صوفی الدی هم

قوز اولر اربی بولر ایلر بویک

بوقدور حوزی فونکی انا عده

قلمنول فحی بیچن قیلوب بیان

کامیه اولدی کغوردی زواق

بور سندن اولر اوغبی زغول

بیدی اسماعیل ایلچی سوزوی

عرق اولور دیا بیه قیلوب سفر

چایر بولاردی یولر کن طغایه

تاله حق اعلا سینه قیله جوا

بیکلدن اولر او کینه کج حصار

کافر بله اولر شورش اسلام ارم

انز کلدی کوه شورش اولر سرور

بس مصالح قارایه تاز بیلر کلد

اویچک از مقدار دی و ایلچیه

قلمه الماغه کورر بوقدور مدد

پس بولر حاجت دیر قیلوب ناز

صیغدم بیله دی قلمه ناکهان

چون خیر اولدی سلیمان بکلور

بیدی اسحاق و مکمل و ناصری

اول مکمل بک هم مکمل ناصری مکر

شه سلیمان کرجم حوق اغلادی

کالیو لیدن قلدور عمر عسرا

سیر اولر یهون بیر کالین کلدور

قاروق اولر سینه کلدی حقی جوه

صیدر کلدی هم غازی اولر موند

اندن اولر ایدین ایلینه عمر ایدم

آخری قلمند کی کوکندن آئینہ

ایکدب فزحالی چکدہ مثال

و ارب او غرش ز کله در سوبله

کله لشکر چه بله چقاقد

جنگد سلطانک اندر اهتمام

لازم الامره اضلال ایله

سن بجا و لشکرک بن او نسیم

او غرش یا زین بو بو در حق صوبه

سوز مطول اولمز اولدی خصمه

چاره اولوش طول ایلی بیری

ایمان پیغمه در اولوش بیلر ایله

پادشاه کله کوره قیدن یدر

کریمیا کله قارما کله هم آری

لازمی قوی کور میسیریک

نگون وانگور رس قوال و بد فعال

لازمه بقش بک از سال ایله

ار بوردن بوسندن اقلان

لازم ایلمه ایک بو ز کله آر تمام

اول ایلی شامه ار سال ایله

بیله سیکله دیش او غرشیم

پادشاه کله بونی بر زدی جواب

کوندرب سلطان کدر خو بوعه

کله لان کور دی جله لشکر

بر موضع حاج طوطو غور کور

کله سلطان چوی وصفی دردی

فقطه نیدن آکا کله جوری

قولدی او رضان بک جهان کور

بک اولدی بن قلدی عالمه جهاد

لازم اولور ضروره دران باجک

بر بهادر اکرم آری خولچ عمر

مر ایله غمز سفر قیلور بیری

شکر بولی اچم بر بان قیز بو آری

قالمز یا بو کیش انار شعی

عاشق اولب زاسه سر کده ان قور

صیخوب الله اول خو بوعه

کیجه او غزالدی ایست بو سز کی

کله اندر خان مرگه ذوقه

تور سه طوله مال بو قد لر خیا

س غلو جلی لایز قلد یار

بیدی بو زلفش بل اولمشیر سال

فریق اولور رضان بک او تو ز مرگه

بیدی بو زلفش بوشیدر سال

شده مرگه کوار قشهر نامور

کافر کجه دن بیلور درک

بو ~~بوس~~ ناکاه اول بلدی خبر

آری مار درت بو زلفش

کمر در سه قیز بو زلفش

شکر بولیه قلو عزری سفر

فریق بک ارک ایچندن اولوقی

بو رسیر کاتو رو بن قلدی رکله

لازم اول بل خان و رشدر خیر

سکته ز خالی بل بل یار

۱۲۳

تو حق بیک و در ده عزیز اینه در زنی

حق تعالی بولد اینه و از سر

تا تو کن پنه عد و اولدی هدوف

هم در وقت قاتلردن صوکنه انوکر

یوز زنی اول ایک یوز یک اریعدو

بر او عهدن، جلسی جمله قلو در

کوک د موز کیشن خوشک اینه

مسلمان بیرو باران اینه لر

بگننر استین بر اغوز کوز در کو

انوک ارددن انی اول صالحی کوز در

ار دنا از دنه معی قوی در ونه

صورا اول اول صان او تریشی یوز در

هر طرفن جمله عهد خلد بیکر

مسلمان اول او خندق در و زور

التش بیک انلو پار قلو ناس

مسلمین بر لالی اولدی چکد صف

یا پیر او غلایندی او کنه آفوک

چالدر کورس و تقان او بو زور

بر بیک کلن یوز مودلش کلوس

صاشن جبار ییر او رسانیدی

چون بیمن اولو بن اعدایند بیکر

او قله ایغوز لور یا بر او در بیکر

بیجه کفار ای آبی یه او در و در

فرج شرف او کلنگی الای در و در

لطیف اولی بر بیکر بیقلدی عدو

بیکر مسلمان اول آیه الل بیکر

کیم غلام رسیمین بو نمل قله لر

طایق و طاشی طولو لشکر اول بیکر

جمله حربه الی طومش هم سیکر

وقتی ایلمینه لشکر اولدی کانیات

بیله انج اول ملش بان قلیبان

سرتد اولش قاجوبن اول بیکر

دایما مومصلن غصبان اولور

دعوت ائدی کجده انی سلطان بیکر

وعدیه فرزند و فاقلا ز در یک

دیبل اولدی سنن خانی بیکر

طومغری خانی بیلسن بیکر

کله س او کیر دو در و بن ائدی کجدر

جمعه کورن ز بلجلیت او خوش نمل

هم عهدن هم مریدن کله بیکر

دوروت بیکر بانی سرتیجه کاکر

یوز بیکر آله زری پاره یوز بیکر

ادرتان کله س سلطان غزات

صیبت ائدی لار کله س جمله بانی

اول اول سلطان قویلمیه مکر

اولدی بان او غلی صکر بان اولور

کوند و زردی دایه شام خجیر

کلا درم او ش او ش دیب کلا ز بیکر

انج کیم لار باجی ایلادی انکا

در سلطنه بارن کن راسن خانی

لازل اولدی طومغری الای لچار

کله س او کیر کله س سلطان مرآله

۱۲۳

بپوشی یعقوب بپوشی بایزید
 مسلمانان حلا نولدای دیورصور
 ایستد آتی قلو رحقه نیان
 بایزید بک قلوک در آندی آه
 ایله غازی خند او نند انتقال
 بایزید اولدی بک اولدی خویبر
 فردو قوما دیل بیرون دردی
 اول بیری فتح ایلیون کندیل
 اول حدید الای الای شیدید
 انظر لیله الکر زری حصا سر
 درو مر ایستد عزیرین اول قلو
 انفا لشکر دروزب سلطان ازر
 مندی کافر و کله یار آدی خدی

شاهک ای او غی و اریزید
 ناگهان شاه کوز ایچوب عقاب
 دیدل صند عد و قتل لالاز
 دید سگاه شکر بو بک یا آکم
 بیدی یوز طغسان ای اولشیر
 فیض وب یعقوب قلدیل هلاک
 لاز جمله بان پیش بک اری
 بر جری ای نه قر بان استدر
 یلدرم در بر چکه سلطان بایزید
 بونه بو بله اولدی حال اسفندیار
 قسطمونی و ارو اونداز لدر
 جری قارن او و سن کلد او زر
 اریشکر قاتنه چک اولدی خدی

اندر لا قورید کی گفتا سقر در خیل
 چک ایچن خشم نی آرام ایدر
 تار و مار اولدی طفل اولدی
 دشمنک عمری سلطان استدی نیل
 طمشق اوج یوز اونی بدی بانال
 آت دیور بکله سلطان بکین
 دنگه سندن کرو سگ کل طیم
 بر قور ایبر بار شاه اول کندی بار
 خجیله او ردی شاه ناگهان
 کدیچک غازی لوستینه چار
 کیسی و به او در کبھی چاق
 شاه قور تلاری کندی طاق
 انظر لرشاه بویه کورید

کیشک ایچ قان اولشده سید
 اونی بدی کز حله اسلام ایدر
 یول و یوز ل سو کلوب قشده
 چکم اسلام او زندی اسدی
 لازله اعدا کزیران اولدی
 لازله تلدی ولی میلس لعین
 دید میلس بان بن الوک او یام
 آقن او بار صند لو اتدن انا
 خجی و اریکی ایچنه سخا
 مرصو ر سلطانم اتدن یقار
 او شو زر لاله تیغیه خاق
 باس باس قلیغده اول اری
 شاه اوز زانی چادر در در

بینه سلطان و اردوی ایلام صومالی
دو نب اندن ساکنان او زره ایزد
از قویار اچینه کم قیلا در زکر
فتح ایدر وار دیشیه هر برینجا
اول ایل فیر و ز اغایه و ررضان
کز میان او غلی بلو رحالی نیشه
هیزه کز طوطی نیشه قلده قبول ده
چک ایدوب اگر در زانی اکر آما
در دی زکون لشکر کی قلده سفر
ایتر اکر با کبکی گز و شش
اوشدی استنبوله الذریقاق
تیکبول غرضی اندن ایدر
کی کا ق قلده اصل اسلام دکر

بینه اقلای دوم ایلمن چکد با باش
آته بیز کافوی خود و جتر ایزد
چک ادر اولادی قلده بعضی فزیکر
ایدن ایلمن و ردی عیسی بیل اکر
منشده او غلی اولر مصهره و دان
کلده سیرخان او غلی او رخصان
اولادی کالوب اولو رسلا قول
اندن استنبوله و دنده پا نشاه
انگور و سه بر سو راندن خیر
تیکبول او زره اولد انجی دوش
شامه ناکه ایر سو رجا پار اولان
لشکر بی قور کفتر ایدر
سوز او کسند و اردوی اکر قلده

عیرت ایدوب بینه اکر قورند
تاکه موکمل اولو سینی بریزه
کیجه اعدا کور دی فکده تبدلر
تکله اولوسی دکله اکر جوق
موجی سلطان چکد بو بیلا ایزد
قارمان او غلی طوطی اول بد کسور
ور دی خطمت بینه آتی شاد ادر
قارمان او غلی کلوبین چک ادر
آنو کیلده و بیوبین اوندیلر
آتی بوردار اکر اولد دلخجی ایزد
پس عناه الدینه امر شده نصفا
طوطی اندر کلور کن کار و زار
قارمان هر بر طوطی قسمت اولوز

بار بار بوزل منسوب هم در و بند لور
آینه بک حکم قلده لشکر
ارغفه تک او اولار اکر اکر
کور کور کاکر اولوسی صدی یوق
الکتر الجیه مال ارسال ایدر
آنطیلین تور تاشی مکر
ایند التورینه ایزد ایدر
بلدرم خان ایشدوب اکر اکر
پس عناه الدینه صندرم طوطی
بلدرم آتی تور تاشه و بر و در
اکله کورجی و یرمده سلطان رضیا
مصطفی ناکه عجر او غلی و آدر
بوز صلا حبس اولدور بوز قورم

ایلی ز اخئی انوک غارت قلوب

اسلم یقین الله ابد حال ایلدی

اول لعین اولدی سبب قلم زرم

قلدی ویران قلدی اول پهن نظار

کلدی یغور ایتدی بو کتر قفلا

تکله قیلدی رود من اعدای قشج

میندی کندیلدی بول نعمت بولور

کازک آلا دیدی اول بر نفسر

کر اول اول لشکرک وصفی قله

یا یحیی او تو ز بک انوک و التسم

فاق یایدن جمله چاکوب او تاسم

دو ز دری آلا یابریدین صله

طلونلور جمله او کندی کوردی

واردی ار ز جانم یلدرم الو

طلوندی طهرت خان ار سال ایلدی

قلدی طهرت نحو به چونکه عنبر

ببین ملا طهرت او زار د و شده رضای

بحرن سکن درت اولو چرتنه سلاک

یلدرم خان برچی ایلا د جمع

قاره یوسف بخله عثمان بک ظهور

بشدن آغند رمور اللج بک ار

ولق و افلاق و لازلی جمله

کندونک آلا یغنی بک تمام

رو سندن بیله او تو ز بک بک تسم

لشکرک دو م بک بوز بک بک زیلدی

لشکرک کفار اولور در دری

حق فرشته اینه قلدی کار و زار

دوم ایلم کافر الو روی سر

قیل القین طقوز بوکل اولور

بر فواد صیو بن قشید ی قو آک

چقدی یغور رلیون اهنتم

چنگرک تاتار قور ر اشید بری

هندله مکل و عرب اکلدی هم

کر و قبضینه انک جمله جهاست

توخیمینی واردی صید نکل

نامه ارسال ایلدی اول بد کس

سواد رفاقو آکله شاه غزوات

کلدی سیواسه نحو ر لشکر در

دوندی یغنی شاه اهدن ایلم ایت

سندی کار او اولدی تار و مدار

عون قلاسه فرشته ملر آک

بوز بک ار کفار دری عشری قلدی

بیدی یوزم طقسان القی بیسلاک

چونکه تاریخ اولدی سکری یوز تمام

انک آتاسی حسن تو اجایدی

اولدی ملاکنز انوک ملک مجیم

توق یل اول قاتلان اولمش

چون سکن بوز نا اولدی جهر افلاک

کچدی بول یلدرم خازمکر

نامه سیند انوک اتیزالتفات

چون سکن بوز نا و جمله جهرت بر

اول لعین ایلا ر سیواسی خاک

پدید ری اندن آلب کتبه پیکر
 صورتی سلطانیه در کدو پیکر
 پیکه سام و دستم و دستاند
 کیم یولمه او بندى باش اول کتبه
 ستمده بلده سن دکلسن کار و پیکر
 بولبن و رزم سنس اگ کتور پیکر
 اجتماعتن در بولر صد و کرام
 جمعه کون اوله بجمعتن و حال
 رومر اول اولون درت بل سلطان اول
 مویر سلیمان رومر ایلدیه یوق مکتب
 کندی بیلا سخته او نوز کیشی کتار
 تر بستنه رفتن آنی خیلد پیکر
 او رولر باشینه اکر التور کتار

اولی ایلدیه پارسا پارسا پیکر
 اول ایشا پتیمو ارا ریدی نظر
 پیکه صیغاق بلکی ناسلطاندر
 دیدیم اول اکر دکل برصو بستنی
 دیدن پتیمو را شیوا اشلر کتار
 صورتی قیلدر سن اول رسیده اکر
 او غنی الیا سکدر و رزمه نام
 چون سکر یوز دور اول بل پیکر
 پیکر رزم خان با شتر بر آی اولور
 اوله ای پتیمو اول ایلون رومر خاکی
 حور و مدین چیتدی کیم یولر کتار
 بوردی سلطان اول کتار کتار
 مویر سلیمان اوله کیم اید شام

چاغختای بولکی دکتک ایلر
 قیور لچیک اچیم پتیمو کتار
 بر یولجا کیم بپتور پادشاه
 واردن پتیمو در نفوسن اول ایتار
 لشکر پتیمو خجه نوره صندیه صغوه
 مشکل اوله ایش بولر اولور کتار
 او دتک قاله اگه یوقد ریتاه
 صند اسلام ایتها اوله تار و کتار
 بسته کیم او غنی بیله اول فوجون
 ایتباری یوق کتیم یوق کتار
 کتار ایش بر اولر بکله ریتار
 چالده ایلین اگه و رمار ایتار
 بیس قیلر ایلانه تاتار او شتور

مویر سلیمان بولکدن چنگر اولور
 چاغختای اولدم اولور وزیر
 کورده اول حال کتور ایلر آه
 اولد خابن بس او نوز کیشی کتار
 لشکر سلطان اچکون صغوه
 مویر سلیمان کتار کتار
 وار او نوز کتار کند و ایلر ایتار
 طوره کتار کتار قیلر چاه غدار
 شامدن کتار کتار کتار کتار
 بسته کیم او غلبیدن ایلر کتار
 دیز کتار ایلین کتار شام کتار
 چون تار اگه کتار کتار اولور
 ایلر اول قافلر ایلر کتار شتور

مصلفا چقیده بو ائیزنگل رآه	مصلفا اول سلطان جهز اولده نساہ
اختصاصی بونکر کوردم سپه	ایلیو سلطان و ب لیکن بقیاس
ایزو بسنجیس اولو راولاوا	اولدور موسای چقیده مصلو
کلده سلطانه ایدر نفسیم کیم	قادر ماکل و غلی برابریم بئنگ
سورده سلطان و اخچو و باشچی	قارمان کونڈور و دردی عالم
اولدیز ساکر بیلده قلده ایستقال	چون سکر یوزیکم زرت الدیکل
آتیشنگ یه نسه سلطان اولور	خان مراد بن محمد خان کلور
اولر بنده اصندیل اول زور زور	مصطفی آله و وج انده مکر
واردی اولدیز دی بخار اکر ائغی	مصطفی اولو مراد ک فردسی
عالتیکی فتح ادر دم بولد یور	لازیر کنده لاز الینی اول اول
اول لغینه حکم اندن اولدجاہ	الده دسیت یوز کنگر قیزیشاہ
اول سیدن صکر ایلمن بقیدور	صکر سورده کیدل بقیدور
یتیم چقیده بی اکا اولده ییتیم	سید کندی باشی الای لویف

خان محمد ببرد موسی بوی	ارشا مکر او غلی بن عیسی بوی
ایله تابع آله اولدی سیپاہ	میر سلیمان د ربه ی خود پادشاہ
منتشا ایلمنه هم موسی اولور	حکمران او بو کینه عیسی کلور
سنگ اول آرای انده اختیار	خان محمد رومده قلیشید یقار
نیجه یلده ن صکر کلده اولامیر	مصطفی سی چاغقانی آندن اسیر
آله موسی بک صوکر او چی بولد آره	میر سلیمان قلده ییلمنی سیپاہ
قهدیلده د مہدم عشرت ایزر	میر سلیمان دون و کون صحیح ائغ
اولده محتاج آله جمل اهلجاہ	قهدی درویشده پای ایلارشاہ
ساکر آلدن چقیردی اول امیر	جو رحسانیلده اول لایظیر
چیلیله بویله ایش اکر قلاہ	انی استنبول تکفوری آکر
اولدی موسی آله چون بولد آره	میر سلیمان بکر طوقوزیل اولدا
میر سلیمان کندی قلده انتقال	انہ سکر یوز اوفا و وج اولد
بوزار ائیز کا فزیدہ دار و کور	ایک بو جق بل اولور موسی ایلم

لشکره کتانی خصمه اولاد باکر

طهرخان افلاقی یقید آذربای

ارنو و نه و ار بر قلاغه قبال

او غلنه آبی ماهیون ایچله کی

اولده سرخان ایلمنه اندن روا

عیش ذی المعصوم در حدن توت

چون سکن یوز الی بیتر ادر عام

خسته اولده ایکی کهنه اولد نیا

قلدر ستم نقل ایدوب سفید یار

قاره طهیرغ بیخان قلدری رخت

بهر اختیاریله افغانا اتیدله

بلدی بیسیجی کهنه ایچنه خنجه

عزیر سرخان الازندن چون عظم

کهنه او آیه بنتو کلدی اول سال

سکای پیر کوی ای اول بنیاد اورد

چون سکن یوز الی و زده کوه سال

واردی اندن کلدی دو کون ایلیک

اولوز سلطان عه اول زمان

ماه شوال ایچ اولشده ای کوش

چو کوزی لخته آبی اولد نیا عام

چارشنبه کهنه صحه کله با نیا

سیر قلدر کور بهرام شکار

زکی اددوبن حال و کلر ایچ تخت

مورین اون بوق کهنه بهمان اتدله

تیر یوزدان بیسه دین مکر

دواری نضه سید کهنه ایچ کلر

بیت چیلدی عیله اندن دین

سینه کافر قبله الکبر عتدا

شده علماء الدین طه غار اولدی کلر

م رجبه کن کون یاری الی کلور

ار شیا قوشو طغار خیر البشو

ونق این الاز این ایلاز شیا

لشکر ایستالی انی طویله کی

شاه اولدی ادر نیایه منتقل

قارمان او غلی چقار اولدی خیر

دور دین سرخان الین طویله بول

الدی ایلمن بیجه اولدی مرله

خشم انی بتدی بیسه بیله

ماه شعبانده بیته اولد نیا کل

کهنه دین کلدی ازلدی قله کلر

دین فریفت وریده اسلام خفا

چون سکن یوز او قوز ابر شکر

چون سکن یوز او قوز بیست سال اولر

خان عه شنبه کجاسی مکر

خان عه طه غند و غند نیا کلر

صکر مورایه وار ب فتح ایله کی

چوت اولشده سکن یوز الی کلر

واردی او جکر قارمان اولدی

خان عه او غلنه اقلیم اولر

بهر کله واران کلور سلطان کلر

سنان عه کهنه سرخان ایلمنه

چون سکن یوز الی ایکی اولد کلر

قد ما بنده اوله را خدا بپسندید	قادر ما را داد علی عدو الله در پیش
قله را پس اناطه لینه عزم را آه	درد را لشکر از زانو پا در شاه
بوسه بر لشکر اوله را کائنات	جنتی جوق از در جهاد بر بند شاه
فشنده طاش ایله نجد در لطف در	قارمان او غلبه این سده ای خیر
چاه در فدا و نه قلده ای افشای ننگ	کنده چون قار احصار را با شاه
با دشا میله یور یوب دید آت	اللهی الای صف صفا اوله بن شاه
قاشده کنده طاش لینه قارمان	کلده دیدی با دشا همه بوجوات
که بنده که یید را بکر یور غده و آه	اول سکر کایه بشنه قوه و او
کیم کیم با پشند ورم بن که رفت	دیدم و ار در با بوجم اگر چیت
طاشغنی طاشغنی انوک طایم	بدله اول چرخن قومی آرایم
ایلی کوندزدی در اقا طوطی رنگر	بسی قارمان او غلی بر ایهیم یک
این مولانا زار سی حدتن اشتر	ایلی کلده الله ایا غده و شتر
ایله رنگین این شاران آنی	مرحمت قلده بنه سلطان آن

خلف اوله را بشد فایا بر شاه	کلده را و بن بپسندی چون با شاه
یوغور رو بن طبر کنی کوز با شاه	با نهران در کوز لریده طاشکده
چار شنبه کشف یک راه آه اورد	آستینه عزم او رضای شاه اید
انزاقی ایله وب دفع ایله لرد	بوسه بر سلطان فی الوکب کتد بیدر
تخته چقده با دشا نه ذوقه	اون سکر او لب تحت بر شنبه کوز
که الله عزری باره صردن سبقتی	حضرت سلطان محمد طاشغنی
او که قلشدر احتیای عزیز	اول قلدر دنیای خصمه رنگتیر
اول شهنشه قصده کتد فحش	ذکر او در کله بکر چچی کتاب
دانشی اتا در هم انوک فختدر	بونه مذکور اول خدیو ک مددیور
قنده و آسوق لوله هر بار	بهره ناسی موت اوله را لشکر
قیزله الله ز سمر و آیین آو شد	لازالن ولی او غلی گایین آو نه
طوله عزاز قنده اولدی در هم لرد	دیباستینول کفر در هم لرد
الله طوتوش رخصل زان آسور	آلطلول سیم و بران سرتسر

۵۹۶

لم ار در بر طوره که سه شکر
فقط و تکبیر قو قلدی تر

ار نا داده طولی شکر از راه

کو نگر در کوی جویب الی کدر

مال جوق الی شری قلماعه ری

بس خلیل اندلی مخزون نور

کلری استنبوله بیلک الی

لمولد صحرا و کوهه لشکر هر هرات

دور شدی اندلی اجینه هم ری

بیشور اواری اصلاحت کو شاکا

دمنه ل شیر بله کلدی قله جنگ

کا فزاد انباغله اشیا جوی

بورج و باروی صو شد بر بحر

نه کی کا جانز اندن کا لبک
بس فرنگیله سنول نور در

چون سربوزی الی پری اولد عام

شاه بخاری قصد سنول اور

کریقا کلری خلیله در صلا

ارقی شاه اتدی انی لم در و در

ملاک عثمانیه نکر و راسه کی

قلجیه فرشو قو یا شاه نجات

صویله دور زلدی اولنده متوس

ایر شور نا کاه دورت اولو کو کا

گورگه صیطولو بدی صبه فرنگ

هر طرفه کلدی استنماع چوق

طویله قلبه لری در نبل

صلح بر ایم او رچی ایشد اند

کم قوامان اینن آلا شهر بار

نی خطا صلحی کو رو ر بکل صول

حق و به آلام قوامان اینن

شمدی دوران آنی شاه زنده

حضرت اسحاق پاشا ازینکی

چیترو ریالیدن وار بچکلم

دکلنده بد برادر نخل آلا

اول عدو الله بل کبب اسم

یولدی اول اول یوریت بر قاهم چیت

یاد بر اندن او ردی استنبول

کو رمدی عالم اینجرات رو کار

آتور کو ملا مر اندن کو پیل

و درین محله کلر ایادی نیند

اول ایلی ایدردی د عالیله نزل

اولر انلا رک د عاسی مستجاب

شده دزدی حکمتله یونانی آلان

چونکه مریش وقتند هم مؤند

آنطو لبیده اولو ر بکل بکی

ایدین او غلی منتیسا الیهنی

رو مرالینه چونکه کلدی پاشاه

دید استنبول بغا زینی کسسم

چون سکن بوز اللہ التی اول سال

قاسر در یاردن بکا بر قلعه صحر

نیجه قلعه انجیلان بر حصار

شیر وانی کو ب کی چوق طویله

خوب روزی که جلای مهری مال
آن قلندری بنی اصفه رسید
هم و تکستانه اندک اولد باس
الدعی ایلی بنه تسلیم در
اصطوره ترک اندری حال جان برآش
لاز ایلی رسیدنند اندی انتقال
انکر رسد قلای دلق اغلی سفر
ارلدی بغیا ارجه اولدی مارور
صبر قور مارور اسلامای نور در
گندی نهانشون روزه دردی است
پادشاه اعدانک انجمنه قلور
صالحون خصمی موله طمیر اول
لشکر ارمان شه اندی لذت
بویله و دردی بیزه رور بدید خبر
پادشاهه انده ترا قلدی چون
قلدی استنبوله اندن عزم راه

حوکه بویله اولدی استنبوله مال
فینک باشی ایلی دلق اغلی ایلی
انکلیه جمله کاز مهری باس
ایبوتی دلق اغلی تعلیم در
انده اولمشی خطبک شرفاش
چون سمنوز الی سائر اولدی کال
گندی بغیا اولدی اول اول شکر
نه اعل قلدی نه سر بجه
شرف حق خیم اول روزه درور
انده بغیا به بر شوقه نه
کاز آن ارجه آریه الور
بیج برن الله صاع و صوله اول
انده صوب کاز به بر غیبی حد
خصمی اول دمه قلور رور در
در سکر قلدی سلاک عوچون
اول سفر دن جمله نندی پادشاه

قتل سه شنبه کون اولدی کون
جمعه و کون اندی چوق صیانت و
پوروی آلاوی در زین استوار
قتدی بجزج اولدی قلیها و صلیک
قتل اوزور اوزنک بحد لغی روس
قلدی خصمه جلدی بله و ده بیخ
اولدی هم بر ایدت استبول اش
چوق جمال جلدی صیاب رسول
حق تعالی و رموی بوخته راه
چوق سلیمان فتحه در شکی رو
فتحه آتوک رصیت اندلر
عالمه ظل الیکدر ریل
ار زین بیزه رور قلدی اول
نیجه اوله شاهه و رور شکی جلب

قلندری اولی جهادی آلا خروک
پایه اوزن نندی کلدی صیانت
شاه بخازی آتیه جوه اولدی کور
صوب بقدری کدر ای زلفک
قلعه چون کرد اسلام ندی هم
بصد اسلام انده آلا مال و بیخ
کاسلب لغور و مانک بشی
کلدی در شکی الله صیاب رسول
چوق جمله طلای نیجه پادشاه
پایلب دوری سلیمان بر
جمعه سی اول استنبوله کندی
فضله بو پادشاه کدر ریل
قلدی فتح استبولی صوب بل
فتیه هر یا که استبول سب

۲۶۷

بیته رنده اگا حمله قیلا
 غمزم ایدر اقلیمه هه سیه
 دینه لکس طری اولدی اریهان
 خلیفه یه علفی طو لادی
 سنت اولدی اول ای مان وضا
 غمزم مور یا دیشه اولدی قور
 بوق استرک حدی کرمانه قور
 کیم ای قلمندی پیرنج تخم
 لار اریمنه شاه قلدی انتقال
 بس کیمیل ده ایشدی کلید
 لدا استنبوله انده صوری ایه
 دله سندی یننه شاه خدیونه
 شاه غازنی ایی اسلامک ایا
 صوفی تکونری صمی اری ادر
 موزینا ده چهره در صم نظام
 طری سلطانیه اولدی صوری
 یغدی باقیسی کافر اولدی خور

زهره کی بوق شیر بز لانه کلا
 اری نایه کدی انده یار شاه
 چون سلجوق آلتش اولدی عام
 شاه سنت دو کوزنی ایلدی
 کدی سلطان بایزید و عطفنا
 بل سلجوق آلتش ایی اریور
 فتح بوز قلعه قیل اولدی دروز
 درونی انده کدی استنبوله شاه
 چون سلجوق آلتش اریج اولدی کل
 شهر کویه اری اول شاه هر یل
 محکم ایلدی سمیرک شاه
 بل سلجوق آلتش رت اولدی حور
 موره قور اولدی غمزم ایا
 حضرت محمد باشا غمزم ایدی
 ای نا کله کله اندی شاهر
 یا شاهه قول اولدی غمزم اریور
 اولدی اریج بوز قلعه کیزین قور

بس امارت کتسه قلدی وریور
 باد ادر ز صکره بز بو حصار
 اینه قیش کون قلدی بزم اریور
 یننه لغلادی قو کاز اچین
 دقون بر دخی اعدانک دورر
 قوردی کجیبه قز کوزل کسر
 ادر نایه درغون اندک کدر
 شاه بل اغزده دروب قلدی قالی
 هریرنی سورن قاور لکلا
 فتح انورک شاهه فقیر اولدی
 کازرک تمیتمن کدی اوی
 انطولی اچره خود بولادی بوق
 اول صورشده بار شاه بیخ کویار
 قلعه ارستمن دروب صوفقار
 شاهه ورن صاحب کیم
 جوق قور اولدی اکل دخی بول
 لکله اسلامه صوم تمیتمن
 لم تو نایه لم صوبله اولدی بوق
 اعشار لر قاکو اولدی کونف
 لشکر جوق قیلور تنها قاور

۲۶۶

بر خدایه بولورن لایظیر
 بوزه بوقوف اولدی بوقصه
 چونک استنبوله کدی یار شاه
 فتح ادرین صولان قلد چین
 بل سلجوق آلتی صوره اریور
 وار د رلق ایمنی لادی کسر
 ماله کجیملرن چین ایدر
 چون سلجوق آلتش اریور
 کونک بحد کدی اریمن ایا
 جلدی یغده فقیر اولدی
 مددی چون قایمه کلا
 مارتش اتم بریم انطولی بوق
 شاه صورشده انطولی کویور
 قورنی سلطان طنده کافر قچار
 اول لعین دردی بی اصغر نیم
 بولی بریسی اوه نیره سلیمه بول
 طشره چیمون هجوم تمیتمن
 قورلر قیلور حالوب چون بوق
 صوغولورن کدی کلاف اوی
 باسی کیرلک بر لردی کور

۱۹۹
 بادشاه اكا غنا عربان قلند
 بر كوتور من بشكرك اولمشاه
 دشمنه كاله منصور آلي دوزر
 بيله اورتاغ و سزاي و مطبئي
 حكيم ايدر سلطان جينه انده كوتور
 صف صفا اولمش ارسن در اولده ان
 هم سلال اوردن انده بشكرك
 همه بجه سي قويا و كوتور
 قويدر آنا طولده زار و فتاه
 خنق اوره اعا اكا بولا لاف
 بوز اندي شكاه اسلم هم
 در قور جو جو اوتار ج حد بود
 انش بدن بكي و لاي خات
 بول تفريح نامه ايدر نظر
 شكسي بيوتون بي روح اولب
 طولدي ديوان كوردن جمله تن اولور
 قاز و غيله لم خنق و كم جديد
 انده كاز حقيدي ب رزم اولور
 اوتور بكي شكاه شاه انامك
 باش و صوفون حد سزاي ايدر
 قبايعي اربيله خشم اونه يقار

بل سكر بوز آتق آتق اولور
 بجه بوليه ارشدي بادشاه
 قلد پاشا توناي اول كندر
 اوتو باقايه بكي سلطان دني
 انده و سزايه اوج كوزده كور
 الادي الادي كورك ديور بيش عمارت
 هم زره له هم جو فاله جلدور
 اوصك اننيسي قلند
 بر عزي قويدر هم اول دني شاه
 دشمن اول اده كوتور سي
 درم انلو ارسنه قلند هجوم
 بول بولمن آده تالدي غمز
 دون اجمنده آريا الادي غرات
 بلهك استر سلك بو جيني سترس
 قور تلور ووي و درده بوزن بوج اولور
 مستحدم صوفون و شكاه طور
 غنم ارور اول كورده انده بوزن قويدر
 بوز يا اندي دني غنم ايلوروك
 قازوك ارك بيشن صهبانني تمام
 غاير بجه سترس وادي حيدر
 انفلج ايلورن اوتور كورده يقار

چون حصار اولمش ارسن كره كره بويج
 هم بولا ان فقنوك احوالني
 كورمدني حفظ اربابان بر در طور
 انطولىسه قلور شاه انتقال
 ظلم قلمش قانلي انده آسن
 كوردن خان فقن انوك اول اهم
 جعدني آكاميل بك بوقدر مايب
 اويور سلطان ان اول اهل ذريج
 ايبي عاكده سعادت بولور اول
 شه طرا بوز و زنه اندي عزا ادر
 طردني بر الي حيسنن خور و زور
 و اردني اوج ملك اركه الوطونه بيل
 فشدني كندني بويله صانع و آسن
 آتسي الي ملكه انده كور
 قلدي روم ايلينه اندي غنم راه
 بولور اعدا هم به المده كوشل
 كوردن ايتون كورن قانور لكها
 دشني خانوز قلدي اربا بجه
 بس سالت و حلاله بوسن لدر
 بقدي تونانك كنان اول بيلد

۲۰۰
 حق بويجي و رسدي كسا يه بويج
 ساكه شرح اندي ملوك اهلاني
 بر اوالفقك سائلن رزكار
 چون سكر بوز انش بيش اولور سال
 كالورين سيواسه اول اوزون حسن
 دوشني آكاميل هم سترس
 و ردي سينا به دوستيخ اولد بايه
 طورغ ليغندن اكا اري ردي قلاج
 ملك و ساليه ولایت بولد اول
 چوله سلطان ان تسليم ايدر
 و ر ب اول فتح اولور قويا حصار
 كندني بكي اري سوره حمزه بك
 انشدر سدر طغنديش حد
 سالت اولدي و ردي مقدمه بود
 فتح ايدر طرا بوز ردي چوله شاه
 اول قزبي ايلدين غرق مال
 اول بيا چون شاه انلاق بويك
 اوتورر استيقي پاشا شكاه
 شه كورن ودي و رده بي عورت ادر
 حمزه بك ايه اولد بوسن بك شريعت

شهری سیری بن قبا بنی طوینت
 نور و بنجه یون مد و سا امان
 لشکره صرب آملکوز دسه اولیت
 فتح ارمیه آیه اولدم سیریا
 مدع ارضانه اولک ترک ایدلم
 معنی هر محافظه ن آیه بول
 مثل خدمت- همای ما نغزای
 عالم ایزه شلی نور مدای شهر
 باید ورر کویاری شلی نور
 عالم انجمنه اولک شلی عمیک
 شاهانیز دوز اول لوزون پسته
 اولونیز بندیک و الخیج است
 حق بولینه دایم آیتی سازد بولک
 بر خویله اولتت درر لیل زلا-
 بولتت غرت قنده دا- اهل هنر
 بولتت دیلا بی امصر له منک
 بی کیم ملک زمانه ایت صحیح
 تختت اولدم جوزی امرع ایدرم
 ایزک آیین آیه قبول اولصدا
 چار عنصر سه سولید ر ملک
 دایم اولسون در شاهون اولوی
 دولتت خیرله اول خیر اولدم

ایچون منک ایلر نوز اول اتوب
 مار شاهانای که اصحاب
 خولری قلمک خان موصفت
 پایجه نادر- کوه خان اولدهها
 بار شاهک سیرتت زک ایدلم
 بر لارت قلدی استبولده اول
 اور ناده باپری و سراسری
 فایف استبول امینه ایلک قهر
 قالمولون اشاقا بر حها-
 باپری استبولده بر حون عظیم
 عالم اکا کرچه اولدی زور دست
 ارضیت سوچا علوی عودی کسه
 اطلسی و کنا داس قلدی ترک
 حسمه صیغولو ظهوری بی شمار
 بولتت هر سه اولک زلفی اهل نر
 خور- اولور بر سه اولک هر زینک
 حکمتیه ملک نوزان ایتی فتح
 بدنه سیرن رضیف شرح ایدرم
 قبله لوسم اول دای شاهه بر دعا
 اولدی خیه لفته نسیم زنه ظلاک
 سه سولید اجره اولک عضوی
 هم بوظلا بله اولسون ستم

کیم قلد سلطانه تا خیزیه قدا
 صلح ارتوز لوت بر اولدی حکم
 اور نانه قلدی اندک علم راه
 صلحهم اکه ی صد لوی ایزر
 جوق و زینک خلیف اولد کدر
 لیلک قلدی بان نوسید اولدهها
 اوقسم بهمیم بگا بوق ستمک
 خان و درور و سناپه دوزی کوال
 بنجه در لوی کمال انده اولور
 صندره کازر سور دی بالانه انار
 اولدی عیسی بلک اولور زور لکم
 فتح ایزر اول ایل اول میر لیر
 صرب اصعدن اول الی روان جوی
 ایزر و بیجا ده ینه اولدی قتال
 اکثر درسی انور اجم لولیشیدی
 طریقه کول طلعه قلدی شاه
 لیلک قلدی بان نوسید اولدهها
 لرجه کازر کورب اسلامی قیام
 د اول اولدی غازی اور دانه اوله
 ایت لایخی اور در بقدی دشمنان
 دید بچون صرب صباک برینده
 معتم نوسید خیرین کمالک است

شاه ایزر اول بجه غیری روی رود
 بوق اسپر طاوره حد و شمار
 بیه یله کلدی عید ایلدی شاه
 غم اولور اول کل مدتی به و رود
 چار زنا جا آئی دایم فتح ار
 ینه سالیله اسپره بوق شمار
 بیته لیمون بر غوننده به اولک
 چون سکن بود آتیش سیدی اولدی سال
 بوسنه ایلد بیز ستار اولور
 اول الی اسحاق بلک اولدی صولتار
 هر سکت فور تلد رغبتت سیرم
 منت اولدی اول ابله اولدی امیر
 قاج کز اوغلا سید نصاری صدی
 چون سکن بود آتیش سالیزه سال
 بنجه کازر کورب المیشیدی
 ماه نوزالعهده انده در پرتاه
 بوجه حکم قایه اوزره قلمه و-
 کم ققام صورت آیانجی اچار
 نردبان ایزر کما بقدر مدد
 نوز با سندن جقدی شکوه ده همان
 قلدی باشا درم الینی به نظر
 چا غروب ای درم الینی سوز بن

۵۷۸

در روی بی غماده ترش اولاد از
 آن دهن آله قدری کار بر
 راپله فتح اینه قلعه آله لید
 بیرون برونه منک قضا هر یک
 فتح اول محمود پاشا صاحب لهن
 قان توهر اولد اتق اوزره مسلم
 جعفر برترله اتر بار
 قلعه تد بیزنه ایست اهتمام
 کر ایله محمود پاشا اول ای
 حاصل اتی شاهه خانک بیکله
 قلعه جوق اعد سرامت برله مهر
 صری لفته مثل عالمه عیدم
 یازسا هک دولته قلعه صید
 کوره خان بر دلی اجات ایلی
 اولد ایسا فتح اولاد هصار
 شکر اسلام التوب طوبی
 حله سلطان ارغز سه خاندوزم
 کشته ازانعه سالی در و شهر
 تکر بند خون مجنون ایلی
 صند لته عقیدت الدن کار
 بنه پاشا و روی انده قلعه ریزم
 قلعه تکفوری زکی جله صید
 طوبی سلی آله جاید لک اول

آن آله حکم اتی سر زاز
 در حواله درر اکا نو هصار
 هم گوگر جنک هصار قلعه صید
 اسیر و جنبله سلیمان طله آله
 فتحه بولا ازانایدی انوک لهن
 قلمی فتحه هر صبح و شام
 اول سینه وارب لهن زار
 بر ملک در اول اتی شاهان
 سوله ساهردن اتر برتی
 درت صیقات ایلی نازک بیکله
 راپله فتح اولدی اعصر نام شهر
 سر سینی که اول حصن عظیم
 آله لهن قدری برعبله کید
 همه لریدی وارد اوج اجات ایلی
 طابور زول لهن هم جو یو هصار
 دکله انفلاق الیزنه بیلدک
 روی وده روی بی اصغر نیم
 درندی شکر اوزنه پاشای عمر
 هضم رجه لم سنجون ایلی
 رجه پاشا جله قلعه کار
 هون سول به شریک شاهه اتر نیم
 ایل می لادی قلب در پابه قصد
 بو سنه تکفوری بنه نازک لک اول

بولدی بیکر محی برخی فتح باب

آتوک اسلام اچره صهی بولدی در
 قلمش آن قوت دینه سبب
 اول زارت کوهر نه اولد شهر
 اول کله صکت و والی در
 هم وزارت تحته اولی در اول
 بیجه سی بر اسمان قدر اولدی لک
 عد لاله خار وده در سخنان صلوه
 برین دوران سیر ده ساه در
 کارسان اتی بوی و ساه الی
 شه بل غرد ده کم اتی انتقال
 در دم لهن و اخی پاشا لهن
 ماهه ادری بر یکم اسی علم
 زهره سی بون لک قیلاط زار
 ملک العیایه فاسرت ایلی
 اجمه دسه هیبتی صلوی انوک
 الیه اخی رهله انده سدر صبر
 ایلیتیم بولوس کله طهر
 تقوی اولدی لید اید کار
 اقتداریم بوبولادی سنی طهر
 تکران لای ایلی الدن طهر
 لای ایلیه سنی عالمه صبریم
 درون سوریجه هصار در زده کوره

ختم اولیب بوزنه بیکر محی کتاب

حضرت پاشا بوبولدی اولدی ذکر
 توهرینه لطف ادرین حق جلیب
 راپله اولد بولون بوز صبر
 اول سلیمان قدر و اصف رای در
 پادشاهها کرچه کم بوی در اول
 سلطنت کوهر نه بید اول اول
 عزله بویکر حمید علمه
 فرمان عمر و صاک بریم در
 خان کله کی فتح ادرین لای اول
 بل سلیمون التیبه ابر شه سال
 هم دیزیر اول اولدی هم بیکر
 میون ده ایت کتینه با صی قدیم
 راپله فتح اتی سلطان جیره بیلد
 ملک اسعادی عیالت ایلی
 انیزی خان اوله الیه انوک
 سر ما اولد سلطان اتد غریب
 دید پاشا با دروب سی لای
 اول بی اصغر اچولایسه الیه
 میون بوجولایه آله خان هفت طهر
 وارد سارا نام بر نفس غلیم
 در روی اول اتی پاشا فتح ادر

۵۷۷

کم آنزک اوصاف صبر اهر
 آله طابو به کلبه صبح شام
 اینه کونش کلب انداره دست
 برده آنزک شطه اوله زاده
 آله کوره اولدر تون رساه
 خفته طاتور ری انی قوری عطا
 اشجون ضامن قلبی اولما رف
 عملری اهره لهر با انده جمل
 اول ضافاتی ادر عید و درون
 روز جمعه در اکابر بولدی
 ذم ادر بیگ صفای صبر اول
 خطمی بیعت اهل شغوی در آنزک
 اول شجاعت هم سخاوت ندر
 حث اولنه عالم روزی علم اول
 استان قلدی عرش شمع با
 نظم در دسی نظمیته مثال

بر عیالت بایدی استنبولده هم
 کور سه ان جنت نالک در
 حوره فرانس اولغا امر اوله
 با طرب شهر ارم اوله اولدی جنای
 بر یوزنه نه قدر و حافظه
 فتح ادرب حق بیزه لهند عطا
 اوله اسلاوه خون سالار بی
 کم لهر بیدر صبح اولونون جمل
 اهل علم ری اهل وضعی جمعه کون
 علم تجوی انبیا در سی اش
 آنده سوزردن دین صبر اول
 در سملاری اهل تقوی در آنزک
 اول نکاوت هم فرست طایفه
 حود اولنه حاجت هم کیم اول
 قدمه در قایم علی الشریع الهام
 اول طریبر اسلاوه ره اولمال

۵۷۸

قلدر طغنون لطف انی طوبی
 قلدی ادر دیر لجه جمله دینده هم
 قلدی اول برده یراخ زمانه
 ات بوردن عدوی لهر کون
 لندک بر حقوق حاصل ایله هم
 فتح بوجسه قلدر تبر لاه
 دیبا دشمنی قلمور حقیق
 هر عدد هیچ ایدر انگله صبر
 کم مقابلی ادر بر اول میرله

طلی هم سیکری ایچی کتاب

دکله آثار قلم اولم آنزک
 سدی بر ناز خانه سنه
 برتر استبرقدن آنزک اسم همون
 آدر نه شهرنده اول زحفه حال
 حور و غلما ندر دهر لینه سنه
 آن جنتن عبارت اولدی
 اولدی اوله بر شهریز جانو حای
 که اول در در صفات عرفی نیش

آخری دستور نامه کاتب

حون فتوحن ایلوک اتمام آنزک
 انهمیده اول خدیو نام ور
 شرق و غربه اندن اولورده هم حرف
 سدی بر محاسن دلفی بی مثال
 مثل خلد آب ره هو سی جانان
 خاصن لوبی له عیالت اولدی
 جامع و صحابه بایدی سید
 نجه بیله بایده هم بر پستال

894

نظم پاک دعا کوه در
خامی عالم اندک اولسر در
اول خدیو که با فین طرح لایم
بجوهر دیده فلوریم لایم
مصلحت بروی اید امه لایم
بله جلدیم نوبه نعت اول خدیو
ایلدیم دستور نامه تمام
ارد ری کجی ده اخر اولدی تل
اربع بلک سیدی بوز روز برده
طه نوبه نسی باقی در اله
او بیوت عیون الا تن له کن
عورت آل در نبارت بی و علم
ماصل اتیم سیر و کجی اولدی
رحمت اطا دیوسه سولایه نسی
سیری هیون الدی ساریه نوری
کم دعای غیبه لایم اطا
کس ملک اربک نشنه در لایم
حق تعالی رحمت اید با اطا

لنظمه سلك لاول اول و زره
بجی در پیر همت قدر بلند
و صندک دیده برن شرح ایدیم
سده عالی سدر لان - ما
مک نعل شایخ نوردیم اطا
وا - امدم قبله همت اول خدیو
شهر حق عو نله اید هم تمام
چون سوز آتشی همتی بل
بور لای نظم که شاهانه در
روز پیغامبر له بلک بر لایه
خلاقه یاز در کوفی عیون نامه بل
هالی خدیوم طوط نوبه ذکر
بن نوبه نظرمه جلدیم در لایم
بر دعای نوله اید لایه نسی
نوله اکلده عیون انوری
یا الهی لطف رحمت تل اطا
هر کسده اولد عیون ایدیم
بورق یا زانه که ایدیم اطا

ÖZGEÇMİŞ

12.12.1982 Sakarya doğumlu. İlk ve orta öğrenimini 21 Haziran İlköğretim okulunda, lise öğrenimini Ali Dilmen Lisesinde tamamladı. 2000-2004 yılları arasında Sakarya Üniversitesi Fen- Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde lisans öğrenimini tamamladı.2004 yılında aynı üniversitenin Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalında yüksek lisans öğrenimine başladı. Şu an tez aşamasındadır.